

KJØBENHAVNS
RAADHUS
BIBLIOTHEK

EXLI

BRIS

*

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Udgivet af

Det københavnske Kirkefonds Forretningsudvalg.

Redigeret af

Chr. Seidelin.

7de Bind

Aarene 1916—1921

København

Duplex-Trykkeriet, Købmagergade 52

1922

09.276

КФ 16

1916-21

467

INDHOLDSFORTEGNELSE.

	Side
<i>Aarsoversigter:</i>	
Aaret 1915	2
Regnskab for 1915	62
Aaret 1916	78
Regnskab for 1916	105, 133
Aaret 1917	138
Regnskab for 1917	179
Aaret 1918	186
Regnskab for 1918	218, 226
Aaret 1919	229
Regnskab for 1919	254
Aaret 1920	257
Regnskab for 1920	291
<i>Artikler:</i>	
<i>Harald Westergaard:</i> Det Aar, der svandt	1
<i>R. Høgild:</i> Kapernaums nye Menighedshus	8
<i>Erik Thaning:</i> En ny Kirke i Hellerup	13
<i>Chr. Seidelin:</i> 25 Aars Præstegerning ved en Kirkefondskirke ..	14
<i>En Deltager:</i> Kirkefondet og dets Venner i Nordvestsjælland ..	20
<i>Chr. Seidelin:</i> Kan Kirkesagen holde Trit med Hovedstadens Ud- vikling?	26
<i>L. N. Knudsen:</i> Bibelkredse og deres Betydning for Menigheds- livet	28
<i>A. Quistgaard:</i> Præstekonerne og Hans Tavsens Kirke	31
<i>Chr. Seidelin:</i> En Menighedshøjskole	33
<i>H. Ussing:</i> Jesuskirkens 25 Aars Jubilæum	63
<i>H. O. Lange:</i> Kirkefondsmenighedernes Ansvar	66
Syv Punkter til Overvejelse for Kirkens Venner	69
<i>H. Wright:</i> Den nye Gethsemane Kirke	70
<i>Ada Y. Kunning:</i> Menighedsplejen i København	73
<i>Chr. Seidelin:</i> Et Tilbageblik	77
<i>Anna Friis-Hansen:</i> Anna-Kirken	80
<i>H. Ostenfeld:</i> Reformationen	87
<i>Rich. Thomsen:</i> Fra Kirkefondets Udlaansbibliothek	93
<i>Harald Westergaard:</i> Er der vundet noget ved Kirkesagen? ..	97
<i>H. Ussing:</i> Lidt om Lov om Kirkers Bestyrelse	100
<i>Marius Hansen:</i> Fra Kirkefondets Udlaansbibliothek	103
<i>Fr. Bock:</i> Tale ved norske og svenske Præsters Besøg i Kbhvn.	112

	Side
<i>Chr. Seidelin:</i> »Kirke og Folk«	116
<i>Chr. Seidelin:</i> Kirken og Folket	117
<i>Chr. Seidelin:</i> Reformationen og Kirkefondet	121
<i>Fr. V. Brostrøm:</i> Lægmandsarbejdet i Elias Sogn	123
<i>Anton Skettrup:</i> Luther-Kirken	126
<i>Carl Schiøtz:</i> Kirken paa Hartmannsvej	130
<i>Carl Borgen:</i> Vore Forpligtelser overfor de Unge med Hensyn til Kirkesagens Tanker	134
<i>Chr. Seidelin:</i> Aaret 1917	137
<i>Chr. Seidelin:</i> Bemærkninger til Anordningen	141
<i>Chr. Svelmøe-Thomsen:</i> Bethlehem	142
<i>Chr. Seidelin:</i> Udvidelse af det kirkelige Arbejde i Gentofte Sogn	144
<i>Anton Teiler:</i> Hvordan jeg fik de første Penge til Absalons Kirken	147
<i>Carl Rasmussen:</i> Store Bededag	153
<i>Chr. Seidelin:</i> Stockholms Smaakirkesag	155
<i>H. Ostenfeld:</i> Hvorledes skal vi faa Folk til at komme i Kirke?	155
<i>H. K. Kalf:</i> En Altertavle	161
<i>F. Friis Berg:</i> Apostelkirkens Menighedshus	162
<i>A. F.:</i> Apostelkirken og Eliaskirken	163
<i>Fred Tybring:</i> Småkirkesagen i Bergen	164
<i>Charles Nielsen:</i> Kirkesagen i Stockholm	169
<i>H. K. Kalf:</i> En Altertavle	174
<i>H. K. Kalf:</i> Kirken i Grøndalsvænget	180
<i>Julius Smith:</i> Kirken i Grøndalsvænget og Frederiksholm	182
<i>Anton Teiler:</i> Lidt om Menighedsarbejdet i det nye Absalons Sogn	189
<i>Charles Nielsen:</i> Taksigelseskirken	193
<i>Chr. Seidelin:</i> Bedesalen paa Chr. Winthersvej	197
<i>Rich. Thomsen:</i> Gethsemane Kirkens 25 Aars Jubilæum	199
<i>Anton Teiler:</i> En midlertidig Absalonskirke	208
<i>J. A. Vøhtz:</i> Fra den nye Kasserer	210
<i>Fr. Zeuthen:</i> Fra Vesterbro til Hammerum Herred	211
<i>Chr. Winther:</i> Frederikskirken 1894 — 19. August — 1919	213
<i>Anton Teiler:</i> Absalonskirken	219
<i>Enrique With:</i> Davidskirkens Selvunderhold	223
<i>Rich. Thomsen:</i> Bolignøden	236
<i>M. Th. Nielsen:</i> Spiritusrationeringens Indflydelse paa Menig- hedsarbejdet i København	239
<i>M. Th. Nielsen:</i> Kapernaumskirkens 25 Aars Jubilæum	248
<i>M. Th. Nielsen:</i> Mødesalen paa Vestergaardsvej	254
<i>A. Schneekloth:</i> Sundby Kirkes 50 Aars Jubilæum	259
<i>Vilh. Kold:</i> Anmeldelse af Bogen om Julius Friis Hansen	261
<i>C. H. Leth:</i> Frederiksholm	263
<i>Chr. Seidelin:</i> En Oversigts-Plan	266
<i>E. Sivertsen:</i> Kirkesagens Fremtid. Hvor gaar Vejen?	269
<i>M. Grue:</i> Anna-Kirkens Udvidelse	273
<i>M. Grue:</i> Anna-Kirkens Udvidelse	278

	Side
Malmø Præsters Besøg	283
<i>Harald Westergaard</i> : Kirkefondets Sekretær	289
Bestyrelsesmøder:	
1916	22, 46, 59, 60, 61
1917	132
1918	175, 178
1919	217
1920	244
1921	286, 290
Bidraglister:	
Kirkefondet 1915	22
Kirkefondet 1916	23, 32, 44, 51, 75, 83
Kirkefondet 1917	107, 118, 151
Kirkefondet 1918	166, 176, 191
Kirkefondet 1919	202, 204, 212, 214, 226, 232, 242
Kirkefondet 1920	243, 252, 264, 275
Kirkefondet 1921	286, 299
Dødsfald:	
Kaptajn Delbanco. <i>Harald Westergaard</i>	35
Højskoleforstander F. Thomsen. <i>Harald Westergaard</i>	63
Overretssagfører H. F. Helweg-Larsen. <i>Harald Westergaard</i> ..	88
Fabrikant Lauritz Knudsen. <i>Harald Westergaard</i>	89
Sognepræst Fr. Weltzer. <i>Harald Westergaard</i>	102
Pastor Alfred Kaae	189
Revisor A. Poulsen. <i>Chr. Seidelin</i>	215
Professor Zeuthen	231
Ingeniør Georg Jochimsen. <i>Chr. Seidelin</i>	235
Oberst A. Levinsen. <i>Chr. Seidelin</i>	235
Provst Elmquist	250
Inspektør P. Schmidt	250
Martin Nyrop. <i>Harald Westergaard</i>	279
Kammerherre Sophus Barner. <i>Harald Westergaard</i>	290
Grundstensnedlæggelser:	
Hellerup	51
Gudstjenester og Møder:	
Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer 1916	15
Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer 1917	90
Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer 1918	155
Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer 1919	198
Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer 1920	231
Sammenkomst med Menighedsraadene i 1920	232
Professor Westergaards Tale i Frue Kirke 26. Oktober 1921 ..	292
Stiftsprovst Ussings Tale i Frue Kirke 26. Oktober 1921	295
Kirkeindsamlinger:	
Bidragsliste for Hans Tavsens Kirke	32
Bidragsliste for Hans Tavsens Kirke	106

	Side
<i>Kirkegrunde</i>	83, 117, 192, 238, 251
<i>Kirkeindvielse:</i>	
Gethsemane Kirke. <i>Rich. Thomsen</i>	50
Gethsemane Kirkes Indvielse	53
Kirkesalen paa Hartmannsvej	109
Luther-Kirkens Indvielse. <i>Sv. Nørreslet</i>	187
<i>Det københavnske Kirkefonds 24 Kirker. 1896—1921</i>	299
<i>Legater, Testamenter, Gaver:</i>	
Gave til Skjern Kirke	6
Nyt Legat	10
Chr P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat	19
Eliaskirkens Jubilæumsgave til Kirkefondet	38
En Arv	59, 74
Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat	96
Til Reformationens Jubilæumsfond	96, 108, 120
En Arv	111, 148
Til Reformationens Jubilæumsfond	149
Til særlige Formaal	150
Nye Legater	175
Gaver til Grøndals Altertavle	176
Gaver i Anl. af den ekstraordinære Indsamling	201, 203, 204
En Arv	216, 225
<i>Obligationer udtrukne</i>	60, 148, 184, 225, 252, 299
<i>Opraab:</i>	
Jubilæumsgave i Anl. af Reformationens 400 Aarsfest	86
Til Menigheden i Danmark	177
Ved Aarsskiftet — den ekstraordinære Indsamling	185
Taksigelseskirken	194
Til Danmarks Præster: <i>A. Quistgaard</i>	246
<i>Smaastykker:</i>	
De indflyttede — noget bør der gøres	10
Sognekort over København	11
Foreningen til Opførelse af smaa Kirker	31
En Berigtigelse	32
Sognenes Størelse i København	35
Menighedshøjskolen	45
Bogudlaan	47
Hvor kommer de fra?	49
Menighedshøjskolen	55
Bogudlaan	57
Menighedshøjskolen	74
Bogudlaan	75
Menighedshøjskolen i Februar—Marts 1917	79
Et nyt Kirkearbejde ved Frederiksholm	82
Menighedshøjskolen	95
Et Blik fremad	99

	Side
Norske og svenske Præsters Besøg i København	112
Menighedshøjskolen	117
En Jubilæumshilsen til den evangelisk-lutherske Kristenhed ..	128
Reformationsfondet	129
Annakirkens ny Altertavle	145
Kommunen og Kirken	166
Bogudlaan	174
Kirken i Frederiksholm	181
Kirkesagen i Stor-København under Krigen	206
Nye Fremstød	206
Kirkehistorie for Folkekirken	211
De nye Lønningsløve for Kirkerne i København	242
Kirke og Folk	256
Smaakirkesagen i Bergen	280
Kaldskapellaner	269
Folketallet i de københavnske Sogne	281
Hvad Folketællingen i Hovedstaden lærer os	282
Telegram fra Biskop Støren	284

Store Bededagskollekten:

Store Bededag. <i>Harald Westergaard</i>	25
Store Bededagskollekten i 1916	38, 47, 57, 59
Store Bededagskollekten i 1917	111, 115, 136
Store Bededagskollekten i 1918	173, 181, 184
Store Bededagskollekten	205
Bededagskollekten. <i>Chr. Seidelin</i>	213
Store Bededagskollekten i 1919	215
Nogle Enkeltheder fra Bededagskollekten	216
Bededagskollekten. <i>Chr. Seidelin</i>	224
I Anledning af St. Bededags Kollekten. <i>E. Sivertsen</i>	233
Store Bededagskollekten. <i>Chr. Seidelin</i>	246
Store Bededagskollekten i 1920	252
Store Bededagskollekten	255
Store Bededag. <i>Harald Westergaard</i>	265
Store Bededagskollekten. <i>Chr. Seidelin</i>	277
Store Bededagskollekten i 1921	283

Udnævnelser og Afskedigelser:

1916	12, 21, 75
1918	149

Legat- og Tontineforening

40, 104, 183, 225, 285

Resolutioner og Sogneudskillelser:

Islands Brygges Sogn	3
Brgsretten af Kirkefondets Kirker	4
Absalons Sogn	110
Anordning ang. Bestyrelsen af Kirkefondets Kirker	139
Bethlehems Sogn	141

Billeder:

Hans Tavsens Kirke. Indvendig	4
Kapernaums Menighedshus. Den store Sal	9
Gethsemane Kirke. Udvendig	50
Gethsemane Kirke. Indvendig	53
Jesuskirken. Indvendig	64
Plan over Gethsemane Kirken	71
Plan over Gethsemane Kirkens Krypt	72
Overretssagfører H. F. Helweg-Larsen	88
Fabrikant Lauritz Knudsen	89
Sognepræst Fr. Weltzer	102
Kirkesalen paa Hartmannsvej. Udvendig	109
Kirkesalen paa Hartmannsvej. Indvendig	110
Kirken paa Hartmannsvej. Udvendig	131
Altertavlen i Anna Kirken	146
Altertavlen i Grøndals Kirke	161
Kirken i Grøndalsvænget. Indvendig	180
Kirken i Frederiksholm. Udvendig	181
Grundplan af Grøndals og Frederiksholms Kirke	182
Luther Kirken. Udvendig	187
Luther Kirken. Indvendig	188
Arrangementsplan for Absalons Kirken	219
Absalons Kirken. Udvendig	220
Absalons Kirken. Indvendig	221
Sundby Kirke. Udvendig	260
Anna Kirke. Udvendig	278
Anna Kirke. Indvendig	279

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 1.

Januar.

1916.

Det Aar, der svandt.

Og siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres Jesu Kristi Navn (Ef. 5, 20). Dette er et Ord, ethvert Menneske har Grund til at lægge sig paa Sinde. Jo mere man tænker over, hvad vi har at sige Gud Tak for, desto mere vil der stige frem i vor Erindring og vidne for os om de uendelige Dybder i Guds Kærlighed.

Aaret, der svandt! Det bragte os gennem mange Bekymringer. Hvor let kunde vort lille Fædreland ikke være bleven hvirvlet ind i Verdenskrigens Malstrøm. Vi fik Lov at leve i Fred, vort Folk kunde fortsætte sit vante Liv, for en Del endogsaa under bedre Kaar end nogen Sinde før, Og Kirkefondets Jubilæum, som vi ved Verdenskrigens Udbrud næppe dristede os til at tænke paa, det fik vi Lov til at holde, og vi fik Stilhed og Fred til at tænke paa alle de Vælgerninger, der er strømmet ned fra det høje over det Arbejde, og al den Kærlighed, hvormed troende Mennesker i Løbet af de fem og tyve Aar er kommet os i Møde.

Jubilæet bragte nye Vidnesbyrd om alt dette og bragte en stor Opmuntring til at blive ved med denne Gerning og til at søge at finde Vejen frem der, hvor der endnu er uopdyrket Vildnis.

Saa give Gud os da sin Naade til at fortsætte, han hjælpe os at overvinde de Vanskeligheder, der maatte møde os, og han skyde os gode Raad i Sinde.

Men alle de mange, som i de 25 Aar har staaet os bi med deres Kærlighed, som har støttet os med deres Gaver, og som har bedt for den store Sag, siger vi en hjertelig og inderlig Tak.

Harald Westergaard.

Oversigt over Aaret 1915.

Januar.

Møde med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer, Klokker og præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Anna Kirken *L. Lauritsen* udnævnes til Sognepræst for Aadum. Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondenslegat giver som Udbytte af Aaret 1914 30,099 Kr. 01 Ø.

Februar.

Indre Mission i København holder 50 Aars Jubilæum. Sognepræst ved Nathanaelskirken *J. J. A. Frantzen* udnævnes til Sognepræst i Grenaa.

Marts.

Moderne med de unge Mænd, som begyndte i 1914, gentages under god Tilslutning. Provst *Zeuthen*, Medlem af Bestyrelsen, dør. Res. Kap. ved Gethsemane Kirke *Rich. Thomsen* udnævnes til Sognepræst ved samme Kirke.

April.

Grundstenen nedlægges til Præsternes Kirke paa Islands Brygge, Hans Tavsens Kirke. Nedrivningen af den gamle Gethsemane Kirke begynder. Grund ved Østrigsgade skænkes Kirkefondet af Esajaskirkens Menighed. Grund ved Frederiksholms Fabrikker købes. Grund i Vigerslev Allé købes. Store Bededagskollekten indbringer 46,830 Kr. 16 Øre. Cand. theol. *M. Grue* udnævnes til præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Anna Kirke.

Juni.

Grundstenen nedlægges til den nye Gethsemane Kirke. Res. Kap. ved Solbjerg Kirke *T. Lomholt Thomsen* udnævnes til Sognepræst ved Nathanaelskirken. Kaldskapellan i Draaby og Gerløv *Villads Christensen* udnævnes til res. Kap. ved Gethsemane Kirke.

August.

Der tages med Kraft fat paa Indsamlingen til en ny Blaagaardskirke.

September.

Cand. theol. *Johs. Jørgensen* udnævnes til præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Timotheus Kirke. Rundt om i Landet planlægges en Række Jubilæumsindsamlinger til Kirkefondet.

Oktober.

Kirkefondets Jubilæumsbog »Københavns Kirkesag 1890—1915« udkommer. Kirkefondets Jubilæum, med Gæster fra Norge og Sverige. Derunder: Indvielse af Hans Tavsens Kirke. Fællesaltergang og Sammenkomst i den tidligere Mariæ Kirkesal. Bestyrelsesmøde. De afgaaende Forretningsudvalgs-medlemmer *Westergaard, Borgen, P. D. Koch* og *Ussing* genvælges. Pastor *Carl Moe*, Indre Missions Formand, vælges til Medlem af Bestyrelsen; en Dyrtidshjælp vedtages; under Mødet Meddelelse om Gaver til et Beløb af o. 100,000 Kr. — Takkegudstjeneste i alle Kirkefondets Kirker o. fl. Officielt Festmøde. Kirkefondets 2 Dages Bethesdamøde. Skovshoved Kirkes Indvielse.

November.

Cand. theol. *P. Gade* udnævnes til præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Kristianskirken. Han faar eget Distrikt og lønnes af Kirkefondet.

December.

Kgl. Resolution af 26de Februar 1908 om Kirkefondets Ret til den halve Brug af sine Kirker i Tilfælde af Dannelselse af Valgmenighed udvides til ogsaa at gælde i Tilfælde af Ansættelse af en »Andenpræst« i Tilslutning til Lov om Menighedsraad af 10de Maj 1912 § 30.

Ny Sogneudskillelse.

Siden den 1ste Oktober 1912, da der paa samme Dag oprettedes 3 nye Sogne i København, har der ikke fundet nogen Sogneudskillelse Sted herinde. At Kirkefondet dog ikke i Mellemtiden har ligget paa den lade Side, vil vort Blad have kunnet fortælle vore Venner noget om.

Nu er der da atter kommen en ny Sogneudskillelse, nemlig paa Islands Brygge paa den forreste Del af Amager.

Vi tør vist forudsætte den kirkelige Udvikling paa Islands Brygge bekendt for vore Læsere, da vort Blad Gang paa Gang har bragt nyt derude fra, snart om Ansættelse af en Præst, snart om Indkøb af en Kirkegrund, saa Ansættelse af en Præst til foruden den første, og saa om Opraab til den nye Kirke, »Præsternes Kirke«, og endelig om Indvielsen af denne Kirke ved Kirkefondets Jubilæum nu i Oktober forrige Aar.

Saa kom Slutstenen ved den kgl. Resolution af 28de December 1915, hvorefter Christians Sogn deles fra 1ste Ja-

nuar 1916, og der udskilles et nyt Sogn »Islands Brygges Sogn« omkring den nyopførte Hans Tavsens Kirke med følgende Grænser: fra Havnen indtil Langebro, Amager Boulevards Midtlinie indtil Artillerivej, Midtlinien af denne Vej og dens Forlængelse indtil Grænselinien mellem Amagerbro Kvarter og Sundbydistriktet samt denne Grænselinie indtil Havnen. Pastor A. W. Quistgaard og Pastor G. Th. Sort, der hidtil har virket paa Islands Brygge som ordinerede Medhjælpere hos Sognepræsten ved Christians Kirke, er fra samme Dato udnævnte til henholdsvis Sognepræst ved Kirken og præsteviet midlertidig Medhjælper hos denne.

Det Indre af Hans Tavsens Kirke.

Maatte Gud nu velsigne Arbejdet ud fra den nye Kirke, og maatte vore Venner blandt Danmarks Præster huske, at endnu staar tilbage Opførelsen af selve Kirken ved Siden af det nys indviede Menighedshus.

Brugsretten af Kirkefondets Kirker.

Ny kgl. Resolution af $\frac{28}{12}$ 1915.

Siden den 26de Februar 1908 har Kirkefondet haft Ret til at forbeholde sig den halve Brug af sine Kirker til Fordel for en Valgmenighed, som med dets Tilslutning maatte ønskes stiftet ved en af disse, iøvrigt paa de i Lovgivningen

for Dannelse af Valgmenigheder givne Vilkaar. — Herved er sikret, at der i Kirkefondets Kirker altid kan komme til at lyde en Forkyndelse, saaledes som den paa Stedet arbejdende Menighed behøver den for at kunne leve og arbejde for andre, og tillige, at der gennem den halve Brug af Kirken er sikret Menigheden tilstrækkelig Tid og Plads til, at den kan gøre sit missionerende Arbejde i Ord og Gerning. Denne Ret har vi endnu ikke haft Aarsag til at benytte os af.

Nu er denne Ret yderligere udvidet til ogsaa at gælde Ansættelsen af en »Andenpræst« ved en af vore Kirker.

Den kgl. Resolution herom er af 28de December 1915 og lyder saaledes: At den det københavnske Kirkefond for de det tilhørende københavnske Sognekirkers Vedkommende givne Ret til at forbeholde sig den halve Brug af Kirken maa udvides til at omfatte det Tilfælde, at der med Kirkefondets Tilslutning ved en af disse Kirker ansættes en Andenpræst i Henhold til Lov om Menighedsraad af 10de Maj 1912 § 30.

Om »Andenpræsten« siger den nævnte Lovs § 30:

Naar mindst 20 Familiefædre, Enker eller andre Personer med egen Husstand af de kirkelig stemmeberettigede i et Pastorat fremsætter Begæring om at en Mand ansættes som Andenpræst i Pastoratet og godtgør, at den paagældende opfylder Betingelserne for at blive Præst i Folkekirken og er villig til at modtage saadan Ansættelse samt har erklæret sig enig i den Løn, der af den nævnte Kreds ydes ham, samt at denne Løn er sikret ham for mindst 5 Aar, kan Ministeriet indstille den paagældende til at anerkendes som Andenpræst i vedkommende Pastorat. Saadan Ansættelse af en Andenpræst bør som Regel ikke finde Sted i det første Aar efter en ny Præsteansættelse i Pastoratet. Andenpræsten er med Hensyn til det kirkelige Arbejde i Pastoratet og i sit Forhold til Sognepræsten ligestillet med en residerende Kapellan. Ministeriet fastsætter Regulativet for Arbejdsforholdet imellem ham og Sognepræsten paa Grundlag af et af Biskoppen efter Samraad med de paagældende Præster og Menighedsraadet udarbejdet Forslag.

Og hvad er der saa opnaaet herved? Først det samme som ved Oprettelsen af en Valgmenighed med den halve Kirke til Brug; dernæst, at man nu kan helt undgaa Oprettelse af Valgmenigheder, som man i alt Fald inden for Indre Missions Kredse i det højeste har betragtet som et taalt Onde, endelig og ikke mindst, at medens Valgmenighedspræsten jo kun er Præst for dem, der har valgt ham, selv om det naturligtvis ikke er ham forment at missionere i hele Sognet, saa er »Andenpræsten« i saa Henseende ligestillet med Sognepræsten og er Præst for hele Sognet, jvf. at han »er med Hensyn til det kirkelige Arbejde i Pastoratet og i sit Forhold til Sognepræsten ligestillet med en residerende Kapellan«. Han kan ikke afvises som en Sognebeboerne uvedkommende Præst, og naar han gaar ind i Hjemmene, kommer han der ikke blot som Valgmenighedspræsten i Kraft af sin

præstelige Samvittighed, der ikke tillader ham at nøjes med at hjælpe dem, der først har søgt ham, men kommer der ogsaa i Følge sin lovlige Kaldelse dertil.

Vi haaber, at Forholdene ogsaa i Fremtiden vil forme sig saaledes, at vi ikke faar Brug for denne nye Ret; men vi er taknemmelige over, at den er givet os, og det fortjener at fremhæves, at det skyldes Kultusministeriets Initiativ, at vi har faaet den.

Chr. Seidelin.

En Kærlighedsgave.

Fra københavnske Menigheder til Skjern Kirke.

I »Indre Missions Tidende« fortæller Pastor A. Fibiger følgende:

De københavnske Menigheder bærer jo nu — som rimeligt er — Hovedparten af Udgifterne ved Kirkernes Opførelse og Drift herinde.

Men aldrig vil det blive glemt, hvilken Indsats af Kærlighed og Offervillighed vore Venner paa Landet Aar igennem har præsteret overfor Københavns Kirkesag. Hvor mange Gaver har vi ikke indsamlet, og hvor megen Kærlighed har vi ikke mødt paa vore Rejser! Og det var jo ikke for vor personlige Skyld, men fordi Vennerne derude forstod Sagens aandelige Nødvendighed. Og paa en Tid, hvor Stat og Kommune i kortsynet Letsindighed skød Opgaven fra sig, rejste Guds Folk sig endrægtigt Landet over og opførte nye Guds-huse herinde, fordi de vidste, at Guds Ord var det eneste Bolværk, der duede overfor Synd, og at hvis Hovedstaden gik til Grunde i Synd, vilde Fordærvelsen snart oversvømme hele Landet. —

Et af de Steder, hvor der gennem mange Aar er bleven ofret store Beløb af frivillige Gaver til Københavns Kirkesag, er Skjern. En Gang, da ogsaa undertegnede var derovre og havde faaet, som ofte før, en stor og rundelig Gave til Kirkesagen, kom det paa Tale, da vi om Aftenen sad nogle Venner sammen ved det i Jylland traditionelle Natte- og Kaffe-sæde, at nu vilde Menigheden i Skjern jo snart faa sin egen Kirkesag, idet deres gamle Kirke skulde nedrives og udvides.

En af Vennerne udtalte da, halvt i Spøg, at nu kunde de jo faa at se, om Københavnerne vilde ofre noget for at hjælpe dem derovre, ligesom vi havde faaet saa megen Hjælp hos dem. Dertil svarede jeg, at hvis deres Sognepræst vilde komme over og prædike i Eliaskirken, skulde han nok faa en Kærlighedsgave med hjem som Udtryk for vor Taknemmelighed.

Da nu Sagen blev til Alvor med Kirkebyggeriet ovre i

Skern, skrev Sognepræst Andersen til mig og meddelte, at han ikke vilde komme og samle Penge ind herovre, da de ikke var i nogen egentlig Kirkenød og godt kunde bygge deres Kirke selv; men Vennerne derovre vilde sikkert sætte Pris paa at faa en eller anden Udstyrsgenstand som en Kærlighedsgave fra den københavnske Kirkesags Venner.

Denne Tanke fremsatte jeg for Kirkefondets Forretningsudvalg. Dette havde stor Sympati for den, men kunde dog ikke som saadant tage sig af, hvorimod Formanden, Prof. Westergaard, og Sekretæren, Pastor Seidelin, tiltraadte en Rundskrivelse, som derefter blev udsendt til ialt 15 Menigheder i København med Opfordring til at indsamle 400 Kr., som tænkes anvendt til et Sølvkrucifiks til Alteret i den nye Skern Kirke.

Opfordringen fik en saare god Modtagelse. Kun to af de Menigheder, til hvilke der var sket Henvendelse, svarede nej, den ene uden nærmere Motivering, den anden under Henviisning til, at Menigheden, som var fattig, hellere vilde samle en Gave ind til Indre Missions Hus (hvilket de ogsaa har gjort), medens de iøvrigt havde al Sympati for Sagen.

De tretten Menigheder, som sendte Bidrag var: Davids, Brorsons, Fredens, St. Andreas, St. Lukas, Frihavns, Esajas, Luthers, Kristkirkens, Mariendals, Jesuskirkens, Solbjerg, Elias.

Hertil kom 75 Kr. fra én Familie, som ved Familieforbindelse er særlig knyttet til Skern, og 10 Kr. fra en Herre, som en Dag havde haft en fornøjelig Jagttur i Skern. Men forøvrigt indgik Bidragene fra de nævnte Menigheder saa rigeligt, at vi fik ialt 600 Kr. til Raadighed i Stedet for de oprindelig tænkte 400 Kr.

Vi blev altsaa i Stand til at tilbyde Kirken i Skern et betydeligt større Krucifiks, og dette blev saa købt i Dansk Paramenthandel og forsynet med en Sølvplade, som fortæller, at det er skænket af københavnske Menigheder som en Kærlighedsgave.

Da Kirken i Skern paa 4de Søndag i Advent 1915 blev indviet, stod Krucifikset paa Alteret, Gud til Ære, og lyste i sin sølvhvide Glans som et Tegn paa Venners Taknemmelighed for trofast Hjælp gennem Aarene til Københavns Kirkesag.

Skern Menighedsraad har under 18de Januar gennem sin Formand, Sognepræst *Andersen*, sendt undertegnede en hjertelig Tak for Sølvkrucifikset, »det var en smuk og kærligkommen Gave; vi sætter megen Pris derpaa.« Og han beder mig ved Lejlighed bringe denne Hilsen og Tak til de bidragydende, — hvilket altsaa herved sker.

Endnu maa jeg tilføje, at jeg, efter at Sagen havde væ-

ret omtalt i »Indre Missions Tidende«, fik et Brev med et indlagt Beløb fra Forfatterinden Frk. *Ingeborg Maria Sick*, som skrev, at hun gerne ønskede at være med til at pryde Kirkens Alter i Skern, da hun havde gode Minder fra Skern Kirke og fra Samfundet derovre, hvor hun ogsaa havde talt i Missionshuset. — Gaven blev sendt derover, og jeg tillod mig at foreslaa, at der for den mulig kunde anskaffes et Par Blomsterglas til Alteret.

A. Fibiger.

Kapernaums nye Menighedshus.

Kapernaumskirkens Menighedshus indviedes Søndag den 16de Januar. — Kl. 3 samledes dels enkelte særlig indbudte, dels Sognets Menighed i Lokalerne, hvor Stiftsprovst *Ussing* holdt Indvielsestalen ud fra Mark. 3, 31—34:

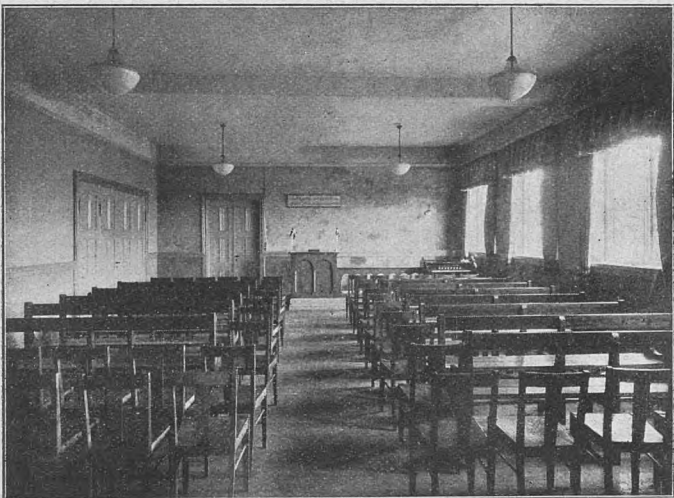
Jesu Moder og Brødre søger at hente ham hjem; det var af Moderkærlighed og broderlig Forstaaelse, fordi han havde arbejdet saa længe. De sendte Bud ind til ham. Men skønt man i Jødeland fuldt ud havde lært, hvad man skylder sine Forældre, kom han dog ikke ud. Han stod her i Guds Gerning, og heri kunde end ikke Hensynet til hans Moder hindre ham.

Der ligger i denne Fortælling noget om Kapernaum. De saaledes i et Hus, som slet ikke kunde rumme de Skarer; saaledes staar der fortalt flere Gange netop om Kapernaum. Maatte det nye Menighedshus blive et Sted, hvor Folk flokkedes! Og hvorfor kom der saa mange? Fordi Jesus var der. Maatte det saaledes lyse ud fra det nye Hus, at Sognets Folk kunde kende, at Jesus var der! Jesus var der i Ord og Gerning; og ingen havde set saa meget til Jesu Gerning, som hans egen Stad. Det er ikke rigtigt at udtrykke Forholdet mellem Kirke og Menighedshus saaledes: I Kirken er Guds Ord, i Menighedshuset Herrens Gerning. Men der er noget om det. I Kirken sker Jesu Gerning mere i det skjulte; i Menighedshuset skal der ikke blot prædikes, men ogsaa være anden travl Virksomhed: Fattigpleje, Sygepleje o. s. v. Men det skal altsammen gøres i Jesu Navn; og det gælder om, at Gerningen aldrig maa mangle sit Midtpunkt — at frigøre Mennesker fra den stærkes Magt. Dette virkelig gøres, hvor Jesus er; han er i sin Menighed; og blot to eller tre er forsamlede i hans Navn, da er Jesu Menighed paa dette Sted. Stiftsprovsten sluttede med det Ønske, at der ikke maatte være nogen Spænding mellem Kirke og Menighedshus — som der ofte er i Provinsen mellem Kirke og Menighedshus —, men at de samme Mennesker maatte samles begge Steder, og at iøvrigt Kapernaums-Navnet: »Herrens egen Stad« maatte passe baade for Kirke og Menighedshus. —

Endelig bragte Stiftsprovsten Hilsen og Lykønskning fra det københavnske Kirkefond. — Sognepræsten gjorde derefter Rede for Husets Tilblivelse, mens undertegnede sluttede.

Kl. 7 mødtes Menigheden paany og tilbragte Aftenen sammen under mere selskabelige Former. Og her, hvor Tale og Sang livligt skiftede, kom Glæden over det nye Menighedshus ret til Orde fra Menighedens Medlemmer. Ogsaa gennem flere Gaver gav Glæden sig Udtryk; en anonym Giver skænkede endog 500 Kr.

Det var i det hele taget en stor Festdag for Kapernaums Menighed; men den havde ogsaa al mulig Grund til at glæde sig.

Kapernaums Menighedshus. Den store Sal.

Hvor har det Menighedshus været savnet! Vi havde i Forvejen — foruden selve Kirken — kun Sakristiet, der højest rummede 50—60 Mennesker. Til Samfundsmøder egnede det sig derfor daarligt, til Blaa Kors Møder endnu mindre; K. F. U. K. kunde nok anvende det; bare det ikke havde været nødvendigt, at de smaa Hjælpere holdt Møde samme Aften. K. F. U. M. var husvild, ligesaa det ene Konfirmandhold. Og større Møder kunde jo slet ikke holdes der. Saa maatte man leje sig frem. Men det eneste Lokale i Sognet, der kunde være Tale om, var langt fra tilfredsstillende. Og skulde man leje det til de fleste af vore Møder, betød det en ikke ringe Aarsudgift. Man *maatte* altsaa bygge. Og for adskillige Aar siden begyndte man at samle Penge til eget Hus. Men Menighedens daglige Arbejde maatte

jo gøres, og de færreste havde stort at raade over, saa Vejen var lang og trang, og Frimodigheden med Hensyn til Sagens Fremme — og Menighedens hele Arbejde — var ikke altid stor. Trofast gav imidlertid mange deres Bidrag Aar efter Aar; man naaede omtrent de 6000 Kr. Saa fik man for et Aars Tid siden Frimodighed til at søge Sagen ført til Afslutning. Arkitekt Fred. M. R. Draiby, Hellerup, gav en udmærket Tegning og ledede velvilligt Arbejdet med Husets Opførelse. Alt imens voksede Byggefondet ved kærlig Støtte fra udensogns Mennesker og især ved betydelige Ofre fra selve Sognet, saa vi paa Indvielsesdagen naaede omtrent 16,000 Kr. Det københavnske Kirkefond har købt Grunden og givet Tilsagn om 2000 Kr. Derudover mangler der nu kun godt 1000 Kr. i, at Huset kan være betalt; dem haaber vi snart at faa.

Det er et dejligt, praktisk indrettet Menighedshus, bygget sammen med Kirkens Sakristi. Vi har nu et større Lokale og to mindre. De kan benyttes hver for sig eller alle i Forbindelse med hverandre. Menighedssalen (se Billedet) rummer 125—150, alle tre Lokaler ca. 250 Mennesker. Det er, hvad vi har Brug for til vore Møder. Saa har vi endelig faaet et lille Præsteværelse, et godt Køkken, to store rummelige Entréer og elektrisk Lys ogsaa i Kirken.

Vi er alle meget taknemmelige; vi har gennem Menighedshusets Fuldførelse faaet en stor Opmuntring til vort Arbejde; vi indser ogsaa, at de langt bedre Arbejdsvilkaar forpligter; men vi beder om, at Guds Forventning til os ikke maa blive til Skamme.

R. Høgild.

Nyt Legat.

Efter afdøde Fabrikant *Victor Schouw* har vi faaet et Legat paa 10,000 Kr., hvoraf hans Enke dog, saa længe hun lever, skal nyde Renterne.

Det er megen Tak værd at modtage saadanne Gaver; og selv om Pengene ikke kan bruges i Øjeblikket, vil Kirkefondet ogsaa ad Aare faa Brug for betydelige Midler til Kirke-drift, Afbetaling paa indkøbte Kirkegrunde o. s. v. Endnu véd vi ikke, om der til Legatet er knyttet særlige Bestemmelser, men vi skynder os at meddele vore Venner denne glædelige Tidende.

De Indflyttede — noget bør der gøres.

Hvert Aar gaar der Strømme af Mennesker her ind til Hovedstaden fra Landet og fra Købstæderne, Mennesker,

som ofte staar uhjælpsomme paa Grund af deres Mangel paa Kendskab til Forholdene herinde og ikke mindst til Farerne i Storbyen.

Kunde man komme disse Tusinder i Møde med Hjælp, saaledes som de trænger til den, vilde meget være vundet.

Flere Gange har Tanken været fremme ved Kirkefondets Møder om, at noget bør der gøres. Og nu tilbyder vi her paa Kirkefondets Kontor at være Mellemænd mellem Menighederne paa Landet og dem herinde i Hovedstaden.

Hvorledes? Jo, hver Gang der flytter et Menneske — gammel eller ung, Mand eller Kvinde, troende eller ikke troende — fra en Landsby eller Købstad herind til Hovedstaden, sender Samfundet paa hans Sted en Meddelelse ind til Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, København K., med Opgivelse af vedkommendes Navn (helst *fulde* Navn eller i alt Fald *Forbogstaver*) og Stedet, hvor han skal bo herinde (*Gade, Husnummer* og helst *Etage*, da der kan bo mange ved Navn Jensen eller Hansen i samme Hus). Denne Meddelelse sendes da fra os til Menighedssamfundet i det Sogn, hvor han har taget Bopæl, og fra dette vil der da blive ydet ham saadanne Anvisninger, som han muligvis behøver. Der er saaledes rakt en hjælpende Haand ud; det kommer da an paa den indflyttede selv, om han vil modtage den. Vi tvivler ikke om, at der kan komme Nytte og Velsignelse ud af et saadant Arbejde, ikke blot for de indflyttede, men ogsaa for dem herinde, som faar Lov til at hjælpe, og vi kunde tænke os, at mangan en Landboer med nogen mere Sjælsro vilde tænke paa deres Venner og bekendte herinde eller maa-ske deres eget Kød og Blod, naar de vidste, at gode Mennesker herinde var villige til at staa dem bi.

Skulde et lignende Arbejde som det her nævnte være i Gang allerede andetsteds her i Hovedstaden, vil vi gerne vide det.

Chr. Seidelin.

Sognekort over København.

Vi minder om det nye fortrinlige Kort over Hovedstaden med Sognegrænser, Gadefortegnelse, uundværligt for enhver, der vil følge med i filantropisk og kirkeligt Arbejde i København. Det faas i enhver Boghandel. Pris Kr. 1,50.

Kirkefondets Jubilæumsskrift.

»Københavns Kirkesag 1890—1915« er en Bog for enhver kirkeligt interesseret, men i særlig Grad da for enhver, der staar i eller bereder sig til Arbejde for Guds Rige i København. Faas i enhver Boghandel. Pris uib. 2,00 Kr. ib. 2,75.

Præsteudnævnelser.

Præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Christianskirken *A. W. Quistgaard* er 1ste Januar 1916 bleven Sognepræst ved Hans Tavsens Kirke. Præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Christianskirken *G. Th. Sort* er 1ste Januar 1916 bleven præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Hans Tavsens Kirke. Res. Kap. ved Eliaskirken *P. Müller* er fra 15de Januar 1916 Præst ved St. Lukas Stiftelse.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig til *Kaptajn Delbanco, Gl. Jernbanevej Nr. 32, Valby*, skriftlig eller i Telefon (Valby 273 v, sikrest mellem Kl. 5—6).

Med nærværende Nummer af vort Blad begynder et nyt Bind, det 7de.

Til det afsluttede 6te Bind, Aarene 1912—1915, foreligger der *Titelblad og Indholdsfortegnelse*, som sendes gratis til enhver, der ønsker det.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. S., er aabent daglig 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: Det Aar, der svandt, af *Harald Westergaard*. — Oversigt over Aaret 1915. — Ny Sogneudskillelse. — Brugsretten af Kirkefondets Kirker, af *Chr. Seidelin*. — En Kærlighedsgave, af *A. Fibiger*. — Kapernaums nye Menighedshus, af *R. Høgild*. — Nyt Legat. — De Indflyttede — noget bør der gøres. — Sognekort over København. — Kirkefondets Jubilæumsskrift. — Præsteudnævnelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 2.

Marts.

1916.

En ny Kirke i Hellerup.

Forholdene i Hellerup har i de senere Aar udviklet sig saaledes, at Tanken om Opførelsen af en ny Kirke er vaagnet med Styrke i Menigheden og har lidt efter lidt taget skarpere Form. Det tiltagende Kirkebesøg bevirkede, at man af og til lod afholde Gudstjenester i Menighedshuset samtidig med Højmesse-tjenesterne i Kirken. Men da man i Sommeren 1914 paabegyndte regelmæssige Gudstjenester i et af Gentofte Sogneraad velvilligt overladt Lokale i Maglegaardsskolen, var det klart betegnet, at man ønskede en ny Kirke opført midt imellem Hellerup, Ordrup og Gentofte med paafølgende Udskillelse af et nyt Sogn.

Vi er nu naaet saa vidt, at vi har faaet en Kirkegrund. Det er Ejerinden af *Bregnegaard* (ikke Baunegaard, som der fejlagtigt stod i et Dagblad), der har skænket os 4000 Kv.-Alen Grund lige Syd for den projekterede ny Vej, Tietgensvej. Arkitekt *Carl Schiøtz* har efter Opfordring af Kirkekomitéen paataget sig at opføre Kirken, og det er vort Haab, at vi, da vi allerede er i Besiddelse af en Byggesum paa godt 30,000 Kr., allerede i Sommerens Løb vil kunne faa opført en Fløj af Kirken, der vil blive indviet til Gudstjenesteb brug. Vi vil da, naar vi har et indviet Sted, hvor Herrens Naademidler kan forvaltes ved Siden af Ordets Forkyndelse, med større Kraft kunne fortsætte den allerede begyndte Udvikling af Menighedslivet ude i det nordre Distrikt.

Som Kirkens Fremtid uden Tvivl vil forme sig, vil det komme til at staa mere og mere klart for Kirkens Venner, at vi maa bære vor Kirkesag selv uden Støtte fra Stat og Kommune. De nye Kirker maa blive selvejende og bære deres egen Drift. Ogsaa vi herude er inde paa disse Tanker, men vore Overvejelser i saa Henseende er endnu ikke bragt til Ende.

Endvidere staa det stedse tydeligere for os, at Fremtidens Kirker i større Grad end hidtil maa være Hverdagskirker. Det vil sige, vi har ikke Raad til at lade et saa stort og anseligt Rum som et Kirkeskib staa ubenyttet hen i Ugens Løb. Det maa tværtimod tages i Brug til Menighedsmøder og

lign. Ligesom Kirkerummet maa udvides om Søndagen derved, at Skydedøre sætter det i Forbindelse med det med Kirkens Hovedfløj sammenbyggede Menighedshus (Sidefløj), maa *omvendt* om Hverdagen Menighedshusets Sal, der ligger plant med Kirkens Gulv, kunne gøres større ved at aabnes ind til Kirkerummet. Saadan noget er allerede Tilfældet med enkelte af Kirkefondskirkerne, t. Eks. Kingoskirken. Det lader sig sikkert gennemføre. Ogsaa vi har det under Overvejelse.

Kirkekomitéen er dannet med Sognepræst Knudsen som Formand, Prof. Prytz som Sekretær og Fuldmægtig Knud Hansen som Kasserer — en Søn af Stifteren og Stifterinden af det bekendte Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat. Denne Komité har atter af sine 24 Medlemmer udskilt et mindre Forretningsudvalg, der har konstitueret sig*) og nu arbejder med Forberedelser, Planer, Opraab og lignende.

Saa beder vi da alle Venner af Kirkens Sag, alle, som glæder sig hver Gang en ny Kirke begynder at tegne sit Spir mod Himlen — vi beder eder tage Del med os. Bed en Bøn med os i eders stille Sind og staa os bi med eders Kærlighed og eders Gaver.

Erik Thaning.

25 Aars Præstegerning ved en Kirkefunds Kirke.

Den 27de Februar 1891 ordineredes cand. theol. *Christen Jensen Holt* til 2den Kateket ved St. Johannes Kirke. Han fik sit særlige Arbejde anvist i den Del af St. Johannes Sogn, som nu udgør Nazarets og Fredens Sogne, hvor han begyndte med Husbesøg og Gudstjenester i fri Luft paa den Grund, hvor den nuværende Nazaret Kirke ligger.

I 25 Aar har Pastor Holt arbejdet paa det samme Sted og gennemført Kirkesagens Tanker og Principper. Hans Hovedværk indenfor Kirkesagen er ikke det, at han fik bygget den nye Nazaretkirke i 1904, da den gamle Jærnkirke trængte til Afløsning, thi andre Præster har gjort noget lignende, skønt Holt var blandt de første, som fik det gjort, men det var dette, at han som den første optog Selvunderholdstanken, d. v. s. at hver Menighed skal bære sin egen Kirkes pekuniære Byrde, og han har gennemført den hvert Aar siden 1894. Dette førte ham over i det andet Princip: Menighedens aandelige Selvstændiggørelse — pekuniær Selvstændighed giver ogsaa aandelig Rygrad — han samlede om sig en Række Mænd og Kvinder, med hvem og ved hvem

*) Forretningsudvalgets Formand er Pastor Thaning.

han i de 25 Aar har udført en moderne Menigheds vidtfor-grenede Arbejde for Sjælens Frelse.

Hans Kærlighed til Kirkesagen har været usvækket ind-til denne Dag; det var denne Kærlighed, der fik ham til — til Trods for meget andet Arbejde i den danske Menighed, som der ikke her bliver Plads til at nævne — at modtage Valg som Medlem af Kirkefondets Forretningsudvalg, hvilken Tillidspost han beklædte i Aarene 1911—14, da han paa Grund af overvættes Arbejde udenfor Kirkesagen mente sig nødsaget til at trække sig tilbage.

Den 27de Februar 1916 samledes hans Menighed og hans Venner i Kirkesagen med ham og hans Familie til en vellykket Fest i Nazaretkirkens Krypt.

Kirkefondet skylder Pastor Holt megen Tak for hans Pionerarbejde i de første Dage og for den Trofasthed, hvor-med han ned gennem Aarene har udført sit Arbejde som Præst ved en af Kirkefondets ældste Kirker.

Chr. Seidelin.

Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer d. 31. Jan. 1916.

Gamle Idealer og nye.

Foredrag af Stiftsprovst *Ussing.*

Referat.

Det er ikke noget nyt, at vi i Kirkefondet taler om Idealerne. Men Idealerne er ogsaa i Udvikling — og en Vanskelighed opstaar, naar de Idealer, der engang straaledes som Kampens Maal, er saa vidt naaet, at de næsten staar som noget selvfølgeligt og derfor mindre værdifuldt. I Aften vil jeg søge at vise de unge, som ikke véd af Erfaring, hvad Kampen har kostet, nogle af de gamle Idealer, saa de ser, det *var* og *er* Idealer; og dernæst vil jeg drage nye frem, som senere har udviklet sig, eller give nogle af dem, der allerede ligger som Kim i de 7 Punkter*), klarere Omrids. Saa skulde de gamle og de nye Idealer jo helst vise sig at passe sammen og i Forening lyse for os og kalde os til Kamp.

Jeg har selv haft nogle Oplevelser i den seneste Tid, der har gjort, at jeg maatte tænke paa de gamle Idealer. For 24 Aar siden kom jeg til Valby og har der gjort indgaaende

*) De »7 Punkter«, fremkomne i 1890 ved Samarbejde mellem flere af Medlemmerne af »Udvalget for Kirkesagens Fremme i København«, kan endnu gælde for Kirkesagens Program. De findes gengivne i Kirkefondets Jubileumsskrift S. 119.

Erfaringer om Gennemførelsen af Kirkefondets Principper. Og nu er jeg kommen midt ind i den gamle By, hvor Forholdene i mange Henseender — naturligvis med de Ændringer, som Aarene medfører — ligger saa temmelig som i Valby for 24 Aar siden.

Som første Ideal vil jeg nævne *de smaa Sogne*. Det er jo nu anerkendt endogsaa i den kirkelige Lovgivning og Administration. Men netop da kommer Faren frem, at man i Glæden over det, som *er* naaet, glemmer, hvad der endnu mangler. Hvert Sogn tager da sine egne Opgaver op, men Helheden — hvem sørger for den? Lad Biskop eller Forretningsudvalg tage sig af den! Men — dette er galt. Helheden vedkommer os alle. De fælles Idealer maa vi fremdeles være fælles om. Det skulde nødvendig komme til, at der var Initiativ nok i det enkelte, men ingen, der brød sig om, hvordan det gik med Staden i det hele, derfor heller ingen Kritik af Forretningsudvalget o. s. fr. — Hvad var der blevet af Kirkesagen, hvis den Tankegang havde været raadende for 25 Aar siden: »dertil er vi ikke kaldet«. Hvem er kaldet uden den, i hvis Hjerte Idealet brænder. Derfor maa dette Ideal: den fortsatte Sognedeling, den gennemførte Distriktsdeling vedblive at være vort fælles Maal, som vi alle vil være med at kæmpe for.

Et andet af Kirkesagens Idealer var *Kirkerensning*, Afskaffelse af kirkelige Misbrug, fremkaldt ved Pengehensynets Overhaandtagen til Skade for de fattige. — Lad os takke Gud, at meget er naaet, men ikke sove paa det! Lad os staa paa Vagt og ikke betænke os paa at angive det, hvor det stikker Hovedet frem endnu, maaske endogsaa hos os selv. Præstens Hænder maa aldrig blive fedtede af Penge. Fri for Tanker om Pengesagerne bliver vi aldrig. Hvorfor skulde Gud ogsaa tage den Fristelse bort fra os Præster, som ellers alle andre maa igennem? Akcidensernes Afløsning ved faste, ikke videre rigelige Lønninger, vil blive en Fare mere, idet der bliver stor Plads for udensogns Forretninger, hvor Loven synes at ville lade Ofret blive staaende. Vi kommer tilbage til den samme Fristelse som før Kirkesagen: at Præsterne lader Sognet træde i Skygge for de udensogns Forretninger. Sognet bør være Nr. 1.

Et nyere Ideal i Kirkesagen er *Selvunderholdet*. Det nævnes ikke direkte i de 7 Punkter. Og i det Punkt er der jo et godt Stykke frem endnu. Lad os opmuntre hinanden til at naa Maalet. Men heller ikke det maa blive maskinmæssigt, saa det kun bliver Pengene, det drejer sig om. Selvunderholdet maa vokse ud af Menighedens Forstaaelse af Idealet, ellers bliver det et Aag i Stedet for en Velsignelse. Og Selvunderholds-Tanken maa gennemføres i det enkelte. Enhver skal bære sin egen Byrde, hedder det. Det vil i Virkeligheden sige, at enhver kristelig Virksomhed indenfor Sognet bør

bære sig selv. Deri mangler der ikke saa lidt. Hvert lille Arbejde indenfor en Menighed bør stræbe efter at betale for Lokale, Lys og Brændsel. Hvor Kristne tager et Arbejde op, skal de heller ikke gaa af Vejen for det økonomiske Ansvar. — Kun ad den Vej oplæres vi til at forstaa Selvunderholdets Ideal.

Vel nok det sidste Ideal i de 7 Punkter er *Fællesmenighedslivet*. Det glimter frem, baade naar en velhavende Menighed hjælper en fattig, og naar flere Menigheder samles til Fællesmøder. Men det bedste til at udvikle det er Sammenlutning om fælles Opgaver. Der er f. Eks. *Missionsidealet*, sigtende ikke blot paa det enkelte Sogn, men paa hele den store By. Der er *Ordets Forkyndelse* — paa en vis Maade et nyere Ideal. I Begyndelsen underkendte vi selvfølgelig ikke Ordets Forkyndelse, men vi var lidt bange for »den dragende Prædiken«. Den havde vi hørt meget af, hvor det aldrig blev til andet. Vi foretrak derfor en Mand, der i trofast Kærlighed vilde gaa rundt til de enkelte. Men i de senere Aar føles det stærkt, at der trænges til en dragende Forkyndelse. Forargelsen skal vel være i den, men Kærlighedens Magt ogsaa. Vi Præster har meget at bede om. Om vi kunde »omskifte vor Røst« som Paulus siger! — Jeg tror, Gud kan hjælpe os til det, men kun, naar vi beder om det. Idealet ligger langt, langt forude. Lad os bede om større Naadegaver. Vi har Lov til at tragte efter de største, og Profetien er den største.

Til Slutning nævnede Taleren endnu som hørende under de fælles Opgaver: det sociale Spørgsmaal og Forholdet mellem Indre Mission og Kirkefondet o. a. Det sidste er ikke gjort med Organisation eller Pengeunderstøttelse alene; der ligger store aandelige Spørgsmaal bag ved, hvor det gælder at forstaa Idealerne ret.

DISKUSSIONEN.

Dirigent: Dr. med. *P. D. Koch*.

Fibiger takkede Kirkefondet, fordi det samlede Præsterne en Gang imellem, saa de ældre og yngre kunde lære hinanden at kende. Han takkede for Foredraget og ønskede Stiftsprovst Ussing til Lykke med den nye Gerning, han var kaldet til (alle rejste sig).

Der var to, der havde let ved at se hinandens Fejl: Klokkeren og Præsten; men begge har Grund til — ogsaa dem, der er ved Kirkefondets Kirker — at tage sig i Vare for at blive besmittet af Penge.

Pastor *Fibiger* nævnede derefter et Reformkrav: der maa gøres noget mere ud af Daaben ved Gudstjenesten; hvorfor skal det ene Sakramente staa lavere end det andet? Vi i Eliaskirken har kæmpet for at gøre Daaben til et integrerende

Led af Gudstjenesten. Jeg vil bede Præsterne henstille til deres Kirkes Organist ikke at lave stort Efterspil efter første Salme efter Prædiken, saa Folk tror, at nu skal de gaa. Det har stor Betydning for Forældrene, at Menigheden er til Stede, naar deres Børn indlemmes i den, om ogsaa det kun er ganske faa, der saaledes slaar Kreds om Barnet.

Quistgaard: Islands Brygge har med Henblik paa nogle af Kirkesagens Idealer den Fordel at være skarpt afgrænset, saa vi kan holde Konkurrenter ude. Distriktsdeling *kan* gennemføres, det kan vi bevidne. Fra første Færd har vi haft Barnedaaben under Gudstjenesten, nemlig saadan, at den begynder med Daab. Det er smukt. En Vanskelighed er det, naar der er mange Børn paa een Gang; men her hjælper Distriktsdelingen, der gør, at der netop ikke bliver for mange. Ogsaa Misundelse mellem de to Præster kan undgaas.

Fibiger anbefalede Præsterne ved en Kirke at besøge hinandens Hjem een Gang om Maanedn; der kunde sluttet med Skriftlæsning og Bøn. Det vilde bære over Uenighederne.

Friis Berg: Det er ikke let at være strengt idealistisk overfor ens Klokker og bede ham ikke tage Offer af fattige, naar man — selv om ens Løn ingenlunde kan kaldes rigelig — dog har dobbelt saa meget som Klokkeren. Det er godt nok at fremsætte de høje Krav; men hvordan skal man rent praktisk bringe Idealet til Udførelse?

Holt: Et gammelt Ideal er de troende Lægmands Dygtiggørelse til Arbejdet. Lad os stræbe efter at bringe dem frem, lad dem indlede ved Møder o. l. — I Forstaaelse af Fællesarbejdet er vi meget tilbage. Sognedelingen var et Gennemgangspunkt. Men vi er endnu ikke kommen længere. Saa det kan ikke nytte at ville lave noget nu, det vilde blot blive et Kunstprodukt. Hvorledes skal Menigheden i København blive skikkaet til at staa paa egne Ben, naar Kirke og Stat skilles ad? Den Tanke maa vi ikke være bange for, men væbne os imod. — Skal alt dette naas, da maa der mere aandeligt Indhold ind i Menighederne og i den enkelte.

Kold: Det er godt nok med Misbrugenens Afskaffelse. Men hvad betyder det saa i Virkeligheden, at vi bliver agtede, at Kirken bliver agtet? Vi trænger til noget helt andet, til Røre, Vækkelse, hellere Kamp end Ro! Den store Vækkelse, som mange taler saadan om, den kan være et Skalkeskjul. Zinzendorf sagde til Missionærerne, der gik ud: »gaa ud og vind nogle Sjæle for Lammet!« Det samme skulde brænde i os. Der maa ske noget ved vor Prædiken. Pontoppidan havde Ret i det, han sagde om, at man mærkede for lidt til de bare Knæ paa Trægulvet. Kun paa Knæ vindes det brændende og nidkære, som tænder i Prædikenen.

Borgen udtalte sin Glæde over Holts Ord om Lægmandenes Dygtiggørelse og over Kolds Ord om Vækkelsen.

With takkede Pastor Quistgaard. Det var godt at høre en ung, som havde Øje for Kirkesagens Idealer. Han spurgte, om det ikke kunde tænkes, at Offer fra de udensogns blev afskaffet med, da det ellers kan risikeres, at Sognet blev til-sidesat. Han mindede om det lille Søndagsblad som et godt Begynderarbejde for Lægfolket, navnlig Kvinderne.

Mollerup: I selve Kirkefondstanken ligger der en Fare for Livet. Det er godt nok med Sognedelingen. Men hvem hører »Florasalen« under, og »Fønix« og »Figaro« og Dronningens Tværgade? Alle de Steder, hvor Menneskesjæle gaar til Helvede i Hundredevis! Indre Mission magter ikke den Opgave. Pastor Bast gør noget. Gud velsigne den Mand for det Arbejde, han gør, naar Folkekirken lader det ligge! Mon ikke Sognebevidstheden bringer Præsten for meget i Forgrunden? Han bliver en Slags Sognepave. Hvor er *nu* de Lægmand i København, som, naar de taler, kan samle flere end Præsterne — væk er de — og vi har dog haft dem. Oppe i Kristiania har de en halv Snes af dem. Jeg siger: Giv os vore Lægmand tilbage!

Drejøe: Det, der interesserer mig i Aften, er dette: Hvordan skal der prædikes? Hvad er det for Præster, I ønsker herinde? Man taler om, at vi har de bedste Prædikanter her i Hovedstaden. Den, der kender noget til Forkyndelsen ude paa Landet, véd, det passer ikke. Folk vil have lette Varer herinde. Hvordan faar vi Folk i Kirke? Det er dog det store Spørgsmaal; for er de først dér, kommer de nok videre. Vi yngre savner den vækkende Evne, som de Kirkefundspræster havde, *vi* hørte som Studenter. Der var meget at kritisere ved dem. Men man gik altid bort med det Spørgsmaal rejst i sig: er du frelst?

Skak Barfod nævnede som noget af det mest nedbrydende for Arbejdet i København Misundelse mellem Præsterne indbyrdes. Et godt Middel derimod var fælles Bøn for Arbejdet.

Ussing sluttede med Bøn.

Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat.

Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat (Kaffe- og Thehandelen Købmagergade 55) har for Aaret 1915 givet i Udbytte 31,306 Kr. 35 Øre.

Af denne Sum bliver 10,000 Kr. staaende i Forretningen som Kirkefondets Ejendom, medens de resterende 21,306 Kr. 35 Øre er til Kirkefondets Raadighed i 1916. Som meddelt før, maa Udbyttet af dette Legat kun anvendes til Hjælp til Løn-

ninger til de Præster ved Kirkefondets Kirker, der har under en vis Indtægt.

Ialt med de tidligere Aars Udbytte har Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat givet 172,576 Kr. 40 Øre.

Kirkefondet og dets Venner i Nordvest-sjælland.

Tirsdag d. 25de Januar gæstede ca. 100 Delegerede fra ialt 22 Menighedssamfund i Egnen omkring Holbæk det københavnske Kirkefond for at danne sig et Skøn over Kirkesagens nuværende Udvikling, glæde sig over den Arbejdets Opsang, der lyder fra de unge københavnske Menighedssamfund, og hente Impulser til fornyet Samvirke imellem Guds Riges Arbejdere paa Landet og i Byen. Det var en udmærket Tur. Programmet, der var praktisk anlagt og gennemført med prisværdig Præcision, tillod at overkomme langt mere, end man paa Forhaand turde haabe.

En kort og frisk Morgenandagt før Frokost ved Sekretær Chr. Seidelin ud fra Joh. Ev. 7, 37 anslog straks den rette Grundtone.

Pastor Fibiger lod os i et kort og friskt Overblik faa et levende Indblik i, hvorledes der kan virkes, naar Lægfolket lærer at kende og bruge de forskellige Naadegaver.

Kl. 11 begyndte en Rundtur til Annakirken, Lutherkirken, Frihavnskirken, hvis Præster i korte Taler gjorde Rede for Arbejdet og det for hver Menighed karakteristiske. Pastor Møllerup fik endda Tid til at fortælle lidt om Korshærens Arbejde paa at drage Mennesker til Guds Hus og møde dem, der er paa Vej mod Undergangen, med Jesu Kristi Kærlighed.

I et klart og orienterende Foredrag lykkedes det lic. theol. Alfr. Th. Jørgensen statistisk at illustrere Menighedsplejernes rigt voksende, vidtforgreneede Arbejde i København.

Der blev Tid til at besøge Københavns Arbejdshjem paa Amerikavej, Diakonissestiftelsen og St. Lukas Stiftelse, hvorhen Deltagerne fordeltes i lige store Grupper. Efter et kort Hvil i K. F. U. M., Gothersgade 115, Middag. Derefter Forhandling om: »Hvad kan Landsbymenighederne gøre for Københavns Kirkefond, og hvad gør Kirkefondet for Landet?« Af Hovedpunkterne bemærkedes følgende: Landsbymenighederne kan give Bidrag i Penge. De kan bære Arbejdet i Hovedstaden frem i mere Forbøn; de skylder det: hveranden Københavner er født paa Landet eller stammer fra

Landet. Bed for København og dens Tusinder af Sjæle, jo mere Syn vil du faa for Nøden og Hjælpen, jo mere vil du faa at takke for.

Lad de nidkære og arbejdsduelige Præster komme ind og tage fat i Hovedstaden; det er dér, Slaget skal staa!

Der bør blive et mere intimt Arbejde mellem Samfundene paa Landet og i København. Gensidige Besøg. Feriekolonier for Børn, unge, syge, gamle. — Hold Hovedstadens Præster og Bladuddelere à jour med nye Indflyttere; skriv de rigtige Navne og Adresser ind til Kirkefondets Kontor. Saa vil de blive indbudt til at komme i Kirke og i Forbindelse med vedkommende Præst og Samfund. Her er meget at lære og meget at indhente, som hidtil er forsømt.

Og hvad kan Københavns Kirkefond saa gøre for Landsbymenighederne?

Vi kan aabne deres Øjne for Opgavernes Mangfoldighed og det fælles Ansvar hos Guds Folk. Vi kan opsøge indflyttede troende Mennesker og skaffe dem en Plads i Herrens store Vingaard, saa ingen Kræfter gaar til Spilde. Vi kan opsøge og søge at vejlede de unge under Uddannelsen i Hovedstaden. Skaffe dem godt Ophold og gode Forbindelser; vi kan gennem Samfundene paavirke Aandsretningen i det offentlige Liv; vi kan udsende Talere til Missionsuger og oplære arbejdsduelige Præster og Menighedsarbejdere.

Dette blot som et Par Notiser fra Forhandlingen. Der lystes efter nye Veje til at faa Arbejderne i Tale. Tyendespørgsmaalets kristelige Løsning.

At der er rige Impulser at hente ved, at vaagne, troende Lægmand fra Land og By mødes til Drøftelse af Øjeblikkets Opgaver og til Klaring af Vej og Midler, derom føler vi, der deltog i denne lærerige og vellykkede Tur, os overbeviste. Vi vendte hjem med inderlig Tak for, hvad Herren allerede har udrettet ved Hjælp af Københavns Kirkefond og dens livsfriske, arbejdsduelige Menigheder, og med inderlig Bøn om, at Herrens Velsignelse fra Dag til Dag maa blive større, overbevist om, at Mulighederne for en rig og frugtbar Vækst for den danske Menighed er flere end nogen Sinde, i Fald Guds Menighed blot er rede, naar Herren kalder til Offervilje og Tjenestens Glæde.

En Deltager.

Præsteudnævnelser ved Kirkefondets Kirker.

Den 29de Januar 1916 er præsteviet midlertidig Medhjælper ved Brorsonskirken *I. K. Poulsen* udnævnt til Sognepræst for Hersom, Bjerregrav og Klejtrup. Den 16de Februar

1916 er præsteviet midlertidig Medhjælper ved Kingos Kirke *Hj. Lichtenberg* udnævnt til res. Kap. ved Vor Frelses Kirke, København. Den 29de Februar 1916 er Sognepræst for Timring *A. A. J. Andersen* udnævnt til res. Kap. ved Eliaskirken.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde.

Bestyrelsesmødet vil i Aar blive afholdt Onsdag den 25de og Torsdag den 26de Oktober.

Bidragliste for December 1915.

Fru Professorinde V. Blytt 5,00. Grosserer Chr. Delbanco, Stockholm, 35,00. Direktør C. A. Iversen (ekstra) 20,00. H. P. B. 10,00. Dr. Kühl 10,00. Lis 5,00. Toldkontrollør Schmidt-Hansen 2,00. Herrens Procenter 50,00. M. K. 20,00. Blomsterhandler Carl Petersen 25,00. Fanny 10,00. M. E. G. 18,00. Pastor A. C. Bock, Horne, 10,00. R. 50,00. F. B. 1000,00. I St. Jakobs Kirkebøsse 2,00. Oberstløjtnant E. Rambusch 50,00. M. 100,00. M. B. 6,00. Dr. phil. Barmwater 5,00. Holger Hansen (ekstra) 20,00. C. 5,00. Ved Sognepræst Wegener, Radsted, 3,00. Grosserer Henrik Levinsen, Hørsholm, 50,00. Fru J.-P. (ved Provst Joh. Petersen, Tikjøb) 200,00. Ved Sognepræst Jul. Ifversen, Bregninge: F. og Hustru 0,50. S. B. 1,00. E. J. 2,00. — Lærer Hansen, Strøby Grøftemark, 10,00.

Aarsbidrag: Frk. J. Jessen 5,00. Pastor Lindhardt, Berlin—Halensee (for 1914—15) 10,00. B og H. W. 100,00. Komtesse Th. Moltke 5,00. Fru Elise Bay 5,00. I. A. 50,00. Grosserer H. A. Møller 10,00. Direktør C. A. Iversen 10,00. Fhv. Manufakturhandler Edv. Holm 2,00. Lærer E. A. Jacobs 5,00. Frk. M. Bruun 2,00. Frk. E. Bruun 2,00. Thehandler H. P. Sundorph 5,00. Grosserer P. C. A. Sthyr 10,00. Frk. Anna Rothe 10,00. Pastor P. Oldenburg 10,00. Fru Ramm 5,00. Fru Berglund 3,00. Nina og H. 20,00. Fru Kommandørinde Jespersen 10,00. Kaptajn G. Brandt 2,00. Detailhandler H. I. Rasmussen 5,00. Fru Etatsraadinde J. Adolph 10,00. Frk. Thyra Keller 2,00. Grosserer W. R. Tidemand, Holbæk, 20,00. Frk. Ida Andersen 20,00. Stabssergent S. C. Jensen, Aalborg, 5,00. Dr. phil. L. Moltesen, M. F., 6,00. Frk. Møllerup 12,00. C og V. B. 50,00.

Halvaarsbidrag: Husejer Fr. Larsen 5,00. Etatsraad C. A. Olesen 20,00. Dr. med. C. U. Maaløe 25,00. Frk. Agnes Langhoff 100,00. Frk. L. Bayer 30,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. M. Meyer 6 + 4,00.

Kollekt ved Gudstjenester og Møder: Sognepræst *Friis Berg:* Engesvang 43,00. Vildbjerg 45,00. Timring 51,41. Favrholt 49,06. Ikast 53,14. Skarrild 26,65. Tjustrup 46,09. Sognepræst *F. Weltzer:* Efterslet fra Sdr. Vilstrup 10,00. Pastor *Chr. Seidelin:* Ørsted 40,35. Tommerup 42,50. Assens 52,03. Kerteminde 54,35. Svendborg St. Nikolaj Kirke 16,00.

Til *Anna Kirke:* Sygeplejerske Anna Sørensen 2,00.

Til *Luther Kirke:* Pens. Lærer Tejsen 20,00.

Til *Blaagaards Kirke:* Højesteretssagfører F. Asmussen 200,00.

Ialt Kr. 3027,08.

Fritz Bock, Kasserer.

Gaver til Jubilæumsfondet af 1915.

Modtagne i December 1915.

Ialt Kr. 3045,84:

Rigmor og Ejnar 5,00. Sognepræst Hørlyck, Borre. 5,00. Sognepræst Knudsen og Hustru, Hellerup, 100,00.

HASSING—REFS PROVSTI

ved Provst *E. Paludan*:

Helligsø—Gjettrup 177,10. Hvidbjerg—Lyngs 285,00. Bedsted 25,00. Hurup 68,00. Snedsted 58,00. Jegindø 41,00. Søndbjerg—Odby 90,54. Boddum 47,20 = 791,84.

NOGLE SOGNE I NORDSJÆLLAND

(Fortsættelse):

Maarum 50.

VENDSYSSEL

(Fortsættelse):

Efterslet fra Karup 10,00. Hørnsted 24,00. Albæk 28,90. Lyngsaa 53,40. Hjallerup 28,10. Dronninglund 63,64. Asaa 53,26. Agersted 47,02. Voer 44,33. Dorf 38,00. Skæve 48,65. Ø. Vraa 87,67. Ørtoft 19,24, til sammen 546,21 ÷ Udgifter 4,75 = 541,46.

HUNDBORG—HILLERLSLEV PROVSTI

ved Provst *H. Petersen*:

Thisted—Tilsted 44,00. Rær—Hansted—Vigso 50,00. Hundborg—Jannerup—Vorupør 132,54. Hillerslev—Kaastrup 26,00 = 252,54.

SOLBJERG MENIGHED, FREDERIKSBERG

(Fortsættelse):

1300,00.

Fritz Bock, Kasserer.

Modtagne i Januar Maaned 1916.

L. G. 25,00. Pastor Gyberg 20,00. Justitsraad Gøricke og Hustru 500,00. Frk. M. Bøttern, Mynstersvej 12, 100,00. A. D. 3,00. »En Læges Søndagspraksis« 11,00. Frk. Louise Brun, Humlebæk, 10,00. Ved »Kristeligt Dagbl.« 35,00. Ved Pastor Jes Seidelin: Fra Venner i Voldum—Rud 26,00. Ved Sognepræst Fibiger: C. E. H. 50,00. Ved Frk. F. Hansen: C. W. 40,00. Fhv. Organist Første 6,00.

Aarsbidrag: Frk. F. Grüner 16,00. Ved Frk. F. Grüner: Bogholder Rasmussen, Valby, 3,00. Grosserer O. Hirschsprung 10,00. Slotsgartner F. Paludan 4,00. Enkefru A. Rode, Snekkersten, 5,00. Apoteker A. Ruge, Mariø, 20,00. Fru A. Bartholin 3,00. Enkefru Bisted 5,00. Kommune-lærerinde Frk. M. Lange 5,00. Hørkræmmer A. Sørensen 5,00. Overretssagfører A. Delbanco 25,00. Frk. M. Petersen 12,00. Frk. Ingrid Tychsen 10,00. Sagfører A. Mørch 10,00. Frk. Petersen, N. Voldgade, 2,00. Fru Litta Jespersen 10,00. Fru Anna Milo 10,00. Fru Brendstrup 10,00. Fru Jutta Jacobsen 30,00. Fru Professorinde Christensen 5,00. Grosserer Chr. Herm, Petersen 10,00. Frk. Jonquières 10,00. Frk. H. Hviid 2,00. Inspektør Larsen 2,00.

Halvaarsbidrag: Kommune-lærerinde Fru D. Jørgensen 2,50. Kom-munelærerinde Frk. C. Granzow 2,50. H. & M. K. 10,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. J. Koefoed 2,00. Glarmester Hansen 1,30.

Kollekt ved Gudstjenester og Møder: Pastor Chr. Seidelin: Vægger-løse 21,30. Nykøbing F. 53,47. N. Ørslev 23,00. Stubbekøbing 63,81. Gundslev 27,18. Jungshoved 45,62. Everdrup 152,26. Ved Sognepræst Frode Køster: Alrø Menighed 10,84.

Til Bethlehemskirken: I. R. 10,00.

Til Hans Tavsens Kirke: Ov, 2,00.

Til Gethsemane Kirke: Ved Pastor Seidelin 4,00.

Ialt Kr. 1481,78.

Modtagne i Februar Maaned 1916.

J. P. 50,00, Kontreadmiral Koefoed 100,00, Chr. Sussemihl 5,00, E. Bille Brahe 50,00, L. A. 5,00, xxx 400,00, En Glemsom 10,00, Frk. Harriet Anker 5,00, H. G. 5,00, B. & J. 25,00, I Anledning af Veterangaven 2,00, Kristine Madsen, Høve pr. Asnæs, 10,00, Pastor Wagner, Aarhus, 5,00, E. P. 30,00, B. 5,00.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00.

Kollekt ved Gudstjenester og Møder: Pastor Chr. Seidelin: Næstved 59,39, Grenaa 86,06, Feldballe 59,54, Nødager 118,10, Ørum 47,50, Fjellerup 44,30, Voldum 25,10, Ørsted (Jyll.) 100,60, Ved Pastor J. Waidtlow: Bjeverskov 23,13, Lidemark 11,60, Øde Førslev 20,05, Sandby 12,65, Ringsted 20,00, Pedersborg 16,87, Ved Pastor Lindeburg: Hem 42,00, Dølby 21,50, Haasum 15,20, Roslev 10,80, Oddense 21,00, Durup 20,00, Skive 35,50.

Ved Pastor Lindeburg: Enkefru Petersen, Valby, 5,00.

Til Blaaqaards Kirken: Hr. Kassekontrollør Schmidt, Fredensborg, 178,55, Hr. A. Mortensen 5,00.

Til Luther Kirken: Hr. A. Mortensen 5,00, Hr. P. Fischer og Hustru, Asnæs, 10,00.

Til Anna Kirken: Hr. P. Fischer og Hustru, Asnæs, 10,00.

Til Københavns Arbejdshjem: Hr. P. Fischer og Hustru, Asnæs, 5,00.

Til Elias Kirken: Hr. P. Fischer og Hustru, Asnæs, 10,00.

Til K. F. U. M.s nye Bygning: Hr. P. Fischer og Hustru, Asnæs, 10,00.

Til Lukas Stiftelsen: Hr. P. Fischer og Hustru, Asnæs, 10,00.

Til Kirken Korshær: Hr. P. Fischer og Hustru, Asnæs, 10,00.

Ialt Kr. 1781,44.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig til *Kaptajn Delbanco, Gl. Jernbanevej Nr. 32, Valby*, skriftlig eller i Telefon (Valby 273 v, sikrest mellem Kl. 5—6).

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788)
og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. S., er aabent daglig
10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: En ny Kirke i Hellerup, af Erik Thaning. — 25 Aars Præstegerning ved en Kirkefonds Kirke, af Chr. Seidelin. — Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer. — Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat. — Kirkefondet og dets Venner i Nordvestsjælland, af en Deltager. — Præstudenævnelser ved Kirkefondets Kirker. — Kirkefondets Bestyrelsesmøde. — Gavelister.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 3.

Maj.

1916.

Store Bededag.

Jeg har meget Folk i denne Stad.

Saaledes lød det engang til Paulus (Ap. G. 18, 10), da han arbejdede i Korinth. For Menneskeøjne saa det ikke lyst ud i denne store Stad, et Brændpunkt for Oldtidens Verdenshandel, med al den Rigdom og Pragt, en saadan Stad kunde samle, og den forlystelsessyge Befolkning, den husede. Men han, som kender Hjerterne, vidste, at der var mange i den By, der kunde vindes for hans Rige.

Under vort Arbejde for Københavns Kirkesag har dette Ord været til stor Opmuntring. Hvor var det ikke en Hjælp at tænke paa, at midt i denne store Stad, med en Befolkning langt større end i Datidens Korinth, kendte Herren Hjerter, hvor der bevidst eller ubevidst boede en Længsel efter det evige Livs Ord. Derfor kunde der bygges Kirke ved Kirke, derfor kunde alle de livskraftige Menigheder danne sig.

Der er endnu langt igen. Der er Plads til meget Arbejde, til mange flere Kirker og til Menigheder, der vil tage fat i Jesu Navn.

Gud har meget Folk i denne Stad. Vi synes maaske ikke, at det ser saaledes ud. Folk synes saa optagne af deres Arbejde og deres Fornøjelser, saa ligegyldige for alt, hvad der peger opad, og saa er der dog Veje og Stier, som Gud kender, og som fører ind i Menneskehjerterne. Og han, som er rig nok for alle, som kalder paa ham, vil have os med i dette Arbejde for Menneskesjælene.

Dette er Kærnen i Københavns Kirkesag. »Jeg har meget Folk i denne Stad.« Maatte det bestandig være en Drivkraft i den Sag.

Harald Westergaard.

Kan Kirkesagen holde Trit med Hovedstadens Udvikling?

Straks efter Folketællingen forrige Gang, i 1911, da det viste sig, at København i 5-Aaret 1906—10 var vokset med 50,000 Indbyggere, gik Kirkefondet i Gang med omfattende Planer om nye Kirker for hele vor Hovedstad. Gader, Huse, Opgange og Lejligheder blev optalte, Forslag til Sogneudskillelser udarbejdede; der blev nedsat den ene Komité efter den anden med Opførelse af en eller anden Kirke som Formaal, Præster indkaldtes, og Kirkegrunde blev købt. Planerne var saa omfattende, at man straks var klar over, at alt det ikke absolut nødvendige maatte bortklippes og udsættes. Alligevel blev der nok tilbage. I Løbet af 1911—15 blev der indkøbt 10 nye Kirkegrunde; der blev udskilt 5 nye Sogne — det ene dog i Københavns umiddelbare Nærhed —, der blev bygget 7 nye Kirker, hvoraf de 3 dog kun som Menighedshuse, og 2 andre som Erstatning for 2 ældre, midlertidige Kirkerum*), der blev sat Indsamling i Gang til 6 andre nye Kirker, og der blev ansat 7 nye Præster i nyoprettede Stillinge.

Men Kirkegrundene er ikke betalte endnu; til Trods for, at vi bad om og ogsaa fik en god Gave til vort Jubilæum netop med Kirkegrundenes Betaling for Øje, saa mangler der dog endnu saa meget, at denne nye Gæld i Forening med gammel Gæld vil hvile tungt paa vort Aarsbudget igennem en Række Aar. Og de 3 Menighedshuse skal sammen med et 4de, vi havde faaet forinden, en Gang afløses af de varige Stenkirker, og de indsamlede Kirkekomitéer venter hver for sig som dens Resultat en brugbar Stenkirke.

Saa huske man paa, at den Del af Programmet, som blev naaet, ikke dækkede Kravet til nye Kirker og nye Præster! alle de Opgaver, der kunde taale Udsættelse, blev udskudt og kommer nu med Krav om at blive tagne op.

Og nu har vi haft Folketælling igen. Resultatet for de enkelte Sogne foreligger ikke endnu, da dette skrives; men Hovedresultatet kendes: at *København atter* — i Femaaret 1911—15 — *er vokset med 50,000 Mennesker*. Det skal nok vise sig, at denne Tilvækst væsentlig falder paa Byens ydre Dele, hvor der i Forvejen ikke findes ret mange Kirker, og ligesaa ogsaa, at den Udflytning fra Byens indre Kvarterer til Udkanterne, som var meget stærkt i Gang ved forrige Folketælling, yderligere er tiltaget i Vækst.

Kan vi holde Trit? Man er bleven saa vant til, at Kirkefondet sørger for Københavns Forsyning med Kirker, at man undertiden er nær ved at bebrejde os, at vi ikke gør nok.

*) En 8de vil snart blive indviet.

Det er jo herligt; thi det viser, i hvilken Grad vort Arbejde er trængt ind i Bevidsthederne. Men det maa dog hævdes, at Kirkefondet aldrig har paataget sig nogen Forpligtelse i saa Henseende. Vi træder til, hvor Nøden er, og i det Omfang, som vore Midler tillader, og tilbyder den folkekirkelige Styrelse vor Hjælp, som ogsaa hidtil er bleven modtaget. Men ganske vist synes Bevægelsen at gaa mere og mere i Retning af, at Københavns Forsyning med Kirker overlades til Kirkefondet; det er 7 Aar siden, der sidste Gang indviedes en ny Kirke, som ligger paa Københavns Kommunes Grund, og som ikke tilhører Kirkefondet; i den samme Tid har Kirkefondet faaet 6 nye Kirker og 2 gamle Kirker ombygget, alle beliggende i Københavns Kommune.

Kan vi holde Trit med Byens Udvikling? Det vil afhænge af 2 Ting! *Kan vi skaffe det fornødne Antal Præster?* og vil Menigheden i Danmark vedblivende betro os sine Penge og det i stadig stigende Maal? Hvornaar indtræffer en Præstenød? Jeg mener, naar vi ikke længer kan faa Præster, der er kvalificerede til Arbejdet. Hidtil har vi kunnet faa dem, vi behøvede; undertiden har vi maattet vente, saa en Stilling har maattet staa ledig i nogle Maaneder. Man tør maaske ogsaa tro, at København bliver det Sted, hvor Præstenøden sidst vil mærkes, idet man vel tør gaa ud fra, at netop Hovedstaden vil have en særlig Tiltrækning paa de evnerige unge Mænd. Herinde er det, at det afgørende Slag mellem Tro og Vantro kommer til at staa; herinde er der Brug for alle Evner, naar blot de vil drage til Jesus, herinde er der Lejlighed til at faa alle sine personlige Evner tagne i Brug, og slides der end stærkt paa dem — der er vist blevet talt altfor meget om udslidte københavnske Præster —, saa vokser de dog netop ved Brugen, og naaer maaske til en Udfoldelse, som ikke let var naaet andetsteds. Og skulde det komme til at skorte nogle Aar paa unge Præster herinde, saa véd vi dog, at om 4—5 Aar vil der atter være Balance mellem Efterspørgsel og Tilbud af teologiske Kandidater. Præstenøden vil sikkert ophøre i København, førend noget andet Sted i Landet.

Og det andet var, om *Menigheden i Danmark i stigende Grad vil betro os sine Penge*. Ogsaa paa dette Omraade mener jeg, vi tør se frejdigt ud i Fremtiden. Fra forskellig Side har jeg hørt, at Kirkesagen hører med til Vennernes Hjertebørn; som Regel nævnes disse 3: Indre Mission, D. M. S. og Kirkesagen i København. For denne Plads i vore Venners Hjerter er vi usigeligt taknemmelige. Og denne Kærlighed viser sig i praktisk Gerning: St. Bededagskollekten er i stadig Stigen, fra 28,300 Kr. før forrige Folketælling til 46,800 Kr. ved denne; til Jubilæumsfondet fik vi 101,200 Kr. i kontante Penge foruden 124,000 Kr. i Form af Kirker, Menigheds-huse o. s. v.; og vi tror, at her borger Fortid for Fremtid.

Men der er ogsaa god Brug for en stadig Vækst i Pengeindstrømningen: hver ny Kirke øger vort Budget betydeligt, og hertil kommer for Tiden de dyre Priser paa Brændsel og meget andet. Vore aarlige Driftsudgifter steg fra 1913 til 1914 med 13,000 Kr., indtil ialt 116,800 Kr.; hertil maa for 1916 lægges Stigningen i Driftsudgiften gennem 1915—16 samt vor Gælds Afbetaling. Vi skylder dog Københavnerne at nævne, at med Hensyn til Driftsudgifterne har disse gennem en lang Aarrække fremskaffet de 2 Tredjedele.

Kan vi saa holde Trit med Hovedstadens Vækst? Det maa besvares som et Trosspørgsmaal; men hidindtil har Herren hjulpet os!
Chr. Seidelin.

Bibelkredse og deres Betydning for Menighedslivet.

Paa Opfordring af Kirkefondets Sekretær fremsættes her nogle Tanker om Bibelkredse ud fra et Foredrag, holdt ved et Præstekonvent i Hellerup.

Ved en Bibelkreds forstaar vi her i Hellerup en større eller mindre Kreds af Mennesker, som frivillig kommer sammen for at læse Bibelen med hverandre.

Vi har, saa vidt det i Øjeblikket kan overskues, ca. 25 Bibelkredse her i Menigheden, som almindeligvis samles 2 Gange om Maaneden, medens 5 ny Kredse er under Dannelse.

Dette Arbejde var godt i Gang fra de tidligere Præsters Tid, begyndt, saa vidt vides, af Provst Nordentoft, der lagde stor Vægt paa denne Side af Gerningen og ved sin Fratrædelse pegede paa Bibelkreds-dannelse som det Arbejde, der efter hans Mening havde en god Fremtid for sig og vilde føre Velsignelse med sig.

Der er da ogsaa siden da fortsat i det anlagte Spor, og Bibelkredsens Antal er i de sidst forløbne 3 Aar omtrent fordobled.

Hvorledes er nu disse Kredse sammensatte?

Af de for Tiden værende ca. 25 Kredse er de 9 udelukkende Kvindekredse, bestaaende hovedsagelig af gifte Damer med vel gennemsnitlig 15 i hver Kreds. Kredslederne for disse 9 Kredse kommer sammen hos en af Præsterne en Gang om Maaneden, hvor vi et Par Timers Tid taler om nogle af de Spørgsmaal, som vedkommende Skriftstykke giver Anledning til. Kvindekredsene har alle samme Tekst; et af Evangelierne eller Brevene læses i Sammenhæng. Alle Kvindekredsene samles til en fælles Bibeltime en Gang om Aaret for at lære hverandre lidt at kende.

Saa har vi 3—4 Mandskredse og 4—5 blandede Kredse, d. v. s. Kredse, hvor Mand og Hustru begge deltager, desuden en Række Ungdomskredse af begge Køn, specielt Studenter- og Gymnasiastkredse, samt en saakaldt Lederkreds, d. v. s. en Kreds af Mænd, som nærmest tænkes at kunne blive Ledere af nye Kredse.

Denne Specialisering har sin Betydning; man holder jo ikke Bibeltime paa samme Maade for Gymnasiaster som f. Eks. for ældre Damer; og i de særlige Mandskredse kan lettere nogle af de Tanker, som Mænd specielt gaar og er optagne af, de Synder, som Mænd særlig er udsatte for, og de Vanskeligheder, som de gaar og arbejder med, tages frem, end naar f. Eks. Kvinder deltager. Hertil kommer det rent praktiske, at Kvinderne bedst kan afse Tid til Møder ved 2—3-Tiden, medens Mændene først kan møde om Aftenen.

Hvorledes dannes Kredsene?

Ja, her maa Præsterne jo lægge for. I det hele taget fører de mange Bibelkredse et stærkt forøget personligt Arbejde med sig for Præsternes Vedkommende, selv om det jo ganske særlig her er Meningen, at de læge Medlemmer af Menigheden skal sættes i Virksomhed.

En Kreds dannes: 1) Ved at Deltagerne selv melder sig — dette sker ikke saa sjældent, dog vel kun efter at der er sat Kredse i Gang.

2) Ved Bekendtgørelse i Kirke og Menighedssamfund.

3) Ved direkte personlig Henvendelse — paa sidste Maade maa der sikkert i Almindelighed begyndes.

Et Hovedspørgsmaal ved Dannelsen af Bibelkredse vil altid Lederspørgsmaalet være. At finde de rette Ledere er af stor Betydning. Dernæst er det af Vigtighed at faa ny Medlemmer anbragte i de rigtige Kredse; dette kræver en Del personalt Kendskab og sundt Omdømme. Deling af ældre Kredse — ved Knopskydning — har altid vist sig vanskeligt; man vil som Regel helst blive ved den gamle Stamme.

Til at bære en Bibelkreds maa der altid være en Kærne af bevidst troende Mennesker; og det gælder ogsaa her om, at man ikke paa kunstig Vis driver Sagen frem, men at den faar Lov til at vokse frem.

Hvorledes virker Kredsen?

Ja, det beror næsten altid paa Lederne. Her virkes i Frihed ud fra de Gaver, der blev givet enhver.

Nogle har særligt Anlæg for det historiske, den vide Horisont, andre nærmest for det eksegetiske, atter andre for det personlig opbyggelige, saa Bibelordet faar Lov til at kaste sit skarpe Lys ind over det daglige, praktiske Liv i dets forskellige Forgreninger.

Der er blandt Lederne Folk af forskelligt Livssyn, der er Indre Missions Folk, der er grundtvigske, maaske ogsaa nogle af »Centrum«.

Det dogmatiske lægges der ikke særlig Vægt paa i Bibelkredsene, saa vidt jeg har kunnet skønne; dog er vi, saa vidt vides, alle gode Lutheranere, om end mere eller mindre rene i Kanterne.

»Bibelkritikken« er heller ikke Genstand for særlig Dyrkelse, hvad der dog paa den anden Side ikke vil sige, at vi gaar udenom Vanskelighederne. Alle Dage er det dog bedre at faa Forklaring paa en Vanskelighed af en Ven af vor Bibel end af en Fjende.

Hvilken Betydning har nu saadanne Bibelkredse for Menighedslivet?

Der er ingen Tvivl om, at kraftige, godt ledede Bibelkredse virker tilbage paa Menighedslivet som Helhed. Jeg nævner enkelte Punkter:

1) Medlemmerne sættes i Arbejde; at være i en Bibelkreds er at være i Arbejde, og det ikke blot for Ledernes, men ogsaa — hvis Sagen ses ret — for Deltagerens Vedkommende; og derigennem uddannes lettere Arbejdere til ogsaa at tage fat paa andre Omraader.

2) Medlemmerne føres paa en praktisk Maade ind i Bibelens Tankegang og faar derved lettere Brug for Bibelens Tanker i Hjem og Forretningstilv o. s. v., med andre Ord, Bibelkredse fremmer praktisk Kristendom.

3) Bibelkredse giver forøget Kirkegang. Og naar der, som man mener, kommer forholdsvis mange Mænd i Hellerup Kirke, tror jeg, det hænger sammen med Bibelkredsene.

4) Bibelkredse bidrager til bedre Forstaaelse af Sakramenterne. Disse Spørgsmaal behandles ad Samtalens Veje, og mulige Vanskeligheder løses derved lettere.

5) Mange Privatspørgsmaal kan finde deres Løsning, og gode Løsning, ud fra Bibelens Tankegang; og Medlemmerne lukker sig efterhaanden let op for hverandre, man føler sig som en lille Familie.

6) Bibelkredsene fremmer Enhedstanken indenfor Menigheden; man kommer sammen, arbejdes sammen og forstaar lettere hverandre.

Ja, der er Velsignelse at hente gennem Bibelkredse; men der er ogsaa Farer forbundne dermed.

Der er her som alle Vegne indenfor Menighedsarbejdet Fare for Udvorteshed. Englænderne har et Ord, som hedder »disgusted«; det betyder at have faaet Afsmag for og Lede til Maden; dette er noget af det værste, der kan ske i en Bibelkreds; langt hellere slet ikke lære sin Bibel at kende end at blive led ved den. Derfor har det, som allerede nævnt, saa meget at sige, hvorledes Lederne er. Ikke just det, at de er belæste, særlig begavede, veltalende o. s. v.; disse Egenskaber er gode, men det kommer i anden Række. Det gælder først og fremmest om, at de er aandelige, jeg vil hellere sige aandsfyldte Personligheder. En aandløs Bibeltime er værre

end ingen, selv om den ellers er ledet nok saa godt, medens en aandfyldt Bibeltime kan bringe Velsignelse, selv om der kan siges en Del til Formen. Bibeltimer ledede i den rette Aand vil altid bringe Velsignelse for den enkelte og derigen-
nem for Menigheden.

L. N. Knudsen,
Sognepræst i Hellerup.

Præstekonerne og Hans Tavsens Kirke.

Hermed bringer jeg en hjertelig Tak baade fra Kirkekomitéen og fra Menigheden paa Islands Brygge til de ca. 200 Præstefruer, der har indsamlet den smukke Sum af 2044 Kr. 20 Øre, for hvilken Regnskab findes andetsteds i Bladet*). Men samtidig beder jeg de Præstefruer, som endnu ikke har indsendt derés Kort, om ikke at glemme os; vi mangler kun ca. 2000 Kr., saa har vi alle de Penge, ca. 62,000 Kr., som Hans Tavsens Kirken har kostet.

A. Quistgaard,
Sognepræst ved Hans Tavsens Kirken,
Thorshavnsgade 28⁴, B.

Foreningen til Opførelse af smaa Kirker.

Denne Forening, hvis Arbejde i Tiden strækker sig tilbage til nogle Aar før Kirkefondsmændenes, har udsendt sin 30te Aarsberetning. Efter at de unge Kvinder, som dannede denne Forening i 1886, havde hjulpet Lægmændene med Opførelsen af de to Jernkirker i Ryesgade og Dannebrogsgade, har Foreningen skænket helt og fuldt til Kirkefondet 4 andre Kirker. Ialt har Kirkefondet fra Foreningen modtaget Værdier for 256,582 Kr. Heri er ikke medregnet Foreningens første lille Kirke, Bethlehemskirken, som af praktiske Grunde stadig staar bogført paa Foreningens egen Konto.

Om Afløsningen af denne første Kirke samler nu hele Foreningens Kraft sig. Man har kalkuleret den nye Bethlehemskirkes Opførelse til 75,000 Kr., og man vil yde et Tilskud paa 10,000 Kr. til Erhvervelse af den Grund, som Kirkefondet har købt ved Aaboulevard, og hvorpaa den nye Kirke skal ligge.

Foreningen har haft en Aarsindtægt paa 10,731 Kr., hvilket betyder en Stigning paa 1500 Kr. i Forhold til det foregaende Aar. Kassebeholdningen den 31te December 1915 var paa 22,658 Kr. Der findes 144 Kredse med 2340 Medlemmer.

*) Udsendes kun til Bladets Abonenter.

Liste over Bidrag til Hans Tavsens Kirke,

indsamlet paa Samlekort af danske Præstefruer

i Tiden indtil 1. Marts 1916.

(Beløbene er anført i Kroner.)

Frue Provsti: Fruerne: Weltzer 10. Holt 10. R. P. Rasmussen 10. Dall 10. Henriksen 10. Steenbuch 10. Lichtenberg 5. Westergaard 8,20. E. Beck 7,50. Nissen 5. *Ialt Kr. 85,70.*

Holmens Provsti: Fruerne: Bruun 10. Hornbech 10. Juhl 10. Jespersen 10. Lundsgaard 10. Chs. Nielsen 10. Quistgaard 10. Holmer 10. *Ialt Kr. 80.*

Vestre Provsti: Fruerne: Lindeburg 10. Rich. Thomæen 4. Fibiger 10. Friis Berg 10. Levinson 5. Ved Bispinde Schoushoe 85. *Ialt Kr. 124.*

Frederiksberg Provsti: Fruerne: B. Larsen 36. Lomholt Thomsen 20. Albech 20. Krogh 13,45. Oldenburg 11,55. Jespersen 5. Borresen 4. Barfod 6. *Ialt Kr. 116.*

Københavns Amt (— Frederiksberg): Fruerne: Jørgensen 10,25. Ludvigsen 10. Heegaard 10. Christensen 10. Qvistgaard 10. Baumann 10. Dahlf 10. Hjortkjær 10. Valeur 10. *Ialt Kr. 90,25.*

Frederiksborg Amt: Fruerne: Kaae 10. Rosenstand 10. Rasmussen, Lyngø, 20. Lyngø. Slangstrup, 10. Schiøpffe 6. Blichfeldt 10. Hagen-Müller 15. Westrup 10. Mimi Christensen 5. Becker 2,50. *Ialt Kr. 98,50.*

Holbæk Amt, Samsø og Tunø: Fruerne: Darre 10. A. Heiberg 10. Levinson 16. Bang 10. Münster 10. Petersen 10. Riiber 10. Fønnesbech-Wulff 10. Voldum 8. Hansen 6. Gad 10. Hertz 10. Petri 10. Vilstrup 50. Nedergaard 10. Dyekjær 10. Götzsche 5. *Ialt Kr. 199.*

Sorø Amt: Fruerne: Bruun 10. Glarbo 3,60. Hansen 10. Krog-Meyer 10. Krarup 10. Glahn 5,30. Friis 5. Jørgensen 10. Weber 10. Fibiger-Jørgensen 10. *Ialt Kr. 83,90.*

Præste Amt: Fruerne: Kjær 10. Hindsholm 10. Borch 10. Herskind 10. Pontoppidan 10. Repsdorph 10. Schamby 10. Jørgensen 14,00. Juul Nyholm 25. Tauson 15. Oksen 10. *Ialt Kr. 134.*

Bornholms Amt: Fruerne: Christiansen 11,20. Høyrup 10. Rasmussen 10. Petersen 16. Jacobsen 12. Reumert 17. Jespersen 10. *Ialt Kr. 80,20.*

Odense Amt: Fruerne: Schack 10. Meier 5. Gjerulff 28. E. Christensen 10. E. Secher Schmidt 5. Harder 5. Petersen, Skamby, 10. Vedsted 10. Sørensen, Brylle, 10. Petersen, Tommerup, 10. Poulsen, Dalum, 10. Götzsche 10. Ved With 27,60. Lindegaard 10. Larsen 25. Gerding 2,10. Bay Olsen 3. Valeur 9. *Ialt Kr. 199,70.*

Lolland-Falsters Stift: Fruerne: Sadolin 18. Lindberg 10. Therckelsen 10. Jensen, Slemminge, 10. Møller, Gunslev, 10. Skovgaard 10. Ewaldsen 10. Gottlieb 10. Emborg 10. D. Nielsen 12. Degenkolv 25. Sønder 10. Thyra Jensen 6,10. *Ialt Kr 151,10.*

Aalborg Amt og Stift: Fruerne Møller 10. Jensen, Horsens, 10. Bech 10. Sørensen, Aalborg, 10. Schiøler 5. *Ialt Kr. 45.*

Hjørring Amt: Fruerne: Lauritsen 10. Olsen 10. Rambuch 3. *Ialt Kr. 23.*

Viborg Amt med Lysgaard m. fl. Herreders Provsti: Fruerne: Kjær-schou 6. Smith, Viborg, 7. Gemzøe 10. Aagaard 21,45. Gadegaard 10. Skovsbo 1. Poulsen, Viborg, 10. Nellemann 20. Nørreslet 7. Rosendal 10. Andersen, Aalestrup, 10. Borregaard 10. Sejersen 10. Krarup 10. *Ialt Kr. 142,45.*

Aalborg Amt, Viborg Stift: Fruerne: Jeppesen 10. Sodemann 5,20. *Ialt Kr. 15,20.*

Randers Amt: Fruerne: Engberg 5,40. Ring 10. Degenkolv 10. E.

Jørgensen, Herløv, 5. Gunnerskov 10. Larsen, Feldballe, 10. Møller, Spentrup, 10. M. M Madsen 5. Winther 20. *Ialt Kr. 85,40.*

Ribe Stift: Fruerne: Nielsen, Kvang, 10. Frk. Skaarup 6. Richter 5. Vig 10. Brun 10. Hammer 11. Kelstrup 10. Schørring 10. Dræbye 10. Tiemroth 16,75. Hansen, Andst, 5,20. Søby 10,05. *Ialt Kr. 114.*

Vejle Amt: Fruerne: Zeuthen 7,10. Manniche 10. Petersen, Fredericia, 10. E Jacobsen 10. A Møller 11. Kampmann 10. Seestorf 8,70. Bergenhammer 3. M. Andersen 12. Riisgaard 25. Hejlesen 10. Kau 10. Dam 10. Nøring 10. Jørgensen, Fredericia, 10. Sørensen, Gaarslev, 10. Rasmussen, Vejstrup, 10. *Ialt Kr. 176,80.*

Det samlede Beløb bliver Kr. 2044,20.

1ste Fortegnelse over Bidrag til Hans Tavsens Kirke, indkommen gennem Præstekomiteén.

(Beløbet er angivet i Kroner.)

København med Frederiksberg: Biskop Ostenfeld 150. Provsterne: Fenger 150. Schousboe 40. Schultz-Lorentzen 50. Præsterne: Ricard 150. M. Poulsen 45. O. Larsen 30. Prior 90. Henriksen 75. Waidtlow 30. Mogenssen 30. A. Møller 5. Storm 30. Brüchner 20. Vedsted 30. Chr Sørensen 75. Hartvigsen 75. C. Jespersen 100. P. M. Larsen 65. Quistgaard 75. Ch. Nielsen 75. Weltzer 50. Fr. Heiberg 100. Grünfeld 20. Sunde 10. Mollerup 10. P. Müller 75. Fibiger 150. Lindeburg 30. Hermann 10. M. Th. Nielsen 200. Friis Berg 10. With 75. Hornbeck 30. K. Jespersen 15. Oldenburg 75. Borresen 30. Schwarz-Nielsen 30. Krog 50. Barfod 150. Lomholt Thomsen 20. Seidelin 75. M. Hansen 50.

Pastores emeriti: Thygesen 50. Tørsleff 30. Berg 30. Gyberg 20. Lassen 5. M. Jensen 10. Gerlow 5. Cand. theol. Scharling 10. Bartholdy 5.

Frkk. K. Svendsen 30. B. Svendsen 50. Bjerre 60,21. P. B. 25. Fru J. Larsen 1. C. H. 5. O. C. 25. F. B. 100. X. 2. X. 2. Cy 25. Skrædder Rasmussen 5. Redaktør Nordentoft 75.

Pastores in partibus: Wimstrup, Argentina, 100. Conricius, Sverige, 10. Steinthal, Santalistan, 25. Troensegaard-Hansen, Hull, 10.

Endvidere: Pastor emeritus Thygesen: Alterkar. Ved Provst Schousboe for 500 Kr. Obligationer i Kreditkassen for Husejere.

Det øvrige Sjællands Stift: Provsterne: Christensen, Slagslunde, 75. Joh. Petersen og Hustru, Tikjeb, 100. Hansen, St. Fuglede, 30. Heriz, Finderup, 50. Martensen-Larsen, Roskilde, 10. Lichtenberg, Vallø, 30. Repsdorph, Stege, 100. Hjortkjær, Lyngby, 150. Præsterne: Leth, Søborg, 10. Thaning, Hellerup, 150. Fenger Eriksen, Sæby, 30. Hansen, Hvalsø, 75. E. Nielsen, Skovshoved, 30. Westrup, Melby, 20. Becher, Snodstrup, 30. Kismeyer, Fredensborg, 60. Friis, Hørsholm, 36. Moltke, Søborg, 75. Meinung, Strø, 20. Stenstrup, Blidstrup, 20. Hansen, Thorup, 10. Bay, Følleslev, 35. Fønnesbeck-Wulff 150. Nielsen, Asmindrup, 95. Kastrup, Ørslev, 75. Münster, Uggerløse, 105. Gad, Aagerup, 20. Gjevnoe, Grevinge, 20. Marstrand, Lumbaas, 10. Oldenburg Poulsen, Ringsted, 30. Nyholm, Slagelse, 30. Birke, Terslev, 15. Friis, Munkebjergby, 8. Gøtzsche, Stiftsbjergby, 50. Munch, Ledøje, 50. Mygind, Rekkende, 60. Jørgensen, Langebæk, 30. Brandt, Rønnebæk, 30. Lind, Skælby, 60. Juel, Everdrup, 10. Horlych, Borre, 30. Poulsen, Fanefjord, 30. Tollestrup, Toksværd, 20. Balslev, Kvislemark, 30. Aastrup, Brønshøj, 10. Koch, Jungshoved, 25. Nimb Lassen, Lidemark, 75. Jørgensen, Nordrup, 30. Thysen, Rønne, 30. Reeh, Rønne, 15. Høyrup, Allinge, 30. Reumert, Hasle, 39. Christiansen, Rø, 5. Møller, Vestermarie, 30. Erichsen, Aakirkeby, 75. Jespersen, Aakirkeby, 30. Mandel, Christiansø, 5. Grøn, Nordstrømø, 30. Pastores emeriti: Skovgaard, Slangerup, 30. Kaae, Charlottenlund, 400. Petersen, Nekso, 5.

Fjens Stift: Provst Sparre-Petersen, Gamtofte, 20. Præsterne: Christensen, Sdr. Næraa, 30. Ingerslev, Odense, 30. Gyning, Odense, 45. Weltejus, Odense, 10. Gjerulff, Frougde, 75. Modeweg Hansen, Baago, 30. Hansen, Tanderup, 30. Valentiner, Viby, 75,30. With, Kroghølle, 30.

Ølgaard, Odense, 90. Møller, Allerup, 15. E. Koch, Odense, 400. Jürgensen, Bogense, 20. Wittrup, Nr. Søby, 10. Mørch, Nr. Næraa, 4. Jespersen, Haagerup, 150. Teiler, Nyborg, 30. Leth, Herringe, 25. Løgstrup, Nyborg, 30. Ved samme 34.77. Kragh, Drejø, 30. Chr. Jensen, Søby, 50. Bülow, Marstal, 10. Ravn, Nyborg, 55. Trojel, Søllinge, 10. Fog, Espe, 25. Sørensen, Jordløse, 40. Wille, Sdr. Broby, 100. Boch, Horne, 100. Stang, Horne, 20. Ussing, Ørnbæk, 20. Brøndsted, Tryggelev, 5. Pedersen, Nr. Broby, 10. Melby, Faaborg, 30. Pastor emeritus Ibsen, Odense, 20. Anonym Præst 10.000.

Lolland-Falsters Stift: Biskop Wegner, Nykøbing, 150. Provsterne: Schiøtt, Nr. Alslev, 10. Viltoft, Hunseby, 100. Brandt, Veggerløse, 300. Præsterne: Kroghæk, Stokkemærke, 30. Richter, Brandstrup, 58. Sadolin, Kippinge, 75. Jensen, Slemminge, 30. Degenkolv, Moseby, 75. Therselsen, Torkildstrup, 40. Wagner, Radsted, 12. Lundby, Søllested, 30. Wahl, Arninge, 100. Denker, Sandby, 10. Hasle, Gloslunde, 20. Widning, Thoreby, 30. Gottlieb, Nakskov, 30.

Aalborg Stift: Biskopperne: Møller 150. Ludwigs 55. Provsterne: Jensen, Torslev, 20. Paludan, Sønderbjerg, 15. Tolstrup, Sjørring, 10. Lauridsen, Dronninglund, 150. Beck, Kollerup, 30. Præsterne: Sørensen, Aalborg, 60. Zinn, Nr. Sundby, 10. Falmer Nielsen, Ulsted, 30. Halberg, Øland, 25. Høher, Tversted, 30. Lysholm, Horne, 30. Rubak, Ingstrup, 30. Holm, Lendum, 10. Norup, Vrejlev, 12. Kinck, Skovsgaard, 10. Jensen, Horsens, 150. Olsen, Understed, 132. Rambusch, Skallerup, 5. Larsen, Tolne, 20. Krarup, Sæby, 15. Juhl, Biersted, 20. Hansen, Thisted, 60. Mikkelson, Redsted, 75. Sadolin, Ejerslev, 30. Formann, Brovst, 30. Eriksen, Rosholm, 120. Laursen, Vestervig, 25. Jepsen, Kærup, 10. Balslev, Thisted, 20.

Viborg Stift: Biskop Poulsen 15. Præsterne: Glud, Jebjerg, 22. Hesium, Finderup, 20. Krog, Bjerring, 15. Kjærskou, Daugbjerg, 30. Bertelsen, Vammen, 30. Borregaard, Oddense, 150. Koch, Hem, 30. Andersen, Aalestrup, 30. Madsen, Foulum, 10. Bartholdy Møller, Grinderslev, 10. Langballe, Junget, 30. Gadegaard, Brandstrup, 10. Bjerre, Rødding, 5. Jørgensen, Lime, 50. Skibsted, Fur, 20. Fich, Durup, 30. Nellemann, Rødding, 30. Smith, Viborg, 12. Ukendt ved samme 20. Sodemann, Farstrup, 30. Høst, Sønderup, 5. Jørgensen, Barmer, 30. Mølgaard, Aars, 30. Larsen, Vilsted, 30. Petersen, Astrup, 15. Petrus, Rold, 20. Jensen, Hadsund, 10. Grønvold, St. Brøndum, 30.

Ribe Stift: Provsterne: Gøtzsche, Herning, 75. Helms, Borris, 60. Zeuthen, Fredericia, 50. Præsterne: Kiilerich, Vandborg, 30. Schørring, Øse, 60. Vig, Præstkjær, 100. Nielsen, Allerup, 75. Pedersen, Vilslev, 45. Nygaard, Grimstrup, 20. Helweg, Askov, 25. Bock, Dejbjerg, 25. Zeuthen, Vildbjerg, 20. Bertelsen, Lunde, 10. Eller, Nr. Vium, 45. Munck, Møltrup, 30. Andersen, Stadil, 30. Krag-Jensen, Arnborg, 10. Bryndum, Tyboron, 30. Petersen, Fjaltring, 30. Nielsen, Kvong, 50. Skovsørg, Dybe, 15. Blinkenberg, Hoven, 30. Fønss-Jørgensen, Hanning, 30. Roesen, Esbjerg, 75. Thomsen, Humlum, 150. Hansen, Assing, 30. Noring, Ringgive, 90. Westergaard, Barrit, 75. Fog Nielsen, Hejls, 45. Kampmann, Taulov, 30. Kierkegaard, Nebsager, 50. Petersen, Fredericia, 50. Jakobsen, Fræderica, 30. Thomsen, Brande, 10. Engel Jensen, Nykirke, 30. Ankjær, Pjedsted, 40. Ottesen, Lomborg, 30. Sørensen, Gaarslev, 30. Tørsleff, Varde, 30.

Aarhus Stift: Biskop Sørensen 150. Provsterne: Møller, Spentrup, 60. Hemmingsen, Koldby, 30. Præsterne: Bendix, Astrup, 60. Therkildsen, Dollerup, 75. Freuchen, Tyersted, 50. Nielsen, Vrads, 30. Becher, Vitten, 75. Bülow, Trige, 75. Møller, Linæa, 75. Fryd, Randlev, 10. Torm, Grønbæk, 20. Overgaard, Hinge, 150. Sick, Kragelund, 10. Lundø, Sejling, 10. Andersen, Gjødvad, 20. Dannemand Jensen, Vejrslø, 10. Nørresleth, Engesvang, 10. Harhoe, Tørring, 200. Køster, Elbæk, 4. Engberg, Hundslund, 5. Hansen, Lyngaa, 10. Thygesen, Tønning, 30. Eskesen, Venge, 10. Boye, Torrild, 6. Johnsen, Præstholm, 10. Baden, Hvilsted, 10. Christen-

sen, Harlev, 45. Rechendorff, Dover, 10. Bartholdy Møller, Brabrand, 20. Højmark, Aarhus, 10. Gaarn Larsen, Thunø, 2. Thomsen, Besser, 30. Bayer, Nordby, 10. Mortensen, Onsbjerg, 20. Schørring, Tranebjerg, 40. Jensen, Øster Alling, 10. Seidelin, Voldum, 75. Benzon, Galten, 10. Kjersgaard, Udbyneder, 75. Sejersen, Hornbæk, 30. Bloch, Falslev, 75. Christensen, Øster Tørslev, 50. Sommer, Hammelev, 60. Fog Petersen, Ødum, 45. Laursen, Borup, 30. Ring, Dalbyneder, 30. Langer, Fausing, 30. Geismar, Randers, 150. Povlsen, Hvilsager, 60. Neergaard, Skødstrup, 25. Larsen, Feldballe, 20. Müller, Hovbjerg, 10. Broe, Horsens, 30. Wilhjelmsen, Randers, 71. Lauridsen, Gjerlev, 30. Engell, Vester Tørslev, 100. Ved W. Ebeltoft, 20. Madsen, Marie Magdalene, 10. Jensen, Giesing, 10. Christensen, Mellerup, 10. Mohr, Aarhus, 30. Sølling, Aarhus, 30. Aschenfeldt-Hansen, Gjern, 30. Stenfeldt-Matthiasen, Skorup, 30. Madsen, Tulstrup, 30. Ginnerkov, Hasle, 15. Kildebæk, Endelave, 4. Andersen, Væhr, 30. Holm, Vium, 10. Cand. theol. Jessen, Aarhus, 30.

Endvidere: Pastor Overgaard, Hinge: Messeklæder.

Ialt: 25,692 Kr. 28 Øre + Renter: 1,023 Kr. 79 Øre. Tilsammen: 26,716 Kr. 7 Øre + for 500 Kr. Obligationer.

For ovenstaaende Bidrag kvitteres med Tak. Da vi endnu mangler henvend 2,600 Kr., inden hele det midlertidige Kirkehus er helt gældfrit, skal jeg venligst tillade mig at opfordre de Bidragydere, der endnu ikke helt har indbetalt de tegnede Beløb, om, saa vidt muligt, snarest at indsende disse, ligesom nye Bidragydere modtages med Glæde og Taknemmelighed.

Maj 1916.

M. Th. Nielsen,
Komitéens Kasserer,
Valdemarsgade 26³, København B.

En Berigtigelse.

Fra Pastor Friis Hansens Venner paa Bornholm er der til hans Hustru indgaaet Meddelelse om, at der i Dr. med. P. D. Kochs Skildring af Friis-Hansen i Kirkefondets Jubilæumsbog har indsneget sig en lille Fejl. Som et Vidnesbyrd om hans Indflydelse nævner Dr. Koch, at »de Møllerske« sluttede sig saaledes til ham, at de endog solgte deres Missionshus i Allinge. Det rigtige er, at det var Missionshuset i Olsker, som saaledes blev solgt.

Bidragstliste for Marts og April 1916.

Frk. E. Oppermann 5,00, A. Johansen 10,00, Hydda og Axel 25,00, Frk. Manfeldt 3,00, Frk. 602 Hansen 4, A. A. 3, Both, Ringsted, 10,00, Veteran Anders Jensen, Kolding, 50,00, Samfundet i Aalbæk 6,65.

Aarsbidrag: Fabr. N. P. Siggaard 10,00, Fuldm. Tyge Steen 16,00.

Kollekt ved Gudstjenester og Møder: Pastor *Mogensen:* Snoldelev 25,71, Tune 28,00. Pastor *Fibiger:* Skjelby 13,30, Herlufmagle 81,40. Pastor *Tørseff,* Varde: Vejrup 16,15, Aastrup 64,96. Pastor *Weltzer:* Dalby 93,05, Hornbæk pr. Randers 56,57, Udbynerd 23,63, Dalbyover 31,40, Gjerlev 46,85, Tvede 53,85, Dejbjerg 52,95, Lem 68,25, Pastor *H. O. Juhl:* Feldborg 30,35, Haderup 40,00, Grove 33,00, Rønbjerg 20,30, Sevel 24,13, Vinderup 34,46. Pastor *O. Christiansen:* Munkebo 21,50, Marslev 20,55, Birkende 12,82, Mesinge 17,70, Kolstrup 31,65, Flødstrup 10,25. Pastor *Ege:* Dannemarre 23,40, Græshave 56,46, Glosunde 35,75, Arninge 58,00, Utherslev 39,00, Nakskov 63,93, Maribo 23,88, Pastor *M. Th. Nielsen:* Asrup 18,35, Odder 41,42, Randlev 18,05, Bjergager 80,25, Saksild 21,08, Viiby 20,00, Holme 15,00. Pastor *Chr. Seidelin:* Kundby 64,67. Pastor *M. Mogensen:* Gadstrup 16,55, St. Jørgensbjerg 3,56, Borup 15,73.

Til Blaagaards Kirke: Uden Mærke 2,00.

Til Luther-Kirken: Købmd. L. H. Larsen, Pederstrup, 50,00.

Til Gethsemane Kirken: Kontreadmiral V. F. Koefoed 100,00.

Til Studenter-Settlementet i Saxogade: Uventede Renter 25,00.

Til Bibelselskabet: Frk. Manfeldt 2,00.

Ialt Kr. 1942,51.

Fritz Bock.

Ved Pastor J. Laursen 5,00, Læge N. Chr. Schmidt og Hustru i Anledning af St. Bededag 15,00, A. A. 1000,00.

Aarsbidrag: Prof. Ammundsen 25,00, Frk. Sophie Christensen 5,00, Havnemester C. A. Bonde 3,00, Prof. Jul, Lassen 20,00, Prof. Zeuthen 20,00, Departementschef Schlichtkrull 10,00, Prof. Dr. E. Warming 20,00, Prof. Arkitekt M. Nyrup 10,00, Frk. C. F. Weinreich 10,00, Enkefru Emil Hjorth 10,00, Frk. S. Schiøth Jensen 5,00, Frk. Caroe 2,00, Frk. Ch. Feilberg 100,00, Fru Hvidt 10,00, Fru Leuning 5,00, Frk. Klubien 5,00, Frk. Hee 5,00, Frkn. Moberg 10,00, Cigarh. Nielsen 10,00, Stabssergent Fremming 3,00, Fru Tetens 10,00, Optiker Preisler 5,00, D. L. 4,00, Læge N. Chr. Schmidt og Hustru 25,00, Grevinde Reventlow 10,00, Frkn. Schleppegrell, Birkerød, 10,00.

Halvaarsbidrag: Frk. A. Krarup 5,00, Cand. mag. V. Balslev 2,50, Prof. Torm 3,00, Frk. Wegener 2,00, Enkefru Friis 3,00, Direktør Bülow 12,50, Oberst Caspersen 3,00, Frk. A. Amundsen 2,50, Frk. Storck 2,50, Frk. Jordning 2,50, Bogh. Thaning 5,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 6,00, Glarmester Hansen 1,30, Frk. J. Koefoed 2,00.

Ialt Kr. 1424,80.

Fritz Bock.

INDHOLD: Store Bededag, af *Harald Westergaard.* — Kan Kirkesagen holde Trit med Hovedstadens Udvikling? af *Chr. Seidelin.* — Bibelkredse og deres Betydning for Menighedslivet, af Pastor *L. N. Knudsen,* Hellerup. — Præstekonerne og Hans Tavsens Kirke, af *A. Quistgaard.* — Foreningen til Opførelse af smaa Kirker. — En Berigtigelse. — Gavelister.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 4.

Juni.

1916.

En Menighedshøjskole.

Vort Blad hedder »Københavns Kirkesag og Menigheden«; da jeg i 1912 overtog Redaktionen af det, fik jeg Lov at føje de 2 Ord: »og Menigheden« til Bladets oprindelige Titel. Hensigten hermed var at betone den ofte gentagne Paastand, at Københavns Kirkesag ikke blot er et Kirkebygningsarbejde, men først og fremmest tager Sigte paa at opbygge en Menighed her i Hovedstaden.

Indtil nu blev der kun lidt Tid til at gøre noget ud af Tilføjelsen »og Menigheden«; al Forretningsudvalgets Tid gik med til at bygge Kirker, d. v. s. købe Grunde, indsamle Penge og nedsætte Kirkekomitéer. Dette Arbejde skal helst fortsættes med samme Fart som tidligere; men samtidig hermed haaber vi at kunne begynde et nyt Arbejde, der tager direkte Sigte paa Menighedens Opbyggelse, Belærelse og Myndiggørelse.

Det gik saaledes til: *Kirkefondets Kasserer og Sekreter* havde i nogle Maaneder stadig drøftet Spørgsmaalet: Hvad kan der gøres for at dygtiggøre Menighedens enkelte Medlemmer til et mere aktivt Arbejde for Herren? Tilsidst forelagde vi vore Tanker for Overbibliotekar *H. O. Lange*. Det viste sig, at han havde beskæftiget sig med de samme Tanker og drøftet dem indgaaende i et Lægmandskonvent, som netop havde de enkelte Medlemmers Dygtiggørelse som Maal. Vi enedes da om at sammenkalde nogle af Kirkefondets Mænd tillige med nogle fra *L. Y. M.*; og en Aften hos Fabrikant *Bock* fremlagde Overbibliotekar *Lange* sine Tanker om en Menighedshøjskole. Under Forhandlingen kom det frem, at man paa endnu flere Steder havde drøftet de samme Tanker; Kontorchef *Bangert* i *K. F. U. M.*, Direktør *Borgen* o. fl., og dette gav os Mod til at nedsætte et Udvalg til at fremkomme med detaillerede Forslag angaaende det nye Arbejde. Udvalget kom til at bestaa af *H. O. Lange*, *Westergaard*, *Bock* og *Seidelin* fra Kirkefondet, og *Engberg* fra *K. F. U. M.*; det suppleredes med Prof. *Prytz* og Grosserer *Mørup* fra *L. Y. M.*, samt Grev *J. Moltke*, som desværre ikke kunde faa Tid til at deltage i Forhandlingerne.

Hvad vi vil? **Dygtiggøre det troende Lægfolk til mere direkte Arbejde for Jesus! Myndiggøre det troende Lægfolk til at staa rustet til de kommende Kampe.**

Til førstkommende Oktober opretter vi 2 Kursusrækker, hver paa 4 Timer. Overbibliotekar *Lange* vil lede den ene, der har til Indhold: „**Lægfolkets frivillige Arbejde**“ og den anden vil handle om: **Bibelen i Lægfolkets aktive Tjeneste**. Der er Mulighed for, at Pastor Ricard vil lede dette Kursus.

Efter hver Time vil der være Lejlighed til at rette Spørgsmaal til Lederen. Paa hvert Kursus kan optages indtil 80 Deltagere, Halvdelen Mænd og Halvdelen Kvinder. Skulde et Kursus blive overtegnet, vil det enten blive gentaget en anden Dag i Ugen af samme Leder, eller vi vil forsøge at faa en anden til at lede et nyt Kursus med samme Emne.

De unge har vi forsøgt at knytte til os gennem Sekretær Engberg; vi hverken *kan* eller *vil* undvære de unge, som skal danne Fremtidens Menighedssamfund, og som skal afløse os paa de ledende Pladser. Vi haaber paa Tilslutning fra K. F. U. M. og Studenterforbundet, fra K. F. U. K. og Mariaforbundet. Endnu er Planerne for Kursusrækkerne for de unge ikke fastslaaede.

Efter de 4 Timers Kursus i Oktober indbyder vi alle Deltagerne til at høre 4 Foredrag i November; til disse Foredrag, som ventes afholdte i en af Byens største Sale, vil der blive Adgang ikke blot for Kursusdeltagerne, men for enhver, som har Interesse af at høre dem. Og det maa jo sikkert *alle* have. Det er lykkedes os at formaa Professor theol. *Oscar Andersen* til at holde 4 Foredrag om et saa aktuelt Emne som: **Kirkehistorisk Belysning af Frikirkens Problem**. Netop i disse Tider, da Kirkeministeren har bebudet Indførelsen af den taalsomme Folkekirke, og Landsforbundet har svaret med muligvis at ville arbejde for en Adskillelse mellem Kirke og Stat, maa det have den allerstørste Interesse for ethvert troende Menneske at faa noget at høre om, hvordan man i andre Tider og paa andre Steder fik sig indrettet i Frikirken. Vi venter altsaa overfyldt Sal!

Prisen! Kontingentet for Deltagelse i et af de nævnte Kursus er sat til 1 Kr. 50 Øre, for Kursusdeltagelse samt Prof. Andersens Foredrag 2 Kr., og for Prof. Andersens Foredrag alene 1 Kr. 50 Øre.

Adgangskort vil kunne afhentes i September paa Kirkefondets Kontor, *Badstuestræde 17¹, Tlf. Byen 3788*, men man kan **straks sikre sig Adgang** ved samme Sted at lade sig tegne for Deltagelse med Opgivelse — nøjagtig — af Navn og Adresse samt Stilling — det maa fremgaa tydeligt, om Deltageren er Mand eller Kvinde — samt hvilket Kursus

man ønsker at deltage i, og om det er baade Kursus og Foredrag eller kun en af Delene.

Stedet for Afholdelsen af Kursus og Foredrag vil senere blive fastslaaet. Mødeaftenerne bliver Onsdag for saavel H. O. Langes Kursus som for Prof. Andersens Foredrag.

Menighedshøjskolens Kontor er Badstuestræde 17¹, K. Tlf. Byen 3788, hvor alle Oplysninger beredvilligst gives.

Chr. Seidelin.

Kaptajn Delbanco.

Ved Kaptajn Delbancos Død har Kirkesagen mistet en trofast Ven. I en længere Aarrække, indtil faa Maaneder før sin Død, var han knyttet til Kirkefonden som Regnskabsfører og udførte sin Gerning med stor Samvittighedsfuldhed og Kærlighed. Han elskede sin Bibel; *der* søgte han bestandig hen til Livets Kilder, og han levede og døde i den enfoldige Tro paa Frelseren.

Harald Westergaard.

Sognenes Størrelse i København.

Københavns Kommunalbestyrelse har nu offentliggjort Tabellerne over Folketællingen af 1ste Februar 1916 for Hovedstadens Vedkommende.

Sognenes Størrelse for Tiden sammenlignet med 1911 fremgaar af nedenstaaende Liste:

Folketallet den 1. Februar 1916 i Hovedstaden.

<i>Vor Frue Provsti:</i>	1916	1911
Vor Frue Sogn	12,128	12,112
Helligaands Sogn	9,205	9,706
Trinitatis Sogn	9,487	88,41
St. Andreas Sogn	20,305	20,559
Nazaret Sogn	6,065	6,182
Fredens Sogn	7,513	7,596
St. Johannes Sogn	27,062	27,015
Blaagaards Sogn.....	9,886	9,729
Brorsons Sogn	9,457	8,412
Helligkors Sogn	17,076	17,710
Simeons Sogn	14,129	13,216
Kingos Sogn	9,083	8,585
Stefans Sogn	13,778	} 22,907
Annas Sogn	9,243	
Kapernaums Sogn	11,404	10,854
Brønshøj Sogn	7,657	} 7,360
Vanløse Sogn	2,798	
	196,276	190,784

<i>Holmens Provsti:</i>	1916	1911
Holmens Sogn	9,298	9,213
Garnisons Sogn	6,620	6,403
Frederiks Sogn	8,226	7,855
St. Pauls Sogn	16,238	15,333
Østervold (Esajas) Sogn	9,124	9,310
Kastels Sogn	4,497	2,992
Frihavns Sogn	10,993	11,175
St. Jakobs Sogn	12,586	} 24,813
Rosenvængets Sogn	13,194	
Davids Sogn	14,763	12,365
Sions Sogn	16,217	14,631
Aldersro Sogn	6,969	4,108
Christians Sogn	6,799	} 10,041
Islands Brygges Sogn	11,061	
Vor Frelsers Sogn	13,281	12,116
Nathanaels Sogn	16,622	13,364
Sundby Sogn	17,268	14,702
Filips Sogn	11,672	9,554
	<hr/> 205,428	<hr/> 177,975

<i>Vester Provsti:</i>	1916	1911
Maria Sogn	10,250	9,875
Elias Sogn	10,020	9,777
Apostelkirkens Sogn	11,044	9,983
Gethsemane Sogn	10,461	10,162
St. Matthæus Sogn	24,462	24,361
Kristkirkens Sogn	15,167	14,571
Valby (Jesuskirken) Sogn	12,035	} 13,679
Timotheus Sogn	8,261	
	<hr/> 101,700	<hr/> 92,408
Skibene i Havnen og paa Reden	2,986	924
Ialt i København	<hr/> 506,390	<hr/> 462,161

	1916	1911
Frederiksberg Sogn	19,671	19,655
St. Markus Sogn	17,345	17,418
St. Lukas Sogn	10,397	10,596
St. Thomas Sogn	8,290	8,603
Mariendals Sogn	14,760	13,503
Godthaabs Sogn	13,790	12,722
Solbjerg Sogn	15,129	14,740
	<hr/> 99,382	<hr/> 97,237

<i>Gentofte Kommune:</i>	1916	1911
Hellerup Sogn	12,193	10,667
Gentofte Sogn	8,264	5,230
Ordrup Sogn	6,714	} 8,794
Skovshoved Sogn	4,510	
	<hr/> 31,681	<hr/> 24,694

Listen er nok et lille Studium værd.

Det viser sig saaledes, at vi endnu har 3 Sogne med *over 20,000 Mennesker*, nemlig St. Andreas, St. Johannes og St. Matthæus; ingen af dem er heldigvis vokset noget nævneværdigt siden sidste Folketælling. Siden 1911 er det lykkedes Kirkefondet at faa 2 andre Kæmpesogne paa over 20,000 delt, nemlig St. Stefans og St. Jakobs. Men desforuden har 28 (!) Sogne *over 10,000 Indbyggere*, hvoraf igen de 9 har over 15,000. Tilbage bliver der saa 19 Sogne med under 10,000 Mennesker, deraf har dog de 8 fra 9—10,000. Væksten falder næsten udelukkende paa de yderste Dele af København. Bemærkelsesværdig er dog den stærke Udvikling paa Østerbro. St. Jakobs og Rosenvængets Sogne, som i 1911 udgjorde ét Sogn, har haft en Vækst paa ca. 800 Mennesker, Davids Sogn paa ca. 2400, Sions paa ca. 1600, Aldersro paa ca. 2800, ialt paa ca. 7600. Kirkefondet har her en Grund liggende til en ny Kirke. Paa Amager er Væksten endnu stærkere. Her møder Islands Brygge op med en Vækst paa ca. 8000 (der var i 1911 ca. 3000 Mennesker paa Islands Brygge), Nathanaels 3250, Sundby Sogn 2500 og Filip 2100, ialt 15,800. Paa disse Egne har Kirkefondet da ogsaa erhvervet sig 4 nye Kirkegrunde, hvoraf den ene allerede er bebygget med Hans Tavsens Kirke. I Valby har Væksten ogsaa været betydelig. I 1912 udskiltes Timotheus Sogn; i dette og i Valby Sogn er der kommen 6600 nye Mennesker til; herude ejer Kirkefondet 3 nye Kirkegrunde, som endnu er ubebyggede. Paa Frederiksberg falder Væksten ligesaa paa de yderst liggende Sogne, nemlig Mariendals med 1200 og Godthaabs med 1000. Endelig skal nævnes det gamle Brønshøj Sogn, som har faaet Vanløse Sogn udskilt i Mellemtiden, og hvor der har været en Forøgelse paa ca. 3100 Mennesker.

Gentofte Kommune er vokset med ca. 7000 Mennesker, hvoraf Hellerup Sogn har taget de 1500 — her skal snart bygges en ny Kirke —, Gentofte Sogn 3000 og Ordrup, som har faaet Skovshoved Sogn udskilt fra sig, ca. 2400.

St. Bededagskollekten 1916.

Det hidtil indkomne.

Fra *Hovedstaden*, det øvrige af *Sjællands Stift* og fra *Viborg Stift* har vi modtaget St. Bededagskollekten indsendt. Den viser et betydeligt Overskud. Fra København—Frederiksberg har vi saaledes faaet 6775 Kr. 37 Øre mod 6268 Kr. 02 Øre sidste Aar, altsaa et Overskud paa 507 Kr. 35 Øre. Fra det øvrige Sjællands Stift indkom 11,850 Kr. 36 Øre mod 9950 Kr. 46 Øre i Fjor, hvilket giver en Fremgang paa 1899 Kr. 90 Øre. Endelig sender Viborg Stift os i Aar 3366 Kr. 21 Øre, hvilket er 766 Kr. 13 Øre mere end sidste Gang. Ialt har det altsaa fra Hovedstaden, det øvrige Sjællands Stift og Viborg Stift været en Fremgang paa ialt 3173 Kr. 38 Øre.

Vi plejer at nævne de Kirker i Hovedstaden, som har givet over 100 Kr. Her er de:

Solbjerg: 700 Kr.; Elias 528; Frue 491; Frederiksberg 475; St. Johannes 428; Esajas 257; Nazaret 245; Den Herre Zebaots Kirke 210; Brorsons 195; Mariendals 184; Godthaabs 170; Holmens 158; Filip 153; Frihavns 144; Vor Frelsers 142; Fredens 141; Apostel 127; St. Andreas 120; St. Jakobs 118; Getsemane 117; og Jesuskirken 102, ialt 21 Kirker. Fra Gentofte Kommune, som vi jo plejer at regne med til Stor-København, har vi Ordrup Kirke med 217 Kr., Gentofte Kirke med 200 og Hellerup Kirke med 170 Kr. — Altsaa ialt 24 Kirker.

Eliaskirkens Jubilæumsgave til Kirkefondet.

En lille Redegørelse.

Dette Blads Læsere vil vide, at Eliaskirkens frivillige Menighedsraad i *Maj 1914* fattede den Plan, at vi med Guds Hjælp vilde forsøge at samle en Jubilæumsgave paa 25,000 Kr. til vor Moder, Kirkefondet, og at denne Gave skulde tilfalde vor fattige Søstermenighed i Dannebrogsgade som Hjælp til Opførelse af den fremtidige *Gethsemanekirke*.

Indsamlingen blev ogsaa startet med straalende Glans. Der blev udstedt Samlekort, som var beregnede paa at skulle give hver 150 Kr. (10 Personer hver 1 Kr. i 15 Maaneder), og vi fik straks afsat godt 100 Stkr. af saadanne Kort.

Men da vi skulde fortsætte den lovende Begyndelse efter Sommerferien, var imidlertid den frygtelige Verdenskrig udbrudt, og vi husker alle, hvilken Lammelse paa alle Omraader dette medførte.

Uddelingen af nye Samlekort standsede fuldstændig, og fra adskillige Steder fik vi Meddelelse om, at den Indsamling, man havde begyndt, var gaaet i Staa, idet mange ikke turde binde sig til faste, maanedlige Bidrag under de urolige Forhold.

Imidlertid blev Gethsemanekirkens Opførelse jo sat i Værk, takket være Gaven paa 50,000 Kr. fra Fabrikant *Laur. Knudsen*, til hvilken han fik Tilskyndelse fra Gud den Dag, han i Eliaskirken hørte vor Plan blive fremsat om de 25,000 (Fabrikant L. K. er vor Kirkes Kasserer og har i mange Aar været Medlem af vort Menighedssamfund).

Den 13de Juni 1915 blev Grundstenen lagt til den nye Gethsemanekirke af Provst, Lic. theol. *Ussing*, og vor Indsamling gik da ogsaa sin støtte Gang Aaret ud, idet vore Samlekort kom ind med gode Beløb.

Enkelte Personer gav ret betydelige Gaver, og desuden blev der af og til optaget en Kollekt i Kirken, og undertegnede skrev to smaa Pjecer à 10 Øre Stk.: »*En Moder og to Søstre*« (Kirkefondet, Gethsemanekirken og Eliaskirken) og »*Taarnet*«, og disse to indbragte ca. 1200 Kr.

Resultatet blev da, at vi, trods al Krigsforstyrrelse, dog naaede at have lige 22,000 Kr. i Kassen ved Udgangen af 1915.

Ved Pastor *Paul Müllers* Afskedsprædiken den 9de Januar 1916 blev der ofret paa Alteret til denne Sag, og der indkom 700 Kr. Og lidt efter lidt gik Gaverne ind, bl. a. ved Hjælp af en ny Pjece af undertegnede: »*Tabt men funden igen*«, syv Billeder fra den genfundne Søns Historie.

Og da Pastor *Aug. Andersen* den 30te April blev indsat som residerende Kapellan, blev der igen ofret paa Alteret, og det var vor Bøn, at vi maatte faa de 753 Kr., der manglede i de 25,000.

Det naaedes ogsaa. Ved de to Gudstjenester ofredes 423 Kr. om Fmd. og 148 Kr. om Aftenen; men en Ven havde tilbuddt at ville dække Restbeløbet, og saaledes var den hele Sag klaret inden 1ste Maj.

Vi har kun Grund til at takke Gud, fordi han lagde denne Opgave hen til os og selv gav os Gaverne til at kunne løse den. Kun to større Gaver (à 1000 Kr.) har vi modtaget, ellers er det hele Smaamands og Smaasummers Gaver; men det er jo netop den allerbedste Maade at samle paa; thi just derved bliver Sagen en Allemands Sag.

Der er fulgt Bøn med disse Penge. Herren velsigne og bruge dem nu til sit Navns Ære.

A. Fibiger.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.

Afdeling for Gravstedslegater.

Vejledning med Hensyn til Gravstedslegater.

Gravstedlegatet er et Middel til at yde *Kirken* en Gave. Medens det ofte nok kan være tvivlsomt, om en Kapital, der er tillænkt Kirken, ikke i Tidens Løb ender med at komme en eller anden borgerlig Institution til Gode, er der ved det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening, der er stiftet i Maj 1900, tilvejebragt den størst mulige Sikkerhed for, at de Midler, Foreningen kommer til at raade over, anvendes efter deres Bestemmelse og i sin Tid kommer til at tilfalde Kirken. Foreningen staar i nøje Tilslutning til det københavnske Kirkefond. Selv om dette engang skulde opløses, vil der dog ingen Fare være for, at Foreningens Midler ikke skal komme Kirken til Gode, idet en anden Institution med beslægtet Formaal skal indtræde i Kirkefondets Sted, hvorom Afgørelsen i fornødent Fald tages af Kirke- og Undervisningsministeriet. At Pengemidlerne bestyres betryggende, er der Garanti for deri, at alle under Foreningen hørende Kapitaler indsættes i »*Bikuben*«s Forvaltningsafdeling og administreres af denne.

Gravstedlegatets *Størrelse* bør helst fastsættes af den paagældende selv under Hensyn til, at det er en Gave, man ønsker at tillægge Kirken. Selvfølgelig vil det ogsaa ved Overvejelserne om Legatets *Størrelse* komme an paa, hvilke Forpligtelser angaaende Gravstedet man ønsker, at Foreningen skal paatage sig, og for hvor lang en Aarrække. Ved et enkelt af de overtagne Gravsteder er det helt overladt til Bestyrelsens Skøn, hvorledes den vil iværksætte Pasning og Vedligeholdelse af Graven, idet der blot er sat den Bestemmelse, at Udgifterne hertil dækkes af Legatets Renter; men i Reglen vil Legatstifteren ønske nærmere at specificere de Forpligtelser, man anmoder Bestyrelsen om at paatage sig. I nedenstaaende Eksempel paa en Skrivelse angaaende Grav-

stedlegat er der antydet forskellige Fordringer, som i saa Henseende kunde tænkes stillede. Iøvrigt anmodes man om i hvert enkelt Tilfælde at henvende sig til Bestyrelsen, der er rede til at meddele enhver Oplysning til Sagens Fremme.

Gravstedlegatet kan stiftes i den paagældendes *levende Live*, idet man f. Eks. overgiver Bestyrelsen en Sum Penge, der indsættes i »Bikuben«s Forvaltningsafdeling og efter Legatstifterens Død vil tjene til Dækning af Udgifterne ved Gravstedets Pasning og Vedligeholdelse. Hvis Legatstifteren ønsker det, kan han forbeholde sig at nyde Renterne af Legatet, saalænge han lever, idet han altsaa selv sørger for Graven i den Tid. Legatet kan ogsaa stiftes *efter den paagældendes Død*, enten under Opgørelse af Boet, eller hellere ved en *testamentarisk Bestemmelse*; om dennes Indhold vil det være ønskeligt, at der forhandles med Bestyrelsen, for at der kan være Sikkerhed for, at den vil overtage de Forpligtelser, man ønsker. Nedenstaaende Udkast til en Paragraf i et Testamente viser, hvorledes de i omhandlede Øjemed nødvendige testamentariske Bestemmelser nemmest kan formuleres. Ofte vil det dog her maaske være tilstrækkeligt, om der i et allerede oprettet Testamente tilføres en Codicil, at Kapitalen skal udbetales til Bestyrelsen for »det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening«.

Af praktiske Hensyn vil det være rigtigst at indgive sin Skrivelse til Bestyrelsen om Oprettelsen af Gravstedlegat i to Eksemplarer*), idet Foreningens Erklæring om Overtagelsen af de paagældende Forpligtelser da kan udfærdiges paa det ene Eksemplar og overgives Legatstifterne.

Foreningen paatager sig Vedligeholdelse af Gravsteder *saavel i som udenfor Hovedstaden*.

Breve til Foreningen kan stiles enten til enhver af os undertegnede eller under Adresse: *Københavns Kirkefond, Badstuestræde 17¹, København K. (Tlf. Byen 3788.)*

P. O. A. Andersen,
Statsgældsdirektør,
Alhambravej 3. V.

Fritz Bock,
Fabrikant,
Sortedams Dossering 95 B. Ø.

C. Krebs,
Dr. phil., Beregner,
Frederiksborggade 50 K.

E. Ohlsen,
Grosserer,
Østerbrogade 94. Ø.

Harald Westergaard,
Professor,
Scherfigsvej 3, Str.

Viggo With,
Bankdirektør,
Jagtvej 229. Str.

*) Trykte Blanketter til Udfyldelse faas ved Henvendelse til det københavnske Kirkefonds Kontor, Badstuestræde 17¹, København K. (Tlf. Byen 3788).

Udkast til en Skrivelse angaaende Oprettelse af et Gravstedslegat.

Til

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.

»Underskrevne N. N., der ønsker, at det mig tilhørende Gravsted Nr. paa N. N. Kirkegaard, stort m², forsynet med Metalhegn og Monument (eller Ligsten), efter min Død bliver vedligeholdt saaledes, at det stedse holdes sømmelig rent og frit for Ukrudt, at det holdes beplantet med Roser eller stedsegrønne Træer, at Jernstakittet males hvert 2det eller 3die Aar, og Bogstaverne paa Monumentet (eller Ligstenen) opfrisnes, naar tiltrænges, tillader mig herved at forespørge, om det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening maatte være villig til, mod Indbetaling en Gang for alle af Kroner, at overtage Vedligeholdelsen paa anførte Maade af fornævnte mit Gravsted med Tilbehør for det Tidsrum af Aar, hvori det efter min Død er, eller af mit Bo vil blive erhvervet, dog ikke udover et Tidsrum af Aar. Jeg bemærker, at saa længe jeg lever, ønsker jeg selv at oppebære den aarlige Rente af Kapitalen med Fradrag af Forvaltningsgebyret i Bikubens Forvaltningsafdeling, medens jeg ogsaa i samme Tid selv besørger Gravstedets Pasning, saa at Vedligeholdelsen først overtages af Legatforeningen efter min Død. Gravstedet skal efter min Død af mit Bo og for dettes Regning blive sat i den Stand, hvori samme med Tilbehør som oven anført skal overtages til Vedligeholdelse af det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.«

Udkast til en Paragraf i et Testamente.

»Forlods af mit Bo skal udtages en Kapital, stor Kroner, der skal udbetales til Bestyrelsen for »Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening«, og hvoraf Renten skal anvendes til en sømmelig Vedligeholdelse af mit Gravsted med Monument (eller Ligsten) og Jernstakit*) paa N. N. Kirkegaard i det Tidsrum, for hvilket Gravstedet med Tilbehør ved min Død maatte være erhvervet. Efter dette Tidsrums Udløb tilfalder Kapitalen og senere paaløbende Renter det københavnske Kirkefond. Gravstedet med Til-

*) Det vil være hensigtsmæssigt, at Vedligeholdelsen specificeres, f. Eks. som anført i den ovennævnte Skrivelse.

behør skal efter min Død og før Afleveringen til Vedligeholdelse af det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening for Boets Regning sættes i den Stand, hvori det fremtidig skal vedligeholdes.«

Regnskab for Aaret 1915.

<i>Indtægt:</i>		<i>Udgift:</i>	
Renter	Kr. 1112,91	Gravstedernes Vedligeh. Kr.	527,00
Testament.Gravstedsleg. —	1575,00	Til Gravstedsejere, der selv vedligeh. Gravsteder	— 35,25
		Henlagt til Gravsteds-skøders Fornyelse ...	— 5,60
		Tilgodeskrevet en Gravstedejer	— 19,20
		Overført til Konto for Gravstedlegater	— 1575,00
		Administrationsudgifter .	— 36,37
		Aarets Overskud	— 489,49
	<hr/>		<hr/>
	Kr. 2687,91		Kr. 2687,91

Balance.

Obligationskonto 31. Decbr. 1914	Kr. 23271,15		
Indkøbt i 1915	— 1368,47		
			Kr. 24639,62
Kassebeholdning 31. Decbr. 1915			— 1180,97
			<hr/>
			Kr. 25820,59
Gravsted-Legater modtagne indtil 31. Dec. 1914	Kr. 22294,61		
Ny overtagne i 1915	— 1575,00		
			Kr. 23869,61
Konto for et Gravsteds-skødes Fornyelse			— 145,60
En Gravstedsejers Konto			— 134,40
Overskuds-Konto			— 1670,98
			<hr/>
			Kr. 25820,59

Obligationsbeholdning 31. Decbr. 1915.

Østifternes Kreditforenings-Obl. 3½ pCt., 5. S.	Kr.	400
— — — 10. S.	—	600
— — — 4 pCt., 8. S.	—	6900
— — — 9. S.	—	2400
— — — 10. S.	—	1400
— — — 4½ pCt., 7. S.	—	2000
Jydske Landejend. Kreditf.-Obl. 4 pCt., 5. S.	—	2000
— — — 6. S.	—	2000
Vest- og Sønderjyske Kreditf.-Obl. 4 pCt., 6. S. I. Afd.	—	500
Østifternes Landkreditkasse-Obl. 4½ pCt., 4. S. 2. Afd.	—	7200
Husejerens Kreditkasse-Obl., 2. Afd., 1. S.	—	500

Kr. 25900

(Indkøbspris 24639,62).

Bidragliste.

Gehejmeetsraad Oldenburg 40,00. L. H. Larsen, Pederstrup, til Luther Kirken 50,00. Samme til Gethsemane Kirken 50,00. Pastor M. Jensen. Sagasvej 10, 5,00. Pastor A. Andersen, Elias Kirke, 25,00. Ved Pastor A. Højstrup, Allinge, fra Østermarie 7,00. Ved samme fra Christiansø 14,50. Ved samme fra Aakirkely 65,00. Hr. Holm Nielsen 10,00. Pastor Hans Koch 3 a 2,75, 2 a 2,00, 12,25. Frk. A. Kähler, Sortedamsdoss., 20,00. Ved Fru Güntelborg, Valbygaardsvej 7, Gentofte: Grosserer Jensen 13,00. Fru Krag 10,00. Fru Halkjær 10,00. Frk. Moe 10,00. Fru og Frk. Tryde 7,00. C. Wehl og Hustru 100,00. Søren Larsen, Maglebjerg, 5,00. Pastor L. Prip, Ourø, 6,50. Pastor C. Berthelsen og Hustru, Lunde St., 10,00. Smedemester Anthonsen, Vedbæk, 20,00. Karen Simonsen, Hjortlund, 2,00. Ved Pastor A. Andersen: En jysk Husmand 5,00. M. og E. H. 50,00. Ved Pastor A. Andersen: Fra et Møde i Skovbjerg 12,00. St. Bededag 1,10. V. E. Brummer, Odense, 4,00. Gdr. Jac. Jensens Hustru, Overby, 2,00. Gdr. Lars Rasmussen, Overby, 1,00. Ved J. Chr. Jensen, Søndergaard, fra Samfundet i Skæve 36,00. Ved Pastor Sadolin, Skippinge: Mrk. M. J. 2,00.

Ialt Kr. 605,35.

Fritz Bock.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paalager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig til Kirkefondets Kontor, Badstruestræde 17¹, aabent i Juli—August Kl. 10—2.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. S., er aabent Hverdag i Juli—August 10—2.

INDHOLD: *Chr. Seidelin*: En Menighedshøjskole. — *Harald Westergaard*: Kaptajn Delbanco. — *Chr. Seidelin*: Sogdenes Størrelse i København. *Chr. Seidelin*: St. Bededagskollekten 1916. — *A. Fibiger*: Elias Kirkens Jubilæumsgave. — Det københavnske Kirkefonds Legat og Tontineforening. — Bidragliste.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 5.

August.

1916.

Menighedshøjskolen.

I Tilslutning til vor Redegørelse for Menighedshøjskolen i sidste Nr. af vort Blad, kan vi nu meddele nærmere Enkeltheder om Arbejdet.

Pastor OLF. RICARD har nu lovet at overtage Ledelsen af et Kursus om: »Bibelens Brug i Lægfolkets aktive Tjeneste.« Dette vil blive afholdt *Onsdagene den 4de, 11te, 18de og 25de Oktober Kl. 7 Aften i Esajas Kirkens Krypt**).

Overbibliotekar H. O. LANGES Kursus: »Lægfolkets frivillige Arbejde i Menigheden« vil blive afholdt *samme Dage og samme Sted, men Kl. 8¹/₄***).

Da Tilslutningen til Kursuset om »Bibelens Brug i Lægfolkets aktive Tjeneste« har været saa stor, at Tallet 80, der blev sat som Maksimum for Deltagernes Antal i hvert Kursus, formentlig vil blive betydeligt overskredet, har vi formaaet Pastor MARIUS HANSEN ved Lutherkirken til at læse over samme Emne *Mandagene den 9de, 16de, 23de og 30te Oktober Kl. 8¹/₄ i Nazareth Kirken.*

Efter hver Time vil der blive Lejlighed til at rette Spørgsmaal til Lederen.

Derefter vil Professor theol. OSKAR ANDERSEN i *November* paa de 4 *Onsdage den 1ste og 8de, den 22de og 29de* i Festsalen i *Grundtvigs Hus* Kl. 8¹/₄ holde 4 Foredrag: »Kirkehistorisk Belysning af Frikirkens Problem«. Vi har valgt en af de største Sale, vi kunde faa fat paa, idet vi venter meget stor Tilslutning hertil. Ikke blot, fordi Prof. Andersen netop er Fagmanden paa dette Omraade, men ogsaa fordi ethvert Menneske, som stiller sig venligt til vor Kirke, vil have Interesse af at høre om Frikirkeforholdene ned gennem Tiderne, og det netop særlig nu, hvor der fra Kirkens Side med Tilslutning fra de fleste be-

*) Dette Kursus er nu fuldstændig overtegnet. Man henvises til Pastor Marius Hansens Kursus over samme Emne.

**) Dette Kursus er omtrent overtegnet, men Overbibliotekar Lange har tilbudt at gentage det en anden Aften i Ugen, saafremt et tilstrækkeligt Antal Deltagere melder sig.

tydningsfulde Institutioner indenfor denne arbejdes direkte paa Undersøgelser angaaende Folkekirken og Frikirken, samtidig med at Førerne for de 2 største politiske Partier i vort Land har offentligt erklæret sig villige til at arbejde paa en fredelig og for Kirken gunstig Løsning af Folkekirkens Forhold.

Man kan da sikkert gaa ud fra, at nu til Vinter vil saavel Mand og Mand imellem som ved kirkelige Sammenkomster og Møder Spørgsmaalet om Frikirkens Forhold Gang paa Gang blive taget op til Forhandling.

A d g a n g s k o r t faas i *September* paa Menighedshøjskolens Kontor, *Badstuestræde 17¹, K., Kl. 10—2* (Tlf. Byen 3788) à 1¹/₂ Kr. for et Kursus eller for Foredragene, 2 Kr. for Deltagelse i 2 Kursus eller i ét Kursus og i Foredragene.

Velkommen til at deltage er enhver, som trænger til at faa sit *personlige Gudsforhold* uddybet (dog lægges der ved Undervisningen mindre Vægt paa det opbyggelige end paa det belærende) eller til at faa sit *Ansvar overfor Kirken og Menighedens Liv befæstet* eller til at *opmuntres* til at melde sig *til Tjeneste til et personligt Arbejde* i Herrens Vingaard.

Hvis Skolen slaar an, vil vi fortsætte paa lignende Maade i Foraarshalvaaret 1917 med Kursus i Februar og Foredrag i Marts.

Muligvis kan vi saa til næste Sommer lægge vort Arbejde ogsaa ud til det øvrige Land, f. Eks. ved at oprette en kortvarig Sommerskole paa Nyborg Strand.

Gudstjenester ved Kirkefondets Bestyrelsesmøde.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde vil i Aar blive afholdt Onsdag den 25de og Torsdag den 26de Oktober. — Saa snart vi fik at vide, at Kirkl. Forening for Indre Mission i Danmark havde henlagt sit Bestyrelsesmøde til København i de 2 Dage, der gaar lige forud, henvendte vi os til dens enkelte Bestyrelsesmedlemmer om at tale Onsdag den 25de om Aftenen i en af Hovedstadens Kirker ved en Kirkefondsgudstjeneste.

Adskillige har desværre maattet sige Nej, men 5 af Landmissionens Bestyrelsesmedlemmer har sagt Ja, saa vi kan nok faa en Gudstjeneste i de fleste af Byens Dele.

Gudstjenesterne vil altsaa blive afholdt ved 8-Tiden Onsdag den 25de Oktober. Om de Kirker, hvori Gudstjenesterne vil finde Sted, skal der komme Meddelelse i næste Nr. af vort Blad.

St. Bededagskollekten i 1916.

Nu er næsten hele Beløbet indkommet, idet der kun mangler Gaver fra 2 Herreder. Det blev en fin Kollekt, som vi hjerteligt takker Gud og Mennesker for. De dyre Tider i Forbindelse med den absolut nødvendige Udvidelse af Arbejdet vil ikke gøre det vanskeligt for os at finde Afsættelse for det store Overskud.

Her følger en Oversigt over:	1915	og	1916		
København—Frederiksberg ..	6,268.02	Kr.	6,852.26	Kr.	
Det øvrige Sjælland.....	9,950.46	-	11,942.22	-	
Fyens Stift	4,157.13	-	5,461.97	-	
Lolland-Falsters Stift	1,544.68	-	1,466.57	-	
Aalborg Stift	4,490.28	-	5,995.52	-	
Viborg Stift	2,600.08	-	3,366.21	-	
Aarhus Stift (det hidtil indk.)	6,137.49	-	6,897.54	-	
Ribe Stift	11,687.02	-	14,575.85	-	
	46,835.16		Kr.	56,558.14	Kr.

Overskudet i Aar i Forhold til i Fjor bliver saaledes alle-rede nu 9,722 Kr. 98 Øre; lægger man dertil de 175 Kr., som vi sidste Aar fik fra de 2 Herreder, der endnu ikke, naar dette gaar i Trykken, har indsendt deres Kollekt, mangler der kun ca. 100 Kr. i de 10,000 Kr.s Overskud. I en Række Aar har vi nu kunnet melde: Aldrig har St. Bededagskollekten været saa stor som i Aar.

Med næste Nr. af vort Blad vil der forhaabentlig følge en trykt Fortegnelse over den samlede Store Bededagskollekt, hvoraf fremgaar, at Vivild-Vejlby Pastorat ogsaa i Aar kommer op paa den største Indsamling, nemlig 777 Kr. 35 Øre.

Kirkefondets Bogudlaan.

Samtidig med, at Menighedshøjskolen begynder sit Arbejde, vil der paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, K., Kl. 10—2 blive aabnet et Bogudlaan. Jo dyrere Tiderne bliver, desto vanskeligere vil det være for den enkelte at faa Raad til at købe de Bøger, som han nødvendigvis maa læse for at kunne følge med sin Tid og være udrustet til Arbejdet for Herren, saaledes som denne med Rette kan vente og kræve det af os. Og jo mere Tiden gaar, vil ikke blot vort Forsvar mod Angreb ude fra, men ogsaa Menighedens Anstregelser saavel indadtil ved Uddannelse af nye Arbejdere i Menigheden som udadtil ved Frelsesarbejdet blandt dem uden-

for stille Krav til os om den bedst mulige Kundskab til Arbejdsmetoder og Resultater i andre Lande.

Kirkefondets Bogudlaan vil — i alt Fald foreløbig — kun anskaffe saadanne Bøger af praktisk kristeligt Indhold, som ikke kan faas til Laans andetsteds, f. Eks. paa Statens offentlige Bibliotheker eller fra Folkebibliothekerne. Vi benytter Lejligheden til paa det varmeste at anbefale at benytte den fortrinlige Adgang, vi her i Landet har til Læsning gennem vore offentlige Bogsamlinger.

Overbibliothekar H. O. Lange vil lede Indkøbet af Bøgerne til Kirkefondets Bogudlaan.

Om Adgang til at deltage i vort Bogudlaan vil der komme nærmere Meddelelse i næste Nr. af vort Blad.

I Bladet vil der stadig komme Meddelelser om Nyan-skaffelser. Nedenfor hidsætter vi, hvad der indtil nu er hjemkommen:

- H. J. Clayton: Church Defence. London, Longmans 1910.
 A. V. G. Allen: Freedom in the Church. London, Macmillan 1907.
 C. S. Horne: The Ministry of the modern Church. London, Clarke 1907.
 J. B. Paton: Church Questions of our Time. London, Clarke 1910.
 The socialized Church. London, Culley 1910.
 W. H. Harrowes: The Minister and his work. London, Melrose 1909.
 Fr. Rogers: The Church in the modern State. London, Pitman 1914.
 E. E. Genner: The Church in the New Testament. London, Kelly 1914.
 H. W. Harris & M. Bryant: The Churches and London. London, Docty News 1914.
 R. R. Thom: The Ministers and Church Worker's Handbook. London, Gall & Inglis 1914.
 C. Stelzle: The Call of the new Day to the old Church. London, Revell 1915.
 S. E. Downing: The Church in Wales. Disestablishment and Disendowment. London, S. P. C. K. 1915.
 Mrs. Gell: Problems for Speakers. London, Gardner 1915.
 J. E. Watts-Ditchfield: The Church in Action. London, Scott 1913.
 W. J. S. Simpson: Non-communicating Attendance. London, Longmans 1913.
 G. L. Richardson: Letters to men. London, Home Words. 1913.
 J. N. Figgis: Churches in the modern State. London, Longmans. 1913.

- J. H. Crooker: The Church of to-morrow. London, Lindsey Press 1912.
- F. Lynch: The new Opportunities of the Ministry. London, Revell. 1911.
- P. Green: How to deal with men. London, Arnold 1911.
- J. M. Frost: The School of the Church. London, Revell 1911.
- A. Benvie: The Minister at Work. London, Revell 1911.
- F. G. Cressey: The Church and young men. London, Revell 1904.
- C. Perren: Revival sermons in outline. London, Revell 1903.
- Verhandlungen d. 1.—5. Gemeindetages. Leipzig, Hinrichs.
- K. Neundörfer: Die Frage der Trennung von Kirche und Staat. Mergentheim, Ohltsger 1913.
- H. Niemöller: Der Kirche Klage: Wo sind die Männer? Potsdam 1913.
- Fr. Bell: Laienwünsche an die evangelische Kirche, Hannover, Hahn 1913.
- M. Schian: Der evangelische Pfarrer der Gegenwart. Leipzig, Hinrichs 1914.

Hvor kommer de fra?

Vi meddelte i sidste Nr. af vort Blad en Oversigt over Befolkningsforholdene i Hovedstaden, fordelt paa de forskellige Sogne i Henhold til den sidste Folketælling af 1ste Februar 1916.

Det viste sig, at i 5-Aaret 1911—16 er Stor-København (heri indbefattet Gentofte Kommune) vokset 53,364 Indbyggere.

Hvor kommer nu alle disse Mennesker fra? Fødselsoverskuddet har udgjort 26,066 Mennesker, hvilket er 5657 *mindre* end i det foregaaende 5-Aar. Indvandringsoverskuddet har været 27,298 Mennesker, hvilket giver 9775 *mere* end i de tidligere 5 Aar. Medens Fødslerne har været stærkt aftagende, kommer der stadig flere og flere Mennesker ind fra det øvrige Land for at tage Bopæl i Hovedstaden. Og i det nævnte Tal 27,298 er endda ikke regnet alle de mange, som vel kom herind, men kun var her i kortere Tid for saa atter at rejse tilbage, forinden Folketællingen fandt Sted; paa dem har vi intet Tal. Gennemsnitlig er der altsaa hvert Aar kommet godt 5400 Mennesker herind fra det øvrige Land.

For os, der bygger Kirker herinde, betyder det, at vi alene for Landboernes Skyld maa opføre en ny Kirke hvert andet Aar for at kunne holde Trit med deres Indvandring, rent bortset fra Byens eget Fødselsoverskud.

Nu skyldes ganske vist en Del af Indvandringen den betydelige Stigning i Antallet af indkaldte Værnepligtige; hvor

meget kan endnu ikke opgives efter de foreliggende Oplysninger; men lige fuldt skal det nok vise sig, at naar Kirkesagen ikke tør tænke paa at standse sit Arbejde, saa skyldes det i meget betydelig Grad den stigende Indvandring fra Danmarks Købstæder og Landsbyer til vor Hovedstad.

Gethsemane Kirke.

Søndag den 24de September haaber vi at faa den nye Gethsemane Kirke indviet; den oprindelige Plan var jo, at

Kirken skulde være indviet 1ste April, men de urolige Arbejdsforhold gjorde, at den Plan maatte opgives. Jeg er ikke i Tvivl om, at der hersker megen Glæde og Forventning i Sognet ved Tanken om, at den nye Kirke nu snart skal tages i Brug, og vi haaber da ogsaa, at det kommende Aar skal give os en Lejlighed, som ingen Sinde før i vort Sogns Historie, til at faa Befolkningen i Tale. Vi forbereder da ogsaa en 10 Dages Kirkeuge i Begyndelsen af November, og som et Led i Forberedelsesarbejdet vil der blive en Række Gudstjenester i den nye Kirke i Ugen, der følger lige efter Indvielsen, ved hvilken alle Gethsemanekirkens tidligere Præster vil tale. Søndagen den 15de Oktober vil der om Eftermiddag-

gen og Aftenen blive afholdt et Helliggørelsesmøde for Menighedssamfundet.

At give en nøjere Beskrivelse af Kirken magter jeg ikke. Indtrykket baade ind- og udvendigt er smukt.

R. Th.

Kirkegrundstensnedlæggelse i Hellerup.

Den 31te Juli i Aar samledes 4—500 Mennesker fra Hellerup paa en Mark ved Hartmannsvej for at overvære den højtidelige Nedlæggelse af Grundstenen til den 5te Sognekirke i Gentofte Kommune.

Kirken, som bygges af Arkitekt *Schiøtz*, opføres paa en Grund paa ca. 1800 m², der er skænket af Ejerinden af Bregnegaarden, Enkefru *Minna Rasmussen*. Det er Meningen foreløbigt kun at opføre Menighedshuset og indvi den store Sal til Kirkebrug, og man haaber straks fra Indvielsesdagen at faa udskilt et selvstændigt Sogn omkring den nye Kirke; i saa Fald vil det nye Sogns Grænser forventelig komme til at gaa gennem Tranegaardsvej og Bernstorffsvej til Ordrup Sogns Sydgrænse, saaledes at baade Hellerup og Gentofte Sogne heryed bliver aflastede for en Del af deres Indbyggerantal.

Til Kirkens Opførelse er der indtil nu indsamlet ca. 70,000 Kr.

Ved Grundstensnedlæggelsen talte Sognepræst *Knudsen* i Hellerup over 1. Kor. 3, 11, derefter Pastor *Thaning*, resid. Kapellan i Hellerup, over Matth. 11, 28 og tilsidst Professor *Prytz* over Luk. 19, 40, og med disse 3 Ord nedlagde de tre samme Mænd hver sin Grundsten. Derefter sang man: »Paa Jerusalem det ny«, og Pastor *Thaning* afsluttede med Tak, Bøn og Velsignelsen.

Kirken, som opføres udelukkende ved frivillige Gaver, uden Støtte fra Stat og Kommune, vil formentlig blive overdraget til det københavnske Kirkefond.

Bidragliste for Juni Maaned.

Fru V. Blytt 5,00. Manden 12,55. Et Forfatterhonorar 10,00. Baronesse Bille Brahe 50,00. En, der ikke naaede at komme i Kirke Store Bededag, 2,00. Karl 5,00. Etatsraad C. A. Olsen 20,00. C. B. 200,00. Ingeniør Vogt 50,00. Fru Grønbech 15,00. Docent Dr. Barmwater 5,00. Ved »Kristeligt Dagblad« 15,85. Ved samme 82,00. 10 % Ribe 50,00. X Kippinge 2,00. Baron Wedell Neergaard, Svenstrup, 20,00. Et Medlem af Blære Menighed 5,00. Pastor Schou, Aal, 30,00. Fra Venner i Skudløse 10,00. Sogneraadformand Chr. Jensen, Vig, 10,00. Blikkenslager P. Christoffersen, Nidløse, 2,00. Otto Nystrup, Vangsa, 12,75. Ved Pastor Fibiger: Uden Mærke 5,00. Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: Mrkt. O. 5,00. Ved Biskop Ostenfeld: E. P. 50,00. Ved Pastor N. Juhl: Enkefru

Nielsen 8,00. Ved Pastor Asschenfeldt-Hansen, Gjern: Indsamlet i Toustrup Missionshus 31,96. Ved Pastor Friis-Berg: Møde Grundlovsdag i Løvenborg Skov 55,80.

Aarsbidrag: Fru Johanne Blichfeld 6,00. Frk. Knudsen 10,00. Skoleinspektør Bauer 2,00. Fru Marie Wright 5,00. Enkefru Kraemer 5,00. Fru A. Jantzen 5,00. Frk. A. L. Jantzen 5,00. Frk. Julie Krogh 1,00. Fru Brammer 2,00. Frk. A. Langhoff, Hørsholm, 100,00. Overlæge Johs. Schrader, Charlottenlund, 20,00.

Halvaarsbidrag: Fru D. Jørgensen 2,50. Frk. C. Granzau 2,50. Dr. med. C. U. Maaløe 25,00. Husejer Fr. Larsen 5,00. H. og M. K. 10,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. J. Koefoed 2,00. Glarmester Hansen 1,30.

Til Hans Tavsens Kirke: M. 100,00.

Til Blaagaards Kirke: Uden Mrk. 2,00.

Til Gethsemane Kirke: Frk. Ida Andersen 20,00.

Ialt 1101 Kr. 21 Øre.

Bidragliste for Juli Maaned.

J. J. 1000,00. I. Ov. 10,00. Kontreadmiral Koefoed 100,00. Frk. Bodil Westergaard 87,50. Pastor Fibiger 2,00. Gaardejer Jens Petersen, Dalby, 5,00. Pastor Villaume, Ølsted, 3,75. Ved Pastor Aug. Andersen: Afdøde Frk. Ellen Sofie Madsen 50,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. M. Meyer 6,00.

Ialt Kr. 1264,25.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Menighedshøjskolen.

Alle Oplysninger angaaende Menighedshøjskolen gives paa Kontoret, Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788. Aabent fra Kl. 10—2.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: *Chr. Seidelin:* Menighedshøjskolen. — Gudstjenester ved Kirkefondets Bestyrelsesmøde. — St. Bededagskollekten i 1916. — Kirkefondets Bogudlaan. — *Chr. Seidelin:* Hvor kommer de fra? — *Past. Rich. Thomsen:* Gethsemane Kirke. — *Chr. Seidelin:* Kirkegrundstensnedlæggelse i Hellerup. — Bidraglister.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 6.

Oktober.

1916.

Getsemane Kirkes Indvielse.

Søndag den 24de Septbr. 1916 oprandt i straalende Sol-
skin. Det var Getsemane Menigheds store Festdag. I 23 Aar
havde den boet til Huse i den uanselige og midlertidige

Kirke — »Stalden«*) — og aldrig havde vel Menigheden
i Hovedstadens fattigste Sogn faaet Raad til selv at opføre
en ny Kirke, hvis ikke gode Venner var traadt til. Fabrikant
Laur. Knudsen har saaledes givet ca. Halvdelen af, hvad hele
Kirken har kostet, *Elias Menighed* den ene Fjerdedel, *Get-
semane Menighed* ca. 15,000 Kr. og *Kirkens Komité* ca.

*) For at afværge en Misforstaaelse meddeles det, at Ophavsmanden
til dette Tilnavn forlængst er død.

10,000 Kr. Det bør nævnes, at Kirkens Organist, Frk. *Bodil Jensen*, som har været ansat ved Kirken fra den første Dag, paatog sig at indsamle de 4—5000 Kr., som det nye Orgel har kostet, og virkelig ogsaa fik alle Pengene forinden Indvielsen.

25—30 Præster med Biskoppen og Overpræsidenten i Spidsen gik i Procession fra det kristelige Studentersættlement i Saxogade 91 hen til Kirken, som paa den Tid var fyldt til sidste Plads.

Idet Biskoppen i sin Indvielsestale gik ud fra Luk. 22, 41—42, gav han først en Oversigt over Kirkeudviklingen her i Byen, siden den gamle Getsemane Kirke blev indviet i 1894. Man maa ikke nære Frygt for det store Opgør mellem Kirke og Stat, som er ved at trække op; thi selv om det skulde gaa saa galt, som ved den skotske Frikirkes Dannelse, hvor alle de nylig opførte Kirkebygninger maatte lades tilbage, saa vildt dog ingen kunne hindre os i at tage de Kræfter og Erfaringer, som var indhøstede under Arbejdet i Lydighed mod den øjeblikkelig foreliggende Opgave, med over i den nye Stilling. Kirkens Herre raader, det viser os denne Kirkes Navn. Af ham skal vi lære at bede Getsemanebønnen: Fader, ikke min, men din Villie ske! der vel først er den svære og strenge Bøn, saa længe vi fæster Øjet paa: ikke min Villie, men som skal ende med at blive vor Tillflugts- og vor Tryghedsbøn*).

Med et Ønske om Herrens Velsignelse over Kirken og det Arbejde, der skal øves ud fra den, gik Biskoppen over til selve Indvielsehandlingen. Provsterne *Schousboe* og *Levinson* og Sognepræsterne *Fibiger* og *Friis-Berg* assisterede ved at oplæse de lovbefalede Skriftstykker.

Siden holdt Kirkens Sognepræst, Pastor *Rich. Thomsen*, en stærkt socialt præget Prædiken, forenet med en klar Betonning af Nødvendigheden af den enkeltes Omvendelse og Helliggørelse som Betingelse for at kunne gennemføre Jesu Kristi Retfærdighed her paa Jorden og følge hans Kald: Kom og lid for den faldne Menneskeslægt.

Kl. 2 var der Børnegudstjeneste ved Bymissionær *Frederiksen*, der har været ansat ved Kirken som Klokker siden den første Begyndelse, og Kl. 6 prædikede Pastor *Villads Christensen* for en overfyldt Kirke.

Om Aftenen var der Fest i Menighedslokalerne i Kirkens Krypt for Menighedssamfundet med Gæster. Blandt disse vil vi særlig nævne alle de tidligere Præster ved Kirken: Sognepræsterne *Bang* i Vivild, *Ingomar Petersen* i Tommerup, *H. N. Hansen* i Krummerup, *Zeuthen* i Vildbjerg og *Hjortsvang* i Rær; Kirkens allerførste Præst, Pastor *Mygind*, er nu Missionær i Syrien og har ikke kunnet faa Tilladelse til at forlade Landet. Det siger sig selv, at det særlig var »gamle Minder«, som prægede denne Fest.

*) Biskoppens Tale findes i sin Helhed optaget i »Plovfuren«s Nr. 40.

I de følgende 3 Dage talte de »gamle Præster« ved Guds-tjenester hver Aften.

Vi skylder Stadsarkitekt *Wright* stor Tak for det fine og lyse Guds Hus, han har bygget til den fattige Menighed*).

Under Kirkens Opførelse har Menigheden boet til Huse med Gudstjenester og Møder i den nærliggende *Apostel Kirke*.
Byggekomitéens Formand var Fabrikant *Laur. Knudsen*.

Menighedshøjskolen.

Menighedshøjskolen er nu i fuld Gang med alle sine Kursus.

Tilslutningen har været saa stor, at vi med Kursusleder-nes Tilladelse har været nødt til i betydelig Grad at over-skride det Antal af Deltagere, som først var ansat.

I November Maaned følger saa i Grundtvigs Hus paa Onsdagene den 1ste, 8de, 22de og 29de Kl. 8^{1/4} Professor theol. Oskar Andersens 4 interessante Foredrag: Kirkehi-storisk Belysning af Frikirkens Problem.

Adgangskort hertil kan faas paa Menighedshøjskolens Kontor, Badstuestræde 17¹, Kl. 10—2 samt hos Boghand-lerne:

For Hellerup: Aug. Olsen, Strandvej 189;

for Østerbro: Emil Wiene, Østerbrogade 23;

for den indre By: Bethesdas Forretningskontor, Rømersgade (Kl. 9—5).

for Vesterbro: Aug. Bang, Vesterbrogade 60;

for Nørrebro: Axel Andersen, Nørrebrogade 18 A;

for Sundbyerne: Olaf Thykier, Amagerbrogade 128;

for Frederiksberg: Andr. Bolwig, Gl. Kongevej 179;

for — A. Schülein, Sdr. Fasanvej 2.

Vi vil tilraade Dem i Tide at skaffe Dem et Adgangskort (1^{1/2} Kr. for alle 4 Foredrag for dem, der ikke ved at deltage i ét af vore Kursus allerede har sikret sig det).

*) Stadsarkitekt Wrights Beskrivelse af Kirken samt Grundrids af denne vil komme i næste Nr.

Filiaerne af Menighedshøjskolen.

Det har været os en meget stor Glæde at se *K. F. U. M.erne* og *K. F. U. K.erne* med Tilslutning fra *Mariaforbundet* tage vor Tanke om saadanne Kursus op i Tilknytning til vort Arbejde.

Vi vedføjer her Planen for de unges Kursus, som det sikkert vil interessere Læserne at se.

For K. F. U. M.erne:

1. Mandag den 2den Oktober (i Gothersgade 115):
 - Kl. 8¹/₄: *Gudstjenestens Historie*. Foredrag af Pastor *Olf. Ricard*.
 - Kl. 9¹⁰—9³⁰ Thepause.
 - Kl. 9¹/₂: *Vore Gudstjenester*. Forhandling imellem Sekretærene *Hee Andersen* og *Gunner Engberg*, med Interpellation fra Forsamlingen.
2. Mandag den 9de Oktober:
 - Kl. 8¹/₄: *Den danske Folkekirke i Fortid og Nutid*. Foredrag af Pastor *P. Severinsen*, Bringstrup.
 - Kl. 9¹⁰—9³⁰ Thepause.
 - Kl. 9¹/₂: *Mænd og Kirken*. Forhandling, indledet af Biskop *H. Ostenfeld*.
3. Mandag den 16de Oktober:
 - Kl. 8¹/₄: *Folkekirken i Arbejde*. Foredrag af Pastor *Chr. Seidelin*, Sekretær ved Københavns Kirkefond.
 - Kl. 9¹⁰—9³⁰ Thepause.
 - Kl. 9¹/₂: *Kirken og Klasserne*. Forhandling, indledet af Pastor *Rich. Thomsen*.
4. Mandag den 23de Oktober:
 - Kl. 8¹/₄: *Folkekirke eller Frikirke*. Forhandling imellem Redaktør *J. Nordentoft* og Domprovst *H. Martensen-Larsen*, med Interpellation fra Forsamlingen.
5. Onsdag den 1ste November Kl. 8¹/₄ (i Grundtvigs Hus):
 - Foredrag af Professor *Oskar Andersen*: *Kirkehistorisk Belysning af Frikirkens Problem*.
6. Onsdag den 8de do. do.
7. Onsdag den 22de do. do.
8. Onsdag den 29de do. do.

Og for K. F. U. K.erne:

1. Lørdag den 7de Oktober (i Vendersgade 31):
 - Kl. 8¹/₄: *Gudstjenestens Historie*. Foredrag af Pastor *Olf. Ricard*.
 - Kl. 9¹⁰—9³⁰ Thepause.
 - Kl. 9¹/₂: *Vore Gudstjenester*. Forhandling mellem *K. F. U. K.s* Formand, *Fru Ulbricht*, og Sekretær, *Frk. Edel Lüsberg*, med Interpellation fra Forsamlingen.

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1916.

Sjællands Stift.		Frederiksberg St.	Karlslunde-Karlstr..	21 00
Vor Frue Kirke ...	491 28	Markus Kirke	Haudrup-Solrød	10 50
Trinitatis Kirke ...	35 00	Mariendals Kirke ..	Jersi-Skensved	123 44
Helligaandskirken ..	63 42	Immanuels Kirke	Kjøge-Ølsemagle ...	35 00
St. Andreas Kirke ..	120 00	(Valgmenigheden)	Rorup-Glim	4 00
St. Johannes Kirke..	428 48	Godthaabs Kirke ...	Gadstrup-Syv	21 00
Nazaret Kirke	245 52	Emmaus Kirke	Ørsted-Daastrup ...	55 45
Fredens Kirke	141 00	(Diakonissestift.)	Borup-Kimmerslev..	23 50
Helligkors Kirke	58 61	Solbjerg Kirke	Ejby-Dalby	28 00
Brorsons Kirke	195 54	Taarby-Kastrup ...	Højelse-Lellinge	25 60
Bethlehems Kirke ..	59 00	St. Magleby-Drøger	St. Mariæ Kirke i	
Blaagaards Kirke ..	17 05	Hvidovre	Helsingør	89 00
St. Stefans Kirke....	20 00	Rødovre	St. Olai Kirke ibd.	50 00
Kingos Kirke	25 00	Gladsaxe-Herløv ...	Tikjøb-Egebæksvang	265 00
Simeons Kirke	72 54	Gjentofte	Hornbæk-Hellebæk..	74 52
Kapernaums Kirke	34 63	Hellerup	Asminderød-Grøn-	
Brønshøj Kirke	16 00	Ørdrup	holt-Fredensborg-	
Vanløse Kirke	10 00	Lyngby	Slotskirke-Humle-	
Vartov Kirke	63 65	Taarbæk	bæk	42 00
Abel Kathr. Kirke ..	18 00	Søllerød-Vedbæk ..	Karlebo	44 49
Rigshospitalets		Brøndby-V. og Ø. ..	Bloustrød-Lillerød ..	45 55
Kirke	12 50	Søborg	Birkerød	26 15
Annas Kirke	56 44	Glostrup	Hørsholm	34 00
St. Lukas Stiftelsen	40 00	HerstedØster og V.	Gjerlev-Draaby	56 87
Holmens Kirke	158 80	Vridsløselille Fæng-	Skuldelev-Selsø	17 00
Garnisons Kirke	210 00	sel	Skibby	30 00
St. Pauls Kirke	30 00	Vallensbæk	Ferslev-Vellerup ...	10 00
Frederiks Kirke	20 00	Thorslunde-Ishøj ..	Snodstrup	20 00
St. Jakobs Kirke	118 49	Høje Taastrup	Slagslunde-Gand-	
Aldersro Kirke	63 37	Taastrup Nykirke ..	løse	23 41
Sions Kirke	46 27	Sengeløse	Farum	23 53
Davids Kirke	65 00	Ledøje-Smørum	Hillerød-Herlev	105 00
Esajas Kirke	257 14	Ballerup-Maaløv ...	Lyng-Uggeløse	14 00
Frihavns Kirken ...	144 28	Værløse	Slangerup-Uvelse ...	75 00
Luther Kirken	101 89	Roskilde Domkirke.	Græse-Sigerslev	4 90
Citadellets Kirke ..	35 00	Vor Frue Kirke St.	Hjørnlunde	12 00
Vor Frelsers Kirke.	142 83	Jørgensbjerg	Frederikssund-	
Kristians Kirken ...	60 00	Herslev-Gjevninge ..	Oppesundby	21 00
Nathanaels Kirke ..	60 13	Kornerup-Svogersl.	Esbønderup-Villin-	
Sunøby Kirke	45 00	Himmelev	gerød	48 15
Filips Kirke	153 73	Hvedstrup-Fløng ...	Søborg-Gilleleje	95 40
Hans Tavsens Kirke	56 72	Aagerup-Kirkerup ..	Græsted	187 10
St. Matthæus Kirke	18 67	Ousted-Allerslev ...	Maarum	100 00
Krist Kirken	60 00	Jyllinge-Gundsøm ..	Helsing-Valby	90 53
Gethsemane Kirke ..	117 58	Hvalsø-Særløse	Blidstrup	67 97
Apostel Kirken	127 43	Kirkesaaby-Kidse-	Vejby-Tibirke	43 00
Jesus Kirken	102 00	rup	Ramløse-Annise	21 00
Thimotheus Kirkesal	20 00	Rye-Sonnerup	Tjæreby-Alsønderup	37 01
Elias Kirke	528 80	Hyllinge-Lyngby ...	Skævinge-Gjøløse..	32 05
Maria Kirke	78 05	Sæby-Gjershøj	Strø	7 06
Frederiksberg Kir-		Greve-Kildebrønde ..	L. Lyngby-Ølsted ..	26 84
ke	475 95	Revslev-Vindinge ...	Kregøse-Vinderød-	
St. Lukas Kirke	81 00	Snoldelev-Tune	Frederiksværk ...	75 62

Melby	33 00	Nordrup-Farringløse	59 00	Haarlev-Himlingøje..	38
Thorup-Lynæs	17 73	Førslev-Sneslev ..	50 00	Enderlev-Vraaby ..	6
Kallundborg	28 00	Terslev-Ørslev	32 65	Storehedinge	41
Raklev	34 00	Haslev-Frerslev	220 00	Højrup	10
Refsnæs	10 00	Testrup	12 00	Magleby	12
Tømmerup	10 00	Sorø	61 00	Strøby-Varpelev ..	32
Aarby	68 75	Pedersborg-Kinder-		Hellested	9
Rørby	15 00	tofte	2 16	Lyderslev-Frøselev ..	10
Udby	93 95	Lynge-Braaby	20 00	Lillehed.-Havnelev..	15
Svallerup	49 00	Slaglille-Bjernede ..	9 40	Holtug	5
St. og L. Fuglede ..	23 00	Munkebjergby-Brum	16 00	Toksværd	32
Sæby-Hallenslev-		Gyrstinge-Flinterup.	48 20	Rønnebæk-Olstrup..	20
Buerup	73 00	Stenmagle-Stenlille..	60 00	Vejlø-Vesteregesborg	34
Rerslev-Rudsvedby..	150 65	Bringstrup-Sigerst.	31 55	Hammer	20
Tersløse-Skjelle-		St. Mikkel's Kirke i		Lundby	22
bjerg	70 22	Slagelse	86 24	Kjøng-Svinø	13
Ørslev-Solbjerg ..	115 15	St. Peders Kirke ibd.	60 00	Nestelø-Mogenstrup	30
Havreberg	15 00	Hejninge	5 00	Sværdborg	27
Gjerslev	124 05	Korsør-Taarnborg ..	51 50	Næstved	82
Finderup	60 25	Sønderup-Nordrup..	18 85	Vesteregede-Braaby	47
Gjøl.-Bakkendrup..	19 28	Slotsbjergby-Slud-		Aversi-Tybjerg	1
Helsinge-Drøsselbj.		strup	18 00	Hørufmagle	60
Reersø	68 00	Lundforlund-Gjerlev	35 00	Fensmark-Rislev ..	5
Nidløse	14 20	Stillinge	30 90	Skjelby-Gunderslev.	30
Hørby	30 00	Vemmelev-Hemmers-		Glumsø-Bavelse	11
Hagedsted-Gislinge ..	13 64	høj	38 12	Næsby-Tyvelse	23
Kundby	58 49	Sorterup-Ottestrup .	8 00	Sandby-Vrangstrup.	26
Hjembæk-Svinninge	27 41	Skelskør	27 00	Præstø-Skibbinge ..	16
Jyderup-Holmstrup..	37 03	Egeslevmagle	25 00	Vordingborg	
Stiftsbjergby-Mørke	77 73	Høve-Flakkebjerg ..	22 00	Oringe Hospitalsk.)	210
Skamstr.-Fryndendal	31 00	SkørpingeFaardrup	10 00	Kastrup	6
Holbæk-Merløse ..	243 00	Sørbymagle-Kirke-		Everdrup	108
Butterup-Tusse	29 17	rup	10 20	Snesere	28
N. Jernløse-Kvanløse	70 00	Gimlinge	36 35	Borse-Beldringe	58
S. Jernløse-Søstrup..	36 10	Haarslev-Tingjellinge	18 00	Allerslev	13
Tølløse-Aagerup ..	107 00	Hyllested-Vingslev ..	183 00	Udby-Ørslev	50
Asmindrup-Grand-		Holsteinborg	35 30	Østeregesborg	50
løse	80 00	Ørslev-Bjerre	30 00	Mern	8
Tostrup	5 30	Tjæreby	12 75	Kallehave	
Uggerløse	85 00	Magleby	16 20	Stensby	20
Ondløse-Søndersted.	31 00	Agersø	11 85	Stega	35
Følleslev-Særsløve	72 00	Omo	17 00	Kjeldby	30
Bregninge-Bjergsted	91 00	Tjustrup-Haldager-		Elmelunde	6
Viskinde-Aunsø ..	54 65	lille	85 25	Borre	35
Værsløve		Krummerup-Fuglebj.	218 36	Damsholte	19
Jordløse	21 80	Førslev	19 00	Faneffjord	6
Vallekilde-Hørve ..	56 00	Vallensved	27 00	Magleby	13
Valgmenigh. i Val-		Marvede-Hyllinge ..	18 50	Rønne-Knudsker	117
lekilde	66 00	Kvislem.-Fuirendal.	44 89	Hasle-Rutsker	44
Sejerø	13 50	Karrebæk	73 00	Olsker-Allinge	282
Nykjøbing Sj.-Rør-		Fodby	17 00	Ibsker-Svaneke	33
vig	21 00	Herlufsholm	121 00	Bodilsker-Neksø ..	172
Odden	55 00	Fakse	28 00	Aaker	78
Højby-Lumbsaas ..	27 85	Hylleholt	50 00	Nyker	50
Vig-Asminderup ..	50 12	Spjellerup-Smerup .	19 50	Nylarsker	14
Egebjerg	18 00	Karise-Alslev	28 00	Vestermariæ	24
Grevinge	44 90	Vemmetofte Kloster	39 40	Klemersker	66
Asnæs	27 00	Dalby-Thureby	119 00	Rø	15
Faarevejle		Roholte-Kongsted ..	28 00	Østerlarsk.-Gudhj. .	24
Dragsholm Kapel..)	22 00	Ulsø-Østeregede ..	14 65	Østermarie	26
Ringsted-Benløse ..	117 11	Lidemark-Bjæversk..	47 29	Pøvelsker	25
Jystrup-Valselille..	5 40	Vollerslev-Gjørslev..	24 30	Pedersker	10
Haraldsted-Allinde-		Herfølge	29 77	Christiansø	3
magle	12 80	Sædder-Ingelstrup ..	3 60		
Vigersted-Kværkeby	40 00	Valløby-Taarnby ..	14 79		

Fyens Stift.

St. Knuds Kirke, Odense	137 88	Gamtofte	30 10	Horne	113 00
Vor Frue Kirke, Odense	40 00	Søby-Thurup	20 00	Lyø	25 52
Ansgars Kirken	62 00	Barløse	30 00	Avernakø	5 00
St. Hans Kirke, Odense	118 32	Sandager-Holevad ..	12 12	Nyborg-Hjulby	47 29
Odense Valgmenig- hed	42 00	Tanderup	13 00	Aunslev-Bovense ..	26 00
Vor Frelsers Kirke, Odense	20 00	Kjerte	10 00	Flødstrup-Ullerslev ..	24 00
Paarup	18 00	Skydebjerg-Orte-Aa- rup	17 00	Skjellerup-Ellinge ..	16 45
Korup-Ubberud	40 00	Ørsted	12 10	Kullerup-Refsvindg.	19 00
Dalum	20 00	Søllested-Vedtofte ..	12 00	Vindinge-Holcken- havns Kapel	37 03
Sanderum-Ravnebj..	19 00	Kjøng	35 00	Frørup-Taarup	16 00
Brendekilde-Bellinge	14 00	Flemløse	65 00	Ørbæk	28 50
Stenløse-Fangel	20 00	Haarby-Løgismose..	10 55	Herrested med Krist	
Verninge	26 30	Dreslette	37 05	Kpel paa Ravnholt	17 00
Tommerup	87 80	Sønderby	6 00	Søllinge-Hellerup ..	24 00
Brylle	42 00	Helnæs	11 35	S. Højrup-Aarslev ..	37 65
Vissenbjerg	69 20	Middelfart	154 01	Ringe	50 40
Kjertem.-Drigstrup.	53 40	Kauslunde	9 00	Ryslinge Valgme- nighed	174 50
Valgmenigh. Kjerte- minde og Dalby ..	16 85	Vejlby-Strib	310 50	Gislev-Ellested	48 82
Munkebo	20 00	Asperup-Rorslev	20 00	Svindinge	15 00
Kjølstrup	23 60	Brenderup	28 00	Langaa-Øksendrup..	8,40
Agedrup	14 00	Fjelsted-Harndrup..	21 60	Oure-Vejstrup	13 00
Marslev-Birkende ..	49 00	Gjelsted-Rørup	30 57	Gudme-Brudager ..	33 07
Rynkeby-Revninge..	20 00	Balslev-Ejby	45 00	Gudbjerg	21 00
Viby	41 00	Nørre Aaby-Indslev	49 00	Rudkjøbing	48 00
Mesinge	25 00	Gamborg	9 00	Skrøbelev	10 00
Dalby-Stubberup ..	26 50	Udby	50 00	Simmerbølle	26 70
Seden-Aasum	10 00	Føns-Ørlev	23 00	Tranekjær	48 00
Fraugde	71 56	Husby-Vedellsborg		Tullebølle	12 50
Allerup-Davinde	18 50	Kapel	45 00	Bødstrup	14 00
Rørninge-Rolfsted ..	48 00	Vor Frue Kirke i Svendborg	35 22	Snøde-Stoense	48 00
Sønder-Næraa	181 45	St. Nikolaj K., ibd..	84 30	Hou	19 20
Valm. i S. Næraa ..	47 25	Tved	7 00	Longelse-Fuglsbølle	30 00
N. Lyndelse-Højby ..	30 00	Skaarup	24 00	Lindelse	12 35
Norup Hasmark	13 00	St. Jørgens-Sørup ..	15 00	Humble-Ristinge og Kjædeby Kapeller	51 78
Skeby-Otterup	11 60	Egense	10 00	Tryggelev-Fodslette	9 70
Hjadstrup-Østrup ..	32 57	Ø. Skjerninge-Hund- strup	8 00	Magleby	5 45
Lunde	16 45	Ollerup-Kirkeby	32 00	Ærøskjøbing	55 41
Lumby-Stige	31 92	Stenstrup-Lunde	82 30	Mørstal-Ommel	230 00
Allesø-Næsbyhoved- broby	10 00	Kværndrup	33 00	Bregninge	17 00
Krogshølle	12 40	Turø	63 75	Søby	19 36
N. Næraa-Bederslev	7 50	Bregninge Valdem.		Rise	32 35
Klinte-Grindløse	25 00	Slots Kapel	22 00	Tranderup	23 00
Uggerslev-Nr. Højr..	14 10	Landet	10 00		
Skamby	15 90	Bjerreby	5 00	Lolland-Falsters Stift.	
Bogensø	17 75	Drejø-Skarø Bedeh.	18 60	Vestenskov	10 00
Skovby-Øre	44 00	Strynø	20 00	Kappel-Langø Kapel	36 60
Guldbjerg-N. Sand- ager	7 55	Faaborg-Diernisse..	43 00	Arninge	5 00
Elby-Melby	17 00	Vester Aaby-Aastr.	7 00	Dannemarre-Tillitse	24 05
Veflinge	12 11	V. Skjerninge-Ulbølle	4 00	Glosunde-Græshave	24 00
Vigerslev-Langesø		Brahetrolleb.-Kra- rup	79 55	Landet-Ryde	40 00
Skovkapel	40 00	Herringe-Gjestelev..	66 65	Skovlænge-Gurreby.	10 00
Søndersø	3 75	Espe-Vantinge	24 00	Stokkemarke	7 95
Assens	53 23	Allested-Vejle	13 61	Vesterborg	20 35
Kjærum	27 50	Nørre Broby	16 25	Birket	6 90
Baagø	15 00	Sønder Broby	22 00	Nakskov-Brandersl..	91 54
		Øster Hæsinge	10 10	Sandby	21 00
		Hillerslev	59 00	Kjøbelev	88 84
		V. Hæsinge-Sand- holts-Lyndelse ..	41 50	Vindeby	10 50
		Jordløse-Haastrup ..	23 10	Utterslev	50 32
		Svanninge	51 72	Horslunde-Nordlunde	34 00

Herredskirke-Lille		Veiby-Seilstrup	4 00	Rær, Hansted, Vigsø	46 20
Løjtøfte	17 04	Tolstrup-Stenum ...	5 35	V. Vandet-Ø: Van-	
Halsted-Aunede	58 34	Vraa-Emb	18 56	det-Klitmøller	23 35
Maribo-Hillested ...	27 00	Øster-Brønderslev-		Hillerslev-Kaastrup.	54 87
Rødby-Ringsebølle .	17 00	Hallund	35 00	Hundstrup-Østerild..	27 88
Errindlev-Ølstrup ..	50 00	Vester-Brønderslev-		Hjardemaal-Hun-	
Fuglse-Krønge	65 00	Serridslev	65 50	strup Klit	16 00
Holeby-Bursø	11 00	Vrejlev-Hæstrup ...	30 67	Sennels	21 00
Nebbelunde-Sædd....	20 90	Vrensted-Tise	25 00	Vestervig-Agger ...	117 60
Tirsted-Skjørringe-		Jerslev-Hellum	52 00	Thyborøn Distrikt ..	11 00
Vejleby	55 35	Saltum-Alstrup	10 00	Hurup	10 00
Østøfte	12 60	Ingstrup-Hjermeslev	38 00	Boddum-Ydby	125 00
Bandholm	13 00	Gjøl	76 40	Hvidbjerg-Lyngs ...	291 00
Femø	28 02	Sæby	49 65	Søndbjerg-Odby ...	156 00
Askø	30 00	Jetsmark-Hune	28 50	Jegindø	77 70
Sakskøbing	24 42	Understed-Karup ...	70 00	Snedsted	25 30
Nysted-Vantore	19 00	Torslev-Lendum-Ø.		Sønderhaa-Hørsted..	78 00
Herridslev	15 00	Vraa	63 25	Harring-Stagstrup..	91 80
Vigsnæs	3 00	Skjæve	13 05	Skyum-Hørdum ...	70 00
Majbølle	13 40	Albæk-Lyngsaa	73 61	Visby-Heltborg	22 00
Thoreby	13 87	Voer-Agersted	112 84	Hvidbjerg-Ørum-	
Slemminge-Fjelde ..	11 00	Dronninglund	108 47	Lodberg	33 10
Døllefjelde-Musse ...	3 00	Hjallerup-Asaa	42 00	Hassing-Villerslev ..	20 00
Ø. Ulslev-Godsted ..	22 00	Hjørring	104 50	Nykøb.-Lødderup-	
Vester Ulslev	4 00	St. Hans-St. Olaj ...	96 98	Elsø	59 50
Kjettinge-Bregninge.	15 09	Ugilt	26 00	Frøslev-Møllerup ...	10 50
Stubbekj.-Maglebr..	55 50	Taars-Morild	35 00	Tæbring-Outrup ...	19 20
Torkildstr.-Lillebr. .	15 00	Sindal-Astrup	145 70	Karby-Rakkeby	83 00
Gundslev	20 00	Bjergby-Mygdal ...	56 00	Redsted-Hvidbjerg..	12 50
Nørre Vedby-Nørre		Horne-Asdal	101 00	Vejerslev-Blidstrup..	25 00
Alslev (med Gyl-		Tornby-Vidstrup ...	14 27	Ljørslev-Ørding ...	23 00
denbjerg)	34 00	Skallerup-Vennebj..	17 00	Ø. Assels-V. Assels..	22 80
Kippinge-Brarup ...	35 00	Rubjerg-Maarup ...	10 30	Sejerslev	56 30
Stadager - Nørre		Jelstrup-Lyngby ...	17 25	Ejerslev-Jørsby ...	53 80
Kirkeby	10 00	Harridslev-Rakkeby	40 00	Alsted-S. Draaby ...	14 40
Ønslev-Eskildstrup..	34 03	Frederikshavn	169 00	Solbjerg-Sundby ...	36 80
Tingsted	24 79	Skagen-Hulsig	163 50	Galtrup-Ø. Jølby ...	52 50
Nykjøbing-Systøfte..	82 40	Raabjerg-Aalbæk ...	9 71		
Veggerløse	40 00	Tversted-Sørig-Ug-			
S. Kirkeby-S. Alslev	13 05	gerby	128 00		
Karleby-Horreby ...	14 34	Mosbjerg-Bindslev..	120 00		
Nørre Ørslev	24 00	Elling-Jerup	58 00		
Horbelev-Falkerslev	14 38	Tolne-Hørmøstet ...	51 00		
Aastrup	20 00	Aasted-Skjærøm	50 55		
		Flade-Gjørøm-			
		Bangsbostrand ...	172 50		
		Byrom-Vesterø paa			
		Læsø	62 21		
		Kollerup-Hjørdal ...	88 87		
		Kjettrup-Gjøttrup..	65 03		
		Tømmerby-Lild	21 80		
		Lerup-Tranum	6 10		
		Broust-Langeslund..	52 00		
		Torslev-Svenstrup .	107 43		
		Aggersb.-Bejstrup ..	24 50		
		Øland	21 00		
		Thisted-Tilsted	126 00		
		Skinnerup	7 25		
		Sjørring-Torsted ...	125 35		
		Skjoldborg-Kallerup	12 10		
		Vang-Torup	7 00		
		Hundb.-Jannerup-			
		Vorup	176 50		
		Nors-Tved	105 40		

Aalborg Stift.

Budolphi Kirke i	
Aalborg	95 42
Vor Frelzers K. ibd.	175 11
Vor Frue Kirke ibd.	46 45
N. Tranders - Vej-	
gaard	50 17
N. Sundby-Hvorup .	48 14
Aaby-Birsted-Ved-	
sted	58 00
Sulsted-Ajstrup	45 07
Hammer-Horsens ...	68 96
V. Hassing-Ø. Has.	
Gaaser	15 00
Ulsted	20 00
Hals	47 40
Børglum-Furreby-	
Løkken	21 42

Viborg Stift.

Viborg Domkirke ...	98 30
Asmild-Tapdrup ...	53 10
Søndre Sogns Kirke	
i Viborg	25 00
Vindum-Brandstrup	32
Bjerrum-Mammen ..	70 00
Vinkel-Rind	26 80
V. Velling-Skjern ...	5 00
Ø. Velling-Helstrup-	
Gransten	15 00
Langaa-Vinge-Taa-	
rup	18 00
Tjele-Vinge	52 00
Ørum-Viskum-Vej-	
rum	68 90
Vorning-Kvorning-	
Hammershøj	16 40
Norbæk-Sønderbæk-	
Læsten	22 50
Bjerregrav-Aalum ..	20 60
Taanum-Hornbæk...	36 80
Vesterbølle-Svingel-	
bjerg	43 80
Gjedsted-Fjelsø	43 00

Simsted-Testrup ...	50 30	Gjerding-Blenstrup..	25 00	Hvirring)
Hvam-Hvilsom	91 42	V. Hornum-Hylle-		Hornborg) 31 34
Tustrup-Roum	18 15	bjerg-Flejsborg ...	16 00	Endelave	65 00
Hersom-Bjerregrav-		Ulstrup-Gundersted.	12 80	Skanderborg-Skan-	
Kleitrup	116 00	Aars-Haubro	99 71	derup Stilling ...	31 00
Lastrup-Skals	46 25	Blære-Ejdrup	30 00	Blegind-Hørning ...	8 75
Ulbjerg-Lynderup ..	30 95	Skivum-Giver	11 00	Adsløv-Mesing	5 40
Østerbølle-Aalestr.	93 60	Brorstrup-Ravn-		Dover	10 00
Dollerup-Finderup-		Kilde	20 00	Venge	11 00
Ravnstrup	22 04	Strandby-Farsø	117 20	Hammel-Voldby-	
Vorde Fiskebæk-		Ullits-Føllum	13 50	Søby	17 15
Romlund	73 75	Louns-Alstrup	30 15	Gjern-Skanderup ...	187 95
Rødning-Løvel-Pe-		Gislum-Vonsild	170 00	Dallerup-Laasby ...	35 35
derstrup	55 40	Tisted-Binderup-		Allinge-Tulstrup ...	23 00
Vammen-Lendum-		Durup	120 00	Silkeborg	162 00
Bigum	73 76	Løgsted-Løgstør ...	15 00	Linaa-Voel	16 60
Selde-Aasted	25 40	Vilsted-Vindblæs ...	50 30	Skorup-Tvilum	64 20
Junget-Thorum	18 00	Serber-Klost.-Aistr.	2 00	Røgen Skorup	12 00
Grinderslev-Grønn..	48 00	Næsberg-Kornum ..	34 00	Rye	5 00
Tise	15 00	Færstrup-Lundby ...	10 00	S. Vissing-Voer La-	
Skive-Resen	82 30	Bjørnsholm-Malle ...	66 06	degaard	11 00
Hem-Hindborg-				Vinding-Bryrup ...	16 22
Dølby	60 00			Klovborg-Thyrsting	60 00
Oddense-Ofting	50 00	Aarhus Stift.		Ring-Føvling	100 00
Brøndum-Hvidbjerg	10 35	St. Pauls Kirke,		Vrads	12 00
Durup-Tøndering ...	25 00	Aarhus	83 75	Grædstrup	26 85
Roslev-Rybjerg	25 50	Vor Frue K. og Ho-		Them-Brande	21 00
Hjerk-Harre	11 70	spitalsk., ibd.	189 13	Nørre Snede	15 75
Nautrup-Sælby-Vile.	37 10	St. Johannes K. ibd.		Ejstrup-Gludsted ...	94 00
Fuur	86 65	med Christians K.	72 67	Tørring-Hammer ...	108 40
Rødning-Krejbjerg...	64 05	Brarand-Aarslev ..	60 50	St. Mortens Kirke i	
Balling-Volling	27 25	Tilst-Kasted	23 00	Randers	141 00
Haasum-Ramsing ...	25 45	Hasle, Skejby, Lis-		Hospitalskirken i	
Lem-Vejby	1 00	bjerg	32 33	Randers	22 25
Lime	29 30	Saksild-Nølev	36 30	Borup	10 50
Højslev-Dommerby-		Odder	67 58	Gimming-Lem	3 50
Lundø	74 00	Hundslund	7 75	Harridslev-Albæk ..	12 25
Taarup-Kvols	5 74	Ørting-Falling	17 50	Haslund-Ølst	24 60
Kobberup-Felding-		Gylling	20 00	Værum-Ørum	6 00
bjerg	35 55	Ålrø	17 05	Laurbjerg-Lerbjerg..	15 00
Vridsted-Fly-Iglsø..	36 25	Viby	10 00	Galten-Vissing	8 70
Borris-Gammelstrup	17 60	Tiset	7 00	Voldum-Rud	33 90
Gunderup-Nøvling ...	17 00	Holme Tranbjerg ...	16 00	Ødum-Hadbjerg ...	43 30
Davbjerg-Mønsted-		Maarslet	3 75	V. Tørslev - Sven-	
Smøllerup	20 00	Lyngaa-Skjød	20 05	strup	10 00
Vrove-Resen	50 00	Lading	6 30	Asfærg-Faarup	9 65
Gudum-Lillevorde ..	17 55	Søften-Foldby	53 00	Kousted-Raasted ...	14 50
Storvorde-Seglflod ..	55 10	Faarup-Sabro	10 00	Spentrup-Gassum ..	31 95
Mou	14 06	Trige-Ølsted	10 00	Hald-Kjærby	15 75
Buderup-Gravlev ...	10 50	Sjelle-Skjørring ...	14 50	Tvede-Linde	41 75
Aardestr.-Haversl. .	24 07	Skivholme-Skovby ..	18 00	Glenstrup	4 55
Nørholm	1 10	Harlev-Framlev ...	11 01	Udbyneder-Kastbj...	30 00
Als-Hurup	15 00	Størring-Stjær-		Dalbyn-Dalbyover...	31 00
Skelund-Visborg-		Galten	22 34	Raaby-Sødring	4 60
Hadsund	36 00	Østbirk-Yding	39 00	Øster Tørslev	11 30
Vive-Rostrup	28 00	Kattrup-Ørridslev-		Gjerlev-Enslev	80 45
Ove-Valsgaard	7 74	Tolstrup	17 50	Hobro-Skjellerup ...	37 00
Astrup-Storarden ..	22 00	Lundum-Hansted ...	85 20	Mariager	10 00
Rold-Vebbestrup ...	15 00	Vær-Nebel	21 10	Falslev-Vindblæs ...	24 00
Øls-Hørby-Døstrup..	23 00	Gangsted-Søvind ...	21 25	S. og N. Onsild	14 00
S. og N. Kongerslev-		Horsens, Vor Frel-		Hem-Sem	5 00
Korndrup	23 95	sers Kirke	286 00	Thorsager-Bregnet..	80 00
Bælum-Solbjerg	15 00	Klosterkirken ibd. .	182 17	Mørke	20 00
St. Brøndum-Siem-		Tamdrup	8 70	Hornslet - Rosen-	
Thorup	15 75	Nim-Underup	12 00	holms Kapel	25 00

Skjødstrup	78 20	Raarup	16 00	Hemmet-S. Vium ...	51 00
Todbjerg-Mejlby ...	34 40	Skjolde	60 00	Lønborg - Egvad-	
Ebeltoft - Draaby-		Glud-Hjarnø	29 45	Tarm	341 10
Handrup	53 20	Torsted	20 55	Vorgod-Fjæstervang	192 00
Agri-Egens	95 72	Tyrsted-Uth	33 00	N. Vium-Herborg ...	58 40
Knebel-Rolse	67 56	Lønning-Korning ..	27 80	Lem-Ølstrup	164 00
Tved	32 65	Hedensted-St. Dalby	46 51	Dejbjerg-Hanning ..	160 30
Vistofte	20 75	Engom	13 40	Skjern	296 13
Aalsøe-Hoed	28 00			Bølling-Sædding ...	45 90
Lyngby-Albøge	20 00			Borris-Faster	140 10
Hyllested-Rosmus ..	7 00	Ribe Stift.		Stauning	15 00
Tirstrup-Fuglslev ..	25 00	Domkirken i Ribe ..	80 00	Houen-Idderhede ...	30 00
Feldballe-Nødager ..	72 25	St. Katharinæ Kir-		Husby-S. Nissum ...	120 00
Kolind - Ebdrup-		ke, ibd.	29 00	Staby	25 00
Skarresø	82 00	Seem	22 00	Ulvborg-Ulfkjær ...	66 75
Vejlby-Hornaa	12 25	Hjortlund-Kalvsl. ...	6 90	Idom-Raasted	20 00
Holbæk-Udby	18 00	Farup	20 50	N. Felding-Tvis ...	48 55
Voer-Estruplund ...	75 75	Mandø	10 30	Vinding-Vind	67 70
Ørsted	77 50	Aastrup-Starup	67 00	Ringkj. Rindom ...	93 00
Vivild-Vejlby	777 35	Gjørding-Vejrup ...	60 32	Hee-No	33 00
Gjesing-Nørager ...	69 00	Darum	7 00	N. Omme-Brejning ..	27 00
Virring-Essenbæk ..	25 00	Bramminge	20 00	Velling	16 00
Fausing-Auning	43 90	Vilslev-Hunderup ...	12 34	Stadil	16 00
Mariemalene-Koed..	15 75	Jernved	40 00	Tim-Madum	41 00
Ø. Alling-V. Alling..	77 25	Obbekjær	7 00	Vedersø	9 00
Aarslev-Hørning ...	16 00	Brørup-Holsted ...	70 00	Ørnhøj	130 00
Hvilsager-Lime	6 50	Føvling	50 00	Gammelsohn-Nysohn	
Søby-Skader-Halling	13 70	Lindknud-Hovborg ..	15 00	pa Holmsland ...	160 00
Mygind-Krogsbæk-		Askov	107 00	Holmsland Klit	31 20
Skjønning	34 00	Vejen-Læborg	46 50	Valgmenigheden for	
Grenaa Gammelsohn	91 01	Verst-Bække	43 60	Ringkj. og Omegn	45 00
Hammelev-Enslev ..	14 20	Anst	108 61	Lemvig-Nørlem ...	210 00
Karlby-Voldby	68 00	Gjesten	12 00	Nørre Nissum	140 00
Veggerslev-Villersø..	30 00	Skanderup	645 00	Tørring-Heldum ...	30 00
Gjerrild-Hemmed ...	36 00	Hjarup	54 70	Lomborg-Rom	44 00
Rimsø-Kastbjerg ...	72 30	Vamdrup	230 00	Bøvling-Flynder ...	434 60
Fjellerup-Glæsborg..	98 00	Seest	70 30	Valgmenigheden i	
Ørum-Ginnerup	157 50	Grindsted-Grene ...	125 00	Bøvling	10 00
Anholt	20 00	Heinsvig-Vesterhede	150 00	Gudum-Fabjerg ...	236 80
Nimtofte-Tøstrup ...	67 60	Hodde-Tistrup	42 75	Resen-Humlum ...	194 50
Vium-Sjørsløv-Al-		Ølbod-Strelluf-Bei-		Harboøre-Engbjerg..	192 00
mind	32 35	snap	53 73	Hygom-Hove	195 75
Højborg-Elsborg ...	24 00	Thorstrup-Horne ...	54 36	Vandborg-Ferring ..	148 00
Grønbæk-Svostrup..	89 34	Andsager	81 00	Dybe-Ramme	32 00
Levring-Hørup	64 05	Varde	174 15	Fjaltring-Trans ...	15 00
Hinge-Vinderslev ...	80 00	Janderup-Billum ...	102 25	Venø	13 30
Kragelund-Funder...	4 58	Lunde-Outrup	144 00	Holstebro-Maabjerg.	127 60
Serup-Lemming ...	16 15	Kvong-Lyne	30 00	Frimenigheden i Hol-	
Gødvad-Balle	13 30	Herme-Lønne	29 61	stebro	20 00
Sejling-Sinding	17 61	Ho-Oksby-Mosevraa	12 00	Mejrup	21 00
Engesvang	28 70	Øsse-Næsbjerg	85 75	Borbjerg - Hogager	
Hvorslev-Gjærning...	14 60	Grimstrup-Nykirke..	7 30	Kapel	97 00
Sal-Gullev	12 80	Valgmenigheden i		Hjern-Fjeldborg ...	203 00
Vejerslev-Aidt-Torsø	12 20	Grimstrup-Nyk. ..	18 67	Struer	
Koldby	30 00	Sneum-Tjæreborg ..	13 00	Gimsing	81 70
Tranebjerg-Ørby ...	62 66	Jerne-Skads	44 00	Vejrum	80 00
Besser	35 00	Sions K., Esbjerg ...	258 72	Ølby-Asp-Fausing ..	300 70
Onsbjerg	48 00	Vor Frelsers K. ibd.	55 00	Naur-Sir	8 00
Nordby	26 00	Brøndum-V. Nebel ..	32 30	Gjørding-Vem-Bur ..	95 10
Tunø	5 00	Alslev-Hostrup	34 20	Sal-Ejsing	120 00
Nesager-Bjerre ...	56 00	Faaborg	38 00	Ryde-Hanbjerg	102 60
Ørum-Daugaard ...	26 00	Guldager	18 74	Sevel-Trandum	45 00
Stouby-Hornum ...	130 00	Nordby	130 00	Haderup-Over Feld-	
Barrit-Vrirsted	23 00	Sønderho	14 00	borg Kapel	66 00
As-Klakring	33 75	S. Bork-N. Bork ...	154 51	Grove-Simmelkjær..	23 10

Aulum-Hodsager ...	352 00	Fredericia og Er-		Ødis	13 50
Vildbjerg-Nøvling ..	204 46	ritsø	313 20	Vejstrup	102 36
Timring-Tiphede ...	100 00	Bredstrup	25 00	Taps	33 55
Ørre-Sinding	48 00	Taulov	90 60	St. Nic. Kirke i Vejle	155 00
Gjellerup	286 50	Gaverslund	105 00	Vor Frelzers do. do.	200 00
Sunds-Ilskov	78 50	Smidstrup	70 85	Hornstrup	20 00
Ikast-Isenvad	144 30	Pjedsted	40 25	Grejs-Sindbjerg	83 00
Rind-Kølkær	25 25	Gaarslev	81 00	Uldum-Langeskav ..	70 00
Herning	421 23	Højen-Jerlev	23 50	Nykirke	28 00
Snejbjerg-Tørring ..	149 90	Egved	32 00	Brande-Skjærlund ..	45 00
S. Felding-Troldhede	82 05	Ødsted	12 00	S. Omme	30 00
Arnborg-Skibbild ...	47 25	Kolding	94 16	Filskov-Blaahøj	23 80
Skarild-S. Karstofte	54 65	Harte-Bramdrup ...	50 80	Givskud	10 90
Bording-Christians-		Eltang-Vilstrup-N.		Give	57 00
hede	78 00	Bjert	60 55	Gadbjerg-Lindeballe	20 00
Assing	96 75	Herslev	44 00	Bredsten	37 00
Simmelkjær	20 00	Alminde-Viuf	14 62	Skibet	30 00
Trinitatis Kirke i		Ø. Starup-V. Nebel.	25 00	Nørup	30 00
Fredericia	95 00	Vonsild-Dalby	85 00	Jellinge-Hover	25 00
Vinding-Skjærup ...	32 00	Bjert	291 15	Kollerup-Vindelev ..	19 00
Vejlby	15 00	St. Stenderup	110 00	Randbøl	42 50
St. Michaelis K. i		Hejls	27 25	Ring-Langelund	25 00
				Tyregod-Vester	80 00

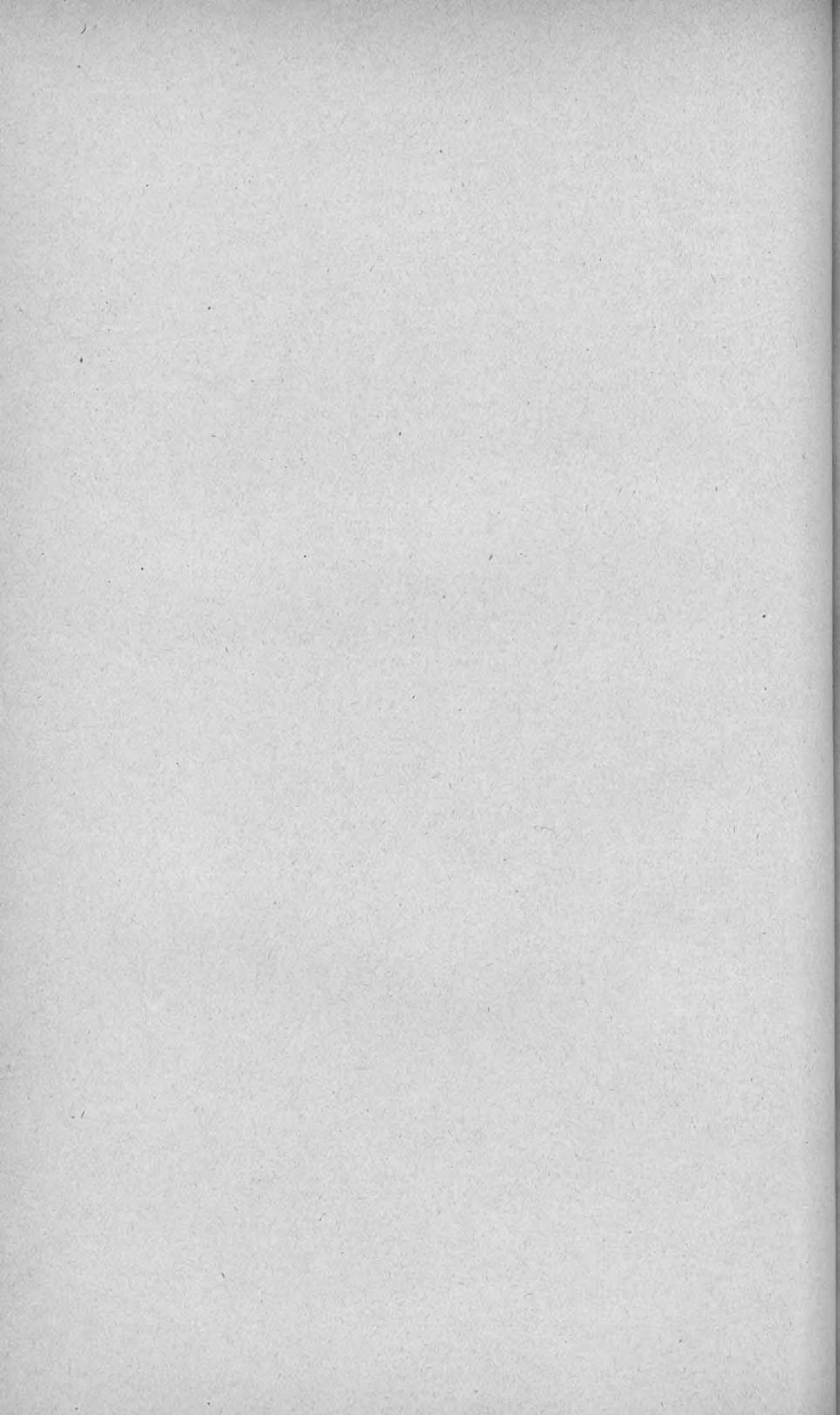
Sammendrag.

København-Frederiksberg	Kr.	6852 26
Det øvrige Sjællands Stift	-	11942 22
Fyens Stift	-	5461 97
Lolland-Falsters Stift	-	1466 57
Aalborg Stift	-	5995 52
Viborg Stift	-	3374 36
Aarhus Stift	-	7139 98
Ribe Stift	-	14575 85

Ialt Kr. 56808 73

København i September 1916.

Fritz Bock,
Kasserer.

2. Lørdag den 14de Oktober:

Kl. 8^{1/4}: *Den danske Folkekirke i Fortid og Nutid*. Foredrag af Pastor P. Severinsen, Bringstrup.

Kl. 9¹⁰—9³⁰ Thepause.

Kl. 9^{1/2}: *Kvinden og Kirken*. Forhandling indledet af Mariaforbundets Formand, Frk. *Eva Ussing*.

3. Onsdag den 18de Oktober (NB. Onsdag):

Kl. 8^{1/4}: *Folkekirken i Arbejde*, Foredrag af Pastor *Chr. Seidelin*, Sekretær ved Københavns Kirkefond.

Kl. 9¹⁰—9³⁰ Thepause.

Kl. 9^{1/2}: *Kirken og Klasserne*. Forhandling, indledet af Pastor *R. Thomsen*.

4. Onsdag den 25de Oktober (NB. Onsdag):

Kl. 8^{1/4}: *Folkekirke eller Frikirke*, Forhandling mellem Redaktør *Nordentoft* og Domprovst *Martensen-Larsen*, Interpellation fra Forsamlingen.

5. Onsdag den 1ste November Kl. 8^{1/4} (i Grundtvigs Hus):

Foredrag af Professor *Oskar Andersen*: *Kirkehistorisk Belysning af Frikirkens Problem*.

6. Onsdag den 8de do. do.

7. Onsdag den 22de do. do.

8. Onsdag den 29de do. do.

Kirkefondets Bogudlaan.

Naar dette Blad kommer Dem i Hænde, er der begyndt en ny Virksomhed indenfor Kirkesagen. Skal denne blive ved at kunne gaa fremad, maa nye Impulser stadig tilegnes. Det kan ske ved Besøg i andre Lande, hvor man ogsaa har taget Kirkesagen op, eller ved Læsning om, hvorledes man bærer sig ad andensteds.

Med dette sidste for Øje har vi paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabnet et Bogudlaan, hvor vi ved Valget af Bøger har taget Sigte paa Kirkesagen i videste Forstand. Foreløbig har vi dog kun indkøbt saadanne Bøger, som ikke kan laanes ved de offentlige Biblioteker. Overbibliotekar *H. O. Lange* forestaar Indkøbet af Bøgerne. Vi har allerede bragt en Liste i forrige Nr. over en Del af de indkøbte Bøger, nedenfor følger Resten. Nyanskaffelser vil straks blive meddelt her i Bladet.

Adgang til at laane vore Bøger har enhver interesseret. *Kaution* for, at Bøgerne vil blive tilbageleverede i samme Stand som den, hvori de modtoges, maa ydes ved Erklæring fra en Embedsmand eller fra Lederen af et Menigheds-samfund paa dettes Vegne. Bøgerne kan laanes i 1 Maaned; ønskes de beholdt derudover, kan de laanes paany af samme Person, dersom ikke en anden i Mellemtiden er noteret for dem paa Ekspektancelisten. Saafremt Bøgerne ikke afleveres rettidigt, vil de blive afkrævede ved Brev.

Bogudlaan finder Sted hver Søgnedag Kl. 10- -2 i Badstuestræde 17¹.

Bogliste.

- C. Stelzle: Christianity's Storm Centre. A. Study of the modern City. London, Revell. 1907.
- C. Stelzle: Principles of succesful Church Advertising. London, Revell. 1909.
- C. G.Doney: An efficient Church. London, Revell. 1907.
- W. B. Patterson: Modern Church Brotherhoods. London, Revell. 1912.
- S. C. Black: Building a working Church. London, Revell. 1911.
- A. M. Dulles: True Church. London, Revell. 1908.
- J. E. Mc. Afee: Missions striking home. London, Revell.
- The Bishop of Dover: Progress of the church in London.
- C. Silvester Horne: The institutional Church.
- The Archbishop's Committee: On Church and State.
- Lic. Dr. O. Dibelius: Unsere Grossstadtgemeinden, ihre Not und deren Ueberwindung.
- M. Schian: Der evangelische Pfarrer, der Gegenwart. Leipzig, Hinrichs. 1914.
- W. Köhler: Die Trennung von Staat und Kirche. Zürich, Rascher. 1912.
- Alb. Hauch: Die Trennung von Kirche und Staat. Leipzig, Hinrichs. 1912.
- E. Felden: Die Trennung von Staat und Kirche. Jena, Diederichs. 1911.
- Karl König: Staat und Kirche. Jena, Diederichs. 1912.
- A. Pfannkuche: Staat und Kirche. Grundzüge eines kirchenpolit. Programms f. d. entscheid. Liberalismus. Berlin, Schöneberg. Fortschritt 1912.
- Wiesbadener Kirchenpolitische Vorträge 1—2. Wiesbaden, Stadt. 1912.
- H. Matthes: Ist eine Neubelebung aus evang. Kirche möglich. Darmstadt, Wartburg. 1911.
- F. Manz: Staatskirche, Freikirche, Volkskirche. Tübingen, Mohr. 1912.
- G. Nagel: Der grosse Kampf z. Beleuchtung d. Frage: Kirche oder Gemeinde der Gläubigen. Witt. Buchh. d. Stadtmission. 1912.
- O. Pfenningdorf: Die Doppelaufgabe d. Landeskirche als Volkskirche. Dessau, Buchh. d. ev. Vereinshauses. 1911.
- J. Kunze: Die gefährdete Zukunft d. evang. Landeskirche. Berlin, 1912.
- Barschewitz: Gesamtkirchengemeinden in Grossstädten. Leipzig, Dörffling & Francke. 1912.
- M. Schian: Der moderne Individualismus u. d. kirchliche Praxis. Giessen, Töpelmann. 1911.
- F. Mahling: Die soziale Bedeutung d. christl. Gemeinde. Berlin, Vaterländ. Verl.- u. Kunstanst. 1910.
- W. Richter: Die Männer in d. evang. Gemeinde. Potsdam, Stiftungsverlag. 1912.

- W. Richter: Nicht müde werden. Bibl. Gedanken üb. evang. Gemeindefarbe. Potsdam, Stiftungsverl. 1912.
- J. Schoell: Evangelische Gemeindeflege. Heilbronn, Salzer. 1911.
- M. Wunderlich: Gemeindeorganisation. Berlin, Müller. 1910.
- Aug. Pfannkuche: Staat und Kirche. Leipzig, Teubner. 1915.
- Konr. Meyer: Kirche, Volk u. Staat. Leipzig, Deichert. 1915.
- W. Gabriel: Kirche und Gemeinschaft. Berlin, Vaterländ. Verlags- und Kunstanstalt. 1915.
- J. Thulin: Husbesök i själavårdens tjänst.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde.

I Dagene den 25de og 26de Oktober samles Medlemmerne af Kirkefondets Bestyrelse til Møde i K. F. U. M.s Lokaler. Første Dag begynder Mødet Kl. 3 og anden Dag Kl. 10 Formiddag.

Om Aftenen paa den første Dag vil der Kl. 8¹/₄ blive afholdt en Række Gudstjenester rundt om i Byen, hvor nogle af Medlemmerne af Land-Indre Missionens Bestyrelse har lovet at tale. Vi henviser herom til Bladets Bagside.

Gaverne, som indsamles ved disse Gudstjenester, er bestemt at skulle gaa til Land-Indre Missions nye Hus her i København.

Igennem mange Aar er der gaaet en Strøm af Gaver fra vore Venner ude paa Landet ind til os. Endnu modtager Kirkefondet omtrent en Trediedel af sin Aarsindtægt fra disse vore Venner, og til flere af vore Kirker er der ydet betydelige Bidrag derudefra. Hvad vi har faaet gennem de troendes Forbønner af Velsignelse, er ikke til at beregne.

Nu er der Lejlighed for Københavnerne til at gøre Gengæld. Maatte Gaven paa Onsdag den 25de Oktober i nogen Maade faa Smag af at være en Tak for mange Aars Vennekærlighed og Vennegaver.

Testamentarisk Gave.

Vi har i disse Dage modtaget den glædelige Meddelelse, at afdøde Enkefru Emilie Plum ved Testamente har tillagt det københavnske Kirkefond en Gave paa 10,000 Kr.

St. Bededagskollekten i 1916.

Kollekten for de 2 Herreder i Aarhus Stift, der ved sidste Nr.s Udsendelse endnu manglede, er nu indgaaet med et Beløb paa 195 Kr. 93 Øre; desuden er indkommet et Efterslet fra Aarhus Stift paa 46 Kr. 51 Øre og et fra Viborg paa 8 Kr. 15 Øre. Kollekten fra hele Aarhus Stift bliver i Aar altsaa paa 7139 Kr. 98 Ø, imod 6137 Kr. 49 Ø. i 1915. Hele Kollekten bliver da i Aar paa 56,808 Kr. 73 Øre imod 46,835 Kr. 16 Øre i 1915. Det viser en Fremgang paa 9973 Kr. 57 Øre, eller paa godt 17 pCt.

Vi har meget at takke Gud og Mennesker for.

En Fortegnelse over de indkomne Beløb fra de enkelte Pastorater følger med dette Nr. til alle vore Abonnenter.

Gudstjenester

ved

Kirkefondets Bestyrelsesmøde

Onsdag d. 25. Oktober Kl. 8¹/₄ Aften.

Vor Frue Kirke (for den indre By): Sognepræst *Carl Møe* og Stiftsprovst *Ussing*.

Vor Frelsers Kirke (for Christianshavn og Sundbyerne): Sognepræst *P. Chr. Jensen*, Horsens pr. Langholt, og Provst *Schultz-Lorentzen*.

Frihavns Kirke (for Østerbro og Hellerup): Missionær *H. Chr. Beck* og Sognepræst *H. P. Møllerup*.

Kingos Kirke (for Nørrebro): Sognepræsterne *Philip Beck* fra Stenmagle og *Kent*.

Elias Kirke (for Vesterbro): Højskoleforstander *Dauidsen*, Haslev, og Pastor *Aug. Andersen*.

Solbjerg Kirke (for Frederiksberg): Sognepræsterne *A. Fibiger* og *Hans Koch*.

De ved Gudstjenesterne indsamlede Gaver gaar til Land-Indre Missions Hus i København.

Igennem mange Aar har vi Københavnerne aarlig hentet Tusinder af Kroner ude paa Landet til vort Arbejde herinde. Nu har vi her en Lejlighed til at vise Gengæld.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning blev følgende Obligationer udtrukne: Laan af 1900 Nr. 39, 59 og 88 og i Vesterbrogade 17 Nr. 19.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

INDHOLD: Gethsemans Kirkens Indvielse. — Menighedshøjskolen. — Filialerne af Menighedshøjskolen. — Kirkefondets Bogudlaan. — Kirkefondets Bestyrelsesmøde. — Testamentarisk Gave. — St. Bededagskollekten i 1916. — Gudstjenester ved Bestyrelsesmødet. — Udtrukne Obligationer.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 7.

November.

1916.

Bestyrelsesmødet i 1916.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde blev afholdt i K. F. U. M.s Bygning i Dagene den 25de og 26de Oktober.

Af Bestyrelsens 94 Medlemmer var 72 kommen til Stede.

Man begyndte Mødet Onsdag Kl. 3 under Formandens Ledelse med Salmesang, Oplæsning af 1. Pet. 1 og Bøn. Formanden mindedes Højskoleforstander *Frederik Thomsen*, hvis Død lige var indtruffet i de Dage, og bød Indre Missions Formand, Pastor *Carl Moe*, velkommen som første Gang var til Stede som Formand.

Prof. *Westergaard* meddelte en Oversigt over, hvad der var sket siden sidste Møde, hvilket har været fortalt her i Bladet, efterhaanden som Begivenhederne indtraf; han bragte en Tak til de Præster, som i Aarets Løb havde forladt vore Kirker, for deres trofaste Arbejde herinde, og ligeledes nævnede han med hjertelig Tak det store Arbejde, som Kirkefondets Raadgivere saa uselvvisk havde ydet os, nemlig Overretssagførererne *H. F.* og *A. Helweg-Larsen*, statsaut. Revisor *A. Poulsen*, Tømremester *Kornerup-Kock*.

Regnskabet for 1915 blev godkendt og Budgettet for 1917 approberet. Under Behandlingen heraf udtalte Pastor Holt ved Nazaretkirken følgende om St. Bededagskollekten: Der er Grund til at udtale Glæde over, at Bededagskollekten vokser saa stærkt hvert Aar, og den Glæde skulde lyde ud i hele Landet. Vi haabede at faa 50,000 Kr. i Aar, men fik 56,800. Dette betyder en stor Anerkendelse til Kirkefondet fra hele Landet. Ingen anden Sag faar saa meget.

Vi giver denne Udtalelse vor fulde Tilslutning og vil gerne have den udbredt til saa mange af vore Venner som muligt.

Meddelelser om Regnskabet vil findes andet Steds i Bladet.

Til Suppleanter i Forretningsudvalget genvalgtes Fabrikant Laur. Knudsen og Sognepræst With, der tillige begge valgtes til livsvarige Medlemmer af Bestyrelsen.

Forretningsudvalgets Forslag om Fordelingen af Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat vedtoges, ligeledes et Forslag om Dyrtdistillæg, det sidste med Opfordring til Forretningsudvalget om at strække sig saa vidt som muligt.

Endelig drøftede man »nogle Tanker i Anledning af den sidste Folketælling i København«. Byen er atter i de sidste 5 Aar vokset med ca. 50,000 Mennesker, hvilket maa medføre Udvidelser af vort Arbejde, som vil koste Hundred Tusinder af Kroner. Men vi stoler paa, at den Herre, som i Femaaret 1911—15 gav os 8 nye Kirker (deraf tilhører de 6 Kirkefondet), 10 nye Kirkegrunde og nyoprettede Stillinger for 10 Præster, hvoraf de 7 ikke har en Øre i Indtægt af Folkekirkenes Lønningsmidler, men udelukkende faar deres Løn af Kirkefondet og Menighederne ved dettes Kirker — vi stoler paa, at denne rige Herre ogsaa vil give os det nødvendige til nye Udvidelser i Femaaret 1916—20.

Onsdag Aften var der, som nævnt i forrige Nr., Gudstjeneste i 6 af Byens Kirker under Samarbejde mellem Medlemmer af Landindremissionens Bestyrelse og Kirkefondets Præster. I sidste Øjeblik kom der Sygemelding fra Indremissionær *H. Chr. Beck*, der skulde have talt i Frihavnskirken. Vi nævner med Tak, at *Tømremester Nielsen* i Gørding resolut gik i hans Sted.

Siden er *Hans Chr. Beck* gaaet hjem til sin Herre. Skønt hans Arbejde jo faldt udenfor Kirkefondet, havde han ogsaa indenfor dette vundet sig Venner ved sin stærke Personlighed og sit utrættelige Arbejde i Vingaarden. Vi skal se ham igen med dette glade Smil, der var en Afspejling af Guds Kærlighed; og vi ønsker: Gud signe hans Hustru og Børn.

Endnu vil vi tilføje en Tak til K. F. U. M., som til Trods for en frygtelig Byggetravlhed dog gæstfrit lukkede sine Døre op for os i de 2 Dage.

Chr. Seidelin.

Uddrag af Regnskabet for 1915.

Kirkefondets Formue var ved Udgangen af 1915 Kr. 2,323,140.63, hvortil kommer Fonds og Legater til Kr. 116,712.04, ialt Kr. 2,439,852.67. Ved Udgangen af 1914 var Formuen 2,344,447.91 Kr., Forøgelsen bliver altsaa paa 95,404.76 Kr. Denne fremkommer ved, at der er tilført Kirkefondet en Kirke, nemlig *Hans Tavsens Kirke* til Værdi 42,546.15 Kr., og 3 nye Grunde: Ved *Lergravsvej*, ved *Enghavevej* og ved *Vigerslev Gasværk* til ialt 26,449.43 Kr. Fonds er forøget med 28,191.68 Kr.; naar dertil lægges forskellige Forøgelser til 6,465.80 Kr., fremkommer den samlede Forøgelse.

Blandt *Aarsindtægter* har Kirkefondet modtaget i Gaver under enhver Form, fra København 142,283.82 Kr. (deraf er der indsamlet ved de enkelte Menigheder til Kirkernes Drift 50,566.44 Kr.) og fra det øvrige Land 47,711.01 Kr.

Af *Udgiftsposter* kan nævnes Løn, Løntillæg og Livsforsikringspræmier til Præster og Bestillingsmænd ved Kirkefon-

dets Kirker 31,787.89 Kr. foruden hvad der er opført paa Kirkernes særlige Regnskaber.

Løn, Løntillæg og Refusion for Præster og Klokkere ved Kirker, der ikke tilhører Kirkefondet, 3,505.56 Kr. Tilskud til Kirkernes Drift: 72,490.58 (deraf indsamlet ved Menighederne 50,566.44 Kr.). Tilskud til større Reparationer ved Kirkefondets Kirker: 3,283.29 Kr.

Det fuldstændige Aarsregnskab sendes til enhver, der henvender sig om det til Kontoret.

Højskoleforstander F. Thomsen.

Midt i et stort, selvfornegetende Arbejde er Højskoleforstander Thomsen pludselig kaldt hjem. En god dansk Mand, en ægte Sønderjyde, der elskede sit Fædreland, og hvis Hjerte slog varmt for vore Brødre syd for Kongeaen. En sand og ægte Kristen, der elskede sit himmelske Fædreland og virkede med brændende Iver for at hjælpe andre fremad paa Vejen dertil.

Thomsen havde kun i tre Aar været Medlem af Kirkefondets Bestyrelse; men hans Kærlighed til den københavnske Kirkesag var velkendt længe før, ikke mindst fra hans Deltagelse i det kirkelige Udvalgs Forhandlinger; og som Medlem af dansk Kirkefonds Bestyrelse virkede han for, at de samme Tanker kunde komme frem udenfor Hovedstaden, som der arbejdes for herinde.

Han blev i Sommer valgt til Medlem af Udvalget om Forholdet mellem Kirke og Stat og nedlagde et trofast Arbejde deri, hvorved han væsentlig bidrog til, at de forskellige Anskuelser kunde finde hinanden. Den Betænkning, som Udvalget om kort Tid vil udsende, og som altsaa kommer til at savne hans Underskrift, er i Virkeligheden paa mange Maader præget af hans Personlighed.

Alle Vegne, hvor han færdedes, vil man savne denne ægte, helstøbte, hjertevarme og aabne Troens Stridsmand.

Harald Westergaard.

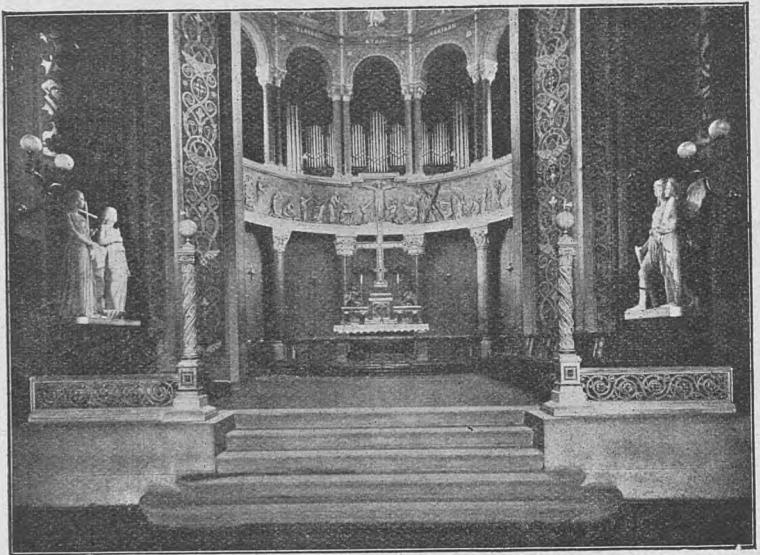
Jesuskirkens 25 Aars Jubilæum.

Den 15de November 1891 indviedes Jesuskirken i Valby, dengang udenfor København (som »Filiakirke« i Hvidovre Sogn), senere ved Valbys Indlemmelse i Hovedstaden gjort til Sognekirke for Valby Sogn under Københavns vestre Provsti.

Som bekendt er den skønne Jesuskirke, opført af Arkitekt *Dahlerup* efter Forbilledet af de oldkristelige Basilikaer i Ravenna o. a. St., en Gave fra Brygger Carl Jacobsen og Hustru

Otilia, f. Stegmann. Den hører saaledes ikke ind i Kredsen af Kirkefondets egne Kirker. Naar vi alligevel mindes denne Begivenhed her, har det sin gode Grund ikke blot deri, at vi betragter »Kirkesagen« som en Enhed og takker Gud for alle de Kirker, der i Tidens Løb er rejst for at løse den store Opgave, men ogsaa fordi Kirkearbejdet i Valby straks fra Begyndelsen er blevet ledet ad de Baner, som Kirkesagens Forkæmpere har anvist, og Erfaringerne derude har haft deres Betydning i Sagens Udvikling.

Som den, der blev Jesuskirkens Præst fra Begyndelsen og har faaet Lov at staa i Gerningen der i 24 Aar, vil jeg gerne med Tak til Gud pege paa enkelte af disse Kirkesags-Erfarin-

Jesus Kirkens Alter.

ger, som Valby-Arbejdet har været med at danne og bekræfte.

Da Jesuskirken blev indviet, talte Hvidovre Sogn mellem 4 og 5000 Mennesker, havde altsaa just den Størrelse, som efter Kirkesagens Krav skulde kunne overkommes af een Præst. Og det har netop været min Erfaring fra de Aar, før Valby begyndte at vokse stærkt (efter Indlemmelsen), at et Sogn af den Størrelse kan overkommes af en virksom Præst, der ikke arbejder langsomt. Men hvad menes der med saaledes at overkomme et Sogn? Selvfølgelig ikke, at Præsten kommer i personligt Forhold til alle Sognebeboere, *men* at der gøres et saa vidt forsvarligt Kirkearbejde, at Præsten bliver en kendt Mand overalt, og at han kan være nær alle Vegne, hvor der er særlig Brug for ham. Men da

har Valby ogsaa afgivet Bevis for det samme Princip paa modsat Maade, idet Uoverkommeligheden straks blev følt smerteligt, da Tilvæksten væsentlig overskred de 5000.

Saa har Valby faaet Lykke til at give Billedet af en ret normal Udvikling efter Kirkesagens Principer. I 10 Aar var jeg ene Præst i Sognet (med to Kirker), og de Aar var i mange Henseender de rigeste og lykkeligste. Da Befolkningen paa den Tid var vokset stærkt, fik jeg en ung Præst til Medhjælper, som straks fik henimod Halvdelen af Sognet til selvstændigt Distrikt, — og det har vist sig, at et saadant virkeligt Distriktsarbejde paa eget Ansvar er en udmærket Skole for en ung Præst.

Under den videre fortsatte Vækst forudsaa man snart Nødvendigheden af Sogndeling. Saa tog Valby Menigheds-samfund Tanken op, sikrede sig først en Grund i Tide paa billige Vilkaar, tog sig derefter paa ved Indsamling indenfor Sognet selv at bygge en mindre Stenbygning med Menighedslokaler til foreløbigt Kirkelokale for det vordende Sogn. Den kønne lille *Timotheuskirke*, indviet 1911, blev da Valby Menigheds Gave til Kirkefondet. Først var den Filialkirke, men med selvstændigt Distrikt — og snart blev den Sognekirke.

Nu har Jesuskirkens og Timotheuskirkens Sogne hver ca. 10,000 Mennesker og to Præster hver. Og allerede har Kirkefondet i Samarbejde med Menigheden derude sikret sig tre nye Kirkegrunde i Valby—Vigerslev for at kunne følge med den fremtidige Udvikling.

Dette er imidlertid kun de ydre Kirkesags-Rammer. Men ogsaa det aandelige Arbejde har afgivet gode Beviser for, at Kirkesagens Veje stadig er rigtige nok. I et Sogn af den Størrelse kan — som det har vist sig her — det levende Menigheds- og Missionsarbejde paa naturlig og lykkelig Maade samles under en fælles Ledelse og just derfor sundt og maalt-bevidst planlægges og ledes til at naa ud over hele Sognet. Det hele Sogn blev inddelt i overkommelige Distrikter (fra 60 til 80), saa at ikke blot Søndagsbladene kunde naa ud til alle Hjem og Menighedsplejens forskellige Kredse forestaas af modne Lægfolk, men at troende Lægfolk kunde overtage et personligt Kærlighedens Arbejde af aandelig Art blandt Distriktets Beboere, hvorigennem det hele Sogn mere eller mindre fik at mærke, at Guds Kærlighed bragtes dem nær.

Gud være takket for Jesuskirken og hvad han har givet igennem den!

Henry Ussing.

Kirkefondsmenighedernes Ansvar.

Af Overbibliotekar H. O. Lange.

Kirkesagens aandelige Program de »syv Punkter til Overvejelse for Kirkens Venner«^{*)} betød overordentlig meget for den lille Kreds, der bar denne Sag i dens Begyndelse. Det var et Udtryk for deres Anelser, deres Drømme, deres Idealer; det var det Indhold, som de drømte om at fylde de nyskabte Former med; det var deres Kompas og deres Ledetraad.

Saalænge Sagens Omfang endnu var begrænset, saalænge de nye Præster saa at sige voksede op sammen med Sagen, var der en vis Sikkerhed for, at Sammenhængen mellem Lokalmenighederne og Centralledelsen ikke blev afbrudt, og for, at de aandelige Principer levede og virkede i Menighedernes Liv. Men efterhaanden som Kirkesagen har overtaget Omsorgen for omtrent Halvdelen af det kirkelige Liv i København og er bleven en stor Administration af utallige store og smaa Enkeltheder, og efterhaanden som Præster, der ikke er nøje fortrolige med de aandelige Idéer, der havde baaret Kirkesagen frem, i større og større Tal er komne ind ved Kirkefondets Kirker, saa er Menighedernes Kontakt med de Idéer, der dog altid har været det inspirerende for Kirkesagen som en aandelig Bevægelse, bleven svagere og i visse Tilfælde saa godt som afbrudt.

Der har udviklet sig en vis kirkelig Rutine, der truer med at blive stereotyp, en Rutine, der visselig ikke skaaner Præsterne, men som paa flere Maader er ufrugtbar for Udviklingen af det Liv, som »de syv Punkter« ser hen til.

Hvis man nu vil genoptage de syv Punkter og forsøge at arbejde videre med de Grundtanker, som de er Udtryk for, saa vil man let blive opmærksom paa nogle iøjnespringende Forhold.

Det er lykkedes i ret omfattende Grad at realisere den Lokalisering af Arbejdet, som Punkt 3 sigter til; men da man ikke har bygget op paa de lokale Menigheders Fællesliv, som Punkt 6 omtaler, saa staar de lokale Menigheder baade aandeligt og økonomisk ret isolerede, hvilket betyder en væsentlig Svaghed overfor større Fællesopgaver.

Menighedsforbundet af 1898 er ufyldstgørende; det vilde kunne supplere Kirkefondets Forretningsudvalg ved at virke for de store Grundprinciper, som dette har maattet lade ligge; det kunde have gjort en højst nødvendig opdragende og klarende Gerning overfor Lokalmenighederne; men det har det ladet ligge og væsentlig indskrænket sig til at arrangere Fællesmøder med overvejende opbyggeligt Program.

Det er Punkter 4 og 5 om Lægfolkets Myndiggørelse, som der nok er talt en hel Del om, men som der er sat for lidt Handling ind paa.

^{*)} De syv Punkter findes trykt andetsteds i Bladet.

Menighedssamfundenes Møder har endnu ikke fundet den Form, hvorunder de kan blive til afgørende Hjælp for Lægfolket til at forstaa deres Ansvar og blive sig selv bevidst som andet end en Tilhørerkræds. Særlig viser de sig ikke at kunne drage Mændene.

Forsøgene paa at dygtiggøre og uddanne Lægfolket til at bære Ansvar og Byrder er endnu kun i den første Begyndelse.

Det arbejdende Lægfolk i Menigheden arbejder endnu paa egen Haand, i det højeste med Præget af Præstens Venner og Tilhængere i Stedet for at være bemyndigede af Menigheden og at gaa ud som dennes Udsendinge og i dennes Ærinde; og Menigheden har ingen Garanti for, at det altid er de rette Personer, der kommer i Arbejde, den kender dem jo ofte næppe.

Der er et stort organisatorisk Arbejde baade i Lokalmenighederne og i Fællesmenighederne, der ikke er gjort, og som ikke bør opsættes. Ogsaa med Hensyn til Menighedernes Økonomi (Selvunderhold) er der store Mangler, som de maa hjælpes over.

Ansvar, der hviler paa Kirkefondets Menigheder, er større, end det i Almindelighed forstaaes. De er den danske Menigheds Pionerer paa et Omraade, hvor der, inden vi véd det, kan blive Brug for grundige Erfaringer og prøvede Metoder. Punkt 7 handler om Menighedens Selvstændighed, der er af lige stor Betydning, hvad enten Forbindelsen med Staten vedvarer eller ej. Men overfor dette Punkt tramper vi endnu paa Stedet. Dette Ansvar har vi endnu ikke faaet rigtig taget op. Den københavnske Menighed er før det øvrige Land af den haarde Nødvendighed tvunget ind paa i væsentlige Henseender at staa paa egne Ben baade økonomisk og aandeligt. Fremtidens kirkelige Udvikling tegner sig med særlig Klarhed herinde. De store Problemer melder sig herinde, længe før de dukker frem i det øvrige Land. Hvis de københavnske Menigheder sover paa deres Post, staa der store Værdier paa Spil for hele Landet. Enhver Forsømmelse her vil hævne sig mangefold.

Det synes mig da at være et stort kirkeligt Vækkelsesarbejde, der maa tages op, og som aldrig maa hvile, et Arbejde for de organisatoriske Grundidéer for Klaring af Menighedens og ikke mindst Præsternes Syn og for Lægfolkets, særlig Lægmandenes Selvstændiggørelse. Det var ikke tilfældigt, at Kirkesagen traadte frem som en Lægmandsbevægelse; dens Fare i Øjeblikket er, at den væsentlig faar Karakteren af et Departement under Kirkeministeriet. Skal denne Fare undgaas, maa de oprindeligt bærende Idéer uden Afladelse gøre sig gældende i alle Menighederne og med ny Kraft besjæle baade Præster og Lægmand.

I Øjeblikket staa vi overfor Nødvendigheden af en ny Orientering i Kirkelivet. Menigheden tvinges til at klare for

sig, hvad den er, og hvad den vil i Forhold til det officielle Kirkeliv. Efter Krigen maa vi være belavet paa ogsaa herhjemme at staa overfor en Række Spørgsmaal, som Krigen har stillet med uhyggelig Klarhed, og som vil melde sig med elementær Kraft, overfor hvilke stereotype Besvarelser ikke forslaar. Krigen har afsløret Kristendommens Afmagt som selvstændig Aandsmagt i det internationale Liv og dens Bundethed af Statslivet og det nationale Liv. Vi maa være belavede paa en aandelig Krisetilstand, der lægger et vældigt Ansvar paa Menigheden og dens Ledere.

Denne Situation stiller med stor Vægt det Krav til os, at vi skal se fremad og spejde efter Herrens Vej ikke blot ved Bøn og teoretiske Overvejelser, men ogsaa ved Handling. Til Menighedens Nyorientering hører et kirkepolitisk Arbejde af positiv Art, der ikke maa blive staaende ved en Klamren sig til det bestaaende, men som maa gaa positivt til Værks og finde de positive Fremgangsveje. Men lige saa nødvendigt er et energisk Arbejde for at fremelske den Menighedens Selvstændiggørelse, som de 7 Punkter taler om.

Det kirkepolitiske Arbejde kommer med Nødvendighed i Gang; Biskopper, Præster og Politikere tvinges til at tage det op. Det andet Arbejde kommer ikke til at gaa af sig selv. Der er vel endog den Fare, at Kræfterne beslægtedes af Kirkepolitiken, og at Opmærksomheden afledes fra det fuldt saa vigtige Arbejde for en organisk Opbygning af Fremtidens Menighed.

Det, som vi i Kirkesagen har begyndt, og som vi maa fortsætte med af alle Kræfter, er at bygge Fremtidens Kirke, at samle de troende til Tjenesten og at opdrage dem til Ansvaret. Vi har jo i Virkeligheden lagt Grunden til Fremtidens frie og selvstændige Kirke. Vi maa indrømme, at vi ikke er kommen ret langt med Byggearbejdet, og at der endnu er megen Uklarhed med Hensyn til Planerne og megen Mangel paa Arbejdskraft, særlig paa Mænd; ofte kan vi frygte for, at Rutinen skal sætte de opnaaede Resultater i Fare.

Her behøves en ny Indsats for at forhindre Stagnation. Hvorfra skal denne komme?

Jeg tror, at Lægmandsbevægelsen her har en stor Mission, og jeg ser ikke rettere, end at Præsterne maa fremme og befordre Lægmandsbevægelsen af alle Kræfter. Og nøje knyttet til denne staar Menighedshøjskolen.

Gennem Kursus og Foredrag tager denne netop Sigte paa at vække Menighedernes Ansvarsfølelse overfor alt det, som de kommende Tider kan føre ind over vort Menighedsliv.

Lægfolkets Dygtiggørelse til Arbejde, Lægfolkets Myndiggørelse til kommende Kampe er det Program, hvorunder Menighedshøjskolen blev startet.

Syv Punkter til Overvejelse for Kirkens Venner.

Fremkomne første Gang i 1890.

1. Trods det Trosliv, der rører sig i Danmark i vor Tid, findes der en stor og voksende aandelig Nød, og alvorlige Farer truer den danske Folkekirke. Det bevidste Frafald griber stadigt om sig, og store Kredse af Befolkningen bliver mere og mere fremmede for al Religion. Folkekirken i dens nuværende Skikkelse synes paa mange Punkter værgeløs overfor de Angreb, der rettes imod den, og ude af Stand til at optage og lede det fremspirende kristelige Liv, som derfor henvises til private Smaakredse, der er uden organisk Forbindelse med Kirken, eller til sekteriske Samfund. Og under alt dette gør Romerkirken flere og flere Fremskridt.

2. Under disse Forhold gælder det for de troende indenfor Folkekirken at slutte sig sammen til et virkeligt Samfundsliv. Grundlaget for et saadant maa være den bevidste personlige Bekendelse og den frivillige Underkastelse under Samfundstugten. I Tilslutning til den bestaaende kirkelige Orden bør Sammenslutningen søges tilvejebragt sognevis og under det kirkelige Embedes Ledelse. Ved den Helligaands Hjælp vil der saaledes fremvokse et Menighedsliv, hvori de troende i Aandens Fællesskab kan opdrage hverandre til større Modenhed og blive i Stand til at bære Virksomheden for Guds Rige.

3. En Betingelse for, at et saadant organiseret Menighedsliv kan udvikle sig, er, at Arbejdet lokaliseres, hvilket kun kan ske, naar Sognene begrænses til en vis Størrelse. Kun saaledes kan de troende komme i saa nær Berøring med hverandre, at der kan udvikles et virkeligt indbyrdes Samliv. Kun saaledes kan Sjæleplejen gennemføres, saa at ingen Kristen kommer til at undvære aandelig Støtte fra andre troende, og ingen anfægtet eller vakt behøver at glide ud i Vantroen af Mangel paa Trøst og Vejledning. Kun saaledes kan en kraftig Missionsvirksomhed drives, der bringer Evangeliet til alle. Intet Sogn bør derfor være større, end at Menighedens Ledere kan lære alle Sognebeboerne at kende. Heraf følger, at de nuværende store Sogne i Hovedstaden og enkelte andre Steder maa deles og en Garanti tilvejebringes for, at intet Sogn vokser ud over en vis Grænse.

4. Selv indenfor et saadant Sogn vil Opgaven ikke kunne magtes, naar der ikke ved Siden af Præsten staar en Kreds af kristeligt udviklede Lægmænd, som efter de hver især tilmaalte Gaver varetager de Arbejder, som kræves i Menighedens Samfundsliv (Sjælepleje, Menighedstugt, Fattigpleje o. s. v.).

5. Af saadanne Menighedskredse vil alt Missions-, Opbyggelses- og Kærlighedsarbejde indenfor Sognet kunne bæres, og det vil beslaglægge saa mange Kræfter, at ingen troende behøver at staa ledig paa Torvet. Foruden det, der i snævrere Forstand kaldes Kærlighedsgerninger, og som vil udkræve meget baade legemligt og aandeligt Arbejde, vil der være Arbejdet for Børnene og de unge ved Søndagsskoler, Bibelklasser og Ynglingeforeninger, Arbejdet for ved Husbesøg, Omdeling af Prædikener o. s. v. at bringe Guds Ord ind i Hjemmene, Besøg hos syge og gamle, hos anfægtede og tvivlende, hos enlig stillede Kristne o. s. v., Ledelse af Møder til Vækelse, Belæring og Opbyggelse samt anden indre Missions Gerning.

6. Idet Menigheden indenfor det enkelte Sogn kommer til Udvikling, vil den naturligt søge Forbindelse med Menigheden paa andre Steder; og til Løsning af de fælles Opgaver, som overstiger Kræfterne i den enkelte Kreds, saasom Uddannelse af Missionærer, Udgivelse af Skrifter, Opførelse af Kirker, Missionsvirksomhed i døde Sogne o. s. v., vil der udkræves en Sømmenslutning af Menigheden i en større Kreds af Sogne, ja for nogle Øjemeds Vedkommende i hele Landet, hvorfor der maa søges afholdt Fællesmøder af Ombud fra de enkelte Menighedskredse. Paa denne Maade vil der være givet et Grundlag for en Organisation, der kan omslutte Menighedens fælles Liv og fyldestgøre dettes Krav. Med det samme vil det meste af det nuværende Foreningsliv, der maa ses som et Surrogat for Menighedslivet, blive overflødiggjort. De enkelte Menigheder vil med den nævnte Organisation som Mellemlid kunne deltage i Løsningen af hele Kirkens fælles Livsopgave: Hedningemissionen, saavel som af de større folkekirkelige Opgaver, som Sædelighedssagen, Ædruelighedssagen o. s. v.

7. Under den her skildrede Udvikling vil Kirken modnes til at leve sit eget Liv i den Selvstændighed, der tilkommer Guds Menighed, hvad der vil være af lige stor Betydning, hvad enten Forbindelsen med Staten vedvarer eller ej. Denne Selvstændighed vil fremme Medlemmernes Offervillighed til at fyldestgøre Kirkelivets Krav. De Midler, der hertil er nødvendige, er Kirkestyrelsen iøvrigt forpligtet og berettiget til at skaffe tilveje ved en Ligning paa Folkekirkens Medlemmer. Men en saadan Ligning bør ikke, hverken direkte eller indirekte, falde Statsborgere, som ikke er Medlemmer af Folkekirken, til Byrde.

Den nye Gethsemane Kirke.

I Dannebrogsgade omtrent ved Søndre Boulevard ligger Gethsemane Kirke.

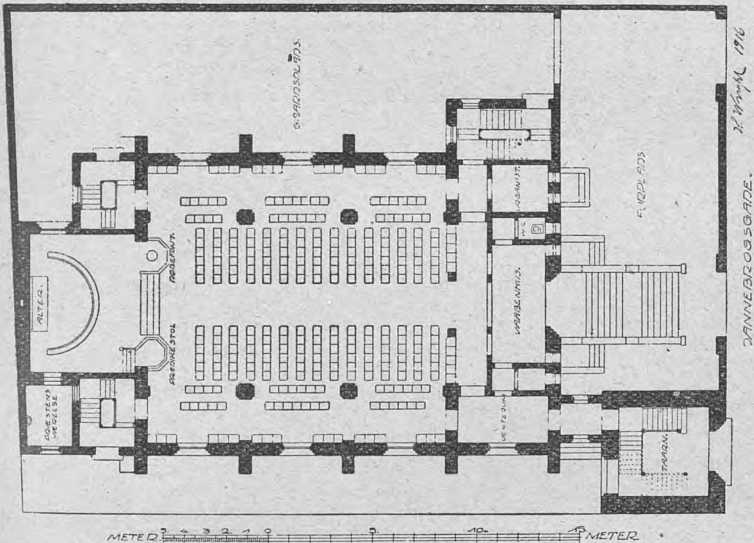
Den nye Kirke er opført i Stedet for den gamle Jernkirke

— som laa paa dette Sted — og bygget i Tilslutning til det Aar 1900 opførte Taarn.

Kirkebygningen er rykket tilbage paa Grunden, saaledes at der fremkommer en aaben Plads — hegnet med en rød Murstensmur — ud mod Dannebrogsgade.

Hovedindgangen er fra Dannebrogsgade igennem en stor Laaḡe i Hegnsmuren. Derfra føres man ad den store udvendige Granittrappe op til Hoveddøren, som er forsynet med svære, jernbeslaaede Egetræsdørfloje. Gennem Hoveddøren gaar man ind i Vaabehuset, der har røde Mure og brunt bejstet Bjælkeloft. En dobbelt Svingdør og to enkelte Døre fø-

PLAN 4. STUET.

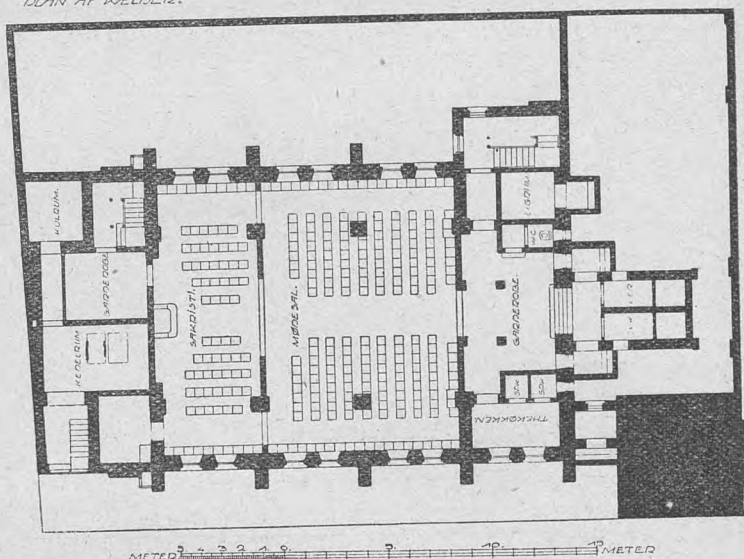
Plan over Gethsemane Kirken.

rer ind til selve Kirkerummet. Ved Siden af Vaabehuset findes Venterørelse, Rum for Organistinde og Kor samt Toilet.

Kirkerummet bestaar af Hovedskib, 2 Sideskibe med Pulpiturer samt Kor. Hovedskibet er overhvælvvet, Lofterne i Sideskibe og Pulpiturer er Bjælkelofter, paa det øverste Pulpiturloft er tillige anbragt et Mønierlag. I 1 Meters Højde fra Gulvene er Væggene udførte af røde Mursten, de øvrige Vægge og Hvælvingerne er hvidtede. Fra Hovedskibet fører en Trappe paa 4 Trin op til Koret, til venstre for Trappen er Prædikestolen, til højre Døbefonten anbragt. Gulvet i Midtergangen, Trappen imellem Skib og Kor, Soklerne for Prædikestol og Døbefont samt Gulvet i Koret er af Ølandssten. Over Vaabehuset er Orglet anbragt, ligesom her er Plads til Koret. Bjælkelofterne, Rækværker langs Pulpiturer, alle Døre, Stolestader, Alter, Prædikestol og Orgel er udført af

Fyrretræ, der er brunt bejtset. Paa Alter, Prædikestol og Orgel findes rigt Billedskærerarbejde, som er dekoreret med Guld og Farver. Døbefonten er udført af Klæbersten. De 3 Lysekroner er af Smedejern med dekorative Led af Tombak. Over Altret er anbragt den gamle Alertavle fra Jernkirken, Kristus i Gethsemane Have. Ved Siden af Koret findes et Værelse til Præsten. Under Kirken findes en Mødesal og et Sakristi med tilhørende Garderober, Thekøkken og Toilet. I Kirken findes et Ligrum med Adgang fra det fri — samt Kedelrum med tilhørende Kulrum. Kirkens forskellige Lokaler opvarmes ved et Varmeværk, dels med Varmtvandsovn og dels ved varm Luft.

PLAN AF KÆLDER.

Plan over Gethsemane Kirkens Krypt.

Nedrivningen af den gamle Jernkirke paabegyndtes i April Maaned 1915. Grundstenen til den nye Kirke blev nedlagt 13de Juni 1915, og Kirken blev indviet 24de September 1916.

Stadsarkitekt H. Wright har tegnet Kirken og ledet Arbejdet. Arkitekt Viggo Jacobsen har ført det daglige Tilsyn. Ingeniør Zeuthen har projekteret og ledet Arbejdet ved Varmeværket. Følgende Haandværksmestre og Firmaer har udført de forskellige Arbejder: Murermester Carl Olsen, Tørmester H. P. Kastrop-Nielsen, Stenhuggermestrene Brødrene Larsen (Ølandssten), Joh. Fichs Eff. (Staalbjælkerne), Blikkenslagermester Hannibald, Snedkermester Lars Jørgensens Eff., Smedemester Chr. Christensen (Beslag og Lysekroner), Søb-Jensen og Beyer (Jernvinduene, Gelændere m.

m.), Glarmester Duvier, Entreprenør V. Hoppe (Kloak, Dræn og Vejarbejde), Malermester Bendrodt, Fabrikant Laur. Knudsen (elektrisk Lys), Orgelbygger Zachariasen, Aarhus, d'Hrr. Albrechtsen og Madsen (Varmeværk), Snedkermester Rudolf Rasmussen (Inventar), Broncestøber Rasmussen, Stukkatorerne Berg og Flugge.

H. Wright.

Menighedsplejen i København.

Af cand. phil. *Ada Y. Kunning.*

Nu staar Vinteren atter for Døren, den tredie, medens Krigen har varet; og med en vis Ængstelse ser vi den alle i Møde.

Menighedsplejerne, der er knyttet til alle Byens Kirker, har kun Grund til at være taknemlige for de Aar, der svandt.

I den sidste Menneskealder er Kirkesagens store Arbejde skudt frem her i Byen, og den ene Kirke efter den anden har rejst sig; men samtidig hermed har Sognearbejdet faaet mere og mere faste Former. Omsorgen for de fattige er nu en fast Virksomhed, Menighedsplejen, der udøves ved Hjælp af faguddannede og frivillige Hjælpere.

Udgifterne til Menighedsplejen i de københavnske Sogne er meget forskellige. I den mindste Menighedspleje bruges ca. Kr. 1500 og i den største ca. Kr. 15,000 om Aaret. Ved det københavnske Kirkefonds Kirker regner man, at hver Kirke forrenter sig til Menighedsplejen med mindst 4 pCt. af den Kapital, der medgik til Kirkens Opførelse.

Som et Forbund af de stedlige Menighedsplejer staar Institutionen De Samvirkende Menighedsplejer, der har en dobbelt Opgave, dels at hjælpe de stedlige Menighedsplejer med Pengetilskud, dels at søge at sætte saadanne Foretagender i Gang, der overstiger den enkeltes Kræfter.

I samtlige københavnske Menighedsplejer er der nu ca. 80 faguddannede Hjælpere og ca. 800 frivillige. Hver stedlig Menighedspleje har sin egen Bestyrelse, der varetager dens Interesser. De Samvirkende Menighedsplejer har en Bestyrelse paa 7 Medlemmer, der vælges ved et Repræsentantmøde af Repræsentanter fra samtlige stedlige Menighedsplejer.

I de Aar, Krigen har varet, er der fra Statens og Kommunens Side gjort et stort Arbejde for at hjælpe de fattige; men ogsaa Menigheden har maattet træde til og yde mere Hjælp end i de foregaaende Aar.

I Aar stiller Forholdene sig ogsaa lidt anderledes end de 2 foregaaende Krigens Aar. Der er kommet flere nye Love, navnlig Dyrtidsloven, i Følge hvilken visse Klasser af Befolkningen kan faa Hjælp, og her gælder det om, at Hjæl-

perne i Menighedsplejen er klare over, i hvilke Tilfælde de fattige kan faa Hjælp i Følge Dyrtidsloven, saa at Menighedsplejen i saa Tilfælde kan vejlede de fattige uden at skulle ty til sine egne Midler.

Men Dyrtidsloven giver ikke Menigheden Anledning til at lægge Hænderne i Skødet og indstille sit Arbejde. Tværtimod er der altid en Del Mennesker, som ikke kan hjælpes gennem Dyrtidsloven, og hvem skulde hjælpe disse fattige, hvis ikke Menigheden gør det? Det gælder derfor om i Tide at lægge Kirkegængerne paa Sinde at yde deres Gave til dette Arbejde.

Fremdeles hjalp Menighedsplejerne i de foregaaende Krigsaar Hovedstadens Kommuner med Uddelingen af Middagsmad til Smaaabørn og syge, og hvis den atter i Aar faar dette Arbejde overdraget, har den her Lejlighed til at komme i Berøring med en hel Del Mennesker, som det er en stor Glæde at kunne hjælpe.

I disse vanskelige Aar, hvor Kirkens Arbejde paa saa mange Maader føres ind i nye Baner, gælder det om for Kirken, at den kan staa fast i sin gamle Lære og samtidig støtte det danske Folk aandeligt og timeligt.

Testamentarisk Gave.

Vi har atter haft den Glæde at modtage en testamentarisk Gave, idet afdøde Fabrikant Schouw og Hustru ved Testamente har tillagt det københavnske Kirkefond 10,000 Kr.

Menighedshøjskolen.

Menighedshøjskolens Arbejde vil snart være forbi for i Aar. De 3 Kursus er endte, og vi har ikke hørt andet end, at »Eleverne« har været glade. Skolesystemet blev ved i alt Fald det ene Kursus gennemført saa strengt, at Dørene lukkedes 5 Minutter efter den fastsatte Tid, saa de, der »kom for sent«, ikke fik Lov at komme ind. En ældre, hvidhaaret Herre fortalte herom med et Smil; ham havde det aabenbart ikke generet paany at sidde paa Skolebænken.

Ogsaa fra »Filiaerne« i Ungdomsforeningerne har vi hørt om Glæde over de der afholdte Kursus og om Ønsket om Fortsættelse.

Professor *Oscar Andersen* holder f. T. sine 4 Foredrag

om »Kirkehistorisk Belysning af Frikirkens Problem« i Grundtvigs Hus. 4—500 Mennesker har faaet Adgangskort til disse.

Udvalget for Menighedshøjskolen gaar nu i Arbejde angaaende de kommende Kursus og Foredrag, som i næste Halvaar formentlig vil blive afholdt i Februar og Marts 1917.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bestemmelsen om, at vi kun anskaffer saadanne Bøger, som ikke kan faas paa de offentlige Biblioteker, har ført med sig, at kun Engelsk- og Tysk-læsende Mennesker kan benytte vort Bogudlaan.

Fortegnelse over de anskaffede Bøger findes meddelt i de 2 foregaaende Numre af vort Blad.

Vi tilføjer, at Bøgerne ogsaa kan bestilles skriftligt, naar Porto vedlægges: 20 Øre for udenbys, 15 Øre for indenbys.

Præsteudnævnelser.

Den 24de Juli 1916 er præsteviet Medhjælper ved Sundby Kirke *I. H. Philipsen* udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Kingo Kirke.

Den 19de August 1916 er præsteviet Medhjælper ved Aldersro Kirke *A. Sunde* udnævnt til Sognepræst for Gislum og Vognsild, Viborg Stift.

Bidragsliste for August.

Ledvogter Sørensen, Kværkeby, 2,00. Kommuelærer Rud, Bruhn 10,00. Ved Pastor Weltzer: i Øster Snede Kirke 92,55, i Tørring 55,00, i Ikast 117,18, i Fauernholt 48,25, i Isenvad 60,00, i Gjellerup 123,00, i Assing 138,55, i Faster 73,00, i Hanning 82,50, i Struer 28,38, i Fabjerg 131,75, i Gudum 194,00, i Hjerm 96,45.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00.

Særlige Gaver: Ved Pastor Ræbild: Indsamling i Nøddebo til Filipskirken 12,00. Under Mrk. S. S. P. til Filipskirken 0,25.

Ialt Kr. 1269,86.

Bidragsliste for September.

Ved Pastor Mogensen: Repræsentant Witt Petersen 10,00. Ved Pastor Nissen: Indsamlet i Næshy pr. Sorø 2,14. Indkommet ved Salg af skænkede Genstande 19,95. Frk. R. Münster 10,00. Frk. A. Moltke Krag: Et forsinket St. Bededagsbidrag 10,00. Indkommet ved Salg af skænkede Genstande 51,00. Ved Pastor H. O. Hansen: Aaby ved Aarhus 18,00. Fru Math. Ravens, Odense, 120,00. Hr. J. Malmstrøm, her, 10,00. Gdr. R. S. Rasmussen, Haarslev, 5,00. Frk. Mimi Petersen 1,00.

Aarsbidrag: Frk. M. Delbanco 3,00.

Særlige Gaver: Til Blaagaardskirke L. H. Larsen, Pederstrup, 50,00.
Ialt Kr. 310,09.

Bidragliste for Oktober.

Ved Pastor Seidelin: i Veterslev 13,00, i Stenmagle 15,80, i Uggerløse 78,75. Ved Pastor Weltzer: i Give 34,00, i Bording 31,00, i Sunds 27,60, i Jannerup 65,25, i Vorupør 115,00 i Hunborg 95,25, i Snedsted 51,30, i Sønbjerg 35,10, i Odby 67,50, i Jegindø 115,00, i Hvidbjerg 213,00, i Lyngs 75,55. Skænket til Kontoret: Et Skrivebord 50,00. Ved Pastor Seidelin: i Nørre Jernløse 34,30, i Bregninge 34,00, i Følleslev 59,40, i Holmstrup 9,40, i Jyderup 64,42. Ved Pastor Fibiger: i Nykøbing Mors 252,82, i Skjern 253,33, i Vildbjerg 280,10. Overretssagfører Cortsen 25,00. D. D. 1000,00.

Aarsbidrag: Vinhandler P. Jørgensen 10,00. Manufakturhandler C. E. Krarup 20,00. Fuldmægtig J. D. Sørensen 4,00. Konferensraad Cl. L. Smidt 25,00. Frk. Møller 5,00. Mægler S. Rasmussen 10,00. Frk. C. Wexhe 5,00. Forlagsboghandler Brinkmann 10,00. Grosserer Th. Plum 20,00. Enkefru Høeg 10,00.

Halvaarsbidrag: Frk. A. Krarup 5,00. Cand. mag. V. Balslev 2,50. Professor Torm 3,00. Frk. Wegener 2,00. Enkefru Friis 3,00. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3,00. Frk. A. Ammundsen 2,50. Frk. Storck 2,50. Frk. Jordening 2,50. Boghandler Thaning 5,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 6,00. Glarmester Hansen 1,30. Frk. J. Koefoed 2,00.

Særlige Gaver: Til Gethsemane Kirke: Fiskehandler Jensen 25,00.
Ialt Kr. 3292,67. *Fritz Bock.*

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—2. Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788)
og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: *Chr. Seidelin:* Bestyrelsesmødet. — Uddrag af Regnskabet for 1915. — *Harald Westergaard:* Højskoleforstander Fr. Thomsen. — *H. Ussing:* Jesuskirkens 25 Aars Jubilæum. — *H. O. Lange:* Kirkefondsmenighedernes Ansvar. — De 7 Punkter. — Den nye Gethsemane Kirke. — *Ada Y. Kunning:* Menighedsplejen i København. — Testamentarisk Gave. — Menighedshøjskolen. — Kirkefondets Bogudlaan. — Præsteanævnelser. — Bidragliste.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin.*

Duplex-Trykkeriet. København.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 8.

Januar.

1917.

Et Tilbageblik.

Det er med inderlig *Tak til Herren*, at vi ser tilbage paa Aaret, der svandt, en Tak, der først og sidst skal samle sig om dette, at han forskaanede vort Land for at blive aktiv Deltager i Krigen og derved gav os frie Arbejdskaar til at arbejde for ham.

Aaret, der gik forud, var et Festaar, hvor Kræfterne var koncentrerede om at faa saa meget som muligt af det paa-begyndte Arbejde fuldført forinden Festen. 1916 betegner derimod et *Arbejdsaar*, hvor man paa mange Maader skulde begynde paa bar Bund igen.

Vi fik 1 *Sogneudskillelse*, 1 *Kirkeindvielse* og 1 *Grundstensnedlæggelse*. Vi fik en *St. Bededagskollekt* saa stor som aldrig før, næsten 57,000 Kr. eller 10,000 Kr. mere end i det foregaaende Aar.

Af helt nyt Arbejde, der blev startet, nævner vi *Menighedshøjskolen* og *Kirkefondets Bogudlaan*. Begge tager Sigte paa videre at udføre et af Kirkesagens grundlæggende Principper: *Lægfolket i Arbejde*, hvorfor det ogsaa kun var naturligt, at vi søgte Samarbejde med L. Y. M., da Tankerne om Menighedshøjskolen begyndte at tage fastere Form — den har været i vore Tanker i de sidste 6 Aar —, saa meget mere, som der samtidig var rejst en lignende Bevægelse indenfor L. Y. M. Vi er taknemmelige for, at ogsaa K. F. U. M. og K. F. U. K. har sluttet sig til os om dette Arbejde.

En Del *Præsteskitter* har fundet Sted; vi takker de Præster, der drog bort, for trofast Arbejde herinde. Ligeledes mindes vi med hjertelig Tak vore *sagkyndige Medhjælpere*: Overretssagførerne H. F. og A. *Helweg-Larsen*, statsautoriseret Revisor A. *Poulsen*, Tømremester *Kornerup-Koch*, Arkitekt *Jul. Smith*, Ingeniør *Zeuthen* og Komponist *Bangert*.

I det forløbne Aar fandt der en *Folketælling* Sted i Hovedstaden; den kommer regelmæssigt hvert 5te Aar den 2den Februar. Naturligt kommer den da ogsaa til at betegne et Mærkepunkt i Kirkefondets Historie, hvor man faar Lyst til at se sig tilbage for at se, om vi kan holde Trit med Udviklingen.

I *Femaaret* 1911—16 voksede Stor-København paany med godt 50,000 Mennesker! For at faa bygget en Kirke for hver 10,000 Indbyggere og ansat 2 Præster ved en saadan, maatte vi altsaa i Løbet af de 5 Aar skaffe Plads til 10 nye Præster, hvor der ikke før har været nogen saadan. Vi fik de 10 *nye Præster*, hvoraf kun de 3 har deres Løn af Folkekirken Midler, mens de 7 lønnes af Kirkefondet eller de med dette forbundne Menigheder — det har været en ganske god Forøgelse paa Aarsbudgettet; men ogsaa de Penge har vi faaet.

Vi skulde have 5 *nye Kirker*; vi fik 6, foruden at de ældre blev ombygget til varige Stenkirker; af disse 8 Kirker tilhører de 6 Kirkefondet. Vi skulde have 5 *nye Kirkegrunde*; vi erhvervede os 10, hvoraf altsaa en Del endnu er ubebyggede og venter paa kommende Aars Kirkekomitéer.

Saa skal da vort Tilbageblik baade paa 1916 og paa det foregaaende Femaar ende med en inderlig Tak til Herren, som har givet os mere, end vi forstod at bede om!

Min Sjæl, lov Herren, og glem ikke alle hans Velgerninger!
Chr. Seidelin.

Oversigt over 1916.

Januar.

Islands Brygge udskilles af Kristians Sogn som et selvstændigt Sogn. De præsteviede Medhjælpere A. W. *Quistgaard* og G. Th. *Sort* udnævnes til henholdsvis Sognepræst og præsteviet Medhjælper ved Hans Tavsens Kirke i Islands Brygges Sogn. *Kapernaums Kirkes* nye *Menighedshus* indvies. Resid. Kapellan ved Elias Kirke P. S. V. *Müller* kaldes til Præst ved St. Lukasstiftelsen. Præsteviet Medhjælper I. K. *Poulsen* ved Brorsons Kirke udnævnes til Sognepræst for Hersom, Bjerregrav og Klejtrup. *Møde* med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer.

Februar.

Folketælling i Hovedstaden. Chr. P. *Hansen* og *Hustrus Kirkefondeslegat* indbetales med 31,306 Kr. 35 Øre. Præsteviet Medhjælper H. *Lichtenberg* ved Kingo Kirke udnævnes til resid. Kapellan ved Vor Frelsers Kirke i København.

Marts.

Sognepræst A. A. I. *Andersen* i Timring udnævnes til resid. Kapellan ved Elias Kirke.

April.

Cand. theol. I. C. *Poulsen* udnævnes til Kaldskapellan ved Brorsons Kirke.

Maj.

St. Bededagskollekten paa 56,808 Kr. 73 Øre.

Juli.

Grundstensnedlæggelse ved den nye Kirke i Hellerup. Præsteviet Medhjælper ved Sundby Kirke *I. H. Philipsen* udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Kingo Kirke.

August.

Præsteviet Medhjælper ved Aldersro Kirke *A. Sunde* udnævnes til Sognepræst for Gislum og Vognsild.

September.

Den nye *Getsemane Kirke* indvies.

Oktober.

Menighedshøjskolen begynder med 3 Kursus, foruden dens Kursus i K. F. U. M. og K. F. U. K. *Kirkefondets Bogudlaan* begynder. Kirkefondets *Bestyrelsesmøde*. *Gudstjenester* i 6 Kirker i Hovedstaden ved Samvirken mellem Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark og Kirkefondet. Medlem af Bestyrelsen, Højskoleforstander *F. Thomsen* dør.

November.

Jesuskirkens 25 Aars Jubilæum. *Menighedshøjskolens* Foredrag. Resid. Kapellan i Nykøbing J., *A. Nørfelt*, udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Aldersro Kirke. *Menighedsraadsvalg*. *Lov om Kirkers Bestyrelse* m. m. træder i Kraft.

December.

Præsteviet Medhjælper ved Filips Kirke *O. H. Hartvigsen* udnævnes til Sognepræst for Poulsker.

Menighedshøjskolen i Februar—Marts 1917.

Tilslutningen til Menighedshøjskolen i Fjor var saa stor, at vi har Frimodighed til at fortsætte. Ikke blot har vore Kursus været overtegnede, ja mere end det, men et af dem maatte fordobles, idet Pastor Marius Hansen maatte læse over samme Emne som Pastor Ricard, og Antallet af Tilhørere naaede ogsaa paa dette nye Kursus til op over 100. Foredragsrækken blev vel ikke saa godt besøgt, som vi havde ønsket, hvilket sikkert hænger sammen med, at den faldt i den Maaned, hvori der var Gudstjeneste i alle Byens

Kirker (»Kirkemaaned«), saa Folk navnlig fra Menigheds-samfundene var hindrede i at komme. Alligevel solgtes over 400 Adgangskort.

Fra *L. Y. M.* var der en betydelig Tilslutning til Arbejdet, og fra de to *Ungdomsforeninger* har vi kun hørt om Glæde derover. De vil da ogsaa begge slutte sig til vort Arbejde i Aar.

Paa de 4 *Onsdage i Februar* vil Pastor *Chr. Seidelin* holde en Kursusrække, begyndende Onsdag den 7de Febr., over Emnet: *Hvorledes opbygger man en arbejdende Menighed?* nemlig 1) Menigheden og Kirken, 2) Menighedens Opgaver indadtil, 3) Menighedens Opgaver udadtil og 4) De forskellige Menighedssamfunds Fællesopgaver. Dette Kursus vil blive afholdt i Esajas Kirkens Krypt i Malmøgade Kl. 8¹/₄ præcis.

Torsdagene den 8de, 15de og 22 Februar og den 1ste Marts vil Sognepræst *Hans Koch* ved Solbjerg Kirke holde en Kursusrække over Emnet: »*Levende Kristendom*«, nemlig: 1) Personlighedsliv, 2) Ordet, 3) Kærlighedsgerninger og 4) Hellig-Aanden. Dette Kursus vil blive afholdt i K. F. U. M., Gothersgade 115 (Indgang i Porten) Kl. 8¹/₄ pr.

Endelig vil Foredragsrækken, som bliver i Helligaandshuset i Walkendorfsgade *Onsdagene den 14de, 21de og 28de Marts*, komme til at omfatte 3 for Tiden meget brændende Emner. Professor *Harald Westergaard* vil Onsdag den 14de Marts tale om: *Kirkens Selvstyre*; Sognepræst *Albeck* ved Mariendalskirken den 21de Marts over *Kirken og Skolen*, og endelig vil Sognepræst *Severinsen* fra Bringstrup tale om *Kirkens Finanser* den 28de Marts. Alle 3 Dage Kl. 8¹/₄.

Prisen for Adgangskort bliver ligesom sidst: 1¹/₂ Kr. for 1 Kursus eller for Foredragene. 2 Kr. for 2 Kursus eller for 1 Kursus og Foredragene.

Adgangskortene faas paa Menighedshøjskolens Kontor fra Mandag den 8de Januar, Badstuestræde 17, ¹, Kl. 10—2.

I *Ungdomsforeningerne* vil Sognepræst *Hans Koch* holde Kursus over *Levende Kristendom Onsdagene* den 7de, 14de, 21de og 28de Februar; i *Marts* vil de unge deltage i de 3 ovennævnte Foredrag i Helligaandshuset.

Anna-Kirken.

Den Komité af Anna'er, der virker for Opførelsen af en Kirke i Annas Sogn, vil gerne herved meddele »Københavns Kirkesag«s Læsere lidt om, hvorledes Arbejdet skrider frem. Herren har vedkendt sig og velsignet Arbejdet i Annas Sogn, og Kirkens foreløbige Del — indviet 1914 —, der jo ogsaa

gør Tjeneste som Menighedshus, er ved at blive for lille. Ved Højmesse er Kirken saa godt som fuld, ved Højtider, i Kirkeugen og ved større Møder overfyldt, og de 2 aarlige Konfirmationer tager paa Grund af Pladsmangel 3 Søndage. F. D. F.'erne, der fra Annas og de omliggende Sogne samles af Pastor Grue — Kirkens Andenpræst —, truer i en nær Fremtid med at sprænge Kirkens Mure. I Ugens Løb er Kirken som Regel optaget paa følgende Maade: Mandag og Torsdag Formiddag Konfirmandundervisning, Mandag Eftermiddag Missions- og Bibelkreds, og Mandag Aften har K. F. U. K. Møde, Tirsdag holdes der Samfundsmøde, 1ste Onsdag om Maaneden øver Kirkens Sangkor, Torsdag Aften holder Blaa Kors Møde, og Fredag Aften er de mange F. D. F.-Drenge samlede til Foredrag og Bibellæsning. Forklaringsmøderne til Søndagsskolen, der til at begynde med holdtes i Anna-Kirken, maatte vige Pladsen for F. D. F. Selve Søndagsskolen holdes i Jagtvejens Gymnastiksal, da der i den lille Kirke ikke er Plads til Klasselæsning; Børnene samles dog i Kirken ved Højtider og enkelte andre Gange, ligesom Forældremøderne afholdes dér. I det sidste Aarstid har der i Følge Henvendelse fra Missionær Kühle hveranden eller tredie Maaned været Altergang for Soldater fra K. F. U. M.s Soldaterhjem, hvilket for Menigheden og for os Anna'er, der har været til Stede, ret har været Højtidsstunder. Vore Hjerter er fulde af Tak til Herren, at hans Velsignelse har gennemstrømmet alt dette. — Meddelelsen fremkommer, fordi vi i November har begyndt en ny Indsamling til Kirkens Fuldførelse. Der vil behøves en større Sum end oprindeligt paatænkt, da der under de forandrede Forhold ikke mere kan regnes med det første Overslag; vi kommer antagelig til at bruge en 70,000 Kr. I Følge Redegørelsen, udsendt Efteraaret 1915, kostede Kirkens første Del 43,100 Kr. 24 Øre. Der er til Dato indgaaet til Anna-Kirkens Kasserer 35,058 Kr. 34 Øre, Sognekomiteén har indsamlet og modtaget 19,433 Kr., ialt 54,491 Kr. 34 Øre. Dog vil der næppe til sidste Del kunne samles nogen større Sum i Annas Sogn, der væsentlig bestaar af Smaafolk, som haardt føler Dyrtiden. Det bliver nærmest Menigheden i snævrere Forstand, der vil kunne bidrage.

Vi vil saa slutte med at bede Kirkesagens Venner — særlig Anna'erne — tage Anna-Kirken med ind i deres Forbønner og støtte os med Arbejde og Gaver, at den hele Anna-Kirke ved Herrens Hjælp snart kan blive rejst.

Anna Friis-Hansen,
Gustav Adolfsgade. 10.

Et nyt Kirkearbejde ved Frederiksholm.

Ude i Valby, hvor Linie 3 ender i Nærheden af Frederiksholms gamle Teglværk, har Aktieselskabet »Arbejdernes kooperative Byggeforening« erhvervet sig et meget stort Grundareal til Bebyggelse af Lejligheder paa 2 Værelser, enkelte Steder findes der dog ogsaa nogle 3 og 4 Værelses Lejligheder. Allerede nu er ca. 50,000 □ Al. bebygget; men Aktieselskabet har desforuden erhvervet sig Forkøbsret paa endnu 200,000 □ Al. Der bor allerede ca. 3000 Mennesker derude, og der vil altsaa være Plads til endnu 12,000, naar den fulde Bebyggelse har fundet Sted.

Denne vil næppe lade vente længe paa sig. Dels ligger denne Bydel kun ca. 20 Min. Sporvejskørsel fra Raadhushuspladsen, dels er der enten planlagt eller allerede under Udførelse adskillige Fabrikkers Opførelse i Kvarterets umiddelbare Nærhed, og endelig venter man ikke langt fra Stedet paa en betydelig Havneudvidelse.

Enhver, der vil vor Bys talrige Arbejder- og Haandværkerbefolknings Vel, maa se med den største Glæde paa et Foretagende som dette, hvorved der skaffes denne Stand og dens Børn Levevilkaar i de sundeste Omgivelser, der vel kan skaffes i Hovedstaden, og paa pekuniære Betingelser, som ved Sparsommelighed vel kan overkommes. Den dyreste 2 Værelseslejlighed koster f. T. 34 Kr. om Maaned; til Stueetagen hører et Stykke Have; første Sal har Altan eller Loggia, og Gaardene til samtlige en Karré's Huse udgør et samlet Hele med Haveanlæg og Legeplads for Børnene; der er W. C. og elektrisk Lys i Lejlighederne.

Hvad har nu Kirken gjort herude? Det omtalte Selskab blev dannet i Slutningen af 1912. Førend dets Indkøb af Jord ved Frederiksholm var nævnet i Dagbladene, havde Kirkefondets Forretningsudvalg drøftet Muligheden af Indkøb af en Kirkegrund; dette Køb er for længst bragt i Orden. 2 smaa Søndagsskoler er i Gang derude blandt Kvarterets ca. 900 Børn, og Møder for voksne er ogsaa i den senere Tid afholdt regelmæssigt. Det er gennemgaaende meget unge Familier, som bor herude, idet der i sidste Aar af de 900 Børn kun har været en halv Snes Stykker, som gik til Konfirmationsforberedelse hos Sognepræsten i Valby, hvorunder Kvarteret hører. Skal der imidlertid komme ordentlig Fart i det kirkelige Arbejde, maa der ansættes en Præst herude med dette Kvarter som sit særlige Distrikt. Sammen med Sognepræsten er Forretningsudvalget da ogsaa gaaet i Gang med at træffe Dispositioner hertil.

Ny Kirkegrund i Brønshøj.

Brønshøj Sogn er i Udstrækning vistnok det største i hele København; der er Plads til Hundred Tusinder af Mennesker; f. T. bor der dog kun 7657, men der er store Planlægninger om Bebyggelse.

Allerede i Foraaret var Sognepræsten inde hos Kirkefondet for at forhandle om Indkøb af Kirkegrund m. m., og nu er i disse Dage Kontrakt bleven underskrevet om Indkøb af en Grund til en ny Kirke ved Ofevej. Her er der allerede bygget en Del, og der er planlagt endnu mere; Magistraten har lovet snart at sende en Sporvognslinje herhen. Efter de Planlægninger, der er os forelagt, vil der paa dette Sted om nogle faa Aar findes opført en hel By paa ca. 10,000 Mennesker.

Bidragsliste for November 1916.

Frk. Eva Ussing (Honorar) 25,00. Ved Pastor Schneekloth 3,00. Toldassistent C. L. Rasmussen, Holbæk, 4,00. Ved Murermester Johs. Andersen: Efterslet fra St. Bededag i Solbjerg Menighed 12,00, Frk. Sulland 5,00. Frk. Haderup 8,00. »C. L.« 5,00. Inspektør Hansen og Hustru 10,00. Ved Prof. Westergaard: Dora 10,00. Provst Christensen, Dyrehaven, Nyborg, 5,00. Hr. Alb. Nielsen, Sejlstrupgaard, 10,00. Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Kolding 70,83, Tulstrup 25,00, Sdr. Vissing 24,63, Silkeborg 55,50, Skjold 67,45, Horsens 44,54. Ved Pastor Wegener: Fra Radsted Sogn 4,00. Ved Pastor Tørsleff: Møde i Sdr. Bjert Kirke 42,60. »Christiane Marie« 5,00. Hydda og Aksel i Anledning af 10de Novbr. 20,00. En Læges Søndagspraksis 9,00.

Aarsbidrag: Frk. Maria Meyer, Bragesgade 26 C, 1,00.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00.

Særlige Gaver: Pastor N. Juhl til Hans Tavsens Kirke 50,00. Indsamling i Lukas Stiftelsens Kirkesal til Københavns Indre Mission 32,00. Solgte Jubilæumsbøger: Ved Pastor Knudsen, Hellerup, 10,25.

Bidragsliste for December 1916.

Ved Pastor Quistgaard: Møde i Skelskør Kirke 40,00. Frk. Jessen 5,00. Fru V. Blytt, Maglekildev., 5,00. Ved Direkt. C. Borgen: Frk. Margr. Jespersen 10,00. Frk. Jenny Lind 10,00. Professor Westergaard 100,00. Kontorchef Bangert og Hustru 50,00. Grosserer C. Delbango, Stockholm, 35,00. Kø, Korsør, 10,00. Grosserer H. Levinsen, Hørsholm, 50,00. H. P. B. 10,00. Etatsraad C. A. Olesen (Rente af Prioritetslaan) 20,00. Frk. Ida Andersen (Rente af Gave) 20,00. Dr. Kühl 10,00. Dir. C. A. Iversen (Rente af Prioritetslaan) 20,00. Ved Pastor Friis-Berg: Hr. Oberstløjtnant Benthien, Aarhus, 2,00. Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Aulum 234,33, Timring 72,11, Snebjerg 87,05, Herning 72,39, Sdr. Felding 38,75, Billum 42,37, Janderup 42,92, Varde 68,90. Ved Past. Friis-Berg: Møder i Tilst 17,70, Rønde 66,58, Vrinders 34,84, Agri 89,01, Tved 45,45, Vistoft 28,68, Ebeltoft 68,41. Fru M. Güntelberg, Gentofte, 5,00. Ved samme: Fru og Frkn. Tryde 14,00, Gross. Jensen 13,00. Lærer I. C. Hansen, Strøby, 15,00. Ved Past. E. With: Møder i Hylke 33,30, Ring 51,25, Østbirk 30,50, Torsted 25,30, Korning 16,60, Løsning 40,75, Hedensted 48,66. Cenius Møller, Vemb, 10,00. Frk. A. Langhoff, Hørsholm, 100,00. S. T. 1000,00. Ved Past. R. Grünfeld: Møder i Vemb 20,00, Bur 38,45, Vinding 70,95, Mejrup 34,35, Vejrum 50,20, Linde 79,10, Ryde 100,00, Maabjerg 25,75, Holstebro 122,05. Blomsterhdl. Carl Petersen 25,00. Past. Jensen, Vinding,

Holstebro, 50,00. M. B. 6,00. Frk. A. Køhler, Sortedamsdossering, 10,00. Ved Biskop Ostenfeld: E. P. 50,00. Fattighøssen St. Jacobs Sogn 2,00. Benthe Marie 20,00. Ved Past. Chas. Nielsen: Møder i Dronninglund 74,00, Sæby 35,75, Asaa 32,00, Hadsten Missionshus 26,35, Alling 20,30. Heinsvig 104,75, Vesterhede 44,74, Hovborg 45,90, Billund Missionshus 22,30, Løvlund do. 57,30. Ved Pastor N. C. Hansen, Neksø: En unævnt Giver 25,00. Pastor Bock, Horne pr. Faaborg, 10,00. N. Clausen 25,00. Ved Pastor H. O. Juhl: Frk. Vilhelmine Christensen 1,00. Oberstløjtnant Rambusch 80,00. Gdr. Peter Hansen, Borød, Sorø, 5,00. Kaptajn Rømer, Taastrup Valby, 25,00. Ved Pastor Moe: Kirstine Jeppesen, Ny Sunde, 50,00. Ved samme til Børnehjemmet Bethlehem 50,00. Ved Pastor M. Th. Nielsen: En anonym Giver 15,00. Docent Barmwater 5,00.

Aarsbidrag: Komtesse Th. Moltke 5,00. Østersøgades Gymnasium 5,00. Mrk. J. A. 50,00. Grosserer H. A. Møller 10,00. Direktør C. A. Iversen 10,00. Fhv. Manufakturhandler Edv. Holm 2,00. Lærer E. A. Jacobs 5,00. Frk. M. Bruun 2,00. Frk. E. Bruun 2,00. Thehandler H. P. Sundorph 5,00. Pastor P. Oldenburg 10,00. Fru Ramm 5,00. Mrk. Nina & H. 20,00. Fru Kommandørinde Jespersen 10,00. Kaptajn G. Brandt 2,00. Detailhandler H. I. Rasmussen 5,00. Etatsraadinde Julie Adolph 10,00. Frk. Thyra Keller 2,00. Frk. Louise Bayer 60,00. Grosserer Tide-
mann, Holbæk, 20,00.

Halvaarsbidrag: Husejer Fr. Larsen 5,00. Dr. med. C. N. Maaløe 25,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. Marie Meyer (6 + 4) 10,00.

Særlige Gaver: Til Anna Kirken: Frk. Anna Rothe 10,00. Til Luther Kirken: L. H. Larsen, Pederstrup, 50,00. Gdr. Fr. Hansen, Klovsbølle, 25,00. Til Hans Tavsens Kirke 50,00.

Menighedshøjskolen.

Alle Oplysninger angaaende Menighedshøjskolen gives paa Kontoret, Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788. Aabent fra Kl. 10—2.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—2. Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: Chr. Seidelin: Et Tilbageblik. — Oversigt over 1916. — Menighedshøjskolen i Februar—Marts 1917. — Anna-Kirken. — Et nyt Kirkearbejde ved Frederiksholm. — Ny Kirkegrund i Brønshøj. — Bidragslister.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 9.

Marts.

1917.

JUBILÆUMSGAVE
TIL
DET KØBENHAVNSKE KIRKEFOND
OG
DE SAMVIRKENDE MENIGHEDSPLEJER
I ANLEDNING AF
REFORMATIONENS FIREHUNDREDAARSFEST

REFORMATIONENS FIREHUNDREDAARS JUBILÆUM falder paa et Tidspunkt af Verdenshistorien, da Krig og Sorg og Lidelse hjemsøger Menneskeslægten som aldrig før. Guds naaderige Haand har hidtil skærmet vort Fædreland, men Dyrtid og vanskelige aandelige Kaar deler vi med andre Folkeslag. Kirkens Arbejde for at hjælpe Mennesker aandeligt og timeligt tiltrænges mere end nogen Sinde, især her i København.

Men ligesom Martin Luther og hans Fæller i sin Tid fik Naadens Kraft til at forny Aandslivet ved at bringe Evangeliet ud om Frelse for Mennesker gennem Troen alene og ved at give Stødet til en helt ny kirkelig Arbejdsmaade med Præst og Lægmand og Mand og Kvinde ved hinandens Side, saaledes kan Kirkens Herre atter i vore Dage velsigne dem, der i hellig Lydighed mod hans Ord bringer Evangeliet om Syndernes Forladelse for Jesu Kristi Skyld ud blandt de Mennesker, der ikke kender Frelsens Vej, og saaledes kan Kirkens Herre paany velsigne det Arbejde, som Præst og Lægmand og Mand og Kvinde i Forening gør, for i Jesu Kristi Fodspor at komme de Nødlidende til Hjælp paa den Maade, som der er Trang til, ved at pleje de Syge, opsøge de Ensomme og Forladte, tage sig af Børnene og tilse de Gamle.

Den værdigste og bedste Maade at fejre Reformationsmindet paa synes os da den at føre det Arbejde videre, som Reformatorerne grundlagde, og som vore evangeliske Fædre tog op efter dem.

I Hovedstaden med dens store aandelige og timelige Nød søger Det Københavnske Kirkefond og De Samvirkende Menighedsplejer i nøje Vekselvirken med hinanden at yde deres Bidrag hertil, og vi beder derfor i Fællesskab Kirkefolket i Danmark om at støtte vort Arbejde ved at sende os en *Jubilæumsgave* til vort fælles Kontor i Badstuestræde 17, 1., København K., hvilken da vil blive delt lige mellem de nævnte to Virksomheder.

For Det Københavnske Kirkefond:

<i>Johs. Andersen,</i> Muremester, Sdr. Fasanvej 14, F.	<i>C. Bangert,</i> Kontorchef, Gersonsv. 55, Hellerup.	<i>Fritz Bock,</i> Fabrikant, Sorted. Doss. 95 B., Ø.
<i>Carl Borgen,</i> Direktør, Steen Blichersv. 23, F.	<i>N. Juhl,</i> Sognepræst, Upsalagade 7, Ø.	<i>Laur. Knudsen,</i> Fabrikant, G. Kongevej 3 B. B.
<i>P. D. Koch,</i> Dr. med., Upsalagade 18, Ø.	<i>H. O. Lange,</i> Overbibliotekar, Jahnsensvej 11, Gent.	<i>H. Ostenfeld,</i> Biskop, Nørregade 11, K.
<i>E. Sivertsen,</i> Kontorchef, Sorted. Doss. 25, N.	<i>Harald Westergaard,</i> Professor ved Kbh. Universitet. Scherfigsvej 3, Str.	<i>E. With,</i> Sognepræst, Strandboulevrd. 105, Ø.

I De Samvirkende Menighedsplejers Fællesudvalg:

<i>S. Barner,</i> Kammerherre, Frdbrg. Allé 13 A, V.	<i>N. Dalhoff,</i> Præst, Fiolstræde 28, K.	<i>A. Fibiger,</i> Sognepræst, Forhaabnh. Allé 33, V.
<i>J. V. Møldrup,</i> Højesteretssagfører, Alhambravej 3, V.	<i>C. Nannestad,</i> Veksellerer, Højbroplads 15, K.	<i>A. Schousboe,</i> Bispinde, Nansensgade 5, K.
<i>Jensigne Stausholm,</i> Diakonisse, Larslejstræde 6, K.		

REFORMATIONEN.

Til Efteraaret er der gaaet 400 Aar, siden Morten Luther opslug sine Theser paa Slotskirkens Dør i Wittenberg. Han nedlagde derved en kraftig Protest mod en overfladisk Ud-vorteshed, som truede med at brede sig paa de helligste Steder, nemlig i et Menneskes personlige Forhold til Gud. Han foretog dette Skridt uden paa Forhaand at udregne, hvilke Følger det vilde have, han var tvunget i sin Samvittighed til at gøre det, saa maatte Gud sørge for, hvad der kom ud af det. Det blev Indledningen til den store Kirkebevægelse, vi kalder Reformationen, og som ogsaa den danske Kirke staar i den dybeste Taknemlighedsgæld til.

Tiden er ikke til at holde større Jubilæumsfestligheder, men med sit Tryk og sin tyngende Alvor maner den os til i Troskab at udføre og passe den Gerning, som er betroet det enkelte Kirkesamfund og det enkelte Menneske indenfor dette. Nu er der to af de kirkelige Virksomheder, som særlig har deres Arbejdsfelt indenfor vor store Hovedstads Omraade, som har udstedt Opraab om, at Menigheden vilde skænke dem en Gave til yderligere at fremme den Gerning, som er henlagt til dem, nemlig Københavns Kirkefond og De Samvirkende Menighedsplejer. Disse to Virksomheder har mange Berøringspunkter, og naar vi takker Gud for den Fremgang, det kirkelige Liv i København har faaet i den sidste Snes Aar, saa gaar Tankerne ligesom af sig selv henimod disse to Arbejder, uden at jeg derved vil hævde, at de har været de eneste, som har taget Del i det aandelige Fremstød. Men under Arbejdet har der meldt sig efterhaanden mange Enkeltopgaver, som man trænger til Midler for at løse. For Kirkefondet, som jeg paa særlig Maade er knyttet til, gælder det navnlig om at faa rejst den paabegyndte Lutherkirke, at faa Hans Tavsens Kirke, der foreløbig maa nøjes med et Menighedshus, fuldført, og at faa Blaagaardskirken, som er meget lille, afløst af et større Kirkehus. Vi har ment, at der var mange Kristne i Danmark, som i Bevidstheden om, hvad de skylder Morten Luther og hans Gerning, gerne vilde fejre 400 Aaret for denne Gernings Begyndelse ved at fremhjelpe disse Kirkebestræbelser, og jeg anbefaler varmt denne Henvendelse til den danske Menighed.

Nørregade 11, den 1ste Marts 1917.

H. Ostenfeld, Biskop.

Overretssagfører H. F. Helweg-Larsen.

Efter lang Tids Skrøbelighed er Overretssagfører H. F. Helweg-Larsen gaaet bort. I ham har Københavns Kirkesag mistet en trofast Ven. Det var forunderligt at se den uskrømtede Glæde, hvormed han ofrede Tid og Kræfter for at hjælpe Kirkefondets Forretningsudvalg med alle de talrige praktiske Anliggender, som hører med til dets Arbejde. Og

man behøvede ikke at kende ret meget til ham for at forstaa, hvorfra Drivkraften kom til alt dette. Det var, fordi Kristi Kærlighed tvang ham. Naar man talte med ham, da gik der ofte kun nogle Øjeblikke, saa var han dybt inde i en Samtale om Guds Riges Anliggender, og saa mærkede man snart, at han ikke alene var den praktiske, dygtige Jurist med den store Erfaring paa det Omraade, hvor han nu havde faaet sin Virkeplads, men ogsaa, at han var en erfaren Kristen, der vidste, hvor han havde sit aandelige Hjem.

Han er nu gaaet til dette Hjem; men vi, som er blevet tilbage, vil ære hans Minde og sige Gud Tak for, hvad han var for os.

Harald Westergaard.

Fabrikant Lauritz Knudsen.

Paa Vejen fra den Kirke, han elskede og havde viet saa stor Kraft, blev Lauritz Knudsen dødssyg og udaandede faa Øjeblikke efter. Den enestaaende Dygtighed, han sad inde med som Fagmand, er kendt i vide Kredse; alle maatte beundre det vide Syn og den Energi, hvormed han forstod at følge med eller rettere være Foregangsmand i en ung Industri, hvor nye Opfindelser hører til Dagens Orden. Han hav-

de Lykken med sig i alt, hvad han rørte ved, og derfor var han ogsaa en skattet Raadgiver i alle praktiske Anliggender indenfor Menighedens Arbejde. Hans aabne Haand og varme Hjerte kom i høj Grad dette Arbejde til Gode. Han havde en vaagen Sans for alt, hvad der havde Aandens Stempel, og havde fundet fuld Tryghed og Glæde i Troen paa sin Frelser.

Maria Kirkesal, Elias Kirken, Gethsemane Kirken, Forarbejderne til Kirken i Skjalm Hvides Gade er uløselig knyttede til Lauritz Knudsens Navn. I Kirkefondets Forretningsudvalg var han en stor Kraft, skønt hans Svagelighed og det store Arbejde, der hvilede paa ham fra anden Side, ofte hindrede ham i at deltage i denne Gerning saa meget, som han selv og hans Medarbejdere ønskede det.

Harald Westergaard.

Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer den 29. Januar 1917.

Foredrag af Professor Westergaard paa Grundlag af
»Beretning fra Udvalget om Forholdet mellem Kirke og Stat«.

Referat.

For mange Aar siden var jeg med til at udarbejde et Program: »De 7 Punkter.« De blev udarbejdede under megen Bøn og Overvejelse, og de indeholder gode Sandheder. Punkt 7 angaar det Spørgsmaal, som vi skal tale om i Aften: Kirkens Selvstændighed. Dette Punkt lyder saaledes:

»Under den her skildrede Udvikling vil Kirken modnes til at leve sit eget Liv i den Selvstændighed, der tilkommer Guds Menighed, hvad der vil være af lige stor Betydning, hvad enten Forbindelsen med Staten vedvarer eller ej. Denne Selvstændighed vil fremme Medlemmernes Offervillighed til at fyldestgøre Kirkelivets Krav. De Midler, der hertil er nødvendige, er Kirkestyrelsen iøvrigt forpligtet og berettiget til at skaffe tilveje ved en Ligning paa Folkekirkens Medlemmer. Men en saadan Ligning bør ikke, hverken direkte eller indirekte, falde Statsborgere, som ikke er Medlemmer af Folkekirken, til Byrde.«

Det sidste Punktum er opnaaet ved Grundlovens Revision; men ellers staar vi nu foran Punkt 7. »Livet i Selvstændighed«, som der tales om, har vi kunnet leve her i København, og det er maaske Grunden til, at ikke ret mange kan se Problemets Rækkevidde i vore Dage. Kirkefondet har svinget mellem to Yderpunkter i Forholdet til Staten. Undertiden har vi været Ministeriets kære Barn, der fik sine Ønsker opfyldte; til andre Tider betragtedes vi som en besværlig og paatrængende Institution. Der har været enkelte Rivninger, f. Eks. ved Præstebesættelsen ved Fredens Kirke, hvor Ministeriet trumfede sin Vilje igennem; men i det hele er det gaaet ganske godt. Der har været forskellige Arter af Kirkestyrelser. Først den faderlige Absolutisme, der velvilligt opfyldte vore Ønsker, undertiden til Forbavselse for den selv. Saa kom Systemskiftet, hvorved Venstre fik Magten. Det var gennemgaaende kirkelige Mænd, der kom til Styret, om end med visse Fordomme; de havde en Tilbøjelighed til at betragte meget af Kirkefondets Arbejde som Københavneri, f. Eks. Store Bededagskollekten, som de saa paa som en Slags Skat. Men vi byggede jo da Kirker og arbejdede videre. Saa fik vi Absolutisme i en ny Form, og nu kom Vanskelighederne. Menighedsraadene havde vi faaet i Forvejen, og de indeholder i og for sig en Fare, selv om det ikke straks viste sig; men Konflikten kan ventes, hvad Øjeblik det skal være, paa dette Punkt, og saa er vi værgeløse. Der er nemlig

her en uløselig Knude. Stat og Kirke kan ikke i Længden trives i Forbindelse med hinanden. Vi kan ikke forstaa, at Mennesker uden nogen kirkelig Interesse vil regere over os. Og *de* kan ikke forstaa, at vi ikke kan befinde os vel ved at have Rigsdagen over alle Anliggender. Før eller senere maa Konflikten komme frem; nogle mener, at den allerede er der, andre, at det vil vare lidt endnu; men der er ikke mange, der tror, at det vil vare længe, inden den kommer.

Efter Arboe-Rasmussen Sagen nedsatte Landsforbundet et Udvalg, der skulde behandle Forholdet mellem Stat og Kirke. Det blev sammensat fra forskellige Lejre, saa det saa ud til at være vanskeligt at faa nogen Løsning; men det lykkedes dog at samles i væsentlig Enighed. Resultatet blev to Udkast. Det første giver Udtryk for Minimumsbetingelserne for en fortsat Forbindelse mellem Stat og Kirke. Hovedpunkterne er følgende: Menighedsraad og Præster faar Indflydelse paa Bispevalg. Kirken faar Selvstyre i indre Anliggender, hvorfor der oprettes Stiftsraad og Kirkeraad, og Menigheder, der ønsker en friere Stilling, kan blive statsunderstøttede Frimenigheder. Det andet Forslag gaar ud paa at finde en Ordning for Adskillelse mellem Stat og Kirke, og paa dette Forslag er der ofret mest Arbejde. Adskillelsen tænkes ikke gennemført straks, men efter flere Aars Forløb. De kirkelige Indtægter tænkes samlede i et fælles Fond under Statens Kontrol, og de forskellige Trossamfund skulde saa have deres Del af Renterne i Forhold til deres Størrelse. Nogle mener endog, at alle Trossamfund skulde have Del deri, andre derimod, at kun de evangelisk-lutherske burde være med. Kirkerne skulde tilhøre de evangelisk-lutherske Samfund. Præstegaardene følger Kirkerne, dog saaledes, at Indtægterne af Præstegaardene tilfalder Religionsfondet. Religionsundervisningen er vistnok det vanskeligste Spørgsmaal. Paa Landet venter man, at Kommunerne gennemgaende vil opretholde Religionsundervisningen; i hvert Fald maa der stilles Undervisningstimer til Raadighed for Trossamfundene.

Hvor mange Kirkesamfund vil der danne sig? Jeg mener, at der vil blive temmelig mange, i alle Tilfælde 2 eller 3 Samfund. Man har haabet, at Flertallet skulde samle sig til eet Samfund, der da skulde have Lov at bære Navnet: Den danske evangelisk-lutherske Kirke. Maaske vilde det være godt, maaske ikke; men selv om der dannes sig mange Samfund, vil vel nok, alt som Udviklingen foregaar, en Del smaa Samfund lære at slutte sig sammen.

Hvordan vil nu den nye Ordning virke ved Overgangen til Frikirke? Der er adskillige af Præstestanden, der vil se Ordningen i Møde med Bekymring; men det maa erindres, at der er foreskrevet en temmelig lang Overgangstid: ca. 10 Aar ialt. Alle Folkekirkens Præster skal have Pension og

Ventepenge. De ældre Præster vil derfor i Virkeligheden være stillet som under Folkekirken. For de yngre Præster vil det være forholdsvis let at komme i Anvendelse. Præstestanden som Helhed behøver derfor ikke at ængste sig. Menigheden vil i mange Tilfælde føle Overgangen ret lempelig. Maaske vil samme Præst og samme Kirke gaa med over i Frikirken, maaske bliver der Kamp nogle Steder; men Øjeblikket er, saa vidt jeg kan skønne, saa gunstigt, som det kan blive. Tre af de politiske Partier har sluttet sig til Programmet, kun de Radikale vil ikke være med. Selv Kirkeministeren lader dog til at have nogen Sympati for Adskillelsen. Han har nylig udtalt ved et offentligt Møde, at han vil samle alle, der elsker vor gamle Folkekirke; derved vil man bedst være med til at berede den Dag, da Menigheden kan »frigøres fra Statens Favntag«. Staten betragter han altsaa som en paatrængende Elsker, der paatvinger Kirken sine Kærtegn. Vanskelighederne stammer, tror jeg, nærmest fra Menigheden; den er gennemgaaende meget konservativ, f. Eks. Indre Mission paa Landet. Man synes, at man altid kan høre Ordet af troende Præsters Mund, man forstaar ikke, at man i Virkeligheden gaar paa en Vulkan. Grundtvigianerne har Tillid til Rigsdagen, den er en udmærket Forsvarer, derfor ønsker de ingen Forandring.

Jeg er ikke sangvinsk og mener ikke, det vil være let at faa en Ordning i Stand nu; men hvad vil Betingelserne blive, naar vi engang bliver færdige; det kan let gaa os, som det gik Tarquinius Superbus med Sibyllen, der blev ved at brænde sine Spaadomsbøger, til Kongen endelig gav efter. For Tiden er Stemningen paafaldende forsonlig. Senere vil man maaske ønske at faa Raadighed over de 5 Millioner, der gaar til Præsteindtægter og ligeledes over Præstegaardene og Kirkerne; Kirkefondets Kirker er vistnok de eneste, som Staten ikke kan røre ved. Maaske vilde det ikke være til Skade for Menigheden, at den saaledes kommer til at ofre noget, jeg skal blot minde om den skotske Frikirke. Men paa den anden Side, hvorfor skulde vi ikke tage imod de lempelige Kaar, der tilbydes os nu; det er jo ikke alene Pengene, det gælder, der er ogsaa andre Værdier, det kommer an paa. Vi vilde dog gerne bevare vor Langfredag, det vil vi ikke kunne være sikre paa ved en voldelig Adskillelse.

Jeg tror, Fristen er kort; thi alle Bevægelser foregaar meget hurtigt i vore Dage. Menigheden staar ved en Skillevej nu; hvis den ikke vil ophæve Forbindelsen med Staten, maa den i hvert Fald forberede sig ved at lære at leve sit Liv i Uafhængighed i Ly af de Frihedslove, der er. De fire Minimumspunkter vil de nuværende Magthavere sikkert ikke indrømme os. Menigheden maa tage fat paa praktisk Arbejde, hvis den ikke vil ind paa Adskillelsen nu. En Fordeling af

Kirker, der passede paa Valdemarernes Tid, passer ikke paa vor Tid: Tænk blot paa den uhyre Befolkningsforskydning ved Stationsbyerne. Lad mig minde om, hvad der skete for ved Aar siden; der var bleven nedsat en Kirkekommission, som skulde tage hele Spørgsmaalet om Hovedstadens Forsyning med Kirker op til Forhandling. Men imidlertid tog vi fat paa det praktiske Arbejde og byggede Kirker. Kommissionens Forhandlinger kom der intet ud af; men dette praktiske Arbejde fik vi Glæde af. Menigheden maa nu tage fat paa lignende Maade hele Landet over, hvis den vil benytte den kostbare Tid.

Efter Indledningsforedraget fulgte en lang og indholdsrig Diskussion, hvori adskillige af Kirkefondets Præster tog Del. Stemningen var delt; fra flere Præsters Side hævdedes det med Vægt, at selv om Forholdene ikke var gode, burde man ikke ønske Adskillelsen nu, medens andre Talere, saaledes Stiftsprovst Ussing og H. O. Lange, sluttede sig til Indlederen.

Fra Kirkefondets Udlaansbibliothek.

Charles Stelzle: *Christianity's Storm Centre*, a study of the modern City (New-York 1907. 240 S.) og samme: *The call of the New Day to the Old Church* (New-York 1915. 48 S.).

Den kristelig-social Bevægelse rører sig i Øjeblikket uden Tvivl kraftigst i Amerika; Navne paa kristelig-social Forfattere som Herron, Peabody og Rauschenbusch er velkendte ogsaa blandt os. Til denne Kreds hører ogsaa *Charles Stelzle*. Han er født 1869 og har haft en ganske ejendommelig Løbebane. Indtil sit 23de Aar var S. Maskinarbejder paa en stor Fabrik, som beskæftigede ca. 2000 Mænd. Han opdagede imidlertid snart, at alle disse Mænd saa godt som intet havde med Kirke og Kristendom at gøre, og han besluttede da at indvie sit Liv til at vinde de organiserede Arbejdere for Guds Rige. Med det Maal for Øje gav han sig til at studere Teologi; mærkeligt nok søgte denne unge socialt interesserede Kristen til Dwight L. Moodys Bibelskole, vel sagtens en af de i kristelig Henseende mest individualistiske Højskoler i Verden. Efter at have fuldendt sine Studier blev Stelzle Præst forskellige Steder, indtil han for en Del Aar siden blev Leder af den amerikansk-presbyterianske Kirkes sociale Departement. Stelzle spiller aabenbart en betydelig Rolle ogsaa i Arbejderkredse, hans ugentlige Artikkel om sociale Forhold kristeligt belyst aftrykkes i ca. 300 forskellige Arbejderblade. Han har ogsaa skrevet adskillige Bøger om disse Emner, hvoraf de to ovenfor nævnte er nogle af de bedst kendte.

Den mindste af dem: Den ny Dags Kald til den gamle Kirke indeholder iøvrigt selve den Hovedtanke, hvis praktiske Virkeliggørelse den større Bog viser. Og hvad er da den ny Dags Kald? Ganske kort dette: *at organisere Samfundet i Overensstemmelse med Guds Villie*. Kirkens Opgave Ansigt til Ansigt med den nye Dag er at prædike »den større Retfærdighed« som Supplement til den Prædiken, der endnu alene lyder de fleste Steder, og som kun har den enkeltes Frelse som Maal.

Kirkens Arbejde paa det sociale Omraade har hidtil kun været Ambulancetjeneste; man har gydt Olie og Vin i Saa-rene paa de halvdøde paa Vejen fra Jerusalem til Jeriko i Stedet for at gaa ud og befri Vejen for Røvere. Hvordan Udsigterne er for denne Kirkens nye Mission, udvikler Stelzle i Bogen: *Kristendommens Storm Centrum*, en forøvrigt noget uforstaaelig Titel. I *Byen* er det, Slaget skal staa; her møder vi de store Problemer og ikke mindst det sociale; det er her, Tankerne om Samfundets Rekonstruktion udtænkes og sættes i Værk og især gennem een Klasse Mennesker: *Arbejderne*. At vinde disse, d. v. s. Fagforeningernes Mænd er et stort Stykke af Kirkens Opgave. Kirken maa være sig bevidst, at den her har mange Konkurrenter at kæmpe imod: visse etiske Bevægelser f. Eks., og ikke mindst er selve Arbejderbevægelsen i mange Tilfælde bleven Arbejdernes Religion. Disse Bevægelser udløser paa en Maade, som Kirken ikke har magtet det, Menneskers Trang til at blive gode og deres Evne til at gøre godt.

Dog er Udsigterne for Kirken ikke saa daarlige. Vi maa her huske paa, at Stelzle taler om amerikanske Forhold. At Arbejdsverdenen der stiller sig anderledes end f. Eks. herhjemme, kan ses af følgende Paastand, som S. fremkommer med. Den amerikanske Arbejder ærer Jesus Kristus; han er af Naturen religiøs, han anerkender, at det sociale Problem inderst inde er et religiøst Problem, og han er nu mere lydhør end nogen Sinde før overfor Kirkens Kald.

Men skal Udsigterne vedblive at være lyse, da maa Kirken først og fremmest være oprigtig, naar den kæmper for Arbejdernes Sag, d. v. s. den maa kæmpe for Arbejdernes egen Skyld, ikke for at vinde dem for Kirken. Dernæst maa den være mere demokratisk; dette sigter maaske til, at det ofte i amerikanske Menigheder er nogle faa Pengemænd, der regerer; endelig maa den have et tydeligt socialt Budskab og være i højere Grad, end Tilfældet er, besjælet af den professionelle Aand.

Jo mere maskulin Kirken bliver i sin Forkyndelse og Handlemaade, desto større Udsigt vil den have til at vinde Mændene.

Foruden denne Hovedtanke indeholder Bogen en Række

interessante Kapitler, der skildrer Fagforeningerne og deres Betydning, Slumkvarteret, Børneliv i Storstæderne, den institutionelle Kirke og angribende Evangelisationsbestræbelser.

Overordentlig interessant er Kapitlet om: Sociale Centrere, hvori det blandt andet paavises, hvilken uhyre social Betydning det amerikanske Værtshus: the saloon har; den institutionelle Kirke er ogsaa et ejendommeligt engelsk-amerikansk Fænomen, som det nok kan lønne sig at stifte Bekendtskab med. Kun er jeg bange for, at de fleste danske Læsere vil sige: »Kapitlet om aggressive Evangelisationsbestræbelser er det bedste; thi det er det og det alene, vi trænger til.« I saa Fald har Læseren forgæves gjort Bekendtskab med Stelzles Bøger; thi det er ikke særlig de gamle Evangelisationsmaader, han vil fortælle os om.

Richard Thomsen.

Menighedshøjskolen.

Det tegnede til, at Menighedshøjskolen ogsaa i Foraarssemestret skulde vinde megen Tilslutning og Interesse, da Nordsø Blokaden pludselig forandrede alle Planer.

Brændselsspørgsmaalet blev en Sag, som maatte tages under den alvorligste Overvejelse. Overalt, hvor der kunde spares, maatte det gøres. Kirkefondet fik Meddelelse fra dets Kulleverandør om, at kun, naar der i Kirkernes Forbrug viistes den yderste Sparsommelighed, haabede man at kunne skaffe Kul til Opvarmningen om Søndagen. Efter Kirkefondets indtrængende Henstilling blev der overalt ved Kirkerne truffet Foranstaltninger for at spare: Kirkerne opvarmes kun om Søndagen, de større Menighedshuse lukker, Møder aflyses helt eller holdes i private Hjem, andre Steder har forskellige Sogne slaaet sig sammen om fælles Møder.

Under disse ekstraordinære og alvorlige Forhold ansaa vi det for rigtigst at *opsætte* Menighedshøjskolens *Kursus* og *Foredrag*. Pastor Seidelins Kursus havde vi allerede været nødt til at aflyse paa Grund af dennes Sygdom, tilbage var Pastor Hans Kochs Kursus og de tre Foredrag, der skulde holdes i Helligaandshuset i Marts. I K. F. U. M., hvor Pastor Kochs Kursus skulde være, holdes der Møder i delvis *kolde* Sale, Helligaandshuset er helt *lukket*.

Vi besluttede da at *udsætte* baade *Kursus* og *Foredragene*, til Forholdene havde forandret sig, eller en mere fremrykket Aarstid muliggjorde Møder i mindre eller slet ikke opvarmede Lokaler.

Saasnaart Bestemmelser bliver truffet, vil der blive sendt Deltagerne Oplysning derom, ligesom der for dem, der endnu ikke har tegnet sig, vil tilgaa Meddelelser gennem Dagbladene.

Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat.

Vi har haft den Glæde at modtage Meddelelse om, at Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat (Kaffe- og Thehandelen Købmagergade 55) for Aaret 1916 har givet det store Udbytte af 63,538 Kr. 20 Øre.

Ligesom der af Overskuddet i 1915 blev staaende 10,000 Kr. i Forretningen som Kirkefondets Ejendom, vil der af Udbyttet i 1916 blive 35,000 Kr. staaende, medens de 28,538 Kr. 20 Øre bliver udbetalt Kirkefondet.

Siden vi første Gang i 1904 modtog Udbyttet fra dette Legat, har vi nu ialt faaet 236,114 Kr. 60 Øre. Pengene maa som bekendt kun anvendes til Lønforbedring for de Præster ved Kirkefondets Kirker, der har under 5000 Kr. i aarlig Indtægt. I 1916 har 22 Præster nydt godt af Legatet.

Gaver til Reformationens Jubilæumsfond. Januar—Februar 1917.

C—o.	Kr. 1000
Dr. theol. Alfred Th. Jørgensen og Hustru	- 30
Kontreadmiral V. F. Koefoed	- 300
I. & L.	- 20
E. H.	- 10
Frk. M. Delbanco	- 5
Professorinde Christensen, Sagasvej	- 5
E. S.	- 25
Ved »Berlingske Tidende«	- 5
L. A.	- 5
L. & M.	- 15
Uden Mærke	- 500

Ialt Kr. 1920

Fritz Bock.

Menighedshøjskolen.

Alle Oplysninger angaaende Menighedshøjskolen gives paa Kontoret, Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788. Aabent fra Kl. 10—2.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD. Jubilæumsgave til Det københavnske Kirkefond og De samvirkende Menighedsplejer i Anledning af Reformationens Firehundredaarsfest. — *H. Ostenfeld*: Reformationen. — *H. Westergaard*: Overrets-sagfører H. F. Helweg-Larsen. — *H. Westergaard*: Fabrikant Lauritz Knudsen. — Møde med Kirkefondets Præster og deres Hustruer. — *Rich. Thomsen*: Fra Kirkefondets Udlaansbibliothek. — Menighedshøjskolen. — Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat. — Bidragsliste. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Duplex-Trykkeriet. København.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 10.

April.

1917.

Er der vundet noget ved Kirkesagen.

I ydre Henseende er der selvfølgelig vundet uhyre meget. De mange nye Kirker, Byen har faaet i de sidste Aartier, er et Vidnesbyrd derom, og disse Kirker har noget at fortælle. De taler om Velsignelse fra det høje, fra ham, der er rig nok til alle, som kalder paa ham. Mangfoldige Mennesker vil tænke tilbage med Glæde og Tak paa de Festdage, da Kirkehusene blev indviet til Menighedens Brug. Men Spørgsmaalet er dette: blev disse Kirkebygninger saa til den Velsignelse i Aandens Verden, som de mange glade Mennesker paa Indvielsesdagene forestillede sig det?

Ja, vi kan med god Samvittighed sige, at der er naaet overordentlig meget, i Arbejdet for Guds Rige i vor *Hovedstad*, i *hele Landet*, ja endogsaa — hvor underligt det kan lyde — langt *udenfor Landets Grænser*.

Der er for det *første* vundet dette, at *Kirkens Ære* er reddet. For en Menneskealder siden stod Kirken i den almindelige Bevidsthed her i København ofte som en afmægtig Fortidslevning, uden Livskraft, uden noget Forhold til de Folkemasser, den var sat til at virke iblandt. Saaledes ser man ikke længer paa den. Man véd, at der er Kraft og Initiativ i Kirken, og at den kan magte de Opgaver, som Befolkningens uhyre Vækst har stillet, og som Stat og Kommune regnede for sig uvedkommende; man forstaar, at den er i Stand til at bringe de ydre Rammer i Orden, alt som Befolkningen tager til.

For det *andet*: Kirken er bleven en *Magt* i Samfundet gennem *Kærlighedsarbejdet* i den store By. Det hed sig, naar der blev samlet Penge ind til at bygge Kirker for, at vi gav de fattige Stene for Brød. Men det er en ren Misforstaaelse. Et Blik paa Aarsberetningerne fra de mange Menighedssamfund vil vise, hvorledes Pengene forrenter sig gennem de store Beløb, der direkte kommer de fattige tilgode ved Menighedsplejen. *De Samvirkende Menighedsplejer* udfører et mægtigt Arbejde; den er bleven en Institution, man regner med i det *social*e Arbejde.

For det *trede*: Menighedssamfundet er et *aandeligt Fristed*. Der kan anfægtede og bekymrede Sjæle finde Støtte, dér kan troende Mennesker samles til fælles Opbyggelse og til fælles Glæde over Frelsen ved Jesus Kristus. Og ikke alene er det et aandeligt Fristed; det er tillige en *Fæstning*, hvor Kræfterne samles og skoles ikke blot til Forsvar, men til Angreb ude i den store Befolkning. Smaat bevendt kan det være med Ansvarsfølelsen og med Evnerne, lidet har endnu mange Mennesker forstaaet deres aandelige Værnepligt, forstaaet Glæden ved at kunne vokse op til Arbejdet for Guds Rige; men i hvert Fald betegner Menighedssamfundet en uhyre Styrkelse, en gavnlig Arbejds Deling, hvor enhver kan faa sin Plads efter sine Evner og sin Dygtighed.

For det *fjerde*. Der er vundet dette, at *Befolkningen* ser med langt større *Tillid* til Kirken og dens Mænd, end den har gjort før. Atter og atter fremkommer der Udtalelser fra Præster, som arbejder herinde, og som med afgørende Bestemthed hævder det betydningsfulde Omslag, som er foregaaet i saa Henseende. Et saadant Omslag betyder ikke, at der er foregaaet et virkeligt aandeligt Gennembrud, men det har gjort Haabet om en Genfødselse af Livet i Hovedstaden langt mere levende, og givet fornyet Kraft til Bønnen om, at det store og vidunderlige maa komme, som er Kirkesagens egentlige Maal.

Hvad her er udviklet, er altsammen noget, der er kommen *Hovedstaden* til Gode. Men naar vi er kommen dertil, da skylder vi ikke mindst en inderlig Tak til Menigheden *trindt om i hele Landet* for den Trofasthed og Kærlighed, hvormed den Aar efter Aar har staaet os bi. Denne Kærlighed kan vi aldrig være taknemlige nok for. Vi har altid haabet, at der til Gengæld skulde gaa en Strøm af Velsignelse fra Hovedstaden *ud over Landet*. Og vi tror, at dette er ved at blive en Virkelighed. Ikke alene derved, at man ude fra Landet med større Tryghed end før kan se unge Mænd og Kvinder drage ind til den store By for at søge Erhverv eller Uddannelse. Men selve den *Menighedsbevidsthed*, som er vokset frem herinde paa en Maade, som ingen vilde have drømt om for 30 Aar siden, vil brede sig ud over Landet som et Afdrag paa den dybe Gæld, vi staar i til de troende i By og Land.

Og hvad der er sket i København, har givet Genlyd i *andre Storbyer*; i Gøteborg og Stockholm, i Kristiania og Bergen, ja endogsaa i Berlin har vort Arbejde været til Opmuntring og givet Stødet til tilsvarende Bevægelser, der staar i aandelig Forstaaelse af vort Arbejde. Er ikke dette alene noget, der er værd at tænke paa med Tak, ikke mindst i en Tidsalder som vor.

Harald Westergaard.

Et Blik fremad.

Kirkesagen staar aldrig stille; ved alle de mange smaa Kirker herinde gaar det daglige Arbejde sin stadige, faste Gang, og nye tages jævnligt op; baade det gamle og det nye har kun et eneste Maal: Sjælenes Frelse.

Men ogsaa indenfor Kirkesagen i Ordets snævrere Betydning gælder det: den staar ikke stille; vi maa her ikke blot tænke paa de færdigblevne Resultater, men ogsaa alt det meget forberedende Arbejde, som gaar forud.

Et Blik over København vil maaske vise noget heraf: Ude i Byens yderste Vestkant i *Vigerslev* ligger 2 Kirkegrunde købte og venter paa, at Byen skal naa derud, hvilket formentlig vil ske i Løbet af 5 Aar. I *Valby* Sogn har vi i *Frederiksholms-Kværtet* en Kirkegrund liggende; her ventes et præsteligt Arbejde paabegyndt endnu i Aar. I *Krist* Sogn ved Enghavevej er et stort Byggeri paatænkt, som vel kan skaffe Plads til 4—5000 Mennesker; Sognet har f. T. over 15,000 Indbyggere. Saa kommer vi til Partiet omkring *Sdr. Boulevard*, hvor et nyt Sogn, udskilt fra det 24,462 Mennesker store *St. Matthæus Sogn*, med det snarest kan ventes oprettet. Mod Syd paa *Amager* har vi 3 Grunde liggende; de vil i Løbet af et Par Aar kunne tages i Brug, da Byen herude vokser og maa fremdeles paa Grund af Beliggenheden vokse stærkt. Hvis det fastholdes, at den nye Grundtvigs Kirke skal ligge paa Christianshavns Vold, vil der paa Islands Brygge være tilstrækkeligt mange Mennesker til et nyt Sogn til den Tid, da den er færdigbygget, og Kirkefondets Kirke herude, Hans Tausens Kirke, ligger saa langt inde paa Islands Brygge, at dens Beliggenhed absolut ikke kan være generende for et saaledes paatænkt nyt Sogn.

Paa *Østerbro* ventes *Lutherkirken* ført færdig til Reformationsfesten i Aar. Sognet her er for stort; der kunde dannes et nyt Sogn af dette og af *David's Sogn*; men *David's* Kirkens Præster ønsker, at en ny Sogndeling udelukkende skal komme deres eget Sogn til Gode; det er paa 14,763 Mennesker nu, men har Plads til mindst 20,000. Vi venter snart at faa købt en Grund herude. *Sions Sogn* paa 16,000 Mennesker, men med Plads til mange flere, kunde nok snart taale en Deling, og i *Aldersro Sogn*, nu paa ca. 7000, bygges der i stor Udstrækning.

Paa *Nørrebro* gaar der i *Bethlehemsdistriktet* et dybt Suk gennem den lille Kirkes Venner efter at faa den nye Kirke og blive selvstændigt Sogn. Ogsaa i *Blaagaards Sogn* længes man stærkt efter den nye Stenkirke; her har *Kokolitkirken* nu været i Brug siden 1905. I *Annas Sogn* gaar det godt med Indsamlingen til den store Kirke; *Simeons Sogn* vil vist

nu til at vokse stærkt, og i *Brønshøj* er der Trang til en forøget præstelig Betjening.

Af Nabo-Kommunerne nævner vi særlig *Gentofte Kommune*, som meget snart faar en ny Kirke i *Hellerup*, formodentlig med efterfølgende Sogneudskillelse, og *Gentofte Sogn*, der endnu kun har én Præst til at betjene sine godt 8000 Mennesker.

Lidt om Lov om Kirkens Bestyrelser m. m.

Af *Henry Ussing*.

Denne Lov, hvortil et færdigt Udkast forelaa fra »det kirkelige Udvalg«, har længe maattet vente paa Gennemførelse under de vanskelige politiske Vejrforhold. Endelig blev den dog vedtaget 1ste Oktbr. 1915, og nu er den traadt i Kraft efter de nye Menighedsraadsvalg.

Man mærker paa den, at den er udgaaet fra en Forsamling, der har haft Forstaaelse af det frie kirkelige Arbejdes Værdi. Derfor er der i det væsentlige taget skyldigt Hensyn til Kirkefondet.

Kirkefondets Ejendomsret er anerkendt som Forudsætning. Derfor er dets Kirker undtaget fra Lovens almindelige Regler for »Kirker, der ejer sig selv«. I en særlig Paragraf (19) foreskrives da, at »ved Kirker, der er overladt Folkekirken til Brug, saaledes at Vedligeholdelse og Drift paahviler Ejeren« — og det vil jo sige vore Kirker — »suppleres *Overtilsynet* (der ellers i København udgøres af Biskop og Overpræsident) med et af Ejeren (d. v. s. Kirkefondet) valgt Medlem*), og *Bestyrelsen* bestaar af 3 af Menighedsraadet af dets Midte efter Forholdstal valgte Medlemmer og 2 Medlemmer valgte af Ejeren.« Medens altsaa de selvejende Kirkers Bestyrelse helt er overgivet det lovbefalede Menighedsraad, suppleret med et af Kommunalbestyrelsens Medlemmer**), har kun tre af Menighedsraadet Sæde i vore Kirkers Bestyrelse — og det valgt efter Forholdstal — og sam-

*) Hertil er f. T. valgt Forretningsudvalgets Formand, Professor Westergaard.

**) En mærkelig Bestemmelse just i vore Dage, der skurrer grimt til Lovens øvrige kirkelige Karakter! — og i København en Bestemmelse, der har voldt Borgerrepræsentationen en Del Besvær blot for at skaffe de nødvendige Medlemmer til Hovedstadens mange Kirker!

men med dem sidder to Medlemmer, som Kirkefondet selv vælger.

Paragrafen (19) slutter med, at det iøvrigt bestemmes ved *kgl. Anordning*, i hvilket Omfang Lovens andre Regler skal komme til Anvendelse paa disse Kirker. Denne Anordning er dog endnu ikke givet, men ventes snart og tør efter Kirkeministeriets Velvillie overfor Kirkefondet antages at blive overensstemmende med vor Tarv.

Af Lovens øvrige Bestemmelser er der Grund til at fremhæve enkelte, der i alt Fald for en stor Del kan siges at være Frugten af Kirkesags-Bevægelsen.

Nemlig § 7: *Udlejning af Kirkers Stolestader maa fremtidig ikke finde Sted*. Ved disse faa Ord afskaffes med eet Slag en gammel Kirkeskik, som vel engang har haft nogen Ret, men som forlængst var antikveret, og som baade voldte stadig Uro ved Gudstjenesten og var en Kilde til fortsat Uvilje og Forargelse i store Dele af Befolkningen. Vi glæder os over, at det Princip om de frie og aabne Kirkestole, som Kirkefondet fra den første Begyndelse har gennemført i sine Kirker, nu endelig er naaet til Sejr overalt i den danske Kirke.

Og i § 6, der giver Regler for en Vedtægt angaaende Betaling for Kirkers Brug og visse Ydelser (Orgel og Kor) ved særskilte Handlinger, er der dels udtalt, at »ved *Daabshandlinger*, der udføres i umiddelbar Forbindelse med den almindelige Gudstjeneste, maa der ikke kræves Betaling for Orgel-spil«. Dette er vel i Princippet ikke noget nyt — det kan sikkert udredes alt af Kirkens ældre Lov og Praksis — men gør dog lykkeligt Ende paa den Uskik, der endnu ikke var helt til Ende, at sjøffe den »ordinære« Daab (som jo hovedsagelig bliver Smaafolks Daab) i Kirken — den, som netop bør fremhæves som den rette kirkelige Daab og derfor fejres med al sømmelig Højtidelighed.

Og endnu tilføjes det, at »for saa vidt Kirkens Midler tillader det, kan der i Vedtægten træffes Bestemmelse om, i hvilket Omfang fornævnte Ydelser (d. v. s. Orgelspil, Kor og Klokkringning) skal kunne finde Sted *uden Betaling*« (imod Erstatning til Organisterne af Kirkens Kasse). Ogsaa heri er Kirkefondstanker og Praksis kendelig, og man maa haabe, at der ogsaa heraf kan naas et Skridt frem imod, at de smaa føler sig hjemme i Kirkerne, saaledes som vi i Kirkefondet har arbejdet for det fra Begyndelsen af. Kun maa der vaages over, at den givne »Tilladelse« ikke udnyttes i en forkert Aand, der kunde føre tilbage til gamle Uskikke (navnlig Sondringen mellem »Forretninger« til »ordinær« og til særlig Tid!).

Sognepræst Fr. Weltzer.

Atter er en af Kirkesagens trofaste Venner gaaet hjem til Herren. I forrige Nr. bragte vi Meddelelse om Overretssagfører Helweg-Larsens og Fabrikant Laur. Knudsens Død; og nu denne Gang maa vi mindes Kirkesagens hengivne Ven, Pastor Weltzer.

Før han kom til København, var han en Tid Kapellan i

V. og Ø. Hassing, hvorefter han blev Sognepræst for Tvede og Linde. Her virkede han i 9 Aar. I 1907 tiltraadte han Stillingen som resid. Kapellan ved Fredens Kirke under ret vanskelige Forhold og blev 2 Aar efter ved Sognepræst Hallagers Død Sognepræst ved samme Kirke.

Hans Arbejde var præget af hellig Nidkærhed for Sjælens Frelse. Det kom frem i hans Prædikener, naar han talte ved Møder, og naar han ved Husbesøg og Sjaelesorg stod over for den enkelte. Selv frelst ind til et dagligt Sæmliv med Jesus vilde han saa inderlig gerne gøre andre delagtige i den samme Glæde og Rigdom. Denne Nidkærhed for Guds Rige var forbunden med en fin Hensyntagen til den enkelte. Han var elsket i sin Menighed, hvor han sent vil blive glemt af dem, som han fik Lov til at være noget for.

Ogsaa Kirkesagen herinde havde som en Helhed hans

varme Hjertes Kærlighed. Han viste den i Praksis ved i Aarenes Løb at holde en Mængde Møder Landet over for vor Sag. Derved har han ikke blot øget vore Indtægter med Tusinder af Kroner, men han har ogsaa ved sin varme Omtale bragt os mange Venner og megen Forbøn. Selv høstede han stor Glæde af disse Ture; bestandig besøgte han sine gamle Sogne, hvor varm Kærlighed fra gamle Venner bestandig mødte ham paany, og han frydede sig ogsaa, naar det mere materielle Resultat af dette hans Arbejde voksede; en Gang fortalte han mig saaledes, at Ofret paa et enkelt Sted ved hans Møder ned gennem Aarene var vokset fra 7 Kr. til over 100 Kr.

Han døde i en lykkelig Stund: i Manddommens bedste Aar gik han en Aften til sit Hjem fra et Præstemøde, hvor han paa Vejen havde talt med sin præstelige Medtjener ved Kirken om Guds Riges Arbejde i Sognet, og kærligt modtaget af sin Hustru derhjemme sank han om og var gaaet hjem til den Herre, hvis Tjeneste han elskede.

Søndag den 11te Marts bragte hans Menighed ham det sidste Farvel ved hans Begravelse i Fredens Kirke; fra Kirkefondet bragtes Hilsen og Tak ved Formanden, Biskop Ostensfeld.

Hans Hustru og Børn har sikkert mærket, at de for hans Skyld har mange Venner. Gud styrke dem.

Vi skal se ham igen!

Chr. Seidelin.

Fra Kirkefondets Udlaansbibliotek.

J. E. Watts-Ditchfield: *The Church in Action*, Lectures delivered in the Divinity School of The University of Cambridge in 1913 (London 1914, 180 S.). — William Henderson Harrowes: *The Minister and his Work* (London 1909, 270 S.).

Begge disse Bøger har med Rette deres Plads i Kirkefondets Udlaansbibliotek, idet de begge giver en meget praktisk anlagt Pastoraltheologi. En stor Del af Stoffet er selvsagt i høj Grad præget af engelske og skotske Forhold, idet den førstnævnte Forfatter er Biskop i den engelske Statskirke, den anden Præst i den skotske Frikirke. Meget vil saaledes ikke uden videre kunne passe paa vore hjemlige Kaar, men det skulde dog kunne tjene til at kaste nyt Lys over vort Arbejde at gøre os bekendt ogsaa med fremmede Menighedsforhold.

Begge Fremstillingerne, ikke mindst Watt-Ditchfield's,

har, som det kan ventes, stærkt betonet Menighedsarbejdets Betydning. Det er ikke ueffent, naar Harrowes begynder med at sige: »En ganske almindelig Opfattelse af Præstegerningen er den, at en Præst er en Mand, som prædiker. Saaledes tænker ikke blot Børn, men ogsaa en hel Del voksne. Siger man ikke, at Præster kun arbejder een Dag om Ugen, og alt, hvad de da har at gøre, er at holde nogle Prædikener?»

Et andet fælles Træk fra disse 2 Bøger er deres Betoning af Bibellæsningens Betydning. »De fleste Præster læser alt for mange Bøger om Bibelen og alt for lidt af Bibelen selv,« siger Harrowes. Man faar forøvrigt et Indtryk af denne Bog ved at høre nogle af Kapiteloverskrifterne: »Præsten og hans Prædikener«, »Præsten og offentlig Bøn«, »Præsten og de unge«, »Præsten og Penge«, »Præsten og Sygebesøg«, »Præsten og hans Hjem«, »Præsten og hans Bøger«.

Marius Hansen.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.

Afdeling for Gravstedlegater.

Kirkefondets Legat- og Tontineforening har til Formaal gennem Gravstedslegater at sikre Kirken Pengegaver. Mod en Indbetaling en Gang for alle paatager Foreningen sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder saavel i København som andre Steder i Landet.

Legatet kan stiftes allerede i den paagældendes levende Live eller efter hans Død, enten under Opgørelse af Boet eller ved en testamentarisk Bestemmelse. Man bedes, naar man ønsker at oprette et Gravstedslegat, henvende sig paa Kontoret, Badstuestræde 17¹, fra 10—4, hvor alle Oplysninger gives. Man kan da selv fastsætte den Sum, man ønsker at indsætte til Vedligeholdelse af Gravstedet i et fastslaaet Antal Aar, og Foreningen undersøger da, hvilke Forpligtelser den kan paatage sig for den aarlige Rente af denne Sum, eller man kan selv fremsætte, hvad man ønsker foretaget med Hensyn til Vedligeholdelse og Tilsyn, og forespørge, hvilken Kapital Foreningen mener at maatte forlange derfor.

Fra Foreningens Oprettelse i Maj 1900 og til 31te Oktbr. 1916 er der modtaget Gravstedslegater for 26,517 Kr. 79 Øre. Denne Kapital er indsat i Bikuben og administreres uafhængig af Kirkefondet af Bikubens Forvaltningsafdeling.

Regnskab for Aaret 1916.

<i>Indtægt.</i>	<i>Udgift.</i>
Renter	Gravstedernes Vedligeh.
Testament, Gravstedsleg.	Til Gravstedejere, der
Til Istandsættelse af et	selv vedligeholder Grav-
Gravsted	steder
	Henlagt til Gravstedsskø-
	ders Fornyelse
	Tilgodeskrevet en Grav-
	stedsejer
	Overført til Konto for
	Gravstedslegater..
	Administrationsudgifter
	Aarets Overskud
3967,47	562,52
	33,58
	5,82
	19,20
	2648,18
	39,11
	659,06
	3967,47

Balance.

Obligationskonto 31te December 1915.....	24,639 62
Indkøbt i 1916	1,576 68
	26,216 30
Kassebeholdning 31te Decbr. 1916	2,936 55
	29,152 85
Gravsteds-Legater modtagne indtil 31te Decbr. 1915	23,869 61
Ny overtagne i 1916	2,648 18
	26,517 79
Konto for et Gravstedsskødes Fornyelse	151 42
En Gravstedsejers Konto	153 60
Overskuds-Konto	2,330 04
	29,152 85

Obligationsbeholdning 31. Decbr. 1916.

Østifternes Kreditforenings-Obl. 3½ pCt. 5. S.	400 00
— — — 3½ pCt. 10 S.	600 00
— — — 4 pCt. 8. S.	6,900 00
— — — 4 pCt. 9. S.	2,400 00
— — — 4 pCt. 10. S.	1,400 00
— — — 4½ pCt. 7. S.	2,000 00
Jydske Landejend. Kreditf.-Obl. 4 pCt. 5. og 6. S.	6,000 00
Vest- og Sønderjydske Kreditf.-Obl. 4 pCt. 6. S. 1. Afd.	500 00
Østifternes Landkreditkasse-Obl. 4½ pCt. 4. S. 2. Afd.	7,200 00
Husejeres Kreditkasse-Obl. 2. Afd. 1. S.	500 00
	27,900 00
	Indkøbspris Kr. 26,216 30

2den Fortegnelse over Bidrag til Hans Tavsens Kirke, indgaaede gennem Præstekomiteen.

Beløbet er angivet i Kroner.

Godsejer Neergaard, Førslev, 15, Frk. Bjerre 5. Provsterne Schousboe, Mariakirken, 20, Hemmingsen, Koldby, 15. Præsterne Koch, Jungshoved, 10, Kjær, Skjoldborg, 7,50, Noring, Ringgive, 60, Sørensen, Jordløse, 20, Freuchen, Tyrsted, 50, Schørring, Øse, 20, Hessum, Fjnderup, 10, Schørring, Tranebjerg, 20, Boeck, Horne, 50, Steenstrup, Blidstrup, 10, Sadolin, Ejerslev, 10, Kierkegaard, Nebsager, 50, Richter, Brandstrup, 14, Stang, Rørbæk, 10, Gøtzsche, Stiftsbjergby, 25, Degenkolv, Moseby, 25, Therkildsen, Thorkildstrup, 10, Krarup, Borris, 10, Jepsen, Karup, 10, H. Petersen, Fredericia, 25, Benzon, Galten, 20, Gerlow, København, 10,51. Diakonisse Anne Marie Krejbjerg 5. — Ialt 537 Kr. 01 Øre.

Hertil kommer: For 500 Kr. Husejer Kreditkasseobligationer, udbragt til: 433 Kr. 46 Øre, samt tilskrevne Renter: 13 Kr. 69 Øre. — Tilsammen 984 Kr. 16 Øre. Ialt er med det fra 1ste Bidragsliste indgaaede (26,716 Kr. 07 Øre) modtaget af Præstekomiteen 27,700 Kr. 23 Øre, for hvilket Beløb der kvitteres med Tak.

Nye Bidrag til den *endelige* Fuldførelse modtages ligeledes med Tak.

M. Th. Nielsen.

Rettelse. I første Bidragsliste staar: Ukendt ved Pastor Smith, Viborg, 20, skal være Ukendt ved Pastor Borregaard, Oddense.

2den Liste over Bidrag til Hans Tavsens Kirken, indsamlet paa Samlerkort af danske Præstefruer i Tiden indtil 1. Marts 1917.

(Beløbene er anført i Kroner.)

Lolland-Falsters Stift: Fru Thorlacius 5.

Thisted Amt: Fruerne: Pedersen, Hassing, 10, Nielsen, Hundborg, 10, Lauerseg, Vestervig, 10,05, Kjær 10, Kjærsgaard 10, Pedersen, Kettrup, 10, Mikkelsen 10, Dinesen 10, Bang 5,20, Beck 5, Hansen, Thisted, 10, Thomsen, Jegindø, 10, Hamlev 11,50, Eriksen, Rosholm, 20,65, Jepsen, Kærum, 10, Nielsen, Ljørslev, 3, Hjortvang 3,40, Petersen, Hillerslev, 8. Ialt Kr. 166,80.

Hjørring Amt: Fru Johansen, Asaa, 10.

Aalborg Amt: Fru Barsøe 10.

Viborg Amt: Fru Hasselbalch 5.

Bornholms Amt: Fru M. Krag 5.

Randers Amt: Fru Herling-Petersen 2.

Aarhus Stift: Fruerne: Reckendorf 10, Volf 10, Nielsen, Vrads, 10, Schepelern 10, Sparre 10,50, Kring 15, Høimark 12,60, Bendix 10, Boye 10, Friis 3, Bülow 5, Madsen, Tulstrup, 8, Stenfeldt Mathiasen 10, Hansen, Lyngaa, 5,80, Becher 10, Harboe 10, Bartholdy Møller 10, Sen- nels 15. Ialt Kr. 174,90.

Vestre Provsti: Fru Klokker Petersen 10, Hr. Klokker Petersen 10,
Ialt Kr. 20.

Frue Provsti: Fru Kold 10.

Holmens Provsti: Fru Ludwigs 10.

Det samlede Beløb bliver Kr. 418,70.

Tidligere er indkommet - 2044,20.

Hovedsummen bliver Kr. 2462,90.

A. Quistgaard.

Indtægt.	Udgift.
Præstekomiteén 26,662 75	Til Opførelse 35,298 15
Renter 1,037 48	Til Inventar . 1,800 00
Præstekoneinds. 2,462 90	37,098 15
Isl. Brygges Inds. 14,538 74	Arkitekthonorar 2,000 00
	Tryksager og Porto .. 812 31
	Renter til Kirkefondet.. 141 16
	Forskellige Udgifter .. 2,469 39
	Kassebeholdning 2,180 86
<u>44,701 87</u>	<u>44,701 87</u>

København den 1ste Marts 1917.

Kasserer for Indsamlingen Islands Brygge:

G. Madsen.

Kasserer for Præstekoneindsamlingen:

A. Quistgaard.

Kasserer for Præstekomiteén:

M. Th. Nielsen.

Underskrevne har revideret ovenstaaende Regnskab og attesterer, at det er rigtigt.

J. Thiesen.

Lejmann.

Bidragsliste for Januar 1917.

»M.« 100,00. Frk. N. E. Grüner 18,00. »Fanny« 12,00. Bogholder Rasmussen, Valby, 2,00. Højesteretssagfører Asmussen 200,00. Ved Dr. Krebs: Fra 5aars Indsamlingen 38,00. »Kristeligt Dagblad« Indsamling 40,00. Frk. Mahnfeldt 2,00. Enkefru Bøttern 10,00. Justitsraad A. Gøriche og Hustru 500,00. Kontreadmiral Koefoed 100,00. Ved Frk. Frederikke Hansen: »C. W.« 40,00. »Fürste« 3,00. Fru Hildebrandt 2,00. »F. H.« 2,00. Ved Pastor Kiilerich, Ø. Hornum: Høstoffer 40,00. C. 5,00.

Aarsbidrag: Dr. phil. L. Moltesen 6,00. Frk. Franziska Grüner 16,00. Frk. J. Koefoed 8,00. Frk. M. Delbanco 5,00. Slotsgartner Paludan, Gentofte, 4,00. Grosserer O. Hirschsprung 4,00. Apoteker A. Ruge, Maribo, 20,00. Enkefru A. Rode, Snekkersten, 5,00. Fru A. Bartholin 3,00. Enkefru Bisted 5,00. Frk. M. Lange 5,00. Hørkræmmer A. Sørensen 5,00. Overretssagfører A. Delbanco 25,00. Frk. M. Petersen 12,00. Sagfører A. Mørck 10,00. Frk. Petersen 2,00. Fru L. Jespersen 10,00. Fru Anna Milo 10,00. Fru Brendstrup 10,00. Fru Jutta Jacobsen 30,00. Professorinde Christensen 5,00. Inspektør Larsen 2,00. Diakonisse Marie Møller 1,00. Grosserer Chr. Herm. Petersen 10,00. Frk. Jonquières 10,00. Frk. H. Hvid 2,00.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10,00.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Luther Kirken: Frk. Købke 5,00.

Ialt Kr. 1366,30.

Bidragliste for Februar 1917.

»J. P.« 50,00. En Læges Helligdagspraksis 15,00. Lærer V. Th. Tejsen 20,00. Fhv. Sognepræst Ludv. Wagner, Aarhus, 5,00. Samme til Menighedsplejerne 5,00. »L. A.« 5,00. »E. M.« 5,00. Ved Pastor Th. Leth: Møder i Allerup 20,55, Davinde 15,15, Herringe 39,40, Svanninge 25,75, Forskellige i Hillerslev 4,45. Ved Pastor Fr. Køster: Fra Menigheden paa Alrø 8,00.

Aarsbidrag: Grevinde Reventlow, Gentofte, 10,00. Professor Amundsen 25,00. Frk. I. Tychsen 10,00. Fabrikant N. P. Siggaard 10,00.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00.

Særlige Gaver: Ved Kontorchef Sivertsen: »E. S.« til Bethlehemskirken 25,00.

Ialt Kr. 303,30.

Fritz Bock.

Gaver til Reformationens Jubilæumsfond. Marts 1917.

N. Y. 50,00. Lærer Julius Hessen, Skævinge, 5,00. Frk. Marie Hjorth 10,00. N. V. D. 5,00. Fru F. Busck, Østerbrogade 62, 15,00. R. Madsens Enke, Høve, 10,00. Bestyrelsen for Østersøgades Gymnasium 50,00. Professor Har. Westergaard 100,00. P. K. 20,00. Y. 100,00. Fru Højgaard Nielsen 2,50. Professorinde Bielefeldt, Vedbæk, 1,50.

Ialt Kr. 369,00.

Fritz Bock.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—2. Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788.

INDHOLD: *H. Westergaard:* Er der vundet noget ved Kirkesagen? *Chr. Seidelin:* Et Blik fremad. — *H. Ussing:* Lidt om Lov om Kirkers Bestyrelse. — *Chr. Seidelin:* Sognepræst Fr. Weltzer. — *Marius Hansen:* Fra Kirkefondets Udlaansbibliothek. — Det Københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening, Afdeling for Gravsteder. — Bidraglister. — Meddelelser.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

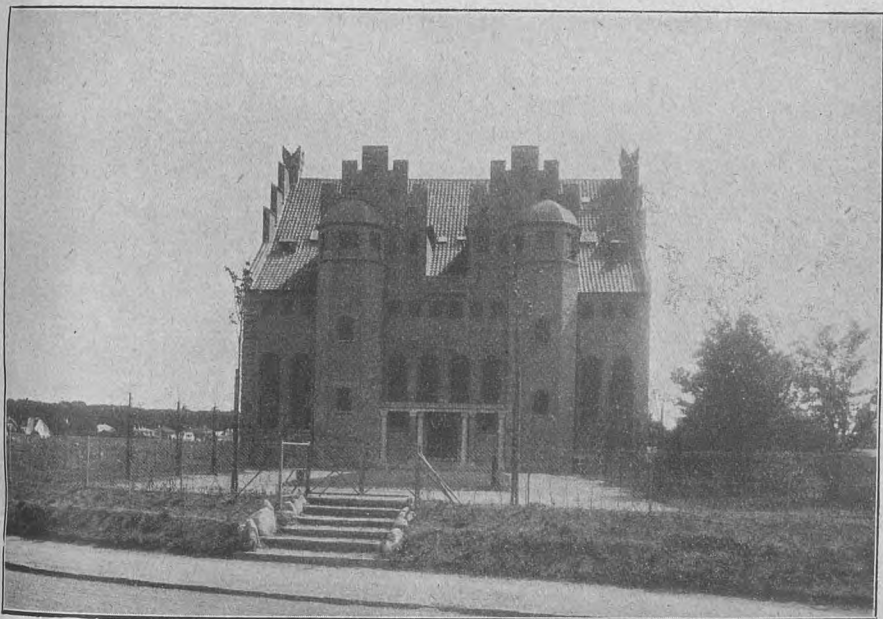
Nr. 11.

September.

1917.

Kirkeindvielsen paa Hartmannsvej.

Den 28de Maj var der Kirkefest i Hellerup Menighed. Paa denne Dag, 2den Pinsedag, indviedes en ny Kirke derude. Foreløbig er det kun Menighedshuset, som er færdigt. Naar

Menigheden derude vokser, og Kirkesalen derved bliver for lille, vil sikkert ogsaa de nødvendige Penge til Kirkens Fuldførelse være indsamlede.

Naturligvis var Kirkesalen propfuld af Mennesker, da Præsternes Procession traadte ind med Biskoppen i Spidsen. Efter en Salme talte denne over Rom. 10, 13 ff. og indviiede derefter Kirkesalen til gudstjenestelig Brug. De 4 Sognepræster i Gentofte Kommune: Provst *Munck* og Præsterne *Knudsen*, *Schepelern* og *Nielsen* oplæste de forordnede

Skriftstykker. Siden prædikede Kirkens nye Præst, Pastor *Erik Thaning* ved Hellerup Kirke over Dagens Tekst: Joh. 3, 16—21, et varmt og vækkende Vidnesbyrd.

Om Aftenen samlede en snævrere Kreds i Kirkesalens Menighedslokaler, prægtige Rum, hvorfra der allerede nu ud-

gaar et ret betydeligt Menighedsarbejde, idet en Del af Menighedssamfundsmemberne, som bor i det nye Distrikt, har sluttet sig til den nye Kirke. Saaledes afholdes der *Børnegudstjeneste* hver Søndag Morgen. *Blaa Kors* har Møde om Mandagen, *K. F. U. K.'s* ældste Afdeling hver anden Torsdag, mens yngste Afdelingen og *K. F. U. M.* endnu er fælles med Hellerup Sogn. Ligeledes har Distriktet sit *Menighedsblad*.

Ny Sogneudskillelse paa Vesterbro.

Fra 1ste Oktober i Aar vil der ved kgl. Resolution af 22de August 1917 blive oprettet et nyt Sogn paa Vesterbro. *St. Matthæus Sogn*, som ved sidste Folketælling af 1ste Febr. 1916 havde 24,462 Indbyggere, er hermed bleven delt, idet det nye Sogns Grænser kommer til at gaa fra Kalvebod Brygge ad Viadukten til Dybbølsgade, ad Dybbølsgade,

Sommerstedgade, Sdr. Boulevard, Haderslevgade og dennes Fortsættelse til Kalvebod Strand.

Gudstjenester og Møder for det nye Sogn vil ved Velvilje fra Getsemane Menigheds Side blive holdte i *Getsemane Kirke*, indtil Sognet kan faa sin egen Kirke indviet. Det er et stort Tab for denne Side af Arbejdet, at Fabrikant *Laur. Knudsen* døde i Foraaret; han havde lovet at være Formand for Komitéen til Opførelse ogsaa af denne Kirke, og efter den Energi og personlige Offervillighed, hvormed han fuldførte den nye Getsemane Kirkes Opførelse, kan man tænke sig, at det nye Sogn ikke havde maattet vente længe, før Kirken stod der.

Det nye Sogn kommer til at hedde *Absalons Sogn*. Det er opkaldt efter Biskop Absalon, der var vor nuværende Hovedstads Grundlægger og første Biskop, og som har ladet opføre flere Kirker i Danmark end nogen anden.

Som Sognepræst for Absalons Sogn er kaldet Præst ved Nyborg Straffeanstalt *A. P. H. Teiler*.

Kirkefondet skal eje den nye Kirke, som skal opføres paa dets Grund paa Hjørnet af Skjalm Hvidesgade og Sdr. Boulevard.

Testamentarisk Gave.

Efter afdøde Frk. Margrethe Sophie Poulsen har Kirkefondet ved Testamente modtaget 1145 Kr.

St. Bededagskollekten 1917.

Atter i Aar kan vi med inderlig Tak til Gud og Mennesker meddele, at St. Bededagskollekten ogsaa denne Gang er bleven den største, vi endnu har modtaget. Ialt beløber den sig til 65,658 Kr. 35 Øre, hvilket er 8,857 Kr. 77 Øre mere end sidste Aar.

Stiftsvis fordeles den sig saaledes:

København—Frederiksberg	7,637	Kr. 63	Øre
Øvrige Sjællands Stift	13,336	- 20	-
Fyens Stift	5,541	- 13	-
Lolland—Falsters Stift	1,765	- 56	-
Aalborg Stift	7,149	- 96	-
Viborg Stift	4,002	- 36	-
Aarhus Stift	8,931	- 83	-
Ribe Stift	17,293	- 68	-

Ialt 65,658 Kr. 35 Øre

I Hovedstaden blev der indsamlet Kollekt i 58 Kirker; deraf gav de 25 over 100 Kr. hver. Højest af alle Pastorater i Landet naaede ogsaa i Aar Vivild—Vejlby i Aarhus Stift med 939 Kr. 60 Øre.

Norske og svenske Præsters Besøg i København.

Efter Indbydelse af Københavns Præstekonvent besøgte 15 Præster fra *Kristiania* og 15 fra *Stockholm* samt 3 fra *Göteborg* vor Hovedstad i Dagene den 14de—17de Juni. Maalet var at fremme Kendskabet til og Samarbejdet mellem de 3 nordiske Landes Præster.

Fredag den 15de var de om Eftermiddagen alle *Kirkefondets* Gæster. De begyndte i *Getsemane Kirke*, hvor Fabrikant *Bock* holdt nedenstaaende Foredrag om Københavns Kirkesags Udvikling. Efter at de havde besøgt Kirken under Sognepræst *Rich. Thomsens* Vejledning, gik Turen til *Apostelkirken*, bekendt for, at med denne Kirke slog Princippet: intet Sogn med mere end 10,000 Mennesker, første Gang igennem, til *Bethlehemskirken*, den første af dem alle i Tid, men ringest i udvortes Henseende, *Annakirke*, der er et Menighedshus med indviet Kirkesal, *Aldersrokirke* af Kokolith, *Lutherkirken*, der gärne skulde fuldføres til Reformationsfesten i Aar, og endelig *Esajaskirken*, en af vore store og skønne Kirker (*Eliaskirken* var bleven beset af vore Gæster om Formiddagen). Herfra gik Turen til *K. F. U. M.*, hvor en vel fortjent Middag ventede. Ved denne præsiderede Professor *Westergaard*, der bød Gæsterne et hjærteligt Velkommen: De kan aldrig komme for ofte eller for mange! Sognepræst *Skagstad* fra *Kristiania* bragte Kirkefondet Hilsen fra de 2 Søsterarbejder i *Kristiania* og *Stockholm*, og Hofprædikant *Norrby* fra *Stockholm* talte for den indbydende Komitè's Formand og Sekretær: Sognepræst *Steen* og Dr. theol. *Alfr. Th. Jørgensen*, som foruden Sognepræsterne ved de Kirker, vi havde besøgt, var til Stede. Efter Middagen blev der sunget Salmer og nationale Sange.

Tale ved norske og svenske Præsters Besøg i København.

Af Kirkefondets Kasserer, Fabrikant *Fr. Bock*.

Man har ønsket, at en Lægmand skulde fremsætte et kort Overblik over den københavnske Kirkesag for de Repræsentan-

ter for vore Broderlandes Præstestand, som vi i disse Dage har den Glæde at se iblandt os.

Jeg skal da, saa godt jeg ud fra mit Lægmands-Syn formaar det, gøre dette og samtidig pege paa Frugter af Arbejdet, som fortjener at kendes, og som mulig vil kunne virke befrugtende i vore Nabolande.

Københavns Kirkesag har sin Oprindelse henved en 30 Aar tilbage. Med stigende Uro saa Kirkens Venner Byen vokse, uden at der samtidig viste sig nogen Forstaaelse for Kirkens Tarv fra deres Side, hvem Ansvarret den Gang paahvilede, Stat og Kommune. Da Forholdene havde udviklet sig saa vidt, at der var Sogne op mod 70,000 Mennesker, og da Stat og Kommune afgjort nægtede at sørge for de fornødne Kirkebygninger og, hvad der ellers hører til kirkelig Betjening, da tog Kirkesagens Venner fat og besluttede med Guds Hjælp at føre Sagen igennem ad Frivillighedens Vej. En Kreds af Lægmand sammenfattede Opgaverne i et Program paa syv Punkter, og efter dette blev Arbejdet tilrettelagt.

Naar vi nu her vil se tilbage paa det Arbejde, som er sket, skal jeg holde mig til nogle Hovedlinier:

Kirkebygninger og Sogneudskillelse.

Lægfolkets Deltagelse i Arbejdet.

Den økonomiske Side, og endelig:

Den nye Form, hvorunder Kirken opbygges indenfor Folkekirkens Mure.

De store Sogne maatte deles. Mange holdt paa, at man godt kunde have store Sogne, naar man ansatte flere Præster ved hvert. Men Kirkefondets Mænd hævdede bestemt, at det rigtige var smaa Sogne med højst 2 Præster. Man burde tilstræbe at bringe Sognene ned paa højst 10,000 Mennesker. Og denne Anskuelse, som vandt Sejr, har vist sig at være rigtig.

Man tog da fat og gik frem paa den Maade, at man i de Sogne, som var for store, sikrede sig Byggeplads. Saa udskiltes en Del af det for store Sogn til et Distrikt for sig, og der blev ansat en Præst. Om ham dannede sig Distriktets Menighed, og naar Distriktet havde naaet en vis Størrelse, blev det til et Sogn. Saa snart man kunde, dannede man en Indsamlingskomité for at indsamle den fornødne Sum til at bygge en Kirke for. Ved Byggeriet gik man frem ad forskellige Veje. Man begyndte gerne med smaa billige Bygninger. Man har saaledes benyttet en Jernkirke, som lod sig flytte, og man har bygget af det lette Materiale, som kaldes Kokolit, eller man har begyndt med et Menighedshus, indtil Opgaven at bygge en varig Stenkirke kunde magtes. Undertiden købte man større Ejendomme, hvori der var passende Lokaler, omdannede disse til Kirkebrug og frasolgte Resten. Man rettede sig i det Hele efter Trangen og Forholdene og slog sig ned, hvor Lejligheden var.

Da man først var begyndt, skred Arbejdet frem langt ud over,

hvad man i svag Tro havde turdet haabe. Kirke efter Kirke rejste sig og blev højtideligt indviet, og Kirkerne selv betegnede ved deres Tilstedeværelse Kraften og Fremgangen i Arbejdet.

Kirkefondet har nu 21 Kirker med mange Menighedslokaler. Men ogsaa udenfor Kirkefondet arbejdedes der. Frederiksberg fik sin egen Kirkesag i nøje Tilslutning til Kirkefondet og for en stor Del under dettes Initiativ. Privatmænd og private Kredse har bygget. Siden 1891 er der kommet over 40 nye Kirker i vor store By. De staar der nu, og de søges ogsaa. Hvorledes vilde den kirkelige Betjening have set ud, om dette Arbejde ikke var taget op? Men vi fik endnu mere. Belært om, hvor dyrt det er at købe Grunde, der hvor Kvarteret allerede er bebygget, har man nu sikret sig Byggegrunde der, hvor man kan vente, at der skal bygges, men inden Bebyggelsen er begyndt. Vi har hertil erhvervet 10—12 Byggegrunde, som vi kan byde de kommende Beboere, saa de Troende derfra kan danne et Distrikt.

Kirkefondets Opgave var dog ikke blot at skaffe de fornødne Kirkebygninger. Kirkefondets væsentlige Opgave var af aandelig Art, den at støtte ethvert aandeligt Arbejde, som fremmer Kirkens Liv.

Først var der Ansættelsen af Præster. Det gjaldt om at faa Præster, som forstod de nye Tanker. Ogsaa her arbejdedes under megen Bøn, og Bønnerne blev hørt.

Dernæst skulde der sørges for Kirkernes Drift, og endelig maatte det store Arbejde øves, at vække Forstaaelse og Samarbejde i vort Folk ved Skrift og Tale, ved Pjecer og Møder i Hovedstaden og ud over hele Landet.

I de nye Sogne opstod nu et nyt Kirkeliv, som i Modsætning til det tidligere kan kendetegnes ved *Lægfolkets* store Andel deri. Medens tidligere Menigheden i alt for høj Grad havde nøjedes med at være Kirkegængere paa Helligdagene, saa dannede den nu Menighedssamfund, som i Samarbejde med Præsterne bar Menighedens Liv og følte sig medansvarlig for Guds Riges Udbredelse. Nu viste Fordelen ved de smaa Sogne sig. Kirken kunde nu paa langt fyldigere Maade end før naa ud til alle Lag i Befolkningen. Den Mangel paa Agtelse for Kirken, som ret naturligt havde bredt sig, fordi den med dens store Sogne var kommen til at staa Befolkningen fjern, den veg nu og gav Plads for Agtelse og Ærbødighed. Dette er et Moment ogsaa af stor social Betydning. Præsterne og Lægfolket udrettede et stort Arbejde. Men herom vil andre Virksomheder, som vore Gæser besøger i disse Dage, bære Vidnesbyrd. Jeg skal derfor ikke dvæle derved, men kun nævne nogle Virksomheder, som dels fremmedes, dels skabtes fra ny: Menighedsplejerne og deres Diakonissegerning, Søndagsskolen, Ungdomsarbejdet, Københavns indre Mission, Blaa Kors, Korshæren, Samfundsmøder og Bladmission og Arbejdet for den ydre Mission.

Kirkefondets Opgaver stillede store økonomiske Krav. Købet

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1917.

Sjællands Stift.		Frederiksberg St.	Ørsted-Daastrup	54 00	
Vor Frue Kirke	405 00	Markus Kirke	36 10	Borup-Kimmerslev	56 31
Trinitatis Kirke	34 00	Mariendals Kirke	200 44	Ejby-Dalby	36 00
Helligaandskirken	71 30	Godthaabs Kirke	160 00	Højelse-Lellinge	20 05
St. Petri Kirke	29 22	Emmaus Kirke (Diakonissestift.)	91 79	St. Mariæ Kirke i Helsingør	102 48
St. Andreas Kirke	130 00	Solbjerg Kirke	675 00	St. Olai Kirke ibd.	106 55
St. Johannes Kirke	128 71	Taarnby-Kastrup	49 05	Tikjøb-Egebæksvang	240 65
Nazaret Kirke	244 00	St. Magleby-Drægør	49 95	Hornbæk-Hellebæk	57 20
Fredens Kirke	128 03	Hvidovre	11 60	Asminderød-Grøn- holt-Fredensborg- Slotskirke-Humle- bæk	97 60
Helligkors Kirke	142 08	Rødovre	6 00	Karlebo m. Nivaa	66 77
Brønsons Kirke	266 70	Gladsakse-Herløv	65 50	Bloustrød-Lillerød	50 80
Bethlehems Kirke	69 25	Gjentofte	206 35	Birkerød m. Høster- køb	31 25
Blaagaards Kirke	46 03	Hellerup	235 00	Hørsholm-Rungsted	30 00
St. Stefans Kirke	17 85	Ordrup	225 00	Gjerlev-Draaby	88 79
Kings Kirke	60 00	Lyngby	72 20	Skovkirken	25 00
Simeons Kirke	91 15	Taarbæk	19 05	Skuldelev-Selsø	21 24
Kapernaums Kirke	116 33	Søllerød-Vedbæk	44 00	Skipby	46 54
Brønshøj Kirke	16 00	Brøndby-V. og Ø.	54 00	Kyndby-Krogstrup	14 00
Vanløse Kirke	24 50	Søborg	71 25	Ferslev-Vellerup	15 00
Varlov Kirke	86 45	Glostrup	7 51	Oursø	6 00
Abel Kathr. Kirke	18 00	Hersted Øster og V.	9 04	Snødstrup	20 00
Rigshospitalets Kirke	18 00	Vallensbæk	36 00	Ølstykke	2 80
Annas Kirke	59 61	Thorslunde-Ishøj	47 42	Slagslunde-Gand- løse	38 78
St. Lukas Stiftelsen	51 57	Høje Taastrup	35 00	Farum	24 43
Holmens Kirke	440 00	Sengeløse	14 00	Hillerød-Herlev	112 00
Garnisons Kirke	33 00	Ledøje-Smørum	12 36	Lynge-Uggeløse	20 00
St. Pauls Kirke	35 00	Ballerup-Maaløv	40 98	Slangerup-Uvelse	117 00
Frederiks Kirke	130 00	Værløse	4 17	Græse-Sigerslev	6 90
St. Jakobs Kirke	94 77	Roskilde Domkirke	290 00	Hjørlande	21 00
Aldersro Kirke	72 85	Vor Frue Kirke St. Jørgensbjerg	50 00	Frederikssund- Oppesundby	48 00
Stions Kirke	111 56	Herslev-Gjevninge	15 00	Esbønderup-Villin- gerød	29 25
Dauids Kirke	142 00	Kornerup-Svogersl.	20 00	Søborg-Gilleleje	92 00
Esajas Kirke	376 24	Himmelev	35 00	Græsted	160 00
Frihavns Kirken	129 62	Hvedstrup-Fløng	24 12	Maarup	131 00
Luther Kirken	20 00	Aagerup-Kirkerup	20 40	Helsing-Valby	59 40
Citadellets Kirke	35 42	Jyllinge-Gundsø m.	12 49	Blidstrup	57 85
Vor Frelasers Kirke	21 55	Hvalsø-Særløse	24 43	Vejby-Tibirke	42 00
Kristians Kirken	101 38	Kirkesaaby-Kidse- rup	14 50	Ramløse-Annise	24 00
Nathanaels Kirke	75 69	Rye-Sonnerup	10 00	Tjæreby-Alsønderup	54 00
Sundby Kirke	66 00	Hyllinge-Lyngby	18 71	Skævinge-Gjørløse	29 36
Filips Kirke	137 17	Sæby-Gjersbøj	3 00	Strø	7 00
Hans Tavsens Kirke	47 02	Greve-Kildebrønde	26 17	L. Lyngby-Ølsted	43 40
St. Matthæus Kirke	32 30	Rerslev-Vindinge	12 50	Kregome-Vinderød	95 55
Krist Kirken	106 82	Snoldelev-Tune	54 37	Frederiksværk	95 55
Gethsemane Kirke	206 55	Karlslunde-Karlstr.	25 00	Melby	62 10
Apostel Kirken	222 38	Haudrup-Solrød	12 00		
Jesus Kirken	169 00	Jersi-Skensved	116 15		
Thimotheus Kirkesal	60 00	Kjøge-Ølsemagle	55 00		
Elias Kirke	720 00	Rorup-Glim	2 00		
Maria Kirke	42 25	Gadstrup-Syv	29 50		
Frederiksberg Kirke	536 95				
St. Lukas Kirke	55 00				

Thorup-Lynæs	34 00	Førslev-Sneslev	50 00	Haarlev-Himlingøje..	35 00
Kallundborg	40 18	Terslev-Ørslev	24 10	Enderslev-Vraaby ..	9 30
Raklev	45 00	Haslev-Frerslev	222 00	Storehedinge	55 20
Valgmenigh. i Ubberup og Gjørlev	20 00	Testrup	22 00	Højrup	13 70
Tømmerup	20 00	Sorø	166 00	Magleby	24 00
Aarby	50 00	Pedersborg-Kinder- tofte	52 00	Strøby-Varpelev	25 00
Rørby	14 00	Lynge-Braaby	30 00	Hellested	9 00
Udby	112 00	Alsted-Fjenneslev ..	5 00	Lyderslev-Frøslev ..	17 00
Svallerup	44 00	Slaglille-Bjernede ..	8 10	Lillehed.-Havnelev..	21 00
St. og L. Fuglede ...	25 00	Munkebjergby-Brum	10 00	Holtug	5 00
Sæby-Hallenslev	70 00	Gyrstinge-Flinterup..	40 50	Toksværd	38 00
Buerup	8,25	Stenmagle-Stenlille..	134 13	Rønnebæk-Olstrup..	11 00
Rerslev-Rudsvedby..	150 00	Bringstrup-Sigerst..	9 01	Vejlø-Vesteregesborg	34 00
Tersløse-Skjelle- bjerg	63 66	St. Mikkels Kirke i Slagelse	83 30	Hammer	20 00
Ørslev-Solbjerg	78 65	St. Peders Kirke ibd.	67 00	Lundby	26 00
Havrebjerg	12 00	Hejninge	11 25	Kjøng-Svinø	10 00
Gjerslev	64 00	Korsør-Taarnborg ..	90 18	Nestelø-Mogenstrup	30 00
Finderup	60 00	Sønderup-Nordrup..	10 00	Sværdborg	35 00
Gjørl.-Bakkenrup..	17 29	Slotsbjergby-Slud- strup	15 00	Næstved	28 00
Helsinge-Drøsselbj. Reersø	80 30	Lundforlund-Gjerlev	60 00	Vesteregede-Braaby	53 00
Nidløse	9 00	Stilinge	39 20	Herlufmagle	56 30
Hørby	22 00	Vemmelev-Hemmers- høj	32 00	Fensmark-Rislev ...	7 00
Hagedes-Gislinge ...	14 00	Sorterup-Ottestrup .	4 50	Skjelby-Gunnerlev..	50 00
Kundby	48 00	Boeslunde	10 00	Glumsø-Bavelse	12 00
Hjembæk-Svinninge	32 00	Skelskør	32 00	Næsby-Tyvelse	30 00
Jyderup Holmstrup..	80 00	Egeslevmagle	35 00	Sandby-Vrangstrp.	18 30
Stiftsbjerby-Mørke	83 87	Høve-Flakkebjerg ..	18 00	Præstø-Skibbinge ..	32 00
Skamstr.-Frydedal	41 00	Skørpinge-Faarstrup	10 00	Vordingborg	147 00
Holbæk-Merløse	211 30	Sørbymagle-Kirke- rup	17 65	Jungshoved	20 00
Butterup-Tusse	22 50	Gimlinge	26 20	Kastrup	8 00
N. Jernløse-Kvanløse	50 00	Haarslev-Tingjellinge	30 00	Everdrup	93 00
S. Jernløse-Søstrup..	28 00	Hyllested-Venslev.)	404 00	Snesere	35 00
Tølløse-Aagerup	154 00	Holsteinborg	404 00	Borse-Beldringe ..	59 00
Asminderup-Grand- løse	75 20	Ørslev-Bjerre	17 70	Allerslev	23 00
Tostrup	17 00	Tjæreby	15 00	Udby-Ørslev	50 00
Uggerløse	73 00	Magleby	17 30	Østeregesborg	22 00
Ondløse-Søndersted.	28 67	Agersø	10 80	Mern	7 00
Følleslev-Særslev ..	120 70	Omø	12 00	Kallehave	17 00
Bregninge-Bjergsted	100 00	Tjustrup-Haldager- lille	47 40	Stensby	17 00
Viskinde-Aunsø	40 55	Krummerup-Fuglebj.	93 57	Stega	57 30
Værslev-Jordløse ..	28 05	Førslev	33 00	Kjeldby	26 00
Vallekilde-Hørve ...	112 20	Vallensved	22 00	Elmelunde	5 00
Valgmenigh. i Valle- kilde	72 00	Kvisløm.-Fuirendal.	100 00	Borre	40 00
Sejersø	28 00	Karrebæk	72 00	Damsholte	15 00
Nykjøbing Sj.-Rør- vig	41 00	Fodby	20 00	Fanefjord	10 00
Odden	64 20	Herlufsholm	61 00	Magleby	9 00
Højby-Lumbsaas ...	52 07	Fakse	31 00	Rønne-Knudsker ...	123 00
Vig-Asminderup ...	63 00	Hylleholt	51 00	Hasle-Rutsker	45 50
Egebjerg	18 00	Spjellerup-Smerup .	17 95	Olsker-Allinge-Sand- vig	284 00
Grevinge	42 20	KariseAlslev	30 45	Ibsker-Svaneke	56 00
Asnæs	36 00	Vemmetofte Kloster	37 00	Bodilsker-Neksø ..	328 00
Faarevejle	25 00	Dalby-Thureby	233 00	Aaker	87 00
Ringsted-Benløse ..	108 66	Roholte-Kongsted ...	58 60	Nyker	37 00
Jydstrup-Valsøllille...	3 50	Ulsø-Østeregede ...	31 65	Nylarsker	18 00
Haraldsted-Allinde- magle	10 20	Lidemark-Bjevversk..	72 10	Vestermariæ	26 50
Vigersted-Kværkeby	20 00	Vollerslev-Gjørsløv..	36 79	Klemensker	33 00
Nordrup-Farringløse	61 55	Herfølge	35 36	Rø	11 30
		Sædder-Ingelstrup ..	6 85	Bornholms Valgme- nighed	25 80
		Valløby-Thureby ...	10 49	Østerlarsk.-Gudhj. ..	21 30
				Østermariæ	18 30
				Povelsker	111 40
				Pedersker	13 00
				Christiansø	6 00

Fyens Stift.

St. Knuds Kirke,		Kjerte	16 25	Skjellerup-Ellinge ...	12 30
Odense	131 59	Skydebjerg-Orte-Aa-		Kullerup-Refsvindg.	11 00
Vor Frue Kirke,		rup	16 70	Vindinge-Holcken-	
Odense	127 00	Ørsted	12 00	havns Kapel	20 75
Ansgars Kirken	81 09	Søllested-Vedtofte ..	5 00	Frørup-Taarup	21 00
Odense Valgmenig-		Kjøng	29 30	Ørbæk	25 25
hed	38 00	Flemløse	37 00	Herrested med Krist	
Vor Frelsers Kirke,		Haarby-Løgismose..	15 85	Kapel paa Ravnholt	24 00
Odense	80 70	Dreslette	32 27	Søllinge-Hellerup ...	17 00
Paarup	23 00	Sønderby	6 50	S. Højrup-Aarslev ...	36 15
Korup-Ubberud	40 00	Helnæs	11 75	Ringe	80 00
Dalum	40 00	Middelfart	191 05	Ryslinge	21 00
Sanderum-Ravnebj.	16 20	Kauslunde	11 00	Ryslinge Valgmenig-	
Brendekilde-Bellinge	4 50	Vejlby-Strib	164 10	hed	192 00
Stenløse-Fangel	16 00	Asperup-Rorslev ...	22 00	Gislev-Ellested	45 00
Verninge	29 67	Brenderup	33 00	Svindinge	15 00
Tommerup	89 05	Fjelsted-Harndrup...	24 65	Langaa-Øksendrup..	13 14
Brylle	65 00	Gjelsted-Rørup	35 00	Oure-Vejstrup	12 50
Vissenbjerg	36 90	Balslev-Ejby	47 00	Gudme-Brudager ...	33 20
Kjertem.-Drigstrup..	83 30	Nørre Aaby-Indslev	7 00	Gudbjerg	12 00
Valgmenigh. Kjerte-		Gamborg	21 00	Rudkjøbing	50 17
minde og Dalby ..	16 95	Udby	8 00	Skrøbelev	20 00
Munkebo	33 85	Føns-Ørslev	16 00	Simmerbølle	24 00
Kjølstrup	25 00	Husby-Vedellsborg		Tranekjær	57 60
Agedrup	8 00	Kapel	25 00	Tullebølle	26 55
Marslev-Birkende ...	59 09	Vor Frue Kirke i		Bødstrup	14 00
Rynkeby-Revninge..	20 00	Svendborg	25 00	Snøde-Stoense	45 00
Viby	40 00	St. Nikolaj K., ibd..	118 95	Hou	44 00
Mesinge	25 00	Tved	9 50	Longelse-Fuglsbølle	40 00
Dalby-Stubberup ...	20 08	Skaarup	18 00	Lindelse	19 15
Søden-Aasum	10 00	Egense	8 10	Humble-Ristinge og	
Fraugde	45 86	Ø. Skjerninge-Hund-		Kjædeby-Kapeller	76 00
Allerup-Davinde ...	19 60	strup	10 00	Tryggelev-Fodslette	13 25
Sønder-Næraa	142 47	Ollerup-Kirkeby	28 00	Magleby	18 00
Valgm. i S. Næraa ..	62 80	Stenstrup-Lunde	68 93	Ærøeskjøbing	29 40
N. Lyndelse-Højby ..	38 00	Kværndrup	35 00	Marstal-Ommel	202 18
Skeby-Otterup	12 00	Turø	61 49	Bregninge	16 00
Hjødstrup	19 15	Bregninge Valdem.		Søby	28 80
Lunde	14 00	Slots Kapel	25 16	Risø	47 00
Lumby-Stige	30 50	Landet	9 00	Tranderup	17 02
Allesø-Næsbyhoved-		Bjerreby	9 20		
broby	10 00	Drejø-Skarø Bedeh.	26 13	Lolland-Falsters Stift.	
Krogshølle	22 70	Strynø	15 00	Vestenskov	15 00
N. Næraa-Bederslev	7 75	Faaborg-Diarnisse..	82 99	Kappel-Langø Kapel	16 45
Klinte-Grindløse	21 00	Vester Aaby-Aastr..	10 00	Arninge	20 00
Uggerslev-Nr. Højr..	16 05	V. Skjerninge-Ulbølle	2 00	Dannemarre-Tillitze	38 36
Skamby	10 50	Brahetrolleb.Kra-		Gloslunde-Græshave	73 62
Bogense	17 29	rup	95 36	Landet-Ryde	35 00
Skovby-Øre	42 50	Herringe-Gjestelev..	55 15	Søllested	14 00
Guldbjerg-N. Sand-		Espe-Vantinge	26 00	Skovlænge-Gurreby.	17 25
ager	7 00	Allested-Vejle	18 00	Stokkemarke	12 00
Elby-Melby	10 00	Nørre Broby	16 00	Vesterborg	25 90
Veflinge	12 80	Sønder Broby	27 00	Birket	6 56
Vigerslev-Langesø		Øster Hæsinge	21 55	Nakskov-Brandersl.	94 52
Skovkapel	51 00	Hillerslev	14 00	Sandby	36 35
Søndersø	7 75	V. Hæsinge-Sand-		Kjøbelev	139 65
Assens	105 00	holts-Lyndelse ...	40 20	Vindeby	10 00
Kjærum	37 00	Jordløse-Haastrup ..	25 00	Utterslev	60 75
Baagø	10 00	Svaninge	46 15	Horslunde-Nordlunde	60 00
Gamtofte	30 30	Horne	112 10	Herredskirke-Lille	
Soby-Thurup	20 00	Lyø	13 50	Løjtofte	19 35
Barløse	26 15	Avernakø	8 00	Halsted-Aunede ...	25 90
Sandager-Holevad ..	26 00	Nyborg-Hjulby	76 70	Maribo-Hillested ..	40 00
Tanderup	12 00	Aunslev-Bovense ...	142 00	Rødby-Ringsbølle .	8 00
		Flødstrup-Ullerslev..	28 00	Errindlev-Ølstrup ..	26 00

Fuglse-Krønge	12 00	Serridslev	85 00	Hurup	2 50
Holeby-Bursø	15 00	Vrensted-Tise	14 00	Boddum-Ydby	112 80
Nebbelunde-Sædd....	28 85	Saltum-Alstrup	20 00	Helligsø-Gjettrup ..	168 00
Tirsted-Skjørringe- Vejleby	66 00	Ingstrup-Hjermeslev	41 80	Hvidbjerg-Lyngs ...	311 00
Østofte	29 10	Gjøl	62 05	Søndbjerg-Odby ...	160 00
Bandholm	14 00	Sæby	60 10	Jegindø	145 00
Femø	24 25	Jetsmark-Hune	6 50	Snedsted	109 00
Askø	20 00	Understed-Karup ...	120 00	Nrhaa-Stenbjerg ...	11 50
Sakskøbing	32 50	Torslev-Lendum-Ø.		Harring-Stagstrup...	180 00
Nysted-Vantore	14 00	Vraa	94 20	Skyum-Hørdum	72 00
Herridslev	12 50	Skjæve	62 35	Lodberg	14 90
Hunseby	15 00	Albæk-Lyngsaa	87 90	Hassing	9 30
Taars	13 00	Voer-Agersted-Dorf.	146 50	Nykøb.-Lødderup-	
Majbølle	11 05	Hellevad-Ørum	25 00	Elsø	73 90
Thoreby	20 00	Dronninglund-Hjal- lerup	94 34	Froslev-Møllerup ...	28 50
Stemminge-Fjelde ..	16 00	Asaa-Melholt	68 13	Tæbring-Outrup ...	24 50
Døllefjelde-Musse ...	3 00	Hjørring	241 00	Karby-Rakkeby	93 00
Ø. Ulslev-Godsted ..	15 00	St. Hans-St. Olaj ...	118 00	Redsted-Hvidbjerg...	25 00
Vester Ulslev	5 00	Ugilt	38 10	Vejerslev-Blidstrup..	32 00
Kjettinge-Bregninge.	29 25	Sindal-Astrup	210 90	Ljørslev-Ørding	15 50
Stubbekj.-Maglebr.	50 00	Bjergby-Mygdal	18 00	Ø. Assels-V. Assels..	19 00
Torkildstr.-Lillebr.	25 00	Horne-AsdalHirts- hals	92 15	Sejerslev	66 10
Gundslev	43 00	Skallerup-Vennebj...	25 00	Ejerslev-Jørsby	68 50
Nørre Vedby-Nørre Alslev (med Gyl- denbjerg)	77 00	Rubjerg-Lyngby	10 30	Alsted-S. Draaby ...	9 00
Kippinge-Brarup ...	45 00	Jelstrup-Maarum ...	24 00	Solbjerg-Sundby ...	29 40
Stadager - Nørre Kirkeby	14 00	Harridslev-Rakkeby	51 00	Galtrup-Ø. Jølby ...	76 00
Onslev-Eskildstrup..	23 75	Frederikshavn	156 37		
Tingsted	17 65	Skagen-Hulsig	335 51	Viborg Stift.	
Nykjøbing-Systofte..	115 78	Raabjerg-Aalbæk ...	12 70	Viborg Domkirke ...	150 80
Idestrup	19 10	Tversted-Sørig-Ug- gerby	152 29	Asmild-Tapdrup ...	62 50
Veggerløse	50 52	Mosbjerg-Bindslev...	99 50	Søndre Sogns Kirke	
S. Kirkeby-S. Alslev	11 55	Elling-Jerup	75 00	i Viborg	20 50
Karleby-Horreby ...	16 90	Tolne-Hørnesteid ...	57 00	Vindum-Brandstrup	64 00
Nørre Ørslev	18 15	Aasted-Skjærum ...	51 95	Bjerrum-Mammen ...	90 00
Horbelev-Falkerslev	23 00	Flade-Gjærum- Bangsbostrand ...	157 00	Vinkel-Rind	26 10
Aastrup	25 00	Byrom-Vesterø paa Læsø	110 00	Hjermind-Le-Hjort- hede	25 00
		Kollerup-Hjortdal ...	40 00	V. Velling-Skjern ...	22 10
Aalborg Stift.		Kjetterup-Gjøttrup...	61 45	Langaa-Vinge-Taa- rup	20 00
Budolphi Kirke i		Tømmerby-Lild	28 50	Tjele-Vinge	50 00
Aalborg	155 70	Broust-Langeslund..	22 00	Ørum-Viskum-Vej- rum	81 00
Vor Frelzers K. ibd.	180 00	Torslev-Svenstrup ..	101 05	Vorning-Korning- Hammershøj	10 00
Vor Frue Kirke ibd.	49 35	Haverslev-Skræm ..	20 10	Nørbæk-Sønderbæk- Læsten	22 50
S. Tranders	7 50	Aggersb.-Bejstrup ..	45 80	Bjerregrav-Aalum ..	6 50
N. Tranders - Vej- gaard	22 00	Øland	20 70	Taanum-Hornbæk...	17 40
N. Sundby-Hvorup .	33 48	Thisted-Tilsted	185 49	Vesterbølle-Svingel- bjerg	58 00
Vadum	25 50	Skinnerup	24 51	Gjedsted-Fjelsø	78 00
Aaby-Birsted-Ved- sted	55 00	Sjørring-Torsted	130 05	Simsted-Testrup ...	72 00
Sulsted-Ajstrup	62 10	Skjoldborg-Kallerup	30 00	Hvam-Hvilsum	51 80
Hammer-Horsens ...	63 00	Vang-Torup	6 25	Tostrup-Roum	19 80
V. Hassing-Ø. Has. Gaaser	27 00	Hundb.-Jannerup- Vorupør	205 70	Hersom-Bjerregrav- Kleitrup	103 00
Ulsted	15 00	Nors-Tved	110 35	Laastrup-Skals	49 50
Hals m. Hov.	18 80	Rær, Hansted, Vigsø	80 55	Ulbjerg-Lynderup ...	50 00
Hæstrup	7 50	V. Vandet-Ø. Van- det-Klitmøller	36 00	Østerbølle-Aalestr..	57 40
Løkken	8 50	Hillerslev-Kaastrup.	70 25	Dollerup-Finderup- Ravnstrup	21 10
Vraa-Emb	30 65	Hundstrup-Østerild..	67 05	Vorde Fiskebæk- Romlund	71 40
Øster-Brønderslev- Hallund	60 00	Hjardemaal-Hun- strup Klit	20 00		
Vester-Brønderslev-		Vestervig-Agger ...	142 72		

Rødning-Løvel-Pe- derstrup	50 00	Ullits-Foulum	14 00	Nim-Underup	16 11	
Vammen-Lendum- Bigum	75 48	Louns-Alstrup	73 80	Hvirring	48 00	
Selde-Aasted	42 45	Gislum-Vonsild	150 00	Hornborg		
Jungel-Thorum	16 00	Rørbæk-Grynderup- Stenild	54 81	Endelave	62 00	
Jebjerg-Lyby	23 00	Tisted-Binderup- Durup	135 50	Skanderborg-Skan- derup, Stilling	31 00	
Skive-Resen	41 18	Løgsted-Løgstør	17 60	Blegind-Hørning	8 25	
Hem-Hindborg- Dølby	60 00	Vilsted-Vindblæs	69 50	Adslev-Mesing	8 00	
Oddense-Otting	50 00	Sebber-Klost.-Aistr.	2 00	Dover-Ry	14 00	
Brøndum-Hvidbjerg	20 00	Næsborg-Kornum	36 00	Venge	19 00	
Durup-Tøndering	40 00	Farstrup-Lundby	12 45	Hammel-Voldby- Søby	41 55	
Roslev-Rybjerg	25 00	Bjørnsholm-Malle- Ranum	76 57	Gjern-Skanderup	117 54	
Hjerk-Harreg	23 15	Salling-Outrup	18 62	Dallerup-Laasby	49 50	
Naurup-Sælby-Vile- Fuur	132 00	Aarhus Stift.			Allinge-Tulstrup	48 80
Rødning-Krejbjerg	147 47	St. Pauls Kirke, Aarhus	15 00	Silkeborg	133 00	
Balling-Volling	18 25	Vor Frue K. og Ho- spitalsk., ibd.	131 76	Linaa-Voel	32 00	
Haasum-Ramsing	37 10	St. Johannes K. ibd. med Christians K.	55 00	Skorup-Tvilum	78 55	
Lem-Vejby	1 00	Vejlby	14 50	Røgen-Skorup	24 00	
Lime	21 00	Brabrand-Aarslev	60 00	Rye	7 77	
Højslev-Dommerby- Lundø	87 00	Tilst-Kasted	19 30	S. Vissing-Voer La- degaard	23 00	
Ørslevkloster-Ørum	15 00	Aaby	7 00	Vinding-Bryrup	23 75	
Taarup-Kvols	7 00	Hasle, Skejby, Lis- bjerg	32 00	Kløvborg-Thyrsting	76 03	
Kobberup-Felding- bjerg	38 00	Saksild-Nølev	34 50	Ring-Føvling	118 00	
Vridsted-Fly-Iglsø	46 00	Odder	55 55	Vrads	10 00	
Borris-Gammelstrup	25 00	Torrild-Vedslet	5 40	Grædstrup	41 70	
Gunderup-Nøvling	17 00	Hundslund	7 00	Them-Brande	21 00	
Davbjerg-Mønsted- Smollerup	14 50	Ørting-Falling	28 00	Nørre Snede	24 00	
Vrove-Resen	100 00	Gylling	23 00	Ejstrup-Gludsted	98 83	
Romdrup-Klarup	11 10	Alrø	10 50	Tørring-Hammer	70 80	
Gudum-Lillevorde	32 05	Viby	15 27	St. Mortens Kirke i Randers	210 00	
Storvorde-Seglflod	58 27	Tiset	10 00	Hospitalskirken i Randers	14 30	
Mou	14 06	Holme Tranbjerg	12 00	St. Peders Kirke i Randers	210 00	
Buderup-Gravlev	4 50	Maarslet	3 00	Borup	13 20	
Aardestr.-Haversl.	29 11	Beder-Malling	48 70	Vorup	38 00	
Als-Hurup	23 00	Lyngaa-Skjød	32 57	Gimming-Lem	11 25	
Skelund-Visborg- Hadsund	42 60	Viten-Haldum-Had- sten	49 00	Harridslev-Albæk	24 20	
Vive-Rostrup	20 00	Lading	4 25	Støvring-Mellerup	12 71	
Ove-Valsgaard	38 23	Søften-Foldby	80 00	Haslund-Ølst	11 49	
Astrup-Storarden	20 00	Faarup-Sabro	20 00	Værum-Ørum	9 25	
Rold-Vebstrup	12 00	Trige-Ølsted	20 00	Laurbjerg-Lerbjerg	16 00	
Øls-Hørby-Døstrup	20 00	Sjelle-Skjørring	16 50	Galten-Vissing	11 35	
S. og N. Kongerslev- Korndrup	23 65	Skivholme-Skovby	25 00	Voldum-Rud	43 50	
Bælum-Solbjerg	3 56	Harlev-Framlev	9 70	Ødum-Hadbjerg	5 00	
Skibsted-Lyngby- Terndrup	13 54	Storring-Stjær- Gal- ten	23 00	V. Tørslev - Sven- strup	20 00	
St. Brøndum-Sien- Thorup	25 37	Østbirk-Yding	47 50	Asfærg-Faarup	17 00	
Gjerding-Blenstrup	35 00	Hylke	10 00	Kousted-Raasted	17 00	
V. Hornum-Hylle- bjerg-Flejsborg	16 00	Kattrup-Ørridslev- Tolstrup	24 48	Spentrup-Gassum	42 81	
Ulstrup-Gundersted	20 45	Lundum-Hansted	91 25	Hald-Kjærby	30 00	
Aars-Haubro	160 45	Vær-Nebel	38 50	Tvede-Linde	49 55	
Blære-Ejdrup	30 00	Gangsted-Søvind	10 00	Udbyneder-Kastbj.	35 00	
Skivum-Giver	10 00	Horsens, Vor Frel- sers Kirke	360 00	Dalbyn.-Dalbyover	25 00	
Brorstrup-Ravn- kilde	22 00	Klosterkirken ibd.	233 00	Raabster-Sødning	4 00	
Strandby-Farsø	149 50	Tamdrup	10 45	Øster Tørslev	35 65	
				Gjerlev-Enslev	89 55	
				Hobro-Skjellerup	41 00	
				Falslev-Vindblæs	25 00	
				S. og N. Onsild	18 00	
				Hvornum-Snæbum	38 00	
				Hem-Sem	5 00	

Thorsager-Bregnet..	150 00	Barrit-Vrigsted	27 00	S. Bork-N. Bork	176 35
Mørke	20 00	As-Klaking-Juels-		Hemmet-S. Vium ...	63 00
Hornslet - Rosen-		minde	35 05	Lønborg - Egvad-	
holms Kapel	23 00	Raarup-Klejs	20 00	Tarm	394 83
Skjødstrup	81 45	Skjold	76 55	Streller	63 00
Todbjerg-Mejlby ...	39 35	Glud-Hjarnø	56 06	Vorgod-Fjølstervang	200 00
Ebeltoft - Draaby-		Torsted	23 00	N. Vium-Herborg ...	50 85
Handrup	44 07	Tyrsted-Uth	27 00	Lem-Ølstrup	97 00
Agri-Egens	124 25	Løsning-Korning ...	36 00	Dejbjerg	102 102
Knebel-Rolse	67 09	Hedensted-St. Dalby	100 00	Skjern	350 42
Tved	33 00	Engom	16 00	Bølling-Sædding ...	24 45
Vistofte	23 00			Borris-Faster	163 85
Aalsøe-Hoed	27 00			Staauning	14 00
Lyngby-Albøge	32 40	Ribe Stift.		Videbæk	79 00
Hyllested-Rosmus ..	10 00	Domkirken i Ribe ..	158 00	Hanning-Finderup ..	62 25
Tirstrup-Fuglslev ..	25 00	St. Katharinæ Kir-		Husby-S. Nissum ...	100 00
Feldballe-Nødager ..	100 00	be, ibd.	18 00	Staby	19 00
Kolind - Ebdrup-		Seem	21 05	Ulvborg-Ulfkjær ...	49 11
Skarresø	126 00	Hjortlund-Kalvsl. ...	11 00	Idom-Raasted	28 00
Vejlby-Hornaa ..	12 59	Farup	15 35	N. Felding-Tvis ...	67 40
Holbæk-Udby	20 00	Mandø	6 15	Vinding-Vind	85 55
Voer-Estruplund ...	107 00	Aastrup-Starup	59 00	Ringkjøbing-Rindom	80 00
Ørsted	110 90	Gjording-Vejrup ...	117 26	Hee-No	40 00
Vivild-Vejlby	939 60	Darum	5 00	N. Omme-Brejning .	122 00
Gjesing-Nørager ...	64 00	Bramminge	50 00	Thorsted-Hover	8 50
Virring-Essenbæk ..	20 00	Vilslev-Hunderup ...	14 00	Stadil	24 00
Fausing-Auning	75 13	Jernved	35 00	Tim-Madam	55 00
Mariemalene-Koed..	21 00	Obbekjær	6 00	Vedersø	12 00
Ø. Alling-V. Alling..	55 00	Brørup-Holsted	49 90	Gammelsogn-Nysogn	
Aarslev-Hørning ...	25 00	Føvling-Stenderup ..	50 10	paa Holmsland ...	16 00
Hvilsager-Lime	68 00	Lindknud-Hovborg .	9 50	Holmsland Klit	98 00
Søby-Skader-Halling	12 50	Askov	108 00	Valgmenigheden for	
Mygind-Krogsbæk-		Vejen-Læborg	26 55	Ringkj. og Omegn	57 00
Skjørring	29 60	Anst	252 10	Brejning-Væggers-	
Grenaa Gammelsogn	147 80	Gjesten	28 00	kilde	50 00
Hammelev-Enslev ..	12 05	Skanderup	513 91	Lemvig-Nørlem	279 60
Karlbj-Voldby	62 50	Hjarup	46 15	Nørre Nissum	189 00
Veggerslev-Villersø..	28 70	Vamdrup	280 00	Lomborg-Rom	43 00
Gjerrild-Hemmed ...	53 86	Seest	73 42	Bøvling-Flynder ...	488 00
Rimsø-Kastbjerg ...	94 62	Grindsted-Grene ...	146 00	Valgmenigheden i	
Fjellerup-Glæsborg..	114 00	Vorbasse	100 00	Bøvling	10 00
Ørum-Ginnerup	221 00	Heinsvig-Vesterhede	170 00	Gudum-Fabjerg	246 35
Nimtofte-Tøstrup ..	115 73	Hodde-Tistrup	50 00	Resen-Humlum	229 75
Vium-Sjørsløv-Al-		Ølgod-Strelluf-Bei-		Harbøre-Engbjerg..	206 95
mind	27 00	snap	69 00	Hygom-Hove	210 00
Højborg-Elsborg ...	48 50	Thorstrup-Horne ...	38 70	Vandborg-Ferring ..	105 00
Grønbæk-Svostrup..	169 50	Andsager-Stenderup	216 30	Dybe-Ramme	45 00
Levring-Hørup	108 91	Varde	166 80	Fjaltring-Trans ...	20 00
Hinge-Vinderslev ...	120 00	Janderup-Billum ...	58 00	Venø	31 35
Serup-Lemming	23 35	Lunde-Outrup	117 00	Holstebro-Maabjerg.	195 35
Gødvad-Balle	20 70	Kvong-Lyne	45 00	Frimenigheden i Hol-	
Sejling-Sinding	17 52	Herme-Lønne	35 70	stebro	15 00
Engesvang	52 00	Aal-Børsmose	75 00	Mejrup	34 00
Hvorslev-Gjærning..	15 20	Ho-Oksby-Mosevraa	22 65	Borbjerg - Hogager	
Vellev	13 00	Øsse-Næsbjerg	66 90	Kapel	92 00
Vejerslev-Aidt-Torsø	41 00	Grimstrup-Nykirke..	7 00	Hjern-Fjeldborg ...	175 00
Koldby	30 00	Valgmenigheden i		Struer	152 00
Tranebjerg-Ørby ...	96 00	Grimstrup-Nyk. ..	18 25	Gimsing	
Besser	30 00	Sneum-Tjæreborg ..	14 65	Vejrum	70 00
Onsbjerg	31 00	Sions K., Esbjerg ..	431 61	Ølby-Asp-Fausing ..	313 40
Nordby	30 00	Vor Frelsers K. ibd.	112 60	Naur-Sir	18 00
Tunø	13 15	Brøndum-V. Nebel ..	18 70	Gjording-Vem-Bur ..	51 00
Nepsager-Bjerre	61 00	Alslev-Hostrup	30 00	Sal-Ejsing-Vinderup	151 55
Ørum-Daugaard	30 12	Faaborg-Aarre	27 00	Ryde-Hanbjerg	106 50
Stouby-Hornum ...	39 36	Nordby	156 00	Sevel-Trandum	80 00
		Sønderho	35 00		

Haderup-Over Feld- borg Kapel	87 00	Vejlby	16 00	Ødis	9 25
Grove-Simmelkjær..	27 00	St. Michaelis K. i Frederica og Er- ritsø	584 40	Vejstrup	121 05
Aulum-Hodsager ...	474 62	Bredstrup	60 00	Taps	26 60
Vildbjerg-Nøvling ..	251 57	Taulov	98 65	St. Nic. Kirke i Vejle	290 00
Timring-Tiphede	130 00	Gaverslund	30 00	Vor Frelsers do. do.	330 00
Ørre-Sinding	50 00	Smidstrup	112 00	Hornstrup-Bierballe	20 00
Gjellerup	236 45	Pjedsted	50 00	Øster Snede	54 00
Sunds-Ilskov	91 60	Gaarslev	100 00	Grejs-Sindbjerg	75 00
Kast-Faurholt	172 75	Højen-Jerlev	25 00	Uldum-Langeskov ..	60 00
Rind-Kølkær	27 25	Egtved	46 69	Hvejsel-Ildved	70 00
Herning	577 20	Ødsted	18 00	Nykirke	46 25
Snejbjerg-Tørring ..	131 60	Kolding	235 00	Brande-Skjærlund ..	40 00
S. Felding-Troldhede	85 35	Harte-Bramdrup	52 00	S. Omme	42 50
Arnborg-Skibbild ...	67 11	Eltang-Vilstrup-N. Bjert	71 20	Filskov-Blaahøj	57 25
Skarild-S. Karstoft	67 70	Herslev	43 00	Givskud	20 00
Bording-Christians- hede	78 25	Alminde-Viuf	13 00	Give	105 00
Assing	188 50	Ø. Starup-V. Nebel.	45 15	Gadbjerg-Lindeballe	25 35
Simmelkjær	31 40	Vonsild-Dalby	260 30	Bredsten	30 00
Isenvad	50 55	Bjert	155 70	Skibet	38 40
Trinitatis Kirke i Frederica	85 00	St. Stenderup	80 00	Nørup	100 00
Vinding-Skjærup ...	25 00	Hejls	37 75	Jellinge-Hover	52 50
				Kollerup-Vindelev ..	25 00
				Randbøl	54 00
				Ring-Langelund	40 00

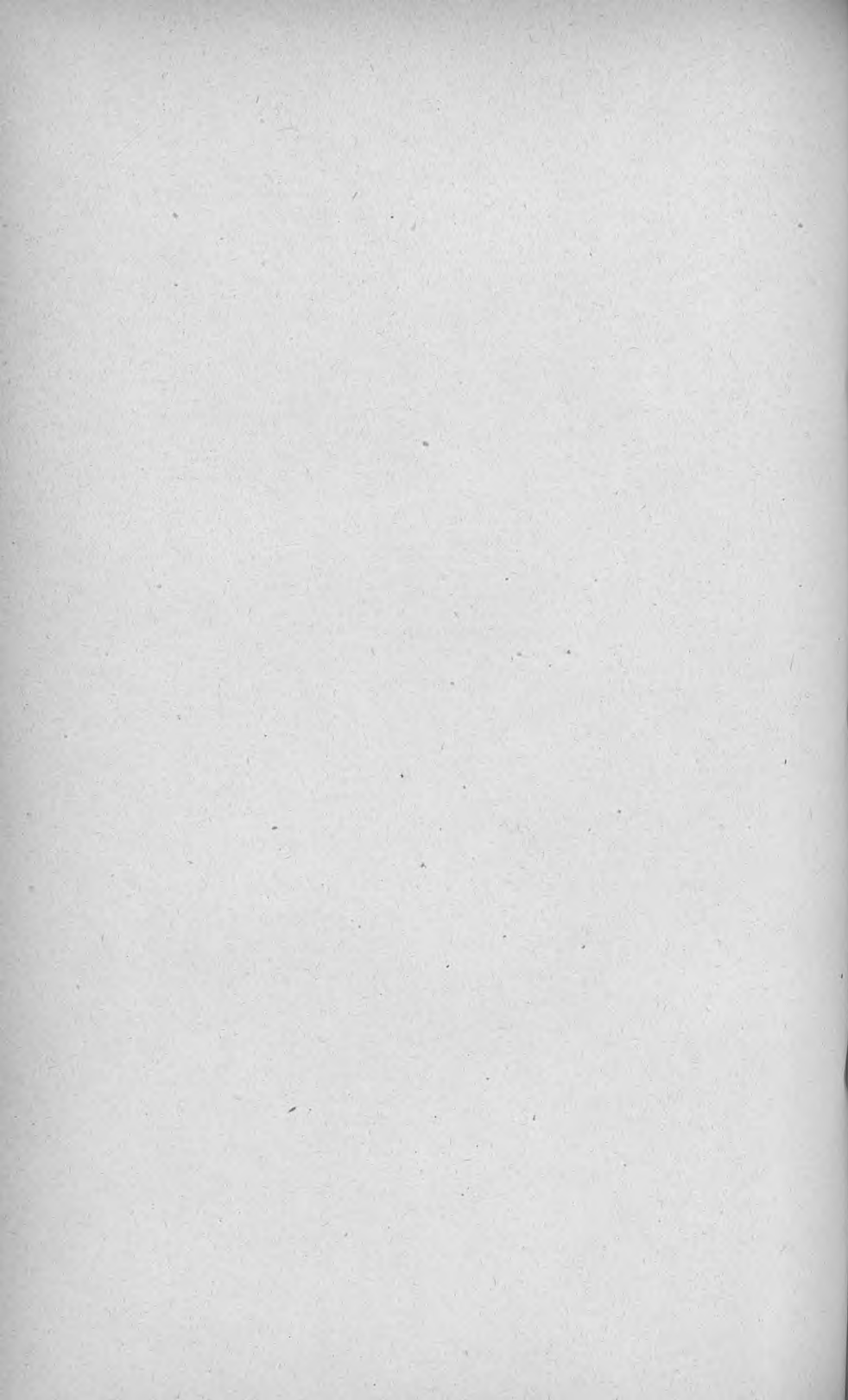
Sammendrag.

København-Frederiksberg	Kr. 7637 63
Det øvrige Sjællands Stift	- 13336 20
Fyens Stift	- 5541 13
Lolland-Falsters Stift	- 1765 56
Aalborg Stift	- 7149 96
Viborg Stift	- 4002 36
Aarhus Stift	- 8931 83
Ribe Stift	- 17293 68

Ialt Kr. 65658 35

København i September 1917

Fritz Bock,
Kasserer.

af Byggegrunde og Opførelse af Kirker krævede store Midler. Disse indkom dels gennem de før nævnte Indsamlingskomitéer, dels gennem Kirkefondet, som dertil fra hele Landet fik store og smaa Bidrag og betydelige Summer i testamentariske Gaver og Legater. Og Kirkernes Drift krævede aarligt Bidrag til Udgifterne til Embedslønninger, Kirkens Pasning med Varme, Belysning, Vedligeholdelse og meget andet.

Dette viser, hvad der kunde udrettes ad Frivillighedens Vej. Og her vil jeg særlig fremhæve en Tanke, som blev af Betydning: Menighedernes *Selvunderhold*, at hver Menighed skulde stræbe efter udelukkende af egne Midler at afholde Udgifterne ved sin Kirkes Drift. Dette var en stor Opgave og meget forskellig i Vanskelighed, efter som de paagældende Menigheder var fattige eller velstillede. Men Tanken slog an og blev gennemført i henved Halvdelen af Menighederne.

Det maa dog her bemærkes, at der til Kirkernes Drift vedblivende tilføres økonomisk Støtte i Præstепenge og Accidenser, som er folkekirkelige Afgifter, og som ikke vil kunne undværes uden fornyede Anstrengelser fra Menighedens Side.

Men det, at Kirkens Venner selv kom til at bringe saa store Ofre, fik sin Betydning. Man var til at begynde med ganske fremmed overfor den Tanke, at Kirkens økonomiske Liv kunde bæres ad Frivillighedens Vej. Man var saa vant til, at alt dette var noget, Staten sørgede for. Men efterhaanden fik man Syn for, at naar Menigheden bliver sig sit Ansvar bevidst, saa fremvokser ogsaa deraf Villigheden til at bringe Ofre for at fyldestgøre de økonomiske Krav, Opgaven stiller.

Paa denne Maade har det økonomiske Spørgsmaal haft Betydning ved at bidrage til at opdrage Menigheden til Uafhængighed.

Naar jeg før nævnede Lægfolket, saa vil jeg gerne fremhæve den Betydning det havde, at *Mændene, Lægmandene*, kom ind i Arbejdet. Kirkesagen var i sin Begyndelse en Lægmandsbevægelse, og den kaldte efterhaanden mange Lægmand til Tjenesten og til Ansaret, Lægmand kan daarligt nøjes med at være Tilhørere, og de holder sig tilbage fra Deltagelse, hvis de kun skal være Tilhørere; men lægger man Beslag paa deres praktiske Evner, saa er de at faa i Tale, og de stiller sig til Tjeneste. Og for dem selv virker Tjenesten befrugtende paa deres aandelige Forstaaelse. Vi har efterhaanden mange Vidnesbyrd om, at Lægmandene i stigende Grad har stillet deres Tjeneste til Raadighed for Arbejdet. Og at der nu ved denne Deltagelse fra Lægmand tilføres Arbejdet for Guds Rige Kraft, er en Sag, som kan faa den største Betydning for den danske Kirkes Fremtid. Kvinderne har allerede længe i langt højere Grad end Mændene baaret Arbejdet. Saa det er nu at vente, at Lægfolket, Mænd og Kvinder tilsammen, paa en langt fyldigere Maade end før, vil tage Ansaret op for Kirkens Liv. Og dette er saa meget desto vigti-

gere, som der er stærke Tegn paa, at der kan komme Forhold, hvor der netop bliver Brug derfor.

Kirken har fra gammel Tid været og er det endnu i alt for høj Grad under Statens Formynderskab. Men Kirken og Staten er ikke altid enige om Kirkens Anliggender. Viser det sig, at Staten ikke forstaaer Kirkens berettigede Krav, saa maa Kirken kunne staa paa egne Ben, og da bliver der Brug for alle de Kræfter, der har samlet sig indenfor de københavnske Menigheder. Maaske vil en af Arbejdets skønneste Frugter vise sig i Menighedens Evne til i rette Øjeblik at kunne hævde Kirkens Selvbestemmelsesret. Med forunderligt Klarsyn har Kirkefondets Mænd fra Begyndelsen forstaaet, at der maatte sigtes mod dette Maal, og givet det Udtryk i det syvende og sidste Punkt paa deres Program. Kristi Kirke maa opbygges uafhængig af Verden, og vi tror med Tak til Gud at se en Del af denne Opbyggelse foregaa for vore Øjne i den danske Kirke.

Naar vi nu til Slutning vil samle, hvad der her er udviklet, saa ser vi som Hovedpunkterne:

Nye Kirkebygninger med selvstændige Sogne, som har samlet Menighederne i mindre Kredse, bedre egnede end før til at øve personlig aandelig Paavirkning.

Vi ser, at Kravet om at fremskaffe de fornødne Midler kalder Kræfter frem, villige til at tage Ansvar paa sig baade for at bære økonomiske Byrder og for personligt at give sig hen i Arbejdet for at bringe Guds Rige til Næsten.

Vi ser heraf opstaa Lægfolkets Deltagelse i Arbejdet med Villighed til at stille sig til Tjeneste og bidrage til Opgavernes Løsning i Samarbejde med Præsterne.

Og endelig ser vi paa denne Maade indenfor Folkekirkens Mure en Kirke af ny Støbning danne sig, der modvirker den begyndte Afkristning og efterhaanden vokser i Retning af at modnes til at leve sit eget Liv i den Selvstændighed, som tilkommer Guds Menighed.

Arbejdet har fundet Sted i Tro paa Gud og under Bøn til ham. Og det er derfor med Tak til Gud, at vi kan se tilbage paa, at han ved at give Arbejdet Vækst har vedkendt sig det.

„Kirke og Folk“.

Det er en god Ide af Gyldendalske Boghandel at udsende en Række kristelige Oplysningsskrifter under Titel: „Kirke og Folk“. Uvidenheden om, hvad Kristendom virkelig er, er kolossal. Den meste Modstand imod Kristendommen kan føres tilbage til Mangel paa sand Kundskab til den; ogsaa inden for de Kristnes egne Rækker trænges der i høj Grad til Kundskaber.

Vi hilser Foretagendet Velkommen.

Redaktøren deraf, Dr. theol. *Alfred Th. Jørgensens* bekendte Navn vil være Garanti for, at det hele vil blive ledet i konservativ Aand.

Hidtil er der kommen 3 Bind. De 2 første udgør et Dobbeltbind: „*Vor Trosbekendelse*“. Nogle af de bedste Navne indenfor vor Kirke har her belyst Trosbekendelsens forskellige Led; flere af dem ypperligt. Artiklerne er oprindelig Foredrag, holdte i Bethesda, og de bærer Præg deraf, navnlig derved, at flere af dem synes en for korte, man vilde gerne haft, at Forfatteren havde givet mere og var gaaet dybere ind i sit Emne. Det kan jo maa-ske komme i et senere Hæfte. Det 3. Bind af Prof. Dr. theol. *Torm* handler om *Lidelsen* med særligt Hensyn til stedfortrædende Lidelse. Det falder i 2 Dele: Den stedfortrædende Lidelse indenfor Jødedommen og Kristendommen og Den stedfortrædende Lidelse i Verdenskrigens Lys. Det er velgørende i vore Dage at se en af vore theol. Professorer saa klart hævde den gamle Opfattelse, at Jesus døde i vort Sted og for vor Synds Skyld, Es. 53, og derefter vise, at ikke blot Bibelen, men selve den praktiske, haarde Virkelighed kræver en stedfortrædende Lidelse; Soldaterne derude paa Slagmarken er ikke i Tvivl om, at de gaar ind til Lidelsen i Folkets Sted: „Det allerskønneste af alle Ord er Ordet: For Eder.“

Chr. Seidelin.

Menighedshøjskolen.

Paa Grund af de overordentlig vanskelige Brændselsforhold, som formentlig maa føre til, at de kristelige Møder i den kommende Vinter vil blive indskrænket ganske betydeligt i Tal her i Hovedstaden, har Udvalget for Menighedshøjskolen anset det for rigtigst ikke at lade afholde nogen Kursus- og Foredragsrække i dette Halvaar.

Brønshøj-Kvarteret.

Som tidligere meddelt har Kirkefondet købt en ny Kirkegrund i Brønshøj. Siden den 27de Juni har Pastor Kalf, som tidligere var ved Vor Frelzers Kirke paa Christianshavn, været ansat som Præst ved Brønshøj, og han har nu ved Samarbejde mellem Sognepræsten, Menighedsraadet og Kirkefondet faaet udskilt et særligt Distrikt omkring Ofeavej.

„Kirken og Folket.“

Under denne Titel udsender Aschehaug & Co.'s Forlag i Kristiania en Bog om det sociale Spørgsmaal. Forfatteren er den

ogsaa her i Danmark bekendte Præst *Michael Hertzberg*, en af de første Præster, som tog Smaakirkesagens Arbejde op i Kristiania. Han er vel udrustet til at give en „Indførelse i Kirkens Opgave overfor det sociale Spørgsmaal“, som er Bogens Undertitel, idet han ikke blot i en Aarrække har været Præst i et af de allerfattigste Strøg i den norske Hovedstad derude paa Østkanten, men ogsaa selv en Tid, før han blev Præst, har taget Arbejde som en Haandens Arbejder. Hans Bog, af hvilken der hidtil er udkommen 7 Hæfter, tager vel særlig Sigte paa norske Forhold, men vil lige fuldt være en betydelig Vejleder for enhver, der ønsker Hjælp paa dette Omraade. Jeg nævner nogle af Kapitlernes Overskrifter: Storbyskerne; Hvorledes det sociale Spørgsmaal er opstaaet; Den sociale Nød; De faglige Arbejdere; Disses Livsvilkaar; De kvindelige Arbejdere og Hjemmeindustrien; Proletariatet; De fattiges Boliger; De fattiges Hjemliv og Husstil; Den dybeste Slum; Hvad Socialismen er, og hvad den vil; Kirken og Samfundsstriden; Evangeliets sociale Tanker; Kirkens Opgave i de enkelte Spørgsmaal.

Den, som har faaet Øjnene lukkede op for, at der er et socialt Spørgsmaal, vil ikke let lægge Hæfterne fra sig, før de er læst; og den, som endnu ikke er naaet saa vidt, vil i Pastor Hertzberg finde en fortrinlig Vejleder i en Sag, som man ikke i Længden kan stille sig udenfor.

En Litteraturangivelse, der findes under hvert Kapitel, vil være en betydelig Hjælp for enhver, der vil underkaste de enkelte Spørgsmaal et nøjere Studium.

Chr. Seidelin.

Bidragliste for Marts 1917.

Pastor Gyberg 25,00. M. L. 10,00. G. og F. 50,00. H. P. 100,00. Folke­tingsmand Kvist og Frue 4,00. Fru Hürup Petersen 2,00. Søren Sander, Schinggaarde pr. Koldby, 10,00. 10 % Ribe 100,00. Trænkonstabel Nr. 602 Hansen, 3. Batteri, Ringsted, 10,00. Pastor Baumann, Klampenborg, 10,00. Overlærer Julius Petersen, Herlufsholm, 100,00. Smed Kramer, Vinkel, 2,00. S. T. 1000,00. Ved Pastor Mar. Th. Nielsen: i Kornerup 35,20, Bloustrød 12,30, Lillerød 5,50. Ved Pastor Johs. Jørgensen: i Feldballe 73,05, Nødager 61,40, Kolind 27,25, Hoed 16,10, Aalsø 16,05, Kastbjerg 29,36. Ved Pastor Lauridsen Vig: i Bølling 45,45, Brejning 55,75, Langaa 22,75, Bjerringbro 44,04, Onsild 36,45, Hobro 44,40, Skjærping 16,50. Ved Pastor Villads Christensen: i Hee og No 39,70, Stadil 21,85, Bøvling 47,12, Hygum 163,80. Ved Pastor H. O. Juhl: i Andst Missionshus 18,55, S. Bjært 121,75, Gaarslev 54,15, Gaverslund 50,25.

Aarsbidrag: Læge N. Chr. Schmidt og Hustru, St. Kongensgade, 25,00. Overretsassessor Hørring, Viborg, 25,00.

Særlige Gaver: G. og F. til Luther Kirken 50,00.

Ialt Kr. 2581,72.

Bidragliste for April 1917.

Ved Hr. N. P. Hansen: Biavler N. Sørensen 2,60, en unævnt 50,00. »En Mindedag« 5,00. Toldkontroll. Schmidt-Hansen 5,00. Lars Jensen, Hvidovre, 4,00.

Aarsbidrag: Frkn. E. & V. Schleppegrell, Birkerød, 10,00. Frk. Sophie Christensen 5,00. Havnemester C. A. Bonde 3,00. J. L. 20,00. Professor Zeuthen 20,00. Departementschef Schlichtkrull 10,00. Professor Dr. E. Warming 20,00. Professor, Arkitekt M. Nyrop 10,00. Frk. C. F. Weinreich 10,00. Fuldmægtig Steen, Bikuben, 16,00. Enkefru E. Hjorth 10,00. Frk. S. Schiøttz Jensen 5,00. Frk. Carøe 2,00. Frk. Ch. Feilberg 100,00. Fru Hvidt 10,00. Fru Leuning 5,00. Frk. Klubien 5,00. Frk. Hee 5,00. Frkn. Moberg 10,00. Cigarhandler Nielsen 10,00. Stabssergent Fremming 3,00. Fru Tetens 10,00. Optiker Preisler 5,00.

Halvaarsbidrag: Frk. A. Krarup 5,00. Cand. mag. V. Balslev 2,50. Professor Torm 3,00. Frk. Wegener 2,00. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3,00. Frk. A. Ammundsen 2,50. Frk. Storck 2,50. Frk. Jorde-ning 2,50. Boghandler Thaning 5,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 6,00. Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Luther Kirken: Ved Indremissionær Chr. Christensen, Sorø: J. Ringsted 25,00. Uden Mærke 5,00. Til Hans Tavsens Kirke: Fru Pastorinde Korsholm, Ring, 10,00.

Ialt Kr. 458,40.

Bidragliste for Maj 1917.

Hellerup Kirkebøsse 5,00. Ved Indremissionær Knipschildt: Fra nogle Venner i Kolding 74,35. Lul og Ove 5,00. Overretsprokurator I. H. Mundt 10,00. Kontreadmiral Koefoed 100,00. Amtsforvalter C. T. Bang 50,00. Frk. Thora Jørgensen 2,00. Fhv. Skolebestyrer A. Moltke Krag 10,00. S. P. 50,00. Kristine Rasmussen, Ø. Vamdrup, 3,00. Gaardmand R. S. Rasmussen, Haarslev, 2,00. Skrædder P. Olsson, Køge, 2,00. Chr. Jessen Friis, Julianeholm, 10,00. Organistinde Fru Klein, Faaborg, 2,00. Drejermester Hansen, Frederiksværk, 2,00. Ved Fru M. Güntelberg, Genofte: Fru & Frkn. Tryde 7,00. Grosserer Jensen 13,00. Fru Harriet Halkier 10,00. Frk. Moe 10,00. Fru Krag 10,00. R. M. 12,00. Frk. Anna Jensen, Førslev Skole, 2,00. Ved Hr. Hofboghandler Aage Prior 75,00. Gdr. Albert Nielsen, Sejlstrupgaard, 100,00. H. G. M. 5,00. Frk. E. Oppermann 5,00. Søren Søe, Hanning, 5,00. Ved »Kristeligt Dagblad« 43,00. N. N., Frederiksværk, 1,00.

Aarsbidrag: Maskininpektør Hansen 20,00. Sognepræst Bertelsen, Lunde, 10,00. D. L. 5,00.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00.

Særlige Gaver: Oberstløjtnant Rambusch til Hans Tavsens Kirke 40,00. Til Luther Kirken 30,00. Til Blaagaards Kirke 30,00.

Ialt Kr. 765,35.

Bidragliste for Juni 1917.

Fru V. Blytt, Maglekleidevej, 5,00. Fru J. Blichfeldt, Vesterbrogade 36, 6,00. Fra Venner i Hejnsvig 17,00. Ved Pastor Quistgaard: Møder i Ørslev-Nordrup. 43,42. X, 5,00. Etatsraad C. A. Olesen: Rente af Prioritetslaan 20,00. Frk. Ida Andersen: Rente af Gave 20,00. Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: Frk. Nielsen 10,00. Frk. B. 1,00. X. Y. 1000,00. Direktør C. A. Iversen 20,00. Pastorinde H. Philipsen, Fredericia, 10,00. Fra Samfundet i Try 25,00. C. S. i Assens 10,00. Enkebaronesse E. Bille Brahe 50,00. F. B. 1000,00.

Aarsbidrag: Skoleinspektør W. Baur 2,00. Fru A. Jantzen 5,00. Frk. A. L. Jantzen 5,00. Frk. Julie Krog 1,00. Fru Marie Wright 5,00. Frk. Anna Knudsen 10,00. Fru Grønbech 15,00.

Halvaarsbidrag: H. & M. K. 10,00. Fru D. Jørgensen 2,50. Frk. C. Granzow 2,50. Husejer Fr. Larsen 5,00. Dr. Maaløe 25,00. Frk. A. Langhoff, Hørsholm, 100,00.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til en ny Filips Kirke: Ved Sognepræst Ræbild: Julie Bille 2,00, H. & Hustru 10,00, Smed Billes Hustru 1,00, Karen Bille 1,00,

R. 1,00. Til Luther Kirken: Z. 10,00. Til Anna Kirken fra en Anna 20,00.
Til Menighedsplejerne 5,00.
Ialt Kr. 2481,72.

Bidragliste for Juli 1917.

Dr. Barmwater 5,00. Professor H. Westergaard 10,00. Frk. Jenny Lind 10,00. Fru Y. 10,00. S. L. 40,00. En unævnt paa Holmsland 10,00. Ved K. F. U. M. Horsens 1,01.

Aarsbidrag: Overlæge Johs. Schrader, Charlottenlund, 20,00.

Særlige Gaver: Til Luther Kirken: Grete Kristiansen, Søsøm, Viksø, 1,00.

Ialt Kr. 107,01.

Bidragliste for August 1917.

Ved Pastor Bruun-Rasmussen: Nedlagt i Roskilde Domkirkes Fattighøse 5,00. Søster Birthe Larsen, Diakonissestiftelsen, 75,00.

Ialt Kr. 80,00.

Gaver til Reformationens Jubilæumsfond. April—August 1917.

*A. H. 3,00. Enkefru Marie Hansen 5,00. Konferensraadinde Jacoby 50,00. Frk. A. Delbanco 20,00.

Overretssagfører Bentzen 300,00. J. J. 25,00. M. K. 50,00. Overretssagfører R. C. Cortsen 50,00. Administrator Holm 100,00. Højesteretssagfører F. Asmussen 200,00. C. de S. 50,00. Kammerherre S. Barner 300,00. Frk. O. B. 25,00.

Fru Th. Brendstrup 100,00. Ved Pastor Oldenburg: Fru Charlotte Pedersen, Allinge, 100,00. Valgmenighedspræst Fønnesbech-Wulff: Et Honorar 75,00.

Ialt Kr. 1453,00.

Fritz Bock.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—2. Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 12.

Oktober.

1917.

Reformationen og Kirkefondet.

Af de forskellige reformatoriske Principper, som kom frem med Luther, var vel nok det om *Retfærdiggørelse ved Troen* det, som straks vandt hurtigst Udbredelse. Det var vel ogsaa det, som Menigmand trængte mest til at høre: Der er Adgang til Gud for enhver, der angrer sine Synder og bekender dem for Jesus, og som tror (d. v. s. modtager) sine Synders Forladelse uforskyldt, af hans Naade alene; der behøves ingen Mellemmænd her, hverken Præst eller Helgen.

Det Princip er gaaet os Danske saaledes ind i Kødets og Blodets, at man ikke kan tænke sig andet, end at saa længe der er dansk Kristendom til, vil det ogsaa altid komme til at lyde fra Danmarks Prædikestole.

Ogsaa Det københavnske Kirkefond har knyttet sin Eksistensberettigelse fast hertil; vi har altid ladet det være en Hovedbetingelse ved *Valget af de Præster*, vi ønskede til at forkynde Ordet i vore Kirker, at de skulde kende sig selv som Syndere, frelste ved Jesu Naade alene; thi kun den, der selv har oplevet Syndsforladelsens Naade, kan tale derom til andre saaledes, at de tør tro, at den er sand og til at bygge et helt Liv paa.

Det andet Princip, om *Skriften*, blev ogsaa i sit Hovedpunkt gennemført i det første Slægtled, der levede sammen med Luther; men der gik flere Hundrede Aar, før end det naaede frem til sin yderste Konsekvens: Bibelen i hver Mands Eje. *Det britiske Bibelselskab* har her gjort et betydeligt Arbejde for os Danske, senere afløst af *det danske Bibelselskab*, som nu har bestaaet i over Hundrede Aar. Dette har arbejdet saa trofast, at man trygt kan sige, at Bibelen er den billigste Bog i vort Land, naar man ser hen til dens Størrelse, endsige da til dens Indhold. Ogsaa paa dette Punkt har Kirkefondet været med til at gøre en Indsats; i Menighedssamfundene ved dets Kirker har *Bibelsamtalemøderne* altid haft en fremragende Plads, og saa vidt jeg véd, var en Kirkefondskirke en af de første, der indførte de smaa *Bibelkredse*, som nu er saa almindelige i vor Hovedstads Kirkeliv, og hvor man kommer sammen om Bibelen i Smaakredse paa 10—20 Medlemmer, der ledes af en Læg-

mand eller Kvinde. Maalet maa være: *Bibelen i hver Mands Eje!* saa han ikke blot har den paa Hylden, men i sit Hjerte og til Hjælp for sit daglige Liv.

Ud af disse 2 Principper maatte naturnødvendigt følge et tredje: *Det hellige, almindelige Præstedømme:* et troende Menneske har ikke blot umiddelbar Adgang til Gud og til at eje (i aandelig Forstand) sin Bibel, men han har ogsaa Ret til at arbejde for sin Herre og derved hjælpe andre Mennesker til Delagtighed i den Frelse, han selv har faaet. De lutherske Fædre saa dette, saa Princippet til Bunds i alle sine Konsekvenser, længere ud endnu, end vi hidtil har naaet, men de manglede Mændene til at kunne gennemføre det. I Aarhundreder eksisterede det lutherske Lægfolk kun som Objekt for Præstens Arbejde, ingen tænkte paa, at ogsaa de kunde og burde arbejde i Vingaarden, ingen kaldte paa dem, ingen havde Brug for dem.

Det er forbeholdt de sidste Aartier at kalde Lægfolket i Arbejde for Guds Rige.

Paa dette Punkt har Kirkefondet gjort en Hovedindsats. Samtidig med, at Præsternes og Kirkernes Antal øgedes herinde i betydelig Grad, saa denne Bevægelse dog saa nogenlunde har kunnet gøre tidligere Tidens Forsømmelse god igen og følge med i vor Hovedstads stærke Vækst, har dets Ledere Gang paa Gang betonet *Menighedssamfundets* store Betydning som Udgangspunkt for det frelsende Arbejde i det nyoprettede Sogn. Ikke blot blev det paa det stærkeste betonet i Kirkefondets Program: De syv Punkter af 1890, men ogsaa vore Kirkebygninger taler deres tydelige Sprog derom. De første Smaakirker, vi fik, var uden Menighedslokaler, ja uden Sakristi. Snart kom Sakristiet til som Samlingslokale for Menighedssamfundet; Sakristiet voksede i Størrelse for hver en Kirke, vi fik, indtil man greb til den radikale Ændring at bygge baade Kirke og Menighedslokale; og nu — hvis vi ikke har Raad til straks at opføre begge Dele, sørger vi for at faa Menighedslokalerne og faar det største af disse indviet til Kirkebrug.

Nu drømmer ingen Præst i København om at kunne gøre et forsvarligt Arbejde uden igennem og ved Menighedssamfundet. Dette er det Centrum, hvorfra alt kirkeligt og kirkefilantropisk Arbejde udgaar. De læge Arbejdere i det københavnske Kirkeliv tælles nu i Tusinder; vi finder dem overalt: i Søndagsskolerne, ved Ungdomsmøderne, i selve Menighedssamfundet, i Blaa Kors, ved Bladuddeling, i Menighedspleje og Sygepleje, som Ledere af Bibelkredse og af Studiekredse for Hedningemission o. s. v., vi finder dem som passive og som Ledere, aflastende Præsten for en Del af Arbejdet, saa han mere kan hellige sig sit egentlige Præstearbejde: Ordets Forkyndelse og Sjælesorg.

Den nye Bevægelse, som blev rejst af L. Y. M., og som

først tog Sigte paa at faa sat *Lægmandene* i Arbejde for *Hedningemission*, begynder nu at vende sig mod alt *Hjemmisions* Arbejde; den efterfølgende Artikel om *Lægmandsarbejdet* i *Elias Sogn* er et herligt Vidnesbyrd herom.

Og med *Lægmandene* i Arbejde fulgte ogsaa *Lægmandene* i *Ofring*. De københavnske *Menigheder* er naaet vidt i Retning af at give til Guds Rige; vi skal her ikke nævne *Tal*; den venstre *Haand* skal ikke vide, hvad den højre gør. Jeg føler mig overbevist om, at vi her endnu kun staar ved en *Begyndelse*; den *Mand*, der faar *Lov* til at arbejde for *Jesus*, vil ogsaa betragte det som sin *Ret* at have *Lov* til at stille sin *Pengepung* til hans *Raadighed*. Der er *Brug* for mange *Penge* nu, og der vil blive *Brug* for endnu flere i *Fremtiden*.

Den bedste *Maade* at takke for *Reformationens Gave* paa er at søge gennemført dens *Principper* i videst mulig *Retning*.

Chr. Seidelin.

Lægmandsarbejdet i Elias Sogn.

Af Grosserer *Frederik V. Brostrøm.*

Naar man mindes de store *Møder* i *Studentereforeningens Festsal*, da *John R. Mott* talte til en *fuldtallig Forsamling* af *Mænd*, og naar man tænker paa alle de *Gange*, da *K. F. U. M.s* store *Sal* var fyldt, naar *F. B. Meyer*, *Ricard*, *Skovgaard-Petersen*, *Gunner Engberg* og mange andre holdt *Møder* alene for *Mænd*, er det vanskeligt at forstaa, hvoraf det kommer, at der er saa faa *Mænd* indenfor *Menighedssamfundene*.

Er da alle de *Mænd*, der møder frem, naar de store *Talere* kalder, ikke ligesaa trofaste *Deltagere* i *Menighedens daglige Arbejde*?

For en troende ung *Mand* burde det vel være den normale *Udvikling*, at han, samtidig med at stifte *Hjem*, slutter sig til et *Menighedssamfund* og melder sig til *Tjenesten* der, for at være med til at løse de mangfoldige *Opgaver*, som *Gud* lægger hen til *Menigheden*. Han behøver jo ikke derfor at melde sig ud af *Studentereforbundet* eller *K. F. U. M.*; men den *Velsignelse*, han har faaet der, kan han bringe med ind i *Menighedssamfundet*, og der har han *Lov* at tage sin *Hustru* med.

Menighedssamfundet er ikke et *Sted*, hvor man gaar hen for at høre nogle flere *Prædikener*, men det er en *Kreds* af *Mænd* og *Kvinder*, der har sluttet sig sammen for at opbygge *Troslivet* hos hverandre og hjælpe hverandre med at arbejde i *Herrens Vingaard*. Og jo mere et *Menighedssamfund* formaar at praktisere dette, at hvert enkelt *Medlem* bør være aktivt, des bedre vil man faa *Mændene* til at slutte

sig til Samfundet og komme trofast til Møderne. Enhver Mand bør have en Følelse af, at han har en Haand med i Arbejdet og er til Nytte, ellers sløjer han af. Men faar han en bestemt Opgave lagt hen til sig, bliver han et trofast Medlem.

At arbejde blandt Mænd er at sætte Mænd i Arbejde.

Dette var ogsaa Princippet for L. Y. M. — Lægmandsbevægelsen for Ydre Mission — at sætte Mændene i Arbejde, i »Bevægelse«, og dette skulde praktiseres rundt omkring i Sognemenighederne. — I *Eliaskirkens Samfund* begyndte vi da med at samle de »passive« Mænd, saadanne Samfundmedlemmer, som ikke havde nogen bestemt Del i Menighedsarbejdet. Ved nogle »Dagligstuemøder« talte vi sammen om Lægmandsbevægelsens Formaal og Mændenes Ansvar overfor Ydre Missions Arbejdet, dannede derefter nogle *Missions Studiekredse* og indførte »systematisk Given« til Ydre Mission. De fleste af de deltagende var Mænd, som ikke nogen Sinde havde taget Ordet ved Samtalerne i Menigheds-samfundet. Nu kom de til at gøre en lille personlig Indsats ved at deltage i Samtalen i Studiekredsene, begyndte altsaa at blive aktive. Senere afløste vi Studiekredsen med *Bibelkredse*, der samles hver 14de Dag i forskellige Hjem. I disse smaa Kredse med 8—12 Medlemmer værner Deltagerne sig hurtig til at udtale sig om den foreliggende Tekst, fordi vi har gennemført den Regel at vælge Aftenens Indleder ved Lodtrækning umiddelbart før Samtalens Begyndelse, og denne Ordning medfører, at hvert Medlem af Kredsen møder saa vel forberedt som mulig, fordi han kan vente at komme til at indlede, og alle Deltagerne har været enige om, at Gud havde givet dem en særlig Velsignelse gennem Fordybelsen i Teksten hjemme.

Disse smaa Bibelkredse, hvor det er langt lettere at udtale sig end ved de store Samfundsmøder, har vist sig at være *gode Planteskoler*, idet vi gennem dem er naaet dertil, at vi for den kommende Vinter har kunnet planlægge *en Række Møder for Mænd*, hvor 18 af vore Lægmand skal føre Ordet, og Talerne er, med en enkelt Undtagelse, Mænd, som har deltaget i Bibelkredsen, og adskillige af dem har netop derigennem vundet Frimodighed til at føre Ordet i en større Forsamling.

Skemaet for Vinteren ser saaledes ud:

11. Oktober: Emne: Er Kristendom noget for Mænd? Dirigent: Grosserer M. Kjær. Indleder: Kaptajn H. A. V. Hansen. Taler: Fuldmægtig Carl Rasmussen.
8. November: Hvorfor gaar vi i Kirke? Kaptajn M. Christensen, Greve Ejner Holstein, Installatør S. P. Christensen.
13. December: Kampen for Tilværelsen her og hinsides.. Tandlæge Sprechler, Grosserer F. Brostrøm, Kaptajn H. A. V. Hansen.

10. Januar: Pengene eller Livet? Arkitekt Lønholdt, Bankbogholder Hørlyck, Grosserer J. Brostrøm.
14. Februar: Hverdagsmenneske — Søndagskristen, Værkfører S. Christensen, Oversergent J. P. Jensen, Postkontrollør Hasselbalch.
14. Marts: Bibelen, vor Rejsehaandbog, Ingeniør Nepper, Justitsraad Gerner, Kaptajn L. Skeel.
11. April: Hedningemissionen, en Opgave for Mænd, Forvalter H. T. Hansen, Værkfører H. L. Jørgensen, Fuldmægtig Carl Rasmussen.

Dette Program for Møderne uddeles om Søndagen ved Udgangen af Kirken og bringes med Søndagsbladet ud til Mændene i Sognet, ligesom Samfundsmedlemmerne benytter det til at indbyde Mænd i deres Bekendtskabskreds. Vi haaber at faa mange Mænd særlig blandt Kirkegængerne i Tale ved disse Møder, og ved hvert Møde vil der blive indbudt til Bibelkredsene.

Foruden selv at deltage i Bibelkredsene og Møderne for Mænd og at indbyde andre Mænd har Lægmandene i Elias-kirkens Sogn i Lighed med, hvad der finder Sted i forskellige andre Sogne, paataget sig at skaffe de nødvendige Penge til Underhold af en Sekretær til K. F. U. M.s Arbejde i Krigsfangelejrene. Som bekendt har Amerikas K. F. U. M. udført et velsignelsesrigt Arbejde i Krigsfangelejrene ved Udsendelse af ca. 50 Sekretærer, som havde den Opgave at være de ca. 5 Millioner Mænd, der lever i Krigsfangenskab, til Hjælp i enhver Henseende for at give dem nyt Livsmød og med Guds Hjælp bevare dem fra at gaa til Grunde. Da Amerika kom med i Krigen, maatte de neutrale Lande overtage dette Arbejde i Fangelejrene, og fra Danmark er der dels allerede udsendt og vil der dels i den nærmeste Fremtid blive udsendt ialt 11 Sekretærer til Tyskland, Østrig-Ungarn og Rusland. Hver af disse 11 Mænd vil det koste ca. 9000 Kr. at underholde, og et saadant Beløb vil altsaa Lægmandene i Elias Samfund forsøge at indsamle, ligesom andre L. Y. M.s Kredse gør.

Ved Siden af disse særlige Møder og Arbejder for Mænd er dog de fælles Samfundsmøder uundværlige; men de mindre Kredse, enten de nu betegnes som Studiekredse eller Bibelkredse, er et godt Supplement, og de adskiller sig fra de gode, gammelkendte »Samtalemøder« i Hjemmene blot derved, at de, foruden at sigte paa gensidig Opbyggelse, har det Maal at hjælpe Deltagerne frem til at gøre en personlig Indsats i Arbejdet. I den mindre Kreds bliver en Mand lettere aktiv end i en større, hans Evner kommer lettere til Udfoldelse, og han faar selv Forstaaelsen af, hvor Gud har en Gerning for ham. Det giver Arbejdsglæde at staa i Kreds med Brødre og at løfte i Flok, og gennem Troskaben overfor den mindre Opgave modnes man for den større.

— »Høsten er stor, men Arbejderne er faa; bed derfor Høstens Herre om, at han vil sende Arbejdere ud i sin Høst.«
 — og bed om, at han vil sende ogsaa *Dem!*
 Meld Dem saa ind i Menighedssamfundet!

Luther-Kirken.

Arbejdet paa Luther-Kirken nærmer sig nu sin Fuldførelse. Men der har ogsaa siden Efteraaret 1913 været et energisk Arbejde i Gang for at faa rejst denne Mindekirke for Martin Luther i Anledning af 400 Aarsdagen for Reformationen. Alle kirkelige Partier har været repræsenterede i dette Arbejde bl. a. ved deres respektive Formænd. Gennem 530 Indsamlingskredse Landet over er indsamlet ca. 50,000 Kr. Gennem personlige Henvendelser i København er indsamlet ca. 100,000 Kr.

Luther-Kirken var oprindelig beregnet at ville koste ca. 180,000 Kr., men vil under de nuværende vanskelige Tidens Forhold komme til at staa i ca. 240,000 Kr. Hertil kommer Grunden, af hvilken en Del er skænket.

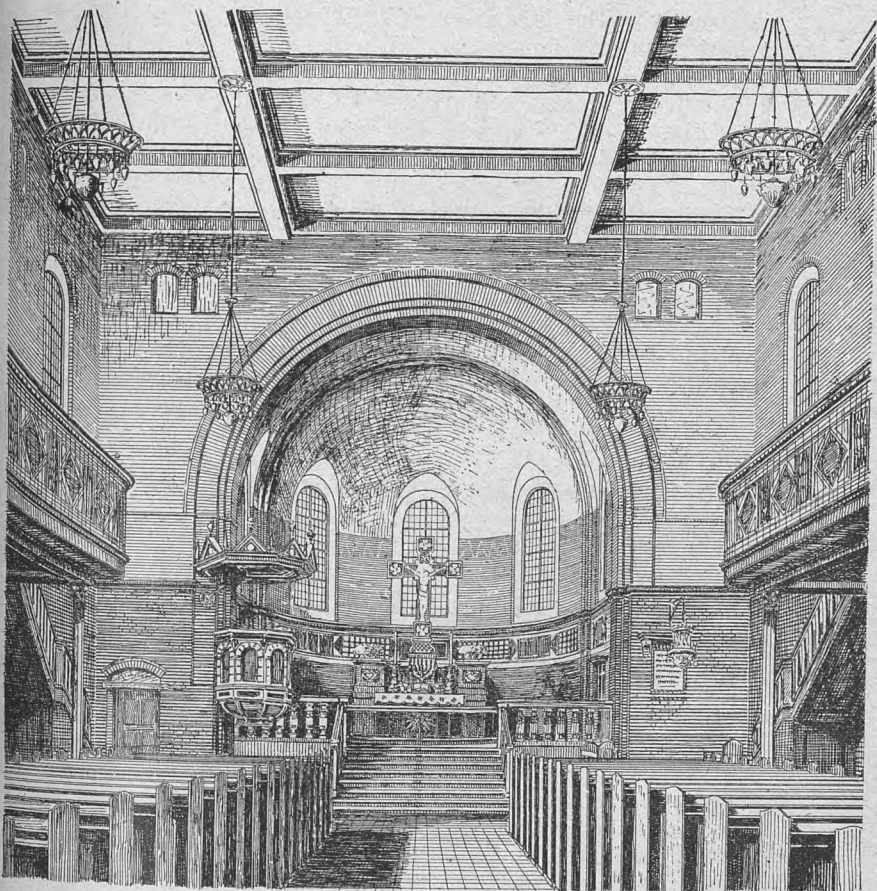
Kirken er tegnet af Professor Martin Nyrop og Arkitekt Jul. Smidt, en Borgen for dens Arkitektur. Den er fritbeliggende paa en Hjørnegrund og bliver af anselig Størrelse: 60 Alen lang, 20 Alen bred og 18 Alen høj. Da den har 3 store Pulpiturer, afgiver den rigeligt Rum til 700 faste Siddepladser og vil med Lethed kunne rumme mindst 1000 Mennesker. Desuden findes et særlig Baptisterium, Daabskapel, lige neden for Trappen til Koret. Et stort Orgel med 26 Stemmer er skænket. I Kirken er ophængt 2 Klokker, afstemte i Tonerne a og e.

Kirken er bygget i røde Mursten med rød Tegl. Indvendig har den røde Mursten i underste Halvdel, Cementsten i øverste Halvdel. Loftet er af Monier, fladt og i Kassettesystem. Koret har Hvælving.

Sammen med Luther-Kirken er bygget et prægtigt Menighedshus. Der findes her en stilfuld Mødesal, som har været brugt til Kirkesal siden 20. Decbr. 1914; den kan rumme ca. 300 Mennesker. Den er bygget i samme Stil som Kirken. I 1ste Etage findes en mindre Mødesal med 150 Siddepladser; endvidere et godt Køkken, en Garderobe, et Bestyrelsesværelse, Bolig til en Diakonisse og Bolig til Kirkebetjent. I Tagetagen findes en god Præstebolig.

Det er et Menighedshus, der danner en god Ramme om det Menighedsliv, der efterhaanden har arbejdet sig frem i det godt 13,000 Mennesker store Rosenvængets Sogn siden Sognets Oprettelse den 1ste Oktober 1912. Her findes nu 4 kristelige Ungdomsafdelinger, 2 Søndagsskoleafdelinger, Blaa

Kors, Menighedspleje, Sygepleje, Syforeninger, Juleforening, et Søndagsblad, der uddeles i 4000 Eksp. hver Uge, 4 Kredse for Hedningemissionen, et frivilligt Kirkekor, altsammen baaret og ledet ud fra et Menighedssamfund paa 170 Medlemmer. Menigheden tilskyder aarligt 2000 Kr. til Andenpræstens Løn, foruden at den lønner Organist og Kirkebe-

tjent og iøvrigt selv afholder alle de med Gudstjenesterne og Menighedens Arbejde i det hele forbundne Omkostninger, hvilket for 1916 beløb sig til ca. 18,000 Kr.

Der staar saaledes en Menighed rede til at flytte ind og til at tage nyt Arbejde op for Guds Rige, naar Luther-Kirken er indviet.

Hele Bygningskomplekset, Luther-Kirken med Menighedshuset, vil komme til at staa som et smukt Minde i vort Land om 400 Aarsdagen for Reformationen.

Og det er da ogsaa vort sikre Haab, at Luther-Vennerne omkring i Landet som i Hovedstaden vil hjælpe med af et godt Hjerte til, at de 100,000 Kr., som paa Grund af Tidernes Ugunst endnu mangler i, at Luther-Kirken kan staa gældfri, snarest vil indgaa. Vi er sikkert mange, der føler det som en Æressag, at Luther-Kirken kan indvies i Jubilæumsaaret 1917.

At overgive Efterslægten en *Mindekirke* med Gæld vilde aabenbart være en Urimelighed. Vi er derfor meget taknemmelige for, at Kongen paa Kirkeministeriets Anbefaling har givet Tilladelse til, at der den 28de Oktober d. A. maa optages en Kollekt i alle Landets Kirker til Hjælp til Fuldførelsen af Luthers Mindekirke. Thi det er vort sikre Haab, at Danmarks Præster vil benytte denne Tilladelse til at hjælpe deres Menigheder til at give deres Taknemmelighed for Martin Luthers Liv og Gerning et synligt Udtryk.

Og det vilde være et smukt Udtryk for, at den danske Menighed som saadan staar sammen om Rejsningen af Luther-Kirken, at den i Anledning af 400 Aarsdagen for Reformationen skænkede den væsentligste Del af den Sum, der endnu mangler i, at Luther-Kirken kan indvies gældfri.

Anton Skettrup.

En Jubilæumshilsen til den evangelisk-lutherske Kristenhed.

Hilsen fra den internationale evangelisk-lutherske Konferens.

Ved det Møde, som den internationale evangelisk-lutherske Konferens har holdt i August Maaned i Eisenach, samlede man paa Wartburg og vedtog her at sende alle Lutheranere en Hilsen i Anledning af Reformationens 400 Aars Fest. Hilsenen lyder saaledes:

»Forsamlet paa Wartburg til den lutherske Reformationens 400 Aars Fest sender den internationale evangelisk-lutherske Konferens af et varmt Hjerte en Jubilæumshilsen til den evangelisk-lutherske Kristenhed paa Jorden, saa vidt Konferensens Stemme kan naa dem.

Vi er opfyldte af hellig Ærefrygt ved Bevidstheden om at være samlede paa det Sted, hvorfra den tyske Bibel er udgaaet og i den og med den Tilskyndelsen til at række Folket Guds Ord i Modersmaalets fortrolige Klang alle Vegne, hvor Reformationen har aabnet sig Vej.

Stærke Strømme af gammel og ny Oprindelse retter sig i Dag mod Guds Ord. Mange erstatter det med Menneskeud-sagn. Andre maaler og forkorter det efter verdslig Fornufts

Maalestokke. Mange vil overhovedet ikke vide noget mere af Guds Ord. Men vi holder med Luther fast ved Ordet, vi vil have det helt og vil have det rent. Ligesom vi ikke forarges over Menneskesønnens Tjenerskikkelse, saaledes forarges vi ikke over den menneskelige Fremtræden, i hvilken det har behaget Gud at give os sit dyrebare Ord. Vi tager det og holder fast ved det i ham, som er »Ordet«, den evige Guds Søn, Jesus Kristus, korsfæstet og i Sandhed opstanden for os, i Jesus Kristus, der af Gud er gjort os til Visdom og Retfærdighed, til Helliggørelse og til Forløsning.

Vi opfordrer og beder alle, som for Alvor vil være evangelisk-lutherske Kristne, til med os i Luthers kække og stærke Tro at holde fast ved Ordet, ogsaa i de ringe Dage i den Tid, hvori vi lever. Guds Ord kan og skal ingen bryde, og de, der opløser det, skal blive tilskamme. I Ordet ligger vor Kraft, i Ordet ligger vor Fremtid. Vor Kirke skal ogsaa i de kommende Dage være Orjets Kirke eller ophøre at være til. Holder vi fast ved Ordet, da skal Guds Stad herligt blive med samt sin Kilde, der hvor den Højstes hellige Boliger findes.

Det Ord de vel skal lade staa,
og dertil Utak have,
thi Herren selv vil med os gaa
alt med sin Aand og Gave.

Jubilæumshilsenen er undertegnet af Professor *Ihmels* i Leipzig, som er Konferensens Præsident, og Biskop *v. Schéele* i Visby, Konferensens Vicepræsident.

Reformationsfondet.

Hvor har vi lutherske Kristne meget at sige Tak for! Det er kun rimeligt, at denne Tak kommer til Orde i disse Dage, da vi særlig mindes Luthers herlige Gerninger for os.

Det kan ske paa 2 Maader: Vi kan med et Skuldertræk se paa dem, som endnu sidder i Pavekirken; men dette er ganske ufrugtbart og vil kun fremme vor egen Hovmod! Vi kan ogsaa komme sammen for at takke Herren for den umiddelbare Adgang, vi har faaet til ham, for den aabnede Bibel, for Retten til at arbejde i hans Vingaard.

Men naar troende Mennesker kommer sammen for at takke, plejer det ikke at være med Ord alene.

Fra *de samvirkende Menighedsplejer og det københavnske Kirkefond* er der udsendt Opraab om Gaver til Fortsættelse af deres Arbejder.

Menighedsplejerne vil gerne have Midler til at opføre

nye Hjem for Gamle. Ingen er saa forladt i Verden som den gamle Mand og Kvinde, der ikke mere kan hjælpe sig selv i det daglige! Tænk paa din egen Fader og Moder og tag dem til dig i dit Hus, hvis de trænger til det. Tænk ogsaa paa de mange Gamle herinde, som ingen Søn eller Datter har at støtte sig til, og hjælp Menighedsplejerne med en Gave, saa de ved Opførelse af nye Gamlehjem kan gøre en Søns og en Datters Gerning imod dem.

Og *Kirkefondet* vil gerne have Penge til nye Kirkegrunde, nye Kirker, nye Præstelønninger.

Hovedstaden vokser, og vi maa følge med; vi ligger f. T. i Underhandlinger om 5 nye Kirkegrunde, men Pengene til at købe for har vi ikke. Vi skal jo ikke standse vort Arbejde! nye Kirker skal opføres paa disse og paa de Grunde, vi tidligere har købt, men som endnu ligger kirkeløse hen! Og de stærkt arbejdende Præster skal vi komme til Hjælp ved at opfordre Kirkeministeriet til at dele de altfor store Sogne. Hvert Aar øges vore Udgifter til Præstelønninger og Kirke drift betydeligt.

Til *Lutherkirken* skal der indsamles en Kollekt Søndag den 28de Oktober i alle Landets Kirker. Vi anbefaler varmt denne Sag til vore troende Venners Kærlighed, saa denne Kirke kan blive fuldført endnu i Jubilæumsaaret.

Men glem ikke Moderen for Barnet. Send en Gave ogsaa til **Reformationsfondet, Badstuestræde 17, 1**, København K., saa *Menighedsplejerne* kan vise Kærlighed mod dem, der *har* arbejdet, men nu er trætte, og *Kirkefondet* kan række Frelshjælp til dem, som »lider Møje og er besværede« af Arbejde, af Lidelse, af Synd og af Sorg.

Chr. Seidelin.

Kirken paa Hartmannsvej i Hellerup.

En Kirke med Menighedshus, hvis største Sal kan sættes i Forbindelse med Kirkerummet, saaledes lyder Opgaven, naar vi skal opføre en ny Kirkebygning i og ved København. Saaledes har den nu lydt mange Gange, og dog er Opgaven arkitektonisk set ny, maaske er den et Trin i en Udvikling, som vil ende med et større Komplex, nemlig en *Kirkeplads* omgivet af Kirke, Menighedshus, Præsteboliger, Klokker- og Portnerbolig. — Tiderne er urolige, Religionsundervisningen i Skolerne er truet, Børn og Unge hører med til Menigheden, det gjorde de praktisk talt ikke, da jeg var Dreng — hvem véd, maaske kommer den Tid, da Menighederne opretter egne Skoler, saa fuldendes Komplexet, og vi har de herligste Forbilleder i de gamle engelske Collegiebyer.

Saadan set er det Menighedshus, der nu opføres paa Hartmannsvej, altsaa kun en Stump af et Hele, og det er

ogsaa kun en lille Del af, hvad der agtes opført i en Fremtid, som vi *haaber* ikke er fjern. Naar jeg har valgt at lægge Menighedshuset som en Vinkelfløj paa den endelige Kirke, saa er det for det første, fordi dette efter min Mening giver bedst Betingelse for at kunne slaa Kirkeskib og Menighedssal sammen i eet Tilhørrum og at kunne skille dem i to uafhængige Rum, hvilket jo ogsaa maa kunne gøres. Naar Prædikestolen anbringes i Vinkelspidsen, altsaa paa den modsatte Væg af den, hvortil Menighedssalen støder op, vil den

FORSLAG TIL EN KIRKE MED
MENIGHEDSHUS I HELLERUP.

FEBRUAR 1917. C. SCHIØTZ

kunne ses fra de allerfleste Pladser baade i Kirkeskibet og Salen. Nogle Steder, hvor man har benyttet denne Form, har man ikke taget i Agt at gøre Menighedssalen og særlig Aabningerne (Buerne) ind til Kirken høje nok; derfor hører man i disse Kirker daarligt fra de fleste Pladser i Salen, og det er ingen Flothed, men pure Nødvendighed, at der er nogenlunde højt til Loftet i Menighedssalen.

Rummene i Menighedshuset staar med kalkede Vægge og Bjælkelofter, og der er ikke andre Farver end en lys brun Lazur paa alt Træværk og den hvide Farve paa Væggene. Det er en rød Murstens Bygning med rødt Tegtag, og saadan

vil ogsaa Kirken blive, ogsaa Kirkespiret skal dækkes med røde Tegl. Den anden Grund til at lægge de to Bygninger i Vinkel er Haabet om en Gang at kunne skabe en Kirkeplads, som omtalt ovenfor, hvor man kan samles fredet for Færd-selen udenfor, og som skulde omgives af Mure eller helst af Bygninger, hvis man engang naar saa vidt. Noget saadant er jo forsøgt ved den svenske Kirke, men her er Pladsen mellem Bygningerne for lille til at bære Navnet Kirkeplads.

Carl Schiøtz.

Bestyrelsesmødet i 1917.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde afholdtes i K. F. U. M.s Bygning den 17de og 18de Oktober.

Mødet begyndte den første Dag Kl. 3 under Formanden, Biskop *Ostenfelds* Ledelse med Salmesang, Oplæsning af 2. Kor. 3, 17—4, 2 og Bøn. Mindeord blev udtalt over de i Aarets Løb afdøde Bestyrelsesmedlemmer: Overretssagfører *H. F. Helweg-Larsen*, Fabrikant *Laur. Knudsen* og Sognepræst *Weltzer* ved Fredens Kirke, som hver for sig har vist deres store Kærlighed til Kirkesagen gennem et mangeaarigt, trofast og offervilligt Arbejde.

Professor *Westergaard* gav derefter en *Oversigt* over de Begivenheder, der havde fundet Sted, siden Bestyrelsen sidst havde været samlet. Atter i dette Aar har der fundet en Række *Præsteforflytninger* Sted; 2 Præster tog deres Afsked for at ofre sig for Sekretærgerningen i krigsførende Landes Fangelejre; 4 kom herind fra Landet og Købstaden, 2 var i Forvejen knyttet til en københavnsk Kirke, og en theol. Kandidat blev udnævnt til præsteviet Medhjælper ved en af vore Kirker.

Af *Kirkeindvielser* har der været én, Kirken paa Hartmannsvej i Hellerup Sogn. Ny *Kirkegrund* er købt ved Ofeavej i *Brønshøj*, og et nyt *Sogn* er udskilt fra St. Matthæus Sogn, nemlig Absalons Sogn.

Med Tak skal nævnes det Arbejde, som Overretssagfører *A. Helweg-Larsen*, statsautoriseret Revisor *A. Poulsen* og Tømremester *Kornerup-Koch* velvilligt har udført for os i Aarets Løb.

Regnskabet for 1916 blev godkendt og *Budgettet* for 1918 approberet.

Til *Medlemmer* af *Forretningsudvalget* genvalgtes Kontorchef *Bangert*, Sognepræst *N. Juhl* og Overbibliotekar *H. O. Lange*. Til *Suppleant* indvalgtes i afdøde Fabrikant *Laur. Knudsens* Sted Fuldmægtig i Østifternes Kreditforening *Carl Rasmussen*. Som Medlemmer af Bestyrelsen nyvalgtes Fuldmægtig i Østifternes Kreditforening *Carl Rasmussen* og Assistent i Handelsministeriet Greve *Ernst Moltke*.

Forretningsudvalgets Forslag angaaende *Fordelingen af Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondsløst* godkændtes. Tillige blev det vedtaget at give et Tillæg til den tidligere vedtagne *Dyrtidshjælp* for 1917.

Kontorchef *Bangert* forklarede nogle *Planer om Kirkefondets Arbejde* i den nærmere og fjernere Fremtid, hvor han særligt dvælede ved Nødvendigheden af at sikre sig nye Kirkegrunde i de stærkt opvoksende Yderkvarterer af Byen, hvor Kirkefondet foruden de allerede tidligere anskaffede Grunde ligger i Underhandlinger om endnu 5 nye.

Dr. med. *P. D. Koch* indledede derefter en Forhandling om *Menighedslivet ved vore Kirker*, som vi senere skal vende tilbage til.

Den første Dags Aften blev der afholdt et Diskussionsmøde i Bethesda, hvor Direktør *Carl Borgen* indledede om: »*Vore Forpligtelser overfor de Unge med Hensyn til Kirkesagens Tanker.*« Vi henviser til Foredraget, der andetsteds i Bladet er gengivet efter Manuskript. Efter dette fulgte en livlig og interessant Diskussion.

Uddrag af Regnskabet 1916.

Ved Udgangen af forrige Aar var Kirkefondets Formue 2,361,095 Kr. 20 Øre, hvortil kommer Fonds og Legater 131,934 Kr. 32 Øre, ialt 2,493,029 Kr. 52 Øre.

Ved Udgangen af 1915 var Formuen 2,323,140 Kr. 63 Øre. Forøgelsen bliver saaledes 53,176 Kr. 85 Øre. Denne Forøgelse fremkommer ved, at Laan er formindsket med 212,620 Kr. 39 Øre og der er tilført Værdipapirer for 54,505 Kr. 86 Øre, ialt 267,126 Kr. 25 Øre, hvorimod Ejendomme er formindsket med 209,576 Kr. 25 Øre, andre Formindskelser udgør 4,373 Kr. 15 Øre, ialt 213,949 Kr. 40 Øre, som trukket fra de før nævnte 267,126 Kr. 25 Øre fører til den givne Forøgelse paa 53,176 Kr. 85 Øre.

Formindskelsen skyldes væsentligst Salget af Ejendommen Vesterbrogade Nr. 17, og Forøgelsen forskellige Ejendomme: Gethsemåne Kirke, Kapernaums Menighedshus, Grund til Kapernaums Menighedshus, Grunde ved Vigerslev Torvevej, ved Vigerslev Gasværk og ved Ofeavej.

Blandt Aarsindtægter har vi i Gaver under enhver Form modtaget fra København 140,151 Kr. 61 Øre og fra det øvrige Land 63,077 Kr. 17 Øre.

Af Udgiftsposter nævner vi, at Løn, Løntillæg og Livsforsikringspræmier samt Dyrtidshjælp til Præster og Bestillingsmænd udgør 48,446 Kr. 52 Øre foruden hvad der er opført paa Kirkernes særlige Regnskaber. Tilskuddet til Kirkernes Drift har udgjort 88,340 Kr. 65 Øre, hvoraf Menighederne selv har indsamlet de 60,083 Kr. 81 Øre. Til større

Reparationer ved Kirkefondets Kirker er anvendt 4,395 Kr. 47 Øre.

Det fuldstændige Aarsregnskab sendes til enhver, der henvender sig om det til Kontoret.

Vore Forpligtelser overfor de Unge med Hensyn til Kirkesagens Tanker.

Af Direktør Carl Borgen.

Det kan ikke være andet end at vi, der har staaet i Kirkesagens Arbejde i de 27 Aar, som er hengaaede, siden denne paa-begyndtes ved Udvalget til Kirkesagens Fremme i København, ofte tænker paa, at vi nu er bleven ældre Mænd. Dengang i 1890 var jeg 40, Koch, Westergaard og Bangert først i Tredive-
ne, Lange 27 Aar, altsaa unge eller yngre Mænd. Vi maa en- gang afløses. Naar saa Tankerne gaar hen til det grundlæggende for Arbejdet, *de syv Punkter*, som vi stadig anser for dettes Krav, saa maa det vel blive indlysende for os, at dette endnu er Tilfældet, selv om der kun er naaet forholdsvis lidt af, hvad der var tilstræbt. Vi har da Grund til at spørge os selv, om *de Unge*, som *engang skal afløse*, kender vore Tanker om Kirkesagen, eller om de har noget bedre at sætte istedet. Naar jeg i denne Tid har talt med forskellige unge om dette Spørgs-
maal, er det blevet mig klart, at det i Almindelighed kan siges: de har slet ikke Tanke om Kirkesagen, hverken saaledes som den har udviklet sig med Fremskaffelsen af de fornødne Rammer, eller og endnu mindre med den dybere Bestemmelse, den har. Spørger jeg, faar jeg oftest det Svar: der er bygget nogle Kirker og ansat nogle Præster, og ud fra disse Kirker udgaar Arbejde i forskellig Form. Hvad der egentlig tilstræbes, aner de næppe. Spørgsmaalet interesserer dem aldeles ikke. *En Undtagelse* herfra er selvfølgelig de Unge, som har staaet i en nøjere Forbindelse med *Kirkesagens Mænd*, og saa de *ganske enkelte*, som har læst *Jubilæumsskriftet* eller hørt lidt om det, og enkelte, som har del-
taget i *de Møder*, som to Vintre i Træk blev holdt i K. F. U. M. for en snævrere Kreds af de bedste fra Studenternes og K. F. U. M.'ernes Lejr. Kirkens Stilling og Arbejde interesserer dem i Al-
mindelighed slet ikke. Et Bevis herfor mener jeg at kunne frem- føre deri, at af *Vælgerne til Menighedsraadsvalget* i 1916 i Sol-
bjerg Sogn havde kun meldt sig 1 pCt. eller 23 af de valgbe- rettigede i Sognet mellem 25—30 Aar. Lidt bedre stillede det sig med dem fra 31—40 Aar, der deltog 5 pCt. eller 90. Mig forekommer disse Tal forfærdende smaa. Jeg kan ikke lade være med at nævne, at *kun 15 Tjenestepiger* af alle Aldre meld-
te sig; mon ikke Herskaberne havde glemt at opfordre dem til at melde sig?

Hvad var *da Kernen i Kirkesagens Arbejde*? Mon mange af dem, som staar i Arbejdet rundt i Sognene, *egentlig har gjort sig dette klart?*

For ikke at tage for meget af Deres Tid, vil jeg her pege paa nogle Enkeltheder i *de syv Punkter*.

1) Forholdene med Faren for vor Folkekirke er ikke mindre end i 1890, snarere større. Hvor lidt Kirken trods dens bedre overkommelige Arbejde nu naar ud i Befolkningen her i København kan f. Eks. illustreres ved, at kun 16 Arbejdere (incl. Hustruer) havde meldt sig til Menighedsraadsvælgslisten i Solbjerg, trods „Socialdemokraten“'s Agitation for at melde sig. Jeg vil ikke tale om Overklassen, det er for trist.

2) De Troende maa slutte sig sammen til et virkeligt Samfundsliv. Ak ja, hvor smaat staar det ikke til i den Henseende. Endnu er Mulighederne herfor sikkert smaa.

Et Menighedsliv, hvori de Troende i Aandens Fællesskab kan opdrage hverandre til større Modenhed.

Har man ikke her spillet Fallit? Jeg tror det.

3) De Troende maa komme i saa nær Berøring med hverandre, at der kan udvikles et virkeligt indbyrdes Samliv. Kun saaledes kan Sjæleplejen gennemføres, saa at ingen Kristen kommer til at undvære aandelig Støtte fra andre Troende, og ingen Anfægtet eller Vakt behøver at glide ud i Vantroen af Mangel paa Trøst og Vejledning. Kun saaledes kan en kraftig Missionsgerning drives, som bringer Evangeliet til alle. Menighedens Leder maa kunne lære alle Sognebeboerne at kende.

Hvor langt er vi naaet?

4) Ved Siden af Præsten staar en Kreds af kristelig udviklede Lægmænd, som efter de hver især tilmaalte Gaver varetager de Arbejder, som kræves i Menighedens Samfundsliv (Sjælepleje, Menighedstugt o. s. v.).

5) Ingen Troende behøver at staa ledig paa Torvet. Arbejde ved Husbesøg, Besøg hos Syge og Gamle, hos Anfægtede og Tvilende, hos enligstillede Kristne.

Punkt 6 og 7 vil jeg ikke omtale i Aften. Jeg spørger kun mig selv, ikke alene som Kirkesagsmand, men særlig som Kristen: Hvad har jeg forsømt? og jeg maa svare: *Forfærdende meget*. Er jeg den *eneste*, som maa svare saaledes? Jeg tror det ikke. Derfor kan det ej heller ventes, at *de Unge* skal kende *Kirkesagens Tanker*. Derfor er Arbejdet udfra de Unges Kreds ej heller som det kunde være, dersom de *af Livet ved os Ældre* havde faaet et vejledende Eksempel og Initiativ. Vi har maaske beskæftiget os for meget med *Rammernes Dannelse* og hvad dermed staar i Forbindelse, for lidt med hvad der skulde blive af *aandeligt Fremskridt* indenfor Rammerne.

Dette maa blive anderledes, og jeg tror, Tiden er inde derfor, ogsaa for at faa de *Unge til at forstaa og arbejde for Kirkesagens Tanker*.

Naar jeg imidlertid tænker paa, *hvad der skal gøres*, saa staaer jeg desværre famlende. Jeg haaber dog, at vi i Alten skal af Dem faa anvist gode Planer for at naa videre ud. Jeg vil kun nævne et Par Veje. Da det viser sig, at Unge ved de hidtil afholdte Møder har faaet nogen Indsigt i Kirkesagen, saa vil jeg tænke mig disse fortsat; endnu bedre er det, om der i alle K. F. U. M. og K. (lad os endelig ikke glemme K.'erne) hvert Aar blev talt om Kirkesagen, helst med paafølgende Diskussion. Der var en af de bedste K. F. U. M.'er hos os, som sagde: *det er aldrig sket, men det bør ske*. Der er endnu et Antal Eksemplarer tilbage af *Kirkesagens Jubilæumsskrift*, lad disse komme i Hænderne paa de bedste blandt de Unge. Hvorfor ikke tale til de Unge i de verdslige Foreninger, Handels- og Kontoristforeningen, Studenterforeningen og lignende, ogsaa Kvindeforeningerne? I Kirkesagens unge Dage blev der udgivet *en Del Smaaskrifter*, maaske burde dette Arbejde tages op igen af unge Mænd, som forstod Sagen, dog endelig ikke Præster. Jeg hørte ved en Konfirmation i dette Efteraar Præsten tale med Konfirmanterne om Kirkesagen, ja, hvorfor ikke gøre det?

Dog, alt dette er de mindre Ting. Det egentlige *Oplysningsarbejde* for de Unge bliver nu, hvad vi Ældre gør for at hjælpe paa Mennesker ved Kirkens Arbejde. Ansuelighedsbilleder har absolut en stor Betydning fremfor Læsning og Tale. Dersom de Unge lærer at forstaa *Betydningen af de Anvisninger*, som de syv Punkter giver, ved at de „*praktiseres*“, saa vil det blive en Velsignelse for dem selv og for den Tid, de skal leve i, og for den efterfølgende Slægt.

Jeg ser det i Aanden, det Menighedsliv, som vilde fremvokse, hvis vi Kristne var mere tro i vort Liv i Menigheden, selvfølgelig dog først i *det daglige i Hjem og Garning*.

Rettelse til St. Bededagskollekten.

I den Fortegnelse, hvori vi i sidste Nr. fremførte de enkelte Pastoraters Gaver ved St. Bededagskollekten, er der indløbet en beklagelig Fejl, hvorved staaer opgivet, at Gaven fra *Krummerup-Fuglebjerg* beløb sig til 93 Kr. 57 Øre; det skal være 193 Kr. 57 Øre.

INDHOLD: *Chr. Seidelin*: Reformationen og Kirkefondet. — Grosserer *Frederik Brostrøm*: Lægmandsarbejdet i Elias Sogn. — *Anton Skelstrup*: Luther-Kirken med Billede. — En Jubilæumshilsen til den evangelisk-lutherske Kristenhed. — *Chr. Seidelin*: Reformationsfondet. — Arkitekt *Carl Schiøtz*: Kirken paa Hartmannsvej i Hellerup med Billede. — Beretning fra Bestyrelsesmødet. — Uddrag af Regnskabet for 1916. — Direktør *Carl Borgen*: Vore Forpligtelser overfor de Unge med Hensyn til Kirkesagens Tanker. — Rettelse til St. Bededagskollekten.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 13.

Januar.

1918.

Aaret 1917.

Det er med en dyb Tak til vor Kirkes Herre, at Kirkefondet kan se tilbage paa det Aar, der nu er udrundet. Vi har faaet, hvad vi behøvede.

Vi fik det Antal Præster, vi trængte til. Endnu har vi ikke direkte mærket Præstenøden; der staar ingen Præstpladser ledige ved vore Kirker*), men vi har flere Gange maattet vente ret længe, før vi fandt en Mand, som kunde og vilde tage Arbejdet op paa det ledige Sted. Ogsaa af Penge har vi faaet, hvad vi behøvede. Vi kunde saaledes ikke blot holde det bestaaende vedlige, men ogsaa udvide Rammerne noget, og vi kunde give et haardt tiltrængt Dyrtidstillæg til alle de ved vore Kirker ansatte Funktionærer, som ikke fik Dyrtidshjælp af Staten; med Hensyn til Hjælpens Størrelse kunde vi helt følge den Skala, som Staten gav efter.

St. Bededagskollekten skal her nævnes særskilt og med en særlig Tak — som det da ogsaa blev stærkt fremhævet paa vort aarlige Bestyrelsesmøde — til vore Venner over det hele Land for den Kærlighed, der møder os hvert Aar gennem denne Kollekt. I en Række af Aar har vi kunnet meddele, at det paagældende Aars Kollekt var den største, vi endnu havde faaet. Det gælder ogsaa for 1917, idet den blev paa 65,658 Kr. 35 Øre eller 8849 Kr. 62 Øre mere end det foregaaende Aar. Der har været arbejdet stærkt med Forundersøgelser angaaende Køb af nye Grunde, uden at det endnu har medført synlige Resultater; iøvrigt kan vi med Hensyn til de enkelte Begivenheder i Aarets Løb henvisse til nedenstaaende Oversigt.

Til Slut bringer vi en hjertelig Tak til vore sagkyndige Medarbejdere, af hvilke den ældste: Overretssagfører *H. F. Helweg-Larsen* er afgaaet ved Døden, som tidligere meddelt her i Bladet, for godt Samarbejde: Overretssagfører *A. Helweg-Larsen*, Tømmermester *Kornerup-Koch*, statsautoriseret Revisor *A. Poulsen*, Arkitekt *Jul. Smith*, Ingeniør *Zeuthen* og Komponist *Bangert*.

*) Vi haaber snart at faa en ny Medhjælper til Simeons Kirke.

Det nye Aar vil vi se i Møde med Tillid til den Herre, som paa velsignelsesrig Maade har været med Kirkesagen i 27 Aar.

Chr. Seidelin.

Oversigt over 1917.

Januar.

Møde med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer.

Februar.

Oprettelse af et »*Reformationens Jubilæumsfond*« til Fordel for Det Københavnske Kirkefond og De Samvirkende Menighedsplejer. Medlem af Kirkefondets Bestyrelse, Overretssagfører *H. F. Helweg-Larsen* og Suppleant til Forretningsudvalget, Fabrikant *Laur. Knudsen*, dør. Meddelelse om, at *Chr. P. Hansens Kaffe- og Theforretning* har givet 63,538 Kr. 20 Øre i Udbytte, hvoraf 28,538 Kr. 20 Øre indbetales til Kirkefondet.

Marts.

Cand. theol. *Conrad Hvidt* udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Filips Kirken. Det vedtages at yde *Dyrtidshjælp* til de ved Kirkefondets Kirker ansatte Præster og Kirketjenere samt til Kontorets Personale. Sognepræst *Weltzer* ved Fredens Kirke dør. *St. Bededagskollekten* fornyes for 5 Aar.

Maj.

Den nye Kirke paa *Hartmannsvej* i Hellerup indvies. *St. Bededagskollekten* indgaar med 65,658 Kr. 35 Øre.

Juni.

Besøg af norske og svenske Præster. *Et Distrikt* udskilles omkring Grunden ved *Ofejavej i Brønshøj* og præsteviet *Kateket* ved Vor Frelzers Kirke *H. K. Kalj* ansættes som dets Præst. Residerende Kapellan ved Fredens Kirke *E. H. L. Ege* udnævnes til Sognepræst ved samme Kirke.

August.

Sognepræst for Nørbæk, Sønderbæk og Læsten *A. M. Olsen* udnævnes til residerende Kapellan ved Fredens Kirke.

September.

Præsteviet Medhjælper ved Rosenvængets Sogn, *Marius Hansen* og præsteviet Medhjælper ved Nazaret Kirke *H. O.*

Juhl søger deres Afsked for at overtage Stillinger som Præster ved Fangeleje i de krigsførende Lande. Sognepræst for Engesvang, *Svend Nørreslet* udnævnes til midlertidig Medhjælper ved Rosenvængets Sogn.

Oktober.

Absalons Sogn udskilles fra Sct. Matthæus Sogn paa Vesterbro, og Præst ved Nyborg Straffeanstalt, *Anton P. H. Teiler* udnævnes til Sognepræst med Gethsemane Kirke som midlertidig Sognekirke. Kaldskapellan for Humble V. N. *Thelle* udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Nazaret Kirke. Kirkefondets *Bestyrelsesmøde*.

November.

Kgl. Anordning angaaende Bestyrelsen af de af Kirkefondet ejede Kirker.

Anordning

angaaende

Bestyrelsen af de af det københavnske Kirkefond ejede Kirker.

Vi Christian den Tiende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitteligt: at Vi i Henhold til § 19 i Lov af 1ste Oktober 1915 angaaende Kirkers Bestyrelse m. m. allerhøjest ville have fastsat, at de i den nævnte Lovs første Afsnit gældende Regler skal komme til Anvendelse paa de af det københavnske Kirkefond ejede Kirker med følgende Ændringer:

1. Overtilsynet for disse Kirker bestaar af Overpræsidenten og Biskoppen over Sjællands Stift i Forening med et af Kirkefondet fælles for samtlige dettes Kirker valgt Medlem.

Kirkernes Bestyrelse bestaar for hver Kirkes Vedkommende af 3 af Menighedsraadet af dettes Midte efter Forholdstal valgte Medlemmer og 2 Medlemmer valgte af det københavnske Kirkefond.

Kirkens Bestyrelse kan nedsætte et Udvalg til Varetagelsen af de daglige Forretninger ved Kirken, bestaaende af Sognepræsten, et af de af Menighedsraadet valgte Medlemmer af Kirkebestyrelsen, som skal have Bopæl i Sognet eller Sognedistriktet, samt et af de af det københavnske Kirkefond valgte Medlemmer af Bestyrelsen. Et saadant Udvalg skal

nedsættes i alle Tilfælde, hvor Sognepræsten ikke af Menighedsraadet er valgt til Medlem af Kirkens Bestyrelse.

Bestyrelsens Valg af Kirkeværge og Kasserer og Vedtægten for disses Forretningsomraade (Lovens § 4, 3die Stykke) stadfæstes af Kirkefondets Bestyrelse, uden hvis Samtykke der heller ikke kan tillægges Kirkeværgen eller Kassereren Honorar. I Tilfælde af Uenighed mellem Bestyrelsen og Kirkefondets Bestyrelse har Overtilsynet Afgørelsen.

Bestemmelse om, hvorvidt der skal stilles Sikkerhed for de Kirkeværgen eller Kassereren betroede Midler, træffes af Kirkefondets Bestyrelse.

2. Efter indhentet Betænkning fra samtlige Kirkebestyrelser affatter Kirkefondets Bestyrelse en for samtlige Kirker fælles Vedtægt angaaende Betaling for Kirkernes Benyttelse m. v. (Lovens § 6) saavel som et for samtlige Kirker fælles Regulativ for Ansættelse af Kirkernes Betjente (Lovens § 8). Vedtægten og Regulativet stadfæstes af Overtilsynet.

Kirkernes Funktionærer beskikkes af Kirkefondets Bestyrelse efter Indstilling fra vedkommende Kirkes Bestyrelse.

3. De af Kirkefondet ejede Kirkers Regnskabsaar er det samme som Kirkefondets Regnskabsaar.

Kirkefondets Bestyrelse fastsætter Fristen for Indsendelse fra Kirkeværge eller Kasserer af de aarlige Regnskaber (Lovens § 9) og foranstalter Revisionen af samme. Regnskabet decideres af Overtilsynet.

Ligeledes fastsætter Kirkefondets Bestyrelse Fristen for Indsendelsen af Kirkernes Overslag for det kommende Regnskabsaar (Lovens § 10). Overslaget stadfæstes af Overtilsynet efter Indstilling fra Kirkefondets Bestyrelse.

For de Kirkers Vedkommende, der i de tre sidste Regnskabsaar har afholdt alle Udgifterne til Kirkens Vedligeholdelse og Drift uden Tilskud fra Kirkefondet, kræves ikke Stadfæstelse af Overslaget. Disse Kirkers Overskud kan ikke kræves anvendt til andet end til Dækning af deres egne Fornødheder.

4. Lovens §§ 11—15 inklusive finder ikke Anvendelse paa Kirkefondets Kirker.

5. Ved Ansøgninger fra det københavnske Kirkefonds Bestyrelse om Oprettelse af nye Sogne, Distrikts- eller Filialkirker skal Bestyrelsens Erklæring om Fondets Overtagelse af Kirkens Vedligeholdelse og Drift kunne træde i Stedet for den i Lovens § 17 ommeldte Vedligeholdelses- og Driftsfond.

6. Saalænge der ikke til Bethlehemskirken er henlagt noget særligt Distrikt eller Sogn, kommer Lovens Regler ikke

til Anvendelse paa denne Kirke, for hvis Vedkommende det derfor indtil videre har sit Forblivende ved Reglerne i den kongelige Anordning af 11te November 1899.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg den 22de November 1917.

Under vor kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

Th. Povlsen.

Bemærkninger til ovenstaaende Anordning.

De enkelte Punkter i den kgl. Anordning stemmer i det væsentligste overens med det Forslag, der i Henhold til Lov om Kirkers Bestyrelse af 1ste Oktober 1915 § 19 blev indsendt fra samtlige vore Kirkers Bestyrelser til Kirkeministeriet.

Med Hensyn til de enkelte Punkter i Anordningen skal bemærkes:

Til § 1, Punktum 1. Kirkefondet har valgt Professor Harald Westergaard til at være Medlem af Overtilsynet.

Til § 1, Punktum 4 — § 4. Kirkefondets Indflydelse paa de i disse Stykker nævnte Bestemmelser hænger sammen med, at de saa godt som alle har Forbindelse med de af Kirkefondet indsamlede private Pengemidler, for hvis Anvendelse vi bærer det moralske Ansvar over for Giverne fra hele vort Land.

Til § 5. Loven nævner her den af Kirkeministeriet hidtil anvendte Praksis.

Til § 6. Den heri omtalte Bestemmelse vil jo bortfalde, saa snart det fra 1ste Januar 1918 nyoprettede Bethlehems Sogn faar sit lovbefalede Menighedsraad, der igen kan vælge 3 Medlemmer til en Kirkebestyrelse for Bethlehems Kirken.

Chr. Seidelin.

Ny Sogneudskillelse.

Fra den 1ste Januar 1918 er det Distrikt, som tidligere af Hellig Kors Sogn ved privat Overenskomst var henlagt til Bethlehemskirken, blevet udskilt som et selvstændigt Sogn, og et mangeaarigt Ønske er dermed blevet opfyldt. Det nye

Sogns Grænser gaar gennem Dosseringen, Korsgade, Gartnergade, Aaboulevard til Dosseringen igen, og Sognets Navn er Bethlehems Sogn.

Den gamle Bethlehems Kirke i Baggaarden i Blaagaardsgade, som indviedes i 1889, maa benyttes som Sognekirke, dog skal det tillades Menighedens Medlemmer at faa kirkelige Handlinger udførte i Hellig Kors Kirke, naar de udtaler Ønske herom, og indtil en ny Bethlehems Kirke er opført.

Som bekendt har Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København paataget sig denne Del af Opgaven. Den Grund, hvorpaa den nye Kirke tænkes opført, er forlængst erhvervet af Kirkefondet.

Endvidere er der givet Kirkefondet den sædvanlige Bestemmelse om Ret til Oprettelse af en Valgmenighed eller Ansættelse af en »Andenpræst« i Henhold til Menighedsraadslovens § 30 med Forbehold af den halve Brug af Kirken, imod at vi udreder Omkostningerne ved Kirkens Drift og Vedligeholdelse.

Til Sognepræst har Kongen udnævnt hidtilværende præsteviet Medhjælper ved Hellig Kors Kirke *Christian Svelmø-Thomsen*, som i en Række Aar har gjort Præstetjeneste ved Kirken og i Distriktet, og til Klokker har Kirkefondet kaldet Bymissionær *Laugesen*, som hidtil har varetaget Klokkergeringen i Kirken.

Bethlehem.

Bethlehem har en god Klang i Kristnes Øren. Der begyndte det. Der lod vor Frelser sig føde i Ringhed. Der lød Lovprisningen fra Englene. Der begyndte Hyrder og vise Mænd at tilbede Jesus.

Bethlehem har en god Klang i alle deres Øren, som har arbejdet for Guds Kirkes Fremgang i København. Der begyndte det. Der blev Københavns Kirkesag født i Fattigdom og Ringhed. Der lød Lovprisningen for den nye Tid, der skulde bryde frem. Der mødtes fattige og rige, enfoldige og vise for at tilbede Jesus og give, hvad de havde, til hans Tjeneste.

Denne Begyndelse skete 12te Maj 1889.

1ste Januar 1918 er Bethlehemsdistriktet udskilt til et selvstændigt Sogn med Bethlehemskirken som midlertidig Sognekirke.

Saa lang Tid har det taget, og Bethlehems Menighed har lidt mange Skuffelser, og mange Forhaabninger er bristede, inden det nu efter saa mange Aars Forløb kom saa vidt. Dog, de svære Tider vil vi nu kun tænke paa for at takke

for, at Gud har baaret igennem dem. Havde det Arbejde, der er begyndt her, kun været Menneskeværk, saa havde Bethlehems Menighed for længe siden ophørt at eksistere. Nu vil vi ikke tænke paa de mange Aars tit saa pinlige Venten, men takke for de Mænd, Gud sendte til at lede og holde ud i de svære Tider, og glæde os over, at dette Maal er naaet.

Det er ikke et nyt Arbejde, der nu tages op.

Der samles til Gudstjeneste en trofast Menighed (til Højmesse 150 à 200, til Aftengudstjeneste 70 à 100). I 1917 har der været 1821 Nadvergæster. Til Ugedagsgudstjeneste i Fastetiden samles stadig 200.

Der er et gammelt Menighedssamfund med ca. 140 Medlemmer. Der er en Søndagsskole med ca. 300 Børn. Der er en K. F. U. K. med ca. 100 Medlemmer og Gæster. Der er et særligt Arbejde blandt ældre (vi samledes saaledes med 225 ældre fra Sognet til Julefest den 2den Januar). Der er en Menighedspleje, som alene nu til Jul kunde uddele 1372 Kr. til fattige.

I Sognet bor der ca. 6000 Mennesker i ca. 2200 Hjem. En Del af Befolkningen er nogenlunde velstillet, en stor Del har lige det nødvendigste, mange er fattige. Overmaade mange, baade Mænd og Kvinder, tilhører de ikke-faglærte Arbejderes Klasse. Som noget kirkelig set særlig betegnende kan nævnes, at der næsten overalt er stor Velvilje og aabne Døre. Vi kan saaledes ikke se rettere, end at det er et Sogn, hvor der er store Muligheder for Guds Riges Fremgang.

Nu forstaar vi jo nok, at ingen Mennesker bliver frelst deved, at dette Distrikt er bleven gjort til et Sogn. Men der er givet bedre Arbejdskaar. Derfor siger vi til alle, i hvis Øren Bethlehem har en god Klang: Vil I ikke være med til at bede for alle os, der har faaet en Tjeneste her, at vi maa blive ivrigere efter at vinde Sjæle? Og bede om, at der ogsaa her maa sendes flere Arbejdere til den store Høst, som er forhaanden.

Saa har vi to særlige Ønsker:

1) At der maa blive ansat en Præst til. Ellers kan Arbejdet ikke gøres blot nogenlunde forsvarligt. (Tænk paa, at det vilde tage mindst 2 Aar at faa aflagt blot eet Besøg i hvert Hjem! Og Kirkesagens Arbejdsprincip er, at Præsten skal komme i et personligt Forhold til alle dem, som han er sat til at betjene.)

2) At den nye Bethlehemskirke snart maa blive rejst. Efterhaanden som Menighedsarbejdet gaar frem, føler vi det som en stadig større Hæmning, at vi ingen Menighedslokaler har, Og den gamle Kirkes Beliggenhed lægger os sta-

dig Hindringer i Vejen (over en grim Gaard, daarlig Ventilation, Spektakel fra Brødfabriken ved Siden af).

Der er skaffet Grund til en ny Bethlehemskirke paa Aaboulevard Nr. 10. Der er indkommen: Københavns Kirkefond: 45,000 Kr. (til Grunden), Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København: 40,000 Kr. (deraf 10,000 Kr. til Grunden), Beboere i Sognet: 8000 Kr. (deraf 5000 Kr. til Grunden). — Grunden koster 60,000 Kr. Der er saaledes ca. 33,000 Kr. til at bygge for, foruden hvad den gamle Kirkes Salg kan indbringe. Det er beregnet, at den nye Kirke skulde koste 75,000 Kr.; men dette Overslag er gjort inden Krigen. Nu gaar det rimeligvis op til det dobbelte.

Vi beder alle Venner af Københavns Kirkesag: send os snart et godt Bidrag til den nye Bethlehemskirke.

Paa Bethlehems Menigheds Vegne:

Chr. Svelmøe-Thomsen,

Præst,

Aaboulevard 14^A, København N.

Udvidelse af det kirkelige Arbejde i Gentofto Sogn.

Saa længe *Gentofte Kommune* endnu kun udgjorde en Landsby, der laa langt udenfor København, kunde den sagtens nøjes med den Aarhundreder gamle Gentofto Kirke. Men saa kom Københavnerne, byggede deres Villaer, blev boende ogsaa om Vinteren, og derved fik Gentofto sin Kirkesag.

Den første Kirke fik Landsbyen *Ordrup*; Ordrup Kapel blev indviet i 1876, senere blev Kapellet Sognekirke for det udskilte Ordrup Sogn.

Der gik et kvart Aarhundrede, før den næste Kirke byggedes; det var den velhavende Forstad til København, *Hellerup*, som i Aaret 1900 fik sin Kirke indviet; senere udskiltes der et særligt Sogn ogsaa om denne. Saa gik der igen 16 Aar, og nu var Ordrup Sogn vokset saa stærkt, at det maatte deles; *Skovshoved* Kirke indviedes i 1915, og et nyt Sogn henlagdes til den.

Allerede 2 Aar efter havde Hellerup Menighed bygget en ny Kirke paa *Hartmannsvej*; den indviedes den 28de Maj 1917, og man haaber ogsaa om denne at faa oprettet et selvstændigt Sogn.

Denne Udvikling havde Moderen, det gamle Gentofto Sogn, været udenfor. Indbyggerantallet var saa lille, at der ikke var Brug for nogen Udvidelse dér. Endnu i 1906 var

der kun 4300 Mennesker, i 1911 var det steget til 5200 og i 1916 til 8264.

Nu har da ogsaa *Gentofte Sogn* faaet sin Kirkesag. Naar det nye Sogn oprettes omkring Kirken paa Hartmannsvej — som endnu ikke har faaet Navn —, haaber man at faa henlagt ca. 1000 Mennesker fra Gentofte Sogn til dette. Men 7000 er jo endnu altfor mange til én Præst, og resolut har da ogsaa Menigheden i Gentofte taget fat.

I 1916 udvidedes det gamle Menighedshus i betydelig Grad, saaledes at det nu er muligt at samle alt Menighedsarbejdet i selve Byen om dette. Men til Byen hører en Del fjernere liggende Landsbyer, hvor et Arbejde maa tages op. Igenem mange Aar har man haft sine Øjne rettede paa *Vangede*; den har nu ca. 1500 Mennesker, hvilket viser en Stigning de sidste 5 Aar med 300. Grosserer Joh. V. Adolph, som døde i 1911, fik gjort det første Skridt, idet han dannede et lille Fond til Opførelse af en Kirke i Vangede.

Nu har Menigheden i Gentofte købt en Villa i Vangede, som skal danne Udgangspunkt for et kirkeligt Arbejde dér. Den har kostet 20,000 Kr.; Menigheden har selv indsamlet 3000 Kr.; ved Hjælp af det af Adolph stiftede Fond og ved Prioriteter naar man Restsummen.

Foreløbigt er Arbejdet, som skal gøres her ud fra, tænkt saaledes, at der begyndes med en Søndagsskole, samt at der holdes Familiemøder og almindelige Missionsmøder derude. En Kreds af Lægfolk i Gentofte har stillet sig til Disposition og vil sammen med Præsten udføre og bære dette Arbejde. Denne Kreds vil ogsaa søge at skaffe de nødvendige Penge til Driften, som sammen med Driften af det »gamle« Menighedshus fra 1916 er kalkuleret til 3000 Kr. aarlig. Saa kommer jo en Dag Spørgsmaalet om en ny Præst til Vangede, men her mener man at maatte afvente det Resultat, som en af Kirkeministeriet nedsat *Kommission til Ordning af de kirkelige Forhold i Gentofte Kommune* kommer til.

Villaen i Vangede vil blive indviet som Menighedshus Søndag den 20de Januar 1918.

Saa er der i Gentofte Kommune paa Folkekirkens Grund 5 Kirker og 1 Menighedshus, hvor ud fra der gøres et kirkeligt Arbejde iblandt Kommunens 31,681 (Folketællingen den 1ste Februar 1916) Indbyggere.

Chr. Seidelin.

Annakirkens nye Altertavle.

Det er et overordentlig smukt Alterbillede, Hr. Kunstmaler Carl Budtz-Müller har skænket Anna-Kirken i omstaaende Kopi af Quinten Massy's »Maria Pieta«. Men det er

tillige et overmaade talende Billede. Det store »det er fuldbragt« har tonet ud over den brødefulde Jord, Herren er nedtaget af Korset, snart skal hans Legeme stedes til Hvile i Josefs stille Have. Da kommer den Kvinde, der elskede ham mest, hans Moder, og tager Afsked med ham; hun kan ikke andet. Moderhertets Kærlighed drager hende saa stærkt, end-

nu en Gang maa hun kærtegne ham, der er død ogsaa for hendes Synd. Hvor tager hun dog ømt og varsomt paa det afsjælede Legeme, og hvor er paa én Gang hendes Sorg og Kærlighed smukt gengivet!

Om Frelserens fuldbragte Gerning paa Golgatha taler Billedet. Det toner ind i min Sjæls Dyb: »Alt det har jeg gjort for dig« — og det er der Hvile i; men samtidig lyder Spørgsmaalet: »Hvad gør du for mig?« Og saa bliver Stunden

foran Billedet en Selvprøvelsens Stund, hvor vi atter og atter stilles overfor dette, om vi elsker vor Frelser og vil leve Livet i hans Tjeneste.

Det er nemlig ikke noget almindeligt Alterbillede, men det er et Billede, der taler inderligere og inderligere til én, jo oftere man staar foran det, og det er da mit Ønske, at alle, der faar deres Gang i Anna-Kirken, ved at se paa det Billede maatte faa en hellig Tilskyndelse til at elske Frelseren, til at gaa frem i Kærlighed til ham og til at tjene ham mere fuldt og helt.

J. Waidtlow.

I Anledning af en Familiefest 27de Septbr. har jeg haft den Glæde at modtage 2000 Kr., der er bestemt til Udsmykning af Anna-Kirken, naar den bliver fuldt færdig.

Hvordan jeg fik de første Penge til Absalons Kirken.

Det var en Aften i Sommer ovre paa »Nyborg Strand«. Vi sad og talte sammen ved et af de smaa hvide Borde udenfor Hotellet, en troende Fabrikant ovre fra Jylland og jeg. Det var endnu, før jeg havde faaet min Udnævnelse; men han vidste, jeg gik og ventede paa Sogneudskillelsen; ganske naturligt derfor gled Samtalen hen paa den nye Kirke. »Hvor mange Penge er der egentlig til Absalonskirken?« spurgte han saa. »Ja, der er ikke flere, end der ligger paa dette Bord. Men vi skal jo snart til at agitere. Min Plan er foreløbig at faa en Kreds af Mænd til at give hver 1000 Kr. og en anden Kreds 500 Kr. hver. Ad den Vej maa vi frem, synes jeg.« Han sad lidt og tænkte. Saa siger han ganske stille og ligefremt: »Saa maa De gerne tegne mig for de første 1000 Kr.« Det kom mig helt overraskende. Og jeg ved knapt, om jeg fik takket saa hjerteligt, som jeg burde. Jeg havde jo slet ikke følt mig som en, der bad om noget.

Næste Morgen efter Morgenandagten, som jeg plejede at holde derude paa Hotellet for Kurgæsterne, kommer hans Frue hen til mig; hun vilde gerne tale med mig. Vi gik saa udenfor. Og inden jeg egentlig fik besindet mig paa, hvad det kunde være, siger hun: »Min Mand kom saa glad op i Aftes og fortalte mig, at han havde givet Dem 1000 Kr. til den nye Kirke. Maa jeg ikke ogsaa have den Glæde at forære Dem 1000 Kr.!«

Var jeg lykkelig og glad om Aftenen, saa var min Glæde næsten overstadig, da jeg nogle Minutter efter pressede min Cykle saa haardt og hastigt, jeg kunde, henad Skovvejen for

hurtigst muligt at naa hjem til »Korsbrødregaarden« med den gode Nyhed.

Men Historien er ikke til Ende endnu! Nogle Dage der- efter rullede jeg en Morgenstund ved 6—7-Tiden fra Korsør til København. Jeg kørte i Kupé sammen med — ja, lad hans Navn og Stilling foreløbig være ukendt. Denne Mand fortalte jeg Historien om de 2000 Kr. og bemærkede saa: »Vilde det ikke være en smuk Opgave for Dem og Deres Konsortium at være med at bygge den nye Absalons Kirke?« I det Øjeblik var jeg unægtelig en bedende og det baade over- for Gud og et Menneske. Og — ja, Manden svarer mig virke- lig: »De maa ogsaa godt tegne mig for 1000 Kr., og jeg skal nok forsøge at interessere mine Kolleger for Sagen.«

Den Morgen kom jeg glad til København. Jeg husker ellers godt, hvor nær jeg havde været ved ikke at tage med det tidlige Morgentog fra Nyborg den Dag! Men jeg fortrød rigtignok ikke, at jeg var taget af Sted.

Se, det var Historien om de første tre Gaver à 1000 Kr. til den nye Absalons Kirke.

Skulde der mon ikke blandt dette Blads mange Læsere være nogle, der vilde føle sig tilskyndede til at fortsætte den- ne her gjorte gode Begyndelse med en Gave enten efter den samme Sats eller efter en større eller mindre?

Gaver kan sendes enten til Kirkefondets Kontor, Badstue- stræde 17, eller til

Anton Teiler,

Sognepræst for Absalons Sogn,

København, i November 1917.

Gl. Kongevej 3³.

Testamentarisk Gave.

Vi har haft den Glæde at modtage en testamentarisk Gave efter afdøde Frøken Anna Marie Pedersen paa 10,310 Kr. 32 Øre.

Heraf er de 1160 Kr. 32 Øre udbetalt os kontant, medens de 9150 Kr. er skænket os i en Panteobligation med Pant i Ejendommen Matr. Nr. 383 i Udenbys Vester Kvarter, Eng- havevej Nr. 30.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning i Oktober blev følgende Obli- gationer udtrukne: Laan af 1900 Nr. 24, 31 og 61.

Præsteflyttelser.

Residerende Kapellan ved Fredens Kirke *E. H. Ege* er udnævnt til Sognepræst ved samme Kirke og Sognepræst for Nørbæk, Sønderbæk og Læsten, *A. M. Olsen* er udnævnt til residerende Kapellan ogsaa ved samme Kirke. Sognepræst for Engesvang, *S. Nørreslet*, er udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Luther Kirken og cand. theol. *Conrad Hvidt* til præsteviet Medhjælper ved Filips Kirke. Præst ved Nyborg Straffeanstalt, *A. Teiler*, er udnævnt til Sognepræst for det nyoprettede Absalons Sogn. Præsteviet Medhjælper ved Nazaret Kirke, *H. O. Juhl*, og præsteviet Medhjælper ved Luther Kirken, *Marius Hansen*, har søgt deres Afsked for at overtage Stillingen som Præster ved Fangelejre i de krigsførende Lande. Kaldskapellan for Humble *Vill. Aug. Thelle* er udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Nazaret Kirke. Præsteviet Medhjælper ved Simeons Kirke *M. C. Mogensen* er udnævnt til Sognepræst for Knebel og Rolsø i Aarhus Stift.

Gaver til Reformationens Jubilæumsfond.

September 1917.

Benthe Marie 20,00. Ved Sognepræst Andreassen: Andel i Høstoffer fra Venø Pastorat 15,00.
Ialt Kr. 35,00.

Oktober 1917.

E. S. 5,00. C. & V. B. 20,00. Greve og Grevinde Brockenhuus-Schack 200,00. Kontrollør Mortensen 10,00. Overlærer Chr. Velschou, Hillerød, 10,00. Frk. I. Jessen 10,00. Hr. K. Gulstad, Bakkegaards Allé, 25,00. Pastor Hornbech 20,00. Frk. Marie Green, Upsalagade 16, 50,00. Fru Emilie Green, Upsalagade 26, 50,00. K. D. 3,00. I. L. 25,00. Ved Viborg Bispekontor: Indsamlet ved et Møde for Menighedsraadene og Lærerne m. fl. i Stiftets 6. sydlige Provstier 210,00. A. G. B. 10,00. Sognepræst V. Steen, Vestenskov pr. Nakskov, 10,00. Ved Fabrikant Bock: 2 Lærerinder 2,00. Agnete B. 5,00. Kapt. Schat Petersen 5,00.
Ialt Kr. 670,00.

November 1917.

Indsamlet ved Reformationsfesten den 31te Oktober: Ved Sognepræst Graae i Karebæk 22,84. Ved Sognepræst U. A. Ubbesen i Ulbjerg—Lynderup 60,00. Trinitatis Kirke 57,00. Ved Sognepræst Sestoft i Ødsted 20,50. Ved Sognepræst Fjord Christensen fra Askø 25,00. Ved Sognepræst Schou i Thorsager 75,00 og i Bregnet 150,00. Ved Sognepræst Eberhardt i Bredstrup 28,50. Ved Sognepræst Stenfeldt Mathiasen i Skorup og Tvilum 15,00. Ved Sognepræst Frederiksen i Gjøl 18,72. Ved Provst Schousboe i Mariakirken 102,00. Ved Provst Munck i Ordrup 160,00. Ved Sognepræst Nyholm i Haarlev og Himlingøje 38,00. Ved Sognepræst Estrup i Strandby—Farsø 30,00. Pastor Holmer i Kristians Kirke 70,41. Ved Sognepræst Reumert i Hasle—Ruts 36,00. Ved Sognepræst Friis i Hørsholm 50,00. Ved Pastor Jacobsen i Øster Marie 24,50. Ved Sognepræst E. With i Davidskirken 46,00. Solbjerg Kirke 120,00. Ved Provst Petersen i Ringkøbing—Rindom 80,00. Ved Provst Ankjær

i Pjedsted 55,65. Ved Sognepræst Gottschalck-Hansen i Sct. Johannes Kirke 102,50. Ved Sognepræst Münster i Uggerløse 60,00. Ved Stiftsprovst Hoffmeyer i Frederiksberg Kirke 76,20. Ved Sognepræst Asschenfeldt-Hansen i Ho—Oksby 30,00. Ved Sognepræst Bartholdy Møller i Tim og Madum 50,00. Ved Sognepræst Hessum i Dollerup, Finderup og Ramstrup 29,48. Ved Sognepræst Rasmussen i Hunstrup og Østerild 47,60. Kirken paa Hartmannsvej i Hellerup 56,78. Jesus Kirken 130,00. Ved Sognepræst Berggreen i Dreslette 68,00. Ved Sognepræst Hansen i Bodilsker og Neksø 60,00. Sct. Lukas Kirke 50,00. Aldersro Kirke 42,75. Ved Sognepræst Matthiesen i Vamdrup 260,00. Hellerup Kirke 232,38. Ved Sognepræst Lindeburg i Timotheus Kirken 50,00.

Fru H. Møller 50,00. Bolette og Harald Westergaard »i Anledning af vort Sølvbryllup den 2den November« 500,00. Fru Alma Bock 50,00. Enkefru Th. Jürs 10,00. Ved Sognepræst Aug. With, Krogsbølle: Fru Karoline Hansen 1,00, Lehmsgrevinde Petersdorff 20,00, Lærerinde Frk. Sinding 5,00, Pastorinde Elisabeth With 5,00. F. D. 10,00. Fru le Maire, Frederiksdal, Harpelunde, 25,00. Greve Ad. Brockenhuus-Schack, Giesegaard, 500,00. Ved Sognepræst E. With: Th. M. 20,00, F. A. 10,00. Ingeniør P. Larsen og Hustru 100,00. F. D. 5,00. Fru Mathilde v. Haffner 10,00. Holm 10,00. Grevinde Sponeck, f. Brockenhuus-Schack, Billesborg pr. Køge, 50,00. E. & V. N. 10,00. Amtsforvalter C. T. Bang 75,00. Frk. L. Bayer, Nr. Søgade 27 A, 40,00. Grosserer M. A. Søderberg 50,00. Søren Larsen, Vallensved, Fodby St., 10,00. Ved Sognepræst Juhl: Frk. Rosalie Holm 100,00. »Uden Mærke« 500,00. Oberstlojtnant Rambusch, M. L., 150,00.

Ialt: Kr. 4946,81.

December 1917.

Ved Murermester Johs. Andersen: Entreprenør H. Hoffmann 100,00. Ved Sognepræst Krog: indsamlet i Godthaabs Kirken 50,00. Overskud fra Koncerten i Vor Frue Kirke den 21de November 1917 1677,87. Ved Sognepræst Hjorth: indsamlet i Hylleholt 25,00.

Ialt: Kr. 1852,87.

Gaver til særlige Formaal i Anledning af Reformationsfesten.

Til Kirkefondet: Professorinde V. Blytt 10,00. V. & P. C. 10,00. E. H. 400,00.

Til De Samvirkende Menighedsplejer: H. P. B. 25,00. Stud. theol. J. M. 1,00. Ved Pastor S. Müller: indsamlet i Sct. Thomas Kirke 25,00. Ved Pastor Leth: indsamlet i Gilleleje 50,00. Ved Sognepræst Ricard: indsamlet i Garnisons Kirke 300,00. Ved Sognepræst C. S. Thomsen: indsamlet i Jegindø 87,97. Ved Sognepræst Rechendorff: indsamlet i Dover og Ry 21,50. Ved Sognepræst de Place: indsamlet i Serup Kirke 20,76. Ved Sognepræst Fibiger: indsamlet i Elias Kirke 50,00. Sognepræst O. Denker, Sandby, 8,00.

Til Luther Kirken: Enkefru Hansen, Hirtshals, 50,00. V. & P. C. 10,00. H. P. B. 25,00. Stud. theol. J. M. 1,00. Ved Pastor S. Müller: indsamlet i Sct. Thomas Kirke 25,00. Fru Th. Wessel 500,00. Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: indsamlet i Frederiksberg Kirke 76,20. E. & V. N. 10,00. Ved Sognepræst Fibiger: indsamlet i Elias Kirken 50,00. Ved Sognepræst Jansen: indsamlet i Tødsø—Erslev 45,00. Sognepræst O. Denker, Sandby, 8,00.

Til Hans Tavsens Kirke: Stud. theol. J. M. 1,00. Ved Sognepræst Fibiger: indsamlet i Elias Kirken 50,00.

Til Filips Kirken: Stud. theol. J. M. 1,00. E. & V. N. 10,00.

Til Blaagaards Kirke: Stud. theol. J. M. 1,00.

Til Indre Mission: Ved Sognepræst de Place: indsamlet i Serup 20,76. Ialt: Kr. 1893,19.

Bidragsliste.**September 1917.**

N. P. J. Lunddahl, Sellingbjerggaard, 10,00. Kellner Olsen 4,00. P. Petersen 2,00. Ved Sognepræst Moos: Indsamlet i Lydum Kirke 16,50.
Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00. Frk. Meyer 6,00.
Særlige Gaver: Sognepræst A. Fibiger til Absalons Kirke 60,00. Fra en Dame paa 72 til Kirken paa Hartmannsvej 5,00. I. R.: Til Opførelse af en ny Bethlehemskirke 10,00.
 Ialt: Kr. 118,50.

Oktober 1917.

U. V. 1000,00. Fru Mathilde Ravens, Odense, 120,00. Enkefru E. Stage 10,00. M. & E. H. 50,00. Frk. Anna Jordening ved Fru Leuning 100,00. Ved Pastor Nørfelt: i Assens 19,00, i Fredericia 47,55, i Rødding 66,86, i Krejbjerg 15,55, i Skive 126,06, i Levring 30,00, i Kjellerup 106,00, i Fur 244,00, i Helligsø 51,35, i Gettrup 103,75, i Vinderup 115,25, i Ølby 45,00, i Asp 138,25, i Videbæk 75,00. Ved Pastor Aug. Andersen: Ikast 195,75, i Vorgod 100,00, i Nøvling 48,00, i Vildbjerg 189,90, i Ørnhøj 90,00, i Tiphede 62,65, i Timring 294,90.

Aarsbidrag: Vinhandler P. Jørgensen 10,00. Manufakturhandler C. E. Krarup 20,00. Fuldmægtig I. D. Sørensen 4,00. Konferensraad C. L. Smidt 25,00. Grosserer Th. Plum 20,00. Frk. Møller, Sygehjemmet, 5,00. Fru Rasmussen, Pileallé, 10,00. Frk. C. Wesche 5,00. Enkefru S. Høeg 10,00. Forlagsboghandler Brinkmann 10,00.

Halvaarsbidrag: Frk. A. Krarup 5,00. Cand. mag. V. Balslev 2,50. Professor Torm 3,00. Frk. Wegener 2,00. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3,00. Enkefru Friis 3,00. Frk. A. Ammundsen 2,50. Boghandler Thaning 5,00.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Luther Kirken: Fru Tidemand Christensen 5,00. Pastor Gyberg 10,00. Ved Pastor Nørfelt: i Harboøre 180,85. Ved Pastor Aug. Andersen: i Sinding 67,30, i Ørre 109,22.

Til Hans Tavsens Kirke: Pastor Gyberg 10,00.

Til Apostel Kirkens Menighedshus: Fru Tidemand Christensen 2,00.

Til Santhalmissionen: M. & E. H. 10,00.

Til Kirkens Korshær: Ved Grosserer Levinsen: A. B. 10,00, H. L. 10,00.

Ialt: Kr. 4017,99.

November 1917.

Frk. Marie Meyer, Bragesgade, 1,00. Kirkebetjent I. Andersen 10,00. Klokker N. Foss 20,00. A. Bülow, Trige, 5,00. G. 10,00. Ved Professor Westergaard: Frk. Sophie Larsen 10,00, Frk. Sofie Haagensen 10,00. Ved Murermester Johs. Andersen: Inspektør Hansen og Hustru 10,00, Pastor Krarup 10,00. Ved Pastor Drejøe: indsamlet i Bregninge 4,25, i Søby 7,14. M. B. 6,00. Ved Provst Beyer: Hotelejer Svendsen, Assens, 15,00. Ved Pastor Leth: indsamlet i Nr. Omme 42,80, i Ørneberg 76,00.

Aarsbidrag: Frk. L. Bayer, Nr. Søgade, 60,00.

Halvaarsbidrag: Frk. Storch, Raadhusstræde, 2,50.

Særlige Gaver: Til Luther Kirken: Fru Gudrun Secher, Hjortshøj, 60,00. Ved Pastor Nyborg: fra Sogne- og Valgmenigheden i Rødding—Krejbjerg 90,00. Sygeplejerske Frk. Steffens 5,00.

Til Filips Kirken: Frk. Astrid Berggreen, Strandagervej 5,00. Ved Pastor Drejøe: indsamlet i Tranderup 36,46.

Ialt: Kr. 496,15.

December 1917.

Frk. Jessen 5,00. T. & E. K. 50,00. Professorinde V. Blytt 5,00. Christiane Marie 5,00. Ved Pastor P. Gade: i Ferring 75,50, i Vand-Stockholm, 35,00. F. G. 1000,00. Direktør C. A. Iversen 20,00. M. K.

10,00. Etatsraad C. A. Olesen 20,00. Ved Sognepræst Lindeburg: i Tørring—Hammer 50,00, i Øster Ny Kirke 10,50, i Ring 19,10, i Sindbjerg 31,80, i Givé 25,00. Dr. Kühl 10,00. Pastor Boeck, Horne, 10,00. Blomsterhandler Carl Petersen 25,00. T. K. 5,00. Benthe Marie 20,00. Ved Frk. Frederikke Hansen: C. W. 40,00, fhv. Organist Fürste 6,00, F. H. 2,00. H. P. B. 10,00. Ved Fru M. Güntelberg: Fru & Frkn. Tryde 14,00, Grosserer Jensen 13,00, Fru M. Güntelberg 5,00. Uden Mærke 50,00. Hofboghandler Aage Prior 34,00. Mrk. M. 100,00. Lærer I. C. Hansen, Strøby Grøftemark, 10,00.

Aarsbidrag: Grosserer Tidemand, Holbæk: 20,00. Komtesse Moltke 5,00. Østersøgades Gymnasium 5,00. I. A. 50,00. Grosserer H. A. Møller 10,00. Direktør C. A. Iversen 10,00. Fhv. Manufakturhandler Edv. Holm 2,00. Lærer E. A. Jacobs 5,00. Frk. M. Bruun 2,00. Frk. E. Bruun 2,00. Theandler H. P. Sundorph 5,00. Sognepræst P. Oldenburg 10,00. Fru Ramm 5,00. Nina & H. 20,00. Kommandørinde Jespersen 10,00. Kaptajn G. Brandt 2,00. Detailhandler H. I. Rasmussen 5,00. Etatsraadinde Julie Adolph 10,00. Dr. phil. L. Moltesen 6,00.

Halvaarsbidrag: Dr. med. C. Maaløe 25,00. Frk. Agnes Langhoff 100,00.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00. Frk. M. Meyer (2 Kvartaler) 12,00.

Særlige Gaver: Til Luther Kirken: Ved Lærer Aaby: fra Landinspektør Tonnes Gohr, Bejsnapgaard, 5,00.

Til Hans Tavsens Kirke: Provst P. Heegaard, Høje Taastrup, 25,00.

Til Anna Kirken: Aarsbidrag: Frk. Anna Rothe 10,00.

Til Israelsmissionen: Frk. G. Jacobsen 2,00. Frk. Baagøe 5,00.

Ialt: Kr. 2577,69.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—2. Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: *Chr. Seidelin:* Aaret 1917. — Oversigt over 1917. — Anordning angaaende Bestyrelsen af de af det københavnske Kirkefond ejede Kirker — *Chr. Seidelin:* Bemærkninger til ovenstaaende Anordning — Ny Sogneudskillelse. — *Chr. Svelmøe-Thomsen:* Bethlehem — *Chr. Seidelin:* Udvidelse af det kirkelige Arbejde i Gentoftesogn. — *J. Waidtlow:* Annakirkens nye Altertavle. — *Anton Teiler:* Hvordan jeg fik de første Penge til Absalons Kirken. — Testamentarisk Gave. — Udtrukne Obligationer. — Præsteforflyttelser. — Bidragsliste. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 14.

April.

1918.

Store Bededag.

Gennem mere end 20 Aar har Københavns Kirkefond hver Store Bededag henvendt sig til Menigheden i Danmark for at bede om en Gave til Arbejdet, og det ligger nær at spørge om Grundene til, at vi Gang efter Gang med Frimodighed tør bede om Menighedens Ofre. Lad mig prøve at nævne nogle af disse Grunde.

1. *Denne Sag er fra Herren.*

At det var saadan for Pionererne i Københavns Kirkesag, behøver man ikke at spørge om, for ellers havde de ikke lagt Haand paa Ploven i et Arbejde, der for Menneskers Øjne saa saa haabløst og urimeligt ud, og end mindre havde de holdt ud gennem Modstand og Vanskeligheder gennem de mange Aar. Men er det ikke netop det samme, der altid griber os af den unge Slægt, naar vi hører og læser om Kirkesagen i København, at vi føler umiddelbart og stærkt, at havde denne Sag ikke været en Aabenbarelse af, at vi har en Gud, der gaar gennem lukkede Døre og nedbryder Modstand, saa var det ikke gaaet, som det er.

2. *Der er naaet noget.*

Derom vidner tydeligt nok de mange Kirker, midlertidige Kirkebygninger og indviede Menighedshuse, der gennem Aarene er rejst rundt om i Byen som fremskudte Forter, hver med sin Opgave i det store Hele. Derom vidner endnu mere, at i hvert af disse Arbejdscentrer findes et Samfund af troende Mennesker, stort eller lille, og vi, der fandt vor Plads i Samfundet ved en Kirkefondskirke, vidner med Glæde, at der er godt at være. Og derom vidner allermost det Arbejde, der udgaar fra disse Menigheder. For ligesom det fra den første Begyndelse ikke var Maalet at bygge Kirker alene, men meget mere at dele Byen ud i smaa, overkommelige Portioner, saadan er det den Dag i Dag. Nidkære og dygtige Præster arbejder trofast med at saa Guds Ord og gøre Husbø og Trappe op og Trappe ned, og Lægfolket gaar deres Gang med Søndagsblade, støtter Præsterne ved Gaardmøder, hjælper i Blaa Kors, Menighedspleje, Ungdomsarbejde, Søn-

dagsskole o. s. v., for at Indbydelsen maa naa Gang efter Gang til Sognets Folk. Og der er naaet noget i Forholdet til Sognets døde Skarer derved, at snart enkelte faar Mod til at bekende Kulør, hvor de bor, snart at Kirkerne kan fyldes ved Missions- og Kirkeuger af Sognets egne Folk. Og endelig er der naaet det, at der ydes store Pengeofre af Menigheder, der væsentligst bestaar af Smaakaarsfolk, saaledes at Kirke efter Kirke bliver selvunderholdende.

3. *Der er saa meget tilbage endnu.*

Er der naaet noget, saa er der endnu mere tilbage, som skal gøres. Rundt om i de enkelte Menigheder skal vi videre ud til ny Kredse med Indbydelsen samtidig med, at Menighedshuset skal blive til en hel Kirke, eller det midlertidige Kirkehus skal afløses af et blivende. Andre Menigheder i nyudskilte Sogne bestaar foreløbig kun af 1 Præst, nogle faa troende Familier og laante Lokaler; en saadan Begyndelse vil selvfølgelig længe trænge til Støtte baade aandeligt og ved Gaver.

Og allerede mens et nyt Kvarter er under Planlæggelse, maa man inde i Centralen i Badstuestræde tage Arbejdet op paa nye Steder for i Tide at sikre os Kirkegrunde, før Priserne er blevet altfor høje. Ja sandelig, der er meget tilbage endnu.

4. *Menighedens Svar gennem Aarene.*

Gennem Store Bededagskollekten har den troende Menighed Aar efter Aar givet Københavns Kirkefond et Svar paa vor Bøn om dens Hjælp, der tydeligere end mange Ord har sagt, at vi kan trøstigt gaa fremad i Arbejdet, for de forstaar godt Landet over, hvor vigtigt det er, at der holdes Trit med Udviklingen af København, saa de mange, der flytter ind fra Købstæderne og Landet, ikke skal gaa aandeligt til Grunde i Storbyens Masser.

Det har været en stor Opmuntring gennem de senere Aar, da Vanskelighederne er bleven store og Pengene faa ikke mindst i København, at se Store Bededagskollekten vokse betydeligt med hvert Aar. Det har vist os igen, at som Kravene til Arbejdet stiger, har Herren ogsaa sine rigelige Hjælpekilder.

Saa siger vi da ogsaa af Hjertet Tak til ham, fra hvem al god Gave kommer, og til hans villige Hjælpere i Menighederne viden om, og som vi allerede længe har bedt Herren om at give os en god Gave i Aar, kommer vi frimodigt til Kirkesagens gamle og ny Venner med Bøn om, at Herren selv vil velsigne Eder til at give rigeligt og gerne og lønne enhver enkelt for trofast Kærlighed.

Carl Rasmussen.

Stockholms Smaakirkesag.

Det er i Aar 25 Aar, siden Stockholms Smaakirkesag begyndte sit velsignelsesrige, kirkelige Arbejde i Sveriges Hovedstad.

Foreningens officielle Navn er *Sällskapet för främjande af kyrklig själavård.*

Vi forbeholder os i et senere Nummer at komme tilbage til en nærmere Udvikling af Selskabets Arbejde. Her skal blot nævnes, at der ned igennem de mange Aar har været en ret hyppig Frekvens mellem de stockholmske Kirkesagsmænd og os; de har ofte været her i København og har gentagne Gange givet Beviser paa et meget indgaaende Kendskab til danske Kirkeforhold, ligesom Lederne indenfor det københavnske Kirkefond jævnlig har været i Stockholm. Denne Vekselvirkning har ikke blot været til Velsignelse for vort Arbejde, men der er derved tillige blevet knyttet mangt et Venskabsbaand, som vi, der har faaet Lov til at komme til Stockholm, tænker paa med Kærlighed og Taknemmelighed.

Roteman Alm og Frue hører blandt de ældste Kirkesagsvenner i Stockholm; han som Selskabets mangeaarige Kasserer og Fruen som Redaktør af dets Blad: *Församlingsbladet.* Hofprædikant, Kyrkoherde *Sven Nilson* har i adskillige Aar været Selskabets Formand; Sekretæren er Pastor *Arthur Jonsson.* Udsendinge fra Københavns Kirkefond vil være til Stede ved Festen deroppe i Stockholm.

Naar denne fejres i Dagene den 27de og 28de April, sender vi henede fra København de hjerteligste Hilsener med Tak for Samarbejde og Venskab og med de varmeste Ønsker om Guds rige Velsignelse over Selskabet og dets Arbejde, over dets Styrelse og Menighederne ved dets Kirker.

Chr. Seidelin.

Hvorledes skal vi faa Folk til at komme i Kirke?

Paa Kirkefondets Møde den 28de Januar i Aar sammen med Præsterne ved vore Kirker holdt Biskop Ostenfeld nedenstaaende Indledningsforedrag om Emnet: »*Hvorledes skal vi faa Folk til at komme i Kirke?*«

Det var *Erfaringerne fra Reformationsfesterne*, der blev fejret sidste Efteraar, som formede Spørgsmaalet, vi skal samles om i Aften. Der gjorde man nemlig den glædelige Erfaring ikke alene herinde i København, men ud over Landet, at Kirkerne var fyldte, mange Steder

til Trængsel, og det kom tildels som en Overraskelse, og i mange Tilfælde som en stærk Modsætning til de sædvanlige Forhold, og derved fremkaldtes naturligt Spørgsmaalet, som det er opstillet.

Naar jeg ser tilbage paa *min egen Præstetid*, saa kan jeg overfor *Maaden at opfordre Folk* til at komme til Kirke skelne bestemt mellem to Perioder. I min Ungdom var jeg meget varsom med at opfordre Mennesker til at komme i Kirke — i hvert Fald med en direkte Opfordring. Jeg vilde gerne tale med dem om Guds Rige og om, hvorledes de selv stod til det, men jeg kom ikke med en direkte Opfordring til at gaa i Kirke. I mine senere Aar var det derimod ikke saa sjældent, at jeg direkte opfordrede til at komme. Var det, fordi jeg var bleven mindre aandelig varm og nu slog mig til Taals med at opfordre til at besøge Kirken. Det tror jeg ikke. Lige modsat. Jeg mener, at det var, fordi jeg havde faaet en stærkere Tro til Ordets Magt og mente, at naar Mennesker vilde stille sig ind under Ordet, saa var de under den stærkeste aandelige Indflydelse, de kunde komme under, og havde den bedste Udsigt til Hjælp, som de overhovedet kunde faa. *Min egen Hjælp traadte tilbage*, og det var Gud og hvad han havde i Ordet, som traadte i Forgrunden. Se, der kan nu maaske være forskellig Mening om, hvorvidt man direkte skal rette Opfordring til Mennesker om at komme; det, som er det vigtigste, er vel, *om det Sind*, hvormed Opfordringen rettes, er det rigtige. Men her taler vi om at rette *Spørgsmaalet til os selv* om at faa Mennesker til at komme til Kirken, og det maa være et Spørgsmaal, som ligger os paa Sinde.

Og først vil jeg sige derom, at det maa være et Spørgsmaal, som maa melde sig, ikke som et Diskussionsemne, men som et, der *brænder*, og et, som volder Smerte. Se, jeg kan forstaa, at Spørgsmaalet for *de Præster*, som staar med en temmelig fuld eller helt fuld Kirke, træder noget i Baggrunden, thi de har jo paa en vis Maade naaet saa langt, som Rummet tillader, og dog kan jeg ikke forstaa, at Spørgsmaalet helt kan visne for dem, thi de maa jo dog tænke paa alle de mange, som ikke er under Ordets Indflydelse, som aldrig kommer i Kirke, og de maa dog en Gang imellem komme til at tænke paa de mange unge, som de konfirmerede, og som nu glimrer ved deres Fraværelse. Naar Evangeliet om de 10 spedalske paa 14. S. e. Trin. kommer igen, synes jeg, at Jesu Spørgsmaal: Hvor er de ni? hager sig fast og maa hage sig fast i en alvorlig Præsts Sjæl. Men saa kommer dertil de Præster, som staar med *en halofyldt Kirke* — ja, jeg skal ikke give mig til at være den overlegne Dommer — men jeg forstaa dem ikke rigtig, for jeg mærker *saa lidt af Smerten over de tomme Bænke*. Rent ud sagt, jeg undrer mig ofte over Præster i saa Henseende, at det Spørgsmaal ikke kommer op hos dem: Kunde en anden ikke gøre det bedre, sidder jeg ikke og tager Pladsen op for en anden? Thi alle de mange, som jeg staar iblandt, er jo døbte Mennesker; men hvilket Forhold staar de i til deres Daab? *I mine første Bispeaar* fik jeg fra Præsterne paa Landet en aarlig Indberetning om de aandelige Forhold i Pastoraterne, om Kirkegangen paa sædvanlige Søndage og paa Høj-

tiderne, om Befolkningstallet og hvilken Procent af Befolkningen, der søgte Kirken. Disse Indberetninger var mig lærerige. Procenten kunde jeg nogenhunde selv udregne, men det var mig lærerigt, hvorledes en og anden Præst gav mig Vink om, hvordan Procenten kunde forhøjes; man kunde tage Børnene fra, man kunde tage de Søndage fra, hvor der var meget daarligt Føre o. s. v., og paa denne Maade kunde Procenten blive dreven en Del i Vejret. Se, det vil sige, at dette med den tarvelige eller mindre gode Kirkegang *har været* et Spørgsmaal for vedkommende Præst, men han har søgt at slaa det hen, han har *læget Israels Brøst paa en overfladisk Maade*. Og saa blev Spørgsmaalet ikke til Velsignelse for ham. Lad mig sige det til eder, som har nogle tomme Bænke at se paa, og som har de mange udenfor at tænke paa. Tænk nu paa dem, ikke saa I giver ondt af eder overfor dem, der er komne, men saaledes at de bliver et *Spørgsmaal til eder selv*. Kun paa den Maade er det, at man med Frugt kan indlade sig med det Spørgsmaal: hvorledes faar vi Folk til at komme i Kirke.

Og saa maa *Spørgsmaalet blive til Bøn*. Og dermed mener jeg ikke noget saa udvortes, at jeg nu bare skal bede en Bøn om flere Kirkegængere. Den Bøn maa vel ogsaa komme, men der maa komme noget andet først. Naar Spørgsmaalet er blevet en Byrde paa en Præsts Sjæl, saa kommer det *ind i hans Liv med Gud i Bøn*, den stadige Bøn. Og saa kommer det vel først frem saadan: tag det bort fra mig, som *hindrer Mennesker* i at komme til Kirke og derved komme under Ordets Indflydelse. Er der nogen Hindring hos mig, saa maa jeg have Øjnene aabnede for den, saa jeg ikke staar ganske uforstaaende og ukritisk overfor mig selv. Det kan være noget i min Form, noget ubehjælpsomt, *noget teologisk, noget teoretisk, noget plat*, saa jeg ikke kan sige *Mennesker lige ud* og praktisk, hvad det er, de trænger til. Det er ikke Brodden, jeg skal tage af min Forkyndelse, jeg skal skærpe Brodden, ikke med de stærke Ord, end mindre med de slidte Ord, Talemaaderne, thi de trænger ikke ind i Menneskers Sjæle, allermindst derind, hvor de evige Afgørelser træffes, men den Sandhed fra Gud, som jeg har at forkynde, den maa være med saa jævne og praktiske Ord, at Mennesker *forstaa dem, fordi de har Brug for dem*. Der gælder det om for Præster *at forstaa Mennesker*, høre paa dem og danne sig en Forestilling om, hvad det Menneske nu trænger til. Det kommer mange for let over ved at sige: *ja, han trænger til at omvende sig*, og det er rimeligvis sandt; men det er ikke Svar paa Spørgsmaalet, thi dette er: paa hvilken bestemt Maade trænger han nu til at omvende sig, hvad er nu det, som særlig holder ham fast? Jeg maa *ikke tage mit lille Skema* for aandelig Oplevelse og gøre det til et bestemt Skema for alle Mennesker; jeg maa tage det som Udgangspunkt, naturligvis, men *det er jo ikke til mig selv*, jeg skal vinde Mennesker, men det er for Gud, og han har mange Veje og mange Mader, og dem skal jeg se at lære. Jeg maa ikke med min Begrænsning staa som en Hindring for en hel Mængde Mennesker for at komme til Gud.

Endnu er der en Ting med Hensyn til Prædikenen, som jeg gerne

vil nævne. Vi klager i vore Dage og med god Grund over, at hvad man *kalder kristelig Sæd og Skik* — Ærbødighed overfor Kirke og Kristendom — er i rivende Tilbagegang. Man har talt om et kristent Folk, vel vidende, at dette ikke betød, at alle de enkelte i Folket var Kristne, men med den Forstaaelse, at Kristendommen havde sat sit Stempel paa meget i Folkets Liv og Tankegang. Grundene til, at det er bleven anderledes, kan være mange, og dem skal jeg ikke her forsøge at udrede; men en af Grundene, som vedkommer os, vil jeg dog gøre opmærksom paa. Vi, som *hører til Prædikanterne i denne Generation*, har haft vor stærke Side i at understrege det personlige Ansvar, at det var den personlige Afgørelse, det kom an paa, thi »uden I omvender eder, kommer I ikke ind i Himmeriges Rige«. Se, det har vi nu handlet rigtigt i, og Gud give, at Brodden aldrig bliver taget af vor Forkyndelse i den Henseende, hverken ved at vi forfalder til Talemaader og Fraser, eller ved at vi afsvækker vort Vidnesbyrd. Men der er en Maade, paa hvilken man kommer for let til at lægge Eftertrykket paa det personlige, nemlig ved at angribe det sædvanemæssige og institutionelle. Det er altid lettere negativt at angribe end positivt at opbygge. Og det er vist en Overvejelse værd, om vi ikke kan overbringe Guds Budskab, som er os betroet, med Understregning af det personlige, uden at rette nedsættende Angreb paa kristne Vaner og kristne Skikke; thi vi kan let derved komme til at bryde mere ned end godt er. Det er vist meget vanskeligt positivt at forkynde kristelig Sæd og Skik, men vi kan dog undlade at virke negativt paa disse Omraader. Maaske har den Baggrund, som Mennesker bevidst eller ubevidst udgaar fra, ikke saa lidt at sige med Hensyn til Spørgsmaalet om at faa Folk i Tale.

Og saa skal en Præst, der staar i et Sogn paa flere Tusinde Mennesker, huske paa, at han kan ikke alene, han maa *søge sig Medarbejdere*. Ikke saaledes, at et *bestemt Skema* nu skal være det ene autoriserede. *Nej, der gives ikke noget saadant Skema*. Han maa passe paa ikke at lave *større Organisation* end han har Mandskab til, for den Historie med Tordenskjolds Soldater, som tropper op snart i Samfundet, snart ved Forklaringsmøder, snart i Blaa Kors, den er ikke fremmede for et kraftigt aandeligt Arbejde. Har man ikke Arbejdere nok, saa maa man nøjes med mindre Organisation.

Men saa kommer Spørgsmaalet om, hvorledes man da *faar flere og bedre Arbejdere*, thi de kommer ikke flyvende som stegte Duer til en. Her vil jeg nævne to Ting. Det gælder om i Forkyndelsen at *stille mod Herrens Nadvere*, det er hen til det Bord, hvor han selv er, at vi skal bringe Mennesker, thi der er det ogsaa, at de bliver dygtiggjorte til at blive Arbejdere i Menigheden. Og dernæst er der *Bibeltimer og mindre Bibelkredse*, det er de Steder og den Maade, hvorpaa Mennesker bliver dygtiggjorte til at tage fat som Medarbejdere i Menigheden. I saadanne Bibelkredse kan en Præst *trostigt lægge en Del af sit Arbejde*, det skal nok komme igen. Saa hænder det jo, at en Præst staar og mangler Arbejdere til den ene eller anden Virksomhed, og saa maa han jo sige det til *Menigheden*, og det er der for-

saavidt ikke noget galt i. Men skal det hjælpe noget, saa maa han have sagt det til Herren baade en og to og tre Gange, før han siger det til Menigheden, saa skal der nok komme noget ud af det.

Men derved har vi jo ikke faaet Svar paa dette Spørgsmaal, hvorledes faar vi Folk i Kirke; thi dermed menes jo de Folk, som ikke før gik i Kirke. Det vedkommer nu alligevel det Spørgsmaal; thi er *Præsten selv først rigtig vendt* og i sin *Forkyndelse* inde paa det rigtige Spor, og er han i det rigtige Forhold til dem, som skal danne Menighedens Kærne, saa skal det nok komme; thi Trang til Guds Rige findes, saalænge der findes Mennesker; det gælder kun om at finde denne Trangs særlige Skikkelse. Men saa vil jeg ogsaa sige lidt om, hvorledes man kan og skal søge at finde denne Trang. For ikke at misforstaas, vil jeg dog straks sige, at efter min Mening gives der ikke *nogen faststaaende Metode* eller noget ufejlbarligt Middel, det skifter med Tiderne, og man maa prøve sig frem, altsom Spørgsmaalet trænger sig frem, og derfor faar ogsaa det, jeg her har at sige, mere Karakteren af Bemærkninger og enkelte Raad og Tilskyn- delser, jeg kan give.

Jeg tror, at der er *et Arbejde, som med visse Mellemlum maa gøres af en Præst*, det er ikke noget stadigt Led i hans Arbejdsprogram, men det kommer nu og da igen, og det er Arbejdet for at nedbryde Fordomme. *Disse Fordomme* mod Kirke og Kristendom danner sig jo altid paany, og de trænger til at komme for Dagen og luftes. En af de Maader, hvorpaa de kan luftes, er ved *Diskussionsmøder* saadan, at en 3—4 Præster slog sig sammen og holdt en Række Foredrag med efterfølgende Diskussion. Meget af det, som kommer frem i en saadan Diskussion, vil være Fraser, men det er godt, at de bliver luftede en Gang imellem — lad os sige — hvert femte Aar. Ved saadanne Møder vilde man ogsaa faa en Del Mænd i Tale, som man ellers ikke ser noget til. Det kan ogsaa være godt med nogle Aars Mellemlum at holde nogle *apologetiske Foredrag*: Hvad forstaa vi ved Gud? Hvad menes der med Synd? Hvem var Jesus Kristus? Kirken og de sociale Spørgsmaal o. s. v. Det hører med til den Johannes Døber Gerning, som Kirken ogsaa har at røgte. Og Kirken tager ved disse Foredrag Sigte paa dem, som det er vanskeligst at naa, nemlig Mændene. Jeg oversatte en Gang en Bog af en Amerikaner: Professor Coe, og de Tanker, som han var Talsmand for, tror jeg endnu, at der er en Del at lære af. Eller for at henvise til noget andet, som kommer ind paa det samme — nemlig det vejddannende — *Overretssagfører Staats Foredrag* har Præster sikkert en Del at lære af med Hensyn til dette Arbejde at rydde Fordomme til Side.

Dernæst vil det være godt, om de, der kan *føre en Pen*, gjorde det noget tiere i Pressen, ikke ved at skrive opbyggelige Stykker, men ved at give kirkelige Meddelelser og ved at stille Spørgsmaal i den rette Belysning. Naar Reformationsgudstjenesterne Landet over havde saa stor Tilslutning, saa var vel en Hovedgrund denne, at de var blevne en Del omtalte i Pressen.

En Præst maa aldrig have saa meget at gøre med sin Menigheds

Drift, at han ikke kan faa Tid til at *række Hænderne ud mod de mange* i Sognet, som ikke hører til Menigheden. Og her gives der jo en Mængde Lejligheder, hvor man kan naa ud til Mennesker, fordi de kommer i Berøring med Kirke og Præst. Der er alle de *personlige Lejligheder*, som maa udnyttes efter Evne. De vil alle forstaa, hvad jeg mener. Dernæst maa Præsten *bede Gud om, at den rette Missionsaand* maa være over ham, og at han maa formaa at meddele den til *sine Medarbejdere*, navnlig blandt Bladuddelere og Blaa Kors Arbejdere.

Et Par Maader at drage nye Mennesker indenfor Kirkens Mure vil jeg særskilt nævne. Først Møder med *Konfirmanders Forældre* kort Tid efter, at man er begyndt at læse med Konfirmanderne. Det er for en stor Del nye Mennesker. Men de maa indbydes og indbydes pænt ved en trykt Indbydelse paa Papir, som ikke er for simpelt. Der har man en Lejlighed til at tale med Mennesker, hvis Børn er betroet til ens Undervisning, og der er en Villighed til at høre, som man maa benytte sig af, og sige til dem, at de skylder naturligvis ikke Præsten, ej heller sig selv, for det forstaaer de ikke, men deres Børn, som nu gaar til Konfirmandsforberedelse, at faa den Chance at faa noget ud af det. Derfor maa de følge deres Børn i Kirke, da et Barn med Fader og Moder kan lytte langt bedre, end naar det sendes alene. Der kommer man Halvaar efter Halvaar i Forbindelse med nye Kredse.

Dernæst *gratis Kirkekoncerter!* Det skal ikke være store musikalske Numre, men let fattelig Musik, mest Sang. Der er Sangforeninger enten i Menigheden eller udenfor, som gerne vil have en Opgave, og naar man opfordrer dem til at synge nogle flerstemmige Sange, siger de gerne ja. Men der er noget at bemærke ved disse Kirkekoncerter. Præsten maa tale, helst uden Præstekjole, men kun i 10 Minutter, han skal ikke holde en Omvendelsesprædiken men tale saa enfoldigt, han kan, om Trangen til Gud — ja, det bliver en Omvendelsesprædiken, men ikke i den sædvanlige Betydning af Ordet. Og der maa være Billetter til Koncerten. Disse skal uddeles enten gennem Søndagsskolen eller Blaa Kors eller Bladuddelerne til dem, som de er kommen i Berøring med. Og saa maa der trykkes Programmer, hvor de Sange, som bliver sunge, er aftrykte.

Der vil sikkert kunne gives andre gode Raad og Tilskyndelser. Jeg vil raade Dem til at læse Eliaskirkens Aarsberetning igennem. Derude har de ikke saa faa Ideer, og nogle af dem er gode. Det er ikke Mening, at de skal blive *blinde Efterlignere* efter Fibiger og *Eliaskirkens Menighed*, det vilde disse sikkert heller ikke sætte Pris paa, men man kan der faa Tilskyndelser, som man saa maa omsætte og praktisere paa sin egen Maade; men stadig maa Ønsket, som bliver til Bøn, være levende i ens Hjerte: *Herre, at dog flere kunde komme med!*

Der fulgte en saa interessant Forhandling efter Foredraget, at man enedes om at ville fortsætte en anden Gang; Menighedsforbundet og Kirkefondet har da i Forening udsendt Adgangskort til et saadant Møde Mandag den 29de April Kl. 8 i Ansgarsalen i K. F. U. M., hvor det samme Emne

vil komme til Forhandling. Pastor Fibiger, som havde lovet at indlede, er ved Bortrejse bleven forhindret; i hans Sted har Dr. med. P. D. Koch paataget sig at gøre det.

Kun de, som har modtaget Adgangs-kort til Mødet, har Adgang.

En Altertavle.

Den 1ste Juli 1917 blev jeg af Kirkefondet ansat som Præst for det nyudskilte Grøndalsvængets Distrikt i Brønshøj Sogn. Efter forskellige Vanskeligheder er vi nu naaet saa vidt, at vi kan faa opført en Træbygning, som Kirkefondet har skænket os, og som forventelig kan indvies til Kirke forhaabentlig omkring Pinsetid. Da vi nu meget gerne vilde have en smuk Altertavle, for at vor Træbarak kan faa

saa meget Præg af Kirke som muligt, beder vi een eller flere af vore Venner gøre os den store Glæde at hjælpe os til at faa ovenstaaende Altertavle til Indvielsen. Dens oprindelige Pris er 2000 Kr., men Kunstneren, Hr. Billedhugger Hassel, har lovet os den for 1000 Kr. Altertavlen er ca. 2 Al. bred og ca. 3 Al. høj og udført i brændt, farvelagt Ler med fritstaaende Figurer og er af en betagende Skønhed, Vi kan ikke selv skaffe Pengene, da Kredsen endnu er ret lille, idet vi ikke har haft andre Steder at samles i end Hjemmene, og Beboerne i Distriktet næsten udelukkende er Arbejdere, og derfor beder vi gode Venner om at hjælpe os, vi vilde saa gerne have denne smukke Altertavle, der vil blive en Pryd saavel for den foreløbige som for den kommende Kirke. Undertegnede tager med Tak imod enhver Gave, saavel til Altertavlen som til Kirkens Udsmykning i det hele taget.

Vindruevej 1, Brønshøj, i April 1918.

H. K. Kalf,

Præst for Grøndalsvængets Distrikt.
Brønshøj Sogn.

Apostelkirkens Menighedshus

blev indviet Søndagen den 25de November sidste Aar. Dagen før var det 16 Aar, siden Kirken blev indviet — og saaledes faldt Aarsfesten og Indvielsen sammen. Vort Samfund følte ogsaa stærkt, at vi havde meget at takke Gud for, — derfor begyndte vi Indvielseshøjtiden Søndag Formiddag ved Nadverbordet, hvor de gamle Toner fra Salme 118, 24—27 fik ny Klang for vore Hjerter. Om Aftenen samledes vi i Mødesalen — ved lange, dækkede Kaffeborde — baade selve Samfundskredsen og indbudte Repræsentanter for Kirkefondet og vore Nabomenigheder. Efter at undertegnede havde gjort Rede for Byggeriets Historie og pekuniære Forhold, indviede jeg Huset i den treenige Guds Navn. Og derpaa fulgte Hilsener og Ønsker fra *Mariakirken* (Provst Shcousboe), *Kirkefondet* (Direktør Borgen), *Eliaskirken* (Pastor Fibiger og Hr. Krebs), *Gethsemanekirken* (Pastor Thomsen) og fra det sidst tilkomne Søstersogn herude: *Absalons Sogn* (Pastor Teiler) — ogsaa Pastor *M. Th. Nielsen* og Klokker *P. Mortensen* havde Ordet, og Pastor *Nielsen* sluttede Aftenen.

Menighedshuset bestaar af en til det gamle Sakristi tilbygget Sal, der ved en Skydedør kan sættes i Forbindelse med det gamle Sakristi, saa der derved fremkommer en Sal paa 111 m² — den anden Halvdel af det gamle »Sakristi« bruger vi saa som Skriftestol. Oven paa den ny Tilbygning, der gaar parallelt med Kirken ud efter Saxo-

gade, har i en Manzard Menighedsplejen Lokaler: Kontor og Bolig for Diakonissen, samt et Værelse, der lejes ud. Desuden er der i den gamle Del indrettet Køkken og Garderobe. Vi har ikke mindst i denne Vinter rigtig mærket den Hjælp, som de derved forbedrede Arbejdskaar betyder for os. I disse dyre Brændselstider holder vi f. Eks. vore Guds-tjenester undtagen Altergangen i Mødesalen. Og vore forskellige Arbejdsgræne, saasom K. F. U. K. med sin Yngsteafdeling, Blaa Kors Afdelingen »Haabet«, Samfundsmødet og Søndagsskolen ikke at forglemme, har nu faaet Plads til at røre sig og glade Muligheder for at udvikle sig.

Omkostningerne ved Byggeriet staar i ca. 31,000 Kr., og Arbejdet er med stor Omhu og Samvittighedsfuldhed udført af Hr. Murermester *Lindhard* med Hr. Arkitekt *Lejman* fra vor Side som Tilsyn; — vi var glade ved, at de fleste af Arbejderne var til Stede ved Indvielsen og mærkede den Glæde, deres Arbejde voldte Menigheden.

Pengene er tilvejebragte paa følgende Maade: *Kirkefondet* har ydet os (d. v. s. Menighedsplejen) et Laan paa 5000 Kr. og et kontant Tilskud paa 3000 Kr., *Eliaskirkens Menighed* gav os 6000 Kr., som den havde samlet ind, et smukt Eksempel paa Brodersind, værd at efterfølge. Ved *Indsamling i »Kristeligt Dagblad«* (»Toget«) indkom 10,000 Kr. Og saa gav nogle Venner i Menigheden, som Gud har betroet Pengemidler, os store Gaver: Direktør *Arbo-Bähr* 2500 Kr., Hr. *C. P. Christensen*, Istedgade 88: 1000 Kr. og Fabrikant *Jørgensen*, Arkonagade 12: 1000 Kr., Fabrikant *Petersen* og Hustru, Ny Carlsbergvej: 500 Kr., Fabrikant *Feilberg* og Hustru: 200 Kr. o. s. v. Men hvor mangen mindre, men af et offervilligt Sind fremgaaet Gave har jeg ikke modtaget i de Aar, Indsamlingen stod paa! Derover glæder vi os med Tak til Gud, som alene skal have Æren!

F. Friis Berg.

Apostelkirken og Eliaskirken

Da vi fra Eliaskirken ved Kirkefondets 25aarige Jubilæum havde faaet Lov at samle en Gave til Gethsemanekirken, og denne derefter — særlig ved Laur. Knudsens rundhaandede Gaver — blev fuldført, fik et af de læge Medlemmer af vort frivillige Menighedsraad i Januar 1917 den Tanke, at vi ogsaa skulde forsøge at række vor anden Søsterkirke herude paa Vesterbro: Apostelkirken i Saxogade, en hjælpende Haand, for at de kunde faa fuldført deres Menighedssal.

Pastor Friis Berg meddelte, at de paa det daværende Tidspunkt vilde kunne klare sig med 6000 Kroners Tilskud, — senere blev denne Sum jo betydeligt overskredet, idet der bl. a. byggedes en Etage til ovenpaa Salen, og alt var bleven saa dyrt. Sagen blev da forelagt i vort Menighedssamfund, og det var en Glæde at se, med hvilken redebøn Iver de paatog sig denne Opgave. Vi fik da uddelt 100 Samlekort, som hver helst skulde give 60 Kr., og ved Nytaar indkaldte vi dem. Og det har nu vist sig, at vi har faaet Pengene saa godt som udelukkende ad denne Vej.

Vort Menighedsraad har med inderlig Tak til Gud og Mennesker oplevet dette Resultat; thi det har i Sandhed været et Vidnesbyrd om støt og trofast Arbejde i det stille. Siden Kortene blev udsendte, har der nemlig slet ikke været rørt ved denne Sag; men alt har gaaet sin stille Gang uden Opraab eller større Indsamlinger.

Og det var for os alle en herlig Dag, da vor Søsterkirke den 25de November 1917 kunde faa indviet sit Hus, og vi kunde være med at dele deres Glæde og at prise vor trofaste Gud. Hans er Æren, hans Velsignelse hvile over det nye Hus!

A. F.

Småkirkesaken i Bergen.

Saken er her 10 år gammel. Det var våren 1907, jeg i en skrivelse til det norske kirkedepartement foreslog utskillelsen av et arbeiderstrøk i Johannes menighet. I strøket lå en tom bygning, tidligere maskinhal, der efter en arkitekts overslag for en 10,000 kroner vilde kunne indrettes til en småkirke med passende rum. Saken blev dog ikke videre påagtet, men i 1909 blev mit forslag om ansættelse av prest særlig for omhandlede strøk bifaldt, og jeg begyndte arbeidet januar 1910 i et leiet lokale dernede, dog ikke som selvstændig prest, men lønnet av staten som hjælpeprest for Johannes menighet. Arbeidet dreves ved frivillige, læge kræfter og ved frivillige bidrag. Endel foredrag, jeg holdt i Johanneskirken om arbeidet i Kjøbenhavn efter en studiereise der, gjorde saken videre kjendt, og da pastor Seidelin på vor opfordring holdt en række offentlige, godt besøkte foredrag og et foredrag i Bergens presteforening om arbeidet i Danmark, vakte disse overmåte opbyggelige og av en glødende tro og begeistring bårne foredrag stor og berettiget opsigt. Vi var da 7 mænd, der blev enige om at ta saken op for alvor og utstedte da et oprop i april 1912, undertegnet av biskop og stiftamtmand og en hel række mænd og kvinder, til Ber-

gens by om at støtte reisingen av den første småkirke på Nygårdstangen, det sted, hvor arbeidet var begyndt. Som følge av dette kom der adskillige bidrag ind, og man forsøkte en innsamling indenfor menigheten. I begyndelsen av 1913 utgav jeg et skrift: »Fremskridt og Fremsyn«, hvori foresloges 4 småkirker reist på bestemte steder i byen. Dette skrift blev overmåte vel mottat av pressen, og det år bragtes saken meget længere frem end før. Megen motstand var dog endnu at spore, på grund av manglende forståelse og innsigt. Projektet opfattedes av enkelte som det rene utopi. Og uttalelser som: »Hvad skal vi med flere kirker, fyld først dem, der er, hvad skal vi med flere prester,« fik man høre fra læg og lærd. Midlertid vokste interessen i det lille arbeiderstrøk og bidragene begyndte at bli rikeligere, så høsten 1915 vovet den lille arbeidskomite at indbyde til dannelsen av en Småkirkeforening for byen. Våren 1916 kom pastor Fibiger herop for at tale saken, under megen tilslutning, og Kirkesakens nestor i Kjøbenhavn, prof. Westergaard var også så imøtekommende året efter at komme herop, og vakte ved sit varme, sterkt personligt gripende vidnesbyrd fornyet interesse for Kristi rikes store sak blandt os.

Hvad disse danske venners besøk og vidnesbyrd har været for vor sak, er vanskelig at måle, men det merkes, at det er stort, og vi er inderlig taknemmelige derfor. Gud lønne dem for deres hjertelag og for den håndsrækning, de så villig gav os! Hvor vi takker derfor! —

Ifjor fik vi ved en gave på 12,000 kroner fra en privatmand anledning at ansætte den første særegne småkirkeprest, og den tomt, vi havde pekt på og bedt om på Nygårdstangen, blev git os av Bergens kommune. Ihøst blev vort andragende om utskillelse av strøket til egen menighet indvilget av staten, og arbeidet med grunden til kirken begyndte. Grundstenen blev på Lutherfestligheternes første dag nedlagt av Bergens biskop. Vi disponerer nu over en sum av ca. 85,000 kroner og har netop søkt kommunen om et lån på 150,000. Og det underlige er, at Bergens kommune har besluttet at bygge den anden av de i mit skrift foreslåede kirker, på »Fredens bolig«, og ved en privatmands gaver og løfter er forarbejderne til den tredie foreslåede, den ved »Nøstet«, allerede igang.

Således står saken nu, at 3 av de 4 kirkers reising vil bli til virkelighet. Den lille spire har båret rik grøde. Underligt, men dog kun en bekræftelse på en viktig livslov i Guds rike. Vi har med tak fået sande det gamle ord: *Vexilla regis prodeunt.*

Fred. Tybring.

Kommunen og Kirken.

Da Brændselsnøden i Hovedstaden har været stor i Vinter, fandt man paa, at Kommunen paa forskellige Steder skulde oprette Bispisningsanstalter, hvor Borgerne for en billig Betaling kunde faa god, sund og varm Middagsmad og derved indskrænke deres Forbrug af Brændsel (Gas) ret betydeligt.

Ideen vandt saa stor Tilslutning, at der stadig maatte oprettes nye Bispisningssteder, og saa kom da en Dag Kommunen og bad Eliaskirken om at maatte faa stillet dens Kryptlokaler til Raadighed. Det var ikke saa lidt, man ønskede. Bispisningen skulde vare fra Kl. 12—7 hver Søndag, hvilket vilde medføre at Menighedens stærkt forgrenede Arbejde ikke kunde benytte de paagældende Sale i Vinter.

Alligevel mente Kirkens Ledelse at maatte svare Ja til Kommunen, idet man saa det som en Opgave, Herren havde lagt hen til dem, og det saa meget mere som Kirkens egen Bispisning af fattige i Sognet — som er gratis og androg 500 Portioner Middagsmad om Ugen — ikke derved blev forhindret.

Det aandelige Arbejde indenfor Menigheden maatte saa trække sig tilbage til de 2 mindre Sale, der endnu var tilovers, eller naar disse var for smaa, maatte man ty til selve Kirkelokalet. Og det gik ogsaa godt. Men ikke for Dansk Bibelskole. Denne har i en Række Aar afholdt nogle af sine Kursus i Eliaskirkens Krypt, og Deltagerne skal have Plads til at skrive.

Saa gik da Bibelskolen til Kommunen og bad den gøre Gengæld, og meget imødekommende stillede den ogsaa en Sal paa Raadhuset til Disposition for Skolen.

Senere har Kommunen ogsaa henvendt sig til Sundby Kirke for at faa indrettet Bispisningslokaler i Menighedshuset. Ogsaa denne Kirke stillede sig imødekommende.

Bidragliste.

Januar 1918.

Højesteretssagfører F. Asmussen 250.00. Frk. Marie Købke 5.00. Dr. K. 20.00. A. C. 2.00. Holger Hansen 20.00. C. 5.00. Grevinde A. Reventlow, Gentofte, 10.00. Grosserer Levinsen 50.00. Biskop C. Wegener 20.00. Justitsraad A. Göricke og Hustru 500.00. Frk. Margrethe Petersen 12.00. Kelder Olsen, Tingvej, 2.00. En Nytaarsgave 10.00. M. E. G. 25.00. Fan-ny 15.00. Indsamlet ved »Kristelig^t Dagblad« 34.00. St. Jakobs Kirkes

Fattigbøsse 2,00. Pastor L. Wagner, Aarhus, 5,00. Kvindeforeningen i Linde 8,00. Ved Pastor Seidelin: i Bangsbostrand 43,90, i Skagen 274,50, i Strandby 77,96, i Albæk 37,45, i Agersted 76,30, i Ulsted 28,57, i Hjørring 111,00.

Aarsbidrag: Frk. Franziska Grüner 16,00. Frk. J. Koefoed 10,00. Fru A. Bartholin 3,00. Enkefru Bisted 5,00. Kommunelærerinde Frk. M. Lange 5,00. Hørkræmmer A. Sørensen 5,00. Overretssagfører A. Delbanco 25,00. Sagfører A. Mørch 10,00. Professor V. Ammundsen 25,00. Frk. Petersen 2,00. Fru Anna Milo 10,00. Fru Brendstrup 10,00. Inspektør Larsen 2,00. Diakonisse Marie Møller 1,00. Grosserer Chr. Herm. Petersen 10,00. Frk. Jonquières 10,00. Frk. H. Hvid 2,00. Slotsgartner Paludan, Gentofte, 4,00. Enkefru A. Røde, Snekkersten, 5,00. Kontorchef C. Bangert og Hustru 50,00. Grosserer O. Hirschsprung 10,00. Apoteker A. Ruge, Maribo, 20,00. Kontreadmiral V. F. Koefoed 100,00. Frk. I. Tychsen 10,00.

Halvaarsbidrag: Kommunelærerinde Fru D. Jørgensen 2,50. Kommunelærerinde Frk. C. Granzow 2,50. H. & M. K. 10,00.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Luther Kirken: Fra en Herre i Horsens ved Kolportør Slotsager 0,25. Frk. Winther 100,00. Overlærer Johs. Høirup, Nyborg, 10,00. Til Indre Mission: Kvindeforeningen i Linde 8,00.

Ialt: Kr. 2129,23.

Februar 1918.

J. P. 50,00. U. 20,00. Ved Pastor Philipsen: i Strib 49,55, i Korup 21,85, i Langeskov 29,13, i Vor Frue Kirke, Odense, 112,42, i Vor Frue Landsogns Kirke 112,55, i Arup Kirke 74,50. Ved Pastor A. Fibiger: i Haslev 150,00, i Kolding 1000,00. Ved Pastor Friis Berg: i Næstved 61,00, i Stege 53,83, i Everdrup 108,85, i Kongsted 71,47. Ved Pastor I. C. Poulsen: i Øse 74,70, i Sdr. Bork 21,10, i Sdr. Vium 25,20, i FINDERUP 105,00, i Sdr. Felding 103,45, i Trolldhede 76,05, i Dejbjerg 100,70.

Aarsbidrag: Frk. M. Delbanco 5,00. Læge N. Chr. Schmidt og Hustru 20,00.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5,00.

Særlige Gaver: Til Opførelse af en ny Bethlehems Kirke: F. I. 20,00. Indsamlet i Alslev ved Pastor I. C. Poulsen 20,00.

Ialt Kr. 2491,35.

Marts 1918.

Ved Direktør Borgen: Frk. E. Oppermann 5,00. A. D. 6,00. Alfr. Christensen 5,00. C. C. 1000,00. Ved Pastor O. Christiansen: i Tøstrup 113,65, i Ørum 94,25, i Grenaa 125,53, i Rimsø 27,60, i Veggerslev 16,21. Ved Pastor Chr. Seidelin: i Bur 124,00, i Struer 98,20, i Humlum 140,00, i Helligø 72,00, i Gettrup 124,00, i Ydby 102,41, i Hvidbjerg 245,83, i Søndbjerg 150,00, i Vejrum 108,70. Ved Pastor H. Drejøe: i Hundborg 106,65. Ved Pastor Friis Berg: i Vordingborg 138,15. Ved Pastor M. Th. Nielsen: i Tjele 62,55, i Blenstrup 90,00, i Gerding 17,00. Ved Pastor Quistgaard: i Kjøg 40,30, i Glamsbjerg 41,75. Ved Pastor Richard Thomsen: i Nyborg 36,03, i Gislev-Ellested 115,37, i Ryslinge 44,35, i Ørbæk 142,00, i Vindinge 104,00, i Aunslev-Bovense 106,00. Ved Pastor M. Th. Nielsen: Efterslet fra Gerding 10,00. Frk. Harriet Ancker 5,00.

Aarsbidrag: Professor H. G. Zeuthen 20,00. Professorinde Christensen 4,00. Overretsassessor Hørring, Viborg, 25,00.

Særlige Gaver: Til Opførelse af en ny Bethlehems Kirke: Fru Odin Christensen 4,00. Frk. E. Oppermann 5,00. E. R. 10,00. E. B. 10,00. V. Blytt 10,00.

Ialt Kr. 3666,53.

Rettelse til Bidragslisten for December 1917.

Ved Pastor P. Gade: i Ferring 75,50, i Vandborg 165,40, i Lemvig 80,00, i Tørring 66,75, i Nr. Nissum 70,75, i Ramme 51,56, i Tarm 44,33, en Gave 10,00. Grosserer Delbanco, Stockholm, 35,00.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—2. Badstuestræde 17¹. Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4, for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: Fuldmægtig *Carl Rasmussen*: Store Bededag. — Stockholms Smaakirkesag. — Biskop *Ostenfeld*: Hvorledes skal vi faa Folk til at komme i Kirke? — Pastor *H. K. Kalf*: En Altertavle. — Sognepræst *F. Friis Berg*: Apostelkirkens Menighedshus. — *A. F.*: Apostelkirken og Eliaskirken. — *Fred. Tybring*: Småkirkesaken i Bergen. — Kommunen og Kirken. — Bidragslister. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Duplex-Trykkeriet (Hansen & Sick).

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 15.

Juni.

1918.

Kirkesagen i Stockholm.

Den 27de—28de April i Aar fejrede *Sällskapet för främjande av kyrklig själavård* sit 25 Aars Jubilæum. Selskabet repræsenterer det frivillige kirkelige Arbejde i Sveriges Hovedstad. Under sin Udvikling har dette Arbejde modtaget Impulser baade fra norsk og i særlig Grad fra dansk Kirkeliv, idet Københavns Kirkesag har staaet som et straalende Forbillede. Man ønskede derfor ogsaa ved Jubilæumsfestlighederne at se Repræsentanter for Kirkesagsarbejdet i Nordens andre Hovedstæder. Fra Christiania kom Smaakirkesagens Sekretær, Pastor *Maroni* og de tre Smaakirkepræster *Hertzberg*, *Skagestad* og *Kornelius*. Den københavnske Kirkesag var repræsenteret af Kontorchef *Bangert*, Pastor *Fibiger*, Grosserer *Kjær* fra Elias Menighed og *undertegnede*. Trods Krigstidens Tryk, der mærkes saa langt stærkere i Sverige end hos os, kunde Festsdagenes Program gennemføres. Selskabets Sekretær, Pastor *Arthur Jonsson* udtalte sin Glæde derover; men han føjede til, at hvis Jubilæet blot var faldet nogle Maaneder senere, vilde dette næppe have kunnet lade sig gøre. Vi, som var med, oplevede nogle rige og skønne Dage, som vi sent vil glemme.

Jubilæumsbogen, der giver en Oversigt over de 25 Aars Arbejde, er skrevet af Fru *Anna Alm*, som sammen med sin Ægtefælle, Roteman *Carl Alm*, har haft en førende Stilling indenfor Selskabet ned gennem Aarene. Den hedder: *På Storstadens Grønsmarker* og er udkommet paa Svenska Kyrkans Diakonistyrelses Bokförlag. Det er en ualmindeligt vel-skreven Bog, der paa en levende og anskuelig Maade optrækker Hovedlinjerne i Arbejdets Gang.

Den begynder med Skildringen af en Rigsdagsepisode i 1851, hvor Sognepræsten i Torstuna, Dr. phil. og theol. *Johan Erik Forssell* rejste Spørgsmaalet om en forbedret Sjelepleje i Stockholm. Med lun Ironi skildrer Fru Alm, hvorledes Stockholms Præsteskab med Pastor primarius i Spidsen rejser sig mod dette Forslag, hvori de ser en Kritik af deres Arbejde, og forsvarer de bestaaende Forhold. Under Diskus-

sionen tager en Landsbypræst Ordet for at anbefale en Deling af Sognene i flere Distrikter, men afvises under Henvi- ning til, at det kan medføre Splittelse indenfor Kirken. Sa- gen gaar saa i Udvalg og forhandles i Løbet af 30 Aar i for- skellige Kommissioner. Resultatet bliver et kongeligt Brev af 1ste December 1882, hyori der gives Tilladelse til Distrikts- deling. Denne Tilladelse er der dog kun et enkelt Sogn i Stockholm, som benytter sig af. Og selv i dette strander den, idet Kirkeraadets Forslag om Distriktsdeling bliver stemt ned med knusende Majoritet. Og dermed er hele Sagen løbet ud i Sandet.

Under alt dette vokser *Storbyen sin Kæmpevækst*. I 1856 har den naaet 100,000 Indb., i 1884 200,000, i 1899 300,000. I 1890 blev der opført en ny Kirke, den eneste ny i 100 Aar; Sognene blev altsaa stedse større. I 1897 havde 6 af Stock- holms otte Sogne henholdsvis 29,200; 31,100; 37,700; 44,250; 44,900 og 55,500 Indb. Der var ialt 31 Præster, d. v. s. 1 Præst til hver 9,400 Mennesker. Under Indtrykket af den stærke Vækst fremsatte Stockholms Konsistorium et Forslag om Deling af de største Sogne og Opførelse af 5 nye Kir- ker og Ansættelse af 18 nye Præster. Men Forslaget blev stemt ned i Sognene af Hensyn til Udgifterne ved det og un- der Henvi- ning til, at der var Plads i Byens Kirker til hver 10de af Byens Indbyggere. Dette skete i 1892. Først 14 Aar senere blev 3 af Kæmpesognene delt, 25 Aar senere det 4de. De to er udelte den Dag i Dag.

Da Forslaget faldt, tog den unge *Carl Alm* Initiativet til *ad Frivillighedens Vej* at bøde paa den kirkelige Nødstil- stand. Han talte med forskellige Mennesker om det, fandt Tilslutning hos dem, og i April 1893 dannedes saa »*För- eningen för väckande av kristligt församlingliv på kyrklig grund*«, der et Par Aar senere blev til »*Sällskapet til främ- jande av kyrklig själavård*«, med en Bestyrelse af 5 Læg- mænd og 2 Præster.

Man begyndte smaat. Planen var at faa ansat nogle Præ- ster i Arbejderkvartererne. Der blev udsendt et Opraab, ind- samlet nogle Penge, og i Slutningen af 1893 blev den første Præst ansat af Selskabet, dog kun for nogle Maaneder, da han derefter skulde tiltræde et andet Embede. I Begyndelsen af 1894 ansattes endnu en Præst i et andet af Kæmpesognene.

Og nu gaar saa Arbejdet sin Gang. Selskabet danner »Kredse« indenfor de store Sogne. Og hver saadan Kredse søger at tage et Arbejde op i Sognet ud fra et eller andet, ofte ret primitivt, Forsamlingslokale. Den ansætter en Præst, der leder dette Arbejde og har til Opgave at gaa ud og op- søge Sjælene og bringe dem under Ordets Røgt og Pleje. Han faar sin Løn af Selskabet, skal være fri for de stats-

ansatte Præsters Kontorhold og mange Bibeskæftigelser — hvad man dog ofte ikke har kunnet gennemføre.

Tillige tages Arbejdet op i Byens Udkanter, hvor nye Kvarterer skyder frem, og i den nærmeste Omegn.

Et stærkt Stød fremad fik den unge Bevægelse gennem Lic. *Henry Ussings* Foredrag i Blasieholmskirken den 30te August 1897. Dets Emne var: Kirkens Stilling og Opgaver under vor Tids Storstadsudvikling. Et Par store Konferenser i 1901 og 1902, hvor flere danske Præster, bl. a. *Friis Hansen*, førte Ordet, hjalp ogsaa Sagen et stort Stykke frem. Den Stilling i Offentlighedens Bevidsthed, som Selskabet vandt gennem disse store Kirkemøder, der ikke blot samlede Deltagere fra Hovedstaden, men ogsaa fra hele Landet og fra de andre skandinaviske Lande, blev fæstnet gennem Udgivelse af »*Församlingsbladet*«, der begyndte at udkomme i 1902, og hvis Opgave var at vække Interesse for Menighedsliv og Menighedsarbejde. I 1911 solgtes det til Diakonistyrelsen, som siden har udgivet det.

I Enkeltheder at følge Selskabets Arbejde i dets forskellige Kredse i de svundne 25 Aar vilde her føre for vidt. De, som ønsker at vide Besked om dette, maa jeg henvise til Bogen. Men i Hovedtrækkene har Udviklingen været den samme i alle Kredsene: det oprindelige primitive Gudstjenestelokale er blevet erstattet med et større og værdigere, eller med en Interimskirke eller en mindre Stenkirke. Naar man er naaet saa vidt, har Sognemenighederne overtaget Arbejdet, bygget en Kirke for sine gennem Kirkeskatten indvundne Midler, faaet et Præsteembede oprettet — og Selskabets Arbejde er saaledes blevet overflødigt.

Dette er Følgen af, at det frivillige Arbejde ikke er indoptaget i den kirkelige Organisation. Her i København udskiller Kirkestyrelsen Sogne til de af Frivilligheden opførte nye Kirker. Disse bliver Sognekirker, deres Præster Sognepræster med Andel i de almindelige kirkelige Lønningsmidler og med Stilling som Sognemenighedens rette kaldede Hyrder. Og dog sikres Frivillighedens Interesse baade gennem Ejendomsretten til de nye Kirker og derved, at den har en meget betydelig Indflydelse paa Præstevalget, idet den altid har halv Brugsret til Kirken, hvis den ønsker at ansætte en Præst ved Siden af den kaldede Sognepræst. Et Udtryk for dette Samarbejde mellem Kirkestyrelsen og det frivillige Arbejde er Bestemmelsen om, at Sjællands Biskop er Kirkefondets Formand. Et andet Udtryk for det samme er Store Bededagskollekten — den af Kirkeministeriet bevilgede aarlige Indsamling til Kirkefondets Arbejde.

I Stockholm kendes et saadant Samarbejde ikke. De af Selskabet ansatte Præster har ingen officiel Stilling; der ud-

skilles ikke Sogne om de nye Interimskirker; der tildeles dem end ikke et Distrikt. Men naar der gennem Frivillighedens Arbejde er sat noget i Gang, overtages det i den bejlige Tid af Kirken — og Frivillighedens Tid er forbi. Den maa saa kaste sig over andre Opgaver eller indordne sig under det almindelige Sognearbejdes Vilkaar.

Dette betyder ikke, at Kirkestyrelsen ikke værdsætter det frivillige Arbejde. Erkebiskop *Söderblom* udtalte sig ved Jubilæet overordentlig anerkendende om Selskabets Virksomhed og kaldte stærkt paa det frivillige Lægmandsarbejdes Hjælp. Men man ønsker ikke at give det frivillige Arbejde nogen større Indflydelse paa Styrelsen af Kirken. Thi baade det svenske Præsteskab og de svenske Sognemenigheder er gennemgaaende langt mere højkirkelige end vi, der lever i Søren Kierkegaards Fædreland.

Man kan jo sige mange smukke Ord til Forsvar for dette, at Frivilligheden skal tjene, ikke søge Indflydelse og Magt, men leve under Hvedekornets Lov. Fru Alm skriver i sin Bog, at det næsten er blevet til et Slagord om Selskabets Virksomhed, at det skal arbejde paa at gøre sig selv overflødig. Og hun føjer til, at nu efter 25 Aars Arbejde er det næsten ved at lykkes. Thi af alle Selskabets Arbejdsraader er der nu kun tilbage Kvarteret om den i Jubilæumsdagene indviede nye Trækirke i Helgalunden. Og Opgaven at lønne et Par præsteviede Medhjælpere og en Diakon.

I Danmark vilde vistnok de fleste være betænkelige ved at give den statskirkelige Styrelse større Magt, end den har, og Frivilligheden vilde i Længden vægre sig ved at gøre sin Indsats paa saadanne Vilkaar, at den risikerede at blive berøvet blivende Frugt af sit Arbejde.

Men det hele hænger jo sammen med, at Baggrunden er en anden hos os end i Sverige.

Vi Danske rejste hjem med et stærkt Indtryk af, at vi havde bedre Kaar i Kirkesagsarbejdet end vore Brødre i Stockholm.

To andre stærke Indtryk tog vi med os.

Et Indtryk af den svenske Gudstjenestes stilfulde Højhed og værdige Skønhed. En Aftengudstjeneste som den i Jakobskirken, hvormed Festlighederne sluttede, var en Skønhedsaaften — foruden hvad den ellers var. Den skønne Korsang, Biskop *Lönegrens* Prædiken, den rige Liturgi med Vekselsangen mellem Koret og de to i pragtfulde Messeklæder foran Alteret staaende Præster — alt dette samvirkede saa harmonisk. Og det samme gælder Indvielsen af den lille Trækirke i Helgalunden, som Sveriges Ærkebiskop foretog i sit fulde Skrud, bistaaet af en Biskop og otte stockholmske Sognepræster i forskelligt farvede Messehagler. Det

var stilfuldt og dog ikke stift. Det viser en lille Episode som den, at Erkebiskop Söderblom — ikke blot en af Nordens lærdeste Mænd, men ogsaa en af dens mest vaagne og levende Personligheder — efter Indvielsen gik ned i Kirkens Midtergang og førte nogle Smaabørn op til Kortrappen for at de kunde sidde der og se paa Kongen, som overværede Indvielsen.

Her har vi noget at lære i Danmark.

Det andet Indtryk, vi tog med os, var Indtrykket af den svenske Hjertelighed og Gæstfrihed. Saaledes som vi bl. a. mødte den hos Selskabets Formand, Hovpredikant *Sven Nilsson*, i hvis Hjem vi var samlede den sidste Aften under Festen. Den svenske Folkekarakter har her en særlig Gave, som, naar den adles af Guds Aand, frembringer en hjertevindende Mennesketype.

Ogsaa der kunde vi maaske trænge til at lære noget af vore Brødre derovre.

Maatte Gud velsigne den svenske Kirke og dens Mænd! Og maatte han ogsaa i Fremtiden velsigne og bruge »Sällskapet för främjande av kyrklig själavård« i sin Tjeneste til sit Riges Fremme i Sveriges Hovedstad!

Charles Nielsen.

Lidt om St. Bededagskollekten i Aar.

Vi kan meddele nedenstaaende Tal om *det hidtil indkomne*, som dog endnu kun gengives som omtrentlige:

	i 1918	i 1917	Fremgang
København-Frederiksberg	8789,86	7637,63	1152,23
Øvrige Sjælland	14838,07	13336,20	1501,87
Lolland-Falsters Stift	1925,35	1765,56	159,79
Ribe Stift	21692,78	17293,68	4399,10
Viborg Stift	4978,40	4002,36	976,04
		Kr.	8189,03

Sidste Aar beløb hele Kollekten sig til 65,658 Kr. 35 Øre.

De Pastorater, som i Aar har givet 500 Kr. eller derover, er i *Hovedstaden*: Garnisons 850,00, Solbjerg 637,00, Elias 585,00 og Vor Frue 539,88. I *Ribe Stift*: Herning 864,92, Aulum-Hodsager 855,80, Bøvling-Flynder 804,02, Vejle Vor Frelsers 760,00, Fredericia Michaelis 681,00, Vamdrup 570,00 og Esbjerg Zions 510,00.

En Aلتertavle.

Som Svar paa min Bøn i sidste Nr. af »Københavns Kirkesag« havde vi den store Glæde herude, at jeg St. Bededag fra en enkelt Mand fik Tilsagn om de 1000 Kr., som Aلتertavlen koster. Endvidere er der i mindre Beløb indkommen ca. 300 Kr., der vil blive anvendt til Opstilling af Aلتertavlen og til Kirkens Udsmykning, hvilket vi mener bedst vil stemme med Givernes Ønsker.

Vi siger af Hjertet Giverne Tak saavel for Gaverne som for de kærlige Tanker, de er Udtryk for. De har derigennem gjort os større Glæde, end vi kan sige. Endvidere føler vi Trang til at takke de københavnske Dagblade, der bragte en Notits om Aلتertavlen og derigennem bragte vor Bøn ud til videre Kredse.

En Fortegnelse over Gaverne vil findes andet Steds i Bladet.

H. K. Kalf,

Præst for Grøndalsvængets Distrikt.
Brønshøj Sogn.

Kirkefondets Bogudlaan.

Direktør *Carl Borgen* har skænket Kirkefondets Bogudlaan nedenstaaende *danske* Bøger. Som man vil se af Fortegnelsen, er de alle af nyere eller nyeste Dato og spænder over meget forskellige Felter, saa her vil være noget for enhver Præst og Lægmand, der vil følge med i de Spørgsmaal, som for Tiden optager vort Kirkeliv.

Valdemar Ammundsen: Engelske Arbejderførere om Kristendommen.

—: Til Opgør.

—: Krig og krigsførende Kristne.

E. Berggrav-Jensen: Kriegerliv og Religiositet.

Ludvig Bøgeskov: Jordens Salt.

Fire Foredrag: Du er Kristus, den levende Guds Søn. Fredssagen.

Dr. Karl Fries: John R. Mott.

Johs. Gøtzsche: Ægte-Uægte.

—: Træk af en jydsk Vækkelses Historie.

Mikael Hertzberg: Kirken og Folket.

Dr. Nicolai Holm: Livet i Alderdom.

Boye Holt: Norges Folk og Norges Kirke.

Johs. Johnson: Madagaskars Kirkehistorie.

Alfr. Kruse: Arbejderbevægelsen og Kristendommen.

Dr. J. Kure: Kirke og Kultur.

Martensen-Larsen: Tvivl og Tro.

- H. O. Lange: Nutidsprædikenen.
 L. P. Larsen: Muligheder.
 Edv. Lehmann: Lighedens Land. (En Bog om Danmark.)
 S. Nordentoft: Til Illustration af Fredsrettighedernes Betydning.
 Nordland og Finmarken.
 Chr. Norlev: Samfundsliv og Kristendom.
 Ingeborg Olrik: Ernst Trier.
 Morten Pontoppidan: En dansk Landmand.
 Ennes Richmond: Barnets Karakter.
 Frode Sadolin: Sjælsrøgt.
 G. Skagestad: Kristelig Kundskab og kristeligt Liv.
 —: Lægmandsbevægelsen i Tyskland.
 Henry Ussing: Evangeliske Foredrag.

Desforuden har Bogudlaanet ogsaa en Afdeling for saadan *udenlandsk* (engelsk og tysk) kirkelig Litteratur, som *ikke kan laanes paa vore offentlige Bibliotheker*. Overbibliothekar *H. O. Lange* forestaar Indkøbet af disse Bøger.

Paa Grund af de høje Priser paa Papir kan vi ikke paany optrykke en Fortegnelse over disse Bøger, men maa henvise til dette Blads Nr. 5 og 6 for 1916, der sendes paa Forlangende gratis til enhver, som henvender sig til vort Kontor herom.

Til denne Afdeling er kommen følgende nye Bøger:

G. C. Wilton: Practical notes on the National Mission.

Henry Johnson: The Great Offensive.

Anna Alm: På Storstadens Gränsmarker. Minneskrift, utgiven av sällskapet för främjande av kyrklig självård i Stockholm.

Bogudlaanet, som er gratis, staar aabent for enhver Mand og Kvinde i og udenfor Hovedstaden, som er interesseret i de kirkelige Spørgsmaal, men Bøgerne maa hentes paa eller Porto: 20 Øre for København, 25 Øre for det øvrige Land, maa vedlægges Bestillingen til vort Kontor, Badstuestræde 17¹, Kbhvn. K., Kl. 10—2.

Nu er det Tid til at forsyne sig med nyttig og frugtbringende Lektüre til Sommerferien.

Nye Legater.

Gennem Konsul *Wilh. Jensen* i Randers har Det københavnske Kirkefond modtaget 10,000 Kr. som Arv efter afdøde Direktør i Handelsbanken i Randers *Eliot Thygesen*.

Ved Overretssagfører *V. Schierbeck*, Walkendorffsgade 16, har vi faaet et Legat paa 1000 Kr. efter afdøde Købmand i Aarhus *Hans Lange* og Hustru *Cathrine Marie*, født *Ostenfeld*.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde.

Dagene for det aarlige Bestyrelsesmøde er foreløbigt fastsat til *Tirsdag den 22de og Onsdag den 23de Oktober.*

Bidragstiste.

April 1918.

x x x 200,00. Fru Berthelsen, Ewaldsgade, 4,00. Ved Pastor Laursen: »En Mindedag» 5,00. M. K. 20,00. Uden Mærke 100,00. K. Nielsen, Haslev, 25,00. Gdr. Folkersens Enke, Højbjerg pr. Fuglebjerg, 5,00.

Aarsbidrag: Frk. Ch. Feilberg 100,00. Fru Hvidt 10,00. Fru Leuning 5,00. Frk. Klubien 5,00. Frk. Hee 5,00. Frkn. Moberg 10,00. Cigarhandler Nielsen 10,00. Stabssergent Fremming 3,00. Fru Tetens 10,00. Frkn. E. & V. Schleppegrell, Birkerød, 10,00. Frk. Sophie Christensen 5,00. Havnemester C. A. Bonde 3,00. Professor Zeuthen 20,00. Departementschef Schlichtkrull 10,00. Professor E. Warming 20,00. Professor, Arkitekt Nyrop 10,00. Frk. C. F. Weinreich 10,00. Enkefru Emil Hjorth 10,00. Frk. S. Schiøttz Jensen 5,00. Frk. Carøe 2,00. Godsforvalter, cand. juris Christov, Jettehøj pr. Haslev, 25,00. Fuldmægtig Tyge Steen 16,00. Fabrikant Siggaard 10,00. Sognepræst Berthelsen, Lunde St., Jylland, 25,00. Maskininspektør Holger Hansen 20,00.

Halvaarsbidrag: Cand. mag. V. Balslev 2,50. Professor Torm 3,00. Frk. Wegener 2,00. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3,00. Enkefru Friis 3,00. Frk. A. Ammundsen 2,50. Frk. Storck 2,50. Boghandler H. Gade Svendsen 5,00.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 6,00. Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Hr. Johs. Petersen: Til en ny Kirke i Sundbyerne 33,00. Ialt Kr.: 690,30.

Maj 1918.

G. H. 10,00. I. O. P. 25,00. Sognepræst A. Fibiger: Honorar for Artikel 2,00. I. S. 10,00. K. J. 2,00. Gaardejer Albert Nielsen, Sejlstrupgaard pr. Skjærping St., 100,00. Ved Frk. M. Güntelberg: Fru & Frkn. Tryde 14,00. Grosserer Jensen 13,00. Fru Halkier og Frk. Moe 20,00. Frk. Güntelberg 1,00. D. L. 5,00. Dyrlæge Hansen 10,00. Frk. E. Larsen: Samfundskredsen af 1909 i Helligaands Sogn 10,00. Urtekræmmer Andersen 10,00. Frk. A. Moltke Krag 10,00. Pastor Holmgren, Gefle, Sverige, 5,00. Br. 4,00. Ved Overretssagfører O. L. B. Jensen: for en Klient 580,34. Klokker Foss 15,00. Ved Pastor M. Th. Nielsen: Unævnt fra Olden 10,00. Ved Sognepræst F. Friis Berg: E. J. 25,00.

Ialt Kr.: 881,34.

Gaver til Altertavlen i Grøndalsvænges Distrikt.

C. W. 1000,00. Frk. Hammer 25,00. Emma Jacobsen 5,00. Frk. C. Hansen 5,00. Tjæder Nielsen 5,00. Adjunkt Balslev 5,00. Sejro Menighed 10,00. P. Petersen 2,00. Karen Nielsen 10,00. Inger Nielsen 10,00. Astrid Nielsen 10,00. Frk. J. Olsen 1,00. Frk. Rasmussen og Christensen 5,00. Skomager Hansen 10,00. Knud Koch 5,00. Grosserer Eegholm 20,00. Frk. M. Hansen 5,00. »Et fattigt Guds Barn« 2,00. X. 3,00. Fru C. Moresco 100,00. A. Olsen 2,00. Gartner J. C. Christensen og Hustru 50,00. Frk. Schade 10,00. X. 5,00. Ialt Kr.: 1305,00.

H. K. Kalf,

Præst for Grøndalsvængets Distrikt,
Brønshøj.

Det københavnske Kirkefondets Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4.

INDHOLD; *Charles Nielsen:* Kirkesagen i Stockholm. — Lidt om St. Bededagskollekten i Aar. — *H. K. Kalf:* En Altertavle. — Kirkefondets Bogudlaan. — Nye Legater. — Kirkefondets Bestyrelsesmøde. — Bidragstiste. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin.*

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 16.

December.

1918.

Til Menigheden i Danmark.

Bestyrelsen for *Det Københavnske Kirkefond*, bestaaende af Repræsentanter for den danske Menighed i hele Landet, har ved sit Aarsmøde paalagt Forretningsudvalget at udsende en Henvendelse til Menigheden.

Vi føler Trang til først at udtale en *hjertelig Tak* til Menigheden i hele vort Land for den store Kærlighed, hvormed den har støttet vort Arbejde, og som har vist sig saa fremtrædende ved den stadig voksende Store Bededags Kollekt. Menighedens betydelige Ofre baade fra By og Land har sat os i Stand til hidtil uden ekstraordinære Opraab at bestride vort store Arbejde, opretholde Driften ved vore 21 Kirker trods de stærkt stigende Udgifter og endda udvide vor Virksomhed ved nye Grundkøb og Optagelsen af nye Kirkevirksomheder (i Aar forhaabentlig 3 Kirkeindvielser)*).

Men nu ser vi os alligevel nødsagede til at bede Menigheden om en ekstraordinær Støtte. Vore Brændselsudgifter er i Krigsaarene steget fra ca. 8000 Kr. i 1914 til ca. 34,000 Kr. i 1917. Og de i saa høj Grad tiltrængte Dyrtids- og Løntillæg til vore Præster og Kirkernes Funktionærer er steget til 80,000 Kr. i 1918 (antagelig 90,000 Kr. i 1919). Først herved vil de opnaa et Dyrtids- og Løntillæg, som svarer til, hvad Præster og Funktionærer ved andre københavnske Kirker faar. Ingen kan sikkert finde det underligt, at Kirkefondet selv trænger til en ekstraordinær Dyrtidshjælp.

Skal vi kunne slutte *dette Aar* uden Underskud, vil vi foruden de sædvanligt indkommende Gaver *behøve ca. 45,000 Kr.*, og for at naa Balance i *næste Aars Budget*, maa vi paa samme Maade bede om *80,000 Kr.* ud over de almindeligt indkommende Midler. Da der tilmed i Budgettet for 1919 ikke er optaget nogen Udgift til nye Fremstød, vil Kirkesagens Venner let forstaa, at vi udover de nævnte Beløb gerne vilde kunne haabe paa særlige Gaver til Indkøb af Grunde og Opførelse af nye Kirker.

*) Siden Opraabet gik i Trykken har de to Kirkeindvielser fundet Sted, saa Kirkefondet nu ejer 23 Kirker.

Paa Kirkefondets samlede Bestyrelses Vegne beder vi da Menigheden i Danmark, der ved sine Ofre for vor Sag har vist, at den forstaar, hvilken stor Gave Herren har skænket os i den københavnske Kirkesag, om ved særlige Gaver at hjælpe os ud over dette Aars Tryk og sætte os i Stand til at begynde det nye Aar med Frimodighed. Gaver saavel fra Enkeltpersoner som ved Fællesindsamlinger modtages med hjertelig Tak paa *Kirkefondets Kassererkontor, Badstuestræde 17, København K.*

Men ud over dette har vi endnu en Bøn — den største — til alle Kirkesagens Venner, nemlig at de under denne Tids dybe Alvor vil *hjælpe os i alvorlig og vedholdende Bøn* om, at Herren i Naade maa fylde vort Arbejde i Danmarks Hovedstad med Aandens Kræfter til at forstaa Tidens Krav og optage til Løsning de store Opgaver, som de nye Tider stiller Kirken overfor, til Velsignelse for vort Folks Liv.

November 1918.

C. Bangert.

Carl Borgen.

N. Juhl.

P. D. Koch.

H. O. Lange.

Henry Ussing.

Harald Westergaard.

Bestyrelsesmødet i 1918.

Det blev afholdt den 22de og 23de Oktober og ligesom i tidligere Aar i K. F. U. M.s Lokaler.

Det begyndte den første Dag Kl. 3 under Ledelse af Biskop Ostenfeld med Salmesang, Oplæsning af 2. Kor. 9, 8 og Bøn.

Derefter aflagde Professor Westergaard *Beretning* om det forløbne Aar med dets mange Præsteforflyttelser, Oprettelse af Bethlehems Sogn, Indkøb af 2 nye Kirkegrunde o. s. v., hvorom der alt er sket Meddelelse her i Bladet, ligesom han med Tak nævnedes det store Arbejde, som Overretssagfører *A. Helweg-Larsen*, Revisor *A. Poulsen* og Tømrermester *Kornerup-Koch* saa venligt har udført for os.

Til Suppleanter af Forretningsudvalget genvalgte Kontorchef *Sivertsen* og Murermester *Andersen*.

Fordelingen af *Chr. P. Hansen* og *Hustrus Kirkefondslæge* blev godkendt.

Ligeledes godkendtes *Regnskabet for 1917* og *Budgettet for 1919*. Herunder drøftedes de Vanskeligheder, som Kirkefondet kommer til at staa over for ved Udbetaling af Dyr-tidstillæg og de 25 pCt. Lønforhøjelse, som Staten ved Lov

har bestemt at give sine Embedsmænd baade i Aar og til næste Aar, og som Bestyrelsen mente maatte bevilges ogsaa til dem, der har Tjeneste ved Kirkefondets Kirker, men ikke faar noget fra Staten. Dette kan imidlertid ikke ske, uden at Kirkefondet modtager betydelige ekstraordinære Indtægter baade i Aar og til næste Aar, og Bestyrelsen har derfor bemyndiget Forretningsudvalget til at rette en Opfordring til vore Venner Landet over desangaaende. Det er nok værd at takke for, at vi først under Krigens 5te Aar har været nødt til at komme med en saadan Opfordring.

Den anden Dag indledede Greve *J. Moltke* en Forhandling om: L. Y. M. og Kirkefondet, Sognepræst *A. Schack* om: En Henvendelse fra Dansk Kirkefond, og Sognepræst *Chas. Nielsen*: En videre Udvikling for Menighedslivet i København.

Bøn og Velsignelse afsluttede Mødet.

Uddrag af Regnskabet 1917.

Kirkefondets Formue er i 1917 forøget med 12,575 Kr. 35 Øre, idet Formuen ved Udgangen af 1916 beløb sig til 2,493,029 Kr. 52 Øre og ved Udgangen af 1917 til 2,505,604 Kr. 87 Øre.

Forøgelsen beror paa, at Krypten i Gethsemane Kirke nu er fuldført og et Taarnuhr anbragt paa Kirken, tilsammen til Værdi 9,100 Kr. Desuden har Apostel Kirken faaet en Tilbygning til Brug for Menighedslokaler, som har kostet 29,353 Kr. 31 Øre.

Laan i Ejendomme er formindsket med 30,207 Kr., idet bl. a. Restafdrag paa Grunden ved Skjalm Hvidesgade, 20,000 Kr., er udbetalt.

Endvidere er der forskellige Forøgelser paa 5,163 Kr. 40 Øre, saaledes at Forøgelser ialt bliver 73,823 Kr. 71 Øre, medens Værdipapirer m. m. er formindsket med 61,248 Kr. 36 Øre. Resultatet bliver altsaa en Forøgelse paa 12,575 Kr. 35 Øre.

I samtlige Driftsindtægter har vi faaet 193,177 Kr. 76 Øre, medens Driftsudgifterne beløber sig til 207,846 Kr. 13 Øre. Udgiften til Kirkernes Drift udgør 104,989 Kr. 37 Øre mod 88,340 Kr. 65 Øre i 1916. Heraf har Menighederne selv indsamlet 71,670 Kr. 99 Øre, hvilket er 11,587 Kr., 18 Øre mere end det foregaaende Aar.

Det fuldstændige Aarsregnskab sendes til enhver, der henvender sig om det til Kontoret.

Kirken i Grøndalsvænget.

Søndag den 13de Oktober indviedes »Grøndalskirken« i Hillerødgade som Distriktskirke for det nyudskilte »Grøndalsvængets Distrikt« af Brønshøj Sogn. Efter at Salmen Nr. 433 »Til det Guds Ord« var sunget, talte Biskoppen fra

Kirken i Grøndalsvænget.

Alteret over Haggaj Kap. 2, 1—9, hvorefter han foretog Indvielsen, og Stiftsprovst Ussing, Provst Schultz-Lorentzen, Pastor Aastrup og Pastor Kent oplæste de foreskrevne Skriftstykker. Efter Indvielsen sluttede Gudstjenesten paa vanlig Vis med Prædiken, Kollekt og Velsignelsen.

Maatte Gud nu i sin Naade give os Kraft til at tage en Gerning op for ham herude i det nye Distrikt, saadan at vi i alle Forhold husker paa, at hans er Magten og hans er Æren, vi er kun Tjenere, der har faaet et Arbejde betroet.

H. K. Kalj.

Tillæg til Københavns Kirkesag og Menigheden.

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1918.

Sjællands Stift.

Vor Frue Kirke	539 88	Absalons Sogn	40 20	Sæby-Gjershøj	64 76
Trinitatis Kirke	157 00	Frederiksberg Kirke	443 60	Greve-Kildebrønde	28 00
Helligaandskirken	113 80	St. Lukas Kirke	95 27	Rerslev-Vindinge	14 00
St. Andreas Kirke	130 00	St. Thomas Kirke	20 00	Snoldelev-Tune	70 27
St. Johannes Kirke	80 20	Frederiksberg St. Markus Kirke	54 00	Karlsunde-Karlstr.	38 00
Nazaret Kirke	186 00	Mariendals Kirke	267 80	Haudrup-Solrød	5 00
Fredens Kirke	465 00	Godthaabs Kirke	188 00	Jersi-Skensved	128 25
Helligkors Kirke	193 13	Emmaus Kirke (Diakonissestift.)	93 35	Kjøge-Øsemagle	80 00
Brorsons Kirke	187 86	Solbjerg Kirke	637 14	Rorup-Glim	3 00
Bethlehems Kirke	58 00	Immanuel's Kirke	64 11	Godstrup-Syv	16 00
Blaagaards Kirke	37 05	Messias Kirken	132 00	Ørsted-Daastrup	62 10
St. Stefans Kirke	87 82	Taarndby-Kastrup	59 44	Borup-Kimmerslev	69 54
Kingos Kirke	112 05	St. Magleby-Drager	55 60	Ejby-Dalby	33 50
Simeons Kirke	79 89	Hvidovre	5 50	Højelse-Lellinge	24 67
Kapernaums Kirke	70 18	Rødovre	12 77	St. Mariæ Kirke i Helsingør	48 81
Bronshøj Kirke	17 00	Gladsaxe-Herløv	139 45	St. Olai Kirke ibd.	100 00
Vanløse Kirke	14 55	Gjentofte	225 00	Tikjøb-Egebæksvang	290 75
Vartov Kirke	60 22	Hellerup	303 25	Hornbæk-Hellebæk	51 50
Abel Kathr. Kirke	18 00	Ordrup	373 77	Asminderød-Grøn- holt-Fredensborg- Slotskirke-Humle- bæk	131 00
Hjøgshospitalets Kirke	15 00	Lyngby	82 04	Karlebo m. Nivaa	52 00
Annas Kirke	84 00	Taarbæk	11 50	Bloustrød-Lillerød	48 00
St. Lukas Stiftelse	66 06	Søllerød-Vedbæk	65 00	Hørsholm-Rungsted	28 00
Grøndalsvængets Distrikt	15 00	Skovshoved	26 00	Gjerlev-Draaby	100 80
Holmens Kirke	279 52	Brøndby-V. og Ø.	62 20	Skovkirken	5 00
Garnisons Kirke	850 00	Søborg	115 60	Skuldelev-Selsø	30 28
St. Pauls Kirke	11 00	Glostrup	8 10	Skibby	34 85
Frederiks Kirke	35 00	Heisted Øster og V.	10 00	Ferslev-Vellerup	24 00
St. Jakobs Kirke	75 00	Vallensbæk	84 17	Ouro	10 00
Aldersro Kirke	70 73	Thorslunde-Ishøj	42 00	Snodstrup	32 50
Sions Kirke	162 58	Høje Taastrup	54 26	Ølstykke	4 25
Dauids Kirke	76 00	Taastrup Nykirke	21 00	Slagslunde-Gandløse	23 10
Esajas Kirke	211 33	Sengeløse	27 00	Farum	51 35
Frihavns Kirken	252 89	Ledøje-Smørum	2 25	Hillerød-Herlev	60 00
Luther Kirken	30 00	Ballerup-Maaløv	53 55	Lynge-Uggeløse	22 00
Citadellets Kirke	53 00	Værløse	12 70	Slangerup-Uvelse	119 00
Vor Frelsers Kirke	41 48	Roskilde Domkirke	243 20	Græse-Sigerslev	7 00
Kristians Kirken	213 86	Vor Frue Kirke St. Jørgensbjerg	32 25	Hjørunde	20 00
Nathanaels Kirke	67 82	Herslev-Gjevninge	25 00	Frederikssund- Oppesundby	25 00
Sundby Kirke	34 00	Kornerup-Svogersl.	35 00	Esbønderup-Villinge- rød	72 60
Filips Kirke	154 75	Himmelev	23 85	Søborg-Gilleleje	135 00
Hans Tavsens Kirke	78 21	Hvedstrup-Fløng	25 15	Græsted	290 04
St. Matthæus Kirke	20 49	Aagerup-Kirkerup	23 00	Maarum	137 60
Krist Kirken	46 14	Jyllinge-Gundsø m.	17 00	Blidstrup	69 01
Gethsemane Kirke	202 63	Øvsted-Allerslev	26 80	Vejby-Tibirke	65 00
Apostel Kirken	208 27	Hvalsø-Særløse	47 03	Ramløse-Annise	23 29
Jesus Kirken	165 00	Kirkesaaby-Kidse- rup	16 00	Tjæreby-Ålsønderup	86 50
Timotheus Kirke	70 00	Rye-Sonnerup	18 10		
Elias Kirke	585 00	Hyllinge-Lyngby	16 70		
Maria Kirke	104 00				

Skævinge-Gjørlose ..	39 16	Ringsted-Benløse ..	110 53	Vollerslev-Gjørlev ..	17 00
Strø ..	10 00	Jydstrup-Valsølle ..	7 25	Herfølge ..	31 30
L. Lyngby-Ølsted ..	42 00	Haraldsted-Allinde-		Sædder-Ingelstrup ..	10 00
Kregome-Vinderød		magle ..	8 25	Valløby-Taarnby ..	24 00
Frederiksværk ..	100 10	Vigersted-Kværkeby ..	22 00	Haarlev-Himlingøje ..	41 00
Melby ..	69 35	Nordrup-Farringløse ..	70 00	Enderslev-Vraaby ..	6 30
Thorup-Lynæs ..	42 35	Førslev-Sneslev ..	54 00	Storehedinge ..	40 00
Kallundborg ..	75 23	Terslev-Ørslev ..	35 61	Højrup ..	8 00
Raklev ..	45 00	Haslev-Frerslev ..	318 00	Magleby ..	16 30
Valgmenigh. i Ubbe-		Testrup ..	46 00	Stroby-Varpelev ..	51 30
rup og Gjørlev ..	50 00	Sorø ..	62 00	Hellested ..	9 30
Tømmerup ..	18 45	Pedersborg-Kinder-		Lyderslev-Frøsløv ..	8 30
Aarby ..	50 31	tofte ..	11 00	Lillehed.Havnelev ..	24 00
Rørby ..	14 00	Lynge-Braaby ..	51 00	Holtug ..	5 00
Udby ..	124 10	Alsted-Fjenneslev ..	5 00	Toksværd ..	29 00
Svallerup ..	46 00	Slaglille-Bjernede ..	3 25	Rønnbæk-Olstrup ..	10 00
St. og L. Fuglede ..	40 00	Munkebjerg-Bromme ..	26 25	Vejlø-Vesteregesborg	38 00
Søby-Hallenslev ..	66 00	Gyrstinge-Flinterup ..	45 00	Hammer ..	28 00
Buerup ..	32 00	Stenmagle-Stenlille ..	119 60	Lundby ..	38 00
Rerslev-Rudsvedby ..	200 00	Bringstrup-Sigerst. ..	15 20	Kjøng-Svinø ..	42 00
Tersløse-Skjele-		St. Mikkel's Kirke i		Sværdborg ..	31 70
bjerg ..	133 35	Slagelse ..	90 07	Næstved ..	52 00
Ørslev-Solbjerg ..	112 50	St. Peders Kirke ibd.	27 00	Vesteregede-Braaby ..	79 80
Havrebjerg ..	19 00	Hejninge ..	4 00	Aversi-Tybjerg ..	21 30
Gjerslev ..	88 00	Korsør-Taarnborg ..	184 08	Herlufmagle ..	41 30
Finderup ..	64 28	Sønderup-Nordrup ..	16 00	Fensmark-Rislev ..	6 00
Gjølrl.-Bakkendrup ..	18 50	Slotbjergby-Slud-		Skjelby-Gunnerslev ..	70 00
Helsing-Drøsselbj-		strup ..	12 00	Glumsø-Bavelse ..	14 50
Reersø ..	80 70	Lundforlund-Gjørlev ..	55 00	Næsby-Tyvelse ..	82 30
Nidløse ..	46 00	Stillinge ..	36 34	Sandby-Vrangstrup ..	24 00
Hørby ..	25 00	Vemmelev-Hemmer-		Præstø-Skibbinge ..	33 00
Hageded-Gislinge ..	11 83	høj ..	33 10	Vordingborg ..	84 00
Kundby ..	44 18	Sorterup-Ottestrup ..	8 20	Kastrup ..	14 00
Hjembæk-Svinninge ..	41 53	Boeslunde ..	8 00	Everdrup ..	108 00
Jyderup-Holmstrup ..	60 00	Skelskør ..	45 00	Snesere ..	6 00
Stiftsbjergby-Mørke ..	71 27	Egeslevmagle ..	17 25	Borse-Beldringe ..	48 00
Skamstr.-Frydendal ..	49 79	Høve-Flakkebjerg ..	18 70	Allerslev ..	23 00
Holbæk-Merløse ..	180 00	Skørpinge-Faardrup ..	12 00	Udby-Ørslev ..	51 00
Butterup-Tusse ..	21 95	Sørbymagle-Kirke-		Østeregesborg ..	67 00
N. Jernløse-Kvanløse	65 00	rup ..	17 60	Mern ..	4 00
S. Jernløse-Søstrup ..	35 00	Haarslev-Tingjellinge	17 00	Kallehave ..	17 00
Tølløse-Aagerup ..	75 00	Hyllested-Venslev ..	85 00	Stensby ..	4 00
Asminderup-Grand-		Holsteinborg ..	176 00	Stega ..	44 00
løse ..	84 25	Øreslev-Bjerre ..	30 00	Kjeldby ..	36 00
Soderup-Eskildstrup ..	8 35	Tjæreby ..	18 00	Elmelunde ..	13 00
Tostrup ..	55 60	Magleby ..	19 37	Borre ..	50 00
Uggerløse ..	116 25	Agersø ..	15 25	Damsholte ..	20 00
Ondløse-Søndersted ..	10 00	Omø ..	5 10	Fanefjord ..	14 00
Følleslev-Særsløv ..	76 00	Tjustrup-Haldager-		Magleby ..	15 00
Bregninge-Bjergsted ..	93 00	lille ..	81 00	Rønne-Knudsker ..	141 00
Viskinde-Aunso ..	43 70	Krummerup-Fuglebj. ..	168 00	Hasle-Rutsker ..	73 00
Værsløv-Jordløse ..	20 00	Vallensved ..	27 00	Olsker-Allinge-Sand-	
Vallekilde-Hørve ..	116 00	Marvede-Hyllinge ..	17 20	vig ..	307 00
Valgmenigh. i Valle-		Kvislem.-Fuirendal ..	125 00	Ibsker-Svaneke ..	47 00
kilde ..	90 00	Karrebæk ..	55 65	Bodilsker-Nekso ..	201 00
Sejerø ..	77 00	Fødby ..	17 00	Aaker ..	108 00
Nykøbing Sj. ..	37 00	Herlufsholm ..	56 20	Nyker ..	52 00
Odden ..	75 82	Fakse ..	69 00	Nylarsker ..	23 00
Højby-Lumbaas ..	46 45	Hylleholt ..	99 00	Vestermariæ ..	18 00
Vig-Asminderup ..	107 00	Spjellerup-Smerup ..	15 00	Klemensker ..	45 00
Egebjerg ..	18 00	Karise-Alslev ..	41 65	Rø ..	20 00
Grevinge ..	33 56	Vemmetofte Kloster ..	39 30	Østerlarsk.-Gudhj. ..	26 00
Asnæs ..	46 00	Dalby-Thureby ..	477 00	Østermariæ ..	14 00
Faarevejle ..	42 25	Kongsted ..	26 70	Povelsker ..	151 00
Rørvig ..	11 00	Ulsø-Østeregede ..	29 37	Pedersker ..	16 00
		Lidemark-Bjevsk. ..	95 09	Christiansø ..	6 00

Fyens Stift.

St. Knuds Kirke, Odense	143 00	Kjerte	11 25	Vindinge-Holcken- havns Kapel	27 00
Vor Frue Kirke, Odense	40 00	Skydebjerg-Aarup ..	38 00	Frørup-Taarup	34 00
Odense Valgmenighed Vor Frelsers Kirke Odense	48 00	Ørsted-Orte	37 54	Ørbæk	47 00
Paarup	28 00	Søllested-Vedtofte ..	11 40	Herrested med Krist Kapel paa Ravnholt ..	24 00
Korup-Ubberud	43 00	Kjøng-Glamsbjerg ..	100 00	Søllinge-Hellerup ..	19 00
Dalum	25 00	Flemløse	59 65	S. Højrup-Aarslev ..	37 45
Sanderum-Ravnbej. .	10 65	Haarby-Løgismose ..	12 30	Ringe	77 00
Brendekilde-Bellinge .	9 50	Dreslette	70 69	Ryslinge	28 00
Stenløse-Fangel	20 00	Sønderby	10 00	Ryslinge Valgmenig- hed	144 00
Verninge	32 35	Helnæs	10 50	Gislev-Ellested	53 00
Tommerup	112 11	Middelfart	278 20	Svindinge	23 75
Brylle	42 10	Vejlby-Strib	252 10	Langaa-Øksendrup ..	18 45
Vissenbjerg	70 00	Asperup-Rorslev	25 00	Oure-Vejstrup	18 25
Kjertem-Drigstrup ..	112 63	Brenderup	40 00	Gudme-Brudager	37 49
Valgmenigh. Kjerte- minde og Dalby ..	13 50	Fjelsted,Harndrup ..	35 90	Gudbjerg	30 00
Munkebo	35 85	Gielsted-Rørup	50 00	Rudkjøbing	50 39
Kjølstrup	25 00	Balslev-Ejby	40 00	Skrøbelev	12 00
Agedrup	22 75	Nørre Aaby-Indslev .	54 00	Simmerbølle	30 00
Marslev-Birkende ..	24 65	Gamborg	23 08	Tranekjær	50 00
Rynkeby-Revninge ..	17 70	Udby	46 00	Tullebølle	38 70
Viby	75 00	Føens-Ørslev	25 50	Bødstrup	15 00
Mesinge	24 50	Husby-Vedellsborg Kapel	54 05	Snøde-Stoense	60 00
Dalby-Stubberup ..	28 60	St. Nikolaj Kirke i Svendborg	106 25	Hou	46 00
Seden-Aasum	14 00	Tved	3 27	Longelse-Fuglsbølle .	25 00
Fraugde	83 29	Skaarup	36 00	Lindelse	12 45
Allerup-Davinde	22 35	St. Jørgens-Sørup ..	70 15	Humble-Ristinge og Kjædeby Kapeller ..	46 40
Rønninge-Rolfsted ..	31 27	Egense	4 73	Tryggelev-Fodsløtte .	19 00
Sonder-Næraa	133 50	Ø. Skjerninge-Hund- strup	8 00	Magleby	4 00
Valgm. i S. Næraa ..	54 20	Ollerup-Kirkeby	32 00	Æroskjøbing	57 40
N. Lyndelse-Højby ..	42 00	Strenstrup-Lunde ..	68 00	Marstal-Ommel	411 45
Norup-Hasmark	20 00	Kværndrup	28 00	Bregninge	14 00
Skeby-Otterup	18 00	Turø	71 10	Søby	26 69
Hjadstrup	23 68	Bregninge Valdemars Slots Kapel	28 00	Rise	38 00
Lunde	20 00	Landet	10 00	Tranderup	18 05
Lumby-Stige	41 50	Bjerreby	18 50		
Alleso-Næsbyhoved- broby	10 00	Drejø-Skarø Bedeh. .	33 20		
Krogshølle	12 00	Fraynø	32 00		
N. Næraa-Bederslev .	11 82	Faaborg-Diarnisse ..	92 58		
Klinte-Grindløse	18 00	Vester Aaby-Aastr. .	19 00		
Uggerslev-Nr. Højr. .	14 10	V. Skjerninge-Ulbølle	2 00		
Skamby	12 90	Brahetrolleh.-Kra- rup	128 05		
Bogense	41 42	Herringe-Gjestelev ..	90 70		
Skovby-Ore	61 00	Espe-Vantinge	41 00		
Guldbjerg-N. Sand- ager	15 00	Allested-Vejle	26 00		
Haarslev m. Padesø	224 81	Nørre Broby	20 55		
Veflinge	17 20	Sønder Broby	43 00		
Vigerslev-Langesø Skovkapel	60 00	Øster Hæsinge	26 55		
Søndersø	9 10	V. Hæsinge-Sand- holts-Lyndelse	48 57		
Assens	125 37	Jordløse-Haastrup ..	33 00		
Kjærum	50 00	Svaninge	50 00		
Baagø	3 00	Horne	145 00		
Gamtofte	39 00	Lyø	15 00		
Søby-Thurup	50 00	Avernakø	9 00		
Barløse	36 55	Nyborg-Hjulby	98 86		
Sandager-Holevad ..	35 15	Aunslev-Bovense	20 00		
Tanderup	15 50	Flødstrup-Ullerslev	25 00		
		Skjellerup-Ellinge ..	24 50		
		Kullerup-Røfsvindg. .	18 00		

Lolland-Falsters Stift.

Vestenskov	21 00
Kappel-Langø Kapel	35 85
Arninge	10 00
Dannemarre-Tillitze .	28 31
Gloslunde-Græshave .	68 06
Landet-Ryde	35 00
Skovlænge-Gurreby ..	20 95
Stokkemarke	12 30
Vesterborg	16 25
Birket	5 60
Nakskov-Brandersl. .	106 76
Sandby	56 00
Kjøbelev	67 65
Vindeby	17 00
Utterslev	92 10
Horslunde-Nordlunde	55 00
Herredskirke-Lille Løjtofte	42 70
Halsted-Aunede	73 75
Maribo-Hillested	69 00
Rødby-Ringsebølle ..	21 06
Errindlev-Olstrup ..	30 00
Fuglse-Kronge	21 94
Holeby-Sørø	15 00
Nebbelunde-Sædd. .	26 75

Tirsted-Skjørringe	
Vejleby	70 00
Østofte	20 05
Bandholm	15 00
Fejø	13 00
Femø	23 75
Askø	22 00
Sakskjøbing	50 00
Nysted-Vantore	7 50
Herridslev	9 00
Hunseby	21 25
Vaabensted-Engestofte	2 00
Taars	5 00
Vignæs	3 00
Majbølle	10 00
Thoreby	30 00
Slemminge-Fjelde	20 00
Døllefjelde-Musse	10 00
Ø. Ulslev-Godsted	20 35
Vester Ulslev	8 00
Kjetteing-Bregninge	12 80
Stubbekj.-Maglebr.	75 00
Torkildstr.-Lillebr.	25 00
Gundslev	40 00
Nørre Vedby-Nørre	
Alslev (med Gyl-	
denbjerg)	73 00
Kippinge-Brarup	52 00
Stadager-Nørre Kir-	
keby	13 00
Onslev-Eskildstrup	15 00
Tingsted	22 70
Nykjøbing-Systofte	115 05
Veggerløse	60 00
S. Kirkeby-S. Alslev	11 00
Karleby-Horreby	25 60
Nørre Ørslev	19 40
Horbelev-Falkerslev	17 27
Aastrup	40 00

Aalborg Stift.

Budolphi Kirke i Aal-	
borg	86 25
Vor Frelsers K. ibd.	197 00
Vor Frue Kirke ibd.	76 28
S. Tranders	7 00
N. Tranders-Vejgaard	18 75
N. Sundby-Hvorup	86 56
Vadum	28 50
Aaby-Birsted, Ved-	
sted	64 90
Sulsted-Ajstrup	106 00
Hammer-Horsens	114 62
V. Hassing-Ø. Has-	
Gaaser	28 00
Ulsted	20 00
Hals m. Hov	31 00
Hæstrup	24 00
Løkken	15 00
Tolstrup-Stenum m.	
Ø. Hjermitzlev	7 31
Vraa-Emb	53 19
Øster Brønderslev-	
Hallund	80 00

Vester Brønderslev-	
Serridslev	44 00
Vrensted-Tise	12 50
Saltum-Alstrup	16 00
Ingstrup-Hjermeslev	50 00
Gjøl	83 40
Sæby	85 80
Understed-Karup	160 00
Torslev-Lendum-Ø.	
Vraa	134 85
Skjæve	42 50
Albæk-Lyngsaa	117 29
Voer-Agersted-Dorf	123 00
Hellevad-Ørum	20 00
Dronninglund-Hjalle-	
rup	150 25
Asaa-Melholt	114 42
Hjørring	207 03
St. Hans-St. Olaj	195 00
Ugilt	4 65
Taars m. Morild	50 00
Sindal-Astrup	300 00
Bjergby-Mygdal	25 00
Horne-Asdal-Hirts-	
hals	109 50
Tornby-Vidstrup	51 50
Skallerup-Vennebj.	31 10
Rubjerg-Lyngby	12 20
Jelstrup-Maarum	28 17
Harridslev-Rakkeby	68 71
Frederikshavn	171 20
Skagen-Hulsig	302 00
Raabjerg-Aalbæk	6 25
Tversted-Sørig-Ug-	
gerby	197 00
Mosbjerg-Bindslev	121 00
Elling-Jerup	130 25
Tolne-Hørmested	80 00
Aasted-Skjærum	38 45
Flade-Gjærum-	
Bangsbostrand	170 00
Byrom-Vesterø paa	
Læsø	109 25
Kollerup-Hjørtedal	88 15
Kjetterup-Gjøttrup	63 05
Tømmerby-Lild	38 00
Lerup-Tranum med	
Koldmose	13 50
Broust-Langeslund	61 11
Torslev-Svenstrup	103 15
Aggersb.-Bejstrup	44 16
Øland	31 00
Thisted-Tilsted	142 86
Sjørring-Torsted	122 05
Skjoldborg-Kallerup	23 00
Vang-Torup	8 00
Hundb.-Jannerup-	
Vorupør	330 55
Nors-Tved	129 25
Rær, Hansted, Vigso	77 05
V. Vandet-Ø. Vandet-	
Klitmøller	43 00
Hillerslev-Kaastrup	59 21
Sennels	38 50
Hundstrup-Østerild	73 07

Hjardemaal-Hun-	
strup Klit	19 00
Vestervig-Agger	235 10
Thyborøn	31 50
Hurup	7 20
Boddum-Ydby	155 30
Hvidbjerg-Lyngs	334 00
Søndbjerg-Odby	292
Jegindø	95 00
Snedsted	91 00
Nørhaa-Stenbjerg	43 85
Sønderhaa-Hørsted	121 00
Harring-Stagstrup	113 46
Skyum-Hørdum.	90 10
Visby-Helthborg	75 00
Hassing	70 00
Nykjøb.-Lødderup-	
Elso	68 45
Frøsløv-Møllerup	30 15
Tæbring-Outrup	18 00
Karby-Rakkeby	76 00
Redsted-Hvidbjerg	26 35
Vejerslev-Blidstrup	37 00
Ø. Assels-V. Assels	21 00
Sejerslev	62 50
Ejerslev-Jørsby	67 30
Alsted-S. Draaby	17 25
Solbjerg-Søndby	26 15
Galtup-Ø. Jølby	34 85
Dragstrup-Skallerup	15 00

Viborg Stift.

Viborg Domkirke	134 11
Asmild-Tapdrup	72 15
Søndre Sogns Kirke i	
Viborg	39 00
Vindum-Brandstrup	55 00
Bjerrum-Mammen	100 00
Vinkel-Rind	33 70
Hjermind-Le-Hjort-	
hede	41 00
V. Velling-Skjern	28 00
Langaa-Vinge-Taarup	17 30
Ø. Velling-Helstrup-	
Grensten	8
Tjele-Vinge	53 40
Ørum-Viskum-Vej-	
rum	133 00
Vorning-Kvorning-	
Hammershøj	15 00
Nørbæk-Sønderbæk.	
Læsten	35 00
Bjerregrav-Aalum	9 80
Taanum-Hornbæk	40 00
Vesterbølle-Svingel-	
bjerg	75 00
Gjedsted-Fjelso	167 25
Simested-Testrup	68 00
Hvam-Hvilsom	67 75
Tostrup-Rotum	26 00
Hersom-Bjerregrav-	
Kleitrup	54 15
Laastrup-Skals	40 75
Ulbjerg-Lynderup	80 00
Østerbølle-Aalestrup	52 75

Dollerup-Finderup- Ravnstrup	27 83	Louns-Alstrup	62 55	Linæa-Voel	40 00	
Verde-Fiskebæk- Romlund	40 00	Gislum-Vonsild	267 00	Skorup-Tvilum	111 00	
Rødning-Løvel-Pe- derstrup	56 95	Rørbæk-Grynderup- Stenild	71 33	Røgen-Skorup	26 00	
Vammen-Lendum- Bigum	19 76	Tisted-Binderup- Durup	220 00	Rye	13 50	
Selæ-Aasted	41 00	Løgsted-Løgstor	37 00	S. Vissing-Voer Lade- gaard	25 00	
Junget-Thorum	20 75	Vilsted-Vindblæs	38 00	Vinding-Bryrup	15 10	
Grinderslev-Grønning	64 00	Sebber Klost.-Aistrup	3 00	Kløvborg-Tyrsting	118 00	
Tise	19 50	Næsbo-Kornum	44 95	Ring-Føvling	122 00	
Skive-Resen	86 36	Fårstrup-Lundby	8 00	Vrads	23 65	
Hem-Hindborg- Dolby	55 00	Malle-Ranum	40 00	Grædstrup	36 00	
Oddense-Otting	85 00	Salling-Outrup	43 27	Them-Brande	48 00	
Brøndum-Hvidbjerg	25 00	Overlade	64 50	Nørre Snede	37 00	
Durup-Tøndering	50 00	<i>Aarhus Stift.</i>			Ejstrup-Gludsted	134 41
Roslev-Rybberg	25 00	Vor Frue Kirke, Aar- hus	230 02	Tørring-Hammer	114 00	
Hjerk-Harre	32 00	St. Johannes K. ibd. m. Christians Kirke	63 00	Linnerup-Aale	14 00	
Naurup-Sælby-Vile	71 00	Vejlby	48 70	St. Mortens Kirke i Randers	77 06	
Fuur	324 00	Brabrand-Aarslev	105 00	Randers	240 00	
Rødning-Krejbjerg	170 10	Tilst-Kasted	23 00	Borup	10 30	
Baling-Volling	27 00	Aaby	30 00	Vorup	33 00	
Haasum-Ramsing	34 00	Saksild-Nølev	32 20	Gimming-Lem	3 00	
Lem-Vejby	21 29	Odder	95 02	Harridslev-Albæk	19 45	
Lime	31 10	Torrild-Vedsted	5 00	Haslund-Ølst	10 50	
Højslev-Dommerby- Lundo	61 00	Hundslund	5 50	Laurbjerg-Lerbjerg	27 00	
Taarup-Kvols	5 00	Ørting-Falling	23 00	Voldum-Rud	50 00	
Køberup-Felding- bjerg	70 00	Gylling	28 00	V. Tørslev-Svenstrup	10 00	
Vridsted-Fly-Iglsø	55 00	Viby	24 00	Asfærg-Faarup	15 00	
Borris-Gammelstrup	30 00	Holme-Tranbjerg	8 00	Kousted-Raasted	10 05	
Gunderup-Nøvling	23 00	Maarslet	11 00	Spentrup-Gassum	38 34	
Davbjerg-Mønsted- Smøllerup	25 00	Beder-Malling	44 60	Hald-Kjærby	37 00	
Vrove-Resen	17 00	Lyngaa-Skjød	32 27	Tvede-Linde	48 50	
Gudum-Lilleverde	36 15	Viten-Haldum-Had- sten	50 00	Udbyneder-Kastbjerg	50 00	
Storverde-Segflod	81 00	Lading	10 33	Dalbun.-Dalbyover	46 50	
Mou	26 00	Søften-Foldby	85 00	Raaby-Sødring	4 00	
Nibe-Vokslev	6 50	Trige-Ølsted	18 00	Øster Torslev	25 00	
Buderup-Gravlev	24 00	Sjelle-Skjørring	20 60	Gjerslev-Enslev	70 00	
Aardestr.-Haverslev	47 20	Østbirk-Yding	27 40	Hobro-Skjellerup	40 00	
Als-Hurup	30 60	Katrup-Ørridslev- Tolstrup	29 35	Mariager	17 65	
Skelund-Visborg- Hadsund	69 00	Lundum-Hansted	40 75	Falslev-Vindblæs	31 55	
Vive-Rostrup	22 00	Vær-Nebel	28 58	Hvornum-Snæbum	30 00	
Ove-Valsgaard	49 41	Gangsted-Søvind	16 00	Hem-Sem	5 00	
Astrup-Storarden	28 78	Horsens, Vor Frel- sers Kirke	500 00	Thorsager-Bregnet	150 00	
Rold-Vebbestrup	22 00	Klosterkirken ibd.	320 00	Mørke	18 00	
Øls-Horby-Døstrup	30 00	Tamdrup	24 30	Hornslet-Rosen- holms Kapel	20 00	
Bælum-Solbjerg	22 00	Nim-Underup	15 00	Skjødstrup	91 00	
St. Brøndum-Siem- Thorup	18 07	Hvirring	32 00	Todbjerg-Mejlby	58 80	
Gjerding-Blenstrup	10 00	Hornborg	82 00	Ebeltoft-Draaby- Handrup	43 00	
V. Hornum-Flejsborg	12 00	Endelave	82 00	Agri-Egens	100 00	
Ulstrup-Gundersted	24 25	Skanderborg-Skan- derup-Stilling	35 00	Knebel-Rølse	151 00	
Aars-Haubro	172 37	Blegind-Hørning	11 50	Tved	30 70	
Blære-Ejdrup	31 60	Adslø-Mesing	9 10	Vistofte	56 50	
Skivum-Giver	40 90	Dover-Ry	17 00	Helgenæs	17 00	
Brorstrup-Ravnkilde	25 00	Hammel-Voldby-Søby	20 92	Aalsøe-Hoed	40 00	
Hyllebjerg	9 50	Gjern-Skanderup	239 29	Lyngby-Albøge	30 25	
Strandby-Farsø	155 50	Dallerup-Laasby	71 00	Hyllested-Rasmus	10 00	
Ullits-Foulum	26 50	Allinge-Tulstrup	35 55	Tirstrup-Fuglslev	20 00	
		Silkeborg	193 00	Feldballe-Nødager	80 00	
				Kolind-Ebdrup- Skarresø	10 25	
				Holbæk-Udby	30 00	
				Voer-Estruplund	105 00	

Ørsted	106 00	Darum	11 02	Hee-No	42 00
Vivild-Vejlby	1602 95	Bramminge	25 00	N. Ommre—Ørnhøj ..	123 00
Gjesing-Nørager	109 00	Vilslev-Hunderup ..	16 00	Thorsted-Hover	12 50
Fausing-Auning	25 00	Obbekjær	11 00	Stadil	30 00
Mariemalene-Koed	22 45	Holsted	85 98	Tim-Madum	38 00
Ø. Alling-V. Alling ..	101 75	Brørup	19 25	Vedersø	12 30
Aarslev-Hørning	25 00	Føvling-Stenderup ..	80 00	Gammelsohn-Nysogn	
Hvilsager-Lime	51 05	Lindknud-Hovborg ..	23 60	paa Holmsland	192
Grenaa Gammelsohn ..	256 00	Malt-Folding	80 00	Holmsland Klit	95
Hammelev-Enslev	23 50	Askov	80 00	Valgmenigheden for	
Karlby-Voldby	30 70	Vejen-Læborg	37 95	Ringkj. og Omegn	55 00
Veggerslev-Villersø ..	56 00	Anst	176 20	Brejning-Væggers-	
Gjerrild-Hemmed	51 30	Skanderup	456 32	kilde	51 00
Rimsø-Kastbjerg	127 40	Hjarup	65 55	Lemvig-Nørlem	276 20
Fjellerup-Glæsborg ..	175 00	Vamdrup	570 00	Nørre Nissum	199 40
Ørum-Ginnerup	309 17	Seest	100 00	Tørring-Heldum	115 00
Nimtofte-Tøstrup	151 15	Grindsted-Grene	144 25	Lønborg-Rom	60 00
Anholt	16 00	Vorbasse	134 00	Bøvling-Flynder	804 00
Vium-Sjorslev-Al-		Hejnsvig-Vesterhede ..	250 30	Gudum-Fabjerg	306 30
mind-Lysgaard	42 80	Hodde-Tistrup	45 60	Resen-Humlum	259 00
Højborg-Elsborg	54 70	Ølgod-Strelluf-Bei-		Harbøre-Engbjerg ..	261 90
Grønbæk-Svostrup ..	130 45	snap	37 00	Hygom-Hove	191 70
Levring-Hørup	157 96	Thorstrup-Horne	30 05	Vandborg-Ferring ..	100 00
Hinge-Vinderslev	132 00	Andsager-Stenderup ..	215 30	Dybe-Ramme	33 00
Serup-Lemming	41 55	Varde	208 63	Venø	24 40
Gødvad-Balle	11 00	Janderup-Billum	52 15	Holstebro	223 00
Sejling-Sinding	21 60	Lunde-Outrup	308 00	Maabjerg	37 00
Kragelund-Funder	8 40	Kvong-Lyne	50 00	Mejrup	34 00
Engesvang	46 60	Henne-Lønne	50 00	Borbjerg-Hogager Ka-	
Hvorslev-Gjærning ..	16 00	Aal-Borsmose	162 00	pel	40 00
Vellev	8 00	Ho-Oksby-Mosevraa ..	27 75	Hjerm-Fjeldborg ..	360 00
Vejerslev-Aidt-Torsø ..	42 00	Øsse-Næsbjerg	123 60	Struer	150 00
Houlbjerg-Granslev ..	9 00	Grimstrup-Nykirke ..	11 50	Gising	150 00
Koldby	40 00	Valgmenigheden i		Vejrung	67 00
Tranebjerg-Ørby	106 35	Grimstrup-Nyk. ..	18 35	Ølby-Asp-Fausing ..	396 00
Besser	20 00	Sneum-Tjæreborg	16 00	Gjørding-Vem-Bur ..	40 00
Onsbjerg	34 46	Jerne-Skads	52 00	Estvad-Rønbjerg	32 00
Nordby	43 50	Sions K., Esbjerg	510 10	Ryde-Hanbjerg	160 00
Tunø	16 15	Vor Frelsers K. ibd. ..	60 15	Sevel-Trandum	196 00
Næsager-Bjerre	87 75	Brøndum-V. Nebel ..	38 75	Haderup-Over Feld-	
Ørum-Daugaard	112 00	Alselev-Hostrup	25 50	borg Kapel	111 00
Stouby-Hornum	176 90	Guldager	31 25	Grove-Simmelkjær ..	32 00
Barrit-Vrigsted	26 62	Nordby	200 00	Aulum-Hodsager	855 00
As-Klakring-Juels-		Sønderho	25 00	Vildbjerg-Nøvling ..	340 00
minde	27 00	S. Bork-N. Bork	201 50	Timring-Tiphede	14 00
Raarup-Klejs	25 00	Hemmet-S. Vium	68 00	Ørre-Sinding	50 00
Skjolde	110 00	Lønborg-Egvad-Tarm	350 79	Gjellerup	237 00
Glud-Hjarnø	65 01	Streller	45 00	Sunds-Ilskov	120 00
Torsted	24 20	Vorgod-Fjølstervang ..	215 00	Ikast-Faurholt-Isen-	
Tyrsted-Uth	47 00	N. Vium-Herborg	37 00	vad	273 00
Løsning-Korning	63 00	Lem-Ølstrup	92 55	Rind-Kølkær	78 00
Hedensted-St. Dalby	120 00	Dejbjerg	112 00	Herning	864 00
Engom	16 89	Skjern	535 00	Snebjerg-Tørring	274 00
		Bolling-Sædding	30 00	S. Felding-Troldhede	114 00
		Borris-Faster	229 66	Arnborg-Skibbild ..	85 00
		Videbæk	54 50	Skarild-S. Karstotte ..	80 00
		Hanning-Finderup	83 00	Bording-Christians-	
		Husby-S. Nissum	120 00	hede	120 00
		Staby	11 50	Assing	229 00
		Ulvborg-Ulfkjær	47 00	Simmelkjær	35 00
		Idom-Raasted	33 00	Trinitatis Kirke i	
		N. Felding-Tvis	100 80	Fredericia	90 00
		Vinding-Vind	104 30	Vinding-Skjærup	47 00
		Ringkjøbing-Rindom ..	84 00	Vejlby	10 00
		Velling	28 00	St. Michaelis Kirke i	

Ribe Stift.

Fredericia og Er-		Herslev	75 00	Hvejsel-Ildved	58 50
ritsø	681 00	Alminde-Viuf	20 10	Nykirke	60 95
Bredstrup	89 05	Ø. Starup-V. Nebel ..	45 15	Brande-Skjærlund ..	53 00
Taulov	112 00	Vonsild-Dalby	182 00	S. Omme	37 00
Gaverslund	28 00	St. Stenderup	250 65	Filskov-Blaahøj	52 30
Smidstrup	128 80	Hejls	43 10	Givskud	11 00
Pjedsted	63 25	Ødis	20 00	Give	95 00
Gaarslev	100 60	Vejstrup	150 45	Gadbjerg-Lindeballe .	25 00
Højen-Jerlev	20 00	Taps	94 90	Bredsten	35 00
Egved	20 30	St. Nic. Kirke i Vejle	325 00	Skibet	42 62
Ødsted	22 15	Vor Frelsers K. ibd.	760 00	Nørup	66 00
Kolding	391 14	Hornstrup-Bierballe .	18 00	Jellinge-Hover	60 00
Harte-Bramdrup	60 90	Øster Snede	71 15	Kollerup-Vindelev ..	25 00
Eltang-Vilstrup-N.		Grejs-Sindbjerg	106 00	Randbøl	63 00
Bjert	92 75	Uldum-Langeskov ..	50 00	Thyregod Vester ..	78 00

Sammendrag.

København—Frederiksberg	Kr. 8789 86
Det øvrige Sjællands Stift	- 15089 07
Fyens Stift	- 7098 79
Lolland-Falsters Stift	- 1925 35
Aalborg Stift	- 8370 09
Viborg Stift	- 4978 40
Aarhus Stift	- 10870 30
Ribe Stift	- 21736 24

Kr. 78858 10

København i September 1918.

For Københavns Kirkefond:

C. Bangert,
kst. Kasserer.

Bidragsliste.

JUNI 1918. Ved Pastor Gade: Frk. X. 20,50, Kaptajn Andersen 10. Enkebaronesse E. Bille Brahe 50. Frkn. C. og A. Mahnfeldt 3. Direktør C. A. Iversen 20. Etatsraad C. A. Olesen 20. Frk. I. Wimpffen 50. T. E. 1000. Fru E. Hansen 10. Ved Sognepræst Quistgaard i Ringe Kirke 162,55. Ved Sognepræst H. M. Erichsen: fra Aakirkeby 35. Hr. N. J. Alkjærsg, Tistrup, 1,75. *Aarsbidrag*: J. Blichfeldt 6. Skoleinspektør W. Baur 2. Fru A. Jantzen 5. Frk. A. L. Jantzen 5. Fru Marie Wright 5. Frk. Anna Knudsen 10. Fru V. Grønbech 15. *Halvaarsbidrag*: H. & M. K. 10. Dr: med. C. N. Maaløe 25. *Kvartaarsbidrag*: Glarmester Hansen 1,30. Frk. M. Meyer 6. Skibsmægler Wonsild 5. *Særlige Gaver*: Til Absalons Kirken: I. 5. X., Hellerup, 5. Højesteretssagfører Asmussen 100. Til Luther Kirken: Hr. L. H. Larsen 50. Til Bibelselskabet: Frkn. C. og A. Mahnfeldt 2. *Ialt Kr. 1580,10.*

JULI. Ved Læge Sehested, Dragør: Lods J. Greisen 10. Overretssagfører Bentzen 200. Ved »Kristeligt Dagblad« 148,85. Frk. D. Sørensen 10. Pastor Kalf: Honorar for en Artikel 1. Docent, Dr. Bamwater 5. *Halvaarsbidrag*: Frk. A. Krarup 5. *Særlige Gaver*: Til en ny Filips Kirke: Ved Sognepræst Ræbild, Nøddebo, 10. Til en ny Bethlehems Kirke: Hr. H. L. Larsen 100. *Ialt Kr. 489,85.*

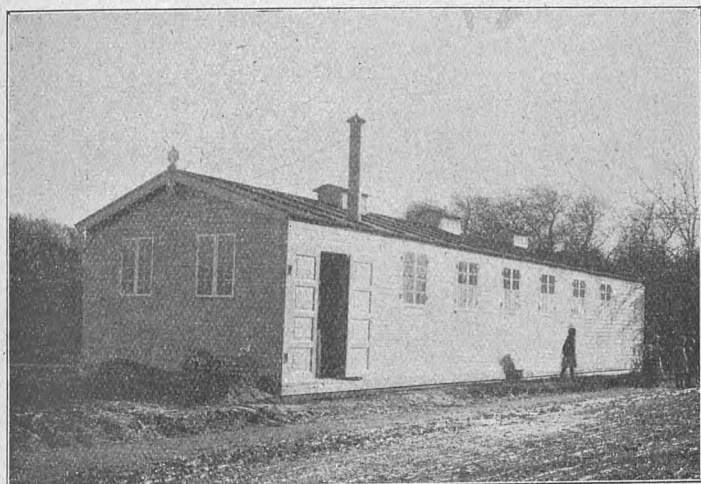
AUGUST. Et Forfatterhonorar 16,50. M. L. 10. Gaardejer Ø. Hansen, Borød pr. Sorø 5. *Aarsbidrag*: Frkn. E. og V. Schleppegrell, Birke rød, 10. *Ialt Kr. 41,50.*

SEPTEMBER. N. Andersen 10. En glad Giver 6. *Halvaarsbidrag*: Hr. Alfr. Christiansen 5. Frk. Langhoff 100. *Kvartaarsbidrag*: Skibsmægler Wonsild 5. *Særlige Gaver*: Pastor J. L. Maulund: I Anledning af min Ordination: Til Hans Tavsens Kirke 1, til Luther Kirken 1, til Absalons Kirke 1, til Filips Kirke 1, til Blaagaards Kirke 1. *Ialt Kr. 131.*

OKTOBER. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 25. O. D. 1000. Ved Pastor O. Schrøder: i Kjerteminde 111,82, i Tommerup 46,29, i Broholm 46,75, i Horne 30,00, i Dreslette 133,50, i Assens 48,90. Ved Pastor Dreieø: i Hou 80,00, paa Strynø 50,00, i Rudkøbing 68,55. Ved Pastor A. Nørfelt: fra Assens 92,00. Ved Pastor Johs. Jørgensen: i Ryde 77,00, i Vinderup 71,26, i Rønbjerg 24,15, i Sevel 40,95, i Fousing 108,21, i Ølby 102,25 i Asp 45,00, i Tvis 71,85. *Aarsbidrag*: Forlagsboghandler Brinkmann 10. Vinhandler P. Jørgensen 10. Manufakturhandler C. E. Krarup 20. Fuldmægtig I. D. Sørensen 4. Konferensraad Cl. L. Smidt 25. Grosserer Th. Plum 20. Frk. Møller 5. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Enkefru S. Høeg 10. *Halvaarsbidrag*: cand. mag. V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Frk. A. Ammundsen 2,50. Boghandler H. Gade Svendsen 5. Enkefru Friis 3. *Kvartaarsbidrag*: Frk. M. Meyer 6. Glarmester Hansen 1,30. *Ialt Kr. 2443,28.*

Kirken i Frederiksholm.

Søndag den 24de November indviedes en lille, midlertidig Kirke ude i Valby Sogn i *Kongens Enghave ved Frederiksholm*. Kirken er ligesom den i Grøndalsvænget en Træbarak, opført af A/S Phønix.

Kirken i Frederiksholm.

Biskoppen talte ud fra Matth. 13, 31—32: »Himmeriges Rige ligner et Sennepskorn o. s. v.« om Livets Begyndelse som den lille Begyndelse. Efter at Provsterne *Schousboe* og *Levinsen* samt Sognepræsterne *Oldenburg* og *Lindeburg* havde oplæst de forordnede Skriftstykker, indviede *Biskoppen* den lille Kirke i den treenige Guds Navn.

Kaldskapellan ved Jesuskirken *Chr. Leth* prædikede over Dagens Tekst, en alvorlig Prædiken, der manede stærkt til Afgjorthed i vort Gudsforhold.

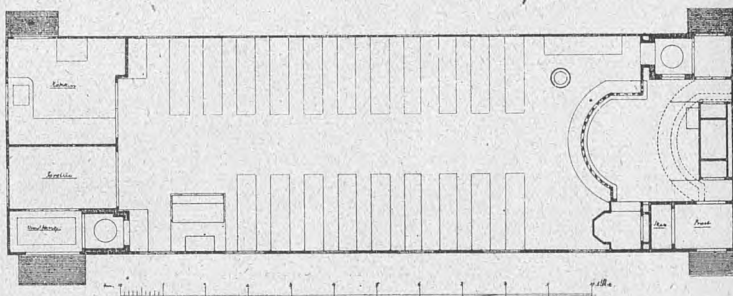
Det er Meningen, at Pastor Leth i særlig Grad skal tage sig af Præstegerningen i det stærkt opvoksende Distrikt omkring Frederiksholm, hvor der allerede bor ca. 4000 Mennesker. Naar Byggeriet igen kommer i Fart, vil der paa Grund af de mange Fabrikker, der tænkes opført, og Havnen, som skal anlægges, snart trænges til mere præstelig Betjening og Sogneudskillelse derude.

Kirkerne i Grøndalsvænget og Frederiksholm.

For at afhjælpe Savnet af et Menighedshus for det nye Kvarter i Grøndalsvænget, lod Kirkefondet i Sommeren 1918 opføre en Barak efter A/S Phønix' Model paa en Grund, der har tilhørt Københavns Kommune.

Det blev bestemt, at Rummet skulde kunne benyttes ved Udførelsen af kirkelige Handlinger, hvis Ministeriet vilde give sin Tilladelse hertil, og med dette for Øje blev der truffet den Ordning, at Alterets Knæfald kan skydes tilbage i

Grøndalsvænget.

Grundplan af Kirkerne i Grøndalsvænget og Frederiksholm.

Alternischen og denne ved et Tæppe adskilles fra det øvrige Rum, naar dette benyttes som Menighedshus. Under Forstue og Vindfanget findes en Kælder for Brændsel, og ved Siden af Forstuen er et mindre Menighedskøkken.

Kirken opvarmes ved 2 Ovne anbragte i Varmekamre, et i hver Ende af Rummet, og Returluften føres tilbage til Varmekamrene i Kanaler under Gulvet for at hindre Fodkulde. Til Kirken er erhvervet *Billedhugger Hassels* Model til den polykrome Tavle, som er anbragt over Døbefonten i Broby Kirke, forestillende Lazarus' Opvækkelse. Den virker smukt i Rummet, og det er Meningen, at den skal have sin endelige Plads i den Kirke, som skal opføres paa Grunden, og for hvilken den nuværende Kirke kun er en Forløber.

Kirken i Frederiksholm, som indviedes den 24de November d. A., har samme Indretning og Størrelse som Kirken i Grøndalsvænget.

Dekorationen paa Alternischens Bagvæg og Alterets For-side er udført af Dekorationsmalerne Frk. *E. Nyrop* og *M. Drejer*. — Til Kirken har *Frederiksholms Teglværk* skænket en Døbefont af brændt Ler, modelleret af Billedhugger *R. Harboe*.

Julius Smith.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.

Afdeling for Gravstedslegater.

Kirkefondets Legat- og Tontineforening blev stiftet i Maj 1900.

Mod at indbetale en Sum én Gang for alle kan man sikre sig at faa sit Gravsted vedligeholdt saa lang Tid, det er købt. Legatet kan ogsaa stiftes under Opgørelse af Boet eller ved en testamentarisk Bestemmelse.

Foreningen har indtil Januar 1918 modtaget Legater for 30,307 Kr. 79 Øre. Denne Kapital administreres af Bikubens Forvaltningsafdeling og uafhængigt af Kirkefondet.

Iøvrigt bedes man, naar man ønsker at oprette et Gravstedslegat, henvende sig paa Kontoret, Badstuestræde 17, Tlf. Byen 3788, Kl. 10—4, hvor alle Oplysninger gives.

REGNSKAB FOR AARET 1917.

<i>Indtægt.</i>	<i>Udgift.</i>
Testament. Gravstedsleg. 3790,00	Gravstedernes Vedligeh. 614,72
Renter 1380,63	Til Gravstedsejere, der selv vedligeholder Grav- steder 59,58
	Henlagt til Gravstedsskø- ders Fornyelse 6,06
	Tilgodeskrevet en Grav- stedsejer 19,20
	Overført til Konto for Gravstedslegater 3790,00
	Administrationsudgifter 182,64
	Aarets Overskud 498,43
<u>5170,63</u>	<u>5170,63</u>

Balance.

Obligationskonto 31te December 1916	26,216.30
Indkøbt i 1917	4,043.24
	30,259.54
Kassebeholdning den 31te December 1917	3,207.00
	<u>33,466.54</u>
Gravstedslegater modtagne indtil 31te Decbr. 1916	26,517.79
Ny overtagne i 1917	3,790.00
	30,307.79
Konto for et Gravstedsskødes Fornyelse	157.48
En Gravstedsejers Konto	172.80
Overskuds Konto	2,828.47
	<u>33,466.54</u>

Obligationsbeholdning 31te December 1917:

Østifternes Kreditforenings-Obl.	3½ pCt.	1,000.00
—	4 pCt.	10,700.00
—	4½ pCt.	4,000.00
Jydske Landejend. Kreditf.-Obl.	4 pCt.	6,000.00
—	4½ pCt.	2,000.00
Vest- og sønderjydske Kreditf.-Obl.	4½ pCt.	500.00
Østifternes Landkreditkasse-Obl.	4½ pCt.	7,200.00
Husejeres Kreditkasse-Obl.		500.00
		<u>31,900.00</u>

Indkøbspris Kr. 30,259.54

St. Bededagskollekten 1918.

I Juni-Nummeret gav vi en Oversigt over det indtil da indkomne Beløb. Vi tilføjer nedenfor de resterende Stifter:

	i 1918	i 1917	Fremgang
Aalborg Stift	8370,09	7149,96	1220,13
Aarhus Stift	10870,30	8931,83	1938,47
Fyens Stift	7098,79	5541,13	1557,66

De Pastorater i de 3 Stifter, som har givet 500 Kr. eller derover, er: Vor Frelzers i Horsens: 500,00, Vivild-Vejlby 1602,95. Højest af alle naaede altsaa Vivild-Vejlby, derefter kom Herning med 864,92. Ialt indbragte St. Bededagskollekten i Aar: 78,857 Kr. 75 Øre — det meste, vi endnu har faaet.

Der er Grund til at sige Kirkens Herre en inderlig Tak for den store Gave, og vore Venner, at de saaledes har villet lade sig bruge af ham til Fremme af Kirkelivet i vor Hovedstad.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning af Obligationer blev følgende Nr. udtrukne: Laan af 1900: Nr. 2, 25 og 43.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4.

INDHOLDSFORTEGNELSE: Til Menigheden i Danmark. — Bestyrelsesmødet i 1918. — Uddrag af Regnskabet 1917. — K. H. Kalf: Kirken i Grøndalsvængel. — Kirken i Frederiksholm. — Julius Smith: Kirkerne i Grøndalsvængel og Frederiksholm. — Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening. — St. Bededagskollekten 1918. — Udtrukne Obligationer.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 17.

Januar.

1919.

Ved Aarsskiftet — den ekstraordinære Indsamling.

Naar vi nu staar ved det sidste Krigsaars Afslutning, er det vel rimeligt, at en af de første Tanker, som melder sig, bliver dette: Hvordan klarede vi os pekuniært? Det gik godt de foregaaende Aar til Trods for de enormt stigende Priser paa næsten alt, saa vore Driftsudgifter i Aarene 1914—17 næsten fordoblede sig; men vil det nu ogsaa gaa i 1918? Saa kom Loven om 25 pCt. Lønforhøjelse og et ekstraordinært Dyrtidstillæg. Vi vilde gerne følge ogsaa denne Lov; Kirketjenerne ved vore Kirker og de Præster, som ikke fik af Staten, trængte jo ligesaa meget som de andre Kirkers Embedsmænd; vor Bestyrelse sagde: gør det! og Forretningsudvalget gjorde det. Men vi maatte bede vore Venner om *en ekstra Gave* baade for 1918 og for 1919. Hvor stor en Gave, vi faar, kan endnu ikke afgøres; mange af Vennerne har svaret Ja, men kun en Del har anset December for gunstig til Indsamling ogsaa til os; mange har endnu ikke svaret os, og nogle har ment ikke at kunne være med denne Gang. **Vi trænger meget til denne Gave.**

Kirkearbejdet er blevet udvidet; vi har ladet opføre to nye Kirkebarakker paa Steder, hvor der hidtil ikke er arbejdet, og Lutherkirken er fuldført.

Vi fik de *ledige Præstepladser* besat i Aarets Løb, men Præstenøden mærkes dog. Ny Arbejder bør tages op paa forskellige Steder i Byen; men hvor er Mændene?

Angaaende Aarets enkelte Begivenheder henvises til omstaaende Oversigt.

Vi takker hjerteligt vore Konsulenter: Overretssagfører *Helweg-Larsen*, Tømremester *Kornerup-Koch*, Revisor *A. Poulsen*, Arkitekt *Jul. Smith*, Ingeniør *Zeuthen* og Komponist *Bangert* for Raad og Hjælp i det forløbne Aar.

Aaret 1918.

Januar:

Bethlehems Sogn oprettes. Prstv. Medhjælper ved Bethlehems Kirke C. Svelmøe-Thomsen udnævnes til Sognepræst smstds. Et kirkeligt Arbejde i Vangede optages ud fra eget Menighedshus. Møde med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer.

Februar:

Kaldskapellan i Raklev K. J. Bjerregaard kaldes til prstv. Medhjælper hos Sognepræsten ved Simeons Kirke.

April:

St. Bededagskollekten indbringer 78,857 Kr. 75 Øre.

Maj:

Prstv. Medhjælper ved St. Marcus Kirke I. C. Schwarz Nielsen udnævnes til prstv. Medhjælper hos Sognepræsten ved Bethlehems Sogn. Cand. theol. I. P. Lindeløv kaldes til prstv. Medhjælper hos Sognepræsten ved Kingos Kirke.

Juni:

En Grund købes i Vardegade i Davids Sogn.

August:

Kateket ved Frederiks Kirke S. C. G. Sparsø kaldes til prstv. Medhjælper hos Sognepræsten ved Davids Kirke. Kaldskapellan i Gilleleje C. H. Leth udnævnes til Kaldskapellan ved Jesuskirken (har Frederiksholm som sit særlige Arbejdsdistrikt). En Grund købes ude i Grøndalsvænget i Brønshøj Sogn.

September:

Prstv. Medhjælper J. J. G. Schousboe hos Præsten ved Vridsløselille Straffeanstalt kaldes til resid. Kapellan ved Apostelkirken. En Grund købes i Vigerslev nye Villakvarter.

Oktobér:

Bestyrelsesmødet afholdes. Kirken i Grøndalsvænget indvies.

November:

Kirken paa Frederiksholm indvies.

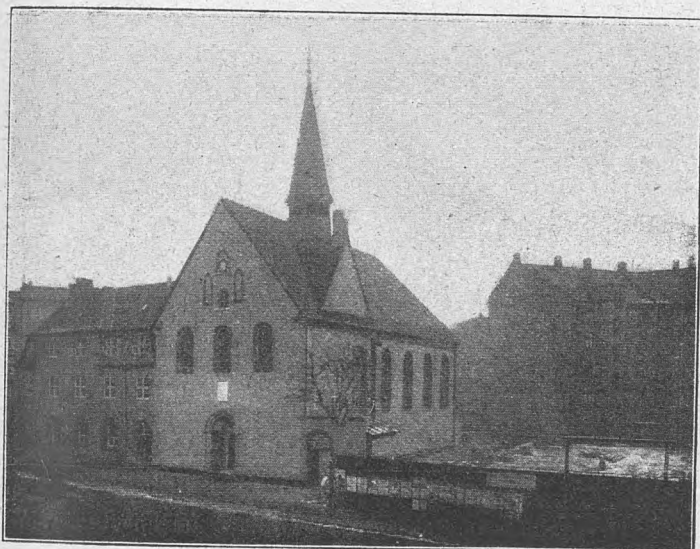
December:

Opraab udsendes til Menighederne i Danmark om pæniær Støtte. Lutherkirken indvies. Opraab om Støtte til Taksigelseskirken udsendes. Cand. theol. V. E. Larsen udnævnes til prstv. Medhjælper hos Sognepræsten ved Jesuskirken.

Luther-Kirkens Indvielse.

Den skulde efter Bestemmelsen have fundet Sted paa Reformationsdagen, den 31te Oktober, men den Sygdoms-svøbe, der for Tiden hærger vort Land, hindrede det, saaledes at den først kunde finde Sted 3die Søndag i Advent, 15de December 1918.

Det blev en overordentlig festlig Dag for Rosenvængets Menighed og for alle, som ved Forbøn og materiel Støtte har hjulpet med til Kirkens Opførelse.

Selve Indvielsen forløb vel omtrent som ellers ved saadanne Højtideligheder. Kirken var fyldt til sidste Plads af en Skare, der vel nok talte over de 1000. Af den Tilslutning, der vistes os udefra, saas det dog tydeligt, at denne Kirke-indvielse vakte mere end almindelig Interesse, det er jo en Mindekirke, hvis Navn paa Forhaand er kendt over hele Landet, et Æresminde for vor store Reformator. Vi havde den Glæde at se Indvielsen overværet af Enkedronningen, Kongeparret, Prinsesse Thyra og Prins Gustav med Hoffølge, Kirkeministeren, Departementschef Damkier, Københavns Overpræsident, Repræsentanter for det teologiske Fakultet og det københavnske Kirkefond samt mange andre ledende Mænd indenfor det danske Kirkeliv, deriblandt 40 Præster fra København og det øvrige Land.

Biskoppen holdt Indvielsestalen over Apostlenes Gernin-

ger 27, 23: »I denne Nat stod der en Engel hos mig fra den Gud, hvem jeg tilhører, hvem jeg ogsaa tjener, og sagde: frygt ikke, Paulus.«

De sædvanlige Skriftsteder oplæstes af Holmens Provst, kgl. Konfessionarius Fenger samt af 3 Nabopræster: Provst Rasmussen, Pastor Mollerup og Pastor Charles Nielsen.

Sognepræsten prædikede over Dagens Evangelium (Matth. 11, 2—10) og knyttede dertil en Tak til de mange, der havde hjulpet til Værkets Fuldbringelse.

Men dermed var Dagens Højtideligheder ingenlunde til Ende. Der blev holdt Børnegudstjeneste Kl. 1¹/₂, Aftenguds-

tjeneste Kl. 5, hvor Andenpræsten prædikede, Kirkekoncert Kl. 7, og Dagen sluttede paa den skønneste Maade ved en Fest i Menighedslokalerne, hvor Menighedssamfundet samledes med vore Gæster fra Landet, de Mennesker, som i Aarenes Løb trofast har staaet ved vor Side, og uden hvis Hjælp Arbejdet ikke vilde være lykkedes. Der blev drukket The og holdt en Mængde Taler, bl. a. af Sognepræst Andersen, Skjern, og Lærer Østerby fra Mols, hvilken sidste ogsaa havde digtet en smuk Sang til Luthers Pris. Det blev en værdig Afslutning paa den skønneste Dag, vor rige Menighed har oplevet, den Dag, hvor vi kunde indivi vort store, skønne Tempel, der er bygget til Guds Ære, og hvorved der er skabt nye og store Muligheder for hans Riges Udbredelse.

Der blev bragt Gud mangan en oprigtig Tak den Dag. Gid den Tone aldrig maa forstumme i Lutherkirken, saa-

længe dens Klokker faar Lov til at kalde paa Syndere og indbyde dem til Frelsen i Jesus Kristus.

*Sv. Nørreslet,
Andenpræst.*

Med Hensyn til den arkitektoniske Beskrivelse af Kirken henvises til dette Blads Nr. 25, 1915.

Pastor Alfred Kaae.

I Begyndelsen af Januar i Aar døde Pastor Alfred Kaae. Han blev født i Tikøb i 1848, hvor han senere tilbragte en stor Del af sin Præstetid, først som residerende Kapellan og senere som Sognepræst. I Mellemtiden var han Sognepræst i Kværndrup paa Fyen. Udenfor Præstegerningen samlede hans Interesse sig særlig for Omsorgen for de smaa Børn. Stadig førte han Børnenes Sag frem med Mund og Pen, og paa Ord fulgte Gerning ved Oprettelse af Plejhjemsforeninger, og efter at han havde taget sin Afsked, virkede han stærkt for Oprettelse af Sogneforeninger for »Børnenes Vel«.

Allerede i 1907 indtraadte han som Medlem af Kirkefondets Bestyrelse. Ved det aarlige Bestyrelsesmøde var han en sikker Mand, der med stor Interesse og Iver deltog i Forhandlingerne.

Lidt om Menighedsarbejdet i det nye Absalons Sogn.

For godt et Aar siden begyndte vi. Det var den 14de Oktober 1917, den første Gudstjeneste blev holdt i Absalons Sogn i vor laante Sognekirke: Gethsemanekirken. Kun en eneste Familie i Sognet kendte jeg da. Nu ser det ved Guds Naade anderledes ud. Vi er en liden Flok, som har Samfund med hverandre og med Faderen og Sønnen.

Noget af det første Arbejde, der blev paabegyndt, var *Ud- delingen af Søndagsblade*. Vi begyndte ved Juletid med 500 Blade om Ugen. Pengene til Betaling af disse havde jeg i Forvejen sikret mig. At begynde med Gæld kunde jeg ikke saa godt tænke mig. Nu er vi — stadig gældfri — oppe paa 2100 Blade pr. Uge. Og vi nærmer os saaledes stærkt vort Maal: ét Blad hver Uge i hvert af Sognets 2300 Hjem.

En anden fast Arbejdsmetode, som vi ogsaa straks slog ind paa, var Afholdelsen af *et ugentligt Missionsmøde* i Gethsemanekirkens Krypt, i Fastetiden formet som Fastegudstjeneste. Gennem disse Møder lærte jeg en Del af Sognets Beboere at kende. Antallet af Tilhørere varierer mellem 50 og 100. Møderne er med trofast Tilslutning af en fast Kreds, isprængt med fremmede Ansigter, fortsat Fredag efter Fredag. Jeg selv har været Taler ved alle Møderne paa nær et Par ganske enkelte. I de 3 Sommermaaneder rykkede vi ud paa Kirkegrunden og kunde dér samle ofte op imod 150 Tilhørere. En Aflægger af disse Møder var et Par Friluftsmøder paa »Djævløen«, Absalon Sogns Anneks, kan jeg vist kalde den, et mærkeligt, nybyggeragtigt Kvarter med Træhuse.

Væsentlig paa Basis af »Fredagsmøderne« dannedes i Begyndelsen af 1918 to *Bibelkredse* med ialt ca. 24 Medlemmer. Af disse to Kredse voksede saa sidste Efteraar vort lille *Menighedssamfund* frem. Vi tæller nu ca. 50 Medlemmer og samles to Gange maanedligt nede i Mariakirkens Mødesal — ak, vi maa jo tigge Hus til alt vort Arbejde; men Gud ske Lov, at vore Søsterkirker beredvilligt giver os Husly. Vi holdt vore første Møder i al Stilhed og har først nu begyndt at lukke Dørene op for videre Tilslutning. Offervilligheden indenfor det nye Samfund illustreres ved, at der er tegnet aarlige Bidrag paa mellem 5 og 600 Kroner til Menighedsarbejdet. Ogsaa indenfor Søndagsgudstjenestens Tilhørerkreds mærkes Offerviljen; der blev saaledes forleden ved en Højmesse lagt Kr. 700,22 paa Alteret til vor nye Kirke. En i Sandhed opmuntrende Festdag i Herrens Hus!

Blandt Børnene begyndte Arbejdet den 17de Februar med 40 Børn, og nu er vi oppe paa ca. 130 mødende Børn hver Søndag. Det er ikke Søndagsskole med Klasselæsning, men *Børnegudstjeneste*. Dog er Børnene delt i Klasser med ialt 7 Ledere foruden Forstanderen. Blandt de store Piger er der nylig begyndt en Syskole for nogle og tyve Børn. Der arbejdes med Henblik paa en Basar til Fordel for Kirken; og ved Børnegudstjenesten samles der hver Søndag adskillige To- og Fem-Ører til en Daabskande til den nye Kirke. Ogsaa ude i vort lille »Anneks« paa »Djævløen« har der i Sommertiden været holdt Børnegudstjenester, som oftest i fri Luft.

Ganske ny er en lille, beskeden *K. F. U. K.*, nærmest beregnet for mine Konfirmander. De unge Piger samles i private Hjem.

Et *Menighedsplejearbejde* har vi paa forunderlig Maade faaet i Gang. Fra 1ste Maj til 1ste November fik vi Hjælp af Mariakirkens Menighedssygeplejerske, og nu er det en vordende Missionærhustru med Sygeplejeuddannelse, der i Vente-

tiden inden hendes Udrejse gør en god Gerning i Sognet. Til at begynde med kneb det en Del med Penge, men ogsaa i denne Sag har vi kun Grund til at være baade taknemmelige og frimodige.

Endelig skal det nævnes, at *Besøget ved vore Gudstjenester* er i stadig Stigen. Ved Højmesse-gudstjenesterne er vi stærkt oppe mod de 300, og ved Aftengudstjenesterne er ca. 180 for Tiden det sædvanlige Antal. Af Altergæster har der i det første Aar været 1042 ialt.

Og nu *Frugten af Arbejdet?* Der plukkes vel ikke Frugter af et aargammelt Træ. Og dog tør vi med ydmyg Tak og Tro sige, at Ordets Prædiken og Sakramenternes Brug har ikke været uden velsignede Følger. —

Gid nu denne lille Redegørelse for den svage Begyndelse paa et nyt Menighedsarbejde i et kirkeløst Sogn maatte tilskynde nogle af dette Blads Læsere til at give en Kærlighedsgave til vor nye Kirkes Opførelse.

I Januar 1919, .

Anton Teiler,
Sognepræst for Absalons Sogn.

Bidragsliste.

November 1918.

Uden Mærke 10. Klokker Foss 15. Murermester Lindhard 24,66. Frk. Ernestine Nyrop 5. Ved Murermester Johs. Andersen: Frk. Margrethe Jespersen 10, Inspektør Hansen og Hustru 10. M. C. H. 10. Den 20de November 6. Toldkontrollør Schmidt Hansen 5. Ved Pastor Charles Nielsen: i Fur Menighedshus. 160, i Vognsild Kirke 144,25, i Vestrup Missionshus 27,15, i Gislum Kirke 47,50.

Aarsbidrag: Frk. Marie Meyer 1.

Ialt: Kr. 475,56.

December 1918.

Pastor H. G. Hornbech 10. T. U. 25. Æ. 5. Frk. Jessen 5. Fru Admiralinde Garde 10. Etatsraad C. A. Olesen (Renter af Obligation) 20. Dr. Kühl 10. Direktør C. A. Iversen (Renter af Obligation) 20. Ved Pastor Paul Müller: En lille Skærv til Kirkefondet 10. A. M. 25. Frk. O. Bagge 25. Dr. C. K. 20. Enkefru I. C. Lund 10. I. T. C. M. 100. K. G. 50. Blomsterhdl. Carl Petersen 25. Klokker N. Foss 15. X X X 400. E. H. 20. Fru H. Møller 30. Overretssagfører R. C. Cortsen 25. Grosserer H. Levinsen 50. Kirkebetjent Albrechtsen 15. Klokker J. P. Sørensen 25. Fru og Frk. Munck 50. K. Jespersen 10. T. 15. Y. 15. D. D. 1500. Fru Alma Bock 100. Oberstløjtnant Rambusch 20. Frk. E. Oppermann 20. Frk. Bayer 15. V. T. 5. Pastor emer. N. Th. Krarup 10. Kontreadmiral V. F. Koefoed 1000. M. B. 50. C. K. 100. Ved Overretssagfører O. G. M. Bache: En Ven af Kirkesagen i København 1000. Ved Direktør Borgen: fra Frk. Margrethe Jespersen 20. Indsamlet af »Kristeligt Dagblad« 252. Fru N. Güntelberg, Gentofte, 5. Ved Fru N. Güntel-

berg: Grosserer Jensen 13, Fru og Frkn. Tryde 7. Overretssagfører Laur. Jørgensen, Nygade 6, 200. H. O. L. 100. E. M. 10. C. 5. »M.« 100. Frk. Köhler, Skovshoved, 10. G. Gjermansen, Fruens Bøge, 2. Indkommet i Radsted Sogn ved Pastor Wegener 4,45. Grosserer C. Delbanco, Stockholm, 35. Til Minde om Fru Johanne Hinrichsen, Randers, ved Pastor J. Engberg 10. Ejner Kristoffersen, Slotsvænget 1, Odense, 5. Lærer Christiansen, Hornum, 10. Ved Pastor Bernow: Fyrbøder P. Hansen, Korsør, 13,20. Barber E. C. Petersen, Marstal, 5. Ved Slotspræst, Greve Moltke: Frk. Marie Rasmussen, Fredensborg, 10. Ved Sognepræst Johannes Pedersen, Nidløse: En uævnt: for Guds Godhed gennem mange Aar 50. Direktør H. H. Schou, Knabstrupgaard, 100. Fru Hansen, Vendersgade 61, Fredericia, 20. Lærer Hansen, Strøby Grøftemark, 10. Godsejer J. Hage, Nivaagaard, 100. Gaardejer L. P. Kristensen, Biltris, 25. Gaardejer A. Sørensen-Møllehave, Værebrogård, 3. Ved Provst Heegaard: Enkefru B. Suhr, Maglehøjgaard, 50. Toldassistent C. L. Rasmussen, Holbæk, 5. Drejer S. C. Pedersen, Lemvig, 10.

Aarsbidrag: Professor H. Westergaard 100. Kontorchef C. Bangert og Hustru 50. Frk. Thyra Keller 2. Komtesse Th. Moltke 5. Østersøgades Gymnasium 5. I. A. 50. Grosserer H. A. Møller 10. Direktør C. A. Iversen 10. Fhv. Manufakturhandler Edv. Holm 2. Frk. M. Bruun 2. Frk. E. Bruun 2. Thehandler H. P. Sundorph 5. Pastor P. Oldenburg 10. Fru Ramm 5. Nina og H. 20. Kaptajn G. Brandt 2. Detailhandler H. I. Rasmussen 5. Etatsraadinde Julie Adolph 10. Overlæge Johs. Schrader, Charlottenlund, 20. Kommandørinde L. Jespersen 10. Skibsmægler Wonsild 5. Lærer E. A. Jacobs 5. Frk. Bayer 60. Dr. phil. L. Moltesen 6.

Halvaarsbidrag: Dr. med. C. N. Maaløe 25.

Kvartaarsbidrag: Frk. M. Meyer 6.

Særlige Gaver: Enkefru Karen Larsen, Fakse: til Frelsens Hær 2. Frk. Anna Rothe: til Anna Kirken 10. Fhv. Lærer Tejsen: til Luther Kirken 10. Bygningsinspektør M. Borch: til Luther Kirken 100. T. og Y.: til Kirkens Korshær 20. Y.: til Jødernes Jul 10. Sognepræst Berthelsen, Harbøre: til Luther Kirken 27,30. 7 × 7: til Taksigelseskirken 2000.

Ialt: Kr. 8,660.95.

(Fortsættes i næste Nr.)

Nye Grunde.

Kirkefondet har i dette Efteraar sikret sig 3 nye Grunde i Kvarterer, hvor Bebyggelsen stadig vokser og giver Plads for Mennesker. En Grund er købt i *Brønshøj*, hvor den midlertidige Grøndalskirke er opført, en i *Vardegade* i det store Davids Sogn og endelig en ude i *Vigerslev ny Villakvarter*.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4.

INDHOLDSFORTEGNELSE: Ved Aarsskiftet — den ekstraordinære Indsamling. — Aaret 1918. — Sv. Nørreslet: Luther-Kirkens Indvielse. — Pastor Alfred Kaae. — Anton Teiler: Lidt om Menighedsarbejdet i det nye Absalons Sogn. — Bidragslister. — Nye Grunde. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seldin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 18.

Marts.

1919.

Taksigelseskirken.

Der er sikkert mange iblandt os, som har en mere eller mindre klar Fornemmelse af, at vi er skyldige at takke Gud for hans skjærmende Haand, der har ligget over vort Land under Krigen, og for hans aabne Haand, der i hele denne Tid har været udrakt imod os fuld af Gaver, og som nu rækker os vort gamle, tabte Land tilbage.

Over for saadanne Velgerninger er vi i en lignende Stilling som de 10 spedalske, der blev rensede af Herren. Og saa gælder det om, at vi ikke ligner de 9 af dem, som i selvsk Glæde glemte at takke ham, som de skyldte deres nye Lykke, og derved skuffede ham saa meget. Men at vi ligner den ene, som »vendte tilbage for at give Gud Æren«. Dette bør vi gøre baade i Lønkamrene og i Menighedens Forsamlinger, saa at Apostlens Ord kan gaa i Opfyldelse — det, som han netop talte i Anledning af, at Gud havde friet ham »ud af saa stor en Dødsfare« — »at der fra mange Munde maa blive rigeligt takket for os, for den Naade, som er bevist os« (2. Kor. 1, 11).

Men bør vi lade det bero ved dette? Er der ikke Grund til at give Takken et ydre Udtryk? Ikke alene i Ofre til Guds Riges Gerning ude og hjemme. Men i et Takoffer, hvorfor der kunde rejses en Kirke, som paa een Gang kunde være et varigt Mindesmærke for Danmarks Frelse i en ond Tid og tillige et Udgangspunkt for Guds Riges Gerning i et af Danmarks Sogne.

Det er saadanne Overvejelser, som ligger bag ved Planen om »Taksigelseskirken«. De kom frem hos mig, da den første Krigsfare var overstaaet. Og allerede i 1915 skrev jeg et Opraab med Overskrift »Taksigelseskirken«, som delvis er det samme som det nu offentliggjorte. Saa bragte Overretssagfører Staal den samme Tanke frem i »Kristeligt Dagblad«. Den blev taget op og støttet af Redaktør Kjærsgaard, Pastor Fibiger, Kontorchef Bangert, Grosserer Barfod og Pastor Juhl. Vi samlede, lagde Planer, fik dannet Udvalg og opnaaede Støtte for Sagen hos en Række kendte Mænd og Kvinder. Og ved Juletid gik Opraabet ud i ca. 190,000 Eksp.

til alle Danmarks Sogne. Senere har Sjællands Biskop overtaget Formandspladsen i Udvalget, og dette har bestemt, at Kirken bør overdrages til Kirkefondet, naar den er rejst som Sognekirke for Aldersro Sogn.

Det er ikke Kirkefondet, der har ønsket dette. Ligesom Initiativet til Opførelsen af denne Kirke ikke er udgaaet fra Kirkefondet, saaledes har dette heller ikke gjort sin Ret gældende til en eventuel ny Kirke i et Sogn, hvor det har arbejdet i over 10 Aar. Men har tværtimod stillet sig saaledes, at det var villigt til at trække sig tilbage fra dette Arbejde, hvis Taksigelseskirkens Sag bedst var tjent med det. Udvalget har imidlertid anset det for at være det rigtigste og retfærdigste, at Kirkefondet fik Kirken overdraget. Og selv om vi ikke er blinde for, at der fra visse Sider kan rejses Angreb paa Sagen af den Grund, saa tror vi dog, at Kirkefondet har en saa stærk Stilling i den danske Menigheds Tillid og Kærlighed, at man inden for de forskellige Retninger i Folkekirken med stor Glæde ser, at ogsaa »Taksigelseskirken« bliver Kirkefondets Ejendom. Det modsatte vilde da ogsaa være et Vidnesbyrd om Utaknemlighed i Betragtning af det Arbejde, som Kirkefondet har udført i vor Hovedstad.

Saa er da Sagen traadt ud i Livet. De første 40,000 Kr. er kommet ind. Og Tanken om at rejse denne Kirke er fra mange Sider mødt med stor Velvilje og Sympati. Nu gælder det, om Taknemligheden mod Gud og Sympatien for denne Maade at give den Udtryk paa er saa levende i vort Folk, at de nødvendige Midler vil komme. De skulde gerne komme *hurtigt, villigt, rigeligt*, uden meget Presseri. Som noget selvfølgelig.

Vil de komme? I Udvalget tror vi det og haaber det. Men dybest set er jo ogsaa dette Spørgsmaal et personligt for enhver, der overvejer det. Og saa lyder det: skal *jeg* være med? Og hvis jeg skal: hvor meget bør jeg saa ofre, for at mit Bidrag ikke skal blive en Karrigheds Gave, men et Takoffer til Gud.

Vil du saa være med? Tak, hvis du vil.

Charles Nielsen,
Sognepræst.

Indsamlingens Kasserer er Grosserer Olaf O. Barfod, Vin-
gaardsstræde 6, København K.

Taksigelseskirken.

Vort Fædreland blev skaanet for Verdenskrigens Rædsler. Og der er al Udsigt til, at denne Krig, der betød saa store Tab for andre Folk, vil give det danske Folk en rig Vinding

derved, at vi atter forenes med vore trofaste Landsmænd Syd for Kongeaen og vort Folks dybe Saar saaledes bliver lægt.

Mennesker kan ikke tage Æren for dette. Danmark havde ikke kunnet undgaa den Malstrøm, der sugede det meste af Europa ned i Krigens Elendighed, om ikke Gud havde holdt sin skjærmende Haand over os. »Hvis ikke Gud bevarer Staden, da vogter Vægteren forgæves.« Alle iblandt os, som tror paa en levende Gud, bør vende vore Hjerter mod ham i Taksigelse.

Som et synligt Udtryk for denne Tak foreslaar undertegnede at rejse en Kirke i København og kalde den Taksigelseskirken. Den skulde ned gennem Tiderne staa som et Vidnesbyrd om Taknemligheden mod Gud hos den Slægt af Danske, der gennemlevede Aarene 1914—18.

Vi vilde gerne bygge den paa et Sted, hvor der er Trang til en Kirke, og hvor den tillige vil ligge i smukke Omgivelser og være synlig for mange. Vi foreslaar derfor at bygge den i Aldersro Sogn paa Østerbro.

Her skal der alligevel bygges en Kirke, da den midlertidige Kirkebygning, der gør Tjeneste som Sognekirke, maa afløses af en varig Bygning, hvis Arbejdet i det stærkt voksende Sogn ikke skal hæmmes.

Og der i Kvarteret ved den smukke Fælledpark vil den kunne ses fra store Dele af Østerbro og Nørrebro og vil staa som et kønt Sidestykke til den katolske Tilbedelseskirke, der i Forvejen hæver sit Taarn derude.

Vi opfordrer alle, som bifalder Tanken, til snarest at indsende deres Bidrag — et Takoffer — til en af os undertegnede eller til Indsamlingens Kasserer.

J. Oskar Andersen,

Professor ved Universitetet.

C. Bangert,

Kontorchef i Østifternes Kreditforen.

Medlem af F. U.

Olaf O. Barfod,

Grosserer, Forlagsboghandler.

Klaus Berntsen,

Folketingsmand.

Komitæens Kasserer, Medlem af F. U.,

Vingaardsstræde 6, Kbhvn. K.

H. M. Fenger,

Dr. theol., Holmens Provst.

A. Fibiger,

Sognepræst.

Glindemann-Nielsen,

Købmand.

P. P. Gram,

Murermester, Raadmand.

Borgerrepræsentant.

P. Haase,

Boghandler

H. P. Jensen,

Prokurist.

(Lehmann & Stage).

N. Juhl,
Sognepræst.

Charles Nielsen,
Sognepræst ved Aldersro Kirke.
Formand for Forretningsudvalget.
Jagtvej 199¹, Str.

H. Ostensfeld,
Biskop.
Komitéens Formand.

S. Lerche,
Snedkermester.

Alfred Nørfelt,
Præst ved Aldersro Kirke.
Medlem af F. U.

O. S. O'Neill Oxholm,
Overkammerherre.

E. Staal,
Overretssagfører.
Medlem af F. U.

Ovenstaaende Opfordring anbefales varmt af: *L. N. Balslev,* Biskop. *G. Koch,* Biskop. *Chr. Ludwigs,* Biskop. *A. S. Poulsen,* Dr. theol., Biskop. *C. Wegener,* Biskop. *J. P. Aggerholm,* Etatsraad, fhv. Bankdirektør. *F. Asmussen,* Højstetretssagfører. *J. Bachevold,* Sognepræst, Rubbelykke. *Im. Bang,* Sognepræst, Vivild. *S. Barner,* Kammerherre. *P. Barsøe,* Stiftsprovst, Aalborg. *A. Busch,* Sognepræst, Formand for *D. M. S. Kappel Bøcker,* Skoleinspektør. *P. C. Davidsen,* Højskoleforstander. *L. Dæhnfeldt,* Odense. *C. Fabricius,* Bankdirektør. *Henry Fønnesbech-Wulff,* Valgmenighedspræst. *Valdemar Gædeken,* Konsul, Grosserer, Odense. *Johs. Gøtzsche,* Sognepræst, Provst, Herning. *Johs. Hage,* Godsejer, Nivaagaard. *P. Hedegaard,* Gaardejer, Sønderøkse. *N. B. Hindhede,* Præst. *Hjerl-Hansen,* Direktør. *H. Hoffmeyer,* Stiftsprovst. *C. C. Holstein,* Lensgreve. *E. Holstein,* Grevinde. *M. Johansen,* Grosserer, L. C. Warburg & Søn's Efterf. *R. Juel,* Kammerherre, Hofjægermester, Hverringe. *G. Kjer,* Vekselerer. *Dr. Kjer-Petersen,* Redaktør. *Henriette Knuth,* Komtesse. *Hans Koch,* Sognepræst. *Vilhelm Kold,* Sognepræst. *H. Lützhøft,* Stiftsprovst, Odense. *Carl Lønberg,* Grosserer. *Laursen,* Konsul, Ringkøbing. *H. Martensen-Larsen,* Domprovst, Dr. theol. *C. Moe,* Sognepræst. *J. Moltke,* fhv. Hofmarskal. *C. Nannestad,* Vekselerer. *B. Neergaard,* Godsejerinde, Fuglsang. *Julius Nielsen,* Rektor. *Zakarias Nielsen,* Forf., Charlottenlund. *J. E. Nyrop,* Fabrikant. *Alfred Povlsen,* Højskoleforstander. *Rasmussen Byskov,* Landstingsmand. *Olfert Ricard,* Sognepræst ved Garnisons Kirke. *H. Rosendal,* Grundtvigs Højskole ved Lyngby. *Chr. Saugmann,* Prof., Overlæge, Vejlefyjord Sanatorium. *A. Schack,* Sognepræst, Vonsild-Dalby. *Inger Gautier Schmit,* Landstingsmedlem. *Viggo Schulstad,* Grosserer. *Chr. Seidelin,* Sekretær ved Det københavnske Kirkefond. *C. Skovgaard-Petersen,* Forstander for »Dansk Bibelskole«. *Steen,* Sognepræst ved St.

Andreas Kirke. *H. Steensen*, Løgismose. *J. P. Thomsen*, Bankdirektør, Aarhus. *Henry Ussing*, Sjællands Stiftsprovst. *Georg Waidtlow*, Direktør. *Jens Warming*, Kontorchef, Døcent. *Harald Westergaard*, Professor ved Universitetet. *Enrique With*, Sognepræst.

Da det københavnske Kirkefond allerede i 1908 har begyndt Arbejdet i det Sogn, hvor Kirken skal ligge, og siden stadig har fortsat det, har Komitéen vedtaget, at Kirken bør overdrages til Kirkefondet.

Bedesalen paa Chr. Winthersvej — 25 Aar.

Den 12te November 1893 blev Pastor Harald Ostenfeld indsat som Præst ved Bedesalen, og hermed blev Spiren lagt til et Arbejde, der kan sammenlignes med Sennepskornet, der tilsidst bliver som et Træ, i hvis Grene Himlens Fugle bygger Reder.

For vort Blad er der Grund til at mindes denne Begivenhed, ikke blot fordi det var »Udvalget for Kirkesagens Fremme i København«, som fik kaldt Pastor Ostenfeld herind, og som paatog sig Udgifterne ved Kirkesalens Drift, og ikke blot fordi Pastor Ostenfeld har været en overordentlig aktiv Deltager i Kirkefondet Arbejde, i mange Aar som Medlem af Forretningsudvalget, og siden han blev Biskop, som dettes Formand, men ogsaa fordi Udskillelsen af et særligt Distrikt omkring Bedesalen førte til ikke mindre end 2 nye Sognes Oprettelse paa Frederiksberg, St. Lukas og Solbjerg, og i det hele taget blev den første Begyndelse til Frederiksberg Kirkesag, som har ført til, at det oprindelige Frederiksberg Sogn i Aarenes Løb er bleven til 7 Sogne. Og Bevægelsen er ikke standset hermed.

I Anledning af Jubilæet blev der ved Sognepræsterne ved de 2 Kirker, som udgik fra Bedesalen, udgivet et fortræffeligt lille Festskrift.

Her berettes om selve Grundlæggelsen af Arbejdet, om Bevægelsens Barndomstid, Ungdoms- og Manddomstid, om det forskelligartede Arbejde, som er udgaaet fra Kirkerne, dels ved deres Præster og dels ved Lægfolket, som i rigeligt Maal her lærte at tage et Arbejde op paa egen Haand for Guds Rige. I Løbet af 25 Aar er en Del af Menighedens Arbejdere gaaet hjem til Herren; de mindes i Omtale og ved Billeder.

En Bog som denne og den fra Gethsemanekirkens 25 Aar, der omtales andetsteds i Bladet, burde udsprede det mest mulige.

For os ikke helt unge Præster, der selv har været med

til at begynde et Kirkearbejde paa bar Bund et eller andet Sted i København, har de 2 Jubilæumsskrifter virket som forfriskende Minder fra vor egen Begyndertid; det var jo, som om det skildrede stadig hviskede til os: Kan du huske! Næ — kan du huske den Gang og den — og den. Vi har jo vel alle oplevet noget lignende. Og de to Skrifter burde gives til de unge, der i Fremtiden skal begynde herinde, for at de i Stedet for at holde sig ængsteligt tilbage kunde faa Mod og Frimodighed til at gaa ind til den lykkeligste Lod, en dansk Præst kan faa i vore Dage: at begynde paa en uopdyrket Brakmark, og saa faa til Opgave at pløje og tilsaa Marken og derefter faa Naade til at se, at Gud giver Vækst.

Men Kirkesagen har set ret: det er *unge* Præster, der skal til det Arbejde: Mænd med god legemlig og aandelig Kraft, med et ukueligt Mod og med en usvigelig Tro til Jesus, at han vil være med dem og velsigne deres Arbejde for ham.

Maatte da de to Jubilæumsskrifter tjene til ogsaa at kalde de unge ind til Hovedstaden, thi der er endnu mange »Brakmarker« herinde, som venter paa en ung og trosvarm Plovmand.
Chr. Seidelin.

Mødet med Kirkefondspræsterne.

Mandag den 27de Januar i Aar samledes Forretningsudvalget med de nuværende og forhenværende — for saa vidt disse sidste endnu opholder sig i København — Præster ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer.

Vi havde formaaet Pastor Drejøe ved Filips Kirke til at indlede Diskussionen med et Foredrag paa Grundlag af Hovedtankerne i hans Avisartikler: »Kan den københavnske Kirkesag løses af Frivillighedens Vej?« Da disse Artikler har været optaget saavel i »Hovedstaden« som i »Tro og Liv«, vil det næppe være nødvendigt at give et Referat af Foredraget her.

Efter Aftensmaden fulgte en interessant Diskussion, hvori deltog Præsterne Skettrup, Kent, With, Friis Berg, Quistgaard, Ege, Fibiger; endvidere havde Professor Westergaard, Overbibliotekar H. O. Lange og Stiftsprovst Ussing Ordet; den sidste samlede i et Resumé Kirkefondets Tanker angaaende Frivillighedens Princip, og Professor Westergaard sluttede med at udtale sin Glæde over Mødet, idet han bragte Pastor Drejøe Tak for, at han havde ført disse Tanker frem.

Gethsemane Kirkens 25 Aars Jubilæum.

(Af Sognepræst *Richard Thomsen.*)

Tirsdag 25de Februar var det 25 Aar siden, Biskop Fog indviede GethsemaneKirken i Dannebrogsgade. Hvad der er sket i de forløbne Aar, har Pastor Villads Christensen fortalt i: *Gethsemane Kirke gennem 25 Aar.* (Faas for 1 Kr. + Porto hos Pastor Richard Thomsen, Saxogade 91, København B.). Alle Kirkesagens Venner vil have Interesse af at læse denne lille, fortræffeligt skrevne Bog.

Hvorledes Jubilæet blev fejret, skulde efterfølgende Lirier fortælle.

Der var naturligvis udgaaet Indbydelse til alle Gethsemane Kirkens tidligere Præster om at deltage i Festen; men kun Præsterne Th. I. Petersen, H. I. Mygind og Im. Bang saa sig i Stand til at komme. Pastor H. N. Hansen laa paa Bispebjerg Hospital, og Fr. Zeuthen og N. Hjortsvang kunde ikke paa nærværende Tidspunkt forlade deres Sogne.

Jubilæet indlededes med to Festgudstjenester i Gethsemane Kirke Søndag den 23de Februar, Ved Højmessen talte Pastor Bang, ved Aftengudstjenesten Præsterne Villads Christensen og Richard Thomsen. Pastor Bang dvælede særligt ved Ordet: Eder er det givet at kende Guds Riges Hemmeligheder, og drog iøvrigt adskillige Træk frem fra Kirkens første Dage. Efter Prædikenen var der baade Morgen og Aften Offergang, og ialt lagde Menigheden den Dag 660 Kr. paa Kirkens Alter. At Gethsemane Menighed trods det, at den er fattig, alligevel har meget at ofre til Guds Riges Formaal, viser ikke alene denne Gave; men foruden den blev der samtidig indsamlet 250 Kr. til Klokker H. Frederiksen, 250 Kr. til Organist Frk. Jensen og 100 Kr. til Bælgetræder og Forsanger i Koret Hr. Edvard Rittgarn, alle tre Jubilarer sammen med Kirken, samt desuden 550 Kr. til en Afskedsgave til Pastor Villads Christensen, der jo nu forlader os. Fra udensogns Venner af Gethsemane Kirke modtog vi 805 Kr., for hvilke vi siger en hjertelig Tak.

Iøvrigt fejredes Jubilæet ikke i Form af en Kirkeuge eller lignende; vi nøjedes med at holde en »Familiefest«. Mandag Aften Kl. 7 var der Børnegudstjeneste for Søndagsskolens Børn og deres Forældre. Søndagsskolens Forstander, Klokker H. Frederiksen, viste sig her første Gang efter sin alvorlige Sygdom og talte til Børnene, medens Sognepræsten henvendte et Par Ord til Forældrene. Senere paa Aftenen samledes det frivillige Kor til Fest med Organisten Frk. Bodil Jensen.

Tirsdag Aften var den egentlige Festaften. Nogle af Kirkens yngre Mænd havde smykket Krypten paa det fest-

ligste med Granguirlander, Flag, Skjolde og Navnetræk. Der var selvfølgelig indbudt adskillige af Kirkesagens og Kirkens Venner, men kun faa saa sig i Stand til at komme. Sjællands Biskop og Stiftsprovst saavel som Provsten for Vestre Provsti var forhindrede, men de sendte alle varme Lykønskings-skrivelser. Til Stede var Professor Harald Westergaard, Direktør Carl Borgen, Kirkens Arkitekt og Frue, Fru Laur. Knudsen, Præsterne Friis Berg og Anton Teiler, Missionær Høyer, desuden Præsterne Th. I. Petersen, Bang og Mygind. Pastor Richard Thomsen talte for de 3 Jubilarer og takkede dem for deres trofaste Gerning gennem de mange Aar, Professor Westergaard bragte en Hilsen og Tak fra Københavns Kirkefond, Direktør Borgen, Bang, Mygind og Høyer drog Minder frem fra gamle Dage, og Kl. blev 11, førend Festen sluttede af. Onsdag Aften tilhørte K. F. U. K.; for en stor Forsamling af unge Piger talte Pastor Th. Ingomar Petersen.

Om Torsdagen var særlig Mændene i Sognet indbudt; i de sidste $1\frac{1}{2}$ Aar har vi taget et Arbejde op for Sognets Mænd; hver Torsdag Aften samles ca. 100 Mænd til religiøse og sociale Foredrag, som paahøres med megen Interesse, og som ogsaa har draget adskillige Mænd til Kirkens Guds-tjenester. I Jubilæumsugen havde Torsdags-Mændene imidlertid Lov til at tage deres Hustruer med, og det var en god Forsamling, der ved 8-Tiden tog Plads ved de festligt dækkede Borde. Sognepræsten talte om, hvad Nytte en Kirke er til, og søgte at paavise, hvad Gethsemane Kirke i de 25 Aar havde betydet for Sognets sociale, moralske og religiøse Liv. Ved Kaffen bragte forskellige af Deltagerne deres hjertelige Tak for, hvad disse Møder i Gethsemane Kirke havde betydet for dem.

Endelig Fredag Aften mødtes Sognets gamle til Fest. Det er altid en Glæde at gøre noget for de gamle herude, saa taknemlige de er; og alt blev ogsaa paaskønnet efter Fortjeneste, Pastor Villads Christensens Tale og Oplæsning og ikke mindst den gode Kaffe med rigeligt Brød til.

Ovenpaa denne Festuge var det vemodigt Tirsdag Aften at samles med Pastor Villads Christensen og hans Hustru til Afskedsfest; men jeg er sikker paa, at Pastor Christensen forlader os med Indtrykket af, at vi har sat Pris paa hans alvorlige og dybtgaaende Arbejde og han retsindige og bramfri Færd i Sognet.

(Fortsat fra forrige Nummer.)

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling.

December 1918.

Professor, Dr., phil. K. G. Zeuthen 10. Købmand S. Haugaard, Sorø 10. Sognepræst A. Reumert, Hasle, 10. Ved Sognepræst C. R. Berggreen: inds. i Horslunde-Nordlunde 20. Sognepræst Østergaard, Virring, 10. Ved Sognepræst Mygind: inds. i Allerslev 12. Ved Sognepræst Schwalbe: Hans S. Hansen, Klostervang, 20. Ved Pasor Rald: Kollekt i Frederiksborg Slotskirke 169. Ved Sognepræst C. Jørgensen: inds. i Vilsted-Vindblæs 30. Pastor J. Henriksen, V. Egense, 20. Ved Sognepræst Fibiger: Kollekt i Elias Kirke 465. F. B. og A. 25. Ved A. Højrup: fra Samfundet i Gjesten 10. Ved Sognepræst Th. Holme: ved et Møde i Tunø Missionshus 20. Ved Sognepræst Kristensen, Ulfborg, 15. Sognepræst H. N. Høigaard, Gedsted, 50. Ved Sognepræst Asschenfeldt-Hansen: fra Gjern-Skannerup 21,15. Ved Pastor Aug. Andersen: Græsted Kirke 230,60, Maarum Kirke 101, Skævinge Kirke 25, Esbønderup Missionshus 117,40, Tikøb Missionshus 71,50, Asminderød Kirke 46,25. Sognepræst Jensen, Brenderup, 5. Overretssagfører A. Delbanco 100. Ved Sognepræst Reumert: inds. i Hasle-Ruts Kirker 84. Fhv. Lærer Teisen 10. Sognepræst A. Bock, Horne, 10. Sognepræst J. Kaarsbo, Thorsted, 3. Ved Lærer Ravnshæk: Lomborg Samfund 135. Sognepræst Momme, Utterslev, 15. Ved Sognepræst C. M. Hansen: fra Ørbæk Menighed 25. Direktør H. H. Schou 200. Th. Br. 50. Hp. 25. Ved Sognepræst C. Christensen: inds. i Sdr. Næraa 70. Ved Gaardejer C. Christensen: inds. i Tørring-Hammer 45,87. Ved Sognepræst Helms: inds. i Nautrup-Søby 24,75. Ved Sognepræst I. S. Jensen: inds. i Vesterbølle Kirke 60. Ved Pastor Paul Müller: inds. i Lukasstiftelsens Kirkesal 21,10. Ved Sognepræst Hørlyck: fra Borre Sogn 20. Ved Sognepræst Ryving Jensen: inds. i Næsby-Tyvelse 81,70. Grosserer H. Levinson, Hørsholm, 100. Lærer E. A. Jacobs 15. Ved Sognepræst Holt: inds. i Nazaret Kirke 68. Ved Sognepræst Herskind: inds. i Baarse og Beldringe 35,85. Ved Sognepræst H. R. Hansen: inds. i Smidstrup og Gaverslund 116,50. Ved Sognepræst M. Ring: inds. i Ørsted 56. Ved Sognepræst Leth: inds. i Herninge-Gjestelev 68,85. Sognepræst J. Madsen, Egtved, 10. Provst Erik Christensen og Hustru, Slagslunde, 20. Sognepræst Fog Petersen, Hvilsager, 10. Ved Sognepræst Kildebæk: inds. i Endelave Kirke 85. Ved Sognepræst Højer Christensen: inds. i Sejro Kirke 33,73. Ved Sognepræst Johs. Larsen: inds. i Hejnsvig Sogn 125. Ved Sognepræst Jespersen: inds. i Agri-Egens Kirker 42. Ved Sognepræst Ahrentecht: inds. i Ove-Valsgaard Kirker 16,50. Ved Sognepræst Dahl: inds. i Nørbæk-Sønderbæk-Læsten 50. Sognepræst P. Gam, Torsted 10. Ved Sognepræst P. Madsen Tulstrup, 42. Ved Sognepræst M. Thorup: fra Venner i Kappel 32. Bankbogholder A. Hørlyck 45. Dorthea og Laura Boerskov, Skjødstrup Skole, 10. Købmand Chr. Vixø, Hansted, 10. M. L. 5. Ved Sognepræst Zeuthen: inds. i Vildbjerg-Nøvling Kirker 131,50. Provst Tolstrup, Sjørring, 10. Sognepræst N. N. 35. Ved Sognepræst Ubhesen, Ulbjerg, 91. Ved Sognepræst Berthelsen, Harboøre, 27,30. Pastor emer. Kaae, Charlottenlund, 50. Lehnsgevinde Holstein-Holsteinborg 300. Husmand Jens Madsen, Follev, 60. Søren Sander, Selsingaarde, Koldby, 10. Ved Sognepræst Külerich: inds. i Øster Hornum 48. Ved Sognepræst Friis: fra flere i Hørsholm 25. Savskærer Jens Jensen, Bryrup, 5. Ved Pastor Bjerregaard: inds. i Si-meons Kirke 138,13. Ved Sognepræst Sørensen: inds. i Ejerslev-Jørsby 87,65. Ved Sognepræst Møller: inds. i Thisted Kirke 34. Ved Pastor Th. Leth: inds. i Søborg Kirke 133,28. Ved Sognepræst Waidtløw: inds.

i Anna Kirken 428,28. Ved Sognepræst Gjevsnø: inds. i Grevinge 125,33. Ved Sognepræst Nimb Lassen: inds. i Lidemark-Bjeverskov 78,35. Ved Sognepræst Ulmer: inds. i Juelsminde-Strandhuse 23,85. Ved Sognepræst Helms: inds. i Vile Kirke 4,50. Ved Sognepræst Ryge Jensen: inds. i Selde-Aasted 73. Ved Sognepræst Estrup: inds. i Strandby Kirke 57,16. Ved Sognepræst N. Juhl: fra Esajas Menighed 700. En anonym Giver i Broby Sogn 30. Sognepræst Krag, Lyng, 10. Indsamlet i Gethsemane Kirke 261,46. Indsamlet i Bethlehems Kirke 90. Ved Sognepræst Grønvold: inds. i St. Brøndum, Siem og Thorup 43,85. Ved Sognepræst Agger: inds. i Nørre Nisum 157. Ved Sognepræst Ricard: Del af Kollekt i Garnisons Kirke 1ste Juledag 100. Ved Sognepræst Hartvigsen: Halvdelen af Juleofferet i Poulsker 125. Ved Sognepræst Meisner: fra Menigheden i Taps 25. Ved Sognepræst Nørgaard: Kollekt i Forslev og Sneslev Kirker 80. »P. C.« 10. Ved Sognepræst E. Westrup: inds. i Melby Kirke 81,70. Ved Manufakturhandler Sv. Jacobsen, Bedsted, 60,65. Inds. i Grøndalskirken 1ste Juledag 32,50. Ved Sognepræst Vol-dum: inds. i Hjembæk Kirke 10. Ved Sognepræst P. Madsen: fra Forpagter M. Petersen, Tulstrup, 10. Ved Sognepræst P. Gam: fra Frk. Mikkelsen, Mosegaard, 10. Ved Sognepræst Chr. Gad: Kollekt i Kundby Kirke 30,85. X. 70.

Ialt Kr. 7415,09.

Tilsammen i December 1918: Kr. 16.076,00.

Bidragsliste.

Januar 1919.

I P. Andersen, Læssøegade, 1. A. H. 10. Pastor Gyberg 20. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 417. H. Hoffmann 200. Ved Frk. Frederikke Hansen: C. W. 40, fhv. Organist Fyrste 6. F. H. 2. Benthe Marie 20. R. M. 12. Provst C. Leth, Monradsvej 8, 15. Uden Mærke 5. Th. B. 10. Christiane Marie 5. M. M. 10. M. I. S. 10. L. J. 150. A. K. 10. H. og S. 25. Pastor H. K. Kalf (Honorar) 2. Lærerinde Frk. Larsen. Hammersholt, 5. Chr. Borrisholt, Tvissel, 20. Dr. Kabell, Rønne, 50. Lærerinde, Frk. K. Johansen, Esbjerg, 150. I. D. Ø. 50. Pastor Grøn-Færøerne, 10. Pastor Bartholdy, Skibby, 10. En taknemlig Giver 100. S. Hem, Svenstrup, 5. Marie Larsen, Fredehjem, Lille Karleby, 2. R. Madsens Enke, Høve, 5. Svendborg Lervarefabrik 21. S. H. S., Nykøbing, Sjælland, 100. Fhv. Sognepræst L. Wagner, Aarhus, 5. Pastor Broe, Horsens, 10. X. 500. Justitsraad Gøriche og Hustru 500.

Aarsbidrag: Frk. Franziska Grüner 16. Frk. Koefoed 10. Fabrikant Siggaard 10. Frk. Ingrid Tychsen, Hellerup, 10. Frk. Delbanco 5. Fru A. Bartholin 3. Hørkræmmer A. Sørensen 5. Overretssagfører A. Delbanco 25. Sagfører A. Mørck 10. Frk. Petersen 2. Fru Brandstrup 10. Grevinde A. Reventlow 10. Professorinde Christensen 5. Inspektør Larsen 2. Grosserer Chr. Herm. Petersen 10. Frk. Jonquières 10. Frk. H. Hviid 2. Frk. M. Lange 5. Grosserer Hirschsprung 10. Professor Amundsen 25. Søster Marie Møller 1. Fru A. Rode Snekkersten, 5. Slotsgartner Paludan, Gentofte, 4. Apoteker Ruge, Maribo, 20.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: Ved Sognepræst Nørding: fra Hvorslev-Gjerning 30. Ved Sognepræst Johs. Pedersen: fra Nidløse Sogn 155. W. P. 100. Frk. Stella Mortensen 10. Fhv. Sognepræst Ludv. Wagner, Aarhus, 5. Ved Sognepræst Schaumburg-Müller: inds. i Vejstrup 87,75. V. & I. 100.

Til Filips Kirken: A. H. 10. Til Blaagaards Kirke: A. H. 10.

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling.

Januar 1919.

Pastor P. Severinsen, Bringstrup, 12. Efterslet fra Indsamlingen i Anna Kirke 2,50. Ved Sognepræst Nørding: fra Hvorslev-Gjering 30. Ved Sognepræst Nielsen Lund: fra Skarrild og Karstoft 85. Ved Sognepræst Jensen: inds. i Søby Kirke, Ærø, 15,15. Ved Sognepræst Krarup: inds. i Sorø Kirke 82. Ved Sognepræst Ege: inds. i Fredens Kirke 146. Ved Sognepræst Schack: inds. i Vonsild-Dalby 118. Ved Sognepræst Malmstrøm, Assing: uden Navn 100. Ved Sognepræst Bang: inds. i Avnslev-Bovense 40. Indsamlet i St. Jakobs Kirke 2. Ved Sognepræst E. Geismar: inds. i Trinitatis Kirke 54. Ved Sognepræst A. Møller: inds. i Skannerup Kirke 31,50. Ved Sognepræst Poulsen: inds. i Hersom-Bjerregrav-Klejtrup 91. Ved Sognepræst Fibiger Jørgensen: inds. i Egeslevmagle 12,24. Sognepræst Fibiger Jørgensen 12,76. Ved Sognepræst V. Hansen: inds. i Jerne og Skads Kirker 75. Ved Sognepræst V. Møllerup: inds. i Thorslunde og Ishøj 81,69. »En glad Giver« 10. Ved Sognepræst M. N. Nielsen: Part af Nytaarsoffer i Kvong og Lyne 20. Ved Poul Andreasen: inds. i Havdrup 16. Sognepræst Petri og Hustru, Nr. Jernløse, 50. Ved Sognepræst C. Graa: inds. i Karrebæk Kirke 80. Ved Sognepræst E. With: inds. i Davids Sogn 500. a + b 1000. Ved Gaardejer Peder Hansen, Margrethelund, 40. Provst H. J. Andersen, Bregninge, 14. Ved Sognepræst P. Lauridsen: fra Samfundet i Borris 40. L. P. 10. Ved Sognepræst Sv. Bøgh: fra Samfundet i Vorgod 50. Ved Sognepræst Poulsen: inds. i Nimtofte og Tøstrup Kirker 64. Ved Sognepræst Tørsleff: inds. i Varde Missionshus 71,35. Ved Sognepræst Porsdal: inds. i Vester Tørslev-Svenstrup 4. Ved Sognepræst M. Grell: Halvdelen af Kollekt i Idestrup Kirke Nytaarsdag 60. Ved Sognepræst Samson: inds. i Kobberup og Feldingbjerg Kirker 30. Ved Sognepræst Vendt: inds. i Ulsø og Østeregede 20. Ved Driftsbestyrer Madsen: inds. i Nørre Aaby 35. Ved Sognepræst Sejersen: inds. i Hedensted Sogn 73. Ved Sognepræst Jensen: inds. i Gjesing Sogn 26,50. Ved Sognepræst Dohn: inds. i Øster Snede 52. Ved Sognepræst Friis Berg: inds. i Svinninge Kirke 61,14. Ved Pastor Larsen: inds. i Helligaands Kirke 31. Ved Sognepræst Busch: inds. i Raabjerg Sogn 26. Ved Provst Munch: fra Lyngby Menighed 50. Stabssergent Thygesen 5. Pastor F. R. Nielsen, Skovlund, 16. P. Bækgaard, Gjødstrup, 5. Ved samme: Hans Pedersen, Snebjerg, 5. Ved Sognefoged N. J. Pedersen: fra Regstrup Menigheds-samfund 50. Ved Gaardejer Vald. Christensen: fra Skelby Menigheds-samfund 50. Ved Sognepræst Stang: fra Rørbæk, Grynderup og Stenild 78,70. Ved Pastor Th. Leth: Efterslet fra Indsamlingen i Søborg Kirke 21. Ved Provst Fenger: inds. i Holmens Kirke 227. Ved Sognepræst Prætorius: inds. i Harndrup og Fjelsted 16,56. Ved Sognepræst Bondesen: inds. i Stubbekøbing Kirke 30. Ved Sognepræst Høher: inds. i Tversted og Uggerby 160. Ved Sognepræst Lindeburg: inds. i Timotheus Kirke 100. Ved samme: inds. i Ruds Vedby-Rerslev 128. Ved Sognepræst Bülow: fra Menigheden i Marstal 150. Sognepræst Bülow, Trige, 10. Ved Sognepræst Schjørring: inds. i Øsse-Næsbjerg 56,08. Gaardejer Jens Chr. Jensen, Gammelmark 25. Ved Sognepræst Larsen: inds. i Feldballe og Nødager 94. Gaardejer Th. Thomsen, Lindknud, 12. Ved Sognepræst A. Birke: fra Terslev-Ørslev Menigheder 155. Provst P. G. Hansen, Lyngby, 5. Ved Sognepræst W. Steen: inds. i Vestenskov Kirke 10. Ved Sognepræst Heskjær og Pastor Blichfeld: inds. i Horsens Vor Frelsers Kirke 830. Ved Sognepræst Holt: inds. i Rimsø og Kastbjerg 50,95. Ved Sognepræst Jensen: inds. i Rakkeby Kirke 3. Ved Sognepræst H. N. Hansen: inds. i Krummerup og Fuglebjerg 79. Ved Sognepræst A. C. Bock: inds. i Horne Sogn 155. Ved Sognepræst Andersen:

inds. i Klovborg og Tyrsting 46,79. Ved Sognepræst Sadolin: inds. i Tersløse-Skjellebjerg 50. Ved Jens Pedersen, Refs: fra Samfundet i Hurup 52. Ved Sognepræst A. L. Andersen: inds. i Venø Kirke 27. Ved Pastor C. H. Leth: inds. i Frederiksholms Kirke 32. Portør S. Larsen, Bur, 20. J. P. Jørgensen, Kolindbro, 20. Godsforvalter Valentiner, Corsetitze, 35. Ved Sognepræst O. Sommer: en Femtedel af Juleoffer i Skivum og Giver 35,50. Ved Sognepræst Steen: fra St. Andreas Menighedssamfund 50. Ved Sognepræst Lind: inds. i Hammer Kirke 47. Provst H. J. Andersen, Bregninge, 15.

Ialt Kr. 9623,46.

Bidragliste for Februar 1919.

»Y.« 100. I. og O. 8. Til Minde om Pastor F. Weltzer, Kirkesagens trofaste Ven, 20. Hr. Nielsen 25. A. Hansen 1000. Skibsmægler Olaf Wulff 1000. Hans Pedersen 10. A. D. 3. Ved Sognepræst Fibiger: E. P. 5. Ved Direktør Borgen: Frk. E. Oppermann 5. Ved Sognepræst Holt: Gaardejer Laur. Hansen, Urup, 20. Ved Missionær Chr. Johansen, Hvalsø: En unævnt 50. Ved Pastor Gad, Kundby: A. P. 5. Ved Vekselerer Nannestad: Gartner Mogensen, Vanløse, 20.

Aarsbidrag: Godsforvalter Christov 50.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling.

Februar 1919.

Ved Provst Bostrup og Pastor Reeh: inds. i Rønne og Knuds Kirker 110. Lars Bødker, Gjesinge, Svendborg, 15. Ved Stiftsprovst Ussing: fra Vor Frue Menighed 726,43. Sognepræst N. K. A. Poulsen, Viskinde, 10. Skomager Larsen, Viskinde, 2,50. Ved Gaardejer Jens Frandsen: fra Holbæk og Udby 93. Ved Sognepræst J. P. Jensen: fra Kolind, Ebdrup, Skarresø 64. Ved Gaardejer Søren Sørensen: fra Venner i Havrebjerg Sogn 52. Ved Pastor Iisager, Herning: Et Takoffer 25. Ved Tækkemand J. P. Jensen: inds. i Enderslev Sogn 15,20. Ved Sognepræst Bock: Efterslet fra Indsamlingen i Horne 12. Ved Sognepræst Smidt: inds. i Timring 33,35. Ved Sognepræst E. Olsen: inds. i Understed 50. Ved Førstelærer Reetz: inds. i Kjølstup 119. Ved Sognepræst Rendtorff: fra Venner i Flynder 85. Fra Nathanaels Menighed 223. Ved Pastor Th. Leth: inds. i Lyngaa 107,76, i Sdr. Vinge 60,90, i Taanum 36,14, i Hornbæk 54,10, i Hinge 70, i Ans Missionshus 84,75, i Borbjerg 56,55. Ved Pastor Mohr: inds. i St. Magleby-Drægør 44. Ved Provst Christensen: fra Odder Sognemenighed 100. Ved Sognepræst Fenger Eriksen: inds. i Stouby-Hvornum Sogne 75. Ved Sognepræst Nielsen: inds. ved Menighedsraadet i Nebbelunde-Sæddinge Sogne 134,25. (Forts. i næste Nr.)

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4.

Indholdsfortegnelse: Sognepræst *Charles Nielsen*; Taksigelseskirken. — Opraab. — *Chr. Seidelin*: Bedesalen paa Chr. Winthersvej — 25 Aar. — Mødet med Kirkefondspræsterne. — Sognepræst *Richard Thomsen*: Gethsemane-Kirkens 25 Aars Jubilæum, — Bidraglister. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 19.

Maj.

1919.

*F*oranlediget ved den meget vanskelige økonomiske Situation, som Dyrtiden har medført for det københavnske Kirkefond, beder vi Menigheden om at give Kirkefondet en god Gave ved Store Bededags-Kollekten.

Kirkesagen i Stor-København under Krigen.

Nu da den store Verdenskrig stunder mod sin endelige Afslutning, kan det maaske have sin Interesse at se, hvorledes Kirkesagen har klareret sig i Hovedstaden under denne.

Af *Kirkeindvielser* har der været ikke mindre end 10. Heraf betyder de 2, nemlig *Gethsemanekirken* og *Lutherkirken*, at den varige Stenkirke afløser den hidtil brugte midlertidige Kirke.

Ved de fleste af de 8 andre er der begyndt et helt nyt kirkeligt Arbejde ud fra selvstændige Kirkelokaler. Disse 8 er *Lutherkirken*, *Søborg Kirke*, *Anna-*, *Hans Tavsens*, *Skovshoveds* og *Messiaskirken* samt Kirkerne i *Grøndalsvænget* og paa *Frederiksholm*. Kun *Søborg* og *Skovshoved* Kirker blev fra først af indviet i deres fuldt færdige Tilstand; af de 6 andre er de 4 Menighedshuse med indviet Kirkesal, og *Grøndalsvængets* og *Frederiksholms* Kirker er kun 2 Træbarakker. *Lutherkirken* er saaledes indviet baade først som midlertidig Kirke og senere som fuldt færdig.

Af disse Kirker ejes 6 af det københavnske Kirkefond. Medens der før Krigen blev indviet gennemsnitlig $1\frac{1}{3}$ Kirke om Aaret, naaede vi under Krigen til et aarligt Gennemsnit af næsten 2. Dog maa det tilføjes, at de to Kirkebarakker i Forhold til de indviede Menighedshuse betyder som kirkelige Arbejdslokaler en betydelig Nedgang paa alle Omraader undtagen det pekuniære — thi Prisen for en saadan kommer nu nær op imod, hvad et Menighedshus af Sten kostede før Krigen.

Ogsaa det præstelige Arbejde er udvidet under Krigen i tilsvarende Grad. Der er oprettet 9 helt nye *Præstestillinger*, hvoraf de 6 i Tilknytning til Kirkefondet. I det hele er der f. T. 47 Præster i København, som arbejder i Tilknytning til Fondet. Desuden erhvervede Kirkefondet dels ved Gave og dels ved Køb paa Afbetaling 10 nye *Kirkegrunde*.

Nye Fremstød.

Medens Kirkefondets Hovedkasse foreløbig vil være hæmmet i Arbejdet for nye Fremstød paa Grund af de store, pekuniære Vanskeligheder, vi f. T. staar over for — og dog kan vor himmelske Fader jo paa den letteste Maade befri os ud af disse ved gennem sine Venner at sende os de fornødne Penge — bliver der rundt i Menighederne ved *de midlertidige Kirker* gjort energiske Anstrengelser for at skaffe Midlerne til den varige Stenkirke.

Næppe var Krigen indstillet, førend de kom frem den ene efter den anden med deres Planer. Først kom Aldersrokirken, hvis Præst allerede siden 1915 havde haft Planen fuldt færdig om en *Taksigelseskirke* efter Krigen. Den vil blive lagt i Aldersro Sogn og skal efter Komitéens Ønske overgives til Kirkefondet, naar den er fuldført. Hidtil er der indkommet ca. 102,000 Kr.

Ved *Hans Tausens Kirke* paa Islands Brygge har Menigheden indbetalt og i sikker Udsigt 55,000 Kr. og mener maa-ske yderligere, at kunne skaffe 20,000 Kr. Ialt vil Kirkens Fuldførelse komme til at koste 150—200,000 Kr. med de nuværende Priser. Her bliver altsaa god Brug for, at Præsternes Indsamling, der skaffede en stor Del af Pengene til det indviede Menighedshus, tager fat igen; desuden vil der blive paabegyndt en Indsamling til Kirken inden for Hans Tausens Slægt, som er meget talrig her i Landet.

Indsamlingen til *Bethlehemskirken* er i god Gang. Foreningen til Opførelse af smaa Kirker, som har paataget sig at bygge Kirken, har nu ca. 50,000 Kr. til Kirken foruden 10,000 Kr. til Grunden, og den lille, fattige Menighed har selv indsamlet 20,000 Kr. til Kirken. Hermed er naaet den Sum, som Kirkens Opførelse var beregnet til før Krigen; nu maa den jo i det mindste fordobles.

Ogsaa *Annakirken* har lagt ud igen i et nyt Indsamlingsarbejde; man raader f. T. over ca. 40,000 Kr.

De 2 Kokolitikirker *Filips* og *Blaagaards* er ogsaa begyndt; i Filip er Indsamlingsarbejdet godt i Gang, her disponerer man over ca. 50,000 Kr., mens man ved *Blaagaards* har ca. 30,000 Kr., men nu ventelig snart gaar i Gang igen.

Timotheuskirken har faaet nedsat en Byggekomité, og Indsamlingen af Pengemidler vil snart blive paabegyndt.

Og *Absalons Sogn* vil nu faa sin egen Kirke, foreløbig af Træ; men herom beretter Sognepræsten senere.

Andetsteds i Bladet skriver Kassereren om Penge til *nye Grunde*. I Haabet om, at disse kan fremskaffes, har et af vore Sogne allerede forespurgt, om Aldersrokirken af Kokolit vil kunne flyttes endnu en Gang, naar *Taksigelseskirken* er rejst.

Ogsaa i de 2 andre Kommuner, som sammen med København udgør Hovedstaden, er Kirkearbejdet godt i Gang. I *Frederiksberg Kommune* er der nedsat et Udvalg, som arbejder med Udvidelser for Øje i 4 af de frederiksbergske Sogne, hvor der mindst bliver Brug for 4 nye Kirker. Ogsaa i *Gentofte Kommune* arbejdes. Ved *Messiaskirken*, der blev indviet som Menighedshus i 1917, er der nedsat en Komité til

Kirkens Fuldførelse; indtil nu er der indsamlet og tegnet ca. 50,000 Kr.

Og Gentofte Kirke har nu faaet sin anden Præst, der har faaet Vangede tildelt som sit særlige Distrikt.

En midlertidig Absalonskirke.

Den Sommer, da jeg fik Løftet om de første Penge til Absalonskirken, drejede mine Tanker sig egentlig nærmest om, at vi til at begynde med skulde bygge en Krypt for saa at faa den indviet til Kirke — foreløbig. Jeg følte, at der maatte snarest skaffes et kirkeligt Samlingssted i det nye Sogn.

Imidlertid — da Kirken med sit skønne Dobbelttaarn stod dér paa Papiret, var der ingen Krypt, men en liden Korsfløj, bestemt til Menighedslokaler. Og al denne Herlighed kostede blot 275,000 Kroner. Unægtelig et baade attraaværdigt, stort og skønt Maal.

Men rundt om den tomme Kirkegrund boede Mennesker i Tusindtal. For dem skulde jeg være Præst, Evangelist og Sjælesørger. Arbejdet kaldte, og det tog mig og gav mig Hænderne fulde.

Men »Kirken«? Ja, vist arbejdede vi, Kirkekomitéen og jeg, og der gik Penge ind; i Løbet af et Aar ca. 21,000 Kr. Men der var Brug for over 10 Gange saa meget til.

Kunde da »Menighedshuset« ikke bygges og indrettes til Kirke? Dérvilde blive Plads til ca. 150 Mennesker. Jeg holdt paa, at det var for lidt Plads at give et voksende Arbejde.

Et andet Tankeeksperiment gjorde vi, og Arkitekterne tegnede det op for os: den halve Kirke og Menighedshuset. Smukt var det ikke at se til, men det gav en 3 à 400 Siddepladser. Med de nuværende Priser paa Byggematerialier vilde det hele beløbe sig til mindst 150,000 Kr., altsaa lige saa meget som en *hel* Kirke kostede i gamle Dage — og saa var vor dog kun halv.

Imens var vi stadig til Huse i Gethsemanekirken. De har altid været gode ved os dér, men vi er dem jo alligevel til Ulejlighed. Og nye Fremstød i vort Arbejde er der simpelt-hen ikke Plads for.

150,000 Kr. for en halv Kirke! — — Jeg sad fast i mit Sogn og kunde ikke rejse ud og forklare Kirkens gamle Venner vor Nød, for saa havde I dog vist hjulpet os for længe siden. Men »hvem skal pløje Markerne, og hvem skal Græsset slaa«, naar Sognets eneste Præst er borte paa Indsamlingsrejser? Nej, jeg maatte først tænke paa Sjælene, og hvem vil vel dadle mig for det?

Saa var det en skønne Dag, at jeg efter mange og lange Overvejelser samlede Kirkekomitéens Medlemmer og bad dem hjælpe mig med at bede Kirkefondet om at give mig en Kirke af Træ som en foreløbig Hjælp — ikke en Phønix-Barakke, ja, tilgiv mig, mine kære Præstebrodre ved Barakkirkerne, men jeg vilde saa gerne have en Kirke, der var *lidt* kønnere, *lidt* større og *lidt* højere og helst med et lidet Taarn!

Og Kirkefondet sagde Ja! Mærkelig glat, skønt der ingen Penge er i Kassen derinde i Badstuestræde. Men Kirkekomitéen havde lovet mig, at jeg maatte tilbyde vore indsamlede Penge som et Laan til Kirkefondet, og saa vilde vi for Resten samle den Sum sammen, som Inventaret vilde komme til at koste, og naturligvis skulde det altsammen anskaffes i en saadan Form og Skikkelse, at det kunde bruges i den kommende Stenkirke og i Menighedshuset.

Og saa begyndte vi da at samle ind til det nye Formaalt Fra Dør til Dør i alle Sognets 13 Gader gik mine trofaste Hjælpere og fik i Løbet af en tre Ugers Tid over 2300 Kr., et Udsalg, der blev banket op ved et Par Maaneders ihærdigt Arbejde, men uden videre Reklame, gav 2000 Kr. alene til Kirken, og paa Alteret i Getsemanekirken lagde Absalons Menighed en Søndag Formiddag 700 Kr. Enkelte Venner i Menigheden gav store Beløb. En af Menighedssamfundets Kvinder gav 1000 Kr. En Haandværksmester bekoster en syvarmet Lysestage til 500 Kr. Og en anden af Menighedens Mænd har hos en udensogsboende tigget $\frac{1}{2}$ Kirkeklokke! Ja, jeg kunde blive ved at fortælle om smukke og kostbare Gaver til Alterbord, Døbefont og Orgel. Men jeg skal blot sige, at der siden 1ste Januar er indgaaet over 15,000 Kr. til Absalons Kirkesag! Og endnu har vi ikke saa faa »Samlekort à 50 Kr.« ude hos vore Venner baade i og udenfor Sognet. Og disse sidste Kort kommer nok ogsaa hjem allesammen med deres paalydende Beløb i klingende Mønt.

Og saa venter vi iøvrigt blot — ja, paa lidt flere Penge endnu, men mest paa, at der skal blive Arbejdsfred i Byggefagene; saa skal vor Kirke, om Gud vil, staa der inden ret længe.

Jeg tror, den bliver saa køn med sit røde Tegltag, at selveste Bisp Absalon ikke vilde skamme sig ved den, om han saa den. Og hvad mere er, Menigheden glæder sig, fordi vi er saa trygge i, at dette er nu Guds Vej med os herude i Absalons Sogn. Saa kommer den høje, dobbelthaarnede Stenkirke nok engang — i Guds Time.

Anton Teiler,

Sognepræst for Absalons Sogn.

Fra den nye Kasserer.

Som det fremgaar af den Bøn, vi har rettet til Menigheden om at give en god Gave ved Store-Bededags-Kollekten, er Kirkefondet for Tiden meget vanskelig økonomisk stillet. Aarsagen er, at vi selvfølgelig maa stille de ved Kirkefondets 24 Kirker ansatte Klokkere, Kirkebetjente og Organister ganske ens med de ved Statens og Kommunens Kirker ansatte Funktionærer, hvad angaar Dyrtids- og Løntillæg, og det samme gælder de Præster, der lønnes af Kirkefondet. Men derved belastes Kirkefondets Budget for 1919 med en Ekstraudgift af ca. 90,000 Kr., hvoraf vi dog har faaet ca. 20,000 Kr. Vi ser dog Fremtiden forhaabningsfuld i Møde, thi vi er ganske overbevist om, at Menigheden vil forstaa, at vi handler ret, og at den derfor ogsaa vil give Kirkefondet, der atter og atter har erfaret dens store Kærlighed til og Forstaaelse af Københavns Kirkesag, de fornødne Midler. Saa længe Kirkefondet er omgivet af Guds Børns Bønner og Kærlighed, føler vi os ganske trygge.

Ved en Forhandling med en Mand, der stod helt uden for Menigheden og Guds Rige, om en Missionsvirksomhed, lod han falde den Udtalelse, at ethvert Arbejde, der bæres af de hellige — det var netop saadan, han udtrykte sig — hviler paa et trygt økonomisk Grundlag. Skønt han stod ganske uforstaaende over for Guds Rige, erkendte han dog, at hvad Guds Børn sluttede sig sammen om, det vandt frem over alle økonomiske Vanskeligheder. Men han vidste ikke, hvad den dybe Aarsag var hertil, og vilde heller aldeles ikke have forstaaet den, at Guds Børns Styrke ligger i Bønnens inderlige Samfund med Menighedens Herre, som Sølv og Guldet hører til, og som giver sine rigeligt til al god Gerning.

Men om vi end trygt hviler heri, saa føler vi dog, lad det blive sagt, Trykket af de trange økonomiske Forhold, ikke at vi ængstes for, hvorfra Midlerne skal komme, men saaledes, at vi føler os hæmmede i at kunne gøre de Fremstød, der ligger og venter paa at blive taget op af Kirkefondet, og som trænger mere og mere paa for hver Dag, der gaar. Lad mig blot nævne en enkelt Sag, Erhvervelsen af nye Kirkegrunde. Naar man færdes i Storkøbenhavn, vil man ikke alene i Byens Yderkanter, men ogsaa flere Steder i de ældre Bydele, hvor der endnu er ubebyggede Grunde, se den ene Husrække og Huskarré skyde op efter den anden, og en saadan Husrække betyder ofte en Tilvækst af 3000 Mennesker eller mere. Erhverves derfor ikke i Tide en Grund, bliver den enten meget dyr, eller der kan ikke længere findes en ubebygget, til Opførelse af en Kirke egnet Grund, der hvor det om kort Tid vil blive nødvendigt at ud-

skille et nyt Sogn og rejse en ny Kirke, hvis vi ikke atter skal faa de meningsløse store Sogne. Der burde i Øjeblikket købes mindst 3 nye Kirkegrunde i forskellige Bydele; men hvor er Midlerne dertil? Om vi blot kunde raade over ca. 50,000 à 60,000 Kr. til dette Øjemed, var der en Mulighed for at komme frem, ja, den af de tre Grunde, hvis Erhvervelse er mest paatrængende nødvendig, kunde købes, om vi dertil kunde anvende ca. 10,000 Kr.

J. A. Vøltz,

kst. Kasserer og Forretningsfører.

Fra Vesterbro til Hammerum Herred.

Mellem Københavns Kirkefond, ikke mindst dens Arbejde paa Vesterbro, og Menighederne i Hammerum Herred har der været et ikke saa lille Vekselsforhold. Adskillige Præster fra København er kommet herover, og Præster, som herovre har traadt deres Børnesko, er gaaet »til Fronten« i Kirkefondets Tjeneste. Og det har været os forhenværende Københavnerne en Glæde at se den voksende Forstaaelse og forøgede Offervillighed til Kirkesagen, som er kommet frem netop i Hammerum Herred.

Men nu har Apostel-, Elias-, Getsemane- og Kristkirkens Menigheder gjort Gengæld mod os herovre, idet de har foræret os en meget smuk 7armet Lysestage til Alteret i den nye Sognekirke i Nøvling Sogn, som blev indviet af Biskop Koch den 16de Marts. Pastor Friis Berg var til Stede som Repræsentant for de københavnske Menigheder og prædikede i Kirken Dagen efter Indvielsen i den Missionsuge, som da holdtes.

Jeg vil gerne gennem dette Blad bringe en Tak til de københavnske Menigheder fra Sognets Menighedsraad, Byggeudvalg og Beboere og ikke mindst paa egne Vegne. Der er saa meget i disse Tider, som vil skille Land og By fra hinanden. Maatte det kendes, at Guds Menighed i vor Hovedstad og ude paa Landet er et, og at ogsaa »denne Offertjenestes Ydelse maa give et Overskud ved manges Taksigelse til Gud« (2. Kor. 9, 12). Jeg tror, den i nogen Maade skal bidrage dertil.

Fr. Zeuthen,

Sognepræst i Vildbjerg og Nøvling.

Kirkehistorie for Folkeskolen.

Overlærer Viggo Biilmann har udsendt en lille Kirkehistorie beregnet for Børnene i Kommuneskolens ældste Klasser. Hans Fremgangsmaade har været at fremdrage enkelte af Kirkehistoriens store Personligheder

og fra den senere Tid de kirkelige Arbejder, som i særlig Grad har mærket eller vil mærke den Tids Udvikling, og saa at give disse en noget fyldigere Behandling. Vi finder, at Bogen egner sig godt for det Formaal, den har stillet sig, ligesom vi synes, at det kun kan være af Betydning for Kommuneskolens Elever at lære de Mænd at kende, som ikke blot har præget Kirkens Udvikling, men som ogsaa derigennem ofte har haft en betydelig Indflydelse paa det folkelige Liv.

For os har det Interesse, at Forf. igennem Bogen giver Børnene et godt Indblik i den københavnske Kirkesags Formaal og Vækst.

Bidragsliste.

Marts 1919.

I. O. P. K. 250. Kirkebetjent Mathiasen 15. Klokker I. P. Sørensen 10. »Manden» 15. N. F. 15. Ved Sognepræst H. Borregaard: fra en unævnt 20. Fr. G. 10. Ved Stiftsprovst Ussing: en anonym 10. Ved Pastor Bernow, Korsør: fra P. H. 20. Biavler N. Sørensen Findal, Odder, 5. Martin Christensen, Bakkely, Frederikshavn, 24,50. Sognepræst H. D. Lind. Skælby, Herlufmagle, 2. R. Hansen, Bispegade, Ribe. 3.

Aarsbidrag: Læge N. Chr. Schmidt og Hustru 50 (30 Kr. + Dyr-tidstillæg 20).

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: Kaptajn G. Brandt 30. Pastor Th. Glahn, Vejle, 20. Frk. Ancker 10.

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling: Ved Sognefoged Niels Jensen: fra Venner i Sdr. og Nørre Onsild 47. Ved Sognepræst Busch: inds. i Skagen Kirke 132,20. Ved Sognepræst C. Johansen: inds. i Veflinge Kirke 10. Ved Sognepræst Bischoff: fra Lillehedinge og Havnelev Menigheder 25,23. Ved Sognepræst Hansen: fra Rind og Kjølkjær Menigheder 46,15. Ved Missionær Nielsen: fra Venner i Helsingø 84. Ved Sognepræst Herling: inds. i Veggerslev-Villersø Kirker 24. Ved Pastor Seidelin: inds. i Glostrup Kirke 123,50. Ved Sognepræst A. Jørgensen: inds. i Tørring-Heldum Kirker 43. Indsamlet i Emmaus Kirken (Diakonissestiftelsen) 145,50. Ved Sognepræst Lysholm: Halvdelen af Kollekt i Everdrup Kirke den 9de Marts 72,45. Ved Sognepræst Lindeburg: Kollekt i Tostrup Kirke pr. Merløse 68. Ved Sognepræst Tonsgaard: inds. i Hjerm Kirke 100. Ved Pastor Jespersen: inds. i Sørslev Kirke 86. F. S. 50. Ved Pastor P. Gade: i Allinge 48,35, i Neksø 181,21, i Bodilsker 125,44, i Svaneke 60,24, i Aaker-Aakirkeby 50,87, i Klemensker 85,19 i Nyker 105, i Rønne Missionshus 20,50. Ved Pastor Aug. Andersen: inds. i Korsør Kirke 188,80. Ved Sognepræst N. Juhl: inds. i Sindal 143,10, i Astrup 138,41. Ved Gaardejer Kr. Nielsen: fra Samfundet i Haverslev 20. Ved Sognepræst M. Mogensen, Knebel: inds. ved et Møde i Bjødstrup 60,65. Ved Sognepræst Knudsen: inds. i Sct. Peders Kirke, Næstved, 27. Ved Sognepræst Hjorth: inds. i Hylleholt Kirke 54. Ved Gaardejer S. Bach: fra Venner paa Darum Mark 13,80.

Ialt Kr. 2889,09.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4.

INDHOLDSFORTEGNELSE; Kirkesagen i Stor-København under Kri-gen. — Nye Fremstød. — A. Teiler: En midlertidig Absalonskirke. — I. A. Vøhtz: Fra den nye Kasserer. — Fr. Zeuthen: Fra Vesterbro til Hammerum Herred. — Kirkehistorie for Folkeskolen. — Bidragsliste. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Duplex-Trykkeriet (Hansen & Sjøk).

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 20.

September.

1919.

Bededagskollekten.

Det er med en dyb og varm Tak, vi meddeler Fortegnelsen over Bededagskollektens gode Resultat. I alle de Aar, jeg har været Sekretær, har vi aldrig været ude for saadanne pekuniære Vankeligheder, som vi stod over for i Foraaret. Megen Bøn blev i Tiden omkring Bededagen opsendt til Herren om, at Han, som hidtil havde vedkendt sig vort Arbejde ogsaa derved, at vi indtil nu under hele Krigen havde faaet vort daglige Brød, vilde velsigne vore Venners Hjerter, saa de vendte sig til os med en stor Gave. Og Kollekten kom ind med et Resultat af 121,874 Kr. 34 Øre. Vi fik sidste Aar 78,857 Kr. 75 Øre; det bliver altsaa en Stigning paa 54,5 pCt.

Vi *har* takket Herren for denne store Gave og for den Tillid, vi finder liggende bag ved denne.

Nu kommer vi ogsaa til vore Venner: Tak, at I forstod vor Trang, Tak, at I kom os til Hjælp paa en saa storslaaet Maade, Tak for den Opmuntring til at holde ud, der ligger i Bevidstheden om, at Vennerne Landet over staar bag ved med Bøn og Vilje!

Om vi nu kan gaa ud af Aaret med Balance i Regnskabet, er vel endnu tvivlsomt; men én Ting er dog ganske sikker: Der bliver ikke noget tilovers til de nye Fremstød, som haardt tiltrænges.

Vi har endnu Brug for Vennernes Kærlighed; jeg haaber, at Kirkefondet aldrig bliver saa pengestærkt, at det kunde undvære Vennernes Kærlighedsgaver; da vilde mere end én Kilde til aandelig Velsignelse blive stoppet.

Tak!

Chr. Seidelin.

Frederikskirken.

1894 — 19. August — 1919.

Da Sjællands Biskop, *Peder Hersleb*, ved »Allehelgens Tide« 1749 lagde Grundstenen til Frederikskirken, idet han udtalte Jakobs Ord: Denne Sten skal blive til et Guds Hus (1. Mos. 28, 22), anede han næppe, hvilken omskiftelig og mærkelig Historie denne Bygning skulde faa, og da *Grundt-*

dig i Roskilde Rim fra 1814 tog denne Forjættelse op og i en aandelig mørk og fattig Tid udtalte:

Denne Sten, den klippehaarde,
et Guds Hus en Gang skal vordel

da tænkte han sig vel heller næppe, paa hvilken ejendommelig og personlig Maade Opfyldelsen skulde komme, og det netop i Tilknytning til hans eget Livsværk.

Der er nu gaaet 25 Aar siden hin Søndag, da Gehejme-konferensraad Tietgen udtalte fra Kirkens Kor: »Om faa Aar er det halvandet Aarhundrede, siden Grundstenen til denne Kirkebygning blev nedlagt paa dette Sted med Patriarken Jakobs profetiske Ord: Denne Sten skal blive et Guds Hus, og om faa Øjeblikke vil Spaadommen opfyldes,« og dertil føjede sin Tak og sin Bøn.

25 Aar er jo ikke noget langt Aaremaal; men dog er i Løbet af den Tid næsten alle de, der ved den Lejlighed stod som de ledende, gaaede bort. Først Bygherren og hans Hustru, hvis kære, stadige-Tanke det i en Aarrække havde været at rejse dette Gudshus, og om hvem det med Rette er sagt, at Marmorkirkens mægtige Kobber-Kuppel med det gyldne Kors imod Sky er et Udtryk for, at denne Mands Livsgerning havde været i Pagt med det ideelle i vort Fædrelands Udvikling.

Dernæst er de fleste af den Kreds af Mænd, der havde staaet bi med Raad og Daad, og som havde set det som noget af en Livsopgave at fuldende dette monumentale Gudshus, gaaede bort, og Kirkens to første Sognepræster, J. H. Monrad og P. M. Larsen, hvis alvorlige Gerning mindes med Tak af mange, døde forholdsvis tidlig, ligesom der savnes mange i den Skare, der kom til at elske denne skønne Kirke og tog en Gerning op i Menigheden. —

I samtlige 25 Aar har Organist Birkedal-Barfod, Klokker Spangenberg, Graver Rasmussen og Kordame, Frk. Federhof-Møller været knyttede til Kirken; idet dette mindes med Tak for trofast Arbejde, glædes vi, der har vor Gerning dér, over dem, der blev tilbage, og dem, der i Aarenes Løb kom til som trofaste Venner af Kirken og den Gerning, der udgaar derfra.

Frederiks Sogn var oprindelig lille, ca. 2000 Mennesker; men 1904 udvidedes det med det tilgrænsende Stykke af Borgergade, Adelgade m. m. Det er derfor en Fejl at tro, at vort Sogn fortrinsvis er et rigt Sogn; det rummer mange smaa Hjem og mange Mennesker, der ikke blot trænger til aandelig Hjælp, men ogsaa til timelig Støtte.

Heri ligger en dragende Opgave for Menighedsplejen, der virker gennem Sygepleje, Bladuddeling, Syforening, Møder for gamle og unge, Børnegudstjeneste og pekuniær Hjælp.

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1919.

<i>Sjællands Stift.</i>					
Vor Frue Kirke	550 00	Absalons Sogn	98 10	Rye-Sonnerup	13 50
Trinitatis Kirke	250 00	Frederiksh. Kirke ..	56 18	Hyllinge-Lyngby ..	21 00
Helligaandskirken ..	34 60	Frederiksberg Kirke	822 90	Sæby-Gjershøj	85 00
St. Petri Kirke	20 65	St. Lukas Kirke	80 00	Greve-Kildebrønde ..	39 80
St. Andreas Kirke ..	210 00	St. Thomas Kirke ..	20 00	Rerslev-Vindinge ..	25 00
St. Johannes Kirke	103 40	Frederiksberg St.		Snoldelev-Tune	92 65
Nazaret Kirke	400 00	Markus Kirke	47 00	Karlslunde-Karlstr. .	30 00
Fredens Kirke	328 00	Mariendals Kirke ..	290 00	Haudrup-Solrød ..	25 00
Helligkors Kirke ..	210 00	Godthaabs Kirke ..	298 00	Jersi-Skensved	181 91
Brorsons Kirke ..	211 47	Emmaus Kirke		Kjøge-Øsemagle ..	45 00
Bethlehems Kirke ..	120 00	(Diakonissest.) ..	92 24	Rorup-Glim	3 00
Blaagaards Kirke ..	36 18	Solbjerg Kirke	1131 73	Gadstrup-Syv	17 00
St. Stefans Kirke ..	92 59	Immanuels Kirke ..	43 30	Ørsted-Daastrup ..	76 35
Kingos Kirke	143 38	Messias Kirken	86 42	Borup-Kimmerslev ..	84 85
Simeons Kirke	142 00	Taarnby-Kastrup ..	56 43	Ejby-Dalby	41 00
Kapernaums Kirke..	205 85	St. Magleby-Drager	70 45	Højelse-Lellinge ..	27 50
Brønshøj Kirke	17 37	Hvidovre	16 00	St. Mariæ Kirke i	
Årnløse Kirke	25 39	Rødovre	15 25	Helsingør	38 00
Årlov Kirke	64 03	Gladsakse	518 00	St. Olai Kirke ibd...	241 00
Abel Kathr. Kirke..	17 00	Hørlov	31 75	Tikjøb-Egebæksvang	480 30
Annas Kirke	227 66	Gjentofte	483 22	Hornbæk-Hellebæk ..	167 00
St. Lukas Stiftelse..	121 38	Hellerup	1450 00	Asminderød-Grøn-	
Grundslvsvængets		Ordrup	333 13	holt-Fredensborg	
Kirke	27 00	Lyngby	160 00	Slotskirke-Humle-	
Holmens Kirke	665 00	Taarbæk	26 00	bæk	235 00
Garnisons Kirke ..	941 00	Søllerød-Vedbæk ..	88 00	Karlebo m. Nivaa ..	117 00
St. Pauls Kirke	146 00	Skovshoved	22 00	Bloustrød-Lillerød ..	110 95
Frederiks Kirke	150 00	Brøndby-V. og Ø. ..	70 34	Birkerød-Høsterkøb	60 80
St. Jakobs Kirke...	100 00	Søborg	243 35	Hørsholm-Rungsted .	102 00
Aldersro Kirke	100 00	Glostrup	6 15	Gjerlev-Draaby	165 35
Sions Kirke	356 19	Hersted Ø. og V. ..	25 00	Skovkirken	6 00
Dauids Kirke	170 00	Vallensbæk	72 00	Skuldelev-Selsø	42 83
Esajas Kirke	511 91	Thorslunde-Ishøj ..	62 55	Skibby	60 00
Frihavns Kirken ..	705 71	Høje Taastrup	7 95	Kyndby-Krogstrup ..	22 90
Luther Kirken	40 00	Taastrup Nykirke ..	60 00	Snodstrup	150 00
Citadellets Kirke ..	42 00	Sengeløse	24 00	Slagslunde-Gandløse.	50 37
Vor Frelsers Kirke	72 28	Ledøje-Smørum ..	24 57	Farum	42 80
Kristians Kirken ..	166 27	Ballerup-Maaløv ..	87 91	Hillerød-Herlev	322 59
Nathanaels Kirke ..	119 75	Værløse	12 10	Lyng-Uggeløse	78 92
Sundby Kirke	50 00	Roskilde Domkirke	335 00	Slangerup-Uvelse ..	170 00
Filips Kirke	513 00	Vor Frue Kirke St.		Græse-Sigerslev	5 00
Hans Tavsens Kirke	86 02	Jørgensbjerg	57 09	Hjørunde	26 00
St. Matthæus Kirke	32 34	Herslev-Gjevninge .	19 00	Frederikssund-	
Kristi Kirken	114 00	Kornerup-Svogersl. .	36 00	Oppesundby	85 00
Gethsemane Kirke..	300 00	Himmelev	27 00	Esbønderup-Villinge,	
Apostel Kirken	185 00	Hvedstrup-Fløng ..	32 61	rød	103 15
Jesus Kirken	304 82	Jyllinge-Gundsø. ..	17 70	Søborg-Gilleleje	198 00
Timotheus Kirke ..	121 00	Øvsted-9Allerslev ..	47 00	Græsted	322 00
Elias Kirke	1354 00	Hvalsø-Særløse	70 83	Maarum	220 00
Maria Kirke	105 00	Kirkesaaby-Kidse-		Helsing-Valby	40 00
		rup	65 79	Blidstrup	119 25

Vejby-Tibirke	90 00	Egebjerg	15 00	Spjellerup-Smerup	21 00
Ramløse-Annise	34 26	Grevinge	37 05	Karise-Alslev	39 00
Tjæreby-Alsønderup	188 45	Asnæs	27 00	Vemmetofte Kloster	68 90
Skævinge-Gjøløse	52 10	Faarevejle	25 05	Dalby-Thureby	560 00
Strø	24 00	Ringsted-Benløse	53 65	Kongsted	60 00
L. Lyngby-Ølsted	45 00	Jydstrup-Valsølle	13 10	Ulsø-Østeregede	31 00
Kregome-Vinderød- Frederiksværk	167 00	Haraldsted-Allinde- magle	14 47	Roholte	19 25
Melby	160 05	Vigersted-Kværkeby.	46 00	Lidemark-Bjeversk.	123 80
Thorup-Lynæs	85 00	Nordrup-Farringløse	84 00	Vollerslev-Gjorslev	30 00
Kallundborg	102 60	Førslev-Sneslev	80 00	Herfølge	51 01
Raklev	21 10	Terslev-Ørslev	69 75	Sædder-Ingelstrup	15 05
Valgmenigh. i Ubbe- rup og Gjørlev	30 00	Haslev-Frerslev	204 00	Valløby-Taarnby	20 60
Tømmerup	30 00	Testrup	70 00	Haarlev-Himlingsøje.	49 35
Aarby	87 20	Sorø	95 00	Enderslev-Vraaby	16 29
Rørby	40 00	Pedersborg-Kinder- tofte	35 00	Storehedinge-Højrup	36 24
Udby	235 90	Lynge-Braaby	132 66	Magleby	23 00
Svallerup	44 00	Alsted-Fjenneslev	5 00	Strøby-Varpelev	55 00
St. og L. Fuglede	25 00	Slaglille-Bjernede	10 25	Hellested	8 35
Søby-Hallenslev	50 00	Munkebjerg-Bromme.	20 30	Lyderslev-Frøslev	40 00
Buerup	47 00	Gyrstinge-Flinterup	68 00	Lilleh.-Havnelev	28 86
Rerslev-Rudsvedby	306 00	Stenmagle-Stenlille	104 45	Holtug	5 00
Tersløse-Skjellebjerg	204 15	Bringstrup-Sigerst.	30 85	Toksværd	40 00
Ørslev-Solbjerg	156 32	St. Mikkels Kirke i Slagelse	111 43	Rønnebæk-Olstrup	21 00
Havrøbjerg-Gudum	20 00	St. Peders Kirke ibd.	54 00	Vejlø-Vesteregesborg	50 00
Gjerslev	185 00	Højninge	48 00	Hammer	53 00
Finderup	88 00	Korsør-Taarnborg	229 50	Lundby	100 00
Gjøl.-Bakkendrup	208 92	Sønderup-Nordrup	16 25	Kjøng-Svinø	50 00
Helsing-Drøsselbj- Rersø	134 25	Slotsbjergby-Slud- strup	18 00	Sværdborg	41 30
Nidløse	100 00	Lundforlund-Gjerlev.	50 00	Næstved	88 00
Hørby	28 00	Stillinge	35 92	Vesteregede-Braaby	108 79
Hageded-Gislinge	54 68	Vemmelev-Hemmer- høj	52 46	Aversi-Tybjerg	24 00
Kundby	123 36	Sorterup-Ottestrup	7 50	Herlufmagle	91 00
Hjembæk-Svinninge	78 00	Boeslunde	27 00	Fensmark-Rislev	11 00
Jyderup-Holmstrup	127 00	Skelskør	91 12	Skjelby-Gunnerslev	50 00
Stiftsbjergby-Mørke	270 36	Egeslevmagle	14 00	Glumsø-Bavelse	22 00
Skamstr.-Frydendal	43 00	Høve-Flakkebjerg	20 00	Næsby-Tyvelse	227 20
Holbæk-Merløse	383 15	Skørpinge-Faardrup.	16 00	Sandby-Vrangstrup	19 00
Butterup-Tudse	35 90	Sørbymagle-Kirke- rup	28 00	Præstø-Skibbinge	46 00
N. Jernløse-Kvanløse	60 00	Haarslev-Tingjellinge	42 00	Vordingborg	115 12
S. Jernløse-Søstrup	39 00	Hyllested-Venslev- Holsteinborg	426 00	Kastrup	13 00
Tølløse	81 25	Ørslev-Bjerre	27 35	Jungshoved	66 53
Aagerup	17 00	Tjæreby	14 70	Everdrup	213 36
Asminderup-Grand- løse	170 35	Magleby	21 35	Snesere	62 40
Soderup-Eskildstrup	22 45	Agersø	25 00	Borse-Beldringe	48 25
Tostrup	100 10	Omø	26 50	Allerslev	50 00
Uggerløse	127 30	Tjustrup-Haldager- lille	102 00	Udby-Ørslev	21 10
Øndløse-Søndersted	16 70	Krummerup-Fuglebj.	248 00	Østeregesborg	55 00
Følleslev-Sørslev	202 50	Førslev	24 00	Mern	10 00
Bregninge-Bjergsted	150 00	Vallensved	15 00	Kallehave-Stensby	61 45
Viskinder-Aaunsø	53 11	Marvede-Hyllinge	20 50	Stege	207 67
Værsløv	13 45	Kvismel-Fuirendal	91 65	Kjeldby	55 00
Jordløse	33 00	Karrebæk	110 00	Elmelunde	48 20
Vallekilde-Hørve	160 40	Fødby	20 00	Borre	82 90
Valgmenigh. i Valle- kilde	55 00	Herlufsholm	94 30	Damsholte	66 28
Sejerø	55 00	Fakse	155 00	Fanefjord	13 65
Nykøbing Sj.	50 00	Hylleholt	238 30	Nyord	6 00
Odden	175 00			Rønne-Knudsker	126 00
Højby	11 50			Haslev-Rutsker	125 00
Vig-Asminderup	55 00			Olsker-Allinge-Sand- vig	503 46
				Ibsker-Svanke	94 00
				Bodilsker-Neksø	566 52
				Aaker	100 00
				Nyker	180 00

Nylarsker	50 00	Guldbjerg-N. Sand-		Herringe-Gjestelev ..	103 60
Vestermarie	18 60	ager	16 00	Espe-Vantinge	20 00
Klemensker	70 00	Haarslev	80 45	Allested-Vejle	109 10
Rø	56 10	Veflinge	17 30	Nørre Broby	20 45
Østerlarsk.-Gudhj. . .	35 00	Vigerslev-Langesø		Sønder Broby	35 00
Østermarie	20 76	Skovkapel	50 00	Øster Hæsinge	40 10
Povelsker	100 00	Søndersø	31 20	Hillerslev	60 00
Pedersker	34 00	Aassens	173 00	V. Hæsinge-Sand-	
Christiansø	10 15	Kjærum	56 00	holts-Lyndelse ..	70 80
		Baagø	20 00	Jordløse-Haastrup ..	55 00
		Gamtofte	99 15	Svaninge	78 80
		Søby-Thurup	200 00	Horne	175 00
		Barløse	53 00	Lyø	22 00
		Sandager-Holevad ..	55 00	Avernakø	10 00
		Tanderup	10 00	Nyborg-Hjulby	62 55
		Kjerte	12 00	Aunslev-Bovense ..	33 00
		Skydebjerg-Aarup ..	30 00	Flødstrup-Ullerslev ..	40 00
		Ørsted-Orte	42 63	Skjellerup-Ellinge ..	24 20
		Kjølsglamsbjerg ..	102 64	Kullerup-Refsvindg.	28 00
		Flemløse	104 95	Vindinge-Holcken-	
		Haarby-Løgismose ..	136 00	havns Kapel	79 00
		Dreslette	178 00	Frørup-Taarup	46 00
		Sønderby	12 35	Ørbæk	96 00
		Helnæs	22 65	Herrested med Krist	
		Middelfart	367 30	Kapel p. Ravnholt ..	36 00
		Kavslunde	11 60	Søllinge-Hellerup ..	13 00
		Vejlby	208 00	S. Højrup-Aarslev ..	42 15
		Strib-Røjle Skov ..	106 00	Ringe	72 00
		Asperup-Rorslev ..	32 00	Ryslinge	20 00
		Brenderup	64 00	Ryslinge Valgmenig-	
		Fjelsted-Harndrup ..	64 00	hed	217 50
		Gjelsted-Rørup	78 00	Gislev-Ellested	80 45
		Balslev-Ejby	60 00	Svindinge	20 40
		Nørre Aaby-Indslev	140 00	Oure-Vejstrup	16 50
		Gamborg	21 40	Gudme-Brudager ..	41 01
		Udby	10 00	Gudbjerg	100 00
		Føens-Ørslev	45 00	Rudkøbing	137 75
		Husby-Vedellsborg		Skrøbølving	15 00
		Kapel	41 55	Simmerbølle	50 00
		St. Nikolaj Kirke i		Tranekjær	50 00
		Svendborg	220 00	Tullebølle	33 75
		Vor Frue Kirke i		Bødstrup	35 55
		Svendborg	36 00	Snøde-Stoense	100 00
		Tved	10 00	Kou	55 00
		Skaarup	44 00	Longelse-Fuglsbølle ..	33 05
		St. Jørgens-Sørup ..	75 30	Lindelse	29 00
		Egense	31 00	Humble-Ristinge og	
		Ø. Skjerninge-Hund-		Kjædeby Kapeller ..	97 00
		strup	15 00	Tryggelev-Fodslette ..	25 25
		Ollerup-Kirkeby	40 00	Magleby	21 31
		Stenstrup-Lunde ..	85 00	Ærøskjøbing	70 00
		Kværndrup	49 00	Marstal-Ommel	513 02
		Turø	34 00	Bregninge	24 00
		Bregninge Valdemar		Søby	38 85
		Slots Kapel	41 50	Rise	58 00
		Landet	22 65	Tranderup	76 72
		Bjerreby	22 00		
		Drejø-Skarø Bedeh.	7 40		
		Strynø	61 00		
		Faaborg-Diernisse ..	137 92		
		Vester Aaby-Aastr.	22 00		
		V. Skjerninge-Ulbølle	10 00		
		Brahetroleb.-Kra-			
		rup	76 23		

Lolland-Falsters Stift.

Vestenskov	23 35
Kappel-Langø Kapel	40 00
Arninge	20 00
Danemarre-Tillitze..	29 25
Gloslunde-Græshave..	35 00
Landet-Ryde	40 00

Langaa-Vinge-Taarup	50 30	Skelund-Visborg-		Katrup-Ørridslev-	
Tjele-Vinge	107 40	Hadsund	79 00	Tolstrup	52 00
Ørum-Viskum-Vej-		Vive-Rostrup	35 00	Hylke	15 00
rum	283 75	Ove-Valsgaard	38 75	Lundum-Hansted	115 00
Vorning-Kvorning-		Astrup-Storarden	29 00	Vær-Nebel	122 25
Hammershøj	19 00	Rold-Vebbestrup	19 00	Gangsted-Søvind	22 00
Nørhæk-Sønderbæk-		Øls-Hørby-Døstrup	46 00	Horsens, Vør Frel-	
Læsten	43 00	Bælum-Solbjerg	20 10	sers Kirke	840 00
Bjerregrav-Aalum	9 35	St. Brøndum-Siem-		Klosterkirken ibd.	302 00
Taanum-Hornbæk	95 00	Thorup	17 05	Tamdrup	16 20
Østerbølle-Aalestrup.	100 05	Gjerding-Blenstrup	35 00	Nim-Underup	34 41
Gjedsted-Fjelsø	215 00	V. Hornum-Flejsbrg.	20 00	Hvirring	65 00
Simested-Testrup	75 00	Ulstrup-Gundersted	52 25	Hornborg	69 45
Hvam-Hvilsom	102 25	Aars-Haubro	477 05	Endelave	96 00
Tostrup-Roum	66 00	Blære-Ejdrup	46 27	Skanderborg-Skan-	
Hersom-Bjerregrav		Skivum-Giver	47 00	derup-Stilling	50 00
Kleitrup	201 00	Brorstrup-Ravnkilde.	30 00	Blegind-Horning	17 25
Laastrup-Skals	67 00	Strandby-Farso	336 28	Adslev-Mesing	16 30
Ulbjerg-Lynderup	100 00	Louns-Alstrup	128 00	Dover-Ry	35 00
Dollerup-Finderup-		Gislum-Vonsild	718 50	Venge	25 00
Ravnstrup	40 05	Rorbæk-Grynderup-		Gjern-Skanderup	194 90
Vorde-Fiskebæk-		Stenild	116 16	Dallerup-Laasby	66 00
Romlund	90 70	Tisted-Binderup-		Alling-Tulstrup	68 70
Rødding-Løvel-Pe-		Durup	400 00	Silkeborg	320 00
derstrup	81 00	Løgsted-Løgstør	71 60	Linæa-Voel	115 00
Vammen-Lendum-		Vilsted-Vindblæs	65 00	Skorup-Tvilum	200 00
Bigum	102 12	Sebber Klost.-Astrup	60 00	Røgen-Sporup	32 00
Selde-Aasted	31 55	Næsborg-Kornum	61 40	Rye	10 75
Junget-Thornum	23 00	Farstrup-Lundby	15 25	S. Vissing-Voer La-	
Grinderslev-Grønning	50 00	Malle-Ranum	136 40	degaard	61 73
Tise	26 00	Salling-Outrup	49 15	Vinding-Bryrup	22 00
Jebjerg-Lyby	15 00	Overlade-Hyllebjer.	137 07	Klovboig-Tyrsting	89 90
Skive-Resen	143 72			Ring-Føvling	182 75
Hem-Hindborg				Vrads	14 86
Dølby	110 00			Grædstrup	32 00
Oddense-Otting	70 00	<i>Aarhus Stift.</i>		Them-Brande	37 00
Brøndum-Hvidbjerg	33 00	Vor Frue Kirke, Aar-		Nørre Snede	140 50
Durup-Tøndering	60 00	hus	130 26	Ejstrup-Gludsted	228 51
Roslev-Rybjerg	22 00	St. Johannes K., ibd.		Tørring-Hammer	185 00
Hjerk-Harre	66 00	m. Christians K.	160 00	St. Mortens Kirke i	
Nautrup-Sælby-Vile	91 38	Brabrand-Aarslev	201 25	Randers	90 00
Fuur	545 50	Tilst-Kasted	31 30	Hospitalskirken	60 00
Rødding-Krejbjerg	235 50	Aaby	50 00	St. Peders Kirke i	
Balling-Volling	35 50	Saksild-Nølev	46 60	Randers	630 00
Haasum-Ramsing	22 00	Odder	157 30	Borup	15 20
Lime	32 05	Torrild-Vedslet	10 00	Vorup	63 00
Højslev-Dommerby-		Hundslund	11 10	Gimming-Lem	6 00
Lundø	83 00	Ørting-Falling	74 00	Harridslev-Albæk	23 85
Taarup-Kvols	9 00	Gylling	40 00	Støvring-Mellerup	10 00
Kobberup-Felding-		Alrø	12 00	Haslund-Ølst	26 00
bjerg	115 00	Viby	30 00	Varum-Ørum	22 05
Vridsted-Fly-Iglsø	100 00	Holme-Tranbjerg	33 00	Laurbjerg-Lerbjerg	16 00
Borris-Gammelstrup.	42 00	Maarslet	11 00	Ødum-Hadbjerg	47 00
Gunderup-Nøvling	20 00	Beder-Malling	75 00	V. Tørslev-Svenstrup	20 55
Romdrup-Klarup	24 00	Lyngaa-Skjød	64 02	Asfærg-Faarup	20 00
Vrove-Resen	70 00	Viten-Haldum-Had-		Kousted-Raasted	21 39
Gudum-Lillevorde	26 65	sten	135 00	Spentrup-Gassum	74 07
Storvorde-Segflod	255 00	Lading	20 00	Hald-Kjærby	35 00
Mou	37 00	Søften-Foldby	165 00	Tvede-Linde	82 62
Nibe-Vokslev	11 45	Trige-Ølsted	50 00	Udbyneder-Kastbjerg	80 00
Buderup-Gravlev	35 00	Elsted-Elev	26 00	Dalbvn.-Dalbyover	50 10
Aardestr.-Haverslev	24 90	Sjelle-Skjørring	16 20	Raaby-Sødring	5 35
Sønderup-Suldrup	10 00	Skivholme-Skovby	16 20	Øster Tørslev	35 00
Als-Hurup	20 00	Østbirk-Yding	76 21	Gjerlev-Enslev	90 00
		Taaning	4 50		

Ølby-Asp-Fausing ..	405 00	Trinitatis Kirke i		St. Stenderup	544 60
Gjørding-Vem-Bur ..	125 00	Fredericia	110 00	Hejls	11 00
Estvad-Rønbjerg ..	72 80	Vinding-Skjærup ..	67 10	Ødis	78 00
Ryde-Hanbjerg	190 00	Vejlby	7 60	Vejstrup	88 40
Sevel-Trandum	119 55	St. Michaelis Kirke i		Taps	125 00
Haderup-Over Feld-		Fredericia og Er-		St. Nic. Kirke i Vejle	313 92
borg Kapel	160 00	ritsø	645 88	Vor Frelsers K. ibd.	1131 50
Grove-Simmelkjær ..	75 00	Bredstrup	102 50	Hornstrup-Bierballe.	35 85
Alum-Hodsager ..	1050 00	Taulov	122 00	Øster Snede	121 00
Vildbjerg-Nøvling ..	434 53	Gaverslund	50 00	Grejs-Sindbjerg	124 00
Timring-Tiphede ..	220 00	Smidstrup	222 75	Uldum-Langeskov ..	150 00
Ørre-Sinding	45 00	Pjedsted	90 45	Hvejsel-Ildved	85 00
Gjellerup	350 00	Gaarslev	125 00	Nykirke	51 05
Sands-Ilskov	186 52	Højen-Jerlev	56 00	Brande-Skjærlund ..	80 00
Ikast-Faurholt-Isen-		Egtved	50 00	S. Omme	90 00
vad	220 40	Ødsted	26 50	Filskov-Blaahøj ..	75 00
Rind-Kølkær	60 00	Kolding	488 00	Ringgive-Langelund.	60 00
Herning	1174 78	Søndervang	85 91	Give	160 00
Snebjerg-Tørring ..	282 00	Harte-Bramdrup ..	113 85	Gadbjerg-Lindeballe.	40 00
S. Felding-Troldhede	203 55	Eltang-Vilstrup-N.		Bredsten	60 00
Arnborg-Skibbild ..	195 15	Bjert	188 25	Skibet	50 00
Skarrild-S. Karstofte	178 25	Herslev	130 00	Nørup	100 00
Bording-Christians .		Alminde-Viuf	41 31	Jellinge-Høver	61 00
hede	85 65	Ø. Starup-V. Nebel	65 60	Kollerup-Vindelev ..	55 00
Assing	373 65	Vonsild-Dalby	228 00	Randbøl	110 00
		Bjert	302 30	Thyregod Vester ..	118 00

Sammendrag.

København—Frederiksberg	Kr. 13,988 69
Det øvrige Sjællands Stift	- 24,495 23
Fyens Stift	- 10,437 14
Lolland-Falsters Stift	- 2,597 30
Aalborg Stift	- 12,837 55
Viborg Stift	- 8,511 19
Aarhus Stift	- 16,391 66
Ribe Stift	- 32,615 58

Kr. 121,874 34

København i September 1919.

For Københavns Kirkefond:

J. A. Vøhtz,

kst. Kasserer.

Bidragsliste April 1919.

Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 290. X X X 200. Ved Pastor Seidelin: x + y 2. Proprietær Bramsen, Glostrup, Lolland, 500. G. G. 1000.

Aarsbidrag: Frk. Sophie Christensen 5. Havnemester C. A. Bonde 3. J. L. 20. Professor Zeuthen 20. Departementschef Schlichtkrull 10. Professor, Dr. E. Warming 20. Professor, Arkitekt M. Nyrop 10. Frk. C. F. Weinreich 10. Enkefru Emil Hjorth 10. Frk. Carøe 2. Frk. Ch. Feilberg 100. Fru Hvidt 10. Fru Leuning 5. Frk. Klubien 5. Frk. Hee 5. Frkn. Moberg 10. Cigarhandler Nielsen 10. Stabssergent Fremming 3. Fru Tetens 10. Frkn. E. og V. Schleppegrell, Birkerød, 10. Frk. Schiøtz-Jensen 5. Fuldmægtig Steen 16.

Halvaarsbidrag: Cand. mag. V. Balslev 2.50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12.50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Frk. A. Ammundsen 2.50. Boghandler H. Gade Svendsen 5. Frk. Storck 2.50. Frk. Bayer 30.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1.30. Frk. Meyer 6.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: Ved Pastor Maulund fra Ø. Nykirke og Vonge Menigheder 65. Fru Sophie Wolff 10. K. I. 10. Til Absalonskirken: Elisabeth Saugmann 5.

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling.

Ved Sognepræst H. J. Mygind: inds. i Nysogn Kirke 136.50. Ved Sognepræst Kiilerich: inds. i Vandborg-Ferring 75. Ved Provst V. Hertz: inds. i Finderup pr. Høng 53. Ved Sognepræst Løgstrup: inds. i Nyborg Kirke 28.14. Ved Sognepræst Erhardt: inds. i Bredstrup 35.80. Ved Sognepræst A. Westhausen: fra Vammen, Lindum og Bigum Menigheder 131.50. Ved Sognepræst Münster, Dalby: inds. i »Hjemlandsposten« 382. Ialt Kr. 3296.24.

Bidragsliste Maj 1919.

Kgl. Hofboghandler Vilh. Prior 100. C. P. L. 100. A. Moltke-Krag 10. Enkefru. I. C. Lund 10. Jægermester O. E. Adolph, Hellerup, 25. Uden Mrk. 10. Pastor emer. Lund 20. Kommuelærerinde Frk. A. Nissen 5. I. C. 25. Frk. Lange 10. Ved Pastor Chr. Leth: inds. i Gaverslund Missionshus 82. A. K. 30. Pastor Södergren, Upsala, 10. L. T. 2. Uden Mrk. 100 R. R. 15. Uden Mrk. 2. Enke Marie Nielsen, Sejset pr. Horsens, 100. Ved Sognepræst Chr. Knudsen: fra Frk. Hanne Larsen, Næstved, 63. Ved Sognepræst Johs. Thalleruphuus: fra Kvindeforeningen i Linde Sogn 10. Ved Lærer P. N. Pedersen: fra Venner i Gjerlev 33.09. Ved Sognepræst Charles Nielsen: inds. ved Møde i Menighedshuset paa Fur 200. Grosserer Levinsen, Hørsholm, 1 Obligation i Kreditforen. af Kommuner i Danmark, stor 1000. Stationsforstander Nielsen, Korsør: i Anledning af St. Bededag 10. Ved Hr. J. F. Frederiksen: fra Samfundet i Sønderho 40. Ved Sognepræst C. Bartholdy: fra Venner i Ø. Hornum 25. inds. ved en Gudstjeneste i Nibe 25. 10 %, Ribe, 150. Ved Sognepræst Lange, Odense: fra Hans Møller 20. Frk. Dalsgaard 10. P. L. 10. V. B. 5. A. & M. 5. Y., Stubbekøbing, 1. Thygesen, Nygaard, Nysted, 15. Købmand Frederik Skou, Viborg, 50. Ved Pastor Riis: en fattig Kone, der fandt Frelsen i Bethlehems Kirken, 1. Ingeniør Th. Brodersen, Charlottenlund: i Anledning af St. Bededag 25. Pens. Kantor Emil Bøgh, Sonnerup: i Anledning af St. Bededag 5. Ved Frk. Hinrichsen, Stege: i Anledning af St. Bededag 10. Skovarbejder Jens P. Jensen, Storskoven pr. Hvalso, 5. Ved C. P. Lodberg: inds. i Sdr. Lyngvig Missionshus 70. G. F.: i Anledning af St. Bededag 1000.

Aarsbidrag: Fru J. Asmussen 10. Overretsassessor Hørning, Viborg, 25.

Halvaarsbidrag: D. L. 5.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Ved Pastor Maulund: fra Lyngeggeløse Menigheder 31.42. A. E. og S. 20. Frants Poulsen 10. Nedlagt i Mariendalskirkens Bøsse 10. Frk. Else Bartholdy, Sebersund, 10. Frk. Emilie Gjerulf 5. Ved Sognepræst Lütken: inds. i Simmerbølle 50.

Til Annakirken: Anna Iversen, Vestergaard, Flynder, 100.

(Forts. i næste Nr.).

Arbejdet vil forhaabentlig ogsaa i Fremtiden møde beredvillig Hjælpsomhed hos Menighedens Medlemmer. Vi trænger til Fællesfølelse overfor Opgaven og deraf følgende Førbøn og personligt Arbejde.

Vore Menighedslokaler er smaa; trods de hyggelige Møder dér ønsker vi, at den Dag maa komme, da vi kan faa et rummeligt Menighedshjem, der maaske helst skulde ligge i Sognets fattigere Bydel og dér blive en Centralstation for Sognearbejdet, saaledes at der gennem dette Arbejde kan »kalde: paa gammel og paa ung«, saa at de kommer til den Kirke, der ogsaa er bygget for *dem*, ind i Menigheden, hvor Livskilderne rinder.

Det var med Glæde og Tak, vi samledes paa Mindedagen i vor dejlige, festligt smykkede Kirke. Gud give, at den ogsaa i kommende Dage maa blive et Redskab til Sjælenes Frelse, og Gud give alle, der fandt et aandeligt Hjem dér, og os, der fik vor Gerning ved den, at holde dette rige Arvegods højt i Ære, idet vi føler os i »Hjertets Gæld« til Gud og til dem, der gjorde det godt og lyst for os!

Chr. Winther.

Revisor A. Poulsen.

Siden 1911 har statsautoriseret Revisor Poulsen revideret Kirkefondets Hovedregnskab. Det var os en stor Glæde Aar efter Aar at modtage Regnskabet af hans Haand med hans bekendte Navn under og herved at kunne vise, at alt var, som det skulde være.

Vi havde Indtryk af, at det ogsaa var ham en Glæde at komme os til Hjælp, ikke blot ved den uegennyttige Maade, hvorpaa han overtog det store Arbejde med at revidere vort stadigt voksende Aarsregnskab, men ogsaa ved at staa os bi i Raad og Daad med sin store Erfaring ved de mange praktiske Enheltheder.

Vi mindes hans fine Personlighed og den taktfyldte Elskværdighed, hvormed han mødte os, hver Gang vi nødtes til at lægge Beslag paa hans Hjælp.

Den 18de August begravedes han fra Ordrup Kirke. Gud velsigne hans Hustru og Børn.

Chr. Szidelin.

Nogle Enkeltheder fra Bededagskollekten.

Oversigt over St. Bededagskollekten stiftsvis.

København-Frederiksberg	Kr.	13,988	69
Det øvrige Sjællands Stift	-	24,495	23
Fyens Stift	-	10,437	14
Lolland-Falsters Stift	-	2,597	30
Aalborg Stift	-	12,837	55
Viborg Stift	-	8,511	19
Aarhus Stift	-	16,391	66
Ribe Stift	-	32,615	58
	Kr.	121,874	34

Vi nævnede sidste Aar de Pastorater, som gav 500 Kr. eller derover. Her er de fra i Aar.

Hovedstaden: Elias 1354,00, Solbjerg 1131,73, Garnisons 941,00, Frederiksberg Kirke 822,90, Frihavns 705,71, Holmens 665,00, Vor Frue 550,00, Filip 513,00, Esajas 511,91.

Det øvrige Sjælland: Hellerup Kirke 1450,00, Bodilsker-Nexø 566,52, Dalby-Tureby 560,00, Gladsaxe-Herløv 549,75, Olsker-Allinge 503,46.

Fyens Stift: Marstal 513,02.

Aalborg Stift: Hvidbjerg-Lyngs 893,00.

Viborg Stift: Gislum-Vonsild 718,50, Fur 545,50.

Aarhus Stift: Vivild-Vejlby 2040,67, Horsens Vor Frelser 840,00, Randers St. Peders 630,00.

Ribe Stift: Bøvling-Flynder 1374,43, Herning 1174,78, Vejle Vor Frelser 1131,50, Aulum-Hodsager 1050,00, Skjern 956,00.

Testamentarisk Gave.

Vi har haft den Glæde at modtage en testamentarisk Gave paa Kr. 2,168.88 efter afdøde Frk. Marie Kirstine Nielsen ved Hr. Sagfører A. Larsen.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kassererkontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4.

INDHOLD: Bededagskollekten. — Provst Chr. Winther: Frederiks-kirken. — Revisor A. Poulsen. — Nogle Enkeltheder fra St. Bededagskollekten. — Testamentarisk Gave. — Meddelelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 21.

December.

1919.

Bestyrelsesmødet i 1919.

Bestyrelsesmødet afholdtes i Aar i K. F. U. M.s Bygning Tirsdag den 28de og Onsdag den 29de Oktober.

Biskoppen indledede Mødet den første Dag Kl. 3 med Bøn og Oplæsning af 2. Tim. 1, 6—12. Han mindedes i hjertelige Ord afdøde Pastor A. C. Kaae, som i en lang Række af Aar har været Medlem af Bestyrelsen, og afdøde Revisor Ad. Poulsen, som i flere Aar velvilligt har revideret vort Hovedregnskab, og hvem vi skylder megen Tak som vor Raadgiver paa dette Omraade.

Professor Westergaard gennemgik den trykte *Beretning om Arbejdet* i det forløbne Aar, hvis Enkeltheder alle har været nævnet her i Bladet.

Regnskabet for 1918 godkendtes enstemmigt, ligeledes vedtog man enstemmigt *Budgettet for 1920*.

Som nye *Medlemmer af Bestyrelsen* indvalgte Grosserer Jens Brostrøm og Kommandør J. A. Vøhtz. Kommandør Vøhtz, som allerede tidligere var antaget af Forretningsudvalget som dettes Forretningsfører, og ligeledes en Tid har været konstitueret som Kirkefondets Kasserer, valgtes nu af Bestyrelsen til *Kasserer for Kirkefondet*.

Det vedtoges, at der skulde afsendes en hjertelig Hilsen og Tak til den tidligere Kasserer, Fabrikant Fritz Bock for dennes store Kærlighed til og Arbejde for Kirkesagen, forinden Sygdom nødte ham til at trække sig tilbage.

Valget af Medlemmer til Forretningsudvalget medførte Forandringer, som dybt vil mærkes. Medens Professor Westergaard, Dr. med. P. D. Koch og Stiftsprovst Ussing var villige til at modtage Genvalg, og ogsaa blev genvalgte, ønskede Direktør Carl Borgen ikke dette, og Overbibliothekar H. O. Lange ønskede at fratræde. Ved Pastor Fibiger blev der gjort kraftig Indsigelse imod de 2 Mænds Fratræden, men Bestyrelsen bøjede sig for deres Motiveringer heraf og hilste deres mangeaarige, dygtige og trofaste Arbejde ved at rejse sig. Baade Carl Borgen og H. O. Lange hører til Veteranerne, der grundlagde Kirkesagen som Medlemmer af »Udvalget for Kirkesagens Fremme i København«, og vi vil i Forretnings-

udvalget dybt savne saavel Carl Borgens trofaste og altid beredvillige Kærlighedens Tjenersind som H. O. Langes impulsive og initiativrige Arbejde for nye Fremskridt.

I deres Sted valgtes Kontorchef Sivertsen og Fuldmægtig Carl Rasmussen, der begge var Suppleanter.

Til *Suppleanter* valgtes Klokker Dueholm ved Nazaret Kirke og Grosserer Hauberg, Kasserer ved Davids Kirke.

Endelig godkendtes Fordelingen af *Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondsløst*.

Nedenstaaende *Resolution* til »Det kirkelige Fællesudvalg« blev vedtaget:

Det Københavnske Kirkefonds Bestyrelse, første Gang samlet efter Dannelsen af »Det Kirkelige Fællesudvalg«, har vedtaget paa den til os rettede Henvendelse om Tilslutning til dette at svare følgende:

Selv om Kirkefondet for Tiden som Institution ikke lader sig repræsentere i »Det Kirkelige Fællesudvalg«, ønsker Bestyrelsen dog at udtale sin hjertelige Samstemning med vore Venner, saavel i deres Hævdelse af, at Kirken ikke kan undvære sin Bekendelse og maa modsætte sig alt, hvad der kan bringe dens Daabsfællesskab i Fare, som ogsaa i deres Kamp for at bevare Folkeskolens kristelige Grundpræg og værne vor Kirke imod mulige Overgreb fra Statsmagtens Side.

Chr. Seidelin.

Uddrag af Regnskabet 1918.

Ved en Sammenligning mellem vort Regnskab for 1918 og det foregaaende Aar vil det være iøjnefaldende, at baade Indtægter og Udgifter er steget meget betydeligt i det sidste Aar. Regnskabet *balancerer* med Kr. 354.702,09, hvilket er Kr. 76.801,88 mere end i 1917.

Af store Udgiftsposter er der Grund til at lægge Mærke til *Dyrtidsudbetalingerne*. Disse har naturligvis været stadigt stigende i Krigsaarene, i 1915 udbetalte vi 12,000 Kr., i 1916 22,500 Kr., i 1917 35,700 Kr. og i 1918 naaede vi op paa 76,000 Kr.

En anden, mere opmuntrende Udgift har vi haft til Opførelsen af de *to Kirkebaracker* i Grøndalsvænget og Frederiksholm; de har tilsammen kostet os Kr. 38.254,79.

Men har Udgifterne været store, saa er til Gengæld ogsaa vore *Indtægter* steget meget i 1918. Fra alle vore sædvanlige Indtægtskilder — Store Bededagskollekten, Gaver, Indsamling ved Møder og ved vore Kirkers Menigheder — har vi

faaet rigeligere Gaver. Men ogsaa en Post som testamentariske Gaver viser det store Beløb af Kr. 54.273,64.

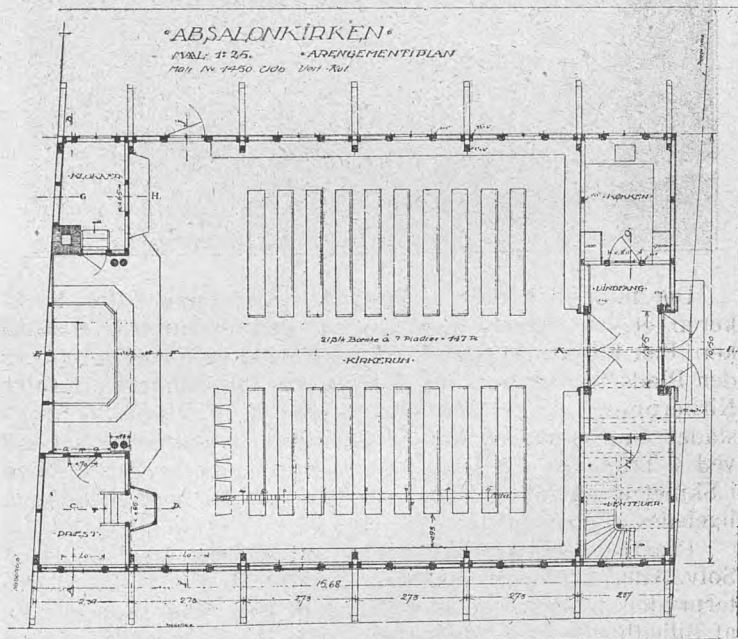
Takket være alle disse store Gaver er det da lykkedes os at bestride Aarets forøgede Udgifter og endda foretage smaa Fremstød.

Betragter vi *Status*, er der ogsaa Grund til Glæde, idet vor Kapital er blevet forøget med ikke mindre end Kr. 413.801,30. Dette skyldes væsentligt Luther Kirkens Fuldførelse og vore to nye Kirkebarakker.

Den, der har Lyst til at fordybe sig lidt mere indgaaende i vort Regnskab, bedes opgive Navn og Adresse til vort Kontor; det vil da være os en Glæde at sende det. —

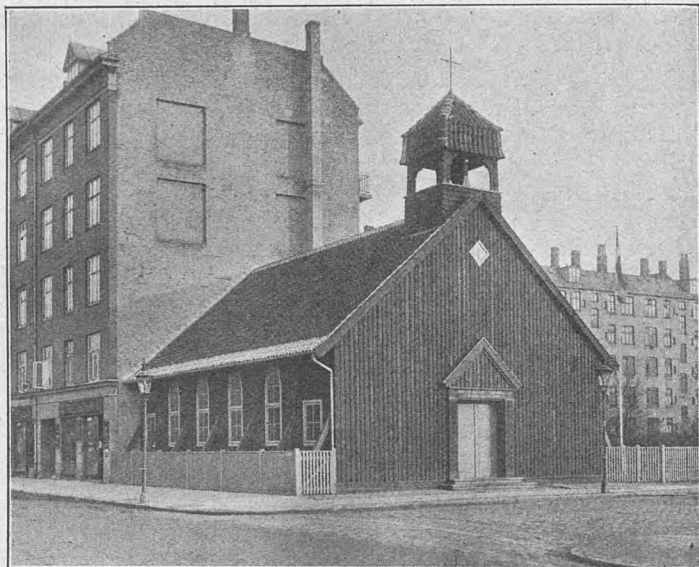
Absalonkirken.

Kirken, der er beliggende paa Hjørnet af Skjalm Hvidesgade og Søndre Boulevard, er opført efter Tegning af Arki-

tekterne Wittmaack og Hvalsøe, udelukkende af Træ. Bjælkekonstruktionen i Siderne og i Taget er beklædt med to Lag Brædder med Pap imellem. Taget er tækket med røde

Tegl. Bjælkekonstruktionen ses inde i Kirken og Tagets Støt-
tepilller udvendig. Kirken prydes af et lille teglhængt Taarn,
der bærer et enkelt Jernkors, hvis Spids er 14 Meter fra Kir-
kens Gulv. I Taarnet hænger en Malmklokke, hvis Mund
er 700 m/m i Diameter. Kirkens Længde er 15,8 Meter, Bred-
den 10,5 Meter og højeste indvendige Højde 8,5 Meter. Kir-
kens Farve er graahvid i Loft og Vægge, mens hele Bjælke-
konstruktionen og Stolestaderne er af en lys rødlig Farve,
kendt fra gamle Bondemøbler og Fortidens Trækirker.

Der findes i Kirken et Præsteværelse, Værelse for Klok-
keren, et Venteværelse med Opgang til Pulpituret og et Køk-
ken. Paa Pulpituret over Køkken, Forhal og Venteværelse er
der Plads til Harmonium, Kor og ca. 20 Tilhørere. I selve
Kirkerummet er ca. 240 Siddepladser, fordelt paa 20 Stole-
stader, Sidebænke og løse Stole. Koret vises tydeligt adskilt
ved 4 Træsøjler fra selve Skibet. Fra Bjælkekonstruktionen
i Skibet hænger to Broncelysere prydet med Bispehuer,
ligeledes af Bronce.

Prædikestolen og Døbefonten er af Træ, Daabsfadet af
Sølv. Alterkarrene er ligeledes af Sølv (Absalonskalken). Al-
terprydelserne bestaar af et 4 Alen højt Krucifiks, skaaret i Eg
af Billedhuggeren Axel Paulsen. Selve Alterbordet, der i sine
12 Felter viser syngende Englehoveder omkring det mid-
terste Felt med Kristi Monogram paa gylden Bund, bærer to
meget store Messingalterstager, der ligesom Lysekronerne er
udarbejdede efter Tegning af Arkitekt Hvalsøe.

Kirken opvarmes ved et Varmeværk i Kælderen (Kalorifere). Anlægget er udført efter Tegning af Ingeniør Zeuthen.

Ved Møder i Kirken anbringes et Forhæng for Alteret i selve Koradskillelsen.

Kirkepladsen, i hvis Midte en 17 $\frac{1}{2}$ Alen høj Flagstang er anbragt, er indhegnet og tænkes anvendt til Friluftsmøder i Sommertiden.

Indvielsesdagen. Hvor har vi længe længtes mod den Dag! Og det blev en Festdag. Tidligt om Morgenen den 23de Nobr.

gik Flaget til Tops paa Kirkepladsen. Og Klokkerne 9 $\frac{1}{2}$ samledes 17 Præster i Gethsemanekirkens Krypt. Fra denne Menighedens midlertidige Hjem skulde de hellige Kar bæres til det nye Guds Hus. Her ved Gethsemanekirken stod en Mængde af vor Søndagsskoles Børn, som hilste Præsteprocessionen ganske stille. Da vi drejede ind i Absalons Sogn, hørte vi vor Kirkes Malmklokke hilse os med et frydefuldt: »Kom! Kom blot! Vi venter jer med Længsel!« Mange Folk var i Vinduerne, og her ved Kirken stod en stor Skare, som ærbødigt hilste Toget. Straks da vi betraadte Kirken, klang det os i Møde oppe fra Kirkens Sangerkor: »Velsignet være den, som kommer i Herrens Navn!« — en skøn og festlig Hilsen!

Der var ingen Repræsentanter mødt fra Stat eller Kommune, men det var Menighedens egne Medlemmer og Kirkesagens gamle Venner, der fyldte paa Bænke og Stole og i Gangene. Og mange, mange gik forgæves og kom ikke engang indenfor Døren.

Efter Salmen: »Til det Guds Ord, der som en Sol« holdt

Biskoppen Indvielsestalen over Johs. Evg. 17, 1—3. I Slutningen af sin Tale betonedede Biskoppen, at den Mand, efter hvem denne Kirke var nævnet, var en god Kirkens Mand, der havde hævdet Kirkens Ære og Selvstændighed overfor Staten. Maaske var der noget underligt i at opkalde netop en Trækirke efter Bisp Absalon, i hvis Bispetid Landets Trækirker blev afløst af Stenkirker. Men da det altid har været god Sædvane i Herrens Menighed at begynde i det smaa, skulde vi ogsaa glæde os over denne Kirkes Rejsning.

Efter at Provsten og tre Sognepræster havde læst de anordnede Skriftstykker, indviiede Biskoppen Kirken i den treenige Guds Navn, hvorefter jeg prædikede kort over Dagens Tekst, om Guds Vej til Menneskene og til den enkelte og om Guds Veje i Absalons Kirkesag. Efter en Tak til Kirkefondet, Gethsemane Menighed, Arkitekter og Haandværkere sluttede Gudstjenesten paa sædvanlig Vis.

Om Eftermiddagen var der Gudstjeneste for saa mange Børn, som Kirken kunde rumme.

Og ved Aftengudstjenesten, hvor baade Pastor Brus og jeg prædikede, var Kirken saa fyldt, at adskillige maatte gaa.

Klokken otte samme Aften samledes ca. 65 af Menigheds-samfundets Medlemmer i Kirken, der nu ved Hjælp af Forhængen for Alteret var omdannet til Mødesal, til en skøn og festlig Afslutning paa Dagen. Samfundets Næstformand, Fuldmægtig Kleffel, talte til Indledning. Vi havde den Glæde at have Sognepræsten ved Gethsemanekirken og et Par af dette Samfunds ældre Medlemmer iblandt os. Fra disse lød der gode og kærlige Ord til os i Dagens Anledning, og gentagne Gange blev det fremhævet, at Absalons Menighed ikke havde været Gethsemanekirken til Besvær. Som et synligt Bevis paa Brodersind overfor os overrakte Venerne os en Konyolut med 500 Kr., en overraskende stor og skøn Gave fra en arbejdende og i timelig Henseende fattig Menighed!

Ogsaa Elias Menighed viste, at den glædede sig med den lille Søsterkirke derude paa Boulevarden, og gav os en Kirkekollekt paa 565 Kr., en Gave, vi er hjertelig taknemmelig for.

Skulde jeg saa ogsaa skrive, hvad Absalons Menigheds egne, baade Mænd og Kvinder, har ofret og arbejdet for vor Kirkesag, da blev det en lang Liste. Men Herren vil ihukomme baade deres og vore udensogns Venners Kærlighed!

Saa fejrede vi forøvrigt Kirkens Indvielse ved Gudstjenester hver Aften i den paafølgende Uge (undtagen Lørdag). Jeg fik Naade og Kræfter til selv at prædike hver Aften. Skønt Gudstjenesterne kun var averteret i vort Søndagsblad, var Kirken, med Undtagelse af Mandag, mere end fyldt hver eneste Gang.

I Tillid til Herren forventer vi, at et »Naadeaar« er ved at oprinde for Folkene i de »13 Gader«.

Advent 1919.

Anton Teiler,
Sognepræst.

Davidskirkens Selvunderhold.

Jeg er bleven anmodet om at skrive lidt her i Bladet om vor Kirkes Selvunderhold. Det har ikke været nogen let Sag at føre det igennem. Medens vi i St. Mariæ Kirkesal kun var fire Aar (fra 1898—1902) om at naa Selvunderhold, varede det her paa Østerbro 9 Aar fra Sognets Oprettelse den 19de September 1908, inden vi naaede det. Men vi havde jo ogsaa først en Kirke i vort eget Sogn fra 1910, da Davidskirken blev indviet den 1ste Søndag i Advent, den 27de Novbr.

Vi begyndte straks — allerede inden vi havde vor egen Kirke — at samle ind i *Kirkebøsserne* til Selvunderholdet, og der holdes jo ikke en Søndagsgudstjeneste, uden at der opfordres til ikke at glemme Bøsserne til Kirkens Drift og vore fattige. Bøsepengene til Kirkens Drift voksede i Aarenes Løb fra ca. 200 Kr. aarlig i de første Aar til over 1100 Kr. sidste Aar.

Da Menighedssamfundet var stiftet i Januar 1910, besluttedes det allerede fra Begyndelsen af 1911, at en Trediedel af *Samfundsbidragene* skulde gaa til Kirkens Drift; det gav 185 Kr. i 1911, men 924 Kr. i 1918. Samtidig begyndte vi at faa de enkelte Virksomhedsgrene af Menighedsarbejdet til at betale »Husleje« til Kirken for Benyttelse af dens Lokaler med Lys og Varme. Den »Husleje« blev forrige Aar 955 Kr.

Men det forslog ikke nær nok.

Atter og atter blev Sagen lagt frem ved Samfundsmøderne. Den 8de Oktober 1912 havde vi et Møde, hvor Professor Westergaard, Pastor Holt og Papirhandler Larsen (fra Fredens Sogn) talte Selvunderholdets Sag for os. Og Forstaaelsen derfor voksede vel, men først i 1915 naaede vi at samle de 2000 Kr ind, som gav Ret til to Repræsentanter i Kirkefondets Bestyrelse.

Saa var det efter Kirkens Syvaarsdag i 1917. Vi havde faaet adskillige nye Prydelser til vor Kirke: en Himmel over Prædikestolen, Gulvtæppe i Koret, en smuk Filtør i Sidegangen m. m. Vi maatte jo skamme os over at være saa flotte for os selv, naar vi ikke var selvunderholdende. Vi havde opdaget fra sidste Aars Regnskab, at naar vi trak Kassebeholdningen ved Aarets Slutning fra og ligeledes det Drifts-

forskud fra Kirkefondet, hvormed vi havde begyndt Aaret (ca. 1600 Kr.), havde Kirkefondets øvrige Tilskud i det Aar kun været ca. 300 Kr. Det var disse to sidste Summer, det gjaldt om at skaffe ud af Verden. Sagen blev bragt frem ved et Samfundsmøde i December, og straks derefter fik vi først en Gave paa 100 Kr. og faa Dage efter en anden paa 2500 Kr.

Stor var Glæden, og Prof. Westergaard tolkede den for os ved et Møde d. 28de Febr. 1918. Men man kunde jo ikke vedblivende haabe paa eller regne med saadanne ekstraordinære *Gaver*. Derfor bestemtes det, at de tre store 1ste Helligdage: Juledag, Paaskedag og Pinsedag skulde der *ofres* paa Alteret til Kirkens Drift, og samtidig har *Kirkens Aarsfest* (»Fødselsdag«) 1ste Søndag i Advent mere og mere udviklet sig glædelig i Retning af at blive en Menighedens Offerfest. Der ofredes til »Menighedsarbejdet« nu 1ste Søndag i Advent i Aar 1460 Kr. paa Altret ved Højmessens (deraf to 500-Krone-sedler til »Kirkens Drift«) og 210 Kr. ved Aftengudstjenesten. Vi har i Sommerens Løb indsamlet ca. 2500 Kr. til vor Altertavles Fornyelse. Til denne indkom yderligere ved Aarsfesten 231 Kr., og desuden indkom der (Offeret paa Alteret medregnet) lige op til 1900 Kr. til Menighedsarbejdet, hvoraf jo »Kirkens Drift« er Post Nr. 1. En enkelt af vore Bibelkredse gav i Guld 100 Kr. til Altertavlen og 100 Kr. (i 9 Guldstykker paa Grund af Kirkens 9aars »Fødselsdag«) til Kirkens Drift. Naar Offeret ved Aarsfesten kan give saa meget, skyldes det hovedsagelig »*de røde Bøsser*« med Kirkens Billede paa, hvori der Aaret igennem indsamles til denne Kirkens Fødselsdagsgave.

Vi naaede Selvunderholdet i 1918, endog med Glans, da vi gik ud af Aaret med en Kassebeholdning paa 740 Kr. Og vi er nu besluttet paa at naa det ogsaa i Aar. For har man først smagt lidt af Herligheden derved, vil man ikke undvære det.

Enrique With.

Bededagskollekten.

Ved en Fejltagelse fra min Side blev Fortegnelsen i sidste Nr. over de Pastorater i Ribe Stift, som gav 500 Kr. eller derover, meget mangelfuldt gengivet. Med en Undskyldning for det skete hidsættes her Fortegnelsen i rettet Stand:

Bøvling-Flynder 1374,43, Herning 1174,78, Vor Frelser i Vejle 1131,50, Aulum-Hodsager 1050,00, Skjern 956,00, Sion i Esbjerg 721,74, Michaelis i Fredericia 645,88, Lemvig-Nørlem 645,75, Lønborg-Egvad-Tarm 640,35, Harboøre-Eng-

bjerg 634,05, Skanderup 548,62, Sdr. Stenderup 544,60,
 Hjerm-Feldborg 535,00, Møborg-Nees 512,00, Vamdrup
 504,25. *Chr. Seidelin.*

Testamentarisk Gave.

Da Enkepastorinde Helga Margrethe Rüttel for et Aar siden døde, havde hun testamenteret sin Ejendom paa Thuro til Det danske Missionsselskab og Det københavnske Kirkefond. Saafremt Missionsselskabet ikke kunde anvende Huset til Fribolig for en Missionær, var Bestemmelsen, at det skulde sælges og Salgssummen fordeles ligeligt mellem de to Institutioner.

Dette er nu sket, og Missionsselskabet og Kirkefondet har hver haft den Glæde at modtage en Sum paa 7040 Kr.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning af Obligationer blev følgende Nr. udtrukne: Laan af 1900 Nr. 23, 64 og 85.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.

Gravstedsafdelingen.

Da Kirkefondet i Aaret 1900 oprettede sin Afdeling for Gravstedslegater, var Formaalet, at Kirkesagens Venner paa denne Maade kunde skænke en Gave til Kirkefondet samtidig med, at de sikrede sig, at deres Gravsted blev vedligeholdt.

Kapitalen, der ved Udgangen af 1918 androg Kr. 40.189,34, administreres uafhængigt af Kirkefondet i Bikubens Forvaltningsafdeling.

Medens Renten bruges til Vedligeholdelse af Gravstedet, tilfalder Kapitalen, naar Vedligeholdelsespligten ophører, Kirkefondet. Man kan indbetale Summen allerede medens man lever, eller sørge for, at det sker efter Ens Død ved testamentarisk Bestemmelse.

Alle nærmere Oplysninger gives iøvrigt paa vort Kontor, Badstuestræde 17, Tlf. Byen 3788, fra Kl. 10—4.

Regnskab for 1918.

INDTÆGT	UDGIFT
Testament. Gravstedsleg. Kr. 6200,00	Gravsteders Vedligeh... Kr. 898,30
Renter - 1609,90	Til Gravstedsjere, der selv vedligeholder Gravsteder - 61,58
	Henlagt til Gravsteds- skøders Fornyelse.. - 6,30
	Tilgodeskrevet en Grav- stedssejer - 19,20
	Overført til Konto for Gravstedslegater ... - 6200,00
	Administrationsudgifter - 127,22
	Aarets Overskud - 497,30
<u>Kr. 7809,90</u>	<u>Kr. 7809,90</u>

BALANCE:

Obligations Konto 31. Decbr. 1917	Kr. 30 259,54	
Indkøbt i 1918.....	- 7 437,73	Kr. 37 697,27
Kassebeholdning 31. Decbr. 1918	- 2 492,07	
		<u>Kr. 40 189,34</u>
Gravstedslegater modtagne indt. 31. Decbr. 1917	Kr. 30 307,79	
Ny overtagne i 1918	- 6 200,00	
		Kr. 36 507,79
Konto for et Gravstedsskødes Fornyelse	- 163,78	
En Gravstedssejers Konto	- 192,00	
Overskuds Konto.....	- 3 325,77	
		<u>Kr. 40 189,34</u>

OBLIGATIONSBEHOLDNING 31. DECBR. 1918

Østifternes Kreditforenings Obligationer	3½ pCt.	Kr. 1 000,00
—	4 —	- 10 700,00
—	4½ —	- 4 000,00
Jydske Landejend. Kreditf.	4 —	- 6 000,00
—	4½ —	- 10 000,00
Vest- og sønderj.	4½ —	- 500,00
Østifternes Landkreditkasse	4½ —	- 7 200,00
Husejernes Kreditkasse	—	- 500,00
		Kr. 39 900,00
		<u>Indkøbspris Kr. 37 697,27</u>

Bidragsliste Maj 1919

(fortsat fra forrige Nr.).

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling.

Ved Sognepræst A. Garde, Fuglse: H. Theil 20. A. G. 30.

Ved Sognepræst Lauridsen: fra Menigheden i Dronninglund 80. Fra
Præsten i Vedersø 12.

Ialt Gaver i Maj Maaned: Kr. 3867,51.

Bidragliste for Juni 1919.

Bankdirektør Forchhammer i Anledning af St. Bededag 47. Ved Manufakturhdl. Sv. Jacobsen: inds. i Bedsted Missionshus i Anledning af St. Bededag 54,34. Enkefru Sine Mølhede, Lunde, 1,50. Baronesse E. Bille-Brahe 50. E. B. 200. Hr. Ørsted 10. V. L. 40. Uden Mrk. 25. Etatsraad C. A. Olesen 20. Ved Provst Heegaard: inds. i Hedeusene Missionshus 38,05, K. Y. 10. Ved Pastor Fibiger: Uden Mærke 50, Bog-sælger J. J. Andersen, Brande, 15, C. O. 5. Gdr. Laur. Christensen, Yderby, 10. Biskop Wegener 20. Direktør C. A. Iversen 20. Ved Frk. Caroline Andersen: fra Samfundet i Glumsø 20. Ved Tandlæge Thyssen, Skjern: fra en unævnt 50. Gdr. Alb. Nielsen, Sejlstrup, 100. Nielsine Nielsen, Sejlstrup, 10. Klokke N. F. 15. Savværksejer Gravesen, Hammel, i Anledning af St. Bededag 20. Frk. Laura Larsen, Hammersholt Skole, 10. Frk. J. Esche, Holte, 5. Ved Fru M. Güntelberg: Fru Halkjær og Frk. Moe 20, Fru og Frkn. Tryde 10,50, Grosserer Jensen 13. Ved Pastor Bernow, Korsør: Fyrbøder P. Hansen 10. Ved Pastor de Place: inds. 1ste Pinsedag i Serrup Kirke 51,70. C. T. B. 3. Kammerherre B. R. Leth 10. F. Wimpffen 25. Ved Pastor C. F. Hansen, Hjørring: en unævnt i Anledning af St. Bededag 50.

Aarsbidrag: Sognepræst Carl Berthelsen, Lunde, 25. Enkefru J. Blichfeld 10. Skoleinspektør Baur 2. Fru A. Jantzen 5. Frk. A. L. Jantzen 5. Frk. Anna Knudsen 10. Fru J. Asmussen 10.

Halvaarsbidrag: Dr. C. U. Maaløe 25. Frk. A. Langhoff, Hørsholm, 100. H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: I. og Chr. S. 50. Klokke P. Mortensen 4. R-n 20. Uden Mærke 5.

Ialt Kr. 1321,39.

Bidragliste for Juli 1919.

Lærer Christiansen, Hornum, 12. Bankbogholder Hørlyck 45. S. P. 1000. Fru Grønbech 15. Uden Mærke Efterslet fra St. Bededag 10. Ved Stiftsprovst Barsøe, Aalborg: en Kirkegænger 20, Efterslet fra St. Bededag 1. Indsamling ved Aarsfesten for Timring Missionshus 70. S. E. Hansen., St. Jørgens Allé, 5. Ved Fabrikbestyrer Olsen: afdøde Enkefru M. Mortensen 50.

Aarsbidrag: Fru Wright 5. Maskininspektør Holger Hansen 20.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 6.

Særlige Gaver: Anna Kirken: Hr. A. Mortensen 10. Ved Pastor Albeck: Fru Böhmler 2.

Til *Taksigelseskirken:* Fru Grønbech 5. Ved Pastor Albeck: Fru Böhmler 2.

Til *Filips Kirke:* Ved Pastor Ræbild: inds. i Nøddebo 6.

Ialt Kr. 1284.

Bidragliste for August 1919.

Uden Mærke 10. Ved Pastor Høyrup: fra en Ven i Fuglede 25. Ved Provst Beyer: fra Enkefru Petersen, Assens, 2. Ved Pastor Biering Sørensens, Rudkøbing, 10. Ved Pastor Momme: fra Bagermester Christensen, Bojet pr. Kastager, 100. Ved Hr. N. P. Hansen: fra Fisker Houmøller, Aggersund, 50, fra Hr. Madsen, Faaborg, 5. Ved Pastor Poul Sørensens, Skjold: en unævnt 5, uden Mærke 25. M. L. 10. Pastor Grøn, Færøerne, 20. Ebba 100. Inds. ved »Kristeligt Dagblad« 83. »Et Salær« 50. Inspektrice Frk. Anna Elberling 5.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Fisker P. Hammer, Sandvig, 10.

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling:

Ved Pastor H. H. Jørgensen: fra Nordrup og Farringløse Menigheder 54.

Ialt Kr. 564.

Bidragsliste for September 1919.

Uden Mærke 25. Tak 10. Klokker N. F. 15. J. 10. Ved Pastor Chl. Nielsen: C. M. 100. Ved Pastor Oldenburg Poulsen: ind. i Vallensved Kirke 15. Uden Mærke 6,50. Trafikassistent M. Buck, Fredericia, 50. Ved Pastor Kiilerich: Høstoffer i Ø. Hornum 58.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 6.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Hr. Carl Barsøe, Nørrebro-gade, 100.

Gaver i Anledning af den ekstraordinære Indsamling:

Ved Pastor Münster, Dalby: inds. gennem »Hjemlandsposten« 243.

Ialt Kr. 638,50.

Bidragsliste for Oktober 1919.

Ved Murermester Andersen: Frk. P. S. 5, uden Mærke 10. Ved Pastor L. Glahn: fra Gaardejer Marius Jensen, Snoldelev, 10. Ved Pastor Münster, Dalby: en ukendt Giver 500. Uden Mærke 25. Ved Pastor Th. Leth: fra Tømrer Jul. Nielsen, Søborg, 5. Ved Pastor Ginnerskov: Andel i Høstoffer fra Hasle, Skejby og Lisberg Menigheder 10. Fru Math. Ravens, Odense, 120. Oberstløjtnant E. Rambusch 50. F. Pedersen. Læsø, 26,33. Ved Pastor L. Münster, Uggerløse: I Jesu Navn 50. P. G. H. 3. Ved Pastor Marius Hansen: Møder i Slagelse 95,46, Roskilde 174, Næstved 28, Skelskør 31,55, Stubbekøbing 50,10, en Gave fra Kværndrup, Fyn, 15. Ved Pastor Seidelin: Møder i Asminderød 53,20, Næsby 54,30, Tyvelse 87,70. Ved Pastor C. H. Leth: Møder i Kregome 44,80, Thorup 43,20, Strø 25.

Aarsbidrag: Fru Johanne Gørtz 10. Frk. A. Krarup 10. Vinhdl. P. Jørgensen 10. Manufakturhdl. C. E. Krarup 20 Fuldmægtig J. O. Sørensens 4. Grosserer Th. Plum 20. Frk. Møller 5. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Enkefru S. Høeg 10. Forlangsboghandler Brinkmann 10. Fru Saxo Larsen, Skelskør, 10.

Halvaarsbidrag: Cand. mag. V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Frk. A. Amundsen 2,50. Boghandler Gade Svendsen 5. Frk. Storck 2,50 D. L. 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: M. M. 10. *Hedningemissionen:* Oberstløjtnant E. Rambusch 20. *Indre Mission:* Oberstløjtnant E. Rambusch 20.

Ialt Kr. 1732,94.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat (Telf. Byen 3788) og Kasserekontor, Badstuestræde 17, 1. Sal, er aabent daglig fra 10—4.

INDHOLD: Bestyrelsesmødet i 1919. — Uddrag af Regnskabet 1918. — *Anton Teiler:* Absalonskirken. — *Enrique With:* Davidskirkens Selvunderhold. — Bededagskollekten. — Testamentarisk Gave. — Udtrukne Obligationer. — Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening. — Bidragslister.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 22.

Februar.

1920.

Aaret 1919.

Januar:

Pastor emerit. Alfred Kaae, Medlem af Kirkefondets Bestyrelse siden 1907, dør. Bogholder Carl Petersen vælges til Kasserer for Kirken paa Frederiksholm. Møde med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer. Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslægeat indbetales. Resid. Kapellan ved Getsemane Kirke Villads Christensen udnævnes til Sognepræst for Olsker og Alling-Sandvig.

Februar:

Kommandør I. A. Vøhtz konstitueres som Kirkefondets Kasserer og Forretningsfører. Getsemane Kirkes 25 Aars Jubilæum.

Marts:

Pastor I. P. Lindeløv fratræder Stillingen som præsteviet Medhjælper ved Kingos Kirke. Apoteker Sprechler fratræder som Medlem af Simeons Kirkes Kirkestyrelse. Prstv. Medhjælper ved Kapernaums Kirke R. Høgild udnævnes til Sognepræst for Tørring-Hammer.

April:

Cand. theol. A. G. Blenker udnævnes til prstv. Medhjælper ved Kapernaums Kirke. Kommunelærer Bondesen vælges til Medlem af Simeons Kirkes Kirkestyrelse. Kateket ved Frue Kirke K. Frederiksen udnævnes til resid. Kapellan ved Getsemane Kirke.

Maj:

Cand. theol. J. O. K. Brus udnævnes til prstv. Medhjælper og Klokker for Absalons Sogn. Værkmester H. P. Hervard og Grosserer Alfred Nielsen vælges til Medlemmer af Absalons Sogns Kirkebestyrelse. Kommandør I. A. Vøhtz vælges til Kirkefondets Forretningsfører. St. Bededagskollekten indbringer 121,874 Kr. 34 Øre.

Juni:

Cand. theol. J. V. Bitsch udnævnes til prstv. Medhjælper ved Kingos Kirke.

Juli:

Kirkebetjent Henriksen afskediges efter egen Begæring fra sin Stilling som Kirkebetjent ved Hans Tavsens Kirke.

August:

Postbud Nilaus Larsen kaldes til Kirkebetjent ved Hans Tavsens Kirke. Statsaut. Revisor A. Poulsen dør.

September:

Resid. Kapellan ved Apostel Kirke J. J. G. Schousboe udnævnes til Sognepræst sst. Klokker ved Apostel Kirke C. Poulsen afskediges efter Ansøgning. Cand. theol. C. Nedermark udnævnes til prstv. Medhjælper ved Nathanaels Kirke.

Oktober:

Assistent C. O. Pétersen kaldes til Klokker ved Apostel Kirke. Assistent Hjalmar Jørgensen kaldes til Klokker ved Blaagaards Kirke. Revisorerne Holm og Busch vælges til Revisorer af Kirkefondets Hovedregnskab. Bestyrelsesmødet afholdes. Overbibliotekar H. O. Lange og Direktør Carl Borgen fratræder efter Ønske som Medlemmer af Forretningsudvalget. Suppleanterne Kontorchef E. Sivertsen og Fuldmægtig Carl Rasmussen vælges i deres Sted. Klokker Dueholm og Grosserer Carl Hauberg vælges til Suppleanter. Kommandør I. A. Vøhtz og Grosserer Jens Brostrøm vælges til Medlemmer af Bestyrelsen. Kommandør Vøhtz vælges til Kirkefondets Kasserer. Ved Salget af Enkefru H. M. Rüttels Hus modtager Kirkefondet en Gave paa 7040 Kr. (Halvpart). Kirkebetjent Sandstød Thomsen afskediges efter Begæring som Kirkebetjent ved Kirken i Grøndalsvænget.

November:

Skrædder T. Blond kaldes til Kirkebetjent ved Kirken i Grøndalsvænget. Formand Chr. Lorentzen kaldes til Kirkebetjent ved Elias Kirke. Absalons Kirke indvies. Kirkebetjent ved Elias Kirke P. Hansen og Organist Frk. Inger Busck Larsen kaldes til henholdsvis Kirkebetjent og Organist ved Kirken.

December:

Prstv. Medhjælper ved Timotheus Kirke J. A. Jørgensen udnævnes til resid. Kapellan ved Apostel Kirke.

Professor Zeuthen.

En af Kirkesagens gamle Venner fik Hjemlov den 5te Januar i Aar. Professor H. G. Zeuthen var af Præsteslægt; hans Fader var Præst, og hans Broder var Indre Missions tidligere Formand, Provst Zeuthen i Fredericia.

32 Aar gl. blev Prof. Zeuthen knyttet til Københavns Universitet, og ved dette og ved Polyteknisk Lærestalt faldt hans Livsarbejde. Som Professor i Matematik naaede han vidt, saa han ikke blot opnaaede høje Æresposter herhjemme, men hans Navn var æret og skattet langt ud over vort Lands Grænser.

Som troende Menneske var han interesseret i meget af vor Kirkes Arbejde. Han var bl. a. Medlem af Kirkefondets Bestyrelse fra dets Stiftelse i 1896 og til sin Død, og vi, som mødtes med ham dér, vil sent glemme hans fine Skikkelse og hans varme Indlæg.

Mødet med Præsterne ved Kirkefondets Kirker.

Mandag den 26de Januar samledes vi med Præsterne ved vore Kirker og deres Hustruer.

Sognepræst Rich. Thomsen fra Getsemane Sogn indledede en Forhandling over Emnet: »Er vor Kirke rede til at møde de som Følge af Krigen kommende nye Tider.« Pastor Thomsen, som føler sig stærkt knyttet til Udviklingen i den engelske Kirke, var nylig kommen hjem fra et Ophold i England, hvorfor hans varmende og ildnende Foredrag jo ogsaa var stærkt præget af det, han havde hørt og set. Han betonede stærkt den sociale Side af Evangeliet, uden hvilken vi næppe kunde vinde Mændene for Kirken, og sluttede med en kraftig Appel til Præstens personlige Helliggørelse og til at lade os fylde helt med Guds Aand; først da vil vi blive i Stand til at møde den nye Tid paa den rette Maade.

En livlig Diskussion under Biskoppens Førelse fulgte efter. Præsterne Holt, Jespersen, Kent, Quistgaard og Drejø samt Kontorcheferne Bangert og Sivertsen og Overbibliotekar H. O. Lange havde Ordet. Biskoppen afsluttede Mødet.

Sammenkomst med Menighedsraadene.

Den 11te Februar mødtes Forretningsudvalget med Udsendinge fra de lovbefalede og de frivillige Menighedsraad ved vore Kirker i Esajaskirkens Krypt.

Tilslutningen var mindre, end vi havde haabet; den »Spanske« bærer sikkert sin betydelige Skyld herfor.

Sognepræst E. With indledede en Forhandling om Emnet: Kan Menigheden bære Kirkesagens voksende Krav? og samlede sine Tanker under følgende Hovedpunkter: Selvunderholdet maa fremmes, da de pekuniære Krav stadig er stærkt stigende. Menigheden maa udvikles mest muligt i aandelig Henseende. Der maa kræves Samling af Menighedssamfundene indbyrdes, for at en samlet Optræden udadtil kan gøre sig tilstrækkeligt gældende, naar den paakræves.

Efter Diskussionen afsluttede Professor Westergaard med Bøn.

Bidragsliste for November og December 1919.

Carl Nielsen, Gørstinge, 20. Uden Mrk. 25. Ved Murermester Andersen: Fru A. Hansen 10. Pastor Johs. Jørgensen 23,35. Ved Frk. Frantzen: Pastor Herskind, Baarse, 10. C. B. 1. Rasmus Petersen, Lestrup, 2,50. Roskilde 100. Ved Pastor Marius Hansen: Møder i Gudbjerg 90, Holbæk 99. Ved Pastor Johs. Jørgensen: Møder i Søllested 35, Kappel 25, Langø 13,30, Arninge 39,45, Løjtofte 40, Købelev 200. Uterslev 31,25, Horslunde 31,70. Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Nordrup 49,22, Farringløse 8,55, Ringsted 25,07, Tølløse 108, Stenmagle 118,08, Jyderup 46,41, Rersø 56,51, Drøsselbjerg 37,85. Ved Pastor Aug. Thelle: Møder i Karleby og Voldby 115,72, Veggerslev 35,55, Gjerrild 25, Rimsø 81,50, Ørum 191,97, Fjellerup 100. Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Gunderslev 230,75, Herlufmagle 53,08, Glumsø 41,82, Søborg pr. Firhøj 210, Gilleleje 113.

Aarsbidrag: Frk. M. Meyer 1.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Ved Provst Christensen: Høstoffer i Ejsing og Vinderup Kirker 82,45. E. Meyer 50.

Ialt Kr. 2583,08.

Uden Mrk. 25. M. A. 10. Etatsraad C. A. Olesen 20, Direktør C. A. Iversen 20, Grosserer C. Delbanco, Stockholm, 35, Dr. Kühl 20, Klokker N. F. 20, Kirkebetjent Albrechtsen 15, P. D. 500, C. K. 100, Inspektrise Frk. Anna Elberling 10, Lærer Christiansen, Hornum, 10, Sognepræst A. C. Bock, Horne, 10, Blomsterhandler Carl Petersen 25, Frk. K. Juhler, Holeby, 2, C. B. 1. M. K. 10, Fru M. Güntelberg 5, Etatsraadinde og Frkn. Tryde 10, Ved Sognepræst C. I. Scharling: Ved et Møde i Tostrup Præstegaard 25, Pens. Lærer V. Th. Thejzen 20, Ved Sognepræst J. Olsen, Ejstrup: S. H., Dyringhave, 20, M. 100, F. B. 1000, C. 5, Ved Pastor Th. Leth: Søborg Menighedssamfund 200, Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Hvilsom 64,90, Simested 165,59, Hvam 83,55, Aalestrup 50, Gjedsted 134,69, Vesterbølle 50,60, Louns 56, Farsø 81,05, Aars 185,15, Haubro 58,78, Tjele 90, Brabrand 110,23, Ved Pastor Aug. Andersen: Møder i Mov 68,45, Gudumholm 100,72, Bælum 16,45, Terndrup 69,39, Skelund 36,40, Hadsund 48,80, Vive 32,55, Rostrup 36,47, N. Kongerslev 40, Storvorde 107,90, Sejlflod 92,80. (Forts. i næste Nr.)

INDHOLD: Aaret 1919. — Professor Zeuthen. — Mødet med Præsterne ved Kirkefondets Kirker. — Sammenkomst med Menighedsraadene. — Bidragslister.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 23.

April.

1920.

I Anledning af Store Bededags Kollekten.

Med udholdende Troskab sender Menighederne ud over Landet Aar for Aar deres store og gode Gaver ind til den københavnske Kirkesag, og det tør siges, at Store Bededags Kollekten efterhaanden er bleven som et aarligt Vartegn for en Enhedsstræben inden for dansk Kirkeliv, der har haft dybtgaaende Betydning. Der er noget meget trøstesløst ved at betragte Storbyernes Vækst, og ganske særlig, naar man fæster Opmærksomheden ved det store Bidrag hertil, som Landsognene afgiver. Thi at Hundreder og atter Hundreder forlader Landlivet med dets naturligt sunde og lyse Kaar for at synke ned mod at blive upersonlige Talstørrelser i Storbyen, det er i Sandhed et Tab af menneskelige Værdier. Naar Menigheden i København er vaagnet til bl. a. i Københavns Kirkesag at vove en Dyst med Ondskabens og Mørkets Magter herinde, er det kun rimeligt, at den søger baade aandelig og materiel Støtte ude i Landet. Og det er et Lyspunkt i dansk Kirkeliv, at By og Land nu i en Aarrække har staaet forenede i en fælles kirkelig Bestræbelse for at modvirke Forbandelsen ved Folkesammenhobningen i København.

Gud give Menighederne paa Landet altid at bevare aandelig Føling med de stridende Brødre herinde og ud fra en hjertelig Forstaaelse af Kirkesagens Nødvendighed at holde ud i den trofaste og stadig øgede Støtte, de Aar for Aar har ydet os paa Store Bededag. Vanskelige Tider gennemlever vi i Sandhed, og sikkert maa vi være fattede paa store aandelige Brydninger, alt eftersom de politiske og sociale Spørgsmaal kommer nogenlunde til Rø og derfor giver Plads for de personlige og religiøse Livsinteresser, som af en overfladisk Materialisme tilmed har været holdt kunstigt nede igennem lange Tider. Beder vi da nu paany Menigheden ud over Landet om at støtte os, er der vel nok dobbelt Grund til at fremhæve, at vort Behov gaar dybere end til en materiel Hjælp, hvor nødvendig end denne er, nemlig til den *Aandens* Enhed,

som er stærk nok til at forene alle Guds sande Børn i en fælles Strid for Evangeliet.

Skal Københavns Kirkesag faa Naade til uden at trættes at »løfte Banneret i vor Guds Navn«, da har vi i høj Grad troende Venners Forbøn behov. Bed om, at de *aandelige* Maal altid maa staa os saa klart og ufravigeligt for Øje, at vort Arbejde alene kan tilfredsstille os, naar det med fuld Bevidsthed er rettet paa Sjæles Frelse og Guds Børns dybere Helligelse i Samlivet med Gud og Tjenesten for Ham. Bed om, at denne Kirkesagens aandelige Side maa komme saa fuldt til sin Ret baade blandt Præster og Lægfolk, at den kan hjælpe os til indbyrdes *Fordragelighed* og Overbærenhed i de mange mere udvortes Kirke- og Samfundsspørgsmaal, som just i vor Tid, trænger saa stærkt paa og kræver en praktisk Løsning.

Kirkefondet arbejder jo i Følge Sagens Natur og dets historiske Oprindelse under visse særegne Vanskeligheder. Dels er det — som et praktisk Kirkearbejde — uden direkte Indflydelse paa det store Livsspørgsmaal om Præsteuddannelsen, og vi er henvist til at virke med det til enhver Tid for Haanden værende Stof af Præstemner. Dels er det — som et upolitisk Kirkearbejde — afskaaret fra direkte Deltagelse i den kirkepolitiske Debat. En loyal Forstaaelse af disse Vanskeligheder er ganske nødvendig for Opretholdelsen af Tilidsforholdet mellem Menighederne ude over Landet og Kirkefondsarbejdet herinde i Storbyen. Der kan vel komme den Tid, da Kirkefondet for Evangeliets Skyld nødes til at opgives sin teologiske og kirkepolitiske Neutralitet; men lad os være klare over, at Konsekvensen heraf er, at Kirkefondet bliver en helt ny Institution. Dette vil i og for sig kun være godt, saafremt vel at mærke vi er klar over, at Herrens Time er inde til Handling just paa denne Maade. Men saa længe vi med aandelig Frihed kan tjene Jesu Kristi Sag under de nuværende Kirkekaar, trods alle deres øjensynlige Brøst, lad os da forstaa hinanden ret, og lad os *forenes* i den Troens Bøn for Arbejdet herinde i København, der har mindst lige saa store Forjættelser for sig som den direkte Virken med Mund og Haand. Lad os blive tro og udholdende i at nedbede Helligaandens Lys og Kraft over Kirkefondets Arbejde under de ydre Kaar, hvorunder vi nu engang — i det mindste for Tiden — er henviste til at udføre det.

E. Sivertsen.

Desværre maa vi atter bringe Bud om Dødsfald inden for Kirkesagsvennernes Rækker.

Ingeniør Georg Jochimsen.

Den 27de Februar i Aar døde Ingeniør G. Jochimsen, Allerede i 1911 blev han indvalgt som Medlem af Kirkefondets Bestyrelse. Ved de aarlige Bestyrelsesmøder deltog han jævnligt i Diskussionen med Indlæg, der viste ham som en selvstændig Tænker.

Ogsaa i andet kristeligt Arbejde tog han med Iver Del, f. Eks. de aarlige Studentermøder paa kristeligt Grundlag, L. Y. M. o. s. v., og jævnligt mødte man hans belærende Artikler f. Eks. i »Tro og Liv«.

Vi vil savne ham ved vore Bestyrelsesmøder. Gud trøste og styrke hans Enke og smaa Børn.

Oberst A. Levinsen.

Faa Dage efter — den 6te Marts — døde Oberst Levin- sen. Han har været Medlem af Kirkefondets Bestyrelse siden dets Stiftelse i 1896. Hans store Kærlighed til vor Sag mærkedes ikke bløt gennem hans Deltagelse i Bestyrelsesmøderne, men endnu mere derved, at han en Del Aar paatog sig det Hverv at revidere vort aarlige Hovedregnskab. Søgte man ham i hans Kontor i Krigsministeriet i noget, der vedrørte Kirkesagen, kunde man paa Forhaand være vis paa hans fulde Sympati og Beredvillighed til at hjælpe.

Inden for Kristelig Forening for Officerer var han et virksomt Medlem; blandt Guds Børn vil hans Navn være kendt fra en Del aandelige Sange af kristeligt Indhold.

Hans jordiske Virksomhed faldt for Størstedelen i et af Krigsministeriets Kontorer, hvor han i 22 Aar var Kontorchef; herfra faar han dette Vidnesbyrd fra en af sine Underordnede: »22 Aars Samarbejde, og ikke én Mislyd i al den Tid.«

Vi vil meget savne hans ridderlige Skikkelse med det fine Sind. Guds Naade være over hans Hustru og voksne Børn.

Chr. Seidelin.

Bolignøden.

(Af Sognepræst *Richard Thomsen*, København.)

Et af de alvorligste sociale Spørgsmaal i vor Hovedstad i Øjeblikket er *Boligforholdene*. I Løbet af de sidste 3—4 Aar er der opstaaet en ligefrem Bolignød; medens der for 10—12 Aar siden fandtes adskillige Tusind ledige Lejligheder i København, var der den 21de Februar d. A. 1451 Familier, hvem det var umuligt at opdrive en Lejlighed, og som derfor maatte tage til Takke med Skolelokaler og andre primitive Boliger. I alle de nye Huse, Kommunen har bygget for at afhjælpe Bolignøden, maa hver Familie nøjes med ét Værelse; bestaar Lejligheden af 2 Værelser, beboes disse af 2 Familier; bestaar den af 3 Værelser, beboes den af 3 Familier, medens disse 2 eller 3 Familier kun har 1 Køkken til fælles Raadighed. Følgen deraf er naturligvis bleven en forfærdelig Sammenstuvning af Mennesker, og selv om der i Løbet af det første halve Aar bliver ca. 5000 Lejligheder til Raadighed, vil disse dog ikke kunne raade Bod paa den forhaandenværende Nød, endsige slaa til til de nye Hjem, som stadig stiftes.

Alligevel maa vi ikke tænke os, at Bolignøden er et *Problem, som Kriegen har skabt, nej, der var ogsaa Bolignød før Kriegen*. Før 1914 boede ca. 62 pCt. af Stor-Københavns Befolkning i 1 og 2 Værelseslejligheder. Forholdene var i Virkeligheden allerede dengang forfærdelige. I Saxogade paa Vesterbro f. Eks. boede der ca. 6000 Mennesker paa et Areal af ca. 10 Tdr. Land; Saxogade er set fra Vesterbrogade som en dyb Brønd, der skærer sig ind i Husrækkerne, og Solen synes aldrig at naa ned til dens Bund. Her er Bygningskomplekser, der omfatter Forhus, Sidehus, Mellemluse og Baghus; her er Huse med lutter Etværelseslejligheder; Huse med lange Gange, paa hvilke findes 4 til 6 Lejligheder i hver Etage. De samme Forhold findes ogsaa andre Steder i vor By. Man taler saa tit om det forfærdelige ved Londons Fattigkvarterer; men det slog mig, da jeg i Efteraaret boede nogen Tid i Bethual Green i *Londons Østende*, at i Virkeligheden har disse Mennesker langt mere Lys og Luft, end man har i de københavnske Fattigkvarterer. I Øst-London er Gaderne nemlig forholdsvis brede, og Husene har kun 1. Sal, ligesom Side-, Bag og Mellemluse er ukendte. Enhver vi forstaa, at saadanne Boligforhold maa have alvorlige Følger for Beboernes Liv og Trivsel.

I disse overfyldte Kvarterer er der en gunstig Jordbund for mange *Sygdomme*. Tuberkulosen kræver i København 6,7 pCt. af Befolkningen, medens den i vore Provinsbyer kræver 4,5 og paa Landet endog kun 3,8 pCt. *Dødeligheden*

er ligeledes langt større i de overbefolkede Kvarterer end i Byens Villakvarterer. For hver Gang der dør 100 paa Frederiksberg, hvis Boligforhold er forholdsvis gode, dør der ca. 150 i Saxogadekvarteret.

Men det er ikke alene de hygiejniske Forhold, der paa- virkes af Boligen, men ogsaa *de moralske*. Der er f. Eks. en vis Forbindelse mellem *de uægte Fødslers Antal* og *de overbefolkede Huse*.

Nedenstaaende Liste er i dette Stykke bemærkelses- værdig.

	Beboere pr. Hus.	Fødsler udenfor Ægteskab pr. 100.
London	8	4
Stavanger	10	5
Bergen	16	8
København	30	21
Berlin	32	16
Kristiania	36	17
Paris	36	20
Petrograd	52	26
Wien	55	51

Selvfølgelig har Usædelighed ogsaa andre Aarsager end Boligforholdene, men at disse har en væsentlig Andel i denne, er hævet over enhver Tvivl.

Livet i de smaa Stuer, hvor ofte hele Familien, Mand og Hustru, ældre og yngre Børn, ja stundom ogsaa Logeren- de sover, er utvivlsomt ogsaa Aarsagen til den Børneusæde- lighed, hvoraf der findes mere i vore Fattigkvarterer, end man i Almindelighed aner.

Forbindelsen mellem *Drikkeri* og daarlige Boligforhold er ogsaa almindelig anerkendt. I de smaa Stuer er der næppe en rolig Plet for Manden, naar han om Aftenen kommer hjem fra sit Arbejde; hvad Under da, at han søger hen paa Værtshuset; og mangan en Husmoder, der led under at gaa i de smaa, mørke, om Sommeren maaske glohede Stuer, tog sin Tilflugt til Stimulanser for at komme ud over alt Be- sværet og Trætheden og endte med at blive forfalden.

Naar saa mange *unge Mænd og Kvinder gaar i Hundene* i Fattigkvartererne, er det ogsaa delvis de elendige Boligfor- holds Skyld. Hvor har saadan en ung Mand eller Kvinde en Plet, de kan kalde deres egen, og hvor de kan mødes med Venner og Bekendte. Gaden og Gadedøren bliver da det nat-URLige Opholdssted og Mødested for Ungdommen, og derfor er Gadedørene i et Kvarter som det, hvori jeg bor, fuld af unge Mænd og Kvinder lige til op imod Midnat. Men at dette rummer en Fare for Ungdommens Moral, er givet.

Ogsaa *Børnene* fra disse smaa Hjem er delvis henvist til at opholde sig paa Gaden, der er jo simpelthen ikke Plads til dem derhjemme.

Det vil da ogsaa vise sig, at Beboerne fra disse overbefolkede Kvarterer *heller ikke søger Guds Hus*, og at det religiøse Liv, de lever, i mange Maader er saare uudviklet; de kan jo ikke engang, selv om de vilde, følge Herrens Ord om at gaa ind i deres Kammer og lukke deres Dør og bede til deres Fader, som er i Løndom; thi de har intet Kammer at gaa ind i.

Venner af Guds Riges Kompe og Fremvækst i vor Hovedstad maa derfor være interesserede i Boligproblemet; det gaar ikke an at lade det ligge; bliver det ikke løst, vil det betyde, at Kirken har en Vanskelighed mere at kæmpe med i sit Arbejde.

Nye Udvidelser af Arbejdet.

Vi har købt en ny Kirkegrund i *Jesuskirkens Sogn*. Den ligger i det saakaldte Trekronerkvarter paa Hjørnet af Kløverbladsgade og Karens-gade. I dette Kvarter, som ligger lige Vest for Vestre Kirkegaard, bor der allerede c. 6000 Mennesker, saa det kan jo næppe vare saa længe, inden der her maa opføres en ny Kirke. Den præsteviede Medhjælper ved Jesuskirken virker særligt paa dette Sted.

Ude i *Kapernaums Sogn* paa Nørrebro er Planerne for et nyt Fremstød ved at realiseres. I en Nybebyggelse ved Borups Allé bor der nu c. 4000 Mennesker. Stedet ligger — efter københavnske Forhold — lidt afsides fra Kirken. Her tænkes rejst en Træbarak til Brug for en Søndagsskole for Kvarterets talrige Børn og til ugentlige Møder for de voksne.

I Distriktet paa den anden Side af Borups Allé: *Grøndalsvænget*, bor der f. T. c. 1500 Mennesker med egen Præst og Kirkebarak. Fra April Flyttedag vil Indbyggerantallet være vokset til c. 6000, saaledes bygges der i denne Del af København. Om nogle Aar maa der jo ogsaa her finde en Udvidelse Sted.

Vi ligger i Underhandlinger med Københavns Magistrat om nye Grunde paa forskellige Steder.

Paa Nørrebro udvider det nuværende *Anna Sogn* sig betydeligt i den Vest for Jernbanen liggende Del. Her maa formentlig en Gang udskilles et nyt Sogn sammen med den sydlige Del af St. Stefans Sogn. Vi forhandler her om en Grund ved Lade-gaardsaaen.

Ude i *Krist Sogn* paa Vesterbro er Arbejdet ved at vokse Præsterne over Hovedet. Der er her foruden den almindelige

Bygningsvækst kommet en Del Husvildebarakker til. Her forhandler vi om en Grund Syd for Ny Carlsbergvej.

Paa Østerbro er det særlig *Sions* Sogn, der vokser. Her er i de sidste Aar opført en Mængde Huse af billigt Bygningsmateriale; Sognet trænger absolut til en Deling. Vi forhandler med Magistraten om en Grund Øst for Strandvejen.

Paa flere andre Steder er vi i Gang med Planer om Udvidelse.

Byen vokser paa alle Kanter; her er Masser af Arbejde. Blot vi ogsaa havde Præsterne til Arbejdet og Pengene. Præstenoden mærkes saa at sige ved hvert eneste Præsteskitte herinde; navnlig til de præsteviede Medhjælperstillinger kniber det ofte med at finde en Mand, og flere Gange har en saadan Stilling staa ledig temmelig længe, hvilket atter slider for stærkt paa Sognepræstens Kræfter. Men heller ikke de faste Præstestillinger herinde synes at være særlig efterspurgte. Ved Ledighed i en saadan ved en af vore Kirker viste der sig for nylig kun at være én Ansøger, nemlig den Mand, som Menigheden efter Samraad med Kirkefondet havde opfordret til at søge. Men det samme gælder jo for det øvrige Land; Gang paa Gang læser vi i „Statstidende“, at saa det ene og saa det andet Sognepræstembede ude paa Landet maa opslaas paany „af Mangel paa et tilstrækkeligt Antal kvalificerede Ansøgere“. Sagen er, at vi *har* Præstemangel i Danmark.

Men vi lider ogsaa af Pengemangel. Ganske vist stiger baade Ofrene ved afholdte Møder og Bededagskollekten; derimod synes de enkeltes Gavebidrag at tage kendeligt af. Men samtidig er jo ogsaa Priserne stegne næsten fabelagtigt. Tidligere gav vi c. 25.000 Kr. for et Menighedshus med indviet Kirkesal, bygget af Sten, saa det kan blive staaende og helt blive anvendt til Menighedslokaler, naar Menigheden faar Raad til at bygge den store Stenkirke. Nu opfører vi en lille Trækirke for 71.000 Kr., væsentligt uden Lokaler til Menighedsarbejdet; og en Træbarak med c. 150 Siddepladser vil fra ny af næppe kunne faas under c. 35.000 Kr., fuldt monteret til gudstjenestelig Brug.

Spiritusrationeringens Indflydelse paa Menighedsarbejdet i København.

Enhver, der har haft noget Kendskab til Forholdene i København før Krigen, har været nødt til at indrømme, at de stærke Drikke havde en stor og skæbnesvanger Magt over store Dele af Befolkningen, og at Drikkelasten med alle de Synder, der følger i dens Kølvan, frembød en meget væsentlig Hindring for Guds Rige herinde i vor By derved, at den holdt store Dele af Befolkningen borte fra Guds Ord, forhærdede Hjertet hos

andre og demoraliserede store Kredse af den opvoksende Ungdom, der stammede fra drikfældige Hjem, og hvis Opdragelse derfor blev i allerhøjeste Grad forsømt.

Krigen har — som paa saa mange andre Omraader — ogsaa grebet føleligt ind i disse Forhold.

Som bekendt blev man i de første Krigsaar ved at holde Haanden over Snapsen men da Forholdene tilspidsede sig mere og mere, kom jo da ogsaa den Tid, da man maatte indskrænke Spiritusproduktionen, og da man af finansielle Grunde lagde en saadan Skat paa Alkoholen, at Brændevinen fra at være „den fattige Mands Snaps“ blev forvandlet til at blive en Luksusdrik for de rige.

Hvilken Indflydelse har nu dette Forhold haft paa Menighedens Arbejde herinde?

Saa vidt jeg kan se: baade en glædelig og en betænkelig.

Det glædelige er, at en Mængde Mennesker ret hurtigt opagede, *at de udmærket godt kunde undvære de stærke Drikke*. Naar de var saa vanskelige at faa fat i og kostede saa meget, ja saa kunde man — om end nu og da med et Suk — ogsaa godt leve dem foruden, og efterhaanden, som man vænnede sig hertil, opagede man, at man befandt sig udmærket herved.

Vi har derfor rundt omkring i de forskellige Menigheder gjort en Række opmuntrende Erfaringer. Ægtefæller, som Spiritussen havde skilt fra hinanden, har paany genoptaget deres Samliv; og det viser sig, at det gaar udmærket. I flere Tilfælde ved jeg, at den tidligere drikfældige Mand ikke blot nu er Afholdsmand, men et levende troende Menneske, der har fundet sin Plads i Menigheden og er en god Familiefader, der bringer sin Ugeløn hjem og anser det for en Glæde at arbejde for sig og sine.

Jeg er ikke i Øjeblikket i Besiddelse af nogen paalidelig Statistik over Skilsmissemæglinger her i Byen; men i de to Sogne, hvor jeg siden Spiritusrationeringen har arbejdet, har Antallet af ægteskabelige Konflikter paa Grund af den ene af Ægtefællernes Hang til de stærke Drikke, i hvert Fald været langt ringere end før Krigen. I det fattige — og før meget drikfældige — Apostelsogn har Forholdene i Hjemmene været langt lysere end før, og her i Kapernaums Sogn har jeg i hvert Fald ikke mødt nær saa meget Drikkeri, som jeg paa Forhaand ventede.

Menighedsplejernes Opgave er i ikke ringe Grad bleven lettet ved denne Udvikling af Forholdene. Selvfølgelig har der — med Pengenes stærkt synkende Værdi — været Brug for store Beløb, men der kan fornuftigvis ikke være Skygge af Tvivl om, at disse vilde have været endnu større, om Spiritusfloden var bleven ved at strømme uhindret i disse Aar, og man har mere end før haft den tilfredsstillende Fornemmelse, at Hjælpen virkelig forslog noget. At hjælpe Drankerfamilier er jo kun altfor ofte at øse Vand i Danaidernes bundløse Kar.

Som endnu en glædelig Erfaring vil jeg fremhæve, at Dødeligheden i Børneverdenen i disse Aar har været langt ringere end før, i hvert Fald i de fattigste Sogne. En Kendsgerning, der paany understreger den Sandhed, at Spiritusdrikkeriet rent ud sagt er lovmæssigt Barnemord.

Men er end saaledes de Erfaringer, der i disse Aar er gjorte, i mange Maader glædelige, er de i andre Henseender afgjort betænkelige.

Før Rationeringen kom, stod der ved de fleste af Kirkefondets Menigheder blomstrende Blaa Kors Foreninger, hvis Møder Uge efter Uge samlede større eller mindre Skarer af dem, Kirken ellers vanskeligst naaede ud til, og Tid efter anden vandtes saa en og saa en til af disse, ikke blot for et menneskeværdigt Liv, men for Guds Rige.

Dette Kirkens særlige Arbejde har i ikke ringe Grad lidt under de nye Forhold. Ganske vist har der ikke været noget videre Frafald iblandt de solide Blaa Kors Venner; men Tilgangen har været mindre end før, og adskilliges Iver er — uomtvisteligt — kølnet for Sagen, fordi man lullede sig ind i den falske Forestilling, at alt nu snart var, som det skulde være, og at man derfor ikke i samme Grad som før behøvede at være med i det reddende og forebyggende Arbejde.

Det kan derfor ikke nægtes, at det kristelige som ogsaa det folkelige Afholdsarbejde for Øjeblikket befinder sig i en Krisetilstand, der faar en til at rette det saare alvorlige Spørgsmaal til Menighederne herinde, om de nu ogsaa er vaagne og vel rustede til at imødekomme de Krav, som den stigende Spiritusproduktion i Forbindelse med den stedse dalende Værdi af de Penge, der i vore Dage rigeligere og rigeligere strømmer ind til den brede Befolkning, stiller til deres Kærlighed og Offervilighed overfor de Stakler, der føres i Ulykke ved de stærke Drikke, eller om det som saa ofte før skal vise sig, at den onde Fjende faar Held til at saa sine Ukrudtsfrø i Marken, mens Herrens Tjenere sover i den Tro, at Arbejdet er *gjort*.

Det vil desværre i saa Tilfælde blive en trist Opvaagning.

Nu som før bør den kristne Menighed og forøvrigt alle de Mænd og Kvinder i vort Folk, der ønsker, at Folket skal bevares sundt til Legeme og Sjæl for at blive en frugtbar Jordbund for Guds Riges Sæd, se, at de stærke Drikke er et af Satans aller- virksomste Arbejdsmidler.

M. Th. Nielsen,
Sognepræst ved Kapernaums Kirke.

De nye Lønningslove for Kirkerne i København.

I de sidste Par Uger har manges Tanker været optagne af den kirkelige Lønningslov, som nu ligger paa Rigsdagens Bord, og uafladelig ringer Telefonen med Spørgsmaal om, hvad jeg, d. v. s. Spørgeren, nu kan faa at leve af. Og intet Under! thi det gælder jo det daglige Brød for alle dem, der er medtagne i Loven, det gælder Alderdomsforsørgelse i Form af Pension og Enke- og Børneforsørgelse i Tilfælde af Mandens og Faderens Død. Og med ikke mindre Spænding ses der hen til Kirkeministeriet, der bagefter skal klassificere Kirkerne, thi det gælder mange Hundrede Kroner aarlig, om ens Kirke kommer i 1ste, 2den eller 3dje Klasse. Ja Præsterne har endog Mulighed for 6 Klasser med en Forskel fra 1500 Kr. til 9600 Kr. i aarlig Løn, bortset fra Stedtillæg, Dyrtids- og Konjunkturtillæg.

Paa den Tid, da dette skrives, ligger Loven i Udvalg, og ingen kan vide, hvordan dens endelige Skikkelse vil blive; det vil derfor ogsaa være spildt at gaa ind paa Enkeltheder, og navnlig vil det være umuligt at sige, hvilken Indflydelse dens Vedtagelse vil faa for Kirkefondets pekuniære — og da for Resten ogsaa andre — Forhold.

Naar dette læses, skulde Loven gerne ikke blot være vedtaget, men ogsaa være traadt i Virksomhed. Saa kan vi vende tilbage til dens Betydning for os og vore Kirker og de ved Kirkerne ansatte Tjenestemænd i næste Nr. af Bladet.

Bidragsliste for December 1919.

(Fortsat fra forr. Nr.)

Aarsbidrag: J. A. 50. Grosserer H. A. Møller 10. Professor H. Westergaard 100. Komtesse Th. Moltke 5. Østersøgades Gymnasium 5. Direktør C. A. Iversen 10. Fh. Manufakturhandler Edv. Holm 2. Lærer E. A. Jacobs 5. Frk. M. Bruun 2. Frk. E. Bruun 2. Theandler H. P. Sundorph 5. Kommandørinde Jespersen 10. Kaptajn G. Brandt 2. Etatsraadinde Julie Adolph 10. Nina og H. 20. Dr. Moltesen 6. Grosserer Thidemann, Holbæk, 20. Sognepræst P. Oldenburg 10. C. J. V. B. 50.

Halvaarsbidrag: Dr. med. C. U. Maaløe 25.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 10.

Særlige Gaver: Anna Kirken: Frk. Anna Rothe 10. Taksigelseskirken: Carl Barsøe, Nørrebrogade, 2. Bidrag 100. Sognepræst A. C. Bock, Horne, 20.

Ialt Kr. 4487,47.

Bidragsliste for Januar 1920.

Frk. C. Granzow: Til Minde om Pastor F. Weltzer, Kirkesagens trofaste Ven, 25. Grosserer H. Levinsen, Hørsholm, 50. Frk. J. Tychsen 10. J. P. 12. Uden Mrk. 25. Benthe Marie 20. Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Tibirke 122, Vejby 36, Ballerup 54,15, Maaløv 32,27, Sdr. Alsted 23,85, Sdr. Kirkeby 28,10, Nykøbing F. 69,45, Uvelse 42,65.

Aarsbidrag: Frk. Francisca Grüner 16. Frk. Koefoed 10. Fru A. Bartholin 3. Frk. M. Lange 5. Hørkræmmer A Sørensen 5. Overretssagfører A. Delbanco 25. Sagfører A. Mørck 10. Frk. Petersen 2. Fru Brendstrup 10. Fru Professorinde Christensen 5. Inspektør Larsen 2. Diakonisse Marie Møller 1. Grosserer Chr. Herm. Petersen 10. Frk. Jonquières 10. Frk. H. Hviid 2. Grevinde A. Reventlow 10. Godsforvalter Christov, Jettehøj, 25. Slotsgartner Paludan, Gentofte, 4. Apoteker A. Ruge, Maribo, 20. Enkefru A. Rode, Snekkersten, 5. Grosserer Osc. Hirschsprung 10.

Halvaarsbidrag: Frk. Langhoff, Hørsholm, 100.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: »De samvirkende Menighedsplejer: Grosserer H. Levinsen, Hørsholm, 20. Østerbros Juleforening: Grosserer H. Levinsen, Hørsholm, 30. Taksigelseskirken: E. + O. 25. G. og F. 10. C. B. M. M. 500.

Ialt Kr. 1426,77.

Bidragsliste for Februar 1920.

Uden Mrk. 25. Ved Stiftsprovst Ussing: Direktør August Holm 100. n. n. 30. Ved Provst F. Munck: fhv. Skolebestyrer Torkildsen, Charlottenlund, 15. Ved Sognepræst N. C. Hansen: en unævnt i Neksø 25. Dr. phil. C. Krebs 30. C. 20. A. D. 3. Nedlagt i Fattighøssen i St. Jakobs Kirke 2. Mogens Andersen 50. Direktør G. Madsen 10. Ved Sognepræst C. J. Holt: fra en unævnt 2. Ved Pastor Seidelin: Møder i Karlebo 62,29, Nivaa 17,55, Hornbæk 165,15.

Aarsbidrag: Professor V. Ammundsen 25.

Ialt Kr. 581,99.

Bidragsliste for Marts 1920.

Uden Mrk. 250. Ved Direktør Car Borgen: Frk. E. Oppermann 5. Gaardejer P. Hansen, Borød, 10. Pastor Grøn, Færøerne, 20. Kontreadmiral V. F. Koefoed 100. »Kristeligt Dagblad« 500. Klokker N. Foss 15. Klokker Dueholm 15. Ved Sognepræst Münster, Dalby: gennem »Hjemlandsposten« til den ekstra Indsamling 37,50. Ved Pastor C. H. Leth: ved en Kollekt i Frederiksholms Kirke 100. Ved Pastor Aug. Andersen: Møde i Ishøj 20,61. Ved Pastor Th. Leth: Møder i Langaa 127,30, Vinge 27, Langaa Missionshus 27,60, Hjerminde 26,85, Bjerringbro 135,70, Brandstrup 90,65, Vinkel 91,50. Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Vinding-Vind 205,30, Holstebro 336,41, Tvis 118, Vemb 36, Ny Sogn paa Holmsland 201,45, Sdr. og Nørre Bork 100, Varde 235, Lønborg, Egvad, Tarm 562,85, Ved Pastor I. C. Poulsen: Møder i Borris 78,25, Sdr. Fel-

ding 17.50, Grindsted 241, Ansager 74.34, Øse 75, Næsbjerg 50, Esbjerg 455.65, Sejerø 26.

Aarsbidrag: Frk. M. Delbanco 5, Frk. Bayer 60.

Særlige Gaver: *Anna Kirken:* Fru Anna Nielsen ved Stiftsprovst Hoffmeyer 5.

Ialt Kr. 4482,49.

Bestyrelsesmødet.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde afholdes i Aar den 26de og 27de Oktober.

Kontoret.

Det meddeles, at baade Kirkefondets og De Samvirkende Menighedsplejers Kontor fremtidig lukker hver Lørdag Kl. 2. I Sommermaanederne Juni, Juli og August lukker Kontorerne hver Dag Kl. 2.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—4 (Lørdag til 2), Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Badstuestræde 17¹, Tlf. Byen 3788.

*Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kassererkontor (Tlf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra 10—4 (Lørdag til 2),*for Udbetaling dog kun fra 10—2.*

INDHOLD: *E. Sivertsen:* I Anledning af Store Bededags Kollekten. — To Dødsfald. — *Richard Thomsen:* Bolignøden. — Nye Udvidelser af Arbejdet. — *M. Th. Nielsen:* Spiritusrationeringens Indflydelse paa Menighedsarbejdet i København. — De nye Lønningslove for Kirkerne i København. — Bidragslister. — Bekendtgørelser.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 24.

Oktober.

1920.

St. Bededags Kollekten.

St. Bededagskollekten er nu indgaaet fra alle Stifterne. Den indbragte i Aar 112,425 Kr. 31 Øre. Vi bringer vore Venner vor hjertelige Tak for den Kærlighed og Tillid, der ligger bag ved dette store Tal, men samtidig tilføjer vi: Kollekten er gaaet ned med 9427 Kr. 93 Øre siden i Fjor. Forskellige Grunde kan forklare denne Nedgang; dels var Kollekten sat ualmindelig højt op i Fjor med en Stigning paa 54,5 pCt. i Forhold til Aaret i Forvejen; dette skyldtes maaske, at ikke faa Præster havde lovet at lægge vor Sag særlig varmt ind til deres Menigheders Hjerter i Fjor, fordi vor Pengetrang var saa stor; og dels var Vejret i Aar paa flere Egne saa daarligt, at Kirkebesøget paavirkedes meget kendeligt deraf.

Saa meget mere vil vi glæde os over, at der alligevel skete Fremgang flere Steder, saaledes Lolland-Falsters Stift. Ogsaa København—Frederiksberg møder med en betydelig Fremgang. Dette er saa meget mere glædeligt, som det jo er Københavnerne, der høster direkte Gavn af Indsamlingen og derfor ogsaa bør bære deres betydelige Andel deraf.

Men til nye Fremstød i Arbejdet blev der ingen Penge; og trods Bolignøden herinde vokser Byen dog saaledes, at vi gerne skulde begynde paa ikke saa faa nye Steder med en midlertidig Kirke, med Præsteansættelse o. s. v., for at ogsaa de Tusinder, som bosætter sig i de nye Kvarterer herinde, kan faa at høre, at Jesus er Syndernes Ven.

Og saa til Slut endnu en Gang: Kærlig Tak for hver Forbøn og Gave; vi kan ikke undvære nogen af Delene.

Chr. Seidelin.

Til Danmarks Præster!

I Foraaret 1913 udsendte en Kreds af Præster et Opraab til Danmarks Præster om at bygge en Kirke herinde i København.

Omtrent 200 Præster svarede paa vor Henvendelse, og det lykkedes iblandt Danmarks Præster at samle ca. Kr. 40,000, (heri er et enkelt Bidrag paa 20,000 Kr.).

Hans Tavsens Kirkens Menighedshus blev saa rejst og indviet til Kirke for Islands Brygges Sogn den 10. Oktober 1915. Til Fuldførelsen havde den unge stedlige Menighed samlet ca. Kr. 12,000, og Det københavnske Kirkefond gav Halvdelen af, hvad Grunden kostede Kr. 10,000. Ialt kostede Bygningen og Grunden ca. Kr. 62,000.

Kirken er tilskødet Det københavnske Kirkefond.

Siden er Islands Brygges Sogn vokset yderligere i Størrelse, der er nu ca. 13,000 Indbyggere, Kirken er altfor lille til Sognet og her er stor Trang til Udvidelse, idet ogsaa det mangedrejede Menighedsarbejde kræver større Plads og har god Brug for den nuværende Kirkesal til Menighedssal.

Den nuværende Hans Tavsens Kirke er bygget som Sideskib til den planlagte Kirke, kun en tynd Skillevæg skal rives ned, for at sætte den i Forbindelse med Hovedkirken.

Menigheden i Sognet har 1. Januar 1919 sat en Indsamling i Gang for at faa Kirken fuldført. Indtil Dato har den samlet over Kr. 32,000, og paatager sig yderligere at skaffe Kr. 38,000 inden 1. Januar 1924, hvoraf over Halvdelen er tegnet i faste Bidrag.

Desuden har en Indsamling i Hans Tavsens Slægten givet ca. Kr. 4000 og forventes i hvert Fald at give Kr. 5000 ialt. Saaledes gør vi ialt sikker Regning paa Kr. 75,000 inden 1. Januar 1924.

Overslaget for Kirkens Fuldførelse var i 1914 paa ca. Kr. 82,000, men med de nuværende Priser vil Kirkens Fuldførelse kræve et langt større Beløb.

Vi henvender os derfor atter til Danmarks Præster med Bøn om, at de vil være med til at fuldføre Hans Tavsens Kirken. Bli-ver Sagens Løsning overladt til den stedlige Menighed alene, ser det ud til, at Sognet kommer til at vente paa sin Kirke i en uoverskuelig Aarrække, men rækker Danmarks Præster en hjælpende Haand, kan vi haabe, at Kirkesagen i denne store Bydel kan blive løst i de kommende Aar. Vi beder Præsterne tegne sig for et aarligt Bidrag i 5 Aar eller at yde et Bidrag een Gang for alle.

Præstekomiteén for Hans Tavsens Kirken, Juni 1920.

P. Skak Barfod.
Andenpræst
ved Diakonissestiftelsen,
Dronningensvej 24, F.,
Komitéens Formand

A. Quistgaard,
Sognepræst
ved Hans Tavsens Kirke,
Thorshavns-gade 28⁴, B. St. Kannikestræde 13, K.
Sekretær.

Chr. Henriksen,
Res. Kapellan
ved Vor Frue Kirke,
Kasserer.

Eduard Geismar,
Sognepræst
ved Trinitatis Kirke,
Nørrebrogade 18 B., N.

Charles Nielsen,
Sognepræst
ved Aldersro Kirke,
Jagtvej 199, Str.

M. Th. Nielsen,
Sognepræst
ved Kapernaums Kirken,
Hjortsholmsallé 29, L.

Carl Schousboe,
Provst. Mariakirken,
Stampesgade 4, V.

G. Th. Sort,
Præst
ved Hans Tavsens Kirken.
Artillerivej 58, C.

Vi undertegnede Præster fra alle Landets Amter anbefaler Sagen paa det bedste og er villige til at modtage Meddelelser om Tegning af Bidrag. Bidragene sendes til Kassereren, Pastor Chr. Henriksen, Store Kannikestræde 13, København K.

A. Hansen, Sognepræst, Hvalsø. *Emil Westrup,* Sognepræst, Melby. *Svend Nielsen,* Res. Kapellan, Hellerup. *Henry Fønnesbech-Wulff,* Valgmenighedspræst, Vallekilde. *A. Hertz,* Provst, Finnerup. *H. H. Jørgensen,* Sognepræst, Nordrup. *J. Nimb Lassen,* Sognepræst, Lidemark. *Alex Reumert,* Sognepræst, Hasle. *A. Gjerulff,* Sognepræst, Fravgde. *Hans Øllgaard,* Kaldskapellan, St. Knuds Kirke, Odense. *Carl Høyrup,* Sognepræst, Stenstrup. *J. Th. Sadolin,* Sognepræst, Kippinge. *S. H. Sørensen,* Sognepræst, Aalborg. *J. P. Pedersen,* Sognepræst, Astrup. *Harald Langhoff,* Sognepræst, Jelstrup. *C. P. Pedersen,* Sognepræst, Kettrup. *M. Flintholm,* Sognepræst, Rosholm. *A. C. Overgaard,* Sognepræst, Hinge. *Hausgaard Borregaard,* Sognepræst, Hornbæk. *Frederik Bendix,* Sognepræst, Astrup. *Georg Thanning,* Sognepræst, Hobro. *Oluf Olesen,* Stiftsprovst, Ribe. *Fr. Zeuthen,* Sognepræst, Vildbjerg. *Noring,* Sognepræst, Ringgive. *K. J. Grøn,* Sognepræst, Nordstrømø.

Siden dette Opraab gik i Trykken i Juni Maaned, har vi yderligere indsamlet ca. Kr. 3000 her i Sognet. Saa at sige hver Dag bringer nye Bidrag. Der er Liv og Lyst over Indsamlingen og stor Kærlighed til Sagen blandt Sognets Beboere.

Selvfølgelig er det strengt at gaa Aar efter Aar med altfor ringe Plads i Kirke og Menighedslokaler, men der kan heller ingen Tvivl være om, at den Fællesskabsfølelse, der bliver i et Sogn, hvor mange af dem, der staar i et ret løst Forhold til Kirken, dog er med til at bygge paa Kirkehuset, betyder meget i Retning af at drage Mennesker mod Kirken. Det, man ofrer noget for, faar man kær.

Nu gælder det kun om, at Ventetiden ikke bliver *altfor* lang, inden vi kan rejse Kirkens Hovedskib. For menneskelige Øjne at se, er det absolut umuligt for Sognemenigheden alene at naa til Vejs Ende, derfor haaber vi saa stærkt paa, at Præsterne vil hjælpe os igen, saadan som de hjalp os sidst.

A. Quistgaard,
Præst ved Hans Tavsens Kirke.

Kapernaumskirkens 25 Aars Jubilæum.

Blandt Københavns Kirkefonds Kirker er *Kapernaumskirken* paa det yderste Nørrebro den første, der er opført i sin blivende Skikkelse. Den har nu staaet i 25 Aar, idet den indviedes af Sjællands Biskop den 15. September 1895.

Disse 25 Aar har bragt store Forandringer i det Distrikt, hvor den er opført; før laa det hen som et Slags Overdrev for København, befolket af Mennesker af ret blandet Beskaffenhed. Drikeriet skal have været rent ud forfærdeligt i de smaa, usunde og fattige Huse, der den Gang udgjorde de fleste Boliger, og inde paa det mere retfærdige Nørrebro talte man rystet om den Egn, „hvor Ærligheden hørte op“, og *Lersøbøllerne* huserede. Nu er Sognet ligesaa pænt som ethvert andet københavnsk Forstadssogn, *Lersøbøllerne* er en „*Saga blott*“, og hvorvel der endnu findes mange, tvivlsomme Beværtninger, formaar de dog ikke længer som før helt at sætte deres Præg paa Gade- og Huslivet.

En af de vigtigste Grunde til denne Forandring er uden Tvivl den, at der i de 25 Aar er vokset en Menighed op herude, og at denne i nogen Grad har formaaet at indvirke paa baade gamle og unge, selv om det paa den anden Side skal siges, at der endnu er meget, der maa ind under Guds Ords tugtende og opdragende Indflydelse; men over Manglerne og Ufuldkommenhederne er der dog ingen Grund til at glemme, at der er meget at sige Gud *Tak* for.

Det var derfor et Udtryk for Hjertets Trang, naar Menigheden ønskede at markere Overgangen fra de første 25 Aar til de næste ved en Jubilæumsfest, der forløb under de skønneste Former.

Selve *25 Aarsdagen* blev fejret ved en stiltfærdig *Fællesaltergang* af Menigheden, hvor store Skarer søgte op til Herrens Bord. Ved denne Lejlighed afleveredes Menighedens Jubilæumsgave til Kirken. Den bestod i et dejligt *Orgel* til 16,000 Kr., hvortil rig og fattig, ja næsten det hele Sogn havde ydet sit Bidrag. Det tager sig prægtigt ud i den lille, hyggelige Kirke og skal nok i Fremtiden vise sig at være et godt Hjælpe middel i Menighedens Arbejde. Samtidig havde en Kreds af Venner omformet og forskønnet Præsteværelset, ligesom de havde bidraget deres til at gøre Kirken hyggeligere ved at beklæde Bedeskammel og Prædikestol med Fløjl, forsyne Læsepulten med et skønt broderet Antependium, lægge Løbere paa Trapperne o. s. v. Fra de unge Mænd og Kvinder lagdes der en pragtfuld Bibel paa Alteret i Stedet for den gamle, forslidte.

Selve *Jubilæumsfesten* holdtes derimod den følgende Søndag. De tre Sognepræster, der havde afløst hverandre i Gerningen herude i de forløbne 25 Aar, forrettede Altertjeneste og prædikede i Kirken, der naturligvis var fyldt til sidste Plads. Som et Udtryk

for Menighedens Tak for den svundne Tid, gik den efter Prædikenen en Offergang til Alteret, hvor den lagde 735 Kr. som en Gave til Kirkens Drift, og at der var Feststemning, kendtes ikke blot paa de skønne Danebrogsflag (en Gave til Genforeningsdagen), der ved Indgangen hilste de indtrædende Velkommen, men ogsaa paa den højtidelige Stilhed og den inderlige Bøn, man saa tydeligt mærkede i Kirkerummet.

Om Aftenen samledes Menigheden igen til *festligt Samvær* med Repræsentanter for Kirkefondet, de afgaaede Præster, af hvilke 4 personlig var til Stede, mens de øvrige 3 havde sendt Telegram, samt med Udsendinge fra Nabomenighederne. Denne Sammenkomst fandt Sted i Menighedens eget Hus, der i nøje Forbindelse med Kirken rejstes for ca. 4 Aar siden ved frivillige Bidrag og den Gang kostede ca. 22,000 Kr., men naturligvis nu repræsenterer en langt højere Værdi. Dette *Menighedshus* afgiver nu gode Lokaler til de forskellige Foreninger og det store Antal Møder, der indgaar som et betydeligt Led i en københavnsk Forstads-menigheds Arbejde. Ogsaa dette var naturligvis ved denne Lejlighed fyldt til sidste Plads.

Festtalen holdtes af Kordegn *Reslet*, der sammen med Organist *Ostermann* fejrede Jubilæum samtidig med Kirken, og som begge paa forskellig Maade erindredes af Menigheden. Han dvælede dybt rørt ved Guds Naade mod Kirke og Menighed i de forløbne Aar og viste, hvorledes Gud havde overvundet Hindring efter Hindring, saa der nu stod en *selvunderholdende* Menighed med Kirke, Menighedssal og Orgel, med et vidtforgrenet Arbejde; ligeledes bragte han Kirkefondet en Tak, fordi det begyndte Arbejdet herude og nu atter havde vist sin Kærlighed ved i disse Dage at rejse en *Mødesal* i det nye Kvarter i Sognet som Udgangspunkt for et kommende, kirkeligt Arbejde.

Saa fulgte ellers Tale og Sang Slag i Slag. Et Recitativ forfattet af et af Menighedens Medlemmer blev foredraget, og en Sang, forfattet af et andet, afsungen. Selvfølgelig blev der bragt en Tak til Mennesker, men det var dog først og fremmest *opad*, Taksigelsen steg, og da vi skiltes, var det med Følelsen af, at Herren ogsaa havde været midt i vor Glæde, samt med nye Forsætter om at vinde bedre frem i de kommende Dage. Kirkens ældste Præst, den alderstegne Stiftsprovst *Volf* fra St. Hedinge, sluttede Aftenen med en inderlig Bøn og med Tak for de svundne Aar til Ham, hvis Maal det er at samle sin frelste Menighed til Højtiden derhjemme.

De nærmest følgende 5 Dage fyldtes Kirken Aften efter Aften til sidste Plads af en opmærksomt lyttende Skare; Kirkens forhenværende Præster og Kordegnen førte Ordet, og Kirkekoret samt nogle Solosangere fra selve Menigheden glædede Tilhørerne ved deres Sang, der lød herligt til det nye Orgel. Ordet blev saaet rigeligt i de Dage, og da Sognepræsten sluttede denne skøn-

ne Uge med Tak til Gud for alt, hvad han havde givet Menigheden i den, var det tillige i det Haab, at Gud gennem sine Tjenere her ogsaa i Fremtiden vilde løse de store Opgaver, der trænger sig paa, saa der bl. a. snart kunde rejse sig de *Præsteboliger*, der i disse Bolignødens Tider mere og mere vil vise sig at være et nødvendigt Led i det ydre Apparat for en Hovedstadskirkes Arbejde, saa ikke, som nys er sket ved dette Sogn, en Præst bliver nødt til at søge ud paa Landet, fordi han — efter et Aars frugteløs Søgen — ikke har formaaet at faa Tag over Hovedet til sig og sin Hustru.

Marius Th. Nielsen.

Provst Elmquist.

Den 25de August blev Provst Th. Elmquist begravet fra Vartov Kirke. I 15 Aar havde han da haft Sæde i Kirkefondets Bestyrelse, i hvis Aarsmøder han altid flittig deltog, og hvor han ofte og altid stærkt interesseret tog Ordet. Han havde i sin Ungdom en Tid følt sig stærkt draget af Vilh. Bech, senere fandt han dog sit fulde Stæde inden for den Grundtvigske Lejr, men blev ved at bevare sin Interesse for Indre Mission, og vilde gerne indtage et mæglende Stæde.

Ved Siden af Præstegærringen, som han kom til at udføre paa forskellige Steder i Jylland, paa Falster og Lolland og sidst paa Sjælland, udøvede han en flittig Skribentvirksomhed; han var saaledes en Tid lang Redaktør af „Kirkebladet“ og af „Nationaltidende“s Søndagsblad.

De sidste Aar efter sin Afsked tilbragte han i København, hvor han en Tid kom til at gøre Præstetjeneste i Vartov Kirke.

Inspektør P. Schmidt.

Da Bestyrelsen for Kirkefondets Gravsteds- og Tontineforening for nogle Aar siden søgte en Mand, der vilde tilse vore Gravsteder og i det hele taget være Foreningens Raadgiver, faldt Tanken paa Inspektør Schmidt.

Han paatog sig straks med den største Interesse og Beredvilighed dette Hverv.

Det har været af megen Betydning for Foreningen i disse Aar at kunne raadføre sig med Inspektør Schmidt, der foruden den Erfaring og Indsigt, som mange Aars Arbejde paa dette Omraade

havde givet ham, nærede stor Kærlighed til og Interesse for Kirkesagen. Han viste det ved, naar som helst, vi henvendte os til ham, med Glæde at stille sin frivillige Hjælp til vor Raadighed.

I August Maaned døde den gamle Inspektør. Det vil blive meget vanskeligt at finde en Mand, der har Evne og Vilje til at træde i hans Sted.

En ny Kirkegrund i Hvidovre.

Hvidovre Sogn undergaar i disse Aar store Forandringer, som vil forvandle dette gamle Landsogn til en Slags Haveby som Forstad eller Udflytterkoloni for Hovedstaden! De gamle Gaarde sælges til Udparcellering, og dér er, navnlig langs Køgevej, allerede solgt en Mængde Villaparceller, som foreløbig bebygges med Sommerhuse, men som, naar Byggeriet atter tager Fart, vil afgive Beboelse for mange Tusinde Mennesker.

Det er da naturligt, at man maa have Opmærksomheden henvendt paa, at der ogsaa kan blive rejst en Kirke for de Mennesker, som til den Tid vil blive faste Beboere af Sognet.

Da Afstanden til den nuværende Kirke fra den Del af Sognet, der især er under Udstykning, vil være for stor, maa der sikres en velbeliggende Grund for en ny Kirke, medens Grunden endnu er at faa og kan købes for en rimelig Pris.

Det er da lykkedes at sikre 3700 Kv. Al. af „Dansborg“'s Jord, der vil afgive en central Beliggenhed for en Kirke i dette Kvarter.

Efter Projektet for Vejanlæg og Bebyggelse vil den kommende Kirkebygning komme til at ligge ved en Vej, der skal forbinde Køgevej og Hvidovrevej, frit til 3 Sider og med et lille Anlæg foran.

Menighedsraadet i Hvidovre har sat sig i Spidsen for en Indsamling af Midler til Erhvervelse af Grunden. Hermed vil det være en Kendsgerning, at der er tænkt paa en Kirke for de mange, som skal bo herude.

Hvidovre har altsaa en Kirkesag, og Gaver til denne kan nu indsamles til et begyndende Fond til Opførelse af *Dansborg Kirke*, eller hvad den nu kommer til at hedde, som Filialkirke i Hvidovre Sogn.

Paul Oldenburg,
Sognepræst for Hvidovre.

Bededagskollekten.

De Kirker, som har indsamlet 500 Kr. eller derover:

København—Frederiksberg: Elias: 1541. 00, Frederiksberg Kirke: 1052. 41, Garnisons: 1029. 00, Solbjerg: 907. 95, Vor Frue: 751. 17, Filip: 733. 40, Holmens 691. 46, Esajas: 600. 00.

Det øvrige Sjælland: Hellerup: 1165. 00, Holbæk-Merløse: 635. 00, Gladsaxe: 600. 00, Hyllested-Venslev-Holsteinborg: 522. 00.

Aarhus Stift: Vivild-Vejlby: 1628. 00, Vor Frelser i Horsens: 890. 00.

Ribe Stift: Aulum-Hodsager: 1160. 00, St. Michaelis i Fredericia: 915. 00, Herning: 853. 00, Sion i Esbjerg: 759. 52, St. Nikolaj i Vejle: 731. 00, Skjern: 684. 25, Kolding: 674. 00, Lønborg-Egvad-Tarm: 666. 00, Gjellerup: 650. 60, Bøvling-Flynder: 556. 73, Sdr. Stenderup: 521. 62, Hjerm-Feldborg: 504. 00, Vor Frelser i Vejle: 501. 00.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning af Obligationer blev følgende Nr. udtrukne: Laan af 1900: Nr. 9, 15 og 69.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Badstuestræde 17¹, Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kassererkontor (Tlf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra 10—4 (Lørdag til 2), for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: *Chr. Seidelin:* St. Bededags Kollekten. — Til Danmarks Præster! — *M. Th. Nielsen:* Kapernaumskirkens 25 Aars Jubilæum. — † Provst Elmquist — † Inspektør P Schmidt. — *Paul Oldenburg:* En ny Kirkegrund i Hvidovre. — St. Bededagskollekten. — Udtrukne Obligationer. — Bidragslister.

Udgiven af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Tillæg til Københavns Kirkesag og Menigheden.

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1920.

<i>Sjællands Stift.</i>		Absalons Kirke	110 00	Sæby-Gjersløj.....	70 00
Vor Frue Kirke	751 17	Frederiksholms Kirke	95 00	Greve-Kildebrønde....	48 00
Trinitatis Kirke	85 40	Frederiksberg Kirke..	1052 41	Rerslev-Vindinge.....	25 00
Helligaandskirken	206 36	St. Lukas Kirke.....	177 75	Snoldelev-Tune	70 00
St. Petri Kirke	23 95	St. Thomas Kirke.....	22 03	Karlsunde-Karlstrup..	30 00
St. Andreas Kirke	200 00	Frederiksberg St.		Havdrup-Solrød.....	10 00
St. Johannes Kirke ...	132 38	Markus Kirke	53 15	Jersi-Skenved	154 95
Nazaret Kirke	422 00	Mariendals Kirke	30 00	Kjøge-Øsemagle	55 85
Fredens Kirke	250 00	Godthaabs Kirke.....	385 00	Gadstrup-Syv	18 05
Helligkors Kirke	352 00	Emmaus Kirke		Ørsted-Daastrup	65 00
Brorsons Kirke	464 54	(Diakonissestiftelsen)	180 00	Borup-Kimmerslev....	49 05
Bethlehems Kirke	251 00	Solbjerg Kirke	907 95	Ejby-Dalby	62 00
Blaagaards Kirke	74 00	Messias Kirken.....	130 28	Højelse-Lellinge.....	28 00
St. Stefans Kirke	70 09	Taarnby.....	14 15	St. Olai Kirke Helsingør	219 00
Kingos Kirke.....	111 35	Kastrup	85 60	Tikjob-Egebæksvang..	378 35
Simeons Kirke	217 00	St. Magleby-Drager ...	100 55	Hornbæk-Hellebæk ...	160 00
Kapernaums Kirke	175 00	Hvidovre.....	40 00	Asminderød-Grønholt-	
Brønshøj Kirke	40 55	Rødovre.....	26 35	Fredensborg Slots-	
Vanløse Kirke	85 10	Gladsaxe	600 00	kirke-Humle-bæk..	162 37
Vartov Kirke	30 00	Herløv	50 00	Karlebo m. Nivaa.....	76 00
Abel Kathr. Kirke	30 00	Gjentofte	450 00	Bloustrød-Lillerød ...	100 10
Annas Kirke	260 00	Hellerup	1165 00	Birkerød-Høsterkøb...	51 00
St. Lukas Stiftelse	124 96	Ordrup	368 00	Hørsholm-Rungsted...	117 00
Grøndals Kirke	39 36	Lyngby.....	370 16	Gjerlev-Draaby.....	300 60
Rigshospitalets Kirke .	10 00	Taarbæk	21 00	Skovkirken	20 00
Holmens Kirke	691 46	Søllerød-Vedbæk.....	130 00	Skuldelev-Selsø	36 07
Garnisons Kirke	1029 00	Brøndby-V. og Ø	63 00	Skibby	71 00
St. Pauls Kirke	65 00	Søborg	327 00	Ferslev-Vellerup.....	27 50
Frederiks Kirke	100 00	Glostrup	18 00	Snodstrup.....	46 72
St. Jacobs Kirke	100 00	Hersted-Ø og V.	26 00	Ølstykke	17 00
Aldersro Kirke	125 00	Vallensbæk	18 70	Slagslunde-Gandlese ..	22 50
Sions Kirke	213 64	Thorslunde-Ishøj.....	52 05	Farum	52 95
Dauids Kirke	186 33	Høje Taastrup.		Hillerød-Herlev	233 41
Esajas Kirke	600 00	Sengeløse	30 00	Lynge.Uggeløse	83 75
Frihavns Kirken	410 00	Taastrup Nykirke.....	60 00	Slangstrup-Uvelse	168 00
Luther Kirken	100 00	Ledøje-Smørum.....	75 00	Græse-Sigerslev	5 00
Citadellets Kirke.....	22 00	Ballerup-Maaløv	104 76	Hjørunde	25 00
Vor Frelsers Kirke ...	47 62	Værløse	10 00	Frederikssund	
Kristians Kirken	340 87	Roskilde Domkirke...	285 00	Oppesundby	83 00
Nathanaels Kirke	233 00	Vor Frue Kirke		Esbønderup-	
Sundby Kirke.....	100 00	St. Jørgensbjerg	100 27	Villingerød	102 00
Filips Kirke	733 40	Herslev-Gjevninge ...	21 50	Søborg-Gilleleje.....	143 50
Hans Tavsens Kirke ..	142 94	Kornerup-Svogerslev ..	37 00	Græsted	329 00
St. Matthæus Kirke . .	46 78	Himmelev.....	16 00	Maarum	202 80
Krist Kirke	122 50	Hvedstrup-Fløng	30 50	Helsing-Valby	150 00
Gethsemane Kirke	405 65	Aagerup-Kirkerup	22 20	Blidstrup.....	104 86
Apostel Kirke	276 00	Jyllinge-Gundsøom.....	23 45	Vejby-Tibirke	66 00
Jesus Kirke.....	173 00	Hvalso-Særløse.....	57 91	Ramløse-Annisse	23 10
Timotheus Kirke.	131 00	Kirkesaaby-Kidserup..	41 18	Tjæreby-Alsønderup ..	127 25
Elias Kirke	1541 00	Rye-Sonnerup.....	30 00	Skævinge-Gjørløse	17 00
Maria Kirke	152 00	Hyllinge-Lyngby	15 06	Strø	16 00

L. Lyngby-Ølsted	75 00	Haraldsted-		Sædder-Ingelstrup	10 00
Kregome-Vinderød-		Allindemagle	20 35	Valløby-Taarnby	25 00
Frederiksværk	217 00	Vigersted-Kværkeby ..	41 30	Haarlev-Himlingsoje ..	104 01
Melby	150 00	Nordrup-Farringløse ..	79 00	Enderslev-Vraaby	21 88
Thorup-Lynæs	80 00	Vetterslev-Hømb	46 00	Storehedinge	71 90
Kallundborg	115 00	Førslev-Sørslev	65 00	Højrup	32 35
Valgmenigh. i Ubberup		Terslev-Ørslev	62 50	Magleby	49 60
og Gjørlev	35 00	Haslev-Frerslev	486 00	Strøby-Varpelev	60 00
Tømmerup	50 00	Testrup	70 00	Hellested	30 00
Aarby	66 30	Sorø	70 00	Lyderslev-Frøsløv	26 85
Rørby	21 00	Pedersborg-Kinder-		Lilleh.-Havnelev	37 40
Udby	119 15	toftte	43 00	Holtug	10 00
Svallerup	25 00	Lyngø-Braaby	170 00	Toksværd	27 50
St. og L. Fuglede	47 00	Alsted-Fjenneslev	5 00	Rønnebæk-Olstrup	17 00
Seby-Hallenslev	55 00	Munkebjerg-Bromme ..	23 00	Vejlø-Vesteregesborg ..	53 00
Buerup	18 00	Stenmagle-Stenlille ...	147 45	Hammer	29 90
Rørslev-Rudsvedby ...	375 00	Bringstrup-Sigerstød ..	20 60	Lundby	112 00
Tersløse-Skjellebjerg ..	233 10	St. Mikkel's Kirke		Kjøng-Svino	30 65
Ørslev-Gudum	146 00	Slagelse	105 11	Sværdborg	40 07
Havrebjerg-Gudum ...	20 00	St. Peders Kirke ibd..	60 00	Næstved	146 00
Gjerslev	82 00	Korsør-Taarnborg	125 00	Vesteregede-Braaby ...	116 57
Finderup	75 00	Sønderup-Nordrup	17 30	Aversl-Tybjerg	36 50
Gjørlev-Bakkendrup ..	249 60	Slotsbjergby-Sludstrup	45 15	Herlufmagle	116 35
Helsing-Drøsselbjerg-		Lundforlund-Gjerlev ..	70 00	Fensmark-Rislev	10 00
Rørsø	108 00	Stillinge	55 45	Skjelby-Gunnerslev ...	70 00
Nidløse	60 00	Vemmelev-		Glumso-Bavelse	24 94
Hørby	23 00	Hemmerhøj	24 50	Næsby-Tyvelse	181 10
Hagested-Gislinge	125 00	Sorterup-Ottestrup	3 15	Sandby-Vrangstrup ..	29 00
Kundby	106 64	Boeslunde	25 00	Præto-Skibbinge	35 00
Hjembæk-Svinninge ..	46 00	Skelskør	105 65	Kastrup	19 00
Jyderup-Holmstrup ..	100 00	Egeslevmagle	30 00	Jungshoved	37 30
Stiftsbjergby-Mørke ..	139 40	Høve-Flakkebjerg	35 60	Everdrup	159 25
Skamstrup-Frydendal	51 00	Skorpinge-Faardrup ..	10 00	Snesere	60 00
Holbæk-Merløse	635 00	Sørbymagle-Kirkerup ..	21 00	Borse-Beldringe	62 00
Butterup-Tudse	48 10	Gimlinge	55 60	Allerslev	35 00
N. Jernløse-Kvanløse ..	103 00	Haarslev-Tingjelling ..	20 50	Udby-Ørslev	90 00
S. Jernløse-Søstrup ...	55 60	Hyllested-Venslev-		Østeregesborg	275 00
Tølløse	121 29	Holsteinborg	522 00	Mern	6 00
Aagerup	20 00	Ørslev-Bjerre	45 00	Kallehave-Stensby	30 00
Asmindrup-Grandløse	112 35	Tjæreby	21 50	Stege	113 35
Soderup-Eskildstrup ..	247 40	Magleby	25 85	Kjeldby	46 00
Tostrup	40 35	Agersø	23 00	Elmelunde	8 15
Uggerløse	118 00	Omø	15 00	Borre	52 85
Ondløse-Søndersted ...	35 00	Tjustrup-Haldagerlille	132 65	Magleby	21 00
Følleslev-Sørslev	100 00	Krummerup-Fuglebj. .	285 00	Damsholte	35 00
Bregninge-Bjergsted ..	165 00	Førslev	25 00	Fanefjord	19 60
Viskinde-Aaunso	33 75	Vallensved	30 00	Nyord	10 00
Vørslev	13 75	Marvede-Hyllinge	8 55	Rønne-Knudsker	40 00
Jordløse	37 00	Kvislem-Fuierendal ...	146 05	Hasle-Rutsker	141 50
Vallekilde-Hørve	212 50	Karrebæk	64 00	Olsker-Allinge-Sandvig	330 00
Valgmenigh. i		Fødby	22 00	Ibsker-Svanke	65 00
Vallekilde	124 00	Herlufsholm	25 00	Bodilsker-Neksø	352 35
Sejersø	55 00	Fakse	85 00	Aaker-Aakirkeby	80 00
Nykebøing Sj.-Rørvig ..	36 00	Hylleholt	138 00	Nyker	60 00
Odden	112 30	Spjellerup-Smerup	20 00	Nylarsker	58 00
Højby	41 00	Karise-Alslev	47 70	Vestermariæ	22 00
Lumsaas	15 00	Vemmetofte Kloster ..	50 00	Klemensker	85 00
Vig-Asminderup	98 19	Dalby-Thurby	475 00	Rø	31 05
Egebjerg	12 00	Kongsted	69 45	Østerlarsk-Gudhjem ..	30 00
Grevinge	46 00	Ulsø-Østeregede	28 00	Østermarie	23 00
Asnæs	45 00	Roholte	25 00	Povelsker	115 00
Faarvejle	18 50	Lidemark-Bjeverskov ..	86 20	Christiansø	8 50
Ringsted-Benløse	126 98	Vollerslev-Gjørslev	27 00		
Jydstrup-Valøslille ...	26 00	Herfølge	44 63		

Fyens Stift.

St. Knuds Kirke		Skydebjerg-Aarup	35 00	Skjellerup-Ellinge	26 00
Odense	200 00	Ørsted-Orte	43 75	Kullerup-Refsvindg. ..	10 00
Ansgars Kirke, Odense	247 70	Kjøng	87 00	Vindinge-Holcken-	
Vor Frue Kirke,		Flemlose	82 70	havns Kapel	35 00
Odense	180 00	Haarby-Logismose ...	115 00	Frørup-Taarup	62 00
Odense Valgmenighed	40 00	Dreslette	304 00	Ørbæk	71 00
Vor Frelsers Kirke i		Sønderby	16 00	Herrested med Krist	
Odense	320 00	Helnæs	41 90	Kapel p. Ravnholt ..	36 00
Paarup	25 00	Middelfart	361 00	Søllinge-Hellerup ..	24 00
Korup-Ubberub	43 50	Kavslunde	99 45	S. Højrup-Aarslev	43 00
Dalum	50 00	Vejlby	153 50	Ringe	102 00
Sanderum-Ravnebjerg	30 00	Strib-Røjle Skov	69 45	Ryslinge Valgmenigh.	162 55
Brendekilde-Bellinge..	11 50	Asperup-Rorslev	20 00	Ryslinge	37 00
Stenløse-Fangel	40 00	Brenderup	50 00	Gislev-Ellested	95 00
Verninge	47 60	Fjelsted-Harndrup ...	50 00	Svindinge	45 00
Tommerup	135 00	Gjelsted-Rørup	110 00	Oure-Vejstrup	16 00
Brylle	56 55	Balslev-Ejby	60 00	Gudme-Brudager	45 58
Vissenbjerg	125 00	Norre Aaby-Indslev ...	150 00	Gudbjerg	104 00
Kjertem-Drigstrup ...	338 00	Gamborg	33 50	Rudkjøbing	197 85
Munkebo	41 45	Udby	33 00	Skrobelev	18 00
Kjølstrup	60 00	Pøens-Ørlev	18 50	Simmerbølle	36 25
Agedrup	30 00	Husby-Vedellsborg		Tranekjær	70 05
Marslev-Birkende	80 25	Kapel	47 30	Tullebølle	29 50
Rynkeby-Revninge ...	30 85	St. Nikolaj Kirke i		Bødstrup	12 00
Viby	225 00	Svendborg	212 01	Snøde-Stoense	62 00
Mesinge	32 00	Vor Frue Kirke i		Hou	40 50
Dalby-Stubberup	18 60	Svendborg	43 00	Longelse-Fuglebølle ...	41 50
Seden-Aasum	20 00	Tved	17 00	Lindelse	19 00
Fraugde	71 83	Skaarup	50 00	Humble-Ristinge og	
Allerup-Davinde	20 15	St. Jørgens-Serup	66 00	Kjædeby Kapeller ...	84 00
Sønder-Næraa	162 75	Egense	23 30	Tryggelev-Fodslette ...	13 00
Valgm. i S. Næraa ...	44 20	Ø. Skjerninge-Hund		Magleby	33 35
Norup-Hasmark	15 00	strup	10 00	Ærøskjøbing	75 00
Skedy-Otterup	20 00	Ollerup-Kirkeby	45 00	Marstal-Ommel	338 65
Hjadstrup	26 00	Stenstrup-Lunde	100 00	Bregninge	16 00
Lunde	17 00	Kværndrup	38 00	Søby	27 69
Lumby-Stige	48 75	Turo	100 00	Rise	75 50
Allesø-Næsbyhoved-		Bregninge Valdemar		Tranderup	70 24
broby	10 00	Slots Kapel	28 15		
Krogshølle	27 00	Landet	24 05		
N. Næraa-Bederslev ..	12 00	Bjerreby	20 00		
Klindløse	90 00	Drejø-Skarø Bedehus	11 45		
Klinte		Strynø	58 25		
Uggerslev-Nr. Højrup	14 85	Faaborg-Diernisse	162 76		
Skamby	15 75	Vester Aaby-Aastrup	12 00		
Bogensø	68 03	Brahetrolleborg-Kra-			
Skovby-Øre	19 00	rup	94 80		
Guldbjerg-N. Sandager	5 00	Herringe-Gjestelev ...	118 95		
Ejlby-Melby	5 00	Espe-Vantinge	15 00		
Haarslev-Padesø	75 30	Allested-Vejle	33 00		
Veflinge	7 60	Norre Broby	24 70		
Vigerslev-Langesø		Sønder Broby	55 00		
Skovkapel	50 00	Øster Hæsinge	39 65		
Søndersø	7 25	Hillerslev	10 00		
Assens	160 00	V. Hæsinge-Sandholts-			
Kjærum	66 00	Lyndelse	51 64		
Baagø	10 00	Jordløse-Haastrup ...	33 00		
Gamtofte	65 78	Svanninge	54 00		
Søby-Thurup	75 00	Horne	150 50		
Barløse	45 70	Lyo	14 00		
Sandager-Hølevad	15 10	Avernakø	10 00		
Tanderup	17 00	Nyborg-Hjulby	133 06		
Kjerte	15 00	Aunslev-Bovense	39 00		
		Flødstrup-Ullerslev ...	24 00		

Lolland-Fulsters Stift.

Vestenskov	24 00
Kappel-Langø Kapel ..	50 00
Dannemærre-Tillitze ..	31 24
Gloslunde-Græshave ..	56 00
Landet-Ryde	35 00
Stokkemærke	56 40
Vesterborg	16 85
Birket	23 50
Nakskov-Branderslev	173 81
Sandby	66 05
Købelev	230 61
Utterslev	218 10
Herredskirke-Lille	
Løjtofte	24 00
Horslunde-Nordlunde	
m.Nøbbel	66 00
Halsted-Aunede	51 25
Maribo-Hillested	37 00
Rødby-Ringebølle	78 40
Errindslev-Ølstrup	16 25
Fuglse-Krønge	25 00
Holeby-Burso	26 00
Taagerup-Thorslunde	10 00

Rødning-Level-Peder- strup	29 00	Malle-Ranum	129 50	Rye	26 00
Vammen-Lendum- Bigum	77 50	Salling-Outrup	47 30	S. Vissing-Voer Lade- gaard	30 00
Selde-Aasted	25 00	Overlade-Hyllebjerg ..	56 00	Vinding-Bryrup	22 00
Junget-Thorum	28 00			Klovborg-Tyrsting ...	69 00
Grinderslev-Gronning	40 00	<i>Aarhus Stift.</i>			
Tise	18 00	Vor Frue Kirke, Aar- hus	233 45	Ring-Føvling	124 00
Jebjerg-Lyby	34 00	St. Johannes K., ibd.		Vrads	38 05
Skive-Resen	210 80	m. Christians K.	190 00	Grædstrup	32 75
Hem-Hindborg Dolby	90 00	Brabrand-Aarslev ...	125 00	Them-Brande	30 00
Oddense-Otting	64 00	Tilst-Kasted	20 00	Norre Snede	46 75
Brøndum-Hvidbjerg ..	35 00	Aaby	17 00	Ejstrup-Gludeted	106 24
Durup-Tondering	00 00	Saksild-Nølev	54 00	Linnerup-Aale	44 50
Roslev-Rybjerg	22 00	Odder	105 24	Tørring-Hammer	97 00
Hjerk-Harre	50 00	Torrild-Vedslet	7 00	St. Mortens Kirke i Randers	82 00
Nautrup-Sælby-Vile ..	80 70	Hundslund	28 25	Hospitalskirken	75 00
Fuur	263 05	Orting-Falling	35 00	St. Peders Kirke i Randers	350 00
Rødning-Krejbjerg ...	136 00	Gylling	30 00	Borup	16 25
Balling-Volling	30 00	Alrø	10 75	Vorup	48 52
Haasum-Ramsing	14 00	Viby	22 00	Gimming-Lem	13 00
Lime	38 45	Tiset	14 80	Harridslev-Albæk	24 75
Højslev-Dommerby- Lundø	94 00	Holme-Tranbjerg	60 00	Støvring-Møllerup ...	18 00
Taarup-Kvols	13 00	Maarslet	8 30	Haslund-Ølst	14 00
Kobberup-Felding bjerg	115 00	Beder-Malling	50 00	Værum-Ørum	7 00
Vridsted-Ply-Iglsø ...	104 25	Lyngaa-Skjød	49 87	Laurbjerg-Lerbjerg ...	8 00
Borris-Gammelstrup ..	52 00	Viten-Haldum-Had- sten	91 30	Voldum-Rud	36 00
Gunderup-Nøvling	28 00	Lading	34 00	Ødem-Hadbjerg	37 00
Romdrup-Klarup	32 00	Soften-Feldby	80 00	V. Torslev Svenstrup ..	15 05
Vrove-Resen	76 00	Trige-Ølsted	50 00	Asfærg-Faarup	22 00
Gudumholm	25 00	Elsted-Elev	22 00	Kousted-Raasted	12 00
Storvorde-Segflod ...	133 76	Sjelle-Skjørring	12 00	Spentrup-Gaseum	52 95
Mou	36 02	Skivholme-Skovby ...	26 00	Hald-Kjærby	26 00
Buderup-Gravlev	22 00	Østbirk-Yding	23 50	Tvede-Linde	77 00
Sønderup-Suldrup ...	5 00	Taaning	20 00	Udbyneder-Kastbjerg	42 00
Als-Hurup	15 00	Kattrup-Øridslev-Tol- strup	20 00	Dalbyneder-Dalbyover	12 65
Skelund-Vsøborg		Hylke	15 00	Øster Torslev	20 00
Hadsund	97 00	Lundum-Hansted	85 00	Gjerlev-Enslev	85 00
Vive-Rostrup	35 00	Vær-Nebel	60 30	Hobro-Skjellerup ...	50 50
Ove-Valsgaard	26 90	Gangsted-Sovind	14 35	Falslev-Vindblæs ...	41 00
Astrup-Storarden	19 07	Horsens, Vor Frelser's Kirke	990 00	Hvornum-Snæbum ...	50 00
Rold-Vebstrup	21 00	Klosterkirken ibd. ...	285 00	Hem-Sem	20 00
Øls-Herby-Døstrup ...	27 00	Tamdrup	6 75	Thorsager-Bregnet ...	300 00
Bælum-Solbjerg	25 25	Nim-Underup	24 05	Mørke	40 00
V. Hornum-Flejsborg	35 00	Hvirring	70 81	Hornslet-Rosenholms- Kapel	66 00
Ulstrup-Gundersted ..	30 00	Hornborg	70 24	Skjødstrup	148 50
Aars-Haubro	346 90	Endelave		Todbjerg-Mejlby	50 00
Blære	22 00	Skanderborg-Skande- rup-Stilling	50 00	Ebeltoft-Draby-Han- drup	31 00
Brønstrup-Ravnkilde ..	54 88	Blegind-Hørring	21 00	Agri-Egens	170 00
Strandby-Farsø	231 10	Adselev-Mesing	14 80	Knebel-Rolse	220 00
Ullits-Follum-Louns- Alstrup	86 45	Dover-Ry	30 00	Tved	20 50
Gislum-Vonsild	472 00	Venge	32 00	Vistofte	40 00
Rorbæk-Grynderup- Stenild	86 54	Hammel-Voldby-Soby ..	24 37	Helgenæs	13 25
Tisted-Binderup- Durup	344 00	Gjern-Skanderup	174 20	Aalsole-Hoed	60 31
Logsted-Logstor	62 00	Dallerup-Laasby	75 00	Lyngby-Albøge	43 65
Vilsted-Vindblæs	235 00	Alling-Tulstrup	50 00	Hyllested-Rasmus ...	15 00
Sæbber-Klost.-Astrup	40 00	Silkeborg	350 00	Tirstrup-Fuglelev ...	40 00
Næsberg-Kornum	100 00	Linå-Voel	68 00	Feldballe-Nodager ...	188 31
Farstrup-Lundby	14 00	Skorup-Tvilum	107 00	Kolind-Ebdrup- Skarresø	117 45
		Regen-Sporup	20 00	Holbæk-Udby	45 00
				Voer-Estruplund	88 65

Ørsted	80 00	Vilslev-Hunderup	25 00	Gammelsoqr-Nysogn	
Vivild-Vejlby	1628 26	Jernved	30 00	paa Holmsland	165 00
Gjesing-Norager	103 50	Holsted	86 45	Holmlands Klit	40 50
Virring-Essenbæk	50 00	Brørup	25 00	Frimenigheden for	
Fausing-Auning	194 75	Føvling-Stenderup	72 00	Ringkj. og Omegn ..	52 00
Mariemalene-Koed	25 00	Lindknud-Hovborg	41 25	Brejning-Væggers-	
Ø. Alling-V. Alling ..	116 70	Verst-Bække	27 80	kilde	86 00
Aarslev-Horning	55 00	Vejen-Læborg	83 00	Lemvig-Nørlem	475 72
Hvilsager-Lime	136 00	Gjesten	43 75	Nørre Nissum	161 20
Mygind-Krogsbæk		Skanderup	463 55	Tørring-Heldum	125 00
Skjorring	41 00	Hjarup	109 35	Lomborg-Rom	55 00
Soby-Skader-Halling ..	8 40	Vamdrup	350 00	Bøvling-Flynder	556 73
Grenaa Gammelsoqn ..	491 02	Seest	144 25	Valgm- Bøvling	12 00
Hammelev-Enslev	20 15	Grindsted-Grene	265 00	Møborg-Nes	322 50
Karlbj-Voldby	134 77	Vorbasse	172 25	Gudum-Fabjerg	346 35
Veggerslev-Villerso ..	62 65	Hejnsvig-Vesterhede ..	199 80	Harboøre-Engbjerg ..	423 00
Gjerrild-Hemmed	50 39	Hodde-Tistrup	51 00	Hygum-Hove	385 81
Rimso-Kastbjerg	108 56	Ølgod-Strelluf-Beisnap	123 50	Vandborg-Ferring	220 00
Fjellerup-Glæsborg ..	238 00	Thorstrup-Horne	59 40	Dybe-Ramme	35 00
Ørum-Ginnerup	432 00	Andsager	346 31	Fjaltring-Trans	47 00
Nimtofte-Tøstrup	159 74	Stenderup-Skovlund }		Vene	35 00
Vium-Sjorslev-Almind-		Varde	376 20	Holstebro-Maabjerg ..	325 86
Lysgaard	63 85	Janderup-Billum	37 00	Mejrup	42 60
Højborg-Elsborg	71 75	Lunde-Outrup	220 00	Borbjerg-Hogager ..	
Grønabæk-Svostrup ..	200 00	Kvong-Lyne	60 00	Kapel	139 00
Levring-Horup	132 06	Henne-Lønne	55 00	Hjerm-Fjeldborg	504 00
Hinge-Vinderslev	172 47	Aal-Børsmose	100 00	Struer-Gimsing	186 00
Serup-Lemming	65 00	Ho-Oksby-Mosevraa ..	37 35	Vejrum	100 00
Kragelund-Funder	8 00	Osse-Næsbjerg	149 00	Ølby-Asp-Fausing	200 70
Engesvang	50 00	Faaborg-Aarre	30 00	Gjording-Vem-Bur	52 00
Hvorslev-Gjerning	12 35	Sneum-Tjæreborg	21 00	Estvad-Rønbjerg	53 00
Vellv	7 00	Jerne-Skads	70 00	Sal-Ejsing-Vinderup ..	205 20
Koldby	50 00	Sions K., Esbjerg	759 52	Ryde-Hanbjerg	140 20
Tranebjerg-Ørby	120 55	Vor Frelzers K. ibd.	245 00	Sevel-Trandum	147 50
Besser	43 10	Brøndum-V. Nebel	23 00	Haderup-Over Feld-	
Onsbjerg	36 90	Alslev-Hostrup	47 00	borg Kapel	170 00
Nordby	30 00	Guldager	24 00	Grove-Simmelkjær	75 00
Tunø	16 00	Nordby	250 00	Aulum-Hodsager	1160 00
Nesbager-Bjerre	136 00	S. Bork-N. Bork	175 00	Vildbjerg-Nøvling	297 50
Ørum-Daugaard	201 00	Hemmet-S. Vium	122 00	Timring-Tiphede	100 00
Stouby-Hornum	159 45	Lønborg-Egvad-Tarm..	666 00	Ørre-Sinding	305 75
Barrit-Vrigsted	10 00	Streller	70 00	Gjellerup	650 60
As-Klasking-Juels-		Hoven-Ilderhede	125 00	Sunds	64 25
minde	70 75	N. Vium-Herborg	68 50	Ikast-Faurholt-Isen-	
Raarup-Klejs	33 00	Vorgod-Fjølstervang ..	230 00	vad	221 60
Skjolde	236 75	Lem-Ølstrup	105 00	Rind-Kølkær	63 00
Glud-Hjarnø	75 40	Dejbjerg	121 00	Herning	853 00
Tyrsted-Uth	75 00	Staaung	100 00	Snebjerg-Tørring	159 00
Løsning-Korning	102 00	Skjern	684 25	S. Felding-Troldhede ..	126 00
Hedensted-St.Dalby ..	200 00	Bolling-Sædding	21 00	Arnborg-Skibbild	133 65
Engom	23 70	Borris-Faster	126 25	Skarrild-S. Karstoft	89 40
		Videbæk	59 00	Bording-Christians-	
		Hanning-Finderup	103 00	hede	85 40
		Husby-S. Nissum	125 00	Assing	300 00
		Ulyborg-Ulfkjær	62 01	Trinitatis Kirke i	
		Idom-Raasted	85 00	Fredericia	146 00
		N. Felding-Tvis	122 44	Vinding-Skjærup	42 00
		Ringkjøbing-Rindom..	173 06	Vejlby	30 00
		Velling	16 00	St. Michaelis Kirke i	
		Hee-No	32 30	Fredericia og Er-	
		N. Omme-Ørnhoj	167 00	ritsø	915 00
		Thorsted-Hover	30 00	Bredstrup	85 50
		Stadil-Vedersø	52 00	Taulov	158 50
		Tim-Madum	90 00	Gøverslund	20 00

Ribe Stift.

Domkirken i Ribe	218 00
St. Katharinae Kirke	
ibd.	72 00
Seem	23 00
Farup	25 50
Mandø	10 65
Aastrup-Starup	152 05
Darum	17 55
Bramminge	26 50
Gjording-Vejrup	87 50

Smidstrup	113 00	Vonsild-Dalby	457 70	Nykirke-Venge	100 00
Pjedsted	86 00	Bjert	320 00	Givskud	20 00
Gaarslev	135 00	St. Stenderup	521 62	Brande-Skjærlund	72 00
Hojen-Jerlev	50 75	Hejls	22 00	S. Omme-Nollund	60 00
Egtved	60 00	Ødis	57 00	Ringgive-Langelund	60 00
Ødsted	34 00	Vejstrup	138 00	Give	150 00
Søndervang	674 00	Taps	38 39	Gadbjerg-Lindeballe..	43 45
Kolding		St. Nic. Kirke i Vejle	731 00	Bredsten	55 00
Harte-Bramdrup	182 50	Vor Preleers K. ibd.	501 00	Skibet	35 25
Eltang-Vilstrup-N.		Hornstrup-Bierballe ..	36 67	Nørup	100 00
Bjert	122 29	Øster Snede	129 70	Jellinge-Hover	74 00
Herslev	101 00	Grejs-Sindbjerg	115 00	Kollerup-Vindelev	45 00
Alminde-Viuf	57 83	Uldum-Langeskov	145 00	Randbøl	175 00
Ø. Starup-V. Nebel	71 00	Hvejsel-Ildved	86 00	Thyregod Vester	100 00

Sammendrag.

København—Frederiksberg	Kr. 15,507 66
Det øvrige Sjællands Stift	- 24,429 74
Fyens Stift	- 9,836 28
Lolland-Falsters Stift	- 3,077 68
Aalborg Stift	- 10,903 60
Viborg Stift	- 6,925 03
Aarhus Stift	- 14,146 83
Ribe Stift	- 27,597 44
	<hr/>
	Kr. 112,425 31

København i September 1920.

For Københavns Kirkefond

J. A. Vøltz,

Kasserer

Bidragsliste for April 1 20.

J. P. 1000. Klokker Ducholm 20. J. 10. Fru Karen Mathiasen, Dianalund, 10. Bertel Hansen, Fjaltring, 20. C. A. J. i Anl. af St. Bededag 100. Ved Indre Mission: Fra Hans Niemann Pedersen, Egtved, 20. En nævnt ved Chr. Johansen, Hvalso, 100. Ved Fru M. Güntelberg: Grosserer P. Jensen 10. Fru H. Halkier 10. Frk. Moe 10. Fru og Frkn. Tryde 10. Ved Sognepræst E. Albæk: Fra Menigheden i Mariendals Sogn indsamlet den 28. April 325.

Aarsbidrag: Frk J. Schleppegrell, Slagelse, 10. Læge N. Chr. Schmidt 50. Frk. Debell 2. Fulmægtig Steen 20.

Halvaarsbidrag: D. L. 5.

Kvartaarsbidrag: Frk. M. Meyer 6.

Særlige Gaver: Til Grundtvigskirken i Sønderjylland: Frk. Sophie

Kierulff 25.

Ialt Kr. 1763.

Bidragliste for Maj 1920.

Caroline 1. Fru H. Møller 50. Fru J. Lund 10. Provst P. Heegaard, Taastrup, i Anl. af St. Bededag 10. Uden Mærke i Anl. af St. Bededag 2. Uden Mærke 5. C. V. P. 5. A. K. 20. H. P. Nielsen, Jungshoved, 3. Otto Mourier 3. A. Myrholm, Fredericia, 5. R. M. 12. Grosserer Christen Dahl i Anl. af St. Bededag 50. Regnskabsfører J. P. Petersen, Faarevejle, 5. En unævnt i Anl. af St. Bededag 10. A. Moltke Krag 10. M. M. 5. R. C. C. 20. Gdr. Albert Nielsen, Sejlstrup, 100. Nielsine Nielsen, Sejlstrup, 25. A. og M. 10. Herrens Procenter 10. G. G. 4. V. B. 8. T. 200. Ved Manufakturhandler Sv. Jacobsen inds. i Bedsted Missionshus i Anl. af St. Bededag 78,05. Ved Indre Mission: Købmand Carl Hansen, Lendum, 182. Ved Pastor Fibiger: H. og O. S. K. Haverslev 10. Ved Biskop Sørensen: Fru Ellen Kauffmann, Engesholm, 100. Ved Pastor Hoigaard: Chr. K. i G. 5. Ved Pastor Jesspersen: En Anonym 15.

Aarsbidrag: Frk. Sophie Christensen 5. Havnemester C. A. Bonde 3. J. L. 20. Departementschef Schlichtkrull 10. Professor, Dr. E. Warming 20. Enkefru Emil Hjorth 10. Frk. S. Schiøtt-Jensen 5. Frk. Caroe 2. Fru Hvidt 10. Fru Leuning 5. Frk. Klubien 5. Frk. Hee 5. Frkn. Moberg 10. Cigarhldr. Nielsen 10. Stabssergent Fremming 3. Fru Tetens 10. Maskininspektør Holger Hansen 30. Sognepræst Carl Berthelsen 25. Professor Nyrop 10.

Halvaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 10. Adjunkt V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Fri's 3. Frk. A. Amundsen 2,50. Frk. Storck 2,50. Boghandler H. Gade Svendsen 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Ialt Kr. 1218,35.

Bidragliste for Juni 1920.

Uden Mærke 5. Uden Mærke 50. Entreprenør H. Hoffmann 200. Etatsraad C. A. Clesen 20. Direktør C. Iversen 20. Lærerinde Frk. K. Johansen, Esbjerg, 100. Frk. Marie Købke 5. Damskræderinde, Frk. Sophie Larsen 5. Gdr. P. Hansen, Borød 100. Baronesse E. Bille Brahe 50. Klokker N. Pøss 10. En Anonym 69. Ved Lærer Pedersen: Fra nogle Venner i Gjerlev 30. Ved Hofboghandler Aage Prior 56. Ved Pastor Nyborg: Inds. ved en Gudstjeneste i Andst 200. Ved Pastor H. M. Erichsen: Fra Aakirkeby 70. Ved Pastor Fibiger: T. Worm, Mariager, 30. Ved Direktør Borgen: Frk. Margr. Jesspersen 10.

Aarsbidrag: Fru J. Blichfeld 15. Skoleinspektør W. Baur 2. Frk. A. L. Jantzen 5. Frk. Anna Knudsen 10. H. og M. K. 20. Frk. J. Asmussen 10.

Halvaarsbidrag: Dr. med. C. U. Maaløe 25. Frk. A. Langhoff, Hørsholm 50.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Anna Kirken: Fru Henriette Koch 2.

Til Taksigelseskirken: C. B. 3. Bidrag 100. Direktør Carl Will 1000.

Ialt Kr. 2270,30.

Bidragliste for Juli 1920.

Overretssagfører F. Bentzen 200. En gl. Efternøler fra St. Bededag 2. Lokomotivfører N. P. Kristensen, Korsør, 5. Frk. Friis 2. Fru Grønbech 15. Pastor Grøn, Færeerne, 25. D. D. 1000. Ved Sognepæst Holmer: Fru og Frk. Thellefæn 5. Frk. H. Larsen 10. Ved Pastor Henriksen: Fru Hviid 55. Ved Indre Mission: Emil Jensen, Følleslev, 100. En unævnt 10.

Aarsbidrag: Fru Marie Wright 5.

Kvartaarsbidrag: Frk. M. Meyer 6.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Ved Pastor Nyholm, Slagelse, 122. Fru Grønbech 5. Bøvlings-Flynder Menighed 200. Understed-Karup Menighed 150. Overlærer Schindler 5. Ansager-Stenderup Menighed 160.

Ialt Kr. 2082.

Bidragliste for August 1920.

Uden Mærke 50. V. 25. Fru Mortensen 5. Indsamlet ved Kristeligt Dagblad 153,20.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: En Sygeplejerske 10,50.

Ialt Kr. 243,70.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 25.

November.

1920.

Bestyrelsesmødet i 1920.

Bestyrelsesmødet blev afholdt den 26de og 27de Oktober. Formanden, Biskop Ostensfeld, havde maattet underkaste sig en Operation nogle faa Dage i Forvejen, hvorfor Næstformanden, Professor Westergaard, ledede Mødet. Fra Biskoppen indløb følgende Hilsen: »Til Kirkefondets Bestyrelse! Selv første Gang hindret i at tage Del i Kirkefondets Bestyrelsesmøde ønsker jeg Guds Naade og Jesu Kristi Visdom for Bestyrelsen til at tage Stilling i de mange Spørgsmaal.« Som Svar afsendtes dette Telegram: »Hr. Biskop Ostensfeld. Det københavnske Kirkefonds Bestyrelse sender sin Formand en kærlig Hilsen med Ønske om Guds naadige Hjælp til snarlig Helbredelse fra Deres alvorlige Sygdom.«

Professor Westergaard indledede med at oplæse 1. Pet. 2, 4—9 og med Bøn. Han omtalte med Kærlighed de i Aarets Løb afdøde Medlemmer: Professor *Zenthen*, Ingeniør *Jochimsen*, Oberst *A. Levinsen* og Provst *Elmquist*. Derefter gennemgik han den trykte Beretning om Arbejdet i det forløbne Aar; herunder nævnede han ogsaa vore Vanskeligheder med at faa nye Præster og de store Besværligheder, som Bolignøden volder os i saa Henseende.

Regnskabet for 1919 og Budgettet for 1921 samt Fordeelingen af Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslægt godkendtes.

Sognepræst *E. With* og Grosserer *Hauberg* genvalgtes som Suppleanter til Forretningsudvalget.

Dagsordenens 2 sidste Punkter indlededes af Stiftsprovst *Ussing*. En meget interessant og frugtbar Diskussion fulgte derpaa, hvorfra vi haaber at kunne hente adskillige Tilskyndelser til Arbejdet i den nærmeste Fremtid. Det vil derfor næppe være rigtigt allerede nu at komme offentligt frem med Enkeltheder herfra, men hellere vente, til Stoffet er blevet gennearbejdet af Forretningsudvalget.

Allt i alt et velsignet Møde, som vi haaber skal komme til at bære god Frugt.

Chr. Seidelin.

Uddrag af Regnskabet for 1919.

Kirkefondets Aarsregnskab balancerer med 436,471,19 Kr., den største Sum, vi endnu er naaet op til. Bag alle disse Tal ligger der et talende Vidnesbyrd om den Kærlighed, der lever rundt i Menighederne Landet over til den københavnske Kirkesag. Alle de ordinære Indtægtsposter — netop de Poster, der har vokset sig store ved alle de enkeltes Gaver — er steget siden forrige Aar, St. Bededagskollekten er med sine omtrent 122,000 Kr. naaet højere op end nogen Siade før.

Men ogsaa af uventede Indtægter har vi haft en Del, i testamentariske og andre ekstraordinære Gaver 34,800 Kr., hvoraf en enkelt Mand har givet de 20,000 Kr.; desuden indbragte en ekstra Indsamling 16,887 Kr.

Skal vi nævne de Fremstød, som 1919 bragte, maa vi pege paa den lille Absalons Kirke paa Hjørnet af Skjalm Hvidesgade og Søndre Boulevard. Det er Tanken, at den skal afløses af en større Stenkirke. Men det er blevet dyrt at bygge Kirker. Foruden Grunden har Absalons Kirke i sin nuværende Skikkelse kostet 72,754 Kr., saa det vil forstaas, at skal Kirkefondet kunne følge nogenlunde med Københavns stærke Udvikling og rejse Kirkerne herinde, vil Kirkesagen trænge til Menighedens Støtte mere end nogen Sinde.

Det vil være os en Glæde at sende vort Regnskab til enhver, der opgiver Navn og Adresse til vort Kontor.

Mødesalen paa Vestergaardsvej.

Paa det yderste Nørrebro langs Borups Allé mellem Brønshøj og Kapernaums Sogne opstaar der i disse Aar et helt nyt Kvarter, der alene i Kapernaums Sogn bebos af 4—5000 Mennesker.

For ikke at komme for sent med det kirkelige Arbejde, saa Beboerne, der er tilflyttede alle mulige Steder fra, fra København, Provinsen og fra Udlandet, vænner sig til at leve uden Kirke og Kristendom, har Københavns Kirkefond i disse Dage rejst en Mødesal paa Vestergaardsvej.

De fortvivlede Byggeforhold har umuliggjort Opførelse af en Stenbygning, og Kirkefondet har derfor maattet nøjes med et Træhus, idet det har købt og opstillet en af de Barakker, der under Krigen anvendtes af Soldatermissionen rundt om i de forskellige Lejre.

Barakken var slemt medtaget af Vejrs og Vind, men efter at være bleven restaureret og malet tager den sig dog ret hyggelig ud. Den har Siddepladser til ca. 100 Tilhørere.

Det er ikke Meningen at benytte den som Kirke, men nok som Spiren til en saadan. Ved en lille, bramfri Højtidelighed, der overværedes af en Del Repræsentanter fra Kapernaums Menighed, overdrog Kirkefondets Kasserer, Kommandør *Vøhtz*, Bygningen til denne og udtalte Haabet om, at den maatte blive et Samlingssted for Arbejdet saavel mellem Børn som voksne, hvorefter Sognepræsten fremførte Menighedens Tak for dette nye Arbejdslokale.

Derefter knælede Forsamlingen ned for at nedbede Herrens Velsignelse over Huset og det Arbejde, der skulde udgaa derfra. Om Herren saa vil velsigne det saaledes, at der i dette Kvarter kan opføres en Kirke om 6 Aar, saa denne kunde bære Nordens Apostel *Ansgars* Navn, faar han jo vise i Fremtiden. Naturligvis er det et dristigt Haab, men vi kender jo nok den Herre, der har baade Sølv og Guldet i sine Hænder, og som har opfordret sin Menighed til at lukke Munden vidt op, for at han kan fylde den.

Den følgende Søndag rykkede en af Kapernaumskirkens 3 Søndagsskoler under Snedkermester *William Jensens* Ledelse ind i Mødesalen. Denne var da fuldt proppet med Kvarterets Børn, af hvilke jo sikkert en Del vil blive trofaste Søndagsskoleelever i den kommende Tid.

Foruden til Søndagsskole agtes Salen brugt til Møder for de voksne. De Ord, der er aänbragt over Indgangen: »*Troen kommer ved det, der høres!*« skal minde de mange travle Mennesker, der bor der i Kvarteret, om, at de maa have Tid til at høre Ordet, og naar de saa kommer ind, skal en anden Indskrift »*Mesteren er her og kalder paa dig!*« sige til dem, at deres Sjæl maa blive stille, saa de kan bede: »*Tal, Herre, din Tjener hører!*«

Det er vel kun en ringe Begyndelse; men vi i Kapernaums Sogn og de troende der i Kvarteret takker Gud for det, der er naaet. Vi véd, at vi ikke skal være bange for de smaa Begyndelser; thi som der paa Indvielsesdagen blev udtalt: »*Alt i Guds Rige, der duer noget, begynder smaat!*« saaledes tør vi ogsaa tro, at Herren af denne ringe Begyndelse kan rejse en Kirke med Hvælvinger og Taarne og sidst, men ikke mindst med en levende, lovsyngende og takkende Menighed, naar hans Time er der, og derfor tror vi ogsaa, at de 5 Kr., der er det første Bidrag til denne nye Kirke, skal vokse efter Sennepskornets Forbillede.

Marius Th. Nielsen,

Sognepræst til Kapernaumskirken.

Store Bededags-Kollekten.

Der er indløbet en Fejl i den Fortegnelse over Indsamlingen til St. Bededags Kollekten, som vi sendte ud i forrige Nummer af Bladet, idet St. Olai Kirke i Helsingør er opført med 219 Kr. Det er i St. Mariæ Kirke i Helsingør, at de 219 Kr. er indsamlet.

Kirke og Folk.

Siden vi sidst skrev her i Bladet om denne Serie, der udgives af Dr. theol. *Alfred Th. Jørgensen*, er der nu kommen en hel Række Smaabøger, som alle holder, hvad de førstudkomne gav Løfte om. Dette gælder saaledes om »*Den unge Religionslærer*« af Johannes Loft, »*Den unge Missionær*« af Fr. Schepelern og »*Norges Kirke*« udgivet af Dr. Olaf Moe med Bidrag af en Række Præster, kendte som Førere indenfor deres Kirke. Hver især er disse Bøger skrevne af Fagmænd, der giver tilforladelig og solid Besked om de Emner, der behandles i Bøgerne. 8de og 9de Bind omfatter Professor F. Torm: »*Den almægtige Gud*«, der efterviser, at den almægtige Gud, der har kaldt Stjernernes Millioner frem paa Himlen, først bliver rigtig kendt under Golgatas Kors, og Stiftsprovst *Henry Ussings to Foredrag*, hvori han søger at granske Tidens Tegn i Skriftens Belysning og derudfra giver Anvisning for Kirken til netop nu at gaa i Arbejde og samle sig i Menighedssamfund til en Menighed, der kan staa rede i Hellighed, naar Herren kommer

Det 10de Bind er Manfred Bjørkquists: *I den aandelige Krise*, som i en Række Afhandlinger søger at løse en Del af de Spørgsmaal, der behersker aandeligt grebne Mennesker, som f. Eks.: Grebet af Kristus! Er Synden en privat Sag? Satan! Er Folkekirken et Parti? Kirken og den moderne Kulturkrise, ligesom vi faar at høre om flere af de Bevægelser, han har staaet i Spidsen for, som de svenske Studenters Korstogsbevægelse og Folkehøjskolen i Sigtuna.

Den sidst udkomne Bog i Serien er Søster Sophie Zahrtmann: *Diakonissen*. Den danske Diakonissestiftelses tidligere Forstanderinde giver os heri ypperlig Anvisning paa, hvad en Diakonisse er, og hvorledes man bliver det; hun fortæller om Diakonissens Gerning i og udenfor Moderhuset, om hendes økonomiske Stilling, Betydningen af at have en særlig Dragt og tilsidst om hendes Alderdom.

Vi kan stadig anbefale »Kirke og Folk« til vore Læsere. Hver enkelt Bog kan faas for sig selv for saadanne, der ikke har Raad eller Lyst til at eje hele Serien.

INDHOLD: *Chr. Seidelin*: Bestyrelsesmødet i 1920. — Uddrag af Regnskabet for 1919. — *Marius Th. Nielsen*: Mødesalen paa Vestergaardsvej. — St. Bededags-Kollekten. — Kirke og Folk.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 26.

Februar.

1921.

Aaret 1920.

Januar.

Professor Zeuthen, Medlem af Kirkefondets Bestyrelse siden dets Stiftelse, dør. Møde med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer. Graver ved Kapernaums Kirken, O. Christoffersen, dør.

Februar.

Ingeniør Jochimsen, Medlem af Kirkefondets Bestyrelse siden 1911, dør. Sammenkomst med Udsendinge fra de lovbealede og de frivillige Menighedsraad ved vore Kirker. Købmand Laur. Egemar kaldes til Graver ved Frihavns Kirken. Fabrikarbejder Andr. Pedersen kaldes til Graver ved Kapernaums Kirken. Medlem af Apostel Kirkens Kirkebestyrelse, Skræddermester Rasmussen udtræder og Formand Jørgensen vælges i hans Sted. Medlem af Davids Kirkens Kirkebestyrelse, Overbetjent Fr. Balle udtræder og Repræsentant Jørgen C. Nielsen vælges i hans Sted.

Marts.

Oberst A. Levinsen, Medlem af Kirkefondets Bestyrelse siden dets Stiftelse, dør. Køb af en Grund ved Kløverblads-gade. Cand. theol. Bjørn Warring udnævnes til prstv. Medhjælper ved Timotheus Kirke. Købmand L. H. Larsen vælges til Medlem af Nazaret Kirkens Kirkebestyrelse i Stedet for afdøde Grosserer Würtz.

April.

Sognepræst ved Anna Kirken, J. Waidtløw udnævnes til Andenpræst i Boddum-Ydby. Købmand L. H. Larsen vælges til Kasserer ved Nazaret Kirken. Organist Klitgaard ved Blaagaards Kirken fratræder og Organist Hj. E. Jacobsen udnævnes til Organist i hans Sted. Graver ved Timotheus Kirken C. Johansen fratræder og Maler Chr. Thomsen vælges til Graver i hans Sted.

Maj.

Store Bededags Kollekten indgaar med 112,425 Kr. 31 Øre. Kassereren ved Hans Tavsens Kirke, Direktør Madsen fratræder og Muremester Har. Petersen vælges i hans Sted.

Juni.

Præstekomiteén for Hans Tavsens Kirke udsender et Opraab. Kassereren ved Fredens Kirke, Bogholder P. Larsen fratræder og Muremester Aage Schrøder vælges i hans Sted.

Juli.

Lønningsloven for Folkekirkens Tjenestemænd i København og paa Frederiksberg træder i Kraft fra 1ste Juli. Sognepræst ved Timotheus Kirken, J. A. Lindeburg konstitueres til Sognepræst for Aller i Haderslev Provsti. Prstv. Medhjælper ved Anna Kirken, M. Grue udnævnes til Sognepræst ved samme Kirke.

August.

Provst Elmquist, Medlem af Kirkefondets Bestyrelse siden 1905, dør. Inspektør P. Schmidt, Gravstedsafdelingens Konsulent, dør. Prstv. Medhjælper ved Nazaret Kirken, V. Thelle, overtager Stillingen som Rejsepræst under Santalmissionen. Prstv. Medhjælper ved Kapernaums Kirken, A. Blenker udnævnes til Sognepræst for Hvam-Hvilsom.

September.

Kapernaums Kirken holder 25 Aars Jubilæum. Kassereren ved Grøndals Kirken, Bogholder Chr. Pedersen dør. Prstv. Medhjælper ved Hans Tavsens Kirke, G. Sort udnævnes til Sognepræst for Blaahøj-Filskov. Cand. theol. H. K. Hein udnævnes til prstv. Medhjælper ved Hans Tavsens Kirke.

Oktober.

Bestyrelsesmødet afholdes. Sognepræst E. With og Grosserer Hauberg genvælges som Suppleanter til Forretningsudvalget. Stillingerne som prstv. Medhjælper og Kordegn ved Absalons Kirken adskilles. Provst Helweg-Larsen konstitueres til Sognepræst ved Timotheus Kirken. Cand. theol. Kr. Krarup udnævnes til prstv. Medhjælper ved Kapernaums Kirken. Bogholderske Frk. Astrid Andersen vælges til Kasserer ved Grøndals Kirken.

November.

Mødesalen paa Vestergaardsvej indvies. Pastor Hein vælges til Medlem af Hans Tavsens Kirkes Kirkebestyrelse. Kordegn ved Brorsons Kirken J. P. Sørensen fratræder, og Afdelingschef Peder Nielsen vælges til Kordegn i hans Sted. Kordegn ved Kingo Kirken, A. Matzen udnævnes til Kordegn ved St. Andreas Kirken. Ekspedient Th. Hemmingsen udnævnes til Kordegn ved Absalons Kirken.

Décember.

Kaldskapellan ved Luther Kirken, Sv. Nørreslet udnævnes til Sognepræst for Snesere.

Sundby Kirkes 50 Aars Jubilæum.

Af Sognepræst A. Schneekloth.

Sundby Kirke er vel kun et lille Barn i Sammenligning med vore mange store og gamle Kirker, men den er et Barn, der har oplevet mere end de fleste af de gamle, thi der er sikkert ikke mange Kirker i vort Land, der har set saa rivende en Udvikling omkring sig som Sundby Kirke i de 50 Aar, der er gaaet siden dens Indvielse. Den Gang var Sundby en Landsby med aabne Grøfter og flade Marker med ca. 9000 Indbyggere, væsentligst Arbejdere fra de mange Fabriker, der allerede dengang var anlagt herude. Københavnerne kendte nok Amagerne, der forsynede dem med Grøntsager, men det Land, hvorfra de kom, var for dem et ukendt Land, og uagtet jeg selv er indfødt Københavner og har gaaet til Præsten paa Christianshavn, havde jeg aldrig været paa Amager, før jeg blev Præst herude. Nu kender alle Sundby, der er en tæt bebygget Forstad til København paa over 50,000 Mennesker, befaret af 4 Sporvogns-linier og med store Villakvarterer. Det er en rivende Udvikling, der er sket i disse 50 Aar, og der har været krævet et stort Arbejde fra Kirkens Side for blot nogenlunde at følge med i denne Udvikling.

Beboerne havde en halv Mil til deres Kirke og Præst i Taarnby, og selv om adskillige kristeligt vakte fandt Vej til de københavnske Prædikestole for at høre Grundtvig, Frimodt eller Blædel, saa var de kirkelige Forhold alt andet end lyse, og Trangen voksede hos Befolkningen efter at faa sin egen Kirke. Begyndelsen dertil skete i Oktober 1868, da der udgik en Opfordring fra ledende Mænd herude, Provst Theilade, Sognepræst i Taarnby, Etatsraaderne Holm og Holmblad m. fl. om at yde Bidrag til en Kirke, og der var stor Villighed til at yde. Etatsraad Holm skænkede

et Areal, 1 Td. Ld. stort, Universitetet gav et Tilskud paa 14,000 Kr., og ca. 30,000 Kr. indkom i frivillige Bidrag. For dette Beløb bygger man ikke Kirker i vore Dage. Varmeapparat, Lysekroner, Døbefont m. m. blev beredvilligt skænket. Kirkens Bygmester var Professor Hans Holm, og i Løbet af 1 Aar blev Kirken bygget, saa at den den 11. December 1870 kunde indvies af Biskop Martensen i Overværelse af Kong Christian den 9de og den kongelige Familie.

Sundby blev da et Anneks til Taarnby, og særlig de unge Præster Leunbach, den senere Biskop, Johnsen, den unge Theilade og Hertel virkede her. Først i 1878 blev

Sundby udskilt fra Taarnby som et særligt Sogn, og den første Sognepræst var Pastor Bertelsen, senere Provst i Helsingør; derefter kom Pastor la Cour, senere Sognepræst ved Helligkorskirken, og fra 1890 har jeg været Kirkens Sognepræst. En ikke lille Kreds af unge Præster har bistaaet Sognepræsten, og mange troende Lægfolk har taget et stort Arbejde op i Menigheden.

Dette har ogsaa været nødvendigt; thi selv om Kirkebesøget har været ret godt gennem Aarene, var de kirkelige Rammer, i hvert Fald for 30 Aar siden, alt andet end skønne. Alle kirkelige Forretninger blev henlagt til Søndagene, thi Folk havde ikke Tid til at forsømme deres Arbejde om Hverdagene, og Følgen deraf blev Massedaab, Bunkebryllupper og Massebegravelser af Børn. Jeg har ofte haft 6 Brudepar knælende sammen for Alteret, jeg har endogsaa døbt 28 Børn paa én Gang og haft 8 Barnekister foran mig i Kirken eller paa Kirkepladsen. Børnedødelig-

heden var enorm stor paa Grund af de elendige hygiejniske Forhold, og Tallet af Hjemmedaab var ofte overvældende. Det var ikke hyggeligt i mørke Aftener at blive kaldt ud paa Køhlertsvej, som Holmbladsgade da kaldtes, ingen Lygter, store, aabne Grøfter og ikke altid fredelige Bøller. Og dog er jeg aldrig bleven forulempet, ja, jeg har i de mange Aar mærket meget lidt til det Præstehad, der tales om i flere Arbejdersogne, idet Befolkningen gennemgaaende stod velvilligt overfor Kirken og dens Gerning. Det var en knugende Fattigdom, der tyngede de mange smaa Hjem i de ofte usle Boliger, og jeg mindes endnu en Sygeberetelse i et Hjem, hvis eneste Indbo var en Jernseng med Halm og Klude og en Rest af en Stol, der maatte tjene som Alter, og dog kastede den Frelser, der lod sig føde i den fattige Stald, sit Lys ind i denne Elendighed, og en troende Sjæl gik fra dette Mørke ind til Lysets Boliger. I 1890 begyndte vi en Menighedspleje, hvad der dengang var noget ret nyt, og senere voksede ogsaa de andre Menighedsarbejder op, som nu kendes i alle københavnske Sogne.

Det var Københavns Kirkefond, som ved sin velsignelsesrige Gerning rakte os en hjælpende Haand i disse triste Forhold, idet Nathanaelskirken i Holmbladsgade indviedes 1899 og Filipskirken paa Kastrupvej i 1907, saa der nu i Sundbyerne er 3 Sogne med 7 Præster, og dog er Sundby Sogn med over 17,000 Mennesker altfor stort og trænger snart igen til en Deling. I 1902 blev Sundbyerne indlemmet i København, og samme Aar indviede Biskop Rørdam vort smukke Menighedshus, der benyttes meget stærkt, ligesom Menigheden altid har vist sig offervillig overfor Kirken og dens Gerning og skænket den baade Altertavle, Glasmalerier og mange andre smukke Prydelser.

Kirkens Klokker har ikke nogen skøn Klang, men Taarnet kan ikke bære større Klokker, ellers havde kærlige Hænder nok skænket os dem, og dog har disse Klokker gennem 50 Aar kimet den store Glæde ind og samlet store Skårer om Ordets Forkyndelse og Nadverbordets Velsignelse i vor lille, hyggelige Kirke. Derfor siger vi Gud Tak for vort Kirkehus og for Gerningen, der dér har været øvet af hans Naade og til hans Ære!

Julius Friis Hansen.

Af A. Fibiger.

Naar man kender lidt til Pastor Friis Hansens Person og Gerning og Pastor Fibigers Fremstillingsevne, enten han bruger Mund eller Pen, kan man nok tænke sig, at det er

en i høj Grad læseværdig Bog, som her er skænket Guds Folk.

Det er godt at læse om rigtig gudindviede og helliggjorte Mennesker og faa deres rene og ædle Karakter og Personlighed malet levende for Øje. En saadan Mand var Pastor Friis Hansen, saadan levede han iblandt os, som kendte ham og omgikkes ham, og saadan er hans Billede tegnet i denne Bog. Et dejligt Billede af en Mand, som var en Synder som vi andre, men over hvem Guds Aand havde faaet Magten, og i hvem Jesus havde vundet Skikkelse mere end i de fleste. Skønt han var saa stor og overlegen, ringeagtede han ingen, og skønt han havde saa meget at tage Vare paa, og saa mange store Planer at tumle med, havde han dog altid Tid til at tage sig af den enkelte, som trængte til hans Hjælp. Han var stille og taalmodig i Modgang, ydmyg og taknemmelig mod Gud i Medgang, aarvaagen overfor det onde i alle Skikkelser, frimodig i de største Kampe og Vanskeligheder, Glæden og Godheden lyste ud af hans alvorlige Ansigt, der var en forunderlig Kraft over ham, og den fik han, naar han ligesom Moses var ene med sin Gud og talte med ham om alt, det største som det mindste, indtil han havde faaet Klarhed over hans Vilje, saa han kunde rejse sig fra Bønnen sikker paa, at Sagen var i Orden. Det er det, denne Bog først og fremmest giver os, Billedet af en kristen Personlighed, der levede sit Liv saaledes med Gud, at han i Sandhed kan være et lysende Forbillede for alle Guds Børn.

Men saa læser vi ogsaa i den om hans Gerning og om alt det, han udrettede for Herren i sit Liv. Om hans utrættelige Virksomhed for Guds Rige først som Kapellan i Lyngby, hvor han fik bygget et Missionshus og samlet en lille Flok om Frelseren, der siden har været et Lys i Mørket derude. Derefter som Sognepræst i Allinge og Olsker paa Bornholm, hvor mange blev vakt og kom til Troen ved hans mandige og klare Vidnesbyrd, og hvor man endnu træffer hans Spor alle Vegne, hvor man kommer frem paa den skønne Klippeø. Og endelig som Sekretær for Kirkefondet i København, hvor han heled Herrens Alter, som var nedbrudt, og hvor den ene nye Kirke nu staar ved Siden af eller i kort Afstand fra den anden og fortæller om hans Trosmod og ukuelige Energi. Hvor Gud dog har brugt den Mand! Han havde faaet store Talenter, og han gravede dem ikke ned i Jorden, men udnyttede dem i sin Herres Tjeneste. Han gav Stødet til de samvirkende Menighedsplejer, indre Missions Helliggørelsesmøder, Vækkelsesmøderne i Koncertpalæet og meget andet. Han traadte til og hjalp med Lukasstiftelsen og »Kristeligt Dagblad«, da Vognen var kørt fast og ikke kunde komme videre. Og da han

kom til København, kom der rigtig Fart i Arbejdet, saa at den ene Kirke efter den anden kunde indvies som Udgangspunkter for et velsignet Arbejde til Sjæles Frelse. Her i dette Blad har han skrevet de mange Artikler, der vidnede om hans klippefaste Tro til Gud og hans brændende Nidkærhed for hans Riges Fremme, og her skal da ogsaa først og fremmest hans Minde æres og velsignes. Som en af dem, der har været med til at arbejde i den københavnske Kirkesags Tjeneste, den Sag, for hvilken han sled sig op, vil jeg da gerne have Lov til at udtale en hjertelig Tak for Bøgen om Julius Friis Hansen og Ønsket om, at den maa blive læst viden om og blive til megen Velsignelse. Han var ingen ordinær Person, saaledes som de fleste af os, og vi kan ikke udrette saa meget som han, men vi kan nok opmuntres og tilskyndes og opvarmes til at tjene Herren med mere Iver og Begejstring, end vi gør, og det tror jeg visselig vil ske med mange baade Præster og Lægfolk, som læser denne gode Bog og derved kommer til at kende eller faar Mindet opfrisket om en af Guds Riges Stormænd i vort Folk.

Vilh. Kold.

Frederiksholm.

Jeg skulde fortælle lidt om Arbejdet herude i Frederiksholms Kirkedistrikt, saaledes som det nu har formet sig i de godt to Aar, Kirken har staaet.

Man kan vel uden Overdrivelse sige, at der er begyndt i *det smaa*, især hvad Kirkelokale angaar. Og nægtes kan det ikke, at vi til Tider har maattet høre en Del for det baade fra den ene og den anden Side. Men fornøjeligt har det alligevel været at mærke, at den Kreds, som efterhaanden følte sig hjemme i vor Kirke, mere og mere kom til at elske det lille Gudshus. Og hvad *Arbejdet* for Guds Rige angaar, saa har vi vel ogsaa tit følt, at der blev arbejdet i det smaa. Men trods det smaa, trods alle Vanskeligheder, trods vor egen Skrøbelighed, synes vi nu alligevel, at der er Grund til at *sige Gud Tak*. Vi véd, at *det gror* ganske stille *frem iblandt os*, blandt unge og ældre.

Allerede den første Vinter blev Arbejdet begyndt med *Søndagsblade*. Syv Hundrede Blade uddeles hver Uge til hvert Hjem herude.

Søndagsskole blev ligesaa begyndt samme Vinter og har nu i den sidste Tid haft saa mange Børn, at de daarlig kunde rummes i den lille Kirke. *Ungdomsarbejdet* — særlig blandt unge Piger — har vokset sig stærkere og stærkere, saa at Møderne nu maatte forlægges fra Hjem til Kirken. Baade i Børnearbejdet og i Ungdomsarbejdet har vi gode.

trofaste Hjælpere, og det har betydet saa meget. — I 1920 fik vi en *Menighedssøster* iblandt os. Ogsaa det har og skal betyde mere og mere for Arbejdet herude. Det tror vi fuldt og fast. —

Og nu bygger vi. Ikke stort, men smaat. En lille *Sidebygning* til Kirken, der kan blive baade Menighedslokale, Ungdomslokale, Konfirmandstue, Sakristi — og give Kirken Plads til med det gamle ialt 200 Mennesker. — Og her gav Herren vor Gud os den *store Opmuntring*, at midt under den pengevanskelige Tid, hvor alle Døre var lukkede, gav en Ven herude os 2000 Kr. — En anden Ven fra Gilleleje gav os billigt Laan paa 2000 Kr. i fem Aar, halvanden Tusinde havde vi — og saa slog det til. — —

Derfor, trods alt, vi mærker Herrens Godhed over os, og vi beder om, at vi selv, hans Børn, maa gaa frem i *stærkere Tro og større Frimodighed*.

Frederiksholm, 24de Januar 1921.

C. H. Leth

Bidragsliste for September 1920.

L. 200.

Aarsbidrag: Landsdommer Hørring, Viborg, 40.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Filips Kirken: Indsamlet ved Sognepræst Ræbild, Nøddebo, 16.

Ialt Kr. 261.

Bidragsliste for Oktober 1920.

Fru Math. Ravens, Odense, 120. »Tak« 91,66. Ved Pastor Figiger: fra Fru Jørgensen, Ebeltoft, 50. Ved Pastor Kiielerich: Høstoffer fra Ø. Hornum Menighed 51. Ved Pastor Sommer: fra Skivum-Giver 66,50. Ved Murermester Andersen: Solbjerg Menighed 17. Frk. P. Sollohul 5. A. H. 10. Ved Pastor Münster: indsamlet gennem »Hjemlandsposten« 44. Ved Pastor Seidelin: indsamlet i Ramløse 39,80, Annisse 40,50. Ved Pastor C. H. Leth: indsamlet i Skærup 52, Randbøl 86, Nørup 90,25, Ørnghøj 247,50, Nørre Omme 170, Svankær Missionhus 60, Ørum 67. Ved Pastor Otto Schrøder: indsamlet i Aulum 774, i Hodsager 165.

Aarsbidrag: Manufakturhandler C. E. Krarup 20. Fuldmægtig J. D. Sørensen 4. Grosserer Th. Plum 20. Frk. Møller 5. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Forlagsboghandler Brinkmann 10. Enkefru S. Høeg 10. Fru Pastorinde Saxo Larsen, Skelskør, 10. Vinhandler Jørgensen 10. Frk. Feilberg 100.

Halvaarsbidrag: Adjunkt V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Frk. A. Amundsen 2,50. Frk. Storck 2,50. Boghandler Gade Svendsen 5.

Kvartaarsbidrag: Frk. Meyer 6. Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Hr. Schmidt-Hansen 10.

Ialt Kr. 2504,51.

INDHOLD: Aaret 1920. — Sognepræst A. Schneekloth: Sundby Kirkes 50 Aars Jubilæum. — Vilh. Kold: Julius Friis Hansen. — C. H. Leth: Frederiksholm. — Bidragsliste.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 27.

April

1921.

Store Bededag.

Det er nu omtrent en Menneskealder siden, der blev slaaet til Lyd overfor Menigheden for den københavnske Kirkesag, for at et systematisk Arbejde for den Sag kunde blive sat i Gang. Mange af dem, for hvem det Arbejde blev en Hjertesag, har siden lukket deres Øjne, adskillige af dem, der endnu er tilbage, er blevne gamle og graa.

Men Københavns Kirkesag er ikke gammel trods de mange Aar, den har at se tilbage paa. Det sker jo ganske vist saa let, at nye Opgaver trænger sig frem og tager Interessen, og den menneskelige Hukommelse er kun kort. Men den københavnske Kirkesag vedbliver at være af afgørende Betydning for Menigheden, og derigennem for hele vort Folk.

Som en af dem, der i sin Tid slog til Lyd for Kirkesagen, vilde jeg gerne paany fremhæve denne dens afgørende Betydning, hvor mange andre Opgaver der end efterhaanden fanger Interessen. Det er ikke blot dens Maal at bygge Kirker. Visselig, vi trænger til mange Kirkehuse i Byen med de 700,000 Mennesker, og aldrig kan jeg se paa de gamle, smukke Kirkebygninger, som man i sin Tid har haft Raad til at bygge, fattige som vore Fædre var i Sammenligning med os, uden at tænke paa, hvor smaa og uanselige de fleste af de Kirker er, som er bleven opført i den sidste Menneskealder. Men Hovedsagen er dog det Liv, som skal have sit Udgangspunkt i disse Kirkebygninger, Arbejdet for Menneskesjæles Frelse ved det enfoldige og troværdige Evangelium om den korsfæstede og genopstandne Frelser. Hovedsagen er selve Menighedslivet med alle dets Forgreninger, et kraftigt Samarbejde af alle dem, der staar paa den samme Troens Grund, for at hjælpe andre fremad paa det evige Livs Veje, styrke de svage og forsagte, de anfægtede og bange, bringe Hjælp og Trøst til syge og fattige, samle Børnene og de unge o. s. v., o. s. v. Dette er den egentlige Kærne i den københavnske Kirkesag, ud fra den

vil der bestandig vokse nyt Liv frem, nye Opgaver og nyt Arbejde.

Naar jeg ser tilbage paa den forløbne Menneskealder, da er det med Tak til den levende Gud for al den Naade, hvormed den københavnske Kirkesag har været velsignet, med Tak til alle de mange Mennesker, der har viet deres Kræfter til Arbejdet for den Sag og med saa stor Kærlighed har søgt at fremme den. Med dette i Minde kan man trygt vende Blikket fremad, ud i den mørke Fremtid i vort urolige og forvirrede Samfund, og udtale Haabet om, at Kirkesagen ogsaa maa trives i Fremtiden, at der maa vokse nye Forkæmpere frem for den Sag, efterhaanden som de gamle gaar bort.

Af alt det, vi har at sige Tak for, er ikke det mindste dette, at det københavnske Kirkefond er bleven hjulpet gennem Krigens og Dyrtidens vanskelige Aar med alle de uhyre økonomiske Krav, der opstod. Det har stundom set ud, som om Bølgerne skulde slaa sammen om Kirkefondet i denne frygtelige Malstrøm, men bestandig er vi bleven hjulpet igennem. Ogsaa i dette Øjeblik har Kirkefondet yderst trange Kaar, og for Menneskeøjne ser det ikke ud, som om vi skulde kunne gennemføre de Fremstød, der er planlagt, og som er saa paatrængende nødvendige. Men vi ser med Tryghed hen til Menigheden trindt om i vort Land, hvis Kærlighed hidtil ikke har svigtet os. Maatte vi paa Store Bededag faa en rig Gave til Arbejdets Fremme, saaledes som vi har faaet den saa ofte før.

Harald Westergaard.

En Oversigts-Plan.

Hvad tænker Kirkefondet paa at foretage sig i den kommende Tid? Der var maaske flere af vore Venner i By og paa Land, som havde Lyst til at høre lidt herom. Vore Planer er for saavidt ogsaa færdige, som vi fra de enkelte Menigheder har indhentet deres Ønsker og derefter formet det til et hele, for at det kan passe ind i hinanden, saa vi kan gaa frem efter en samlet Plan for hele den Del af Byen, hvor Kirkefondet arbejder. De officielle Opgivelser paa Indbyggerantallet i de forskellige Sogne har vi endnu ikke kunnet skaffe fra den sidste Folketælling, men de vil sikkert ikke i det væsentlige omforandre vore Planer.

Lad os da begynde i Københavns Sydende. Her ligger i *Sundbyerne Filips* Sogn med den gamle Kokolitkirke, men Afløsningen nærmer sig; der er indsamlet ca. 80,000 Kr., og der arbejdes saa stærkt med at samle Penge,

at de venter at kunne begynde Opførelsen om et Aars Tid. *Nathanaels Sogn* har vokset sig saa stort, at det maa deles; Grunden til den nye Kirke er forlængst skænket os af Esajas Menighed. I Islands Brygges Sogn samler man energisk ind til Fuldførelsen af den midlertidige *Hans Tavsens Kirke*; de har ca. 40,000 Kr. og venter at begynde om 2 Aar.

I *det gamle København* vil der næppe blive Brug for væsentlige Forandringer. Ogsaa *Vesterbro* er i det hele og store forsynet med de Kirker og den præstelige Betjening, som er nødvendig, med Undtagelse af *Krist Sogn*, som menes paa Grund af Husvildebarakkens Opførelse derude nu at have ca. 26,000 Mennesker. Det maa deles; vi er i Underhandlinger om Køb af en Kirkegrund. Der er nu ansat 3 Præster ved Kirken; men der var jo snarere Brug for 4 à 5.

Længere mod Vest kommer vi til *Valby*. I Sydspidsen af dette ligger *Frederiksholm* Distrikt med egen Præst og en lille Trækirke med 100 Siddepladser. Kirken blev hurtig for lille, saa skaffede Menigheden selv de nødvendige Penge til en Udvidelse af Kirken til endnu 100 Siddepladser. Der er Grøde derude. Distriktet hører til Jesuskirkens Sogn og vil maaske blive udskilt som et særligt Sogn. Lige Nord for dette, men endnu i samme Sogn, ligger et stort Villakvarter: *Trekroner*. Kirkegrunden er købt, og her vil jo en Gang blive den næste Sogneudskillelse fra Jesuskirken. Længere mod Vest i *Valby* ligger *Timotheus Sogn*; i 1912 blev det udskilt fra Jesuskirken, nu menes det at være paa ca. 14,000 Mennesker, men der er Plads til flere Hundrede Tusinder; det er i dette Sogn, et enkelt Byggeselskab har planlagt en Bebyggelse til 50,000 Mennesker. Det haster derfor med at faa *Timotheuskirken* fuldført, og naar Præsteforholdene kommer i Orden derude, ligger der vældige Opgaver og venter paa sin Mand. Der er f. T. indsamlet og tegnet ca. 35,000 Kr. til Kirkens Fuldførelse. Vi ligger i Underhandlinger om Køb af Kirkens Nabogrund, som, hvis det kommer i Stand, menes at ville begunstige Fuldførelsen.

Saa kommer vi til *Nørrebro*. *Bethlehemskirken* venter stadig paa sin Afløser; men der er indsamlet ca. 100,000 Kr., og man haaber at begynde om ca. 2 Aar. *Blaagaardskirken* maa jo ogsaa en Gang afløses af en mere varig Kirke. Om *Annakirkens* Udvidelse vil den unge Sognepræst selv fortælle meget glædeligt nyt andetsteds i Bladet. *Simeons Sogn* er vokset meget stærkt; man taler om ca. 25,000 Mennesker i Sognet. Her maa sandsynligvis købes 2 nye Grunde, og en Sogneudskillelse er meget ønske-

lig. I *Kapernaums* Sogn, hvor Menigheden i de senere Aar er vokset stærkt i Offervillighed, tænker man f. T. paa Opførelsen af en Præstebolig, hvad Bolignøden gør i høj Grad tiltrængende. For nylig fik de indviet en Træbarak i den yderste Del af Sognet til Møder for voksne og til Søndagsskole for Børn, og man synes at se fortrøstningsfuldt i Møde den Tid, da Barakken maa afløses af en Kirke. Saa har vi endnu herude *Brønshøj* Sogn. Distriktet om den lille *Grøndalskirke* vil vel snart blive udskilt, men desforuden ligger der mægtige Opgaver for den nye Sognepræst ved *Brønshøj Kirke*, idet hans Sogn udgør omkring ved en Fjerdedel af hele Københavns Kommune. Den næste Bid af hans Sogn tager vel nok den nye *Grundtvigs Kirke* ved *Bispebjerg*; men der bliver nok endda at tage fat paa.

Endnu er *Østerbro* tilbage. Med Grænse op til *Hellerup* ligger *Sions* Sogn, saa stort, at en Deling en Gang bliver nødvendig. *David's* Sogn er vel paa ca. 18,000 Mennesker. Grunden er købt, men endnu langt fra betalt; man længes svært efter den kommende Sogneudskillelse. *Aldersro* Sogn arbejder ivrigt for *Taksigelseskirken*; der er indsamlet ca. 240,000 Kr., men Grundspørgsmaalet er endnu ikke i Orden. Der er i Sognet bygget en hel *Husvildebarak*-by paa 4000 Mennesker, der i høj Grad trænger til aandelig Hjælp.

Som vore Venner vil se, bliver vi ingenlunde arbejdsløse de første Aar. Det er mit Indtryk, at den Slaphed, som jeg synes var ved at snige sig ind over Kirken i København under Krigens sidste Tid, nu er i Færd med at svinde og afløses af Energi, Vilje og Arbejdslyst overfor de foreliggende Opgaver. Det gror næsten overalt, og paa adskillige Steder er der en herlig Vækst at notere. Fra flere Steder har vi hentet de største Opmuntringer ved at se den Glæde og Offervillighed, hvormed den stedlige Menighed giver sig i Kast med Opgaverne. Og Eksemplet smitter. Ilden skal nok brede sig. Om et Par Aar vil vi faa at se Præster og Lægfolk overalt i København brænde af Iver for at skaffe de nødvendige Guds Huse frem, for at Evangeliet kan naa ud til Masserne.

Med Hensyn til de nye, midlertidige Kirkers Opførelse bør vi sikkert forlade enhver Slags Surrogat, ogsaa Trækirkerne, og vende tilbage til den Tanke, der blev knæsat med Menighedshusene med indviet Kirkesal. Selv om det ogsaa fra Begyndelsen bliver noget dyrere at opføre — f. T. vel ca. 85,000 Kr. — saa har man den Fordel, at intet gaar til Spilde som ved Kirker af Træ eller Kokolit — naar Kirken skal fuldføres, at Menighedslokalerne da alle-

rede forefindes, saa Kirkens Fuldførelse bliver betydeligt billigere, og at Menigheden ikke bliver husvild under Kirkens Opførelse.

Vi tror paa Gud — han har endnu meget Folk i denne By — vi tror paa Menighederne ved vore Kirker, og derfor tror vi ogsaa paa vore Venner Landet over, som ikke vil svingte, naar vi kalder.

Chr. Seidelin.

Kaldskapellaner.

I det Lovforslag, som blev vedtaget i Folketinget om Præstelønningerne for Hovedstaden, stod der, at hvor der ved en Kirke var knyttet en præsteviet Medhjælper, skulde denne Stilling omdannes til et Kaldskapellani. I Landstinget blev denne Bestemmelse forandret, saa at den kom til at lyde: *kan* denne Stilling omdannes o. s. v., og saaledes er Loven bleven endelig vedtaget.

Ved Kirkefondets Kirker er der ialt 46 Præster ansat; heraf var de 14 præsteviede Medhjælpere. Paa Kirkefondets Aarsmøde drøftede man, hvorvidt man skulde benytte sig af dette: »*kan*«, uden at man naaede noget Resultat.

Da Ministeriet skrev til Kirkefondet for at erfare dettes Stilling til Sagen, blev Spørgsmaalet forelagt de paagældende Menighedssamfund, og herfra modtog vi da Svar saaledes, at 11 af de præsteviede Medhjælpere nu er udnævnt til Kaldskapellaner. Kun ét eneste Menighedssamfund hævdede bestemt, at man ikke ønskede Overgangen til Kaldskapellan, ved 2 Kirker forblev Forholdene uforandret af Grunde, som ikke er af principiel Natur.

De 11 Kirker, der saaledes har faaet Kaldskapellaner, er følgende: Kapernaums, Simeons, Kingos, Annas, Bethlehems, Davids, Hans Tavsens, Nathanaels, Filip, Timotheus og Absalons.

Kirkesagens Fremtid.

Hvor gaar Vejen?

Hovedpunkterne af Kontorchef Sivertsens Indledningsord ved Kirkefondets Præstemøde den 28de Februar.

En Ting har vi alle fælles i denne Forsamling: Kærligheden til Kirkesagen som Jesu Kristi Sag, Synet paa ham som dens Ophavsmand, Bærer og Fuldkommer. Maa da dette hjælpe os til at udtale os friest muligt, idet Hensynet til

Sagen og Sandheden bliver os det ene afgørende. Og saa endnu dette: hvad jeg fremfører, er kun at betragte som mit personlige Syn; det staar ganske for min egen Regning og binder ikke Kirkefondets Forretningsudvalg som saadant.

At Kirkefondets Vanskeligheder for Tiden er store og mangeartede, er vi vist alle enige om, mindre enige kanske om, hvor de har deres dybeste Rod, og med hvilke Midler de derfor bedst overvindes. Kirkefondet er jo egentlig, som ofte fremhævet, et yderst mærkeligt Væsen, en næsten irrationel Størrelse: Samtidig med at være et *frivilligt* Arbejde for Guds Rige og et Arbejde af rent *aandelig* Art for Sjæles Frelse er det jo nemlig tillige — og herpaa beror just dets særegne Vanskelighed — et Arbejde, der er knyttet til en vis *folkekirkelig* Ordning, der f. Eks. faar sine Love fra en bekendelsesløs Rigsdag og tilvejebringer sine Midler ved en rent udvortes Skatteligning. Vi vil betragte hvert af de tre fremhævede Punkter lidt nøjere.

1. Som *frivilligt* Arbejde er vore Vanskeligheder store og stadig stigende i *økonomisk* Henseende. Byens Indbyggerantal, og dermed Trangen til nye Sogne, er i det sidste Femaar vokset abnormt stærkt, i et enkelt Aar vistnok med op imod 15,000 Mennesker, og samtidig er Byggeomkostningerne stegne til det vel baade tre- og firedobbelte, medens hele Pengemarkedet er kommet i en skæbnesvanget Uro.

Kirkefondet har imidlertid altid rigeligt erfaret Guds Hjælp, og vi véd os kastede paa ham, hvem Sølv og Guldet dybest set tilhører. Økonomiske Vanskeligheder kan følgelig aldrig blive en afgørende Hindring for vort Arbejde; ja, de er tværtimod nødvendige til at holde os altid *vaagende og bedende*, i det ubrudte Samfund med Herren selv, som er Livsnerven i hele vort Arbejde, dets aandelige raison d'être. Dog maner Forholdene naturligvis ogsaa Kirkefondet til at sætte Tæring efter Næring, til baade at bygge og at administrere saa praktisk og billigt som muligt, og Spørgsmaalet om den mest »rentable« Kirke type paatvinger sig med øget Styrke. Jeg vilde mene, at vi bør helt opgive de midlertidige Kirker af Træ og gaa den Mellemvej, som betegnes ved varige, i Sten opførte Menighedslokaler, foreløbigt indviede til Kirkebrug.

2. Mere komplicerede er de Vanskeligheder, som rejser sig fra vor intime Tilknytning til og den dermed følgende Afhængighed af *Folkekirken*. Kirkefondet er i sin Tid grundet som et *Arbejde* for Guds Rige, og dets Ophavsmænd holdt sig — mulige personlige Særmeninger til Trods — i kirkelig Henseende *neutrale*. Kanske har Vanskeligheder-

ne ved en konsekvent Fastholden af denne Loyalitet ikke været fuldt gennemtænkte; men saa længe dog de folkekirkelige Rammer frembyder en brugelig Arbejdsmark for aandeligt Arbejde (og en udvortes »uaandelig« Organisation skal der nu engang paa den ene eller anden Maade til), ser jeg ikke rettere end, at Kirkefondet kan, ja bør strække sig vidt i kirkelig *Konservatisme* og, længst muligt, indskrænke sig til det, som fra første Færd har særpræget Arbejdet: Gudsrigets Fremme paa den bestaaende Kirkegrund. Klart er det dog, at med den voksende Demokratiske ogsaa indenfor Kirkeomraadet — og hvorledes skulde den uden Selvmodsigtelse kunne holdes ude fra en *Folkekirke*? — kan vi meget vel komme til et Punkt, hvor Neutralitet bliver umulig. Afgørende maa det formentlig være, om der levnes os den fornødne *Frihed* dels til en rimelig Udnyttelse af de af os opførte Kirker, dels og navnlig til at øve det aandelige Arbejde, som er selve vort Formaal. Som en Understregning af denne Neutralitet fandt jeg det i sin Tid rimeligt, at Kirkefondet ikke som saadant sluttede sig til det folkekirkelige Udvalg, da dette i alt Fald indirekte repræsenterede et kirkepolitisk Syn. Paa den anden Side kunde jeg ikke finde de Betæneligheder egentlig afgørende, som gjorde mange af Kirkefondets Mænd saa ængstelige ved at gaa med til en Omdannelse af de personelle Kapellanier til statslønnede Kaldskapellanier.

Som et ganske mærkeligt Modstykke til Kirkedemokratisering er det vist værd at agte paa den *Affolkning*, som Kirken begynder at blive Genstand for. Nogle regner endnu slet ikke med den herhjemme; men der er dog to Ting, som muligvis kan ændre Kursen hastigt. Først de stadig stigende Kirkeskatter, og dernæst den nu — heldigvis! — grundlovsmæssigt tilsikrede fulde og uindskrænkede Ret til Udtrædelse af Folkekirken. Saa sørgelig denne Bevægelse i sig selv er, kan Kirkefondet næppe andet end hilse den velkommen som et Udtryk for større Sandhed paa det kirkelige Omraade.

3, Kirkesagens dybeste Problem er imidlertid hverken af økonomisk eller kirkelig, men derimod af *aandelig* Art. Det er et Spørgsmaal om Renheden og Kraften af det Guds-liv, som vor Bevægelse er det synlige Udtryk for, og det vel at mærke saaledes, at det nu drejer sig om det aandelige Liv indenfor de *Menigheder*, der er voksede op omkring vore Kirker. Medens Kirkesagen til at begynde med blev baaret frem af den og de enkeltes Tro og Bøn, har Tyngdepunktet efterhaanden forskudt sig fra Forretningsudvalget til Menighedskredsene, og det mest brændende Spørgsmaal synes mig derfor at være dette, om disse Menigheder

lever et saa afgjort og forplantningsdygtigt Trosliv, at de hver paa sit Sted kan føre Kirkesagen videre i det aandelige, gudindviiede Spor, i hvilket den begyndte. At der rundt omkring arbejdes med megen selvfornægtende Troskab og Udholdenhed, kan eller vil vist ingen bestride; men hvor hører vi Suset af Aandens Vejr? Mange er villige til at vidne om Jesus, og Gud ske Lov for hver eneste saadan; men hvordan staar det sig med Lydigheden mod den lige saa klare Befaling: I skal blive i Staden, indtil I iføres Kraften fra det høje? Hvor er — og dette er vel nok Skadens Rod — den *aandsfyldte Forkyndelse*, uden hvilken vi aldrig kommer videre i denne Sag? Sukker vi over en Vækelse, som stadig udebliver, da maa vi ydmyge os til at anlægge et ublandet skriftmæssigt Synspunkt paa det Arbejde, vi øver. Vi maa ransage os selv, om det udspringer af egen Kraft eller af Troslivet i Kristus (2. Kor. 13, 5). Vi maa høre Herrens Ord til Menigheden i Sardes, hvis Gerninger just paa dette Punkt havde den afgørende og fældende Skavank (Aab. 3, 4), skønt Mennesker berømmede den som en »levende« Menighed; eller den samme sanddru Herres Ord til Menigheden i Efesus, der vel roses for sit energiske Arbejde for Guds Rige, men dog er kommet saa langt bort fra den første Kærlighed i Aanden, at den staar Fare for at miste selve Evangeliets Lys (Aab. 2, 4). Skal Kirkesagens Lysestage ikke flyttes, da staar det mig klart, at vi med Oprigtighedens Frygt og Bæven maa helt ind under Formaningen til nøje at prøve, hvorledes vi bygger Menighedslivet op (1. Kor. 3, 9), om det sker i Helligaandens Kraft med Guld, Sølv og ægte (levende!) Stene eller i en uren og afstumpet Menneskekraft med Træ, Hø og Straa.

Det har sin Betydning i denne Forbindelse at betragte visse Eksempler fra Biblen paa »Kirkebyggeri«, som Gud kan have Behag i. Til Ydmygelse f. Eks. Profetordet (Es. 66) om ikke at mene sig i Stand til at bygge et Hus for den Herre, som her paa Jorden alene bør i sønderknuste Menneskehjerner, et Ord, der bør læses paa Baggrund af den saare bemærkelsesværdige Fortælling om Davids Planer i saa Henseende (1. Krøn. 17) og den elendige Vanskæbne, som blev Salomons Pragttempel til Del (jfr. ogsaa Matth. 24, 1 fig.). Men er vor aandelige Stilling ret for Gud, da skal vi sandelig ogsaa hente Opmuntring baade fra Beretningen i Esra 3 og fra en saa ejendommelig Fortælling som den i Jeremias 32, hvor Profeten midt under fortvivlede ydre Forhold faar Besked om at købe en Grund paa i Sandhed »langt Sigt«. Sammenligningen ligger nær baade med vore Barakkirker, der næsten er »til at græde over«, og de

kostbare og vanskelige Grundkøb, som vi stadig er nødt til at foretage.

Hvor gaar da Vejen for Kirkefondet som et ret aandeligt Arbejde? *Ikke* til »Ægypten« (Es. 30), hverken til dets Kløgt eller til dets Kraft. Lad os forsage uandelige Alliancer og verdslige Arbejdsmetoder. Lad os tage aldeles Afstand fra enhver Omtydning af Aandens evige Evangelium om Kristus, den korsfæstede, genoprejste og herliggjorte. Lad Vægten helt og udelukkende blive lagt paa Personlighedslivets radikale Genfødelse og Fornyelse i Kristus uden snobbete Svinkeærinder til den falske Idealisme, som navnlig optræder paa det sociale og internationale Omraade. Lad os dog ikke sælge Helligaandens Førstefødselsret for nogen selv nok saa fristende Ret Linser.

Hvor gaar Vejen for Kirkefondet? *Jesus er Vejen!* Vi maa dybere ind baade i Ensomheden til Selvprøvelse og i Fællesskabet til Sammenhold. Noget af det, vi mest savner indenfor Kirkefondets Forretningsudvalg, er en mere stadig og fortrolig Forbindelse navnlig med vore yngre og yngste Præster. Gavnligt var det sikkert ogsaa, om Helliggørelsesmøder kunde fremme Menighedens aandelige Oplysning og Vækst. Og hvis økonomiske Tryk hindrer vore Præster i fornøden Hvile, bør vi mest muligt hjælpe dem derover.

Hvor gaar Vejen for Kirkefondet? *Jesus er Vejen!* Vi trænger ikke til nye Teorier og Metoder; men vi trænger til det aandsfyldte Trosliv i Gud, som altid har været Hemmeligheden ved den kristne Menigheds Erobringskraft. Kan hænde kommer Herren selv snart til den levende Menigheds Forløsning. Kan hænde har Gud endnu »et falrigt Folk i denne By«, som venter paa en aandsfyldt Evangelieforkyndelse for at gaa ind i Gudsriget. Lad os sætte Tider og Timer i Herrens Haand; men lad det være vor hele Stræben at befindes tro og at vedkendes af Herren i hans Tilkommelse.

Anna Kirkens Udvidelse.

Ja, jeg maa med Sorg skrive Udvidelse og ikke Fuldførelse; men det sidste kan vi ikke tænke paa, da dertil kræves op imod 300,000 Kr. og vi kun raader over ca. 50,000 Kr. kontant og ca. 10,000 Kr. i tegnede Bidrag.

I flere Aar har Indsamlingerne for Anna Kirkens Fuldførelse gaaet deres jævne Gang. Sognekomitéen har ikke faaet saa store Midler ind, som man maaske kunde have

ventet — Kassebeholdningen er dog nu godt 14,000 Kr. — men man maa der erindre, at Menigheden væsentlig har været optaget af at skabe og udfylde Rammerne for det vidtforenede Menighedsarbejde, og det har stillet saa store Krav, at der ligesom ikke har været Raad til at tænke paa at bygge; thi Menigheden i Annas Sogn er fattig paa jordisk Gods. Anna-Komitéen har støt og trofast ved sin Formand Fru Anna Friis-Hansen og enkelte af Komitéens Medlemmer ført sin Indsamling videre og har nu en konstant Kassebeholdning paa 41,000 Kr.

Længe har Kirkesalen med sine knap 250 Siddepladser været altfor lille ved særlige Lejligheder, Højtider, Konfirmation o. lign.; men i Eftersommeren 1920 begyndte det at knibe med Plads til almindelige Søndagsgudstjenester, saa selv Sognets Beboere af den Grund har søgt andre Kirker. Da Sognet desuden er vokset med 4 à 5000 Mennesker i de sidste Aar og stadig vokser, og da Menighedslivet er i vedvarende glædelig Udvikling og Vækst, og da hertil kom, at Børnehjemmet »Bethlehem«, hvor vi saa ofte søgte hen for at faa Husrum og altid fandt kærlig Hjælp, blev flyttet til Holte, saa kunde vi ikke længere lade Spørgsmaalet om Udvidelse hvile, da det let vilde føre til, at Arbejdet maatte sygne af Mangel paa Plads, og at mange vilde holdes borte fra Kirke, fordi de ofte maatte gaa forgæves.

Længe og alvorligt drøftede vi det Mand og Mand imellem indenfor Samfundet; vi syntes ikke, det kunde nytte at tænke paa at bygge videre paa Kirken i disse vanskelige og dyre Tider, og havde derfor Planer fremme om midlertidig at søge Nøden afhjulpet ved en Barak, selv om vi var enige om, at det langtfra var tilfredsstillende, dels fordi selv en saadan er dyr at faa rejst, dels fordi intet heraf vilde kunne bruges ved Kirkens Fuldførelse, og endelig ikke mindst, fordi Kirkens Arkitekt, Hr. P. V. Jensen Klint, gjorde opmærksom paa, at en saadan fuldstændig vilde skæmme Kirkens Ydre.

Efter at saa Menighedsraadets og Samfundets Medlemmer alle som een havde udtalt sig for, at vi skulde bygge saa meget som muligt og saa snart som muligt til Trods for de dyre Tider, og efter at Arkitekten efter indgaaende Forhandlinger var fremkommet med et Udkast til Udvidelse, som ikke alene giver Plads til dobbelt saa mange ved Gudstjenesterne, men ogsaa gør det muligt at holde større og flere Møder samtidig, bestemte vi os til at søge Sagen fremmet.

Der blev derefter forhandlet med Kirkefondet og med Anna-Komitéen, der begge stillede sig overmaade velvillige

til Planen. Een Ting stod endnu tilbage: hvordan vilde Menigheden som saadan stille sig! Ved et Møde i den Anledning, hvor Sagen blev lagt frem for alle Kirkens og Menighedens Venner, og hvor der blev spærgt, om Menigheden vilde løfte i Flok og ofre til Planernes Fremme, kendtes det ret, at Herren har lagt sin Velsignelse til vore Planer; thi der blev den Aften tegnet Bidrag dertil paa ialt 12,000 Kr. væsentlig fra Smaakaarsfolk, og der var en saadan Enhed og Glæde os imellem, at den Aften blev til megen Velsignelse for os alle. Senere er flere Gaver kommet til, og vi mærker, hvor det gror til Herrens Ære og hans Arbejdes Fremme.

Udvidelsen er planlagt saaledes, at der bygges saa stor en Del af den endelige Kirkes Skib, som en paa Grunden liggende Villa tillader, og denne Del føres op i Højde med den nuværende Kirkesals Loft og indrettes iøvrigt til Brug som Menighedssal og til at sættes i Forbindelse med Kirkesalen under Gudstjenesterne.

Omkostningerne er beregnet til ca. 78,000 Kr.; heraf raader vi over 55,000 Kr. kontant og ca. 10,000 Kr. i resterende tegnede Bidrag; vi mangler saaledes ca. 15,000 Kr. for at kunne have den fuldførte Tilbygning gældfri til Efteraaret.

I Tillid til, at det er et Arbejde efter Herrens Vilje og til hans Riges Fremme, henvender vi os nu til Vennerne baade her i København og ud over Landet med Bøn om at hjælpe os i Annas Sogn. Tænk, om 150 Mænd eller Samfund hver vilde tegne sig for et Bidrag paa 100 Kr. hertil — Herren skal nok fremdeles velsigne hver, som vil være med at hjælpe!

Tag saa ogsaa denne Sag med i dit Løn-kammer og bed, at dette Arbejde maa lykkes, saa Bygningen bliver rejst og Livet maa vokse derved, at Herrens Navn maa æres end mere.

Men glem ikke at sende en lille Gave til Hjælp!

Hørsholmsgade 30 4, København L., den 31te Marts 1921.

Mads Grue.

Sognepræst.

Bidragsliste for November 1920.

Cand. pharm. S. E. Hansen, Fakse, 100. P. T. 500. C. W. 250. Provst P. G. Hansen, Præstevang, 4. Ved Biskop Ludwigs: et glemte Bidrag 10. Ved Pastor Th. Leth: Møder i Kerteminde 109, Allerup 47,10, Faaborg Missionshus 48,60, Svendborg 121,15, Nyborg 32,90. Ved Pastor Nedermark: Møder i Knebel-Roelsø 183, Rønne Missionshus 158,23, Kejlstrup Missionshus 70,20, Tøstrup 106,25, Hvilsager 61. Ved Pastor Nørreslet: Møder i Uggerløse

94, i Tostrup 105,10. Ved Pastor Seidelin: Møder i Odder 344,70, Silkeborg 208,16, Isenvad 64,76, Gjellerup 59,30, Ikast 113,50, Arnborg 51,50, Vildbjerg 368,35, Timring 108,70, Nøvling 101,90.

Aarsbidrag: Frk. M. Meyer 1.

Halvaarsbidrag: D. L. 5.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsyld 5.

Ialt Kr. 3432,40.

Bidragliste for December 1920.

Sognepræst J. G. Heye, Sengeløse, 7. Grosserer C. Delbanco, Stockholm, 35. Etatsraad C. A. Olesen 20. Direktør C. A. Iversen 70. Frk. Petra Friis 2. Læge J. V. Kühl 20. Blomsterhandler Carl Petersen 25. Benthe Marie 25. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 65. A. P. 500. M. K. 10. C. B. og A. B. 2. C. H. 10. M. 100. Frk. Johanne Gørtz 25. E. S. 50. Fru M. Güntelberg 5. Ved Fru M. Güntelberg: Etatsraadinde og Frkn. Tryde 10. Ved Pastor Winckler-Hansen: fra Rigshospitalets Kirkebøsse 20.

Aarsbidrag: Professor Har. Westergaard 100. Kontorchef C. Bangert 50. J. A. 50. Komtesse Th. Moltke 5. Østersøgades Gymnasium 5. Grosserer H. A. Møller 10. Direktør C. A. Iversen 10. Fhv. Manufakturhandler Edv. Holm 2. Lærer E. A. Jacobs 5. Frk. M. Bruun 2. Frk. E. Bruun 2. Thehandler H. P. Sundorph 5. Pastor P. Oldenburg 10. Kaptajn G. Brandt 2. Etatsraadinde Adolph 10. Dr. phil. L. Moltesen 6. Frk. Jane Kofoed 10. Grosserer Tidemand, Holbæk, 20.

Halvaarsbidrag: Dr. med. C. U. Maaløe 25. Frk. Agnes Langhoff, Rungsted, 50.

Kvartaarsbidrag: Frk. M. Meyer 10.

Særlige Gaver: Anna Kirken: Frk. Anna Rothe 10. Taksigelseskirken: C. B. 4de Bidrag 100. »Birken« 10. G. og F. 200.

Ialt Kr. 1710.

Det Københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Bagstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Badstuestræde 17¹, Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kassererkontor (Tlf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra 10—4 (Lørdag til 2), for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: Harald Westergaard: Store Bededag. — Chr. Seidelin: En Oversigts-Plan. — Kaldskapellaner. — E. Sivertsen: Kirkesagens Fremtid. Hvor gaar Vejen? — Mads Grue: Anna-Kirkens Udvidelse. — Bidraglister.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Chr. Seidelin.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 28.

September

1921.

St. Bededagskollekten.

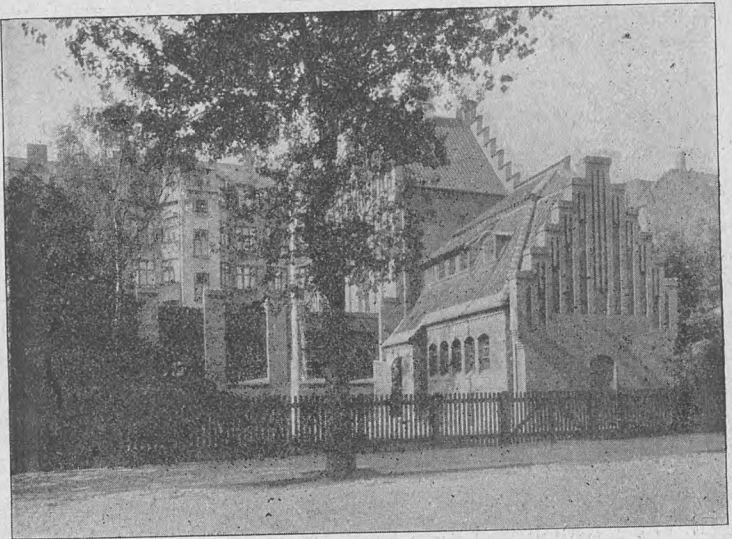
Det er med dyb Tak til Gud i Himlen og vore Venner Landet over, at vi nu kan meddele Resultatet af Bededagsindsamlingen.

Vi fik ialt 115,357 Kr. 70 Øre, hvilket giver en Stigning paa 2932 Kr. 39 Øre i Forhold til i Fjor. Denne Tilvækst fremkommer dog kun derved, at Sønderjyderne denne Gang var med. Dernede fra fik vi 4089 Kr. 90 Øre, saaledes at Tilbagegangen for den gamle Del af Riget i Forhold til 1920 udgør 1157 Kr. 51 Øre. Vi kan ikke andet end være meget taknemmelige for dette Resultat, naar henses til, at Vejret mange Steder var os ugunstigt. Ude paa Landet regnede det mange Steder stærkt, netop da Folk skulde gaa i Kirke, og i København og nærmeste Omegn var det straalende Solskin, som lokkede Folk fra Kirkerne til Skoven. Tilbagegangen falder da ogsaa paa København og Omegn samt paa Fyen, hvorimod de øvrige Stifter har en mindre Fremgang, Viborg Stift endog paa 1136 Kr.

Særlig er vi glade for Sønderjylland; hvad der kunde undværes af Præster i København, var taget derned, men Efterspørgslen var større, end vi kunde tilfredsstille den. Og alle drog vi glade og taknemmelige tilbage, fordi vi fik Lov til at lægge vor Sag frem for dem, hvorved vi forhaabentlig har vundet nye Venner for den københavnske Kirkesag. Og vi mindes med inderlig Tak den Kærlighed, hvormed vi personlig blev modtaget dernede. Ialt deltog 81 Pastorater i Indsamlingen; mange Steder var Præsteforholdene jo endnu ikke gaaede i Orden! *Chr. Seidelin.*

Anna Kirkens Udvidelse.

Den 4de April blev det første Spadestik gjort til den nye Del af Anna Kirken, og i Sommerens Løb er Arbejdet skredet jævnt og stille frem uden Standsninger eller Vanskeligheder af nogen Art. Med megen Dygtighed og Interesse er Arbejdet blevet udført, de bedste Materialer er anvendt, og med en sjælden Samvittighedsfuldhed og Kærlighed til Op-

gaven er hele Arbejdet blevet ledet af Hr. Murermester P. Johansen.

Den 2den September blev Bygningen afleveret med alt i en sjælden Orden nøjagtig til den ved Arbejdets Begyndelse fastsatte Tid, uden at der har været Overskridelser af nogen Art paa det en Gang budgetterede.

Den 4de September tog vi Huset i Brug ved en særlig højtidelig Festgudstjeneste, hvor Biskop Ostenfeld prædikede, og hvor hver en Plads var optaget, saa Kirken ialt rummede over 500, og om Aftenen samledes 250 af Menigheden om dækkede Borde i den nye, festlig smykkede, lyse og venlige Menighedssal, som alle er glade for — det blev en smuk og dejlig Glædes- og Takkefest.

Bygningen med Inventar har kostet ca. 77,000 Kr. eller omtrent 1000 Kr. mindre end beregnet; men hertil kom-

mer Omforandringer ved det gamle med ca. 5000 Kr., saa Arbejdet ialt har kostet godt 82,000 Kr. — der er 190 Siddepladser paa flyttelige Bænke, og der kan anbringes indtil 50 Stole, ialt 240 Pladser foruden Staa-pladser.

Ved Aarets Begyndelse havde vi i Sognekomiteén ca. 12,000 Kr., fra Anna-Komiteén modtog vi ca. 43,000 Kr., og i Aarets Løb er der sikret eller betalt ca. 20,000 Kr., væsentligst fra Menigheden, idet vor Henvendelse gennem

Dagspressen om Hjælp kun har indbragt en ringe Sum. Vi mangler saaledes ca. 7000 Kr. for at faa hele Byggearbejdet betalt. Men vi har den Fortrøstning, at »Han, som har hjulpet hidindtil, han hjælper nok herefter«, og i Tillid til hans Hjælp gaar vi frimodige og trygge ind til Arbejdet i og ud fra det nye Hus med Bøn, at han vil fylde det med sin Herlighed.

København den 6te September 1921.

Mads Grue.

Martin Nyrop
død 10. Maj 1921.

Paa en af de grimmeste Pladser i København, Vesterbros Torv, erhvervede Kirkefondet for mange Aar siden

en lille Grund, indeklemt mellem to høje Huse. Det skulde synes næsten umuligt at rejse en Kirkebygning, der kunde tage sig blot nogenlunde værdig ud, paa et saadant Sted. Opgaven blev overgivet Martin Nyrop, og han løste den paa en saadan Maade, at hans Navn altid maa blive mindet med Tak af Kirkesagens Venner. Men ogsaa paa mange andre Maader har han gjort Kirkesagen uvurderlige Tjenester. I en Aarrække var han Kirkefondets Raadgiver, og han tog sig altid med stor Redebonhed af de mange smaa og store Spørgsmaal, der blev forelagt ham. Hans jævne og bramfri Personlighed maatte uvilkaarlig tiltrække alle, som kom i Berøring med ham. Og man var ikke længe om at se, at den bærende Kraft i hans Liv var en ærlig og enfoldig Kristentro.

Harald Westergaard.

Smaakirkesagen i Bergen.

For 14 Aar siden optoges Tanken om at forsyne Bergen med Smaakirker i Lighed med, hvad der var sket i Kristiania og København, af den unge, præsteviede Medhjælper ved St. Johanneskirken i Bergen, *Fred. Tybring*. Forbindelsen med vort Kirkefond var meget intim, idet der stadig kom Gæster fra Bergen til os og omvendt. Et særligt Distrikt af Johanneskirkens Menighed blev udskilt med Tybring som Præst, Lokaler blev lejet og senere kirkeviede, en Komité dannedes. Tybring forflyttedes som Sognepræst til Laxevaag lige udenfor Bergen og afløstes af Pastor *Marthinussen*. Krigen var naturligvis en Hindring for Indsamlingen, men i 1920 indviedes den nye Kirkes Menighedslokaler, og nu i Aar den 5te Maj kunde Biskop *Hognestad* indivi selve Kirkeskibet. Som Repræsentanter var mødt fra Kristiania Smaakirkesagens Sekretær Pastor *Maroni* og Pastor *Hertzberg* og fra København Kirkefondets Sekretær.

Et stærkt arbejdende Menighedssamfund stod da rede til at rykke ind i Kirkebygningen og tage den i Brug, sammensvejset som det er gennem det anstrengende Indsamlingsarbejde under Førerskab af Smaakirkesagens Formand, Ingeniør *Seip*.

Festen varede i flere Dage med Altergang, Møder og Menighedssammenkomst, hvor man fik et levende Indtryk af Menighedens Glæde over nu at have naaet Maalet, og af den dybe Kærlighed baade til Sagen selv og til Menigheden, som besjælede dennes første Præst, Sognepræst Tybring; nu stod jo ogsaa han ved et af de afsluttende Maal i hans

Liv. Ved disse Fester havde de udenbyes Repræsentanter adskillige Gange Lejlighed til at føre Ordet og bringe Hilsener fra deres respektive Foreninger.

Gud velsigne rigt den unge Menighed og dens Præst samt det Kirkebygningsarbejde, der er begyndt saa godt, og som agtes fortsat deroppe.

Folketallet i de københavnske Sogne efter Opgivelse af Københavns statistiske Kontor.

<i>Vor Frue Provsti:</i>	1921	1916
Vor Frue Sogn	11,863	12,128
Helligaands Sogn	9,027	9,205
Trinitatis Sogn	9,070	9,487
St. Andreas Sogn	20,709	20,305
Nazaret Sogn	6,249	6,065
Fredens Sogn	7,526	7,513
St. Johannes Sogn	27,598	27,062
Blaagaards Sogn	10,255	9,886
Brorsons Sogn	10,807	9,457
Helligkors Sogn	12,365	11,359
Bethlehems Sogn	5,674	5,717
Simeons Sogn	18,050	14,129
Kingos Sogn	9,153	9,083
Stefans Sogn	14,428	13,778
Annas Sogn	10,638	9,243
Kapernaums Sogn	14,311	11,404
Brønshøj Sogn	14,030	7,657
Vanløse Sogn	4,377	2,798
	216,130	196,276

<i>Vestre Provsti:</i>		
Maria Sogn	10,019	10,250
Elias Sogn	10,574	10,020
Apostelkirkens Sogn	11,729	11,044
Gethsemane Sogn	10,655	10,461
St. Matthæus Sogn	17,232	16,998
Absalons Sogn	8,720	7,464
Kristkirkens Sogn	20,382	15,167
Jesus Kirkens Sogn	14,155	12,035
Timotheus Sogn	11,863	8,261
	115,329	101,700

<i>Holmens Provsti:</i>	1921	1916
Holmens Sogn	9,263	9,298
Garnisons Sogn	6,370	6,620
Frederiks Sogn	8,383	8,226
St. Pauls Sogn	15,917	16,238
Østervold Sogn	9,062	9,124
Frihavns Sogn	11,224	10,993
Kastels Sogn	2,523	4,497
St. Jakobs Sogn	13,149	12,586
Rosenvængets Sogn	13,879	13,194
Davids Sogn	16,396	14,763
Sions Sogn	21,165	16,217
Aldersro Sogn	10,188	6,969
Christians Sogn	11,138	6,799
Islands Brygges Sogn	11,737	11,061
Vor Frelses Sogn	13,216	13,281
Nathanaels Sogn	21,146	16,622
Sundby Sogn	20,973	17,268
Filips Sogn	12,787	11,672
	<hr/>	<hr/>
	228,516	205,428
Skibene i Havnen og paa Reden	1,369	2,986
København ialt	561,344	506,390
 <i>Frederiksberg Kommune:</i>		
Frederiksberg Sogn	19,978	19,671
St. Markus Sogn	17,649	17,345
St. Lukas Sogn	10,480	10,397
St. Thomas Sogn	8,463	8,290
Mariendals Sogn	15,875	14,760
Godthaabs Sogn	14,910	13,790
Solbjerg Sogn	17,460	15,129
	<hr/>	<hr/>
	104,815	99,382

Hvad Folketællingen i Hovedstaden lærer.

Der findes i Københavns Kommune 6 Sogne med over 20,000 Mennesker. St. Johannes som det største er vokset en lille Smule i de sidste 5 Aar og er nu paa 27,598, hvoraf dog de ca. 7000 bor i Stiftelser med egen Præst; der er 3 Præster ved Kirken til de resterende 20,000 Mennesker. St. Andreas Sogn paa 20,709 Personer er kun vokset med ca. 400 og har ogsaa 3 Præster ansat ved Kirken. Sions Sogn paa 21,165 Mennesker er forøget med ca. 5000; her trænges jo i høj Grad til Hjælp. Nathanaels Sogn paa 21,146 er vokset med ca. 4500 Mennesker, og det lige ved Siden af liggende Sundby Sogn paa 20,973 med ca. 3700. Her maa

Tillæg til Københavns Kirkesag og Menigheden.

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1921.

<i>Sjællands Stift.</i>					
Vor Frue Kirke	929 02	Timotheus K. ..	140 00	Rye-Sonnerup ..	61 25
Trinitatis Kirke .	109 25	Frederiksberg K.	346 37	Hyllinge-Lyngby .	42 17
Helligaandskirken	212 57	St. Lukas Kirke	109 23	Sæby-Gjershøj ..	173 95
St. Petri Kirke..	11 04	Frederiksberg St.		Greve-Kildebrønde	49 00
St. Andreas Kirke	290 00	Markus Kirke .	35 14	Rerslev-Vindinge.	32 00
St. Johannes K.	105 30	Mariendals Kirke	90 00	Snoldelev-Tune..	101 25
Nazaret Kirke ..	410 00	Godthaabs Kirke	229 00	Karslunde-Karl-	
Fredens Kirke ..	423 18	Emmaus Kirke		strup	35 00
Helligkors Kirke.	179 25	(Diakonissest.).	142 00	Havdrup-Solrød .	20 00
Brørsons Kirke..	703 59	Solbjerg Kirke ..	1324 66	Jersi-Skensved ..	293 48
Bethlehems Kirke	116 32	Messias Kirken..	203 00	Køge-Ølsemagle .	47 00
Blaagaards Kirke	58 00	Taarndby	10 15	Rorup-Glim	5 75
St. Stefans Kirke	64 73	Kastrup	85 08	Gadstrup-Syv ..	20 55
Kingos Kirke ..	100 00	St. Magleby-		Ørsted-Daastrup .	143 00
Simeons Kirke ..	116 00	Dragør	146 69	Borup-Kimmers-	
Kapernaums K. .	184 10	Hvidovre	21 34	lev	91 05
Brønshøj Kirke .	32 80	Rødovre	10 00	Ejby-Dalby	51 50
Vanløse Kirke ..	55 00	Gladsakse-Herløv	334 00	Højelse-Lellinge.	25 00
Vartov Kirke ..	81 73	Gjentofte	367 69	St. Olai Kirke,	
Abel Kathrine K.	16 00	Hellerup	354 78	Helsingør	166 33
Annas Kirke ..	138 00	Ordруп	234 31	St. Maria Kirke,	
St. Lukas Stift...	119 22	Lyngby	140 12	ibd.	108 00
Grøndals Kirke..	52 10	Taarbæk	22 00	Tikøb-Gurre ..	182 65
Holmens Kirke..	334 77	Søllerød-Vedbæk.	100 00	Hornbæk-Helle-	
Garnisons Kirke.	800 00	Skovshoved	51 00	bæk	186 00
St. Pauls Kirke..	50 00	Brøndby-V. og Ø.	57 10	Asminderød-Grøn-	
Frederiks Kirke .	80 00	Søborg	240 00	holt-Fredensb. .	90 00
St. Jakobs Kirke	136 21	Glostrup	42 00	Humblebæk	53 00
Aldersro Kirke..	112 00	Hersted Ø. og V.	17 44	Karlebo m. Nivaa	130 16
Sions Kirke	202 28	Vallensbæk	100 00	Bloustrød-Lillerød	95 00
Davids Kirke ..	170 00	Thorslunde-Ishøj.	63 75	Birkerød-Høster-	
Esajas Kirke ..	501 70	Høje Taastrup ..	73 40	køb	64 00
Frihavns Kirken	550 00	Taastrup Nykirke	90 56	Hørsholm-Rung-	
Luther Kirken ..	167 39	Sengeløse	16 00	sted	250 00
Citadellets Kirke.	32 00	Ledoje-Smørum .	75 00	Egebæksvang ..	159 25
Vor Frelsers K.	37 03	Ballerup-Maaløv.	146 35	Gjerlev-Draaby .	180 00
Kristians Kirken	200 00	Værløse	34 90	Skovkirken	25 00
Nathanaels Kirke	197 81	Roskilde Domk.	346 50	Skuldelev-Selsø .	53 49
Sundby Kirke ..	93 00	Vor Frue Kirke,		Skibby	100 00
Filips Kirke	334 49	St. Jørgensbjerg	81 56	Ferslev-Vellerup .	46 00
Hans Tavsens K.	106 11	Herslev-Gjevning-		Ouro	23 00
St. Matthæus K.	46 48	ge	60 00	Snodstrup	28 20
Krist Kirke	150 00	Kornerup-Svo-		Ølstykke	16 06
Gethsemane K. .	400 00	gerslev	27 00	Slagslunde-Gand-	
Apostel Kirke ..	136 00	Himmelev	23 00	løse	34 63
Jesus Kirke	207 14	Hvedstrup-Fløng.	51 55	Farum	91 10
Elias Kirke	1302 00	Jyllinge-Gundsø-		Hillerød-Herlev ..	291 00
Maria Kirke	203 00	magle	31 75	Lynge-Uggeløse .	47 35
Absalons Kirke .	94 54	Hvalso-Særløse ..	58 11	Slangerup-Uvelse.	153 00
Frederiksh. K. .	87 50	Kirkesaaby-Kid-		Græse-Sigerslev ..	6 00
		serup	34 00	Hjørnlunde	16 00

Frederikssund- Oppesundby ..	60 00	Tølløse	59 00	Sønderup-Nor- drup	22 02
Esbønderup-Vil- lingerød	72 00	Aagerup	65 00	Slotsbjergby-Slud- strup	25 00
Søborg-Gilleleje ..	150 00	Asmindrup-Grand- løse	164 00	Stillinge	40 35
Græsted	230 00	Soderup-Eskild- strup	89 26	Vemmelev-Hem- merhøj	43 50
Maarup	237 47	Tostrup	88 50	Boeslunde	50 00
Helsing-Valby ..	53 50	Uggerløse	135 30	Skelskør	77 27
Blidstrup	95 85	Ondløse-Sønder- sted	42 00	Egeslevmagle ..	25 00
Vejby-Tibirke ..	78 50	Følleslev-Særslev .	250 00	Høve-Flakkebjerg	22 00
Ramløse-Annise ..	37 90	Bregninge-Bjerg- sted	172 00	Skørpinge-Faar- drup	10 00
Tjæreby-Alsonde- rup	134 00	Viskinde-Aunsø .	100 09	Sorbymagle-Kirke- rup	16 00
Skævinge-Gjørløse	22 25	Værsløve	12 25	Gimlinge	40 00
Strø	21 00	Jordløse	40 00	Haarslev-Tingjel- ling	61 70
L. Lyngby-Ølsted	95 67	Vallekilde-Hørve .	145 00	Hyllested-Venslev- Holsteinborg .	269 30
Kregome-Vinde- rød-Frederiks- værk	252 84	Valgmenigh. i Val- lekilde	110 00	Ørslev-Bjerre ..	44 00
Melby	111 85	Sejersø	152 80	Tjæreby	12 00
Thorup,Lynæs ..	70 70	Nykøbing Sj.-Rør- vig	60 00	Magleby	29 25
Kallundborg ..	97 55	Odden	151 00	Agersø	15 00
Raklev	54 20	Højby	49 00	Omø	18 55
Valgmenigh. i Ub- berup og Gjør- løv	42 00	Lumbsaas	22 80	Tjustrup-Hald- agerlille	160 20
Tømmerup	67 55	Vig-Asminderup .	132 64	Krummerup-Fug- lebjerg	250 60
Aarby	58 40	Egebjerg	20 00	Førsløve	21 25
Rørby	40 00	Grevinge	62 00	Vallensved	38 00
Udby	184 50	Asnæs	65 00	Marvede-Hyllinge.	27 35
Skallerup	39 00	Faarevejle	37 40	Kvislemark-Fui- rendal	148 50
St. og L. Fuglede	23 00	Ringsted-Benløse.	144 62	Karrebæk	121 50
Sæby-Hallenslev .	60 00	Jydstrup-Valsøllil- le	23 40	Fodby	22 00
Buerup	44 00	Haraldsted-Allin- demagle	12 30	Herlufsholm	123 00
Rerslev-Rudsved- by	320 00	Vigersted-Kværke- by	31 50	Fakse	116 10
Tersløse-Skjelle- bjerg	211 05	Nordrup-Farring- løse	62 50	Hylleholt	48 35
Ørslev-Solbjerg ..	172 00	Vetterslev-Hømb .	50 00	Spjellerup-Sme- rup	24 00
Havrebjerg-Gu- dum	30 00	Førslev-Sneslev .	90 00	Karise-Alslev ..	72 50
Gjerslev	133 00	Terslev-Ørslev ..	66 35	Vemmetofte Klo- ster	42 65
Finderup	83 50	Haslev-Frerslev .	282 80	Dalby-Tureby ..	500 00
Gjørlev-Bakken- drup	251 00	Testrup	70 00	Kongsted	58 00
Helsing-Drøssel- bjerg-Rersø ..	201 45	Sorø	95 17	Ulso-Esteregede .	22 00
Nidløse	72 00	Pedersborg-Kin- dertofte	60 00	Roholte	21 25
Hørby	20 00	Lyng-Braaby ..	115 00	Lidemark-Bjever- skov	80 05
Hagedsted-Gislinge	145 61	Alsted-Fjenneslev.	5 00	Vollerslev-Gjørs- lev	30 00
Kundby	84 30	Slaglille-Bjernede	15 35	Herfølge	42 22
Hjembæk-Svinnin- ge	46 00	Munkebjergby- Bromme	24 00	Sædder-Ingel- strup	8 00
Jyderup-Holm- strup	83 00	Gyrstinge-Flinte- rup	85 00	Valløby-Taarnby.	27 00
Stiftsbjergby-Mør- ke	134 75	Stenmagle-Sten- lille	139 45	Haarlev-Himlings- øje	86 25
Skamstrup-Fry- dendal	65 00	Bringstrup-Siger- sted	27 75	Storhedinge	35 47
Holbæk-Merløse .	394 25	St. Mikkels Kirke,		Højrup	21 35
Butterup-Tudse .	49 95	Slagelse	139 38	Magleby	50 10
N. Jernløse-Kvan- løse	72 00	St. Peders Kirke,		Strøby-Varpelev .	60 00
S. Jernløse-Sø- strup	39 20	ibd.	57 56	Hellested	60 00
		Korsør-Taarn- borg	160 00	Lyderslev-Frøslev	28 71
				Lilleh.-Havnelev .	31 00

Holtug	10 00	Odense Valgmgh.	39 56	Tanderup	12 00
Toksværd	24 00	Vor Frue Land-		Kjerle	10 50
Rønnebæk-Ol-		sogn	186 00	Skydebjerg-Aarup	46 00
strup	24 00	Paarup	30 00	Ørsted-Orte	29 84
Vejlø-Vestereges-		Korup-Ubberup	70 00	Kjøl	104 35
borg	40 00	Dalum	45 00	Flemløse	94 45
Hammer	91 00	Sanderum-Ravne-		Haarby-Logis-	
Lundby	80 00	bjerg	16 00	mose	134 00
Kjøng-Svino	50 00	Brendekilde-Bel-		Dreslette	221 85
Sværdborg	29 60	linge	13 40	Sønderby	12 00
Næstved	100 00	Stenløse-Fangel	16 00	Middelfart	230 10
Vesteregede-Braa-		Verninge	42 00	Kavslunde	34 55
by	98 45	Tommerup	140 00	Vejlby	200 00
Aversi-Tybjerg	31 40	Brylle	52 10	Strib-Røjle Skov.	17 75
Herlufmagle	81 85	Vissenbjerg	100 27	Asperup-Rorslev	121 00
Fensmark-Rislev	60 00	Kjerteminde-Drig-		Brenderup	40 00
Skjelby-Gunners-		strup	85 50	Fjelsted-Harn-	
lev	145 30	Munkebo	41 20	drup	52 00
Glumso-Bavelse	35 00	Kjølstrup	34 00	Gjelsted-Rørup	116 15
Næsby-Tyvelse	212 59	Agedrup	45 43	Balslev-Ejby	25 90
Sandby-Vrang-		Marslev-Birkende.	58 32	Nørre Aaby-	
strup	54 00	Rynkeby-Revnin-		Indslev	125 00
Præstø-Skibbinge	150 00	ge	75 00	Gamborg	13 00
Vordingborg	61 70	Viby	120 00	Udby	13 00
Kastrup	19 13	Mesinge	19 00	Føens-Ørslev	22 00
Jungshoved	84 00	Dalbv-Stubberup	8 00	St. Nikolaj Kirke,	
Everdrup	114 00	Seden-Aasum	12 00	Svendborg	219 05
Snesere	386 20	Fraugde	127 45	Vor Frue Kirke,	
Borse-Beldringe	40 60	Allerup-Davinde	22 05	Svendborg	45 00
Allerslev	45 00	Sønder Næraa	158 50	Tved	15 00
Udby-Ørslev	94 20	Valgm. i S. Næraa	50 00	Skaarup	80 00
Østergesborg	90 00	N. Lyndelse-Høj-		St. Jørgens-Sørup	78 80
Mern	15 00	by	64 40	Egense	15 50
Kallehave-Stens-		Nr. Søby-Heden	40 15	Ø. Skjerninge-	
by	34 20	Norup-Hasmark	13 60	Hundstrup	16 00
Stege	69 00	Skeby-Otterup	35 40	Ollerup-Kirkeby	50 00
Kjeldby	43 50	Østrup	10 00	Stenstrup-Lunde	75 00
Elmelunde	20 00	Hjadrup	26 35	Kværndrup	40 00
Borre	21 40	Lunde	20 00	Turø	86 00
Magleby	19 00	Lundby-Stige	59 55	Bregninge-Valde-	
Damsholte	33 85	Allesø-Næsbyho-		mar SlotsKapel	29 10
Fanefjord	15 30	vedbroby	10 00	Landet	17 05
Nyord	5 00	Krogshølle	24 00	Bjerrebø	36 00
Ronne-Knudsker	175 00	N. Næraa-Beders-		Drejø-Skaro Bede-	
Hasle-Rutsker	43 15	lev	15 10	hus	5 17
Olsker-Allinge-		Grindløse-Klinte	17 00	Strynø	69 00
Sandvig	300 00	Skamby	9 00	Faaborg-Diernis-	
Ibsker-Svaneke	73 00	Bogense	60 70	se	215 00
Bødilsker-Neksø	192 10	Skovby-Ore	24 00	V. Skjerninge-Ul-	
Aaker-Aakirke-		Guldbjerg-N.		bølle	30 00
by	116 80	Sandager	21 00	Brahetrolleborg-	
Nyker	80 00	Ejlby-Melby	5 00	Krarup	94 00
Nylarsker	50 00	Særslev	20 00	Herringe-Gjeste-	
Vestermariæ	43 00	Haarslev	60 00	lev	105 60
Klemensker	120 37	Vefflinge	17 48	Espe-Vantinge	45 00
Rø	30 30	Vigerslev-Langesø		Allested-Vejle	32 00
Østerlarsker-Gud-		Skovkapel	55 00	Nørre Broby	23 55
hjem	70 00	Søndersø	8 50	Sønder Broby	41 00
Østermaria	24 60	Assens	200 00	Øster Hæsing	25 30
Povelsker	31 00	Kjærum	35 00	V. Hæsing-	
Christiansø	8 25	Baagø	10 00	Sandholts-Lyn-	
		Gamtofte	70 01	delse	46 24
		Søby-Thurup	60 00	Jordløse-Haastrup	60 00
		Barløse	42 00	Svanninge	46 89
		Sandager-Holevad	35 00	Horne	170 65

Fyens Stift.

Vor Frue Kirke,
Odense 63 43

Lyø	21 00	Stokkemarke ..	64 00	S. Kirkeby-S. Als-	
Avernakø	10 00	Vesterborg	6 60	lev	17 05
Nyborg-Hjulby ..	102 82	Birket	16 40	Karleby-Horreby-	
Aunslev-Bovense ..	57 45	Nakskov-Brand-		Nørre Ørslev ..	21 25
Flødstrup-Ullers-		derslev	142 84	Horbelev-Fal-	
lev	32 30	Sandby	66 05	kerslev	20 00
Skjellerup-Ellin-		Købelev	230 10	Aastrup	30 00
ge	23 10	Vindeby	15 75	Kippinge-Brarup ..	100 00
Kullerup-Refsvin-		Utterslev	181 00		
dinge	15 00	Herredskirke-Lil-		<i>Aalborg Stift.</i>	
Vindinge-Hol-		le Løjtofte ..	6 00	Budolphi Kirke i	
ckenh. Kapel ..	51 00	Horslunde-Nord-		Aalborg	130 00
Frørup-Taarup ..	25 00	lunde m. Nøb-		Vor Frelsers Kir-	
Ørbæk	56 00	bel	52 00	ke ibd.	203 80
Herrested med		Halsted-Aunede ..	60 25	Vor Frue Kirke	
Krist Kapel p.		Maribo-Hillested ..	130 00	ibd.	163 71
Ravnholt	126 25	Rødby-Ringsbøl-		S. Tranders	7 00
Søllinge-Hellerup ..	27 00	le	108 00	N. Tranders-Vej-	
S. Højrup-Aars-		Errindslev-Ol-		gaard	70 00
lev	72 00	strup	46 25	N. Sundby-Hvo-	
Ringe	86 00	Fuglse-Krønge ..	18 00	rup	89 00
Ryslinge Valgmh. .	200 00	Holeby-Bursø ..	25 00	Vadum	18 00
Ryslinge	24 00	Nebbelunde-Sæd-		Aaby-Vedsted ..	55 00
Gislev-Ellested ..	80 00	der	17 00	Hammer-Horsens	143 05
Svindinge	33 20	Tirsted-Vejleby ..	205 00	V. Hassing-Ø.	
Langaa-Øksen-		Østofte	41 75	Hassing-Gaaser.	65 00
drup	29 00	Bandholm	28 00	Ulsted	71 00
Oure-Vejstrup ..	22 50	Fejø	12 00	Hals med Hov ..	62 10
Hesselager	96 00	Askø	60 00	Hæstrup-Vrejlev ..	60 00
Gudme-Brudager.	47 40	Skjørringe	14 50	Løkken-Fureby ..	34 00
Gudbjerg	71 00	Sakskøbing	52 00	Vejby-Sejstrup ..	15 25
Rudkøbing	232 60	Nysted-Vantore ..	48 25	Tolstrup-Stenum	
Skrobelev	25 00	Herredslev	16 00	med Ø. Hjer-	
Simmerbølle	50 00	Hunseby	36 60	mitslev	17 00
Tranekjær	23 50	Vaabensted-En-		Vraa-Emb	47 00
Tullebølle	101 00	gestofte	36 06	Øster Brønders-	
Bødstrup	17 00	Vignæs	5 00	lev-Hallund ..	200 00
Snøde-Stoense ..	60 00	Slemminge-Fjel-		Borglum	9 00
Hou	40 00	de	38 25	Vester Brønders-	
Longelse-Fugls-		Majbølle	12 50	lev-Serridslev ..	76 07
bølle	108 20	Døllefjelde-Mus-		Vrensted-Tise ..	35 00
Lindelse	25 00	se	6 00	Saltum-Alstrup ..	45 31
Humble-Ristinge		Thoreby	20 00	Gjøl	62 60
og Kjædeby		Ø. Ulslev-Godsted	15 00	Sæby	215 00
Kapeller	46 10	Vester Ulslev ..	8 00	Understed-Karup ..	80 44
Tryggelev-Fod-		Kjettinge-Breg-		Torslev-Lendum-	
slette	13 10	ninge	53 00	Ø. Vraa	257 95
Magleby	36 47	Stubbekøbing-		Skjæve	80 20
Ærøskøbing	91 00	Maglebrænde ..	95 42	Albæk-Lyngsaa ..	132 73
Marstal-Omme ..	228 70	Torkildstrup-Lil-		Voer-Agersted-	
Bregninge	30 00	lebrænde	33 00	Dorf	109 25
Søby	88 02	Gundslev	120 00	Hellevad-Ørum ..	17 00
Rise	100 00	Nørre Vedby m.		Dronninglund-	
Tranderup	80 00	Gyldenbjerg ..	23 00	Hjallerup	274 50
		Nørre Alslev	55 00	Asaa-Melholt ..	188 60
		Vaalse	28 00	Hjørring	275 29
		Stadager-Nørre		Ugilt	27 14
<i>Lolland-Falsters Stift.</i>		Kirkeby	16 00	Taars m. Morild	112 00
Vestenskov	21 00	Tingsted	52 55	Sindal-Astrup ..	291 20
Kappel-Langø		Bogø	25 00	Bjergby-Mygdal ..	65 00
Kapel	31 25	Nykøbing-Systof-		Horne-Asdal-	
Arninge	82 00	te	175 00	Hirtshals	297 00
Dannemarre-Til-		Veggerløse	80 00	Tornby-Vidstrup.	27 56
litze	18 70	Skjelby-Gjedes-		Skallerup-Venne-	
Gloslunde-Græs-		by-Gjedser ..	119 50	bjerg	40 00
have	62 00				

Rørbæk-Grynderup-Steniid ..	123 96	Venge	24 80	Skjødstrup	123 00
Tisted-Binderup-Durup	385 00	Hammel-Voldby-Søby	76 00	Todbjerg-Mejlby ..	66 10
Løgsted-Løgstør ..	75 96	Gjern-Skanderup ..	236 38	Handrup	39 78
Vilsted-Vindblæs ..	133 35	Dallerup-Laasby ..	83 00	Agri-Egens	80 00
Sebber Kloster-Aist	58 05	Alling-Tulstrup ..	63 00	Knebel-Rolse ..	170 00
Næsborg-Kor-num	57 10	Silkeborg	505 00	Vistofte	46 00
Farstrup-Lundby	16 61	Linaa-Voel	82 00	Helgenæs	10 00
Malle-Ranum ..	103 45	Skorup-Tvilum ..	150 30	Aalsø-Hoed ..	90 00
Salling-Outrup ..	34 55	Røgen-Sporup ..	42 00	Lyngbv-Albøge ..	37 68
Overlade-Hyllbjerg	113 00	Rye	14 00	Hyllested-Rosmus	15 00
		S. Vissing-Voer Ladegaard ..	50 00	Tirstrup-Fuglslev.	25 00
		Vinding-Bryrup ..	20 00	Feldballe-Nødager	82 40
		Kløvborg-Tyrsting	101 00	Kolind-Ebdrup-Skarresø	101 95
		Ring-Føvling ..	210 00	Holbæk-Udby ..	50 00
		Vrads	40 55	Voer-Estruplund ..	89 00
		Grædstrup	70 00	Ørsted	217 00
		Them-Brande ..	55 00	Vivild-Vejlby ..	1200 00
		Nørre Snede ..	67 50	Gjesing-Nørager ..	165 00
		Ejstrup-Gludsted.	77 89	Virring-Essenbæk	70 00
		Tørring-Hammer.	89 00	Fausing-Auning ..	269 75
		St. Mortens Kirke, Randers ..	188 05	Mariemalene-Koed	20 00
		Hospitalskirken ..	60 00	Ø. Alling-V. Alling	100 00
		St. Peders Kirke i Randers	350 00	Aarslev-Horning ..	55 00
		Borup	20 25	Hvilsager-Lime ..	125 25
		Vorup	70 00	Mygind-Krogsbæk-Skjørring ..	33 00
		Gimming-Lem ..	6 75	Grenaa-Gammel-sogn	439 38
		Harridslev-Albæk	17 50	Hammelev-Enslev	21 75
		Støvringgaard		Karlby-Voldby ..	104 38
		Klosters Kapel	13 00	Veggerslev-Villersø	73 70
		Haslund-Ølst ..	25 00	Gjerrild-Hemmed.	58 34
		Værum-Ørum ..	20 00	Rimsø-Kastbjerg ..	138 60
		Laurbjerg-Lerbjerg	30 00	Fjellerup-Glæsborg	256 00
		Voldum-Rud ..	40 00	Ørum-Ginnerup ..	451 00
		Ødum-Hadbjerg ..	36 00	Nimtofte-Tøstrup	148 15
		V. Tørslev-Svenstrup	20 00	Højborg-Elsborg ..	59 25
		Asfærg-Faarup ..	35 00	Grønbæk-Svøstrup	209 95
		Spentrup-Gassum.	61 40	Levring-Hørup ..	207 35
		Hald-Kjærby ..	15 00	Hinge-Vinderslev.	213 05
		Tvede-Linde	78 00	Frederiks-Karup ..	148 85
		Glenstrup	30 00	Serup-Lemming ..	77 05
		Udbynder-Kastbjerg	60 00	Kragelund-Funder	17 59
		Dalbbynder-Dalbbyover	21 20	Engesvang	140 00
		Raaby-Sødring ..	4 00	Hvorslev-Gjerding	27 00
		Øster Tørslev ..	35 00	Vellev	13 00
		Gjerlev-Enslev ..	60 00	Veierslev-Aidt, Torsø	64 17
		Hobro-Skjellerup.	47 00	Koldby	50 00
		Mariager	16 00	Tranebjerg-Ørby ..	110 22
		Falslev-Vindblæs.	50 00	Besser	32 00
		Hvonum-Snæbum	40 00	Onsbjerg	100 00
		Hem-Sem	22 00	Nordby	50 00
		Thorsager,Bregnet	300 09	Tunø	33 20
		Mørke	70 00		
		Hornslet-Rosenholms Kapel..	75 12		
<i>Aarhus Stift.</i>					
Vor Frue Kirke, Aarhus	107 21				
St. Johannes Kirke ibd. med Christians K. ..	125 00				
Vejlby	36 80				
Brabrand-Aarslev	120 00				
Tilst-Kasted	40 00				
Saksild-Nølev ..	51 00				
Odder	116 62				
Hundslund	17 55				
Ørting-Falling ..	38 00				
Gylling	45 00				
Alrø	5 00				
Tiset	23 35				
Holme-Tranbjerg.	29 00				
Maarslet	6 00				
Beder-Malling ..	55 00				
Lyngaa-Skjød ..	67 35				
Lading	25 00				
Søften-Foldby ..	75 00				
Trige-Ølsted	35 00				
Sjelle-Skjørring ..	24 00				
Skivholme-Skovby	35 00				
Østbirk-Øding ..	61 00				
Taaning-Ovsted ..	18 50				
Kattrup-Ørridslev-Tolstrup ..	75 50				
Hylke	17 00				
Lundum-Hansted.	72 00				
Vær-Nebel	44 10				
Horsens, Vor Frelzers Kirke.	400 00				
Klosterk. ibd. ..	302 00				
Tamdrup	31 00				
Nim-Underup ..	54 50				
Hvirring-Hornborg	91 60				
Endelave	105 00				
Skanderborg-Skanderup-Stilling	75 00				
Blegind-Horning ..	21 00				
Adslev-Mesing ..	26 10				
Dover-Ry	36 50				

Nebsager-Bjerre	118 25	S. Bork-N. Bork	190 00	Estvad-Rønbjerg	68 50
Ørum-Daugaard	218 00	Hemmet-S. Vium.	170 00	Sal-Vinderup	186 30
Staubj-Hornum	146 05	Lønborg-Egvad-		Ryde-Hanbjerg	181 05
Barrit-Vrigsted	20 00	Tarm	564 42	Sevel-Trandum	223 00
As-Klakring-		Hoven-Ilderhede	178 68	Haderup-Over	
Juelsminde	57 60	N. Vium-Herborg	42 00	Feldborg Kapel	130 61
Raarup-Klejs	36 00	Vorgod-Fjelster-		Grove-Simmel-	
Skjolde	228 10	vang	255 00	kjær	118 25
Glud-Hjarnø	111 00	Lem-Ølstrup	122 60	Ejsing	122 75
Tyrsted-Uth	80 00	Dejbjerg	167 75	Aulum-Hodsager.	1704 00
Løsning-Korning.	102 00	Stauning	83 00	Vildbjerg-Nøv-	
Hedensted-St.		Skjern	829 00	ling	444 35
Dalby	184 00	Bølling-Sædding	52 30	Timring-Tiphede.	176 00
Engom	34 00	Borris-Faster	325 00	Ørre-Sinding	60 00
		Videbæk	80 00	Gjellerup	402 00
		Hanning-Finde-		Sunds-Ilskov	185 00
<i>Ribe Stift.</i>		rup	173 25	Ikaaf-Faurholt-	
Domkirken i Ribe	277 00	Staby	70 00	Isenvad	260 40
Seem	11 50	Ulyborg-Ulfkjær	74 00	Rind-Kølkær	80 00
Vester Vedsted	24 00	Idom-Raasted	100 00	Herning	581 21
Farup	31 00	N. Felding-Tvis.	185 00	Snejbjerg-Tor-	
Mandø	15 00	Ringkøbing-Rin-		ring	182 50
Bramminge	40 00	dom	245 00	S. Felding-Trold-	
Vilslev-Hunderup.	27 35	Vinding-Vind	246 95	hede	457 70
Obbekjær	10 00	Velling	20 00	Arnborg-Skibbild	145 00
Holsted	80 00	Hee-No	55 80	Skarrild-S. Kars-	
Brørup	127 00	N. Omme-Ørnvej	216 00	tofte	47 35
Føvling-Stende-		Stadil-Vedersø	25 00	Bording	75 25
rup	90 00	Tim-Madum	65 00	Assing	281 85
Lindknud-Hov-		Gammelsohn-Ny-		Studsgaard-	
borg	40 00	sohn p. Holms-		Hauustrup	175 00
Verst-Bække	32 85	land	236 00	Trinitatis Kirke i	
Vejl-Læborg	97 25	Holmslands Klit.	54 00	Fredericia	150 00
Løjrskov-Jordrup.	53 20	Frimenigh. for		Vinding-Skjærup.	50 00
Gjesten	46 37	Ringkøbing og		Vejlby	20 00
Anst	213 85	Omegn	97 00	St. Michaelis K.	
Skanderup	471 00	Brejning-Væg-		i Fredericia	600 00
Hjarup	177 00	gerskilde	80 00	Erritsø	184 75
Vamdrup	405 00	Lemvig-Nørlem	449 06	Bredstrup	112 20
Seest	187 70	Nørre Nissum	176 00	Taulov	270 00
Grindsted-Urup	282 00	Tørring-Heldum	150 00	Gaverslund	70 00
Vorbasse	129 35	Lomborg-Rom	76 10	Smidstrup	163 70
Hejnsvig	304 00	Bøvling-Flynder	697 25	Pjedsted	90 00
Hodde-Tistrup	62 15	Valgm. Bøvling	15 00	Gaarslev	130 00
Strelluf-Beisnap	107 00	Møborg-Nes	392 65	Højen-Jerlev	172 00
Thorstrup-Horne.	170 00	Gudum-Fabjerg	364 60	Egtved	40 70
Andsager	261 95	Hadboøre-Eng-		Ødsted	32 50
Varde	383 75	bjerg	504 10	Harte-Bramdrup	96 90
Janderup-Billum	53 00	Hygom-Hove	237 00	Eltang-Vilstrup-	
Lunde-Outrup	40 00	Vandborg-Fer-		N. Bjert	95 95
Kvong-Lyne	65 00	ring	202 00	Herslev	140 00
Aal-Borsmose	135 00	Dybe-Ramme	70 00	Alminde-Viuf	60 46
Ho-Oksby-Mose-		Fjaltring-Trans	45 00	Ø. Starup-V. Ne-	
vraa	44 05	Venø	40 00	bel	75 00
Øsse-Næsbjerg	134 00	Holstebro-Maa-		Vonsild-Dalby	227 00
Grimstrup-Nykir-		bjerg	452 93	Bjert	189 00
ke	53 00	Mejrup	42 00	St. Stenderup	233 44
Faaborg-Aarre	60 00	Borbjerg-Hogager		Hejls	40 00
Sneum-Tjærborg	18 00	Kapel	102 00	Ødis	28 60
Jerne-Skads	75 00	Hjermer-Fjeldborg.	401 00	Vejstrup	84 00
Sions K., Esbjerg	636 70	Struer-Gimsing	192 00	Taps	100 00
Vor Frelsers K.,		Vejrum	100 00	St. Nicolaj Kirke	
ibd.	197 39	Ølby-Asp--Fau-		i Vejle	485 55
Alslev-Hostrup	41 00	sing	245 92	Vor Frelsers Kir-	
Guldager	61 20	Vem	14 25	ke ibd.	626 87
Nordby	250 00				

Hornstrup-Bier-		Magstrup	80 00	Kværs	18 00
balle	69 10	Vojens-Jegerup..	16 00	Bov	15 50
Øster Snede	256 80	Øksenvad	8 35	Bedsted	10 10
Grejs	91 00	Jels	60 00	Den danske Me-	
Uldum-Lange-		Vedsted	12 00	nighed i Søn-	
skov	175 00	Aller	87 00	derborg	58 05
Hvejsel-Ildved ..	20 00	Steppinge-Frøde-		Den tyske Me-	
Nykirke	56 00	rup	74 87	nighed ibd. ..	84 87
Givskud	10 00	Tyrstrup-Hjern-		Ketting	20 00
Brande-Skjær-		drup	383 40	Ulkebøl	17 13
lund	60 00	Rødning	85 81	Notmark-Assen-	
S. Omme	65 00	Linstrup-Hjerting	7 60	balle	13 00
Ringgive-Lange-		Hygum	98 47	Tandslet	145 45
lund	50 00	Fole	2 60	Lysabild	73 05
Give	125 00	Øster Lindet ..	36 40	Hørup	6 00
Gadbjerg-Linde-		Agerskov-Bov-		Nørborg	6 00
balle	34 33	lund Frimgh. ..	100 00	Svenstrup	8 00
Bredsten	40 00	Bevtoft	13 62	Harnbjerg	15 25
Skibet	31 36	Branderup	8 00	Egen	45 00
Nørup	136 00	Toftlund-Tore-		Broager	10 00
Jellinge-Hover ..	144 00	lund	19 30	Dybbøl	35 20
Kollerup-Vinde-		Gram	20 00	Nybøl	5 00
lev	57 25	Nustrup	4 00	Sottrup	49 00
Randbøl	100 00	Hyiding	24 10	Ullerup	25 00
Thyregod-Vester .	82 00	Brøns	23 17	Den danske Me-	
Blaahøj-Filskov .	113 00	Roager-Vedder..	34 56	nighed i Tøn-	
		Spandet	5 00	der	70 94
		Arrild	17 35	Den tyske Me-	
		Højrup	14 00	nighed ibd. ..	11 53
		Skærbæk	25 00	Abild	10 00
		Den danske Me-		Løgumkloster ..	141 00
		nigh. i Aaben-		Nørre Løgum ..	140 00
		raa	121 75	Brede-Ikast	113 80
		Hjortkær	118 15	Døstrup	125 00
		Løjt	36 00	Mjolden	46 55
		Bjolderup	107 61	Visby	1 50
		Hellevad,Egvad..	25 51	Emmerlev-Hjerp-	
		Øster Løgum ..	30 00	sted	17 50
		Varnæs	44 00	Burkal	5 00
		Ensted	35 00	Højst	12 00
		Felsted	19 65	Hostrup	30 00
		Rinkenæs	52 34	Ravsted	20 67
		Klipleve	58 73	Tinglev	42 00

Sammendrag.

København—Frederiksberg	Kr.	13,655.05
Det øvrige Sjællands Stift	-	23,645.14
Fyens Stift	-	8,927.70
Lolland-Falsters Stift	-	3,119.41
Aalborg Stift	-	10,947.54
Viborg Stift	-	8,062.32
Aarhus Stift	-	14,346.56
Ribe Stift	-	28,564.08
De sønderjydske Landsdele	-	4,089.90

Kr. 115,357.70

København, i September 1921.

For Københavns Kirkefond

J. A. Vøhtz,

Kasserer.

ligeledes hjælpes snarest. Kristkirkens Sogn paa Vesterbro med 20,382 er forøget med ca. 5200, men har nu 3 Præster.

Mellem 15—20,000 har 4 Sogne, hvoraf Simeons er forøget med ca. 4000, St. Pauls, som er gaaet lidt ned, Davids, der er vokset med ca. 1600, og St. Matthæus med godt 200. Fra 10—20,000 har 23 Sogne, hvoraf de 13 dog endnu har under 12,000; Brønshøj Sogn er omtrent fordoblet fra ca. 7,657 til 14,030. Kapernaums Sogn, der grænser op til Brønshøj, er vokset med ca. 3000, Aldersro er forøget med ca. 3,200, Kristians med ca. 4,400 og Timotheus Sogn med 3,600. Adskillige Sogne indenfor denne Talgruppe har staaet i Stampe; de kan ikke udvide sig mere før de omliggende Sognes Skyld, og nogle er endog gaaet tilbage. Under 10,000 Mennesker har 12 Sogne.

Væksten falder i det hele og store særlig paa Nørrebro, i Valby og i Sundbyerne; den gamle Del af Byen samt Forstædernes Begyndelse gaar tilbage eller staar stille. Forøgelse i enkelte Sogne andetsteds skyldes de lokale Byggeforskeligheder, f. Eks. at der endnu har henligget ubebyggede Grunde i større Arealer.

De Talstørrelser, som er nævnt i vort April-Nr., og som skyldes Opgivelser fra Sognene selv, har gennemgaaende været højere end Mandtalslisternes; det kan skyldes, at April Flyttedag har indvirket paa de første; er der i et Sogn i Mellemtiden blevet blot én Byggekarre færdig, kan dette forøge Mandtalslisternes Opgivelse med 1—2000 Mennesker.

Paa Frederiksberg ligger Frederiksberg Sogn, St. Markus, Solbjerg og Mariendal mellem 15—20,000, St. Lukas har 10,480 og St. Thomas 8,463. Væksten falder særlig paa Solbjerg Sogn med ca. 2,300, Godthaabs og Mariendals med ca. 1,100 hver, altsaa Sognene i Kommunens Yderkanter.

I Gentofte Kommune har Hellerup Sogn 10,373 Mennesker; de øvrige Sogne har under 10,000; det mindste er Maglegaards med 3,775.

Ialt har Storkøbenhavn 700,610 Mennesker fordelt i 57 Sogne, altsaa med gennemsnitlig ca. 12,300 Mennesker i hvert Sogn.

Vi haaber, at der snart vil blive oprettet 2 nye Sogne til.

Malmø Præsters Besøg.

Onsdag den 31te August havde De Samvirkende Menighedsplejer og Kirkefondet Besøg af 21 svenske Præster — Medlemmer af Malmø Præsteselskab.

Det blev en travl Dag for vore svenske Gæster; men det

lykkedes at give dem et fyldigt Indtryk af det kirkelige Liv her i København.

Det første Besøg gjaldt *Diakonissestiftelsen*, hvor Frokosten stod parat, og hvor Dr. theol. *Alfr. Th. Jørgensen* holdt et Foredrag om Menighedsplejen og Pastor *Barfod* om Diakonissestiftelsen. Efter at denne var beset, gik Turen til en af Menighedsplejernes *Børneplejestationer* paa Østerbro, som Kommunalæge *Asmund* foreviste. Herfra kørte man til Vesterbro til *Apostelkirken*, hvor Sognepræst *Schousboe* var Vejviser, og hvor Pastor *Seidelin* holdt et kort Foredrag om Principerne i Kirkefondets Arbejde. I *Gethsemane Kirken* talte Sognepræst *Rich. Thomsen* om Præstens Gerning i et Arbejderkvarter. Endnu naaede man et Besøg i *Elias Kirkens Hjem for Gamle*; men saa trængte de svenske Præster ogsaa til at hvile lidt.

I K. F. U. M. ventede Middagen dem. En Del danske Præster med Biskop *Ostenfeld* i Spidsen var kommet til Stede. Biskoppen holdt Velkomsttalen og udtalte sit Haab om, at de nordiske Kirker maa gaa foran i den Længsel efter Enhed, der i disse Tider gaar gennem Kristenheden.

Formanden for Malmø Præsteselskab — Pastor *Ljungdahl* takkede paa Svenskernes Vegne, og endnu en svensk Præst — den ældste i Selskabet — tog Ordet. Det blev et kort, men hyggeligt Samvær mellem de svenske og danske Præster.

Endnu var Programmet nemlig ikke udtømt. I Rosenborggade holdt Automobilerne og kørte hele Selskabet til *Gustafskirken*, hvor man besaa Kirken og Menighedslokalerne og tilsidst var Pastor *Bomans* Gæster i Præsteboligen.

Saa var Tidspunktet for Afrejsen kommet. Paa Østerbros Banegaard tog man Afsked, ja nogle af de danske Værter fulgte endda med helt ud til Malmø-Færgen.

Under hjertelige Hilsener skiltes man — medens Skibet langsomt gled ud i Sundet, tonede »Dejlig er Jorden« ind mod den danske Kyst.

Et Telegram.

Tromsø, den 20. Aug. 1921.

Efter foredrag av provst Devold om Kjøbenhavns Kirkesak sender Haaløgalands stiftsmøte sin ærbødige hilsen og tak for de tilskyndelser, ogsaa vi har faaet ved hvad Kjøbenhavns Kirkefond har utrettet.

Biskop Støren.

Det københavnske Kirkefonds Legat og Tontineforening.

Gravstedsafdelingen.

Kirkefondet har, siden det i Aaret 1900 oprettede sin Afdeling for Gravstedslegater, overtaget ikke saa faa Gravsteders Vedligeholdelse paa de københavnske Kirkegaarde.

Det er jo for de fleste Mennesker af meget stor Betydning at vide, at deres eget eller deres Slægts Gravsted bliver forsvarlig passet, naar de ikke mere selv kan tage sig deraf.

Dette kan man sikre sig ved én Gang for alle at indbetale en Sum Penge til Kirkefondet. Renten anvendes da til Gravstedets Pasning, medens Kapitalen, naar Vedligeholdelsespligten udløber, tilfalder Kirkefondet som Gave. Der er paa den Maade ialt ved Udgangen af 1920 indbetalt til Kirkefondet 60,500 Kr. Denne Kapital administreres uafhængigt af Kirkefondet i Bikubens Forvaltningsafdeling.

Vi beder Venner af Kirkefondet om at huske paa vor Gravstedsafdeling. Man kan indbetale Summen, allerede medens man lever, eller sørge for, at det sker efter ens Død ved testamentarisk Bestemmelse.

Iøvrigt giver vi med Glæde alle Oplysninger ved Henvendelse paa vort Kontor, Badstuestræde 17, Tlf. Byen 3788, fra Kl. 10—4.

Regnskab for 1920.

INDTÆGT.

Testament. Gravstedleg.	Kr. 12.100,00
Renter	- 2.481,55
	<hr/>
	Kr. 14.581,55

UDGIFT.

Gravsteders Vedligeholdelse	Kr. 1.772,21
Til Gravstedsejer, der selv vedligholder Gravsteder	- 112,87
Henlagt til Gravstedsskøders Fornyelse	- 7,54
Overført til Konto for Gravstedslegater	- 12.100,00
Administrationsudgifter	- 423,46
Aarets Overskud	- 165,47
	<hr/>
	Kr. 14.581,55

BALANCE.

Obligations Konto 31. Decbr.		
1919	Kr.	46.317,56
Indkøbt i 1920 — udtrukne ...	-	5.958,15
		<hr/> Kr. 52.275,71
Kassebeholdning 31. Decbr. 1920	-	8.232,66
		<hr/> Kr. 60.508,37
Gravstedslegater modtagne ind- til 31. Decbr. 1919	Kr.	43.915,79
Ny overtagne i 1920.....	-	12.100,00
		<hr/> Kr. 56.015,79
Konto for et Gravstedsskødes Fornyelse	-	177,87
Overskuds Konto	-	4.314,71
		<hr/> Kr. 60.508,37

OBLIGATIONSBEHOLDNING 31. DECBR. 1920.

3½ % Østifternes Kreditforenings Obligat.	Kr.	1.000,00
4 % Østifternes Kreditforenings Obligat.	-	10.600,00
4½ % Østifternes Kreditforenings Obligat.	-	12.000,00
4½ % Vest- og sønderjydsk Kreditf. Obligat.	-	500,00
4½ % Østift. Landkreditkasse Obligat. ...	-	13.100,00
4 % Jydsk Landejend. Kreditfor. Obligat.	-	4.000,00
4½ % Jydsk Landejend. Kreditfor. Obligat.	-	9.000,00
4½ % Husejernens Kreditkasse Obligat. ...	-	500,00
5 % Grundejernens Hypothekfor. Obligat.	-	400,00
5 % Panteobligation for Frk. Herholdt ...	-	6.000,00
		<hr/> Kr. 57.100,00
Indkøbspris	Kr.	52.275,71

Bestyrelsesmøde.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde afholdes i Aar Onsdag den 26de og Torsdag den 27de Oktober.

Bidragsliste for Januar 1921.

X. 7. Uden Mrk. 25. Fru Ellen Hansen 10. Nedlagt i St. Jakobs Kirkes Kirkebøsse 2. J. P. 50. Til Minde om Pastor F. Weltzer, Kirkesagens trofaste Ven, 25. En Nytaarsgave 12. M. E. G. 20. Fanny 15. Ved Provst Helweg-Larsen: Møder i Vonsild 86,25, Seest 45,40, Kolding 91,12.
 Aarsbidrag: Frk. Franciska Grüner 16. C. 10. Fru A. Bartholin 3. Frk. M. Lange 5. Hørkrammer A. Sørensen 5. Overretssagfører A. Delbanco 25. Sagfører A. Mørck 10. Frk. Petersen 2. Fru Brendstrup 10. Grevinde Reventlow 10. Professorinde Christensen 5. Diakonisse Marie Møller 1. Grosserer Chr. Herm. Petersen 10. Frk. Jonquières 10. Frk. H. Hviid 2. Slotsgartner Paludan, Gentofte, 4. Godsforvalter Christov, Jette-

høj, 25. Professor Ammundsen, Gentofte, 25. Enkefru A. Rode, Helle-
rup, 5. Apotheker Ruge, Maribo, 20. Grosserer Osc. Hirschsprung 10.
Frk. Ingrid Tychsen 10. Frk. M. Delbanco 5.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Anna Kirken: A. A. 5.

Indre Mission: M. E. G. 8. Fanny 10.

Ialt Kr. 651,07.

Bidragsliste for Februar 1921.

Uden Mrk. 25. Pastor Södergren, Upsala, 10. 10 % Ribe 300. Diæter
72. Kontreadmiral V. F. Koefoed 100. Fru Rørdam 5. Ved Direktør Bor-
gen: Frk. E. Oppermann 5. Af »Kristeligt Dagblad« Overskud for 1920
500. Ved Pastor Johs. Jørgensen: Møder i Tørring 41,55, Ring 27,16,
Sdr. Vissing 25,50, Vrads 33,20, Linaa 96,50, Voel 50, Alling 38,50. Ved
Pastor Aug. Andersen: Møder i Vindinge 77,31, Nyborg 314,91, Gud-
bjerg 121, Svendborg 90,90, Lunde 54,70, Faaborg 232,59, Otterup 94,27.

Aarsbidrag: Inspektør Larsen 2. Læge N. Chr. Schmidt og Hustru 50.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Frk. Jørgensen 7.

Grundtvigskirken: Fra en Bryllupsfest 40.

Hans Tavsens Kirken: Pastor Södergren, Upsala, 10.

Ialt Kr. 2429,09.

Bidragsliste for Marts 1921.

Uden Mrk. 250. B. og H. W. 100. »Diæter« 81. Pastor Paul Müller
og Hustru 25. Kordegn N. Foss 6. S. D. 1000. Ved Pastor Bitsch: Møde
i Tved 60. Ved Pastor Aug. Andersen: Efterslet fra Gudstjeneste i Faaborg 5.

Ialt Kr. 1527.

Bidragsliste for April 1921.

Fru H. Møller 30. Et Medlem af Apostel Kirkens Menighed 8. Diæ-
ter 54. Pastor Hornbeck 20. E. H. 100. Kontreadmiral V. F. Koefoed
100. K. G. 10. M. K. 20. Fru J. Lünd 10. J. F. Hansen 25. Ingeniør Vogt
10. Sognepræst C. Berthelsen, Starup, 10. A. D. 3. H. Graversen 7. H.
J. Stephensen 5. W. S. 5. G. Vilh. Nielsen, Hesselbjerg, 10. Frk. Julie
Esche 5. Oberstinde Rørdam 10. Ved Forretningsfører N. P. Hansen:
en unævnt 10. Ved Snedker Pedersen: fra Samfundet i Molbjerg i An-
ledning af St. Bededag 25. Ved Cyklehandler Skaaning: ved Møde i Søl-
lested Missionshus i Anledning af St. Bededag 15.

Aarsbidrag: Frk. A. Moltke Krag 10. Professor, Arkitekt Nyrop 10.
Frk. Sophie Christensen 5. Havnemester Bonde 3. I. L. 20. Departement-
schef Schlichtkrull 10. Professor, Dr. E. Warming 20. Enkefru
Emil Hjorth 10. Frk. Schiøtz-Jensen 5. Frk. Carøe 2. Fru Hvidt 10.
Fru Leuning 5. Frk. Klubien 5. Frk. Hee 5. Frkn. Moberg 10. Cigar-
handler Nielsen 10. Stabssergent Fremming 3. Fru Tetens 10. Frk.
Debell 2. Frkn. E. og V. Schleppegrell, Birkerød, 10. Fuldmægtig
Steen 20.

Halvaarsbidrag: Adjunkt V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk.
Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3.
Frk. A. Ammundsen 2,50. Frk. Storck 2,50. Boghandler Gade Svenden-
sen 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Ialt Kr. 714,30.

Bidragsliste for Maj 1921.

Fra Venner i Gramby 12. I. H. M. 5. Fuldmægtig Ravn 10. P. O. som St. Bededagskollekt 20. Frk. Bertha Wulff 5. Pastor Johs Friis, Helle-
rup, 10 Diæter 72. Stationsforstander M. Buch, Brøns, 20. Pastor Schü-
lein, Øster Højst, 15. Ved Pastor Kragh, Jernved: fra en unævnt i
Jernved Sogn 5. Ved Lærer P. N. Pedersen: fra nogle Venner i Gjør-
lev 25,85. Ved Sognepræst P. Madsen: fra 2 i Tulstrup 7. Ved Hr. A.
Jensen: inds. i Strib Missionshus i Anl. af St. Bededag 30,85. Ved Sog-
nepræst Riemann, Fakse: Gdr. Jens Nielsen, Ellemosegaard, 5. Ved Fru
Güntelberg, Gentofte: Fru Halkier 10. Frk. Moe 10. Etatsraadinde og
Frkn. Tryde 10. Ved Sognepræst A. Th. Holm, Viium, 11.

Aarsbidrag: Maskininspektør Holger Hansen 30. V. B. 10.

Halvaarsbidrag: D. L. 5.

Særlige Gaver: *Filips Kirken:* inds. ved Sognepræst Ræbild, Nød-
debo, 20.

Hans Tavsens Kirke: Ved Pastor Blichfeldt, Horsens: fra 2 unavn-
givne 35.

Taksigelseskirken: En Sygeplejerske 10.

Ialt Kr. 393,70.

Bidragsliste for Juni 1921.

Diæter 108. Fhv. Kordegn J. P. Sørensen 30. Baronesse Bille Brahe
50. David 10. Graver J. Andersen 10. Direktør C. A. Iversen 20. Overrets-
sagfører F. Bentzen 200. Frk. M. Købke 5. C. K. 10. Skotøjshandler N.
Hansen: en forsinket St. Bededagskollekt 50. Frk. Petra Friis 2. Ved
Provst Nordentoft: Frk. Elisabeth Petersen 5. Ved Sognepræst Fibiger:
fra en Søster i Herren 129,05. Ved Sognepræst H. O. Hansen: ind-
samlet i Aaby Kirke 55. Ved Sognepræst G. Münster, Dalby: inds. gen-
nem »Hjemlandsposten« 18. Ved Sognepræst Schülein, Ø. Højst: X. 10.
Ved Pastor Asschenfeldt-Hansen, Aarhus: fra en unævnt 5.

Aarsbidrag: Fru Blichfeldt 15. Skoleinspektør W. Baur 2. Fru
J. Amussen 10. Fru Marie Wright 5. Frk. A. L. Jantzen 5.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10. Dr. med. C. U. Maaløe 25. Frk.
Langhoff, Rungsted, 50.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30. Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: *Taksigelseskirken:* C. B. 5te Bidrag 100.

Ialt Kr. 945,35.

Bidragsliste for Juli 1921.

En glad Giver 10. Bogbinder Wald. Petersen 15. Bankfuldmægtig
Oluf Nielsen 20. Uden Mrk. 5. Ved Provst Vibe-Petersen: inds. i Røjle-
skov Kirke 86. Ved Chr. Kjær, Assens: H. 5.

Ialt Kr. 141.

*Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kasserer-
kontor (Tlf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er aabent
daglig fra 10—4 (Lørdag til 2), for Udbetaling dog kun
fra 10—2.*

INDHOLD: *Chr. Seidelin:* St. Bededagskollekten. — *Mads Grue:* Anna Kirkens
Udvidelse. — *H. Westergaard:* Martin Nyrop. — *Chr. Seidelin:* Smaakirkesagen i
Bergen. — *Statistisk Oversigt over Folketællingen.* — *Chr. Seidelin:* Hvad Folke-
tællingen i Hovedstaden lærer. — *Malmø Præsters Besøg.* — *Et Telegram.* —
Gravstedsafdelingen. — Gravstedsafdelingens Regnskab for 1920. — Bestyrelsesmøde.
— Bidragsliste.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond.« Redigeret af Pastor *Chr. Seidelin.*

Duplex-Trykkeriet (Hansen & Sick).

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 29.

November

1921.

Kirkefondets Sekretær.

Efter 10 Aars trofast Arbejde som Sekretær for det københavnske Kirkefond har Pastor *Chr. Seidelin* ombyttet denne Virksomhed med Gerningen som Præst ved Mariendalskirken; som Sekretær er han bleven afløst af Sognepræst *Charles Nielsen* ved Aldersro Kirke.

I Kirkefondets Historie har disse 10 Aar udgjort et betydningsfuldt Afsnit. Jeg skal ikke her komme ind paa alle de Kampe og Vanskeligheder, dette

Tidsrum har bragt, men kun udtale, at Pastor *Seidelin* til enhver Tid Land og By, og ikke mindst blandt sine nærmeste Medarbejdere. Vi véd, at han vil arbejde i Kirkefondets Aand i den Gerning, han nu har overtaget, og ønsker af Hjertet, at der maa være rig Velsignelse over hans Arbejde.

med aldrig svigtende Kærlighed til den store Sag har stillet alle sine Kræfter til Raadighed for den og derved bidraget sit til at Kirkesagen, trods alle Vanskeligheder, er naaet saa godt frem. Han har i disse 10 Aar vundet mange Venner i

Harald Westergaard.

Kammerherre Sophus Barner.

I en meget høj Alder er Kammerherre Barner efter lang Tids haabløs Sygdom bleven kaldt hjem. Ved sit utrættelige, trosvarme og enfoldige Vidnesbyrd vandt han sig mangfoldige Venner trindt om i Danmark. Med Taknemlighed maa det københavnske Kirkefond mindes, hvorledes han under denne Virksomhed tidlig og silde talte Kirkefondets Sag. Og i Gerningen viste han, hvor meget den laa ham paa Sinde. Hans Navn er uadskilleligt knyttet til Apostelkirkens Opførelse; særlig viede han Eliaskirken en stor Del af sin Kraft, og han var en af Bærerne af Menighedslivet dér. Ogsaa hans Arbejde for de samvirkende Menighedsplejer fortjener at mindes med Tak.

Harald Westergaard.

Bestyrelsesmødet i 1921.

Bestyrelsesmødet blev afholdt den 26de og 27de Oktbr. Formanden, Biskop Ostenfeld, indledede Mødet med Oplæsning af Romerbrevet 10. Kap. og Bøn. Biskoppen udtalte, idet han bød Forsamlingen Velkommen, at det i Aar er 25 Aar, siden Kirkesagen blev til i sin nuværende Skikkelse og mindedes Guds store Trofasthed mod Kirkefondet i den forløbne Tid.

Derefter aflagde Professor Westergaard Beretning om Arbejdet i det forløbne Aar. Hans Tale formede sig som en Tak til den afgaaede Sekretær, Pastor Chr. Seidelin, og en Velkomst til hans Afløser, Pastor Ch. Nielsen.

Kommandør J. A. Vøhtz fremlagde Regnskabet for 1920 og Budgettet for 1922. — Begge Dele blev godkendt.

Ligeledes godkendtes Fordelingen af Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat.

Til Medlemmer af Bestyrelsen blev valgt: Kontorchef i Justitsministeriet L. N. Hvidt, Installatør S. P. Christensen og Pastor Chr. Seidelin. Til Medlemmer af Forretningsudvalget genvalgtes Kontorchef Bangert, Sognepræst N. Juhl og Kontorchef Sivertsen. Dr. med. P. D. Koch havde ønsket at trække sig tilbage. I hans Sted valgtes Kordegn Dueholm, som allerede var Suppleant i Udvalget.

Endelig valgtes til Suppleanter til Forretningsudvalget: Kontorchef L. N. Hvidt og Installatør S. P. Christensen.

Kontorchef Sivertsen indledede en Forhandling om Menighedslivets Udvikling. Den samlede sig om følgende 3 Punkter:

1) Det profetiske Ord i Bibelen baade i det gamle og nye Testamente maa komme til sin fulde Ret. Uden det har den kristne Menighed intet Lys hverken over Verdens eller Kirkehistoriens egentlige Maal og derfor heller ingen Klarhed over den Vej, vi skal gaa frem ad.

2) Skal Evangeliet gaa frem med Kraft, maa Menigheden indse Nødvendigheden af den fulde Aands Udrustning, som Jesus har lovet os, og som den første Menighed besad; men hertil kræves, at vore Præster indvier sig uforbeholdent til Menighedens bibelske Undervisning og aandelige Opbyggelse i Jesus Kristus. Alle falske Alliancer maa afvises, og Menigheden maa have alle sine Hjælpkilder i Jesus, ham, som var, og som er, og som kommer til Guds Riges Oprettelse ogsaa her paa Jorden.

3) Menigheden maa koncentrere sig om det centrale, om det ene fornødne: Livet i Gud. Farerne ved det spredte og urolige Forenings- og Mødeliv maa erkendes og bekæmpes. De kristne Hjem maa betragtes og behandles som Menighedslivets uundværligste Organisation. Søndagsgudstjenesten maa blive saa baaret og præget af Guds Kraft og Herlighed, at den bliver Menighedens egentlige og afgørende Virkemiddel udadtil.

Foredraget efterfulgtes af en meget livlig Diskussion.

Efter at man den første Dag havde spist til Aften sammen, fulgtes man til Frue Kirke for at overvære en Fest- og Takkegudstjeneste i Anledning af 25 Aars Jubilæet. Det store Kirkerum var fyldt af en stor Skare Mennesker med Kirkeminister J. C. Christensen i Spidsen. De ved denne Lejlighed holdte Taler vil man finde andetsteds i Bladet.

Kirkefondet havde den Glæde at modtage 953 Kr., som den Aften blev samlet ind i Frue Kirke.

Lidt om Regnskabet for 1920.

Kirkefondets Regnskab for 1920 frembyder ikke større Overraskelser.

Det økonomiske Tryk, som har hvilet stærkt over os i Krigsaarene, er endnu føleligt. Vi har vedblivende gammel Gæld, som tynger os. Vi er dog taknemlige over, at vi er kommet gennem Aaret og har kunnet klare de mange or-

dinære Udgifter, vort Regnskab fremviser. Men til de smaa Fremstød, vi har foretaget i det forløbne Aar, har vi maattet laane os frem og derved yderligere forøget vor Gæld. Vi har betalt 16,000 Kr. til Hjælp til Fuldførelse af den nuværende Absalons Kirke, og ude i Kapernaums Sogn har vi købt og monteret en Mødesal, som bruges til Søndags-skole m. m.; den har kostet os ca. 15,000 Kr. Endnu i 1920 maatte vi udrede Dyrtidsudbetalinger til vore Kirkefunktionærer for 34,981 Kr. Denne Udgift er nu faldet helt bort, idet Funktionærene udelukkende lønnes af Staten fra Juli 1920. Og siden April i Aar er de allerfleste af vore præsteviede Medhjælpere blevet Kaldskapellaner, saaledes at disse ogsaa nu lønnes af Staten.

Vi har Indtryk af, at det nu vil lysne for os. Vi er blevet aflastet for en stor Del af vore økonomiske Byrder.

Men samtidig stiller ogsaa de vældige Opgaver, der skal tages op, sig for os i klart Lys, efter at Folketællingen i dette Foraar har fastslaaet Sogdenes Indbyggerantal. Der skal tages fat mange Steder, og det skal gøres hurtigt.

Det er vort Haab, at Menigheden vil give os Midler til at kunne begynde paa de Fremstød, der tiltrænges saa haardt især i Byens Yderkanter.

Hvis nogen af Bladets Læsere ønsker vort Regnskab, bedes man skrive til Kontoret, Badstuestræde 17 — det vil da være os en Glæde at sende det.

Professor Westergaards Tale i Frue Kirke 26. Oktober 1921.

„At tælle vore Dage, det lære Du os, forat vi maa faa Visdom i Hjertet.“ Saaledes skriver Salmisten (Ps. 90). Og der er Grund til at tænke derpaa, naar vi i Aften holder Fest for den københavnske Kirkesag. Mange af vore Venner har maaske spurgt, hvorfor vi holder Jubilæum *nu*, da vi dog for 6 Aar siden, under stor Deltagelse fra Menighedens Side fejrede Kirkesagens 25 Aars Jubilæum. Forklaringen er den, at Lægmandsudvalget til Kirkesagens Fremme i 1896 gik op i det nydannede københavnske Kirkefond, og derved betegnede Arbejdets nye Tilslutning til Folkekirken, som en frivillig Bevægelse indenfor Folkekirkens Rammer, for at skaffe vor store Hovedstad de Kirker og Præster, den saa haardt trængte til. Det er denne Begivenhed, vi mindes i Aften. Men dette er sikkert og vist, der er mange Dage, der fortjener at tælles, vi har god Grund til at fejre det ene Jubilæum efter det andet. Naar jeg tænker tilbage paa de 31 Aar, der er gaaet, siden Lægmandsud-

valget traadte frem for Menigheden ved Bethesdamødet i 1890 og bad om dens Kærlighed og Tillid ved de samme Talsmænd, som har Ordet nu i denne Aftenstund, — da maa jeg sande Salmistens Ord. Da stiger den ene Mindedag frem efter den anden og kræver at blive talt med. Da samler Minderne sig, i lange Rækker, om Guds forunderlige Naade imod os skrøbelige Mennesker, uklare og famlende, som vi selv stod, uværdige, som vi maatte føle os selv til at tage fat paa denne vidunderlige Opgave. Dag efter Dag maa staa for vort Øje som Minder om hans Naade og Velsignelse. Vi var maaske modløse og trætte, men han, der aldrig bliver træt, viste os i sin uendelige Barmhertighed, at han *vilde* hjælpe os. Og blandt alle disse mange Dage melder den Dag sig, da det københavnske Kirkefond dannedes og tog Arven op efter Lægmandsudvalget.

Den Salme, jeg nævnede, begynder med de Ord: „En Bolig har Du været os, Herre, fra Slægt til Slægt.“ Atter og atter har vi erfaret dette. Den Gud, der giver os Liv og Aande og alle Ting, den Gud, i hvem vi lever og røres og er, han har givet os den ene Glædesdag efter den anden. Det er vel værd at prøve paa at tælle dem, for at vi maa faa Visdom i Hjertet og forstaa noget af Guds Kærligheds Dyb. De stiger frem og samler sig i lange Rækker. Der er alle Kirkeindvielserne, rent umiddelbart er de Fester. Men der er mange andre. Atter og atter har det set mørkt ud for Menneskeøjne, og vi vidste slet ikke Vej frem. Da møder vort Øje det ene Minde efter det andet om, hvorledes en Haand strakte sig ud af Mørket og hjalp os frem igennem alle Vanskeligheder. Visselig maa en saadan Dag tælles med. Hvor mange, mange Gange har vi ikke enkeltvis eller i Forening haft Grund til at sige Tak. Maaske fik vi Bekræftelse paa det, vi længtes efter at høre, at de Kirkehuse, vi havde rejst, ikke var døde Bygninger; vi fik Vidnesbyrd om, at Stenene talte, at der var samlet en Menighed i Kirken, skrøbelig som alt menneskeligt er det, og dog baaret af Helligaandens Kraft, rede til at gøre en Gerning for Guds evige Rige, rede til at lukke Hjerterne op og lade Aanden lyse op derinde i alle Sjælens mørke Vildgange. Maaske fik vi Vidnesbyrd om et Menneske, et Menneske med en udødelig Sjæl, som havde fundet et aandeligt Fristed i en af vore Kirker, som var naaet helt frem til Korset, og havde faaet Hvile i Troen paa den korsfæstede og genopstandne Frelser. Der er Minder nok at tælle.

At tælle vore Dage, det lære du os. Nej, vi kan det simpelt hen ikke. Ja, vi kan regne ud, hvor mange Aar og Dage og Timer vi har draget Aande her paa Jord, men vi kan ikke tælle alle den barmhjertige og naadige Guds Velgerninger. Jo mere et Menneske finder Hvile i Troen paa Frelseren, desto mere maa han sande dette. Vi læser i den samme Salme om det Spand af

Aar, der er tillagt et Menneske. Som det hedder i Digterens Omskrivning: „Halvfjerdsindstve er Støvets Aar, de stolteste Strid og Møje; om firsindstve en Kæmpe naaer, des mere han da maa døje.“ Alle de Dage, dette Spand af Aar indeholder, det er i Virkeligheden Festsdage. Vi, der begyndte denne Gerning som unge for de mange Aar siden i den kirkefattige By, Byen, hvor den aandelige Nød raabte til Himlen, vi er nu snart gamle og graa og nær ved Støvets Aar, men hvor har vi ikke en Rigdom af Minder. Og hvor er det slaaende sandt, hvad Apostelen Johannes skriver, at om alle de Ting, som Jesus har gjort, skulde skrives, da kunde end ikke hele Verden rumme de Bøger, der maatte skrives. Der er dem, der sukker over, at det er svært at blive gammel. Det kan aldrig gælde den, hvem Gud i sin Naade har belæsset med Rigdom, aldrig den, som har faaet Minder, der peger fremad imod Guds evige Herligheds Rige.

Saa lad os da holde Fest i Dag og mindes, hvad der skete for 25 Aar siden. Lad os sige vor trofaste Gud Tak for alle hans Velgerninger mod os i disse 25 Aar. Der har været Vanskeligheder, det kunde se ud, som om Vind og Strøm var imod os, som om de Mennesker skulde faa Ret, der spaaede os, at vor Tid snart vilde være omme. Men midt under Stormen lød hans Ord til os, frygt ikke, det er mig, og Arbejdet gik frem, under alle Vanskeligheder og al Modstand.

Der er ogsaa nu i dette Øjeblik Mennesker, der frygter for, hvad der skal komme. De er bange for, at vi nu efter disse 25 Aar er kørt fast, at vore Menigheder er ved at blive trætte, at Fremskridtsmulighederne er udtømte. De tænker paa Verdenskrigen og den hele aandelige Tilbagegang, som maatte følge i dens Spor, og de frygter for, at vor Slægt ikke kan rejse sig igen. Men lad os ikke glemme dette, at Gud i sin Naade har holdt sin Haand over Arbejdet for den københavnske Kirkesag midt under Verdenskrigens fireaarige Gru og i de sørgelige Aar, der fulgte efter. Og lad os da trygt vende Blikket fremad. Menneskelig talt har jeg ikke Udsigt til at kunne være med i Arbejdet ret længe. Men idet jeg vender Blikket tilbage over de svundne Aar og saa atter ser fremad, ud i Horisonten, da er det, som om jeg ser ind i uendelige Vidder, med rige Opgaver og store Arbejds muligheder. Der er ydre Opgaver nok som dengang; Danmarks Hovedstad med sine 700.000 Mennesker, virker bestandig som et uhyre Sugeværk, 12.000 Mennesker er kommet til hvert Aar i det sidste Tiaar. Der trænges bestandig til Opførelse af nye Kirker, rundt om i Byen gælder det at vinde Udgangspunkter for Arbejde i Aandens Verden. Det gælder om at tage fat med fornyet Kraft, efter at vi saa lykkelig er kommet igennem den frygtelige Malstrøm, der tog sin Begyndelse i August 1914.

Men der er langt mere at se ude i Vidderne. Underlig har Gud

velsignet vore Menigheder i al deres Skrøbelighed. Men mon ikke Tiden nu skulde være inde til en Kraftfornyelse, ved en Fordybelse i Guds underfulde Naade. Er det sandt, at Menighederne rundt om i Byen føler sig trykkede og trætte, nu vel, saa lad dem søge ny Kraft hos ham, der aldrig bliver træt, thi han er en evig Gud, og han giver den trætte Kraft, og den, som ingen Kræfter har, giver han stor Styrke. Mon ikke dette er Vejen frem, at søge indad, i Selvfordybelse i Guds Naade, i fælles Glæde og Tryghed ved alle de Rigdomme, han har ladet strømme ned over os, idet vi undrende spørger, hvordan det dog gaar til, at han vil gøre os til Medarvinger til det evige Liv, ja endog til sine Medarbejdere.

Der er store Opgaver for Menigheden ude i Vidderne. Men lad os aldrig glemme dette, at hvor der er en Opgave, der er der ogsaa en Forjættelse. Der er store Fremskridtsmuligheder forjættende en ny Dag i den københavnske Kirkesag, med ny Velsignelse fra det høje, nye store Rigdomme fra ham, der har været os en Bolig fra Slægt til Slægt. Maatte vi alle forstaa, hvor uhyre vidtrækkende alt dette er, hvilken uendelig Velsignelse det rummer, indad til for os selv, udad til for alle de mange, der trænger til Hjælp, alle disse Tusinder og Titusinder, der næppe synes at ane, at de har en udødelig Sjæl. Der er store Opgaver ude i Vidderne, rige Forjættelser, han der fra Evighed til Evighed er Gud være lovet og takket derfor.

Stiftsprovst Ussings Tale i Frue Kirke 26. Oktober 1921.

Stiftsprovsten talte ud fra Matth. 16, 5—12. Denne Tekst er vel ikke meget kendt. Det er kun et lille Ordskifte mellem Jesus og hans Disciple, og det kan maaske synes at være en underlig Tekst for en Jubilæumsfest. Men gaar vi dybere i Sagen, saa vil vi finde, at den alligevel har adskilligt at sige os.

Ved en Jubilæumsfest som denne vil vi have saare meget at takke for; men hvor vi end staar og hvor langt vore Gerninger end er naaet, saa kan der komme Bekymringer, Selvanklage og Skuffelser over baade det ene og det andet; maaske vor Gerning er gaaet i Staa, maaske vi har svigtet, maaske Herren ikke mere kan velsigne os som hidtil?

Jeg siger ikke, at sligt er berettiget, men det er saare naturligt, at mange af disse Tanker rejser sig, naar man vil prøve sit Arbejde alvorligt for Guds Ansigt. Saadan er det ogsaa sket her.

Men mon da ikke Herren vil vende sig til os og styrke vort Mod paa samme Maade, som han dengang styrkede Disciplenes Mod, da de var bange for, at Herren skulde være vred paa dem?

Mon ikke Herren paa samme Maade ved vor Jubilæumsfest vil tage os for sig og sige, „husker I da ikke?“ og „forstaar I da ikke?“

„Kommer I ikke i Hu?“ dette sagde han til sine Disciple for at føre deres Tanker fra de Smaating, der voldte dem Bekymring, til det store, de ejede i Ham. Og hvis der her er nogen bekymret og bange, nogen, som anklager sig selv eller andre, da tror jeg, at Herren ogsaa her vil sige: „kommer I da ikke i Hu?“ for at vi rigtigt maa se stort paa, hvad der er sket, og se, hvem der er hos os den Dag i Dag.

„Kommer I ikke i Hu“ den Dag, da Kirkefondet blev stiftet? Da var der visselig Grund til Bekymring. „Hvor skal vi købe Brød til at mætte saa mange?“ saaledes maatte Disciplene vel sukke hin Dag i Ørkenen, da de store Skarer var samlede om Jesus hinsides Søen. Og her i København! Kommer I ikke hine Dages Bekymringer i Hu, da Byen var vokset til det tredobbelte, mens Kirkearbejdet var gaaet i Staa, og næppe eet Kirketaarn skimtedes i de udstrakte Forstæder. Hvor skulde vi naa ud til alle de Tusinder, der ikke kendte højre fra venstre?

Kommer I ikke i Hu? Ja, hin Dag ved Genesareth Sø fandt de en lille Dreng med fem smaa Brød, men „hvad var det til saa mange?“ Venner, kommer I ikke i Hu? I de Dage før Kirkefondets Stiftelse var der begyndt et Arbejde mod Kirkenøden af Lægmandsudvalget for Kirkesagens Fremme. Og det havde just dengang naaet at faa 5 smaa tarvelige Kirker indviet — men ak, hvad var vel det til saa mange? Og dog: kommer I ikke i Hu? Hist i Ørkenen tog Jesus de fem smaa Brød og velsignede dem — og hvormange Kurve fik de ikke tilovers. Og her i København velsignede Herren de 5 smaa Kirkerum, og — det begyndte at vokse, og Skarerne blev anbragt Hob for Hob i de nye Sogne, og Tjenere blev sendt ud med Livets Brød, nye Kirker rejstes, og nye Røster lød. Ja selv det, at der blev Kurve tilovers, har vi oplevet af Guds Naade: Tankerne fra København fløj ud over Landet, til Sverrig og Norge naaede de, ja ogsaa ned til Berlin og længere omkring.

Kommer I ikke i Hu, hvad Herren har gjort mod os i disse 25 Aar? Der blev jo som et nyt Liv ved Aarhundredets Begyndelse, Herren besøgte vor Kirke i dens Fornedrelse, og alting forandrede.

Vel kom der ogsaa Storm ligesom dengang, da Disiplene efter Bispisningen i Ørkenen om Natten skulde sejle tilbage til Kapernaum. De frygtede, de skulde forgaa. Men Herren kom til dem over Søen og sagde: Frygt ikke. Paa Kirkefondets lille Skude har vi oplevet det samme, Stormene kom, men vi saa den lysende Skikkelse. Og naar Bjergerne taarnede sig op paa vor Vej, saa kom Guds Ord til os: Du store Bjerg for Serubabels Ansigt, bliv til en Slette! (Sak. 4), og Bjerget svandt, og vi oplevede nye

Sejre. Vi husker Bedetimer, som var svære, Raadslagninger, hvor vi ingen Vej vidste, og der var Kampe, hvor vi ingen Hjælp øjnede, men Herren kom og viste Vej, og han vendte Menneskers Sind, saa alt blev anderledes. Menigheder stiftedes, Kredse sluttede sig sammen, og Kirketaarne rejste sig. „Gaa rundt omkring Sion og tæl dens Taarne!“ (Salme 48). Saaledes udtrykker Bibelens Sanger sin Fryd over den hellige Stad. Og vi har kendt noget af den Glæde. Hvert Taarn herinde, der rejstes i de lange trøstesløse Gader, fortæller om Guds Naade og ringer det ind i vort Øre, at vi har en Frelser, der kan flytte Bjerge.

Ja, naar vi samles i Aften, maa det være til *Tak og Pris*. Ja, Tak ogsaa til Mennesker. Vi var dengang en lille Kred, der bad om Tillid hos den levende Menighed, og de svarede: *I har den*. De forstod, at Herren var med os. Vi har Grund til at takke Menigheden for trofast Kærlighed gennem 25 Aar. Og Danmarks Præster siger vi Tak. Der var mange af dem, der i Begyndelsen intet forstod af det, vi vilde, men lidt efter lidt blev de Venner og Støtter, der paa mangfoldig Maade har hjulpet os. Ogsaa vor Kirkes Styrelse har vi Grund til at takke, fordi de trods alt forstod, at her var Herrens Vej, selv naar vi brød igennem de Former, der hidtil havde Ret. — Men naar vi har sagt Mennesker Tak, ender vi dog med, at al Tak skyldes Ham. Kommer I ikke i Hu? Hvem var det, der gjorde det altsammen. Det var Jesus, der stod blandt os og førte vor Sag frem. Og derfor samles vi her til Højtid for med hverandre at love Herren for hans store Naade.

Men Herren sagde hin Dag ikke blot: Kommer I ikke i Hu? men: *Forstaar I ikke?* Det, han mindede dem om, skulde bringe dem til at forstaa, hvor taabelige deres Tanker var, naar de mente, at han med Advarslen mod Farisæernes Surdejg sigtede til, at de havde glemt at tage Brød med: Naar I tænker paa Bispisningerne i Ørkenen, forstaar I saa ikke, at det, jeg taler om, ikke er saadanne Smaating som disse Brød? Forstaa dog, at det er større Ting, det gælder i min Efterfølgelse!

Og mon ikke Herren ogsaa vil sige til os i Dag: naar I kommer al Guds store Naade i denne Sag i Hu, *forstaar I saa ikke*, hvad det nu gælder? Som Disciplene dengang troede, at Herren satte dem i Rette, men misforstod Grunden dertil, saaledes er der ogsaa iblandt os ikke saa lidt af den Følelse, at der er et eller andet i Vejen med Kirkesagen nu — der er ikke den Kraft og Velsignelse i den som før —, men naar der spørges om Grundene, hører man saa et og saa et andet, som nok er rigtigt (det var jo ogsaa rigtigt, at de havde glemt Brødene), men som slet ikke naar ind til Herrens store dybe Tanker for os. Og derfor tror jeg, at vi har god Grund til at lytte efter, naar Herren siger: *Forstaar I ikke?*

Forstaar I ikke, at naar Herren vil tale os til Hjerte for at

vise os ret Vej og forny vor Kraft, da er det ikke Smaating, han har paa Hjerte, ikke det, at vi har forsømt noget her og taget fejl i andet hist, men den store Hovedsag, som det gjaldt fra Begyndelsen af, og som fremdeles er det ene afgørende. Forstaar I ikke? *Vogt eder for Farisæernes Surdej!* Hvad betyder det Ord for os? Jeg tror, det kan udtrykkes ganske kort:

Farisæernes Surdej, det er *Afslaget*, det at slaa af overfor Herrens Krav, Herrens Maal. Farisæerne havde travlt med Rammerne, men de glemte Indholdet, det ene fornødne. Og i ethvert menneskeligt Arbejde er der mange smaa Ting, der skal passes, men man maa ikke derfor glemme det store. Ogsaa i Kirkefondets Arbejde er der tusinde smaa Ting at tænke paa; der skal købes Grunde og bygges Kirker og ansættes Præster o. s. v. — ak, Ting, som tit er saa store for os, at vi ikke magter at se ud over dem, men som dog for Herren kun er de smaa Ting.

Hvis Kirkefondet virkelig skal have en Fremtid, saa maa vi aldrig glemme den store Hovedsag. Det, der satte Kirkesagen i Gang, det var Hjerterne, der var i Sorg, fordi Guds Riges Udvikling var gaaet i Staa i vor Stad. Guds levende Ords Forkyndelse, det var det, det gjaldt, langt mere end Kirkebygninger og Sognes Deling. Menneskesjæles evige Frelse — det var Herrens Maal, og det var det, der tog os og brændte i os fra Begyndelsen af.

Det var da heller ikke blot Kampen mod Vantroen, det gjaldt dengang, skønt den skulde tages op — og den blev taget op, og vi har ved Guds Naade vundet et godt Stykke frem deri, og dog, om vi nu har faaet Ligegyldighed i Stedet for Fjendskab, saa er der alligevel langt tilbage. Nej, det, det gjaldt og endnu gælder, det er *Guds Aand*, der skulde blæse ud over København — sandelig, den aandelige Opgave er den samme. Lad os juble og takke Gud for, hvad han har gjort, men hver i vore Kredse maa vi ned paa Knæ for Gud med Bøn om hans Hjælp for de kommende Tider. Guds Riges Fremme i vor By, det er det store Maal ogsaa nu. Rammen fyldt med Aandens Liv — forstaar I ikke? Det er Maalet. Og kommer I ikke i Hu? Alt, hvad Herren har gjort for os, er os en Borgen for, at Han endnu har baade Magt og Villie til at hjælpe os videre frem i Aandens Liv og Kraft.

Husker I Jakob, den gamle Patriark, der sagde: Med min Stav gik jeg over Jordan, og nu er jeg blevet til to Hære. Vi var kun en ganske lille Flok, der dengang gik ud, og nu er vi blevet ikke til to Hære, men til mange Menigheder. Og imellem os vandrer Han, som selv har sagt: Jeg er den, som vandrer imellem de syv Guld-Lycestager (Joh. Aab. 2, 1). Skulde Han da ikke fremdeles ville bruge os, blot vi forstaar hans Villie og arbejder efter hans Maal?

Om ham flokkes vi, ham priser vi, og ham vil vi følge.

Amen.

1896—1921.

Det københavnske Kirkefonds 24 Kirker.

Saaledes lyder Titlen paa det lille Skrift, som under Pastor Seidelins Redaktion er udgivet af Det københavnske Kirkefond i Anledning af dettes 25 Aars Jubilæum. Det indledes med en kort Oversigt over Arbejdet med Oplysning om Gangen i dette. Og efterfølges af en rigt illustreret Redegørelse for Arbejdet ved de 24 Kirker med en Fylde af Oplysninger om Gerningen og ydre og indre Forhold i de forskellige Menigheder. For den, som gerne vil have Besked om, hvordan Kirkesagen i København staar for Øjeblikket, baade i det store og hele og i de enkelte Sogne, vil denne lille Bog paa godt Hundrede Sider være en ypperlig Vejledning. Og da den rummer Billeder af alle Kirkerne, baade af deres udvendige og indvendige Udseende, giver den ogsaa en fortrinlig Anskuelsesundervisning om Kirkesagen.

Forretningsudvalget, der gerne ser denne Bog spredt ud over Landet, saa den faar sin Plads paa Boghylden i alle Hjem, hvor Guds Riges Sag elskes, har vedtaget at sælge den for 1 Krone Stykket, hvilket er betydeligt under Fremstillingsprisen. Man støtter saaledes ikke Kirkesagen økonomisk ved at købe den; men vi regner med, at den Interesse for og Kærlighed til Kirkesagen, som denne lille Bog kan vække og nære, vil bære Frugt ogsaa i større Offer til Kirkesagen paa Store Bededag, eller naar der ellers bedes om Støtte til Løsningen af de store Opgaver, der vil ligge for i de nærmeste Aar. Derfor vil jeg ogsaa gerne sige til Kirkesagens mange varme og forstaaende Venner inden for den danske Præstestand: Skriv ind til Kontoret efter en Beholdning af denne lille Bog, og vær Kirkesagens Medarbejdere derved, at De sælger den i de flest mulige Eksemplarer til de Menigheder, De betjener!

Vi benytter Lejligheden til at gøre opmærksom paa en Trykfejl, der har indsneget sig i Bogen.

Under Hans Tavsens Kirke er opført som Kirkens Arkitekter: Wittmack og Hvalsøe. Det skal være: *Gording og Appel.*

Charles Nielsen.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning af Obligationer blev følgende Nr. udtrukne: Laan af 1900 Nr. 3, 71 og 84.

Bidragsliste for August 1921.

M. L. 10. P. 1000. Fru H. Møller 50. I. 50. Diæter 81. Ved Pastor Nørfelt: i Østbirk 91,25, Yding 31, Skive 268,18, Struer 214, Skodborg 80.

Aarsbidrag: Entreprenør H. Hoffmann 200.
Ialt Kr. 2075,43.

Bidragliste for September 1921.

Cand. pharm. S. E. Hansen, Fakse, 100. Diæter 36. Frk. Hansen, Søborg, 10. Ved Pastor Aug. Andersen: »Hunborg Tak« 104,17. Ved Sognepræst Holtvig: Høstoffer fra Hillerslev 26,66. Ved Sognepræst Ginnerslev: Høstoffer fra Hasle, Skejby og Lisbjerg 25. Ved Sognepræst Trautner: Indsamlet i Aastrup, Starup og Vejrup Menigheder 113,50. Ved Sognepræst Kiilerich: Høstoffer fra Ø. Hornum og Godthaab 82,50. Ved Sognepræst Elith Pedersen: Andel i Høstoffer fra Faarup og Sabro 44,70.

Aarsbidrag: Fru Grønbech 15.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Ialt Kr. 562,53.

Bidragliste for Oktober 1921.

Diæter 240. Fru Math. Ravens, Odense, 120. Direktør Carl Borgen og Frue, Jubilæumsgave, 500. Dr. phil. C. Krebs 50. V. og P. K. 25. Benedict Westergaard 10. Frk. Sophie Haagensen 10. Et Honorar 15. Ved Pastor Th. Leth: i Give 70. Indsamlet i Frue Kirke ved Takkegudstjenesten den 26de Oktbr. 953,08.

Aarsbidrag: Manufakturhandler C. E. Krarup 20. Fuldmægtig I. D. Sørensen 4. Grosserer Th. Plum 20. Frk. Møller 5. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Grosserer Brinkmann 10. Enkefru S. Høeg 10. Frk. Johanne Gørtz 10. Vinhandler P. Jørgensen 10. Fru Saxo Larsen, Skelskør, 10.

Halvaarsbidrag: D. L. 5. Kontorchef Sivertsen 25. Adjunkt V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Frk. A. Amundsen 2,50. Frk. Storch 2,50. Boghandler Gade Svendsen 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Anna Kirken: Fra 2 Anna'er 100. *Taksigelseskirken:* Ved Sognepræst Benj. Balslev: fra E. S. 10, fra N. N. 2,50.

Ialt Kr. 2286,88.

Det Københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Bagstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Tlf. Byen 3788.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Badstuestræde 17¹, Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kassererkontor (Tlf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra 10—4 (Lørdag til 2), for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: *Harald Westergaard:* Kirkefondets Sekretær. — *Harald Westergaard:* Kammerherre Sophus Barnær. — Bestyrelsesmødet i 1921. — Lidt om Regnskabet for 1920. — Professor Westergaards Tale i Frue Kirke 2. Oktober 1921. — Stiftsprovst Ussings Tale i Frue Kirke 26. Oktober 1921. — Det københavnske Kirkefonds 24 Kirker. — Udtrukne Obligationer. — Bidraglister. — Meddelelser.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

